



Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

<b>Work:</b>	W1AC37	<b>ImageGroup:</b>	I2PD18432
<b>LCCN:</b>	n/a	<b>ISBN:</b>	n/a

<b>Title:</b>	ནམ་འབྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལུ་དང་པོའི་དཀའ་གནས་ལ་དོགས་དཔྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡན་ ཆད་ཀྱི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་མགོན་ཡབ་སྲས་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྤྱིན།  rnam 'grel thar lam gsal byed le'u dang po'i dka' gnas la dogs dpyod dang 'brel ba yan chad kyi tshig 'grel 'jam mgon yab sras dgyes pa'i mchod sprin/
<b>Author:</b>	n/a
<b>Descriptor:</b>	n/a
<b>Original Publication:</b>	gangs can khyad nor dpe tshogs/;328
<b>Place:</b>	lha sa/
<b>Publisher:</b>	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
<b>Date:</b>	n/a
<b>Volume:</b>	1
<b>Total Volumes:</b>	1
<b>TBRC Pages:</b>	2
<b>Introductory Pages:</b>	n/a
<b>Text Pages:</b>	n/a
<b>Scanning Information:</b>	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, Southwest University of Nationalities, Chengdu, China.



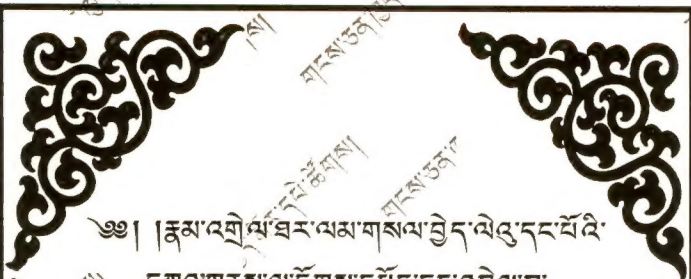
༡༡། །རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་དང་པོའི་  
 དཀའ་གནས་ལ་དོགས་དཔྱོད་དང་འབྲེལ་བ་  
 ཡན་ཆད་གྱི་ཆོག་འགྲེལ་འཇམ་མགོན་  
 ཡབ་སྲས་དགུས་པའི་མཆོད་སྤྱོན་  
 ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །



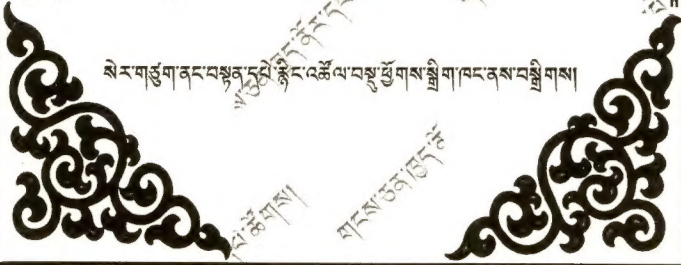
མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྤྱི་ག་ཁང་ནས་བསྤྲི་གས།







༭ | རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལུ་དང་པོའི་  
དཀའ་གནས་ལ་དོགས་དབྱེད་དང་འབྲེལ་བ་  
ཡན་ཆད་གྱི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་མགོན་  
ཡབ་ལྷན་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྒྲིན་  
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །



སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱབས་དཔལ་ལྷན་འཛུགས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱོད་ལྷན་པོ་



## གྲོང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་ཡི་ཐེང་བས་ཡོངས་སུ་པར་ཤིང་འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྒྲིག་ཅུག་ཏུ་ཆགས་  
པའི་མཐོ་སྒྲོང་པོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར། བ་སྒྲེལ་ཆུན་དང་། མ་བྲག་ཤིན་གཉིས་ནས་མཆོད་  
པའི་བོད་མིའི་ཐོག་མ་བྱུང་པ་ནས་བཟུང་། སྒྲེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱད་འདྲ་མིན་གྱི་ཅུལ་  
ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་བྱས་གཏོར་ལུས་ལ། ལྷག་པར་རྒྱས་  
རབས་བརྟན་པའི་སྒྲུབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྟོན་པའི་གྲགས་པས་ཡོངས་སུ་བྱུང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོང་  
བཅོན་སྒྲུལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲེས་མཆོག་གང་གི་མཁུན་པ་ཅེ་རྒྱས་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་གི་མཐུ་ལས།  
བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྱོན་ཀླུ་ལ་བྱུང་པར་རྒྱས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་  
ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་རི་བཞིན་སྟོན་པར་རྒྱས་ལ། ཆོས་རི་མཆོར་རྒྱད་དུ་བྱུང་པའི་བོད་ཀྱི་  
ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྟོལ་གཏོར་མཛད་ཅིང་། སྒྲེ་བྱའི་ཕན་བདེའི་གཞི་ཅུ་ནང་ཆོས་པོད་དུ་བསྒྱུར་  
འགོ་བརྩམས་པ་དང་། རྒྱས་རབས་བརྟན་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁི་ཐོང་ལྷེ་བཅོན་གྱིས་བསམ་ཡས་སུ་སང་  
མི་བརྟན་གྱིས་ཐོག་དངས་རབ་བྱུང་གི་ལྷེ་དང་། རྒྱ་བརྒྱུད་སྟོབ་ལྷ་ཐོག་མར་བརྟགས་ནས་སྟོ་རིག་བཀྲ་  
པའི་ལོ་ལྷ་བ་རྒྱ་མ་གཤོས་ཐོང་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་  
རིག་གཞུང་སྟེང་བརྟན་སྟེ་ཆོག་སྟེ་མོངས་འདིར་དང་སྟེལ་མཛད་དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་བརྒྱའི་སྟོ་འབར་ཡངས་  
པོར་བྱེད་པ་ནས་བཟུང་། རྒྱས་རབས་རིམ་པའི་ནང་ཡུལ་ཁམས་འདིར་འཆད་ཅོད་ཚུལ་གསུམ་ལ་མངའ་  
བརྟེས་པའི་མཁས་བླུག་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྒྲེས་ཆེན་དམ་པ་རི་སྟེང་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲེ་པོད་ཡིག་ཏུ་  
བསྒྱུར་ཅིང་གཏན་ལ་ལབ་པ་དང་། གསར་ཚུལ་མཛད་པའི་བརྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཉུང་གཤམ་སྟེ་  
ཆོ་གང་པལ་བ་བརྟེན་ནས་བསྐངས་ཀྱང་བསྐང་བར་དཀར་བས། བོད་ཁུལ་གྱི་གསུང་རབ་སྟེ་གས་བས་  
ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་ནས་ན་རི་རྒྱལ་སྟོན་པོའི་དཔེ་ཡངས་ལའང་སྟེངས་པ་སྟེ་རྒྱས་མོ་ཞེས་སྒྲུས་  
ཀྱང་ཉུང་དུ་མི་ཆེ། དེ་སྟེ་བྱའི་ཅུ་ཆེའི་རིག་གཞུང་མོངས་པའི་ནང་བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྟོན་མཆོག་བརྟན་ཅི་

ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བཅུད་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་ལུ་གོག་བུ་སྐྱམ་ཆོས་པའི་ནུ་སེམས་པ་ནས་  
 བཟུང་། རྒྱུ་པོ་པལ་པ་དག་གི་སྒྲུང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་ཆེས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་རྒྱུ་  
 གསུམ་དགེ་བཅུ་འདི་པས་ལ་པརྟོན་པ་དང་། བུམས་དང་སྤྱིང་རྩེས་རྒྱད་ཀྱིས་ཁོང་། ཡང་པམས་དང་གཤིས་  
 བཟང་གི་མཛོམས་སྒྲུག་རང་ཆས་སུ་ལྟན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་དཔལ་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡང་རྒྱས་སྒྲུང་པའི་འབུས་  
 ལུང་། དེར་གི་རྒྱས་སྒྲུང་འཛོམས་སྤྱིང་ཤར་རྟུལ་པ་གནས་པའི་སྤྱིང་འབྱོར་རིག་གསུམ་སྤྱི་དང་། ཡང་རྒྱོམ་  
 ཚན་རིག་ཅེར་སོན་གྱི་ལུས་སྒྲུ་དག་གི་མི་སྣ་གསལ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ལུས་འདི་དང་འདི་ཉིད་གྱི་རིག་  
 གནས་པ་སྒོ་བཅོམས་སྤངས་དང་། ཞིབ་འཇུག་བུ་ལུས་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས།

འོན་ཀྱང་འདས་པའི་པོ་བཅུ་འདི་གོད་ཆགས་གྱི་ཁྱོད་ཏུ་སྤོང་གསུམ་ནོར་གྱིས་བགང་སྒྲེ་ཡོན་ཏུ་ལུས་  
 བ་ཡང་སྒྲུ་ཐབས་ལུས་པའི་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ཁྱོད་ནོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་གིང་དང་བཅས་པ་པལ་མོ་  
 ཆེ་མེ་ལྟ་དང་རྒྱ་ལྟ་འདི་ཞལ་ཏུ་ལུས་ཐེན་པ་དང་། ད་ལྟ་ལྟ་ལུས་སྒྲུང་པའི་གསུང་རབ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་  
 དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་གསུམ་ཏུ་སྒྱུར་སྟབས། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་པའི་རྒྱན་ལམ་ཏུ་བསྐྱར་མ་ཐུབ་  
 པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་རི་བཞིན་མ་སྒྲུབ་ཅིང་། དེ་པས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་ནི་ད་ཏུང་འབྱུང་བཞི་  
 རོགས་ཀྱི་གཞོན་པས་ས་སྤྱོད་ནས་ཅུ་བརྒྱུ་མི་འགོ་བའི་དེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་རྒྱན་བདག་སྒྲུང་  
 གནད་འཁལ་བུ་རྒྱ་ལི་དེར་སྐབས་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་སྒྲུང་སྒྱོབ་གྱི་སྤྱིང་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་  
 ཡོངས་སུ་མཐུན་ཁོང་། གཞན་ལ་འགྲེལ་ཐབས་མེད་པའི་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འཁུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པར་  
 མེས་སོ། །

དེར་པརྟོན་མེར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་དང་ལྟ་ལྟ་གཅུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོར་  
 མེར་གཅུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟིང་འཛོལ་བསྐྱུ་བྱུགས་སྤྱིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆེད་ཏུ་བཅུགས་ནས་  
 བོད་ཡིག་དཔེ་དཀོན་སྒྲུང་སྒྱོབ་དང་། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་གཉེར་པའི་ཉེར་མཁོའི་ཆེད་ཏུ་གངས་ཅན་ཁྱོད་  
 བོར་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆོགས་གསར་ཏུ་བསྐྱིགས་ཏེ། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་དང་། མི་རིགས་  
 དཔེ་རྒྱན་ཁང་། བོད་ལྗོངས་མི་དཔལ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་སོགས་ཀྱང་དབྱུང་རིམ་པ་དང་ལྗོངས་རིམ་པའི་  
 ཆོད་ལྟན་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ཁག་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་པར་རྒྱན་ཞུས་དང་ལུ་པའིན་ཡོད་ཅིང་། ད་པན་

འདས་པའི་ལོ་རྒྱའི་ནང་དེད་ཆོའི་ལས་གནི་ལ་གོང་མིམ་འབེལ་ཡོད་ཆེན་པ་ཁག་གི་དཔུ་མིད་ནས་  
གཟིགས་སྐྱོད་རྒྱན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཁེན་དཔྱོད་མ་ཁང་ལྟར་ཡངས་ཤིང་། ལྷག་པས་མ་རྩུང་ལྟར་  
དཀར་པའི་སྒྲིམ་ཆེན་དུ་མས་པོས་ཆོའི་ལས་ཀྱང་གདེང་འཛིག་ཆོད་མེད་དང་། མ་ནོར་ལས་སྟོན། མ་དཔེ་  
མ་ལོ་འདོན་གནང་བ་ཤོགས་ཀྱིས་མ་ཆོན། ང་ཆོའི་ལྷུང་པ་ལྷུང་འདེགས་ཀྱིས་སྟོད་མེད་ལྷུང་སྐྱོད་ཤོགས་  
པས་གནང་བར་རྩེས་སུ་མི་དངས་དང་། སྟོད་དཔུས་ནས་ལྷགས་རྩེ་ཆེ་ཞེས་ལུ་བ་དང་ཆཔས་ཅིག །  
འབྱུང་འབྱུང་ཡང་མེད་གཙུག་ནས་དགེ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་སྐྱུར་པའི་མིས་མེད་གསུང་པའ་  
དཔེ་རྒྱན་དཀོན་ཤིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ཁག་དང་། སྒྲོབ་གྲུ་ཁག་ལ་ཉེ་བར་མ་ལོ་པའི་ཤིག་གཞུང་  
དཔེ་དཔེ་དུ་མ་མིམ་པས་པར་རྒྱན་ལུ་རྒྱའི་འདུན་པ་སྟོད་པ་ཅངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན། ལྷག་པས་མ་རྩུང་  
དཔྱོད་ཅན་གྱི་མིས་མེད་མེད་སྐྱུ་ཀུན་ནས་མ་དཔེ་མ་ལོ་འདོན་དང་། ང་ཆོའི་ལས་ཀྱང་ཆོའི་ལས་སྟོན་  
པཀ་འ་སྒྲོབ་སུ་མཐུད་ལྷག་སྟོབ་ཡོད་པ་མཁེན་ཞེས་ལུ་འོ། །

ཐེང་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་བྱུགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།



# དཀར་ཆག །

- མཚན་བརྗོད་དང་། ཚུལ་པ་དར་བཅའ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (1)
- ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྗོད་ནས་སྐབས་ལྷན་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཀྱི་  
 ཆོག་འབྲེལ། ..... (16)
- དཀོས་བརྟན་ཉན་པ་པོའི་རྒྱན་རོལ་བཟུང་ནས་རང་ལ་བརྟུག་པའི་  
 དགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (30)
- དཀོས་བརྟན་ཉན་པ་པོའི་རྒྱན་རོལ་བཟུང་ནས་རང་ལ་བརྟུག་པའི་  
 དགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲིལ་སྤྲོད། ..... (34)
- ཤུགས་བརྟན་མྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རོལ་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་བརྟུག་པའི་  
 དགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (39)
- གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ་སྒྲུབ། ..... (46)
- ནུལ་འབྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མདོར་བརྟན་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ་སྒྲུབ། ..... (59)
- སྒྲིགས་སྒྲུའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (66)
- སྒྲིགས་སྒྲུའི་སྐབས་ཀྱི་དྲིལ་སྤྲོད། ..... (72)
- འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (102)
- འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་དྲིལ་སྤྲོད། ..... (112)
- རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (150)
- རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་དྲིལ་སྤྲོད། ..... (152)
- མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (174)

མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་དྲགས་དཔྱད། ..... (185)

སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (208)

སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་དྲགས་དཔྱད། ..... (229)

སྤྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་སྤང་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (250)

སྤྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་སྤང་སྐབས་ཀྱི་དྲགས་དཔྱད། ..... (259)

རྒྱལ་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོད་སྤང་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (274)

ཉུང་སྤང་གི་བྱང་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་  
ཆོག་འབྲེལ། ..... (279)

ཉུང་སྤང་གི་བྱང་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་  
དྲགས་དཔྱད། ..... (288)

ཞོག་བྱལ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་སྤྱོད་དཔོན་ཚུགས་སྤང་བཞེད་པ། ... (321)

ཆོག་དོན་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། ..... (321)

མ་ཐང་དབྱེད་པ་སྤྱིའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (323)

མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཀྱིས་ཞོག་བྱལ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་དག་གི་བསམ་པ་  
རི་ལྟར་ཡིན་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (326)

རྟེན་སྒྲུབ་འགྲོ་ཞོག་གི་བྱལ་པ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་འཆད་  
པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (330)

རྟེན་སྒྲུབ་འགྲོ་ཞོག་གི་བྱལ་པ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་འཆད་  
པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲགས་དཔྱད། ..... (347)



ཚུལ་གསུམ་རོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དང་བཤད་པ། ..... (377)

མཚན་གཞི་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (377)

མཚན་ཉིད་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (390)

འཐད་པའི་ཚུགས་ནམ་པར་གཞག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ། ..... (396)

འཐད་པའི་ཚུགས་ནམ་པར་གཞག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད། ..... (402)

སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་པ་འབྲུལ་བར་ཐལ་བའི་སྐབས་སུ་ལྷན་འགལ་ལ་  
དོགས་དཔྱད། ..... (447)

འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་རོས་གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱབ་རག་ལ་  
དོགས་དཔྱད། ..... (488)

རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རེས་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་  
ཐལ་ལ་དོགས་དཔྱད། ..... (504)

སྒྲིག་བྱའི་ཆོག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྒྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའི་སྐབས་  
སུ་ཤིན་ཏོག་ལ་དོགས་དཔྱད། ..... (532)

ལོག་རྟོག་རྒྱན་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ། ..... (540)



## མཚན་བཟོད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་སོགས་ཀྱི་ཚིག་འགྲེལ།

དང་པོ་ལ་བཞི། མཚན་བཟོད་དང་། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ། ལྷོད་ལྷན་མཉན་པར་བསྐྱལ་བ། ཁེངས་བསྐྱེད་ས་ཤིང་བསྐྱན་བཅས་ཚུམ་པར་སློབ་བ་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་མཚན་པར་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་མཚོག་ཇེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་མཚན་པར་བཟོད་པ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཕྱོགས་སྒྲང་ཆོས་གྲགས་གཉིས་ལ་མཚན་པར་བཟོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གདུལ་བྱ་རྩེས་སུ་འཛིན་པ་དང་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་ཇེ་བོའམ་གོང་མར་གྱུར་ཁིང་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མངའ་བ་དང་ལུང་ལྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ཅའོན་ཏན་གྱིས་ལྷོ་བ་དང་། སློབ་མས་བསྟེན་ན་རྟེན་ངན་གྱིས་ཇེ་བར་མི་རྣམས་ཤིང་འདི་ཕྱི་འེལ་གས་ཚོགས་མཐའ་དག་འགྲུབ་པར་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་སྟོན་སུམ་གྱས་པ་ཆེན་པོས་བྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་དང་། གང་གྱི་སྤྱི་ཡོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོག་ཇེ་བཅུན་སྒྲ་མ་དང་འབྲེལ་བས་ན་ཇེ་བཅུན་སྒྲ་མ་གང་གི་སྤྱི་འཕགས་གྱི་རྒྱལ་ལ་གདུལ་བྱ་རང་གི་སྤྱི་གཏུག་གིས་གྱས་འདུད་དང་བཅས་གདམས་ངག་མཐོས་བས་གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་ས་ལམ་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ལམ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བཞུད་དེ་མཐར་ཐུག་བདུད་བཞི་འེལ་ལས་རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རབ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། འདོད་ཆགས་དང་སོགས་སྤྱོད་བསྐྱས་པ་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལུག་སོགས་

ཞེས་པའི་ཆོག་པ་གཞག་པ་དང་བཅས་པ་ཀུན་སྤྱོད་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་  
གཏན་དུ་འཛིན་པར་མཛད་པ་པོ་ རྗེ་བཙུན་སྐུ་མ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་  
པོ་ཤར་རྒྱལ་བ་ཅིང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་སྤོང་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷན་དང་།  
རྒྱལ་བ་སྤྱན་དང་བཅས་པའི་རང་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་རྗེ་བཙུན་རེད་མཛད་པ་  
གཞིན་ལྷ་སྤོང་གསུམ་མཆོག་དང་། མཁུ་པ་པོའི་དབང་པོ་ན་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱི་  
ཞལ་ལྷན་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུ་པ་རང་ཉིད་ལ་ཆོས་འབྲེལ་  
དངོས་ཐོབ་ཀྱི་སྐུ་མ་རྣམས་ལ་གསུམ་པས་བྱག་འཛལ་བ་སྟེ་འདུད་ཅེས་པ་ལོ། །

གཞིས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་མཆོག་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་མཚན་པར་  
བརྗོད་པ་ནི། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པའི་མཁུ་པ་ཆེན་པོས་པ་གཅིག་དུ་བསྐྱེས་  
ནས་ཡིད་མ་ལྷ་ཡི་རྣམ་པར་ཤར་བ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གང་ཞིག་སྟོན་དུས་  
ཡུན་རིང་མོ་ནས་ལྷག་པའི་ལྷ་རྒྱུ་ཆེན་པོའི་སྤོང་ནས་བསྟེན་པས་ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་  
གནས་ལ་བསྟེན་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤོང་གསུམ་ཆོས་ཆེན་རྒྱས་པར་མཛད་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་  
ཐུགས་སྤྱོད་གཞིས་པ་གཞག་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་བ་རེག་དང་བྲལ་བའི་འཇམ་པ་དང་།  
སྐྱམ་ཆེན་སྤོང་གཞིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་དང་། གསུང་དབྱངས་  
ཡན་ལག་བྱག་རྒྱུ་ཅུ་མངའ་བའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འཕགས་མཆོག་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་སྐྱེ་  
ཆ་དམའ་ཤོས་ཞབས་ཀྱི་བརྒྱལ་རྒྱལ་ཆ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུ་པའི་སྐྱེ་ཆ་མཐོ་ཤོས་སྤྱི་  
པོས་བཟུང་དེ་འདུད་ཅེས་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་རིགས་པའི་དབང་བྱུག་ཕྱོགས་སྤང་ཆོས་གྲགས་གཞིས་ལ་མཚན་པར་  
བརྗོད་པ་ནི། མི་མ་ཟད་ལྷ་རྒྱུ་བཅས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་སྤྱི་གཙུག་ན་རྒྱ་སྤྱོད་དབྱུག་  
སྤྱོད་པ་གཞིན་ལྷ་རྒྱུ་དང་མེ་འཁྱེད་ཁྱེད་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལྷ་རྒྱུ་མཁུ་པ་ཆེན་པོས་གསུམ་ཀྱི་  
ཡོན་ཏན་ལྷ་མཁུ་པ་གསུམ་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་། ཆད་མའི་སྐྱེས་བུར་གྱུར་བའི་  
སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་དག་རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ཆད་མ་དང་། སྟོན་པ་ཆད་མ་ཡིན་པར་

དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཆ་ཀླན་ནས་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྟེན་  
འབྲེད། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་བྱེ་བའི་  
རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོད་དང་། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་  
རྣམ་གཞིས་ཀྱི་ལུགས་བཟང་འདི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་  
ཅེས་སྟོན་པ་དང་བཅས་མཚན་པར་བརྗོད་པའོ།

གཞིས་པ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ནི། གཞན་སེལ་གྱི་དོགས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་  
རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དོན་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། བུ་  
པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུང་བའི་བུ་པ་ལྟ་བུ་མདོ་སེམས་སྤྱོད་མང་གི་འདོད་པ་ལྟར་  
གྱུ་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་མདོ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱུ་དོན་དམ་  
བདེན་པ་ཡིན་པས་དེར་གྲུབ་པར་བསྐྱབ་པ་ན་རྟོག་པ་ལ་བུ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་  
པར་སྒྲུང་བ་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཀྱན་རྩོམ་བྱ་ཡོད་པ་འགོག་  
པར་བྱེད་ཅིང་། ཡང་ན་སྒྲུང་བ་དེ་ཀྱན་རྩོམ་བྱ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆོས་ལྟར་བའི་བུ་པ་  
པ་དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བའོ་སྟེ་མ་པའི་ལོག་  
རྟོག་ཅན་རང་གྱི་གཞིས་དང་བདེན་གཞིས་སོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་རྟོག་  
པའི་མཐར་འཛིན་དང་། ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་ཆད་པའི་མཐར་འཛིན་པའི་  
ལྟ་བའི་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། རང་མཚན་གྱི་མཚན་  
གཞིས་དང་བདེན་གཞིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་སྤྲོད་པ་ལྟོས་པོ་སྟོབས་དམན་པ་སྟེ་དབང་  
བོ་རྒྱལ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་རིགས་པའི་རྩིས་འབྲུང་གི་མདོ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་དང་། སེམས་  
ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་མཚན་གྱི་མཚན་གཞིས་དང་། བདེན་པ་གཞིས་ཀྱི་རྣམ་  
དབྱེ་མ་འབྲེས་པར་སོས་པ་འབྲེད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞན་རྟོགས་ནས་བདེན་གཞིས་  
ལ་སྤྲོད་པའི་ལུན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པའི་བྱིར་  
རམ་ཆེད་དུ་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་འདི་རྩོམ་པར་བྱ་བའི་པའི་དོན་ཡིན་པ་

ནི། རྣམ་དེས་དར་རྒྱུ་༩༠༡ལས། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་དངོས་པོ་ཡིན་  
 པ་བཀག་པ་ན་དངོས་པོ་ཅམ་ལེགས་པ་དང་བྱམ་པ་སོགས་དངོས་པོར་བསྐྱབས་པ་ན།  
 རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཡང་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བྱུང་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་  
 བསྐྱབ་དུ་ཡོད་པའི་འདྲིམ་མཚན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འགྱུར་བས་དེའི་ཚུལ་ལ་མཁའ་སྤྱོད་དགོས་  
 པ་བཞིན་དུ་མགོན་པོ་སྤྱི་བྱུང་གི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། དངོས་པོ་རང་  
 གི་མཚན་ནི་ད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་རྒྱུ་འབྱས་བཞག་སེལ་པར་སོང་ཞིང་རྒྱུ་འབྱས་  
 ཁས་སྤངས་པ་ན། རང་གི་མཚན་ནི་ད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ལེགས་ན་བདེན་གཉིས་ལེགས་  
 པར་འདྲིམ་མེད་པས་རང་གི་མཚན་ནི་ད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལེགས་ཤིང་རྒྱུ་འབྱས་རང་ལུགས་  
 ལ་ཁས་སྤངས་པས་ཚོག་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་  
 དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རྩི་མ་མེད་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་  
 རིགས་པའི་སྟོན་སྟེན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་དང་བྲལ་བ་སྟེ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་།  
 རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་གསུང་ཡིན་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ལུང་ཅམ་གཅིག་བྱར་འཆེལ་  
 བ་སྟེ་བསྟོན་ཅིང་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་རིགས་པའི་དབྱུང་པ་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་སྒྲིབ་ཅན་གྱི་  
 གདུལ་བྱ་རྩེ་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དང་། ཡང་གང་ཟག་རིགས་འགའ་ཞིག་དག་སྟེ་དུ་  
 མ་ནི་རྒྱུང་བརྒྱུང་ལག་བརྒྱུང་གི་སྤྱིད་ཉལ་རྒྱུང་བ་ཅམ་ལ་གནས་ནས་འབད་ཚུལ་ཆེན་  
 པོ་མ་བྱས་པའི་སྟོན་སྟེན་གྱི་ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་སོགས་རྟོགས་འདོད་པ་འཕ། ཡང་  
 བ་འདྲིམ་རྟོག་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་རང་གི་ཕ་མའི་ལག་པ་སོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་  
 རྒྱུང་པ་རྒྱུང་བ་ཅམ་ལ་གནས་ནས་འགྲོ་བྱུང་པར་བྱེད་འདོད་པའི་དཔེ་ལྟར། ལུང་  
 ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་ད་ཀྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒྲིབ་ཅན་རྒྱུང་བས་གྱིང་ཤེས་བྱ་བདེན་  
 གཉིས་དང་བདེན་བཞི་ལ་སོགས་པའི་དེ་ནི་དེ་གནས་ཚུལ་རི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་  
 འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྩེ་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་  
 ལེགས་པར་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་པའོ།

གསུམ་པ་སྟོད་ལྷན་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། ལུབ་པའི་གསུང་རབ་རྒྱུ་མཚའོ་ཆེན་  
 པོ་ལྟ་བུ་དེའི་དགོངས་པ་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་སྟུང་ཤིང་ལྟ་བུས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་  
 ལེགས་བཤད་མདུ་བྱུང་བ། སྟུང་ཤིང་སྟེད་ཀྱག་དཀྱུག་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་གིས་ལེགས་  
 པར་བསྐྱབས་པ་སྟེད་ཀྱགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཆི་མེད་བདུན་ཅི་དང་འབྲེལ་བའི་ལུབ་  
 པའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་བཀྲལ་བའི་ལེགས་བཤད་དེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་རབ་  
 ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་པ་དང་དེ་ལ་ལྷག་པར་རྟོག་པ་དང་སྟེ་ཆོས་སྟོགས་གང་ཤས་  
 ཆེ་བའི་དྲིམ་ནད་ལྟ་བུ་རྣམས་བཅོམ་ནས་སྟོན་པ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དུས་  
 མའི་ན་པར་འཆི་བམེད་པ་ཆེ་ཡི་རིག་འཛིན་བརྟེས་པ་དང་མཚུངས་པའི་སྐྱབ་ཞིའི་བདག་  
 ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་གི་གནས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐར་བའི་ལམ་བཟང་སྟོན་  
 པའི་གཞུང་མཆོག་འདིས་དོན་བཤད་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་ལྷག་བསམ་དང་། རྟོན་པ་ལྷན་  
 ལུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཚུགས་དུས་ཀྱན་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བདག་  
 གིས་བྱའོ་སྟུམ་པའི་བསམ་པ་དང་། སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་ལུགས་བཅེ་བའི་  
 བསམ་པ་སྟེ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བུན་སུམ་ཆོགས་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྐྱབས་འདིར་ཆད་  
 མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་གྱི་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས། ཉན་པ་པོ་རྣམས་  
 ཀྱིས་རང་ཚུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་གཞན་ཚུགས་ལ་སྤང་བའི་ཚུགས་རིས་སུ་འཛིན་པའི་  
 དབང་གིས་རང་རྒྱུད་དཀྱུགས་པའི་སྟོ་ཡིད་ངན་པ་པོར་བསྟེད་པར་བྱས་ལ་སེམས་  
 ཅེག་ཅིག་དུ་གཏོད་པ་དང་དད་ཅིང་གུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་རིག་པ་བསྐྱེམས་དེ་ཉོན་  
 ཅིག་ཅེས་གདུལ་བྱ་མཉམ་ཉན་པར་བསྐྱལ་བའོ། །

བཞི་བའི་ངས་བསྐྱུངས་ཤིང་བསྟན་བཅོས་ཆོས་པར་སྟོན་པ་ལྷན་པ་ནི། ལམ་  
 བདེ་བ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྟོགས་བྱུང་གི་  
 གནས་སུ་གཤམ་གསེན་ཟེན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ནི་དོ་པོ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ། རྟོགས་  
 པ་དང་ཐོབ་པར་དགའ་བས་ན་ཤིན་དུ་སྤྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཁེངས་བསྐྱུངས་བྱས་ནས་

བདག་དར་མ་རིན་ཆེན་ནི་བཀའ་བསྟན་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་པ་ཉུང་ཞིང་སྤངས་  
 པའི་སྒྲིབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དཔལ་པ་སྟེ་ཞན་ཡང་། རྒྱུ་བུ་དཔལ་པ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་  
 བཤེས་གཞིན་ཆེན་པོ་ཨེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་ཀྱུ་མ་ར་མ་ཉིད་དང་། མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་  
 ཉེད་པོན་ཀྱན་དགའ་དཔལ་བ་སྟགས་དང་། བྱད་པར་དུ་ཡའང་མ་མགོན་སྒྲུ་མ་ཤར་  
 རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཡི་སྐུ་རློན་ལས་སྟགས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱད་པར་རྩིས་མེད་  
 པའི་རིགས་པའི་སྒྲིན་མ་འབྱེད་པའི་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ལ་རིང་དུ་འདྲིས་པར་  
 བྱས་ཤིང་དཔལ་པ་དེ་དག་གི་མན་ངག་ཟབ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་  
 དགོངས་དོན་རིགས་པའི་སྒྲིན་མ་ལེགས་པར་བྱེ་བའི་ལམ་བཟང་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅས་  
 ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་མ་འདྲིས་པར་འབྱེད་པར་  
 རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་ཉིད་སྒྲོ་བ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་གང་ལ་གཟེགས་  
 ནས་བསྟན་བཅས་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་མཛད་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་  
 ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྐྱབས་འདིར་  
 ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་སྟགས་གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཞིན། བདག་ཅག་ནང་པ་  
 སངས་རྒྱས་པ་དག་གི་སྒྲིན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཤུ་བྱ་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད།  
 བདེན་བཞི་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིག་ཏུ་མ་གྱུར་  
 བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྟགས་རྒྱད་ལ་མངའ་  
 བ་སྟེ་ལྡན་པ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་  
 མ་ལུས་པ་ཅ་བ་ནས་དྲངས་ཐུང་བ་སྟེ་གཏན་ནས་བཅོམ་པར་མཛད་པ། ཐར་བར་  
 བཞོད་པའི་ཐབས་རྒྱལ་ལ་རྫོངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་སྤྲོད་བྱེད་  
 རབ་རིབ་ཀྱིས་མིག་བསྐྱབས་ནས་ཉམས་པའི་དབང་གིས་བཞོད་ལམ་མེ་མཐོང་བ་ལྟར་  
 མ་རིག་པས་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་བྱོས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ཉམས་པར་གྱུར་པས་ན་



འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་  
 ལྷ་བ་ལ་གོམས་པ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དོན་ཕྱིན་  
 ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ལམ་བདག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་  
 མཐུན་པའི་བྱོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་སྟག་  
 བསྐལ་ལས་ཐར་བའི་མགོན་དང་སྐུ་བས་མེད་པ་རྣམས་འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་ལས་  
 སྐྱོབ་པར་མཛད་པའི་སྐད་དུ་འཇམ་ཆེད་དུ། གདུལ་བྱ་ལ་བདག་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་  
 ལོག་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ལྟར་མཛད་པ་སྟེ་དང་དུ་ལེན་པ། ས་རོལ་པོ་ལ་བན་པར་བྱས་  
 བས་རང་ལ་རིན་ལན་འཇུག་ཡོང་སྟུང་པ་དང་། གདམ་སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་  
 བྱས་ན་སྟུང་པ་ཐོགས་བསྟེན་བཀྱར་སྟན་གྲགས་ལ་མི་ལྷ་བ་སྟེ་མི་གཟེགས་པར་གདུལ་  
 བྱ་མཐའ་དག་སྟག་བསྐལ་ལས་སྐྱོལ་བར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་  
 བ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པ་ལྟར་འདས་འཛིན་ཉེན་ན་མཚུངས་པའི་དཔེ་དང་  
 འགྲན་པའི་སྒྲ་མེད་པ་དེ་ཡིས། འགྲོ་བ་ཀུན་ལྟ་བུར་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་ལ་  
 འགོད་པའི་སྐད་དུ། དང་བ་དང་རེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་  
 ཐོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་བསྩལ་བར་མཛད་ལ། བཀའ་བསྩལ་བ་དེ་ཡང་  
 ཕྱིར་བསྟེན་ཉེན་པའི་སྐད་དོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་མ་ཐུར་བ་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས།  
 ཚད་མར་ཐུར་པའི་སྐྱེས་བུ་མགོན་པོ་སྐྱེས་བྱེད་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྷ་བས་མདོའི་  
 དགོངས་པ་བཀྲལ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་དབང་དུ་བཀའི་དགོངས་པ་རྟོགས་མི་  
 ལུས་པས་ན། བཀའ་ཡི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བར་འཇུག་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ཐོགས་སུ་བྱུལ་  
 བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐྱེས་བུ་  
 ཡབ་སྐུས་དང་ཐོགས་མེད་སྐྱེམ་ཆེད་ལ་ཐོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་ཕྱིན་  
 ཅི་མ་ལོག་པར་བཀྲལ་ཏེ། བྱེ་བྲག་དུ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་ལྷ་མཆོག་རྗེ་བརྒྱན་བརྒྱན་པའི་  
 འཁོར་ལོའི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་འདབ་བརྒྱ་ཆེ་ཆེར་བཞུགས་པས་ཤིས་བྱའི་

དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་  
 བའི་བདག་ནི་དེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་པོ་ལྟོགས་ཀྱི་སྤངས་པོ་དང་། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་  
 ཡལ་སྤྲས་གཉིས་ཀྱིས་སྤུངས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་  
 དང་ལམ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་  
 གནས་པ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པའི་འཛིན་གཟིགས་ཤིང་གཟིགས་པ་ངེས་  
 པའི་འཛིན་གཞན་ལ་འདོམས་ན་ཡང་། གདུལ་བྱ་གཞན་མང་པོ་དག་ནི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་  
 བདག་མེད་སྤྱོད་པ་སོགས་ཆོགས་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་  
 གསུམ་དུ་གྲོམས་པར་བྱས་པའི་སྤྱོད་པ་ཆད་མའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་འབྲུངས་པ་  
 མི་ཤེས་པར། སྤྱོད་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་མཚན་དཔེ་གསལ་ཆོགས་  
 ཀྱི་སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱས་ཤིག་རང་བྱུང་དུ་ཡོད་སྟེ་ལོ་སོགས་དང་། རྩེ་སྤྱོད་གསུམ་པོ་གང་  
 རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་རྣམས་ལུང་གི་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་  
 ལ་སོགས་པའི་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་བསྐྱས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ནི་རྟོགས་  
 པའི་བསྟན་པ་སྟེ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པ་སོགས་མི་ཤེས་པར་དེ་ལས་གཞན་དུ་  
 གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྟོག་རྒྱུ་མེད་པའི་འཆར་བ་སོགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་  
 བཟུང་ནས་སྤུངས་པའི་བསྟན་པ་ཁྲ་ལམ་མེ་ཞིག་ཡོད་སྟེ་ལོ་སོགས་པར་རྟོག་པ་དང་།  
 ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་སྤྱོད་པོ་རྩེ་དཔལ་བ་སྟེ་རྣམ་དཔྱད་དང་བཟུང་བ་དག་ནི་  
 སྤུངས་པའི་བསྟན་པ་དང་སྤྱོད་པ་སོགས་ལུང་ཅམ་ཀྱིས་སྤྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི། རྒྱལ་  
 བའི་བསྟན་པ་དང་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ལུང་གི་གནོད་པ་དང་། དེ་དག་  
 ཡོད་པར་ལུང་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་མ་སྤྱོད་པར་དངོས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་རིགས་པས་བྱུང་བ་མི་  
 སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་སྤྱོད་པར་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ལོག་  
 རྟོག་དང་ཐེ་ཆོམ་རྣམས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་ནས། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་  
 ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་བྱུང་བ་ལྟགས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་པར་དག་པས་སྤུངས་པའི་

ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་དུས་ལྷན་ཅན་དང་བུལ་བར་  
 བསྟན་པར་མཛད་ལ། བསྟན་པ་དེ་ཡང་བསྟན་བྱ་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་དམ་  
 སྟབས་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་ནམ་པར་དག་པའི་ཆེས་སུ་འབྲངས་ནས། མངོན་ཆེས་ཀྱི་ཆོད་  
 མ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གི་བྱེད་པར་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲའི་བྱེད་  
 པར་བྱེད་པ་གི་དུས་ཀྱི་ལྟར་ཆོད་པ་དེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་དུ་  
 ཡང་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་སྟོབ་དཔོན་བདག་གི་དུས་ཆོད་པོ་ཚུགས་སྐྱང་ཡབ་སྐུས་  
 གཉིས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས། སྤྱིར་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་  
 བར་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་གཙོ་བོར་ནི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གཏན་ལ་  
 འབེབས་པའམ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སྟོབ་དཔོན་  
 ཚུགས་ཀྱི་སྐང་པོས་དམིགས་བརྟན་ཆ་འགྲེལ་དང་། དུས་གསུམ་བརྟན་པ། ཚུགས་  
 ཆོས་འཁོར་ལོ། རྒྱང་གི་རབ་བྱེད། རིགས་སྟོན་ནམས་དང་། བྱེད་པར་དུ་མངོན་སུམ་  
 གྱི་ལུ་དང་། རང་དོན་གྱི་ལུ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པ་སེལ་བ་བརྟན་པ་དང་། གཞན་  
 དོན་ལུ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དཔེ་བརྟན་པ་དང་། སུན་འབྲིན་བརྟན་པ་སྟེ་ལུ་  
 དུག་གི་བདག་གི་དུས་ཅན་ཆོད་མ་ཀྱན་བདུས་ཆ་བ་དང་རང་འགྲེལ་སྒྲུབ་མཛད་དུ་  
 མཛད་ལ། ཡང་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ་བདག་གི་དུས་ཆོད་པོ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་  
 བྲགས་པས་རྟོག་གེའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆོད་པར་སྟོན་པའི་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་  
 ཞེས་བྱ་བ་གང་ཟག་རང་གི་དུས་གཞལ་བྱའི་གནས་མངོན་གྱིར་དང་སྟོག་གྱུར། ཤིན་  
 ཏུ་སྟོག་གྱུར་ནམས་ཕྱིན་ཅི་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དང་ཆེས་དཔག་  
 དངོས་དང་ལྟར་སྒྲུབ་བཅས་གཉིས་རེ་དང་། རང་གི་དུས་རྟོགས་ནས་གཞལ་བྱའི་  
 གནས་དེ་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་འདོམས་པའི་ཐབས་སྟབས་དག་དང་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་  
 དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་རེ་བཅས་རྟོག་གེའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ཆོད་མ་མདོའི་ཆོག་  
 དོན་གཉིས་ཀའི་ཆོད་མཛོད་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་བར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། མངོན་སུམ་

ལེའུའི་དོན་ལྟ་ལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱབ་པ་རྟོགས་དཀའ་  
བའི་རིགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་དེ་  
ལམ་གང་ནས་བྱོན་ཚུལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་མཚན་བཅོད་ལ་ལུགས་འབྱུང་  
གི་བཤད་པ་དང་། དེ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལུགས་བརྗོད་གི་  
བཤད་པ་མཛད་པ་དང་། སྦྱོབ་དཔོན་བློགས་སྒྲུང་གིས་བྱབ་པ་ཚད་མར་བསྦྱབས་པའི་  
སྒྲོན་ས་བཀའ་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་ངོ་མཚར་བསྦྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་དང་བསྟན་  
པ་སྟོན་མེད་དུ་སྦྱབ་པ་ལེའུ་གཉིས་པ་ཚད་མ་གྱབ་པའི་ལེའུ་བྱར་དུ་མཛད་པ་དང་། ཀྱན་  
བཏུས་ཀྱི་དཔེ་བརྟག་པ་དང་སེལ་བ་བརྟག་པ། རང་དོན་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི་ལེའུ་  
དང་པོ་རང་དོན་ལེའུའི་ནང་དུ་བསྟུས་པ་དང་། ལྷག་ཆེད་བརྟག་པ་དང་གཞན་དོན་  
ལེའུ་གཉིས་ནི་ལེའུ་བཞི་བ་གཞན་དོན་ལེའུའི་ནང་དུ་བསྟུས་པ་དང་། ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་ལེའུ་  
དང་པོ་མངོན་སུམ་ལེའུའི་དོན་ནི་ལེའུ་གསུམ་པ་མངོན་སུམ་ལེའུའི་ནང་དུ་བསྟུས་ནས་  
ལེའུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་མཛད་པ་དང་། བློགས་སྒྲུང་གིས་རྟོག་  
གེ་མི་ཤེས་སེཁེས་སྦྱོད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོལ་སྦྱོང་མན་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལོག་རྟོག་མོགས་  
བསལ་བར་འདོད་པའི་སྣང་རྗེས་ཀྱན་ནས་བསྐངས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཅུང་ཟད་བསྟུས་  
པའི་སྒྲོན་ས་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་  
བབྱུང་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་། རང་དོན་ལེའུ་ གཞན་དོན་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་  
གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་གྱི་ཆར་གསེལ་ཞིག་རིགས་པའི་རྣམ་  
གྲངས་ཀྱིས་ཞིབ་མོར་འགྲེལ་བ་ཆད་མ་རྣམས་དཔེ་དང་། གདུལ་བྱ་ཆོག་དོན་རྒྱས་པ་ལ་  
འབྲུག་མི་རྣམས་ཤིང་། ཆོག་དོན་ཉུང་དུ་སྟོན་ཆུ་ཆེན་པོ་བདེ་སྟག་དུ་རྟོགས་རྣམས་པའི་  
གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་དཔེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་ཅན་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་དོན་  
གྱི་གཙོ་བོ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། དཔེར་བཅོད་  
པ་ཙམ་སྟོན་པ་ཆད་མ་རིགས་ཐིགས་ཏེ་ལུས་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་། ལུས་ལྟ་བུའི་བརྟན་བཅོས་

དེ་ལས་འབྲས་པའི་དོན་ཅམ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆང་བར་མི་  
 སྟོན་པར་གང་རུང་རེ་བསྟན་པས་ན། འབྲས་པ་ཡན་ལག་ལྷ་བུའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་  
 བ་ནམ་འབྲེལ་རང་དོན་ལེའུའི། རྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་  
 རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིང་དེ་ལས་འབྲས་པ། གཞལ་བྱ་  
 རྟོག་ལྷུང་ཐོག་མར་རྟོགས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེ་ཡང་མཐའ་ཆོད་པར་  
 རྟོགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། སློབ་  
 དཔོན་དབང་ལྷག་ལྷེ་སྒྲུབ་ཁ་ཅིག་རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་བྱག་དང་། ལྷ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་  
 ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། རྟོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཚུལ་  
 གསུམ་བྱ་གངས་ངེས་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་བྱེ་བྲག་  
 ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་དང་། རང་དོན་ལེའུར། མེད་  
 ར་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་ཅིང་དེ་ལས་འབྲས་  
 པ། ཚུལ་གསུམ་བྱ་གངས་ངེས་པ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་ལ། ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པ་ལྷ་བུས་  
 འབྲེལ་བ་ལ་ལྷན་པ་དང་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་དོན་དམ་རྣམས་གྲུབ་ཀྱི་  
 རྒྱབ་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱུང་  
 འབྲེལ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐར་བ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་  
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནི་བདག་འདྲིན་ཡིན་ལ། བདག་  
 འདྲིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་དེ་མེད་པར་ནི། འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་རྣམས་  
 གྲུབ་བཀག་པས་བདག་དེ་མེད་པར་འབྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་དོན་  
 དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཀྱང་རྩེ་བ་ཏུ་རྣམ་པར་འདྲིག་པའི་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ལ་འབབས་  
 པར་བྱེད་པ་འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། མདོན་སུམ་ལེའུར་གཟུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་རོལ་དོན་  
 ཏུ་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་བྱ་བསྟན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གལ་ཏེ་དེ་  
 ལྷན་ན་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པ་པོའི་སྒྲིབ་པ་རང་ཉིད་ལ་སྤང་བའི་སྒྲུབ་ངག་འགོད་ཡུལ་གྱི་

གང་ཟག་གཞན་གྱི་ལུས་ངག་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་དང་བཅས་ཀྱི་ཉིད་  
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཞིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་རྒྱུ་ལྟར་དང་ཉིད་ལས་  
རྒྱུད་གཞན་པའི་གང་ཟག་མ་གྲུབ་པས་གཞན་དོན་ཕྱིན་པ་མི་འཐད་དོན་ཞེས་སྒྲ་བའི་མཛན་  
ཀུན་པས་ལ་ཏེ། རྣམ་རིག་ཅམ་ཡིན་ཡང་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལས་ཀྱན་སྲོང་དཔག་ས་ནས་  
དེ་རང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་ཅིང་། ལྷང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་རྣམས་གཞན་ཏུ་གྱུར་  
བའི་གཟུགས་སྐད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་དང་ཉིད་ལས་རྒྱུད་གཞན་པའི་གང་ཟག་འཐད་  
ཚུལ་ཉོན་པ་རྒྱུད་གཞན་སྒྲུབ་པ་དང་། དོགས་པ་སྒྲེབའི་གཞི་ནི་མངོན་སུམ་ལེའུ་ཡིན་  
ལ། ལྷག་རྟོག་གི་ངོ་བོ་སེལ་བ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་རྒྱུད་གཞན་སྒྲུབ་  
པ་དེ་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུའོ།

གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་འཕྲོས་པ། གཞན་དོན་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་སུ་ཟུག་གོས་སྒྱུན་  
པ་ལ་སྐད་ཀྱི་ལས་གཞན་ལ་གནས་སྐྱབས་སུ་ཟུག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་འགྲུབ་ཀྱང་ལྷག་  
བཟུལ་གཏན་བྱུང་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་  
མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྷག་རྟོག་དང་། མཐའ་གཞིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེཾ་སྐད་སྐད་  
སུན་འབྱེན་དང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི་སྒྲོན་པས་ལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་  
པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་གྱི་བདེ་བ་འགྲུབ་ཚུལ་ལ་ཚོད་པའི་རྣམ་བཞག་དེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ་  
དང་། སྒྲུབ་ངག་གི་ལམ་སྲོང་ཉོན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཕྱི་རྒྱུ་ལ། དཔལ་པོ་དག་གི་མཚན་  
ཉིད་དང་དེ་དག་གི་ཚོད་པ་བྱ་ཚུལ་སུན་འབྱེན་གྱི་གོལ་ས་ལྷག་ཚོད་ཀྱི་རབ་དཔེ་སྐད་སྐད་  
དང་བཅས་པ་བྱེ་བྱག་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཚོད་པའི་རིགས་པ་དང་བཞི་ཉེ་  
འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་གི་བརྟན་བཅོས་བཞི་དང་། གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བརྟན་བཅོས་གསུམ་  
དང་བཅས་མཛད་ཅིང་དེ་ལྟར་ཆད་མ་ཉེ་བུན་པོ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་དག་  
ལ་རིག་པའི་མིག་སྒྱུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ལུས་ལྟ་བུའི་བརྟན་བཅོས་ལ་གདུལ་  
བྱ་དབང་རྣལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྒྱུས་པར་ཉོན་པ་རྣམ་འབྲེལ་དང་། དབང་འབྲེང་

རྩེས་སུ་གཟུང་བའི་བྱར་དུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་ཤིང་འབྲིང་ཙམ་དུ་སྒྲོན་པ་ན་མ་ངེས་དང་།  
དབང་རྒྱུ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ལུས་ཤིན་དུ་བསྐྱས་ནས་སྒྲོན་པ་རིགས་ཐིགས་དང་  
གསུམ་མོགས་ཆད་མ་སྡེ་བདུན་ལས་ཐོག་མར་རྟོག་པའི་བྱ་རྒྱུ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་  
མོགས་སྡེ་བདུན་གྱི་འཆོད་བཞེད་མཛད་ནས་རྟོག་གེའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱས་པར་  
འཆད་པའི་བསྐྱར་བཅོས་ཆད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་འདི་མཛད་ཅིང་། ཐ་མར་ནི་ཆོད་པའི་  
རིགས་པ་མཛད་དོ། །

གཤེས་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཆད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་  
འདི་ལ་གསུམ། མཆོད་གྱི་དོན་དང་། འཕྱར་གྱི་ཕྱག་དང་། མཆོད་ཅན་གྱི་གཞུང་  
དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་  
ཙམ་པ་ཀ། །ལྷ་རྒྱ་ཆ་སྒྲིལ་ངས་པ་ཅན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་དུག་པ་སྟེ། འདི་དག་གྲོང་  
ཁྱེར་ཆེན་པོར་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དུག་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལ་  
པོད་པས་རྒྱགར་ཞེས་འདོད་རྒྱལ་དུ་བརྟེན་བྱས་པར་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱང་དང་སྤྱོད་ན་  
རོལ་མཆོ་མོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་རྒྱ་ནག་པོ་དང་རྒྱ་དཀར་པོ་ཞེས་  
ཁྱོད་ཆས་དཀར་ནག་གི་དབྱེ་བས་གོས་དཀར་པོ་ཁྱོད་པ་གཙུག་ཅེ་བའི་རྒྱལ་རྒྱ་དཀར་པོ་  
ཞེས་པ་ཟུར་ཆགས་ནས་རྒྱགར་ཞེས་བརྟེན་བྱས་པར་འདོད་པ་ལྟར་རྒྱགར་ནི་སྤྱོད་མཆོག་  
གི་སྤུལ་སྒྲུ་དང་འཁོར་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་མང་པོ་དང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་དུག་མཆོག་  
གཤེས་དང་བྱུང་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་མོགས་ཐིག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གངས་  
མེད་ཁྱོད་པའི་ཡུལ་ནི། ཡུལ་དེ་ལ་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་། ལྷ་ཆེ་བ་ཟུར་  
ཆག་གི་སྐད་དང་། ཤ་ཟེའི་སྐད། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད། སྤྱི་ཉེའི་སྐད་དང་  
བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ནས་སྤྱི་ཉེ་སྡེ་ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་དུ། རྒྱུ་འགྲེལ་གྱི་མཆོན་  
ལ། སྤུ་ཆ་བྱར་ཏི་ཀྱ་ཀྱ་རི་ཀྱ་ཞེས་བྱ་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། ཆད་མ་རྒྱུ་འགྲེལ་  
གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནི། ལེགས་སྐྱར་དེའི་སྐད་དུ། སྤུ་ཞེས་པ་བོད་

ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་དང་པོ་དང་རབ་སྒྲུབ་ལ་འཇུག་ལ། ལྷ་ཁ་ཞེས་པ་འདྲེལ་  
བའམ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པས། བྱ་ལྷ་ཁ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་སྐྱེ་ཐང་ཀར་བསྐྱར་ན་  
དང་པོར་འདྲེལ་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དོན་འཇུག་དུ་མཛད་ནས་ཚད་  
མ་ཞེས་བྱ་བའོ། །བྱར་ཏི་ཀ་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པ་དང་། ཀྱ་རི་ཀྱ་ཞེས་པ་  
ནི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

མཚན་གྱི་དོན་ནི། ཀྱ་ཁ་ཐོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་གསར་  
དུ་རྟོགས་པའི་མི་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། བདེན་བཞི་དང་བདེན་གཉིས་  
རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་བཟོད་བྱ་བྱེད་པས་ན་དེ་སྟོན་པའི་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་དང་  
ཚད་མ་ཀྱ་ཁ་ལས་བདུས་པ་ལ་ཡང་ཚད་མ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་བདགས་ནས་བསྟན་པ་  
ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་ཚད་མ་ནི། ཚད་མ་དངོས་ལ་མི་བྱེད་  
པར་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་ཡུལ་མཚུངས་ཤིང་དེ་བཟོད་བྱར་བྱེད་པའི་  
སྟོན་མཛད་མ་ཞེས་བདགས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་ཚད་མ་ཀྱ་ཁ་བདུས་ལ་  
ཚད་མ་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དང་ཚད་མ་མདོ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཚད་མ་བདགས་  
པ་བ་དེ་དག་གི་དགོངས་པ་མཐོར་བར་རྣམ་པར་འགྲེལ་བས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ཞེས་  
པ་དང་། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱེད་སྦྱར་ཅན་གྱི་ཆོགས་བཅད་དུ་ཡོད་  
པས་ན་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱེད་སྦྱར་ཅན་གྱི་  
ཆོགས་བཅད་ཞེས་པའི་དོན་ནི། བོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོག་བར་བདུན་རེ་དང་།  
སྤྱི་ཏི་ཡི་གེ་ལ་ཆོག་བར་བརྒྱད་རེ་ལ་ཆོག་རྒྱུ་རེ་བྱས་པའི་ཕྱེད་སྦྱར་ཅན་གྱི་ཆོགས་  
སུ་བཅད་པའི་གཞུང་ལ་བྱའོ། །རྒྱ་བོད་ཤཀ་སྦྱར་མཛད་པ་ནི། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱུས་  
ཀྱན་གྱིས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་དུ་ཆོས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐད་དེ་ལ་བག་ཆགས་འདྲིལ་པ་དང་།  
བསྟན་བཅོས་འདི་ཁྲུངས་བཅུན་པ་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་ཤེས་པ་དང་།  
ལོ་ཙམ་དང་པའ་ཏི་ཏ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་འདིན་བཅུ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་



པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་ནི། ལོ་ལྔ་པ་མ་དགེ་བའི་སྒོ་བྱས་དང་རྫོགས་ལྡན་ཤེས་  
 རབ་དང་། ས་པ་ཏ་ཀུན་དགའ་ཆུལ་མཚན་གསུམ་གྱིས་ཕྱིར་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བོད་  
 སྐད་དུ་བསྐྱར་བའི་བར་ཆད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཞེས་སྒྲུབ་  
 གྱིས་བསྟོད་ལུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འགྱུར་ཕྱག་ཕྱེད་པ་སྟེ། སྔོན་ཆོས་ཆུལ་རྣམས་གྱིས་  
 བཀའ་བསྐྱེད་ནས་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་པ་དང་པ་ཏ་གྲུབ་རྣམས་བཀའ་བསྐྱར་མཛད་ནས་འདུལ་  
 བའི་བཅས་པ་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཁོན་ལ་དབང་བས་འདུལ་བའི་ཕྱི་སྟོན་ལ་ཐམས་  
 ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། མདོ་སྟེལ་ས་སངས་རྒྱུ་བྱང་ལེམས་གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་གཙོ་བོར་  
 སྟོན་པས་མདོ་སྟེལ་སྟོན་ལ་སངས་རྒྱུ་བྱང་ལེམས་དང་། མདོན་པ་ལས་ཆོས་རབ་  
 ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པས་མདོན་པའི་སྟེ་  
 སྟོན་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་ལྷ་ཁྱད་པར་ཅན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བར་ཐག་  
 བཅད་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་འདིར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་མདོན་པའི་སྟེ་སྟོན་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་  
 དུ། ཕྱིག་པ་མི་དགེ་བའི་ས་དང་སོ་སོའི་སྟེ་བའི་ས་ནས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དུག་  
 གསུམ་གྱི་རྩུབ་རེག་དང་བྲལ་བས་འཇམ་པ། ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཚན་  
 དཔེའི་དཔལ་དང་ལྡན་ཞིང་། ལོ་བཙུ་དུག་ལ་སོན་པའི་ན་ཆོད་ཅན་གྱི་གཞོན་ནུའི་རྣམ་  
 པར་རོལ་བ། བསམ་སྦྱར་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱལ་བ་རྟེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་དོན་  
 གཉིས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྲན་མེད་པ་ཐོབ་པའི་ཆད་མའི་སྟེལ་བུར་འཁྱུངས་  
 པའམ་གྱུར་པ་དེ་ལ་བོད་གྱི་ལོ་ལྔ་པས་སྟོན་གསུམ་གྱས་པས་ཕྱག་འཆལ་ལོ་སྟེ་འདུད་པའི་  
 རྒྱལ་སྟོན་པའོ། །རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དངོས་ལ་ཆོག་འདི་མེད་ཀྱང་ལོ་ལྔ་པས་འགྱུར་  
 མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་བཙུག་པའི་འགྱུར་ཕྱག་གི་ཆོག་ཡིན་ནོ། །

ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་  
སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གསུམ་པ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞུང་དོན་ལ་གསུམ། བཤད་པ་ལ་འདུག་པ།  
བཤད་པ་ཉེ་བར་དགོད་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་  
གཉིས། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོད་ནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སྐབས་སུ་  
སོང་ནས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འདུག་པའི་ཡན་ལག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ།  
དགོས་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་དང་། ཆོག་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆངས་པ་དང་  
བརྒྱ་ཕྱིན། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དག་འཛོད་དང་  
ཉེ་དག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་དང་། སྤང་སྤྱང་ལ་སོགས་པ་མཐུན་དང་རྩ་འབྲུལ་  
ཆེ་ཆེར་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པ་གང་གི་ཞབས་ཀྱི་པར་ལྟ་བུ་འཆལ་ཞིང་  
འདུད་པར་བྱས་པ། སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྟོན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་དེ་  
ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་སྐབས་སུ་སོང་བའི་དགེ་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་  
ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་བསྟན་བཙུན་ཆོས་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་སོགས་  
སྒྲས་བསྐྱེད་པ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་རང་ཉིད་སྦྱོར་བྱ་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་  
པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ན་སྦྱོར་བྱ་དམ་པའི་བསྟན་བཙུན་སྦྱེས་  
ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་བསྟན་བཙུན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འདུག་པར་བྱ་བ་དང་། འདི་  
ལ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་རྣམས་སྤར་བསྟོད་ནས་ཞུགས་པ་ལས་བསོད་ནམས་སྦྱེ་བའི་ཆེད་  
དུ་དང་། ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་མཐར་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་  
ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ལོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག བསྟན་བཙུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་བསྟན་བཙུན་  
དེ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འདུག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ཡོན་ན། བསྟན་བཙུན་ཆད་མ་རྣམས་

འགྲེལ་ལ་འདྲག་པའི་ཡན་ལག་དུ་སྟེ་པོ་པལ་ཆེར་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ཀྱི་དགོས་འགྲེལ་ངག་  
 དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་འགྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་  
 བས་ཀྱང་འདྲག་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ན། འོ་ན་ཁ་ཅིག་བྱེད་ལྟར་ན། ལྷ་གྲུ་བསྟེན་པ་ལ་  
 ས་སོན་དོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷ་ལྟང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སྟེ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྲུབ་  
 འགྲེལ་གི་སྟོན་ནས་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དེས་ལྷ་གྲུའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྷ་  
 ས་སོན་ཡིན་ཡང་། ལྷ་གྲུ་བསྟེན་པ་ལྷ་ལྟང་ལ་ངེས་པར་དུ་བསྟོས་པས་ན། ལྷ་ལྟང་  
 ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་ན་ལྷ་གྲུ་བསྟེན་པ་ལ་ས་སོན་དོན་མེད་པའི་བྲུབ་པ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ།  
 ལྷ་ལྟང་ཁོན་ལས་སྟེ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་  
 ཟེར་ན། རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་དང་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་འདྲག་པའི་  
 ངག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དགོས་འགྲེལ་གྱི་ངག་ཡིན་ཡང་། རྟུབ་ས་འགྲེལ་ངག་  
 ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་འདྲག་པ་མི་འགལ་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་བྱེད་རང་གི་ཐལ་  
 བ་དེ་ལ་བྲུབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། རྟུབ་ས་འགྲེལ་ངག་དེ་ཁོན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་བཅོས་  
 ལ་འདྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་ཀྱི་དོན་ནམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་  
 བོ། །

གཉིས་པ་བསྟུས་དོན་ནི། རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནས་ཀྱུན་ནས་འཕྲུལ་པའི་  
 བར་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཀྱང་ང་ཆོག་རྒྱུ་བ་གསུམ་བཅས་བཞི་ཡིས་སྟུབ་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་  
 ལ་བསྟོན་ནས། རྟུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་བ་བྱེད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་  
 པར་ཡིད་ཀྱིས་རྟུབ་ས་སུ་མོང་ནས་ལུས་ངག་གིས་གྲུས་པས་འདུད་པའི་རྒྱལ་གདུལ་  
 རྟུག་ཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའམ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་ཆར་གྱིས་འདུད་ཅིང་  
 རྟུབ་ས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཡང་འདྲག་དང་འགྲེལ་གི་དབང་གིས་ཏོ་ཞེས་སྟུར་  
 བ་ཡིན་ལ། སྟུབ་པར་བསྟོན་པ་ལ་རང་དོན་སྤངས་པ་སྟན་ཆོག་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསྟོན་  
 པ་ནི། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་རྒྱུ་བ་དང་པོ་དང་། རང་དོན་རྟོགས་

བ་སྐྱུ་ཆོག་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱུ་ཆོག་གི་སྒྲི  
 བ་སྐྱུ་ཆོག་པ་ནི། ཟབ་པའི་སྒྲིམ་པ་ལེས་པ་དང་། གཉིས་པའི་སྒྲིམ་པ་མཐུན་པའི་  
 རྟོགས་པ་སྐྱུ་ཆོག་གི་སྒྲིམ་པ་སྐྱུ་ཆོག་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲིམ་པ་ལེས་པས་བསྐྱུ་  
 ལ། དེ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བའི་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་དོན་སྐྱུ་ཆོག་གི་སྒྲིམ་པ་སྐྱུ་ཆོག་པ་དང་།  
 གཞན་དོན་སྐྱུ་ཆོག་གི་སྒྲིམ་པ་སྐྱུ་ཆོག་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཞན་དོན་  
 གྱིང་པའི་སྒྲིམ་པ་སྐྱུ་ཆོག་པ་ནི། ཀྱུ་རྩ་བཟང་པོ་ལེས་པ་དང་། གཉིས་པ་གཞན་དོན་  
 དེ་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་འཕྲུལ་ལས་སྐྱུ་ཆོག་གི་སྒྲིམ་པ་སྐྱུ་ཆོག་པ་ནི། འོད་ཟེར་དག ཀྱུ་  
 བས་འཕྲུལ་ལས་བསྐྱུ་ལ། དེ་ལྟར་གཞན་དོན་གྱིང་པ་དང་དེ་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་གཉིས་  
 རྟོག་པའི་བྱ་བ་ལེས་སྐྱུ་ཆོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཐུག་དེ་ནས་ཀྱུ་རྩ་བཟང་པོ་ལེས་  
 སྐྱུ་ཆོག་པ་དང་པོ་བྱེད་དང་གཉིས་པོ་དེ་ལས་བསྐྱུ་ཆོག་པ་ཡིན་པས་སོ། །རྟོག་པའི་བྱ་བ་ལེས་  
 སྐྱུ་ཆོག་གི་སྐྱུ་བས་འགྲོའི་དག་འདི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་པ་མ་ཟད་བསྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་ཆད་མ་  
 རྒྱུ་འགྲུལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལུས་རྒྱུ་ཆོག་གི་གཞུང་ཆོག་གྱུང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆོག་པའི་  
 གྱིང་པ་དང་པོ་རྟོག་གཉིས་ཆོག་དོན་བརྒྱུད་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བརྒྱུད་ནི། སྐྱུ་ཆོག་པའི་  
 རྟོགས་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་ཆད་པའི་ཐབས་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་སྐྱུ་  
 དཔག ལྟར་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་དག་རིག་ཕྱིར། སྐྱུ་ཆོག་པ་དང་པོ་སྐྱུ་ཆོག་པའི་  
 དག ལྟར་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། རེས་གསུངས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་དང་  
 པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུ་ཆོག་པ་ལྟར་མངོན་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་དག་དང་ལྟར་སྐྱུ་  
 བས་པའི་ཐབས་པ་དག་གསུང་པའི་ཐབས་པ་དག་གསུང་པའི་ཐབས་པ་དག་གསུང་པའི་ཐབས་  
 འདྲས་པ་དང་། ཆོག་རྒྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་ལྟར་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་དག་དང་སྐྱུ་ཆོག་པའི་  
 གཉིས་པའི་ཐབས་པ་དག་དང་ལྟར་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་བཞི་ནི། རང་གིས་རེས་ནས་དེ་གདུལ་བྱ་  
 གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་ལྟར་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་ལྟར་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་  
 མ་རང་གིས་གཞན་པ་སྐྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་པ་ནི། རང་དོན་ལེའུ་དང་། ཆད་མ་གྱུ་ཆོག་པའི་ཐབས་

དང་། མཛོད་སྤྱོད་ལེ་ལྷན་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། བྱི་མ་རང་གིས་  
 དེས་ནས་གཞན་གྱིས་དེས་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ནི། གཞན་དོན་ལེ་ལྷན་ལེ་ལྷན་བཞི་བས་  
 ལྟོན་ཅིང་། ད་དུག་དབང་གིས་ཅིང་ཐོབ་པའོ། །བསྟན་བྱ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་ལེ་  
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བྱ་རང་གིས་གཞན་བྱ་དེས་པའི་ཐབས་ནི། རྟོག་པའི་བྱ་བཞིས་  
 མཁུ་སྤྱོད་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། བྱི་མ་ལེ་ལྷན་བཞི་བའི་བསྟན་བྱ་རང་  
 གིས་དེས་ནས་གཞན་གྱིས་དེས་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་  
 དག ཀུན་ནས་འཕྲོལ་པའི་རྒྱུ་དང་གཞིས་གྱིས་བསྟན་པས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་འདི་ལྷན་རྒྱུ་གཞན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཆོད་གཞན་ཡང་། རྟོག་རྒྱུ་  
 དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རང་དོན་ལྟན་ཆོག་སྤྱོད་ནས་ལེ་ལྷན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལྷན་རྒྱུ་  
 གཞན་བསྟན་པ། དེ་ནས་རྒྱུ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་གཞན་དོན་ལྟན་ཆོག་སྤྱོད་  
 པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞན་དོན་ལེ་ལྷན་རྒྱུ་གཞན་བསྟན་པའི་བྱིར། ལེ་ལྷན་དང་པོ་གསུམ་  
 གྱིས་རང་དོན་ལྟན་ཆོག་སྤྱོད་ཀྱི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་  
 དང་། དེ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་  
 བཅས་པ་ནི་ལེ་ལྷན་གཞིས་པ་ནས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་པ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོག་  
 པའི་ཤེས་རབ་དང་། དེ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་  
 པ་དང་བཅས་པ་ལེ་ལྷན་གསུམ་པ་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱུ་མཆོད་པ་མཁུ་སྤྱོད་པའི་  
 རྟོག་པ་ལྟན་ཆོག་སྤྱོད་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་སྤྱོད་དོན་སྤྱོད་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་  
 རོ། །

བསྟན་བཅས་དེ་དང་དེའི་ལྷན་རྒྱུ་གཞན་གི་དོན་དང་། ཡན་ལག་རྒྱུ་བཤད་  
 གྱི་བསྟན་བཅས་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ལྷན་རྒྱུ་གཞན་ཡིད་པས་བྱུང་མེད་མཁུ་སྤྱོད་ལ་དབྱེད་  
 བ། བསྟན་བཅས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱུ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོད་བསྟན་  
 བསྟན་པའི་ཡན་ལག་རྒྱུ་བཤད་དེའི་ལྷན་མཛོད་བསྟན་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་དེ།

བསྟན་བཅོས་དེའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བཞག་ཆོག་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་  
 རྟོགས་རྒྱུ་མཚོད་བཟོད་ཆོས་ཅན། དེའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ། རྒྱུ་འགྲེལ་  
 གྱི་མཚོད་བཟོད་དེ་དེའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ཐད་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་  
 གྱི་བཟོད་བྱམ་དོན་རྟོགས་བརྒྱུད་མཐུན་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་བསྟོད་ཅིང་ཡན་ལག་རྒྱུ་  
 བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱུ་ཕར་བཤད་པས་ན་དེ་གཞིས་རྒྱུ་མཚོད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།  
 མངོན་རྟོགས་བརྒྱུད་མཐུན་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་  
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱུད་བསྟན་ལ་ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་གསེར་  
 ཐེང་དང་རྒྱུ་བཤད་མཁུ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཞིས་མི་  
 མཚུངས་ཏེ། རྒྱུ་གྱི་མཚོད་བཟོད་ནི་དེའི་ཡན་ལག་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་  
 མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཅིག་ཤིས་དེ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།  
 རྒྱུ་ལ་དེ་ལས་ཟུར་དུ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཡང་དག་  
 བཤད། ཁེས་པའི་ལུས་མདོར་བསྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་འགྲེལ་འདི་  
 ལ་མཚོད་བཟོད་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། རྒྱུ་བཟོད་རྒྱུ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་ཕར་དམ་བཅའ་བའི་  
 རྒྱུ་རོལ་དུ་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།  
 ཡན་ལག་རྒྱུ་བཤད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟེ། རྒྱུ་མེད་དེ། དག་འདི་བསྟན་བཅོས་  
 འདིའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ལུས་རྒྱུ་གཞན་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་པར་ཐལ་  
 བའི་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་མཐུན་རྒྱུ་འགྲེལ་ཀྱང་  
 ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་མཚོད་བཟོད་ཀྱང་དེའི་ལུས་ཡིན་པར་  
 ཐལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚོད་བཟོད་ལུས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚོད་འཐད་པ་གང་ཞིག་  
 མཚོད་བཟོད་དེས་ཀྱང་དངོས་པོ་བརྒྱུད་མཐུན་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་བསྟོད་ཅིང་ལུས་  
 གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱུ་ཕར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་ལུས་

མདོར་བསྟན་ཟུར་བཅེད་ན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་དེ་ཡོད་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་མཆོད་  
 བཟློག་དེ་ལུས་མ་བྱས་ན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཅེད་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 ལུས་མ་བཟློག་པར་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཅེད་པ་རྟོགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། མཆོད་རིགས་འགྲེལ་བ་དོན་ལྡན་འབྱེད་ལས། ཞི་འཆོས་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་  
 རབ་དུ་བྱེད་པའི་ལུས་མ་བཟློག་པར་འཇུག་པར་མི་འཇུག་བ་དེ་བས་ན། ཞེས་མོགས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལེའུ་བཞི་བའི་རྟོག་ཆེན་རིགས་པའི་  
 རྒྱ་མཆོད་ལོ་ལྟེན། མདོར་བསྟན་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་བསམས་ནས་དེའི་རྒྱས་  
 བཤད་ཅི་བྱེད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཀྱང་།  
 མདོར་བསྟན་ཅེད་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་། རྒྱས་བཤད་ཅེད་པའི་དོན་བསྟན་མོགས་ནི་ལུས་  
 ཅེད་པའི་ཡན་ལག་དང་འདྲ་བར་རང་ཉིད་ངོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་རྣམ་དེས་དང་རིགས་ཐིགས་གཉིས་ཆོས་  
 ཅན། རྟོགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་མདོར་བསྟན་ཅེད་པར་ཡན་ལག་  
 རྒྱས་བཤད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་མདོར་བསྟན་ཅེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟོགས་  
 མ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམས་ལ་ཅིང་། ཞེས་མོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་འགྲོའི་ངག་དེ། གཞུང་  
 དེ་གཉིས་ཀའི་ཡང་ལུས་རྣམས་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་  
 ཆོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཆོད་བཟློག་གིས་རྟོག་གེའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀ་རང་གི་གཞུང་  
 རྩ་དེས་པའི་ཐབས་དང་དེས་ནས་གཞན་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་བསྟན་ནས་  
 བསྟན་པའི་དོན་ཚུད་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོག་གེའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཆད་པའི་ཡན་ལག་རྒྱས་  
 བཤད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་བཟློག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་  
 དེ་ལྟེ་བདུན་སྟེང་མཆོད་བཟློག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷན་དེས་དར་རྟོག་ །  
 དང་། རིགས་ཐིགས་དར་རྟོག་ལོ་ལྟེན་གཉིས་ཀ་ལས། རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམས་བསལ་  
 ཅིང་། ཞེས་པ་སྟེང་མཆོད་བཟློག་ཡིན་གྱི་རྒྱ་ལྟེན་ལ་བཤད་བྱེད་པ་དག་ལེའུ་

གོ་རིམ་སྒྲུབ་ནས་ཆད་མ་གྲུབ་པ་ལེའུ་དང་པོར་བྱེད་པ་ནི། དེ་ཞིག་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་ནི་ དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐེགས་གཉིས་ཀྱི་  
 གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཉ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་༡༠ལས།  
 མཁས་པའི་དབང་བོ་ཁ་ཅིག་གི་གསུངས་ལས། རྟོག་པའི་ང་བཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་  
 འདི། ལྷེ་བདུན་ཀའི་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་དང་། ལུས་རྣམ་བཞག་གི་གཞུང་གཉིས་  
 ཀའི་ནོར་ལོ་ལྟ་ནི། འོ་ན་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཡང་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་  
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྣམ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལ།  
 ཞེས་པ་ནས། དེར་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་  
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ལྷེ་བདུན་ཀའི་ཐོག་མ་ཡིན་  
 ཅིང་། འདིར་མཆོད་བཟོད་མཛད་པས། དེས་གཞན་ཚུམ་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་  
 བར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། དེར་མཆོད་བཟོད་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཆོད་བཟོད་དེ་རྣམ་ངེས་དང་རིགས་ཐེགས་གཉིས་  
 སུ་དངོས་སུ་བཞོད་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱེད་ལྟོད་  
 པར་བྱུང། །

གཞན་ཡང་མདོར་བསྟན་མེད་པར་རྒྱས་བཤད་བྱེད་པ་རྟོགས་ལྡན་མཁས་པ་  
 རྣམས་ལ་འབྱུང་མི་མྱོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་  
 པས་མདོར་བསྟན་མེད་པའི་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་  
 བ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་མ་བསལ་  
 བ་མདོར་བསྟན་མེད་པར་རྒྱས་བཤད་མ་མཛད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ལེའུ་  
 བཞི་བའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་ལས། ཆད་མས་བསལ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་འཇུག་  
 མི་འཇུག་དཔྱོད་པའི་གཞིར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་མ་སྒྲོས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་དམ་བཅའི་མཚན་  
 ཉིད་མདོར་བསྟན། རོ་བོ་ཆོག་ལྟར་བདག་ཉིད་འདྲོད། །ཅེས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་



བསལ་བ་མ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཡང་དེ་ནི་དེ་ལས། འོན་ཀྱང་རྒྱས་བཤད་དུ་  
 ཡང་ལྷགས་སུ་འཆད་པར་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས། དེར་ནི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་  
 ཡིན་ན། ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། ཞེས་  
 མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་མཛད་པའི་དགོས་པ་དང་བཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་  
 རྩལ་སྟེ། རོ་བོ་ཆོག་ལྷན་བདག་ནི་དེ་འདྲོད། ཁེས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་སུ་མ་བསལ་བ་མདོར་  
 བསྟན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྒྱུར་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་མེད་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་དེ། ལེའུ་བཞི་བའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་པ་ལས། གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་  
 རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་དང་། གཞི་གང་ལ་མ་བསལ་  
 བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྩལ་པར་ལག་ཏོད་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་མི་རྟོག་པའི་འཐད་པའོ། །དང་  
 རོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་བསལ་བསྐྱབ་བྱུར་ཁས་  
 གྲངས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཞེས་སྒྲུབ། ཁས་གྲངས་དེ་ཡང་ཆད་མ་ནི། །དག་གིས་  
 བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདྲོད། ཁེས་པས་སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་  
 པར་གསུངས་པས་དེས་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། འོན་མ་བསལ་  
 བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁས་གྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་  
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་ཡིན་པས་དེ་རྒྱས་བཤད་དུ་མི་རུང་  
 བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་རྩལ་སྟེ། དེ་ནི་གོང་དུ་གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། འདྲོད་  
 པ་རྒྱས་བཤད། རང་ནི་དེ་རྒྱས་བཤད། མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ཞེས་སྒྲུབ་གསུངས་  
 པ་ལྟར་ས་བཅད་འགོད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ཁས་གྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་  
 སྒྲུབ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་སྟུངས་སྟེ། དེ་ལྟར་  
 བློ་ཀ་ཆེན་ལེའུ་བཞི་བ་ལས། ཁས་གྲངས་དེ་ཡང་ཞེས་སྒྲུབ་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་  
 ནི་མ་བསལ་བ་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཅིང་། ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད་ནུས་པས་ན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཁོན་ནེ། འདུལ་བ་མདོ་ཙ་བ་ཚེས་ཅན། བྱོད་ལ་ལུས་མདོར་བཞུག་  
ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཚོ་  
ཉེ་ལུས། མདོ་ཙ་བ་འདི་ལ་ལུས་རྣམ་བཞག་མེད་ཀྱང་འོད་ལྡན་ཙ་བ་འབྲེལ་མོགས་  
ལུས་རྣམ་བཞག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་  
སྟེ། དེ་ནི་དགོས་འབྲེལ་དག་ལས་ལོགས་སུ་མདོ་ཙ་བའི་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་གཞུང་མེད་  
པ་ལ་དགོངས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཚིག་དོན་ནི། ཙ་བ་ལས།

རྟོག་པའི་ང་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། །

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲུ་མངའ་བ། །

ཀྱན་དུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག །

ཀྱན་ནས་འཕྲོ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་དོན་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རྒྱུད་  
ལ་མངའ་བའི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་རང་དོན་སྤངས་པ་སྒྲུབ་ཚོགས་ནི། ལུས་ཅན་  
སྟེ་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུག་དང་ཟག་གི་བདག་འདོན་དང་ཆོས་  
ཀྱི་བདག་དུ་མདོན་པར་ཞེན་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ང་བ་བག་ཆགས་དང་བཅས་  
པ་སྒྲར་མི་སྒྲེབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱུངས་ནས་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་བསལ་ཞིང་  
སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དང་། རང་དོན་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་ཚོགས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་  
མེད་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ནིང་སྟེ་འི་ས་ལས་འདས་པའི་འཕགས་  
པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གིས་བདག་མེད་  
གཉིས་ཀྱི་དོན་སྟོབྱ་དང་མ་འདྲེས་པར་བདག་མེད་གཉིས་མདོན་སུ་དུ་རིག་པར་བྱ་  
བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་

དང་འབྲུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་རྟོག་པ་དེས་རི་ལྗེ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་མི་བྱས་པས་ན།  
 བདག་མེད་གཉིས་ཟབ་ཅིང་། ཟབ་པའི་དོན་ཡང་ན། སྟོན་མཁའ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད།  
 དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་དེས་པའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྒྲིའི་  
 སྤྱད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་གཟུགས་འདོན་ཆད་མ་གཉིས་རྩལ་གཞན་གྱིས་  
 སྤྱང་བའི་གཉིས་སྤྱང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟབ་མོ་ཡིན་  
 ལ། ཟབ་མོ་བདག་མེད་གཉིས་སམ་གཉིས་སྤྱང་དེ་ལ་སྤྱར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་དུ་མ་གཏམ་  
 བར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་རི་ལྗེ་བ་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ཐུན་ཆོགས་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་  
 ཤེས་བྱ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རི་སྟེང་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། རི་སྟེང་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལ་ཡུལ་  
 དང་དུས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་  
 དེ་རྣམས་ལག་མཐིལ་གྱི་སྒྱུ་རྩུ་ར་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་  
 པའི་ཡེ་ཤེས་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་རྟོགས་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟོགས་པ་  
 ཐུན་ཆོགས་གཉིས་སོ།

གཞུང་འདིའི་དོན་སྦྱར་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཙམ། རང་དོན་ཐུན་  
 ཆོགས་རྒྱད་ལ་མངའ་སྟེ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པར་མངོན་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 དོན་ཐུན་ཆོགས་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་རང་ལས་གཞན་པའི་གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱ་  
 དེ་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་མཐོ་ལྟ་མེད་གོ་འཕང་དང་དེས་ལེགས་མུང་འདས་  
 ཀྱི་གོ་འཕང་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་དེ་རྒྱ་གང་ལས་འགྲུབ་པར་བྱེད་  
 པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡོངས་སྒྱུ་དང་སྒྱུ་ལ་སྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་ཐུན་ཆོགས་  
 ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་སྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ནི་ཡུལ་དུ་ས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་  
 ལེགས་པའི་བྱ་བའམ་གཞན་ལ་ཐན་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། ལེགས་པའི་བྱ་  
 བ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲིས་པ་དང་། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་  
 པར་ལེགས་པའི་རིགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ན་གཟུགས་སྒྱུ་

གཉིས་ལ་ཀུན་དུ་འཇམ་ཆ་ཀུན་ནས་བཟང་བོ་ཞིས་བྱའོ། །

ཡོངས་སྤྱུལ་གཉིས་པོ་དེས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་ཐོབ་བྱའི་མངོན་མཐོང་དང་ཇེས་  
ལེགས་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ལས་འབྱུང་བ་ནི། དཔེར་ན་ནི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་  
གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་ཐུན་པ་ལེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟར། ཐུབ་པ་སངས་  
རྒྱལ་འདིས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ནིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་  
རབ་བསྐྱེད་ཅིང་། མི་ཤེས་པའི་མ་རིག་པའི་ཐུན་པ་ལེལ་བར་བྱེད་པས། ཐུབ་པ་  
སངས་རྒྱལ་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་འོད་ཟེར་དག བརྗོད་བྱ་ནས་  
པ་ཀུན་ནས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཡོངས་སྤྱུ་རྒྱལ་ས་དང་། ཆོས་སྟོན་པར་འདོད་  
པའི་ཀུན་སྤོང་གི་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་འབད་ཚལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞིབ་ས་  
ན། འཁོར་བ་དི་སྤིད་དུ་གནས་པའི་དུས་ཀུན་ནས་སམ་ཀུན་དུ་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་  
བྱའི་རིགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། མོས་པའི་བསམ་པ་དང་། གནས་སྐབས་གང་ལ་མོས་  
པའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་པ་ནས་ས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་  
མཐུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ལྟར་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱས་པ་ཀུན་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་འཕྲོ་ཞིང་  
ཁྱབ་པར་མཛད་པའི་ཐབས། མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། མཛད་པ་མཆོག་  
ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཙོ་བོར་གསུང་གི་མཛད་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་  
དོན་འབྱུང་བར་བྱེད་པས་སོ། །རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་སུ་བྱ་རྒྱུ་ཆོག་ས་དང་། གཞན་དོན་  
སུ་བྱ་ལ་ཆོག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱེད་དེ་ནས་སྤྱུལ་བ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་རྟོགས་  
པའི་སངས་རྒྱལ་བཙུན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ལ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་པས་བྱག་འཆལ་བ་ནི་  
སྤྱུལ་ས་སྤྱོད་ཞིང་གསལ་བས་འདུད་པའི་རྩལ་ལོ། །

གཞུང་འདིའི་དོན་སྟོར་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱལ་དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་  
སུ་བྱ་རྒྱུ་སྤྱུལ་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་སྤྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱུལ་གྱི་གཟུགས་སྤྱུ་གཉིས་  
ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཁྱོད་

པར་ཅན་ཡོད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་སྤྱད་པ་དང་  
མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། བསྟོད་བྱག་བྱས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་  
བསྟན་བཅས་ཚུལ་པ་མཐར་ཐིག་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་  
རྣམས་ཀྱང་། སྤར་བསྟོད་ནས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་པ་ལས་བསོད་ནམས་སྐྱེ་བའི་  
དགོས་དོན་འགྲུབ་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་གྲུལ་བྱ་རྣམས་གྱིས་ཐར་བ་དང་  
ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྤྱོད་པ་དོན་གྲུལ་སྤོངས་ལ་མཚན་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། ཐུབ་  
པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བསྟོད་བྱག་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱང་སེམས་  
ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་ལ་མཚན་བཟོད་མཛད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་  
ལ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཅིང་། ཁྱེས་པས་ཐུབ་པར་རང་དོན་སྤངས་པ་ཐུན་  
ཆོགས་གྱིས་བསྟུས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེམ་འཕེལ་བར་བསྟན། ཟབ་ཅིང་ཁྱེས་པས་གནས་  
གཟུགས་ཁམས་ཁོན་ར་བཞུགས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་སྤྱོད་པ་ཉན་རང་རྣམས་གྱི་མངོན་  
སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཟབ་པ། ཁྱེས་བཟོད་པའི་ཟབ་པའི་སྐྱེལ་ངས་སྤྱོད་  
རྟོགས་པའི་སྐྱབ་སྟེས་པར་བསྟན། རྩ་ཆེའི་སྐྱེལ་ངའི་ཁྱེས་པས་གནས་འདོད་ཁམས་དང་།  
གཟུགས་ཁམས་ཅི་རིགས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀའི་དོན་དངོས་  
སུ་མཛད་པའི་རྩ་ཆའོན་གྱིས་རྩ་ཆེ་བའི་སྤྱོད་པའི་རྩ་ཆེ་བའི་སྐྱེལ་སྤྱི་གོ་འཕང་  
མངའ་བར་བསྟན། ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་ཁྱེས་པས་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གདུལ་  
བྱ་རྣམས་སྐལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་གྱིས་ར་འགོད་པར་  
མཛད་པའི་བྱིར་ན་གཞན་དོན་ཐུན་ཆོགས་མངའ་བར་བསྟན། འོད་ཟེར་དག ཀྱན་  
ནས་འཕྲོ་ཁྱེས་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྐལ་བ་དང་འཆམས་པར་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་  
བརྟེན་ནས་མངོན་མཐོ་དང་དེས་ལེགས་བསྟན་པར་མཛད་པའི་བྱིར་ན་གཞན་དོན་སྐྱབ་  
པའི་ཐབས་འཕྲིན་ལས་ཐུན་ཆོགས་མངའ་བར་བསྟན་པ་དང་།

གཉིས་པ་བྱང་མེམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་བོ་ལ་མཚན་པར་བཟོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་  
བྱས་ནས། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་པས་བྱང་མེམས་ས་བརྒྱབ་པས།  
རང་གི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་བའི་སྤྱིབ་པ་སྤངས་པའི་ངོ་བོ་ནི་ད་སྐྱེས་མཐུན་པ་  
ཐོབ་པར་བཞུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་འོ་སྤྱིམ་འབ་ཞེས་པས་གྱང་རིམ་  
བཞིན། ལོངས་སྤྱད་དང་སྤྱུལ་སྤྱེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་བཞུན་པ་སྒྲུབ་ཞེས་ཏུ་རྟོག་  
རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱལ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་  
བདག་འཛིན་གཉིས་བཀའ་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་འགྲོག་བདེན་ངོ་བོ་ནི་ད་སྐྱེས་  
དངོས་སུ་བཞུན་པའི་སྤྱིམ་ལེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུགས་ལ་བཞུན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཟབ་ཅིང་  
ཞེས་པས་ལོངས་སྤྱད་དང་། རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པས་སྤྱུལ་སྤྱེས་བཞུན་ཏེ་ཞེས་དང་། ཀྱན་ཏུ་བཟང་  
པོ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་བཞུན་ཏེ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསུངས་ལ། འདི་ལྟར་  
ན་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་འགྲེལ་ཚུལ་ལེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུགས་ལ་བཞུན་པ་མ་གཏོགས་ཤུགས་སྤྱོད་  
ཐུབ་པ་ལ་བཟོད་བྱག་མཛད་ཚུལ་ལ་སྤྱར་བ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུབ། པཎ་ཆེན་རྣམ་  
འགྲེལ་ཨོམ་སྤྱེས། སྤྱོད་པོན་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ལ་བཟོད་བྱག་མཛད་ཚུལ་ལ་སྤྱར་བའི་  
མཐུག་ཏུ། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་འགྲེལ་བར་ཡང་འདི་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་  
གསུངས་སོ། འོན་ཀྱང་ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱད་ཨོམ་སྤྱེས། དེས་ན་བྲམ་  
ཟེ་འགྲུང་ལྟར་རྣམ་བཤད་ཀྱིས་བཤད་དོ། ཞེས་དང་། དཔྱད་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཨོམ་སྤྱེས།  
རྣམ་བཤད་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་འདི་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་འགྲེལ་བ་དང་མཐུན་པར་སྤྱང་སྟེ། ཞེས་  
གསུངས་པ་ལྟར་ན། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་ཚུལ་བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་  
ལུགས་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་  
མཛད་པའི་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཤུགས་སྤྱོད་ལུགས་དང་། བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོས་ལུགས་

དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་སོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུགས་དེ་རྣམས་  
རུང་ཟད་མི་འདྲ་བར་མངོན་སྟེན་བྱད་པར་བྱའོ། །

གཞུང་དོན་ལ་ལོན། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐྱམངའ་བ། ཞེས་པས་རང་དོན་གྱི་  
སྐྱབས་ལྟན་པར་ཐལ། དེས་རྟོགས་པ་སྤུང་ཆོགས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་དང་དེ་སྟེན་པ་གཟེགས་པའི་  
ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་  
གཞན་དོན་གྱི་སྐྱབས་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཟུགས་སྐྱག་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་  
ན། དེར་ཐལ། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ཟབ་པའི་སྐྱམངའ་ཞེས་པས་  
ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱབས་ལྟན་ཏེ། ཉན་རང་དང་སོ་སྟེའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
ཟབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱ་ཆེའི་སྐྱམངའ་བ་ཞེས་པས་སྐྱལ་པའི་སྐྱབས་ལྟན་ཏེ། དེ་ནི་གདུལ་  
བྱའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་སྤྲེལ་ཆོགས་པར་སྤང་ཞིང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་སོ་སྟེ་སོགས་  
གདུལ་བྱ་དག་མ་དག་སྤྲེལ་ཆོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་  
བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས། བཙམ་ལྟར་འདས་  
ཆོས་ཅན། རང་དོན་སྤུང་སྤུང་ཆོགས་པ་མངའ་སྟེ། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་པར་བསལ་  
བ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུང་དང་ཟབ་པ་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱུང་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་  
མངའ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་གཉིས་ཤྱུ་སྟེའི་ལུགས་དང་མཐུན་  
པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཡང་ན་རྒྱང་པ་དང་པོས་སྤངས་པ་སྤུན་སྤུམ་  
ཆོགས་པ་དང་། ཟབ་པའི་སྐྱམངའ་བ། ཞེས་པས་ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་  
པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མངོན་སྟེན་ལྟར་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དེ་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་  
ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་སོགས་རྣམ་བཤད་དང་མཐུན་པར་འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་འདི་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར།

དཔྱད་ལྟར་སྟེན་སེམས་ལས། དེ་སྐྱུང་བཤད་པའི་རང་དོན་སྤུང་ཆོགས་ཀྱི་  
སྐྱུང་དང་། རང་དོན་གྱི་སྐྱལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་ནས་ཡིག་ཆར། དེ་ལྟར་ན་ལོངས་

སྤྱལ་གཉིས་རང་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་བྱེད་དུ་དོན་གཉིས་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་  
 སྤྱལ་པའི་བྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱངས་པ་  
 ལྟར། སུ་ཆེན་ཆུ་འབྲེལ་༡༠དང་། ཀྱན་མཁུན་ཆུ་འབྲེལ་༡༡ལས་ཀྱང་། ཡངས་  
 སྤྱལ་གཉིས་རང་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་དང་གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱལ་གཉིས་ཀར་འཛོག་  
 དགོས་པས་རང་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱལ་ན་རང་དོན་ཀྱི་སྤྱལ་པས་མ་བྱུང་པར་  
 གསུངས་སོ།།

དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྤྱོད་དོས་བབྱང་ནས་རང་ལ་  
 བསྟོས་པའི་དགོས་པའི་སྤྱལ་གྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གཉིས་པ་སྤྱལ་སྤྱལ་སྤྱལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ལ་  
 གཉིས། དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྤྱོད་དོས་བབྱང་ནས་རང་ལ་བསྟོས་པའི་  
 དགོས་པ་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྤྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོས་བབྱང་ནས་གཞན་ལ་  
 བསྟོས་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཅུ་བ་ལས།

སྤྱོད་པའམ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཅུལ་མེད་པས་ན་ལེགས་  
 བཤད་རྒྱུས།།

དོན་དུ་མིག་ཉེར་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཕྱག་དོག་དེ་མ་དག་གིས་སྤང་བར་ཡང་།།

ཡངས་ཀྱང་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་  
 པའང་མེད། །

མེས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་བསྐྱེད་བྱིར་འདི་  
 ལ་དགའ་བ་སྤྱེས།།



ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། འོ་ན། སྒྲེལ་པ་ལ་ཆེར་  
 ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཆད་མ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་བསྟན་ཚུལ་དེ་གང་  
 ཡིན་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་བྱ་བ་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་སྟོན་ས་བཅོམ་ལྟར་  
 འདས་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱ་བའི་ལས་གང་ཞིག་བྱེད་ན་ཡང་ལེགས་  
 ཉེས་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པའི་སྟོན་ལྟ་གཏོང་བའི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྟན་པ་དག་གིས་  
 བྱ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྒྲུབས་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་ཕྱག་མི་བྱེད་པས་  
 བསྟོད་ཕྱག་བྱས་ནས་བྱ་བ་གང་ཞིག་རྩོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་  
 བྱ་བ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་བཅུམས་པ་འདིའི་ཁོང་ནས་བྱུང་ངོ། །ཐུ་  
 མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་པ་  
 ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པས་བྱུང་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་བསྟན་  
 བཅོས་རྩོམ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཆད་མ་རྣམས་འགྲེལ་  
 འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲེས་ནས་རྣམས་འགྲེལ་རྩོམ་པའི་བྱ་བ་ལ་  
 རྟགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་རང་གི་སེམས་ནི་སྤར་དུས་ཡུན་རིང་  
 བོར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་དང་། གསུང་རབ་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་མ་ཀླན་ལས་  
 བདུས་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལེགས་བཤད་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པས།  
 ཆད་མ་ཀླན་བདུས་ཀྱི་རིགས་པ་དེས་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཐུགས་སྟོགས་པ་ལྟེ་དེ་  
 ལ་རབ་དུད་དང་བཞེན་པོ་སྒྲེས་ནས་དུད་ཡང་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་དེ་དང་དུ་ལེན་པ་  
 ཆེད་དུ་གཉེར་བཞིན་ཆེའི་བསྟོད་ནས་ལེགས་བཤད་དེ་དག་ལ་གོམས་པ་མཐར་ཐིན་  
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་  
 དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་དེ་དང་ལྟན་པས་ན། ཅིའི་  
 ཕྱིར་རང་གི་དོན་ལྟར་སྤངས་ནས་སམ་དང་དུ་སྤངས་ནས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཡིན་

ལ། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྟན་བཅོས་མི་ཚུམ་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དཔལ་ཚེས་  
 གྱི་ཤུགས་པ་བདག་ལ་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་འདི་ནི་དམ་པའི་ཚེས་གྱི་སྐལ་བ་དམན་  
 པའི་སྐྱེ་བོ་གཞན་པལ་ཆེར་ལ་མཐའ་གཅིག་དུ་མན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འཕྱར་བ་ཡིན་  
 ཞེས་ཡིད་ལ་བསམ་པའང་མེད་དེ། འདིག་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བོ་གཞན་པལ་ཆེར་བདག་  
 མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་བྱང་རྒྱུ་ཅིང་། བདག་འདིན་ལས་གྲོལ་  
 པའི་བྱང་གྲོལ་གྱི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་ཕྱིན་ཅི་མཁྲོག་པར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་  
 རྣམས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དོན་དུ་མི་གཉེར་ཞིང་། དོན་དུ་མི་གཉེར་པའི་རྒྱ་དེ་ཁོ་ནར་  
 མ་ཟད་ད་དུང་ཁ་ཤས་རང་ཕྱོགས་འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་པལ་བ་སྟགས་ལ་ཆགས་  
 ཤིང་། དེར་ཆགས་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐོས་བསམ་མི་བྱེད་པ་དང་། གལ་ཏེ་བསྟན་  
 བཅོས་ལ་ཞུགས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་སྟེ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནའང་འདིག་རྟེན་མ་རབས་གྱི་ལུགས་  
 དང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པའི་གཞུང་ལུགས་སྟགས་སུ་འབྲིན་པའི་ལྟོག་པའི་  
 བསྟན་བཅོས་དང་ཐ་སྟངས་གྱི་གཙུག་ལག་སྟེ་ཐ་སྟངས་གྱི་རིག་གནས་སྟན་ངག་མངོན་  
 བརྗོད་ཙམ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་པལ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་དེ་ཙམ་ལ་ཉན་བསམ་བྱེད་  
 ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ལེགས་བཤད་བྱུང་པར་ཅན་བརྩམས་པའི་གང་ཟག་བྱུང་པར་ཅན་  
 རྣམས་ལ་ནི། དུག་དོག་གིས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་ལེགས་བཤད་རྩོམ་པ་པོ་  
 གཞན་གྱི་ཐུན་ཚེགས་ལ་དུག་དོག་པའི་བྱི་མངན་པ་དག་གིས་སེམས་རྒྱུད་དཀྱགས་  
 བས། དུག་དོག་གི་དབང་གིས་ལེགས་བཤད་རྩོམ་པ་པོ་གཞན་པལ་ཆེན་པོར་ཡང་  
 ཡོངས་སུ་ཕྱར་བ་དེས་ན་སྟེ་བྱ་བ་པལ་བ་སྟགས་ལ་ཆགས་པ་མ་ཟད་དུག་དོག་གིས་  
 ཞེ་སྤང་སྟེས་ནས། ལེགས་བཤད་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་དེའི་བྱིར་ཡང་གཞན་དོན་དུ་མི་  
 ཚུམ་པའི་བྱིར་རོ། འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་པལ་བ་སྟགས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེགས་བཤད་  
 རྩོམ་པ་པོ་ལ་ཞེ་སྤང་གིས་སེམས་རྒྱུད་ལེགས་པར་མ་དཀྱགས་ཀྱང་སྟེ་ཆགས་སྤང་  
 གི་དབང་དུ་མ་སོང་ན་ཡང་། ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་

སྐྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་ལམ་ནས་དཔྱད་མེད་པས་ན་ལེགས་བཤད་ལ་  
 ཐོས་བསམ་གྱིས་མི་འདུག་གོ། འོན་པ་ལྟར་ན་སྐྱོ་བོ་ཕལ་ཆེར་ལེགས་བཤད་ལ་དོན་  
 གཞེར་མེད་ཅིང་། ལ་ལར་དོན་གཞེར་ཡོད་ཀྱང་ཕྱགས་ལྗང་གི་དབང་དུ་སོང་ནས་  
 གློག་ལྟ་བུར་སྟེང་བོར་མིག་ནས། ཡང་འགའ་ཤས་སྐྱོག་ལྟ་བུར་གནས་ཀྱང་ལེགས་  
 ཞེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པའོ། །

འདིའི་དོན་ཡང་ན་ལེགས་བཤད་ལ་དོན་གཞེར་ཡོད་ཅིང་ལེགས་ཞེས་སྐྱོད་  
 འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པའི་དབང་གིས་སྐྱོ་བོ་ཕལ་ཆེར་ལེགས་བཤད་ལ་མི་  
 འདུག་པའི་ཕྱིར་གཞན་ཁོ་ཁོའི་ཆེད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་མི་ཚུམ་པ། སྐྱོ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཞེས་སྒྲུབ་  
 ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་ཅིས་སྐྱར་རོ། །རྩ་བར། སེམས་ནི་ཡུན་རིང་ལེགས་བཤད་གོམས་  
 པ་ལྟར་ལེན་སྟེད་ཕྱིར་འདི་ལ་ཞེས་ནི་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཚུམ་པར་དམ་  
 པ་ཅའི་གཞུང་འདི་བཅུམས་པའི་སྐྱབས་འདིར་བཞུན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པར་བཅུམས་  
 མ་ཟིན་ཀྱང་འདིའི་སྐྱབས་སུ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱི་ཐུགས་ལུལ་དུ་  
 བཞུན་བཅོས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་རྫོགས་པ་ལ་དམིགས་  
 བས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཚུམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེས་ཞེས་གསུངས་པའོ། ཡང་རྣམ་ཐར་  
 ལྟར་ན་ཚུམ་པར་དམ་པ་ཅའི་གཞུང་ཆོག་ཚུམ་པའི་དུས་སུ་རྣམ་འགྲེལ་འདི་བཅུམས་  
 པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཅུམས་ཟིན་པ་མིན་ནོ་  
 ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་ཀྱང་སྐྱར་རུང་བར་སྒྲུབ། ཐུན་མོང་སྣང་ཚུལ་དུ། སྐྱོ་བོ་ཕལ་  
 ཆེར་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་སྐྱར་ནི། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་  
 ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་བཅུམས་པ་ལ་དགོས་  
 པ་ཡོད་དེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་རང་ཉིད་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལེགས་  
 བཤད་ལ་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོ་བོ་གཞན་  
 ཁོ་ཁོའི་ཆེད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་མི་ཚུམ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱོ་བོ་ཕལ་ཆེར་ལེགས་

པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅས་ཆད་མ་ཀུན་བདུས་སོགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་མཐུན་  
 རྒྱུ་ལེགས་བཤད་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་དང་། ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་སོགས་  
 དང་བྲལ་ཞིང་། ལེགས་བཤད་རྟོགས་པའི་འགལ་རྒྱུ་ཕྱ་བ་ཕལ་བ་སོགས་ལ་ཆགས་  
 ཤིང་། གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་སྤང་བ་སོགས་སྒོ་དང་གྱིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

## དངོས་བསྟན་ཉན་པ་པོའི་སྒྱུ་རྩལ་བཟུང་ནས་རང་ལ་ བསྟོས་པའི་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། དཔལ་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཚེས་ཅན། རང་ཉིད་ལེགས་  
 བཤད་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་རྩལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་  
 འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩལ་ལྟར་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་རྣམ་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་ལུལ་གྱི་སྒྲིབ་དཔོན་རྩལ་ལྟར་ཉེ་འཁྱེད་སྤྱད་བཤེགས་གཞུང་  
 གི་རང་འགྲེལ་ལས། རྩལ་ལྟར་ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་  
 གྱིས་བསྟགས་པ་བརྗོད་ཅིང་། མགོན་པོ་མཛད་ཅུང་གི་རྒྱུད་ལས། དགེ་སྦྱོང་  
 ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། ཀུན་དུ་བཟང་པོའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་  
 རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཉལ་ས་དང་ས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་ན། དེ་ལྟར་ཁྱབ་  
 པར་ཐལ། རྩལ་ལྟར་ཀུན་དུ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉེ་བའི་སྤྲུལ་ཆེན་  
 བརྒྱད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲུལ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་དག་  
 དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་། སངས་རྒྱུས་པའི་མཛད་པ་གདུལ་བྱ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་  
 རྟོན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། ཞིང་འདིར་རྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་བྲམས་པ་ལ་  
 སོགས་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། དཔྱད་ལྟར་ཐུན་མོང་ལས། རྩལ་ལྟར་ཆེན་པོ་  
 དཔལ་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀུན་བཟང་གི་རྣམ་སྤྲུལ་དུ་གསལ་བར་

གསུངས་པས་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་པོ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་  
 ཕྱིར་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། དེར་ཐལ། རྗེ་བརྒྱུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་  
 ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཚྭ་པ་པོ་རྗེ་བརྒྱུན་བྱམས་པ་སངས་  
 རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ཚྭ་པ་པོ་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་  
 སྒྲུ་མ་ལས། བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང་། །གང་དག་མོས་དག་  
 སུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་སྒྲོ། །དེ་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་འདི་བཤད་དོ། །ཞེས་རྒྱུད་སྒྲུ་  
 མ་མཛད་པ་པོ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དེ་མ་དག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་མཛད་པར་  
 གསུངས་པ་དེ། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་ངེས་དོན་མ་  
 ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྗེ་བརྒྱུན་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། རྒྱུད་སྒྲུ་དར་རྒྱུ་ལས། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་  
 བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་ངེས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་  
 པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ནི། རྗེ་བརྒྱུན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བྱང་  
 རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་དང་ལྟ་དབང་  
 སྟོག་ཞེས་ཀའི་དངོས་སྟོབ་སྟོབ་དཔོན་ཤུ་གྲ་སྟེའི་འགྲེལ་བར། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་  
 བའི་སྒྲུ་འདི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་བྱུང་པར་ཞིག་ལ་གྲགས་པས།  
 འདི་བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མཚན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྗེ་བརྒྱུན་རྣམ་  
 འགྲེལ་ཏེ་དང་། བཅོམ་རྣམ་འགྲེལ་ཏེ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ཏེ་དང་། དཔྱེད་  
 ལྡན་ལྡན་སེམས་ལས་བྱངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་  
 ཀྱང་། ས་བརྒྱའི་དབང་བྱུག་རྒྱལ་སྐུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་སྟོབ་དཔོན་  
 ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟེ་བརྒྱུན་གྱི་སྟོན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་ངོར་བྱང་སེམས་ཡིན་

པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་  
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་ཚོ་མ་པའི་སྐབས་སུ་ནཱ་འགྲེལ་ཚོགས་པར་མ་བཅམས་  
 པར་ཐལ། འདི་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྒྲིལ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་ལ་ཚོགས་པ་ལ་དམིགས་  
 པའམ། ཡང་ན་འདི་བཅམས་པ་ཡིན་གྱི་ཚོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་པོ་ཞེས་པའི་དོན་དྲེད། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་གཞུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་དྲེ། དེའི་དུས་སུ་ནཱ་འགྲེལ་  
 བཅམས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དྲེ། ལྟོ་བདུན་ཀ་བཅམས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་  
 མཉེན་རྟོན་དང་རྟེན་ལྗོན་ཐའི་རྒྱུ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས། ལྟོ་བདུན་བཅམས་ཟིན་པ་  
 ན་པ་ཉེ་དུ་ཆམས་ལ་བྲིས་པ་པས། པལ་ཆེར་གྱིས་མ་ཤེས། འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་ན་འང་  
 ཐུག་དོག་གི་དབང་གིས་མེད་གས་སོ་བྱས་ནས་ཁྱིའི་མཛུགས་ལ་བཏགས་པས། ཁྱི་ནི་ལམ་  
 སྤང་ཀྱན་དུ་རྒྱུ་བ་བཞིན་ངའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱན་དུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །  
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་གི་མགོར། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་སོགས་ཤོ་  
 ལོ་ཀ་གཅིག་བརྟག་པ་དང་། ཞེས་དང་། དཔྱོད་ལྡན་ལྡན་སེལ་ལས་ཀྱང་། བསྟན་  
 བཅོས་མཛད་ཟིན་པ་ན་ཞེས་པ་ནས། གཞུང་གི་དབྱར་ཡང་། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་  
 ཆགས་ཤིང་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བརྟག་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ནཱ་ཐར་དང་བསྟན་ན་དེའི་དུས་སུ་ནཱ་འགྲེལ་བཅམས་ཟིན་ཀྱང་རྒྱ་  
 མཆོལ་ནི་རྒྱུ་བོ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་ཆེས་ལ་བརྟག་པས་གཞུང་ཆོག་ཚོགས་  
 པར་བཅམས་མ་ཆར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་གར་ཆོས་འབྱུང་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱིས་  
 སློབ་དཔོན་ལྟ་བུ་དབང་སྟོང་དང་། ལྟོ་སྒྲོལ་ལྟོ་བདུན་ལེགས་པར་བཤད་དེ། རང་འགྲེལ་  
 གྱི་འཕྲོ་ལྟ་བུ་དབང་སྟོལ་ཚུམས་པར་བསྐྱལ། ལན་ཅིག་བཅམས་དེ་གཟིགས་པས་རྒྱས་  
 བརྟུས། ཡང་བཅམས་པ་མེར་བསྟེགས། སྤར་ཡང་བཅམས་དྲེ། པལ་བསྐྱལ་བ་མེད་  
 ཉིད་དང་། དུས་ལ་འང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་མས་པའི་ཕྱིར་ནི་མདོར་བསྐྱས་ནས། དཀའ་  
 འགྲེལ་འདི་ནི་འདིར་བྱས་སོ། ཞེས་བྲིས་དེ་ལུལ་བས། འགྲོས་དང་ཆོག་བྱུར་གྱིས་མཆོད་

པའི་གནད་དོན་ནམས་མ་བྱུང་བར་འདུག་ཞེ། ཆོག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་ནམས་  
 བྱུང་འདུག་གསུངས་ནས་བཞག་ངའི་ཡི་རིག་པ་འདི་དེ་ཕྱིས་ཕྱིན་པ་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་  
 འདུག་དགོངས་ནས་ནམ་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་ཏུ། རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་རྒྱ་པོ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལུས་  
 ལ་ཐིམ་ཞིང་རྒྱ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོག་ས་བཅད་བཅུག་གོ། ཞེས་གྲགས་  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚ་བར། འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས། ཞེས་པའི་དོན་  
 ནམ་འགྲེལ་འདི་བཅམས་ཟིན་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཞེས་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། འདིའི་  
 སྐབས་སུ་ནམ་འགྲེལ་བཅམས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིའི་  
 སྐབས་སུ་ནམ་འགྲེལ་ད་ལྟ་ཚུལ་པར་བྱ་བ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཞེས་དགོངས་ནས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཤུག་སློབ་འགྲེལ་བར། མེས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་འདི་  
 གཞིས་ཀྱིས་ན་མེས་ལུན་རིང་ཞིང་དུས་རིང་པོ་ནས་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བདུས་པའི་ནམ་  
 པར་གྱུར་པ་ནམ་འགྲེལ་བྱ་བ་འདི་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་ནམ་  
 འགྲེལ་ལས། ཞོང་གི་ལུང་འདི་དང་ས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་  
 ཀྱི་ནམ་འགྲེལ་བྱ་བ་འདི་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོག་ས་བཅད་འདིའི་དུས་སུ་ནམ་  
 འགྲེལ་བྱ་ཞེས་དམ་བཅད་བྱས་ཀྱང་ནམ་འགྲེལ་བྱས་མ་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུག་ས་  
 ལས། ཞེས་དང་། པཎ་ཆེན་ནམ་འགྲེལ་ལས། དོན་བསྟན་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་  
 བཅོས་འདི་གཞན་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མི་ཚུལ་པར་རང་དོན་དུ་ཚུལ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།  
 སློབ་པ་ལ་ཆེར་ལེགས་བཤད་རྟོགས་པའི་མཐུན་ཆེན་དང་བུལ་ཞིང་། འགལ་ཆེན་གྱིས་  
 ཟིན་པས་ཚུལ་པ་པོར་ཉིད་ལེགས་བཤད་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་ཚུལ་ས་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྩེ་བཅུན་ནམ་འགྲེལ་ལས། སློབ་པ་ལ་ཆེར་ཞེས་སྒྲུབ་ཀྱིས་  
 མདོ་དོན་བཤད་པ་ལ་འཐུག་པའི་བྱ་བ་བསྟན་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་སྒྲུབ་གསུངས་  
 པ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རྟོག་ལྟན་གྱི་བྱ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་  
 པས་བྱ་བ་པས། རང་གཞན་གྱི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ནས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་

འདྲུག་ཅེན། ཞེས་པ་ནས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་རྩོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེས་སོ། ཞེས་དང་།  
ཡང་དེ་ནི་ད་ལྟའས། བསྟན་བཅོས་འདི་བཅུ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པས།  
ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལྟར་ན། གཞུང་ཆོག་འདི་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུ་པར་པའི་ཐོན་  
དུ་དེ་རྩོམ་པ་ལ་འདྲུག་ཅིང་རྩོམ་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ཡིན་  
པས་འདི་ལྟེན་བས་སུ་བསྟན་བཅོས་བཅུ་པར་མཚར་བར་སྤང་སྟེ། བཅུ་པར་མཚར་ན་རྩོམ་  
པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། དཔུང་བྱར་  
སྤང་ངོ། །

གཞན་ཡང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལས། སློབ་དཔོན་ལྷ་  
དབང་སློབ་དབང་ཤུག་སློལ་ལྟེ་བདུན་ལོགས་པར་བཤད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་  
རང་འགྲེལ་བཅུ་པར་ཏེ་རང་འགྲེལ་དེའི་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལྷ་  
དབང་སློལ་རྩོམ་པར་བསྟུལ་ཞེས་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་  
སློལ་པ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལས་རྣམ་འགྲེལ་དངོས་སུ་མ་གསན་  
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱུ་ལས། ལྷ་དབང་སློབ་རྣམ་འགྲེལ་ནི་  
རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མ་ཡིན་  
པས་དེའི་རྒྱལ་གྱིས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་  
ནོ། ། དེས་ན་ལྷ་དབང་སློལ་རྣམ་འགྲེལ་ཏེ་བར་བསྟན་པ་མེད་པས་བརྗོད་བྱལ་འཁུལ་  
བ་སྤེད་ལ། མ་འཁུལ་ན་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་  
ལས་བདུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་གྱི་ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ་འཁུལ་བ་མིན་ནོ། ། ཞེས་  
གསུངས་པ་དང་། ཡང་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན། ཕྱག་དོག་བྲི་མ་དག་གིས་སྤང་བ་ཞེས་པས་  
རྣམ་འགྲེལ་རྩོམ་པ་པོ་རང་ནི་ད་ལྟའི་ཕྱག་དོག་གིས་སྤང་བར་གོ་ལ། སྤང་མཆོག་གཉིས་  
དང་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ལ་སྤང་བར་འཆད་པ་དང་། ཆད་མའི་  
དགོངས་རྒྱུ་ལས། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མགོར་གསར་དུ་



བརྟུག་པར་གྲགས་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ། ཚྱུ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དགོས་པ། བསྟན་  
བཅས་ཚྱུ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། བསྟན་བཅས་རྫོགས་པར་བཅུམས་ཟེན་  
ནས་དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སྒྲུབ་གསུངས་  
པས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

## ཤུགས་བསྟན་སྟོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་ བརྟོས་པའི་དགོས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆིག་འབྲེལ།

གཞིས་པ་ཤུགས་བསྟན་སྟོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་བརྟོས་  
པའི་དགོས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་དེ་སྟེ་  
པོ་གདུལ་བྱ་གཞན་སུ་ཞིག་ལ་ཡང་ཕན་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཚ་བར། སྟེ་པོ་ཕལ་  
ཆེར་ཕལ་ལ་ཆགས་ཞེས་སྒྲུབ་པས་ཆེར་ཞེས་པའི་ཆིག་སྟོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་  
བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ལ་ཞེ་ནས་སྤང་བའི་སྟོང་ན་དོར་བ་དང་། ཡན་  
ཏན་མཐོང་ནས་གྲུས་པ་བསྟེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མ་  
ནམ་པར་ངེས་པ་བཅུམས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཆད་མ་ཀྱན་  
བདུས་སྟེ་པོ་སུ་ལ་ཡང་ཕན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། ། ཡང་སྟེ་པོ་ཕལ་ཆེར་  
ལ་མི་ཕན་པ་ཡིན་ན་ཡང་གདུལ་བྱ་མང་པོ་དག་ལ་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་དེ་བཅུམས་  
པ་དོན་ཡོད་དུ་འཇ་དེས་ཕན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཚ་བར། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་  
ཞེས་བསམ་པ་འདྲ་མེད། ཅེས་པའི་ཆིག་འདི་མ་འབྲེལ་བར་སྟེ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་  
བར་ཐལ། གཞན་ལ་ཕན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེར་མ་ཟད་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་སྒྲུབ་པས་ལེགས་བཤད་ཚྱུ་པ་པོ་ལ་ཤུག་དོག་  
གིས་མེམས་ཁོང་ནས་སྤང་བ་དེ་ཞེ་སྤང་འདི་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་

མི་ཕན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ན་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་ལ་ཕྱང་བཤོར་བ་དང་དང་  
 གས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚད་མ་ནམ་ངེས་བཅུམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྐྱོད་པ་  
 རྟོག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱང་བཤོར་རྒྱུད་ལ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ནམ་  
 ངེས་ཀྱི་ཕན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱིས་ཕན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་  
 རོལ་ན། དེའི་ལན་ལ། སློབ་དེ་དག་མེད་དེ། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་མོགས་ལེགས་  
 བཤད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དག་གིས་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་མོགས་ཀྱི་ཅ་  
 བས་དངོས་སུ་བཟུན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་པོའི་སྡོད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆགས་ཕྱང་མོགས་  
 དེད་གསྟོངས་པར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྒྲུལ་བར་མཛད་ལ། ཅ་བས། རྟུགས་བཟུན་ལ་  
 ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བཤོར་བཤོད་ཀྱི་ཕན་པ་ལྟེན་པའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟེན་  
 དབུ་མ་བཞི་བཟུ་བར། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྟ་དོན་གཉེར་བའི། ཉན་པོ་སྡོད་  
 ཅེས་བྱ་བར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་གྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་  
 པའི་གདུལ་བྱ་སྡོད་ལྟ་གྱི་མཚན་ཉིད་རང་ཕྱགས་ལ་ཆགས་ཤིང་གཞན་ཕྱགས་ལ་ཕྱང་  
 བཤད་བྲལ་བའི་ཕྱག་དོག་ངེས་དག་གིས་ཕྱང་བར་ཡང་ཞེས་པའི་རྟུགས་བཟུན་སྟོག་བྱ་  
 བོར་གནས་པ་དང་། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་པལ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཅུལ་མེད་པས་ན། ཞེས་  
 པའི་རྟུགས་བཟུན་འཛིན་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་པལ་བ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་ལེགས་ཉེས་སོས་འབྱེད་  
 པའི་སྟོན་ལྟར་ཕྱན་པ་དང་། ལེགས་བཤད་ནམས་༥དོན་དུ་མིག་ཉེར་ཞེས་པའི་རྟུགས་བཟུན་  
 ལེགས་བཤད་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་དག་དང་ལྟ་བུར་ཕྱན་པར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས། ཅ་  
 བར། ཆོས་ཉན་པའི་སྡོད་ཀྱི་སྒྲིབ་བཞི་དངོས་སུ་བཟུན་ཅིང་། གདུལ་བྱ་སྡོད་དང་  
 ལྟ་བུར་ཕྱན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་རྟུགས་ལ་འཕངས་པ་རྟེན་རྟུགས་ལ་  
 བཟུན་ནས། སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཞེས་སྟོས། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་བསམ་པ་འདྲེན་  
 ཅེས་པས་སྒྲིབ་ལྟ་གྱི་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ལ་མི་ཕན་པ་དངོས་སུ་བཟུན་ནས་གདུལ་བྱ་སྡོད་  
 ལྟ་བུར་ཕྱི་ལ་ཕན་པ་བསམ་པའི་སྒྲིང་རྩི་བཟུན་བཅོས་ནམ་འགྲེལ་ཅུལ་པའི་རྒྱར་

ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དང་། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་སྤྱིའི་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་ཚད་  
 མ་ཀུན་ལས་བདུས་ཚུལ་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྤང་ལ། རྟོག་གེའམ་གཏན་ཆེགས་  
 རིགས་པ་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་འབྱུངསྟོད་ཕྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་རྣམས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་སྟོབ་  
 དཔོན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་སྤང་བ་སོགས་ལ་གནས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐལ་  
 དང་། སྤྱག་བསྐལ་དེའི་རྒྱ་ཞེ་སྤང་སོགས་སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལོག་འདོད་  
 དམ་མེད་པར་བྱེད་འདོད་ཀྱི་སྤྱིང་ཇིའི་བསམ་པ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ཚུལ་པའི་རྒྱར་སྟོན་  
 རོ་སྟམ་པ་ཤུགས་ལ་བཞེད་པའམ་དགོངས་ནས། ཅ་བར། སྤྱག་དོག་རིམ་དག་ཅས་  
 སོགས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་སེམས་པའང་ཞེས་  
 སོགས་ཤུགས་ལ་གསུངས་སོ། །གོང་དུ་ཅ་བའི་ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་དེས་ན་  
 རྒྱུ་པོ་ཕལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདོན་པ་བསྐྱར་བ་སྟོན་ཤིང་། ལས་གསུངས་པ་འདི་  
 ལྟར་འདོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་པོ་ཕལ་ཆེར་ཕལ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་། ཤེས་རབ་ཅལ་  
 ཡོད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་དུ་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྤྱག་དོག་རིམ་དག་  
 གིས་མི་སྤང་བར། །ཡོངས་རྒྱར་དེས་ན་བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་  
 སེམས་པའང་ཡིན། ཞེས་པ་འམ། ཡང་ན། ཇི་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༤ལས། རྒྱུ་པོ་  
 ཕལ་ཆེར་ཕལ་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་ཤེས་རབ་ཅལ་ཡོད་པས་ན་ལེགས་བཤད་རྣམས། །དོན་  
 དུ་གཉེར་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་སྤྱག་དོག་རིམ་དག་གིས་མི་སྤང་བར། །ཡོངས་རྒྱར་དེས་ན་  
 བདག་ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཞེས་སེམས་པས་འདི་ལ་དགའ་བ་སྟེས། ཞེས་  
 ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་པ་འདི་ནི་སྤར་སྟོན་ལྟ་བུ་གྱི་རྒྱུ་པོ་གཞན་ཕལ་ཆེར་ལ་ཕན་  
 པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་མ་ཁྱར་པས་ན་དེ་ནི་ལྟར་སྟེ་པོ་གཞན་དེ་རྣམས་ལ་སྟོན་དེ་དག་དང་  
 བལ་བར་བྱས་ནས་ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་སྟེ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་  
 བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་པའང་རྣམ་འགྲེལ་ཚུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན། ཚད་མ་ཀུན་  
 ལས་བདུས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཚུལ་པ་ལ་དགའ་བ་

སྐྱེས་ཞེས་ཤུགས་ལ་བཤད་དོ། །དཔལ་ཚོས་ཀྱི་ཤུགས་པ་དེ་ཉིད་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་  
 ཀྱིས་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་འདི་བཅུམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཀྱིས་གདུལ་  
 བྱ་གཞན་གྱི་སྒྱུག་བསྐྱེལ་གཞིམ་པར་བཞེད་པ་སྟེ་འཛིམས་པར་དགོངས་ནས་རྣམ་  
 འབྲེལ་ཚོམ་པའི་ཕྱིར། རན་སོང་ལ་སྟོས་ནས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཐོ་བའི་རིས་  
 སྟེ་བཟང་བའི་རིགས་བདེ་འགྲོ་ལྟ་མེད་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་དང་མཐར་ཐུག་སྒྱུག་  
 བསྐྱེལ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བྱང་ཞིང་གྲོལ་བའི་ངེས་ལེགས་བྱང་གྲོལ་གྱི་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་  
 རྟོག་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་མཚོག་ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ་འདི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་  
 པའི་ཤེས་པ་སྟེ་སྟོ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཚོས་ཉན་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོབ་  
 མའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཚང་མ་ཚང་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་པར་བྱོས་ལ་རང་ལ་  
 ཚང་ན་དགའ་བ་སྟོམས། ཚེ་རབས་ཕྱི་མར་ཡང་སྟོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་  
 དང་མི་འབྲལ་བར་སྟོན་ལམ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གདབ། རང་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་དག་  
 མ་ཚང་ན་དུས་ནམ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་སྟུང་བས་མ་  
 པ་རྒྱུན་མཚད་པར་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་དེའི་རྒྱར་ཚོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གསོག་པ་དང་།  
 ཉན་སོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བ་ལ་འབད་བཅོན་གྱིས་ཤིག་སྟོན་ལྡན་གྱི་  
 མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ལས་གཞན་དུ་མཚན་ཉིད་མ་ཚང་ཞིང་མཚན་ཉིད་ཚང་བར་མ་  
 འབད་ན། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བར། འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་  
 ཐུབ་པའི་ལྟ་བུར་མངོན། ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱེ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་མ་མཐོང་  
 བས་བསྟན་བཅོས་གྱི་སྟོན་དུ་གོ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །

བདུད་བཞི་སོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་དར་  
 ཞིང་རྒྱས་ལ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་སྟུང་བས་མ་པས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་  
 ཉན་ཅིང་ཐོས་པ་དང་། དོན་བསམ་པ་དང་། བསམ་པའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམ་  
 པ་སོགས་ལ་གུས་པས་འཇུག་པར་བྱའི། ཚུད་ཆེ་གཞན་དང་ལག་ཤུགས་འབྱེད་

བ་ལྟར་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པ་ན་གཞན་  
 གྱིས་ཟང་ཟིང་གི་རྟེན་པ་དང་། བསྟན་ཅིང་བཀྱར་བའི་བཀྱར་སྟེ་དང་། མཁས་པའི་  
 གྲགས་པ་དི་ཙམ་ཐོབ་ན་སྟམ་དུ་རྟེན་བཀྱར་སྟན་གྲགས་ཀྱི་བསམ་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་  
 བཅོས་ལ་འཆད་ཉན་མི་བྱ་སྟེ། བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་  
 ཐོས་བསམ་གྱིས་འདུག་པ་ལས་གཞན་དུ་རྟེན་བཀྱར་སྟན་གྲགས་སོགས་ཐོབ་ན་སྟམ་དུ་  
 འདུག་ན། དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྒྱར་འབྱར་ཞིང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་  
 པའི་སྟོན་པ་ཁམས་པོ་ཆེ་སྟེ་སྟོན་པ་ཆབས་ཆེན་གསོག་པས་ན། མཁས་པ་སྟམ་དག་  
 གི་གསུང་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་ལྟར། ཀྱན་སྦྱང་མ་དག་པའི་དབང་གིས་སྦྱར་གཟུང་ན་  
 ཆོག་ཡིད་ལ་མི་ཟིན། ཐོས་པའི་དོན་བསམས་ན་ཡང་དོན་མི་གོ་བསམ་པའི་དོན་  
 བསྟོམས་ན་རྒྱུད་ལ་སྟོམ་བྱུང་གི་སྟོ་སོགས་མི་སྟེ་བས་ན། གདུལ་བྱ་སྟོ་སྟོས་དང་ལྡན་  
 པ་དག་གིས་རྟེན་བཀྱར་སྟན་གྲགས་སོགས་འདིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་འདི་ལ་  
 ཤིན་དུ་གཟབ་པར་བྱའོ། །མཆོད་བརྗོད་དང་ཚུམ་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་ཆོག་དེ་  
 དག་གིས་གོང་དུ་དེ་སྟངས་བཤད་ཟིན་པའི་གདུལ་བྱ་སྟོན་ལྡན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དེ་  
 དག་དང་ལྡན་ནས་ཉོན་མོངས་ལས་ཐར་བའི་ལྷུང་འདས་དང་དེ་ལྟ་དེ་སྟེད་ཀྱི་དོན་  
 ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མདོན་སུམ་དུ་མཆིན་པའི་ཐམས་ཅད་ལྷག་པའི་ཡེ་ཤེས་དོན་དུ་གཉེར་  
 པ་དག་གིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འདུག་པའི་སྟོན་པ་སྟབས་གནས་དགོན་  
 མཆོག་གསུམ་ལ་སྟབས་སྟུ་སྦྱང་ནས་ལེགས་བཤད་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་  
 བསམ་དོན་ཡང་ཡང་བསྟོམས་པ་སོགས་ལ་འདུག་པར་བྱ་བར་བསྟན་ནོ། །གཞུང་  
 འདིས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་  
 པའི་རྒྱ་མཚོ་༡༠ལས། གོང་དུ་དེ་སྟངས་བཤད་པའི་སེམས་པ་དང་། རྟེན་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་  
 ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཚུམ་པ་ལ་དགའ་བསྟེས་  
 སོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་ལས་བདུས་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་དག་ནི། འདིའི་བརྗོད་

པར་བྱ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདི་ལ་དགའ་བ་སྤྱེས་ཞེས་  
 པས་ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་རྣམ་འགྲེལ་འདིའི་བཟོད་བྱ་ཡིན་པར་  
 ཡང་བསྟན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བདག་གཞན་འཕུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྤོང་དཔོན་  
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མོགས་ལ་ཕྲག་དོག་གིས་སྤོང་ཅིང་སྤང་བར་བྱེད་པ་མོགས་ལས་ལྷག་  
 བས་ཆོས་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་བསྟན་བཅས་འདིའི་  
 དགོས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྲག་དོག་དེ་མ་དག་ཅེས་  
 མོགས་འདོན་པ་བསྐྱར་བ་ཕྲག་དོག་དེ་མ་དག་གི་མི་སྤང་བར། ཡོངས་གྱུར་དེས་ན་བདག་  
 ལ་འདི་ནི་གཞན་ལ་པན་པ་ཡིན་ཞེས་སེམས་པ་འདུག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་བྱ་སྟོན་ལྟར་གྱིས་  
 རྣམ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ལས་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་ཀུན་བདུས་དང་  
 ཀུན་བདུས་ཚུལ་པ་པོ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཡང་  
 བསྟན། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས། དགོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོག་པའི་ང་བ་རྣམ་བསལ་  
 ཅིང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་མོགས་པས། སྤྱུག་སུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་  
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ནས་དེ་ཉིད་  
 མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རིགས་པའི་  
 ལམ་ནས་ངངས་ཏེ་མཐའ་གཞན་དུ་སྡིད་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་སྟོན་པ་རྩལ་བཞིན་  
 དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅས་འདི་བཙམ་པར་བྱའོ། ཞེས་དམ་  
 བཅས་པ་ཡིན་པས། མཚན་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་དེ་སྐད་བཤད་པའི་སྤྱུག་སུམ་འཕྲིན་ལས་  
 དང་བཅས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་  
 མ་ལུས་པ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་འདིར། རིགས་པའི་སྟོན་པ་གཏན་ལ་པབ་པ་དེ་ཉིད་  
 ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་བྱེད་གིས་  
 ཉམས་སུ་སྤངས་པས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱུག་སུམ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པར་མཚན་པར་བཟོད་ནས་དེ་ཐོབ་

པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་རྣམ་འགྲེལ་ཚུལ་པར་དམ་བཅས་པས་རྣམ་འགྲེལ་ལ་  
 ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་དགོས་ཡིན་པར་  
 བརྟན་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་འཇུག་པ་བརྟེན་བཅས་དང་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་  
 པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་རྣམས་སྡུ་སྡུ་མ་ཐབས་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཐབས་  
 ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲེལ་བ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོག་ཟེན་  
 ལྟར་བརྟན་བཅས་ཐབས་དང་བཟོད་བྱ་བ་ཐབས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་  
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཟོད་བྱ་བ་དེ་དེའི་སྟོན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་ཟེར་  
 ན། བརྟན་བཅས་སྒྲུབ་པ་ཞི་བོ་དེ་དག་རང་སྟོན་ནས་ཐབས་ཐབས་བྱུང་དུ་འཛོག་  
 པ་མ་ཡིན་གྱི། བརྟན་བཅས་ནི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དང་། བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་  
 པ་སྐབས་འདིར་རྣམ་འགྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་བྱ་བ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྟོགས་པ་  
 དང་། དགོས་པ་ནི་དེ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་བདུས་དང་དེ་ཚུལ་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་  
 རྟོགས་སྐྱང་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་དེ་འཛོག་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་  
 རྟེན་དེ་དགོས་ནི། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འདུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་  
 འབྲས་བུ་སྒྲུག་སུམ་བརྟེས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་འཛོག་དགོས་པ་གོང་དུ་ཀྱི་  
 ཆེན་བྱངས་པ་ལས་གསལ་བས་ན། དེ་དག་སྡུ་སྡུ་མ་ཐབས་ཏེ་རྒྱ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་  
 ཐབས་སམ་རྒྱ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་  
 ཡིན་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནི་ད་སྐབས་ཀྱི་  
ཆེག་འགྲེལ་སྟགས།

གཉིས་པ་བཤད་པ་ནི་བར་འགོད་པ་ལ་གཉིས། ཐར་བ་དང་དེར་བཅུད་  
པའི་ལམ་རང་གི་ངེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་  
ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་ལྷ་རེས་པའི་ཐབས་དང་། ངེས་བྱ་ཐར་  
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་དེར་བཅུད་པའི་ལམ་བཤད་པ་དང་།  
མངོན་ལྷ་རེས་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་རྟོན་  
གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་དང་། ལྷ་རྟོན་སྐྱོན་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ། །  
དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནི་ད་དང་། མཚན་གཞིའི་  
དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ནི་དངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་  
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཆད་མ་མདོའི་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་བྱིར་  
དུ་རྩེ་མ་ན། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་བྱིར་ཆད་མ་མདོ་ལས་མངོན་སུམ་ལེུ་དང་པོར་འཆད་པའི་  
གོ་རིམ་དང་མེ་མཐུན་པར། རྣམ་འགྲེལ་འདིར་དེ་ལས་བསྐྱོད་སྟེ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་  
དང་པོར་འཆད་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་  
ལས། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པ་  
ཡིན་པའི་བྱིར་ལ། དེ་ལ་ལྷག་པར་རྟོག་པས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་བྱིར་བཤད་པ། ཞེས་  
གསུངས། རང་འགྲེལ་གྱི་ལན་འདིའི་དོན་ལ། ལ་ཅིག་གི་སྤྱིར་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་  
པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་སྟེ་སྟེ་རང་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་  
ཆད་མས་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་ན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པ་  
རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སྟེ་ན། འོ་ན་མངོན་སུམ་དང་པོར་  
བཤད་རིགས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལས་བསྐྱིད་པ་སྟེ་བརྟན་པའི་ཆད་མ་མེད་



པས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་འཇུག་པའམ་རྟོགས་པར་བྱེད་  
 པའི་རང་ལས་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་དང་པོར་རམ་གསར་དུ་དོན་དེ་དང་དོན་  
 དེ་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་པ་སྟེ་ངེས་ནུས་ལ། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་  
 གི་དོན་ལ་བྱིས་འབྱུང་གི་ཆད་མ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་ཅིང་དོན་དེ་སྣང་  
 བ་ཅན་གྱི་གཞན་ལས་ངེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་མཐར་ཐུག་གི་  
 དོན་དེ་བྱིས་ཆད་མ་གཞན་ལས་ཐོབ་པའམ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་དོན་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་  
 པ་འབྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཉེ་ལས། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་རྩེས་  
 དཔག་གཉིས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་སྣང་གི་མངོན་སུམ་  
 དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་པ་  
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དོན་བྱེད་སྣང་ལ་རང་ངེས་གཞན་ངེས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་།  
 སྐབས་འདིར་དོན་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་འབྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བས་གཞན་ངེས་ལ་སྐྱར་ན་བདེ་  
 བར་སྣང་ངོ་། །གཞན་ཡང་། ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་དང་རྣམ་པར་ངེས་པའི་  
 ལེགས་བཤད་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་དུ། རང་དོན་རྩེས་སུ་དཔག་པ་དང་པོར་བཤད་པའི་  
 དགོས་པ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་འབྱེད་པ་རྩེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པ་དེ་བརྟེན་གྱིས་  
 ཐལ། དེ་དང་པོར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་ནས་རང་  
 དོན་རྩེས་དཔག་དེའི་རྩེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། གཞུང་དེ་གཉིས་  
 ལ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྩེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་  
 བ་རེ། འོན་ཏེ་རང་དོན་ལེའུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་རྣམ་འབྲེལ་ལས་དང་པོར་  
 བཤད་དོ་ཞེན་ཡང་། འདིའི་ལན་ལ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཉེ་ལས། རང་དོན་ལེའུ་  
 དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་སུ་དཀའ་བའི་ཆད་སུས་དང་

མཐར་མཐོང་ཡང་དང་པོར་འཆད་པ་མེན་པའི་བྱིར་དང་། མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས་རང་  
 འོན་ལེའུ་དཀའ་བར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཡང་ཆད་མ་  
 ཀུན་བདུས་དང་རྣམ་དེས་ཀྱིག་ལྷང་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་  
 དཔག་ཆད་མ་གཉིས་སྟོན་པའི་གོ་རིམ་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་  
 དང་པོར་འཆད་རིགས་པ་གང་ཞིག དེ་དང་པོར་མ་འཆད་པར་རྗེས་སུ་འཆད་པའི་བྱིར་།  
 རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྟགས་དཀའ་བའི་བྱིར་། རྟགས་བྱབ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་  
 རོ། །

ཡང་ཁོ་ན་ནི། འོན་ཏེ་མངོན་སུམ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་དེས་པའི་ཆད་མ་ཡང་  
 ཡོད་པ་དང་། གཞན་ལས་དེས་པའི་ཆད་མ་ཡང་ཡོད་ལ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་  
 མ་དེ་ལ་ནི་རང་ཁོ་ན་ལས་དེས་པ་ལྟེ་རང་ལས་དེས་ཀྱི་ཆད་མ་ཁོ་ནས་བྱབ་པའི་བྱིར་  
 བ། རྗེས་དཔག་ནི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འབྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་  
 བས། རྗེས་དཔག་དང་པོར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན་ཡང་། ཀུན་བདུས་དང་རྣམ་དེས་  
 གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་སྟོན་པའི་གོ་རིམ་འགལ་བར་ཐལ། རྗེས་དཔག་  
 དང་པོར་བཤད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དང་དོན་མེན་འབྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གྱུར་  
 བ་ཡིན་པའི་བྱིར་། རྟགས་བྱབ་ཁས་ཞེས་གོང་དུ་རྟགས་དཀའ་བའི་བྱིར་ན་དང་པོ་འཆད་  
 ཅས་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ཉིད་དུ་འདིར་ཡང་འགྱུར་རོ། །

ཡང་སྟོན་ཏེ་ཀུན་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དང་  
 དོན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་ནི་ཐར་བ་མུང་ན་ལས་འདས་པ་  
 ཡིན་ལ། དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་གཙོ་བོར་བདག་གི་དང་ན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་  
 སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སོ་སོར་རྣམས་འབྱེད་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གི་ད་  
 ལ་རག་ལས་པས་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་དོ་ཞེ་  
 བ། གཏན་དུ་ཕན་པ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མུང་འདས་དང་། མི་ཕན་ཞིང་གཙོ་བོར་པའི་

བདག་ཉིད་དཔེ་སྐྱོད་གི་རྒྱལ་བ་ལྷན་ཆུང་བཅས་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་ལ་ངེས་པར་  
 ཏུ་སྐྱབ་ཀྱིང་གྱི་རྒྱལ་མཆོས་དོན་གསུམ་སོགས་གང་རུང་ཞིག་དོན་སྤྱོད་པ་འབྲེལ་བར་  
 ཡང་དག་པ་སྤྱི་ལྷན་བཞེད་རྒྱལ་པའི་ཤེས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་  
 མ་རྣམ་ངེས་ལས། བན་པ་དང་མི་མན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་  
 དག་པའི་ཤེས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།  
 གཞན་ཡང་། དེ་ཁོན་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཐལ། མངོན་ཆེས་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀས་  
 དེ་དག་སོས་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་དག་གིས་  
 དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འབྲུག་པ་ན། ཞེས་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཆད་མ་གཉིས་  
 ཀ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པ་དང་། འགལ་བར་འཁྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་ངེས་གྱི་ལུང་འདིའི་དོན་ལ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། བན་པ་དང་  
 མི་མན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་བ་ལ་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་བ་ཐོབ་  
 ཡིན་ཞེ་ན། འཁོར་བའི་རྒྱལ་བ་སྤུལ་ཞེ་བར་ཞི་བའི་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་བདག་མེད་  
 མངོན་སུམ་ཏུ་རྒྱལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གོམས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་  
 ལ་ཡང་བདག་མེད་དོན་སྤྱོད་ཆུང་གིས་བསྐྱོམས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་  
 ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བ་གང་ཟག་གི་  
 བདག་མེད་དངོས་སྟོབས་ཆེས་དཔག་གི་རྒྱལ་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །དེ་སྤྱི་བ་ལ་  
 བདག་མེད་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་གི་རྒྱུ་རྣམས་ཐ་སྙད་པའི་དབང་བའི་མངོན་སུམ་  
 ཆད་མ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་ཐུག་པར་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་བར་མ་ཆད་  
 པར་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཁོར་བའི་རྒྱལ་བ་སྤུལ་སྤྱོད་བ་ལ་ཡང་དག་པའི་  
 ཤེས་པ་སྤྱོད་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་གསལ་བར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུང་བ་འགྲོའི་རྒྱལ་  
 བ་སྤུལ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཆེ་རིང་ཐུང་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཞིག་གྱུར་གྱི་དོན་རྣམས་ཀྱང་། དཔྱད་  
 པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྒྱལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཅིང་དེའི་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་ཐར་

ལྷ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ངན་འགྲེལ་རྒྱ་བཀག་ནས་ཕྱི་མ་ལ་མདོན་མཐོ་སྒྲུབ་པ་མོགས་  
 གྲུང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་གྲུབ་མཐས་སྒྲོམ་བསྐྱར་  
 བའི་གང་ཟག་ནམས་གྲུང་འདོད་དོན་ཐོབ་པ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་སྤྱང་པ་ལ་ཡང་  
 ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ངངས་ནས་འདུག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་  
 འདེན་པའི་ཆད་མ་སྡོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་དེ་དག་མི་འཐད་པ་དེས་ན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ནམ་  
 འགྲེལ་ལས་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་བརྗོད་དགོས་པོ་ཞེ་ན། རང་ལུགས་  
 ལ་དེའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་འདིར་ནི་རྒྱལ་  
 བའི་ལུང་གི་བསྟན་པ་རག་ཆད་མ་དང་། སྟོན་པ་སྟེས་བྱ་ཆད་མར་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་པ་  
 འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐུང་འདས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་  
 འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ལམ་  
 འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་གྲུང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ནི་ད་ཀྱིས་དངོས་  
 སུ་དེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བྱེད་ཚུལ་དེ་  
 ལ་ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སྟོན་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་  
 གཞག་གཏུབ་བྱའི་དབང་གིས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་  
 སྒང་དང་ཆོས་གྲགས་ཡབ་སྐུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་བཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་བཤད་ན་དང་  
 འབྲས་བྱ་འགོག་བཤད་པ་མོགས་པ་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡང་  
 དག་དང་། ལྷ་ལྷང་གི་བྱད་པར་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་དེ་ལྷ་བྱེ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་  
 བྱགས་པས་སམ་བྱགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་བྱའི་འདོད་པའི་དོན། ཐར་བ་དང་  
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐོབ་ནས་པའི་ཐབས་རྣམ་པར་དག་པ་  
 གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་  
 ལ། ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བའི་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་

བདུས་པར། ཚད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཚད་མ་རང་ཡུལ་ལ་  
 འདུག་ཚུལ་གྱི་ནམ་བཞག་སོགས་བསྟན་པ་དེ་ཡང་མིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་  
 གཟིགས་ནས། སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་བྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས། སློབ་  
 དཔོན་ཚྭ་གས་ཀྱི་སྤང་བོས་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་སུ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་  
 སོགས་ནམ་པར་བཞག་པ་ནི་རྩ་མཆན་གྱི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་།  
 འདིག་རྟོན་པ་སོ་སྟེ་ཐ་མལ་བ་ནམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་དོན་རགས་  
 པ་ཅམ་ལ་ཡང་འདྲིལ་ཚུལ་འབྲུལ་བར་ཞུགས་པའི་ནང་པའི་བྱབ་མཐའ་ལས་གཞན་  
 པའི་སྟེ་བ་ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས། རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཆད་མའི་  
 འདུག་ཚུལ་སོགས་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི་རྩ་མཆན་གྱི་རིགས་པ་དང་མི་ལྷན་པའོ་  
 ཞེས་རྒྱས་པར་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་འདིར་རིགས་པ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་  
 རྒྱད་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རང་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཞེས་པ་ནི་  
 སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྤང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་སོགས་དང་། དེ་འདྲི་  
 དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱི་རོལ་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་སོགས་དེ་དག་རིམ་བཞིན་རིགས་  
 པ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འདྲིལ་བར་བྱེད་པ་ཡང་གདུལ་བྱ་སོ་སྟེ་ནམས་  
 ཀྱིས་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གསར་དུ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ་  
 ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྤང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆན་  
 ཉིད་སོགས་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་ཐོན་དུ་འགྲོ་བས་ན།  
 ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་ལས་དགོས་པ་ལ་སྟོས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་དོན་  
 ལེའུ་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ནམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། སན་པ་དང་མི་སན་པ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་མངོན་  
 རྗེས་ཀྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་དང་། རྟེན་ཆེན་༤༦ལས། དེ་  
 དག་ནམ་པར་འབྱེད་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ནམ་ངེས་སུ་

ཕན་པ་དང་མེས་པ་འཕྲོ་པ་དང་སྤྲོ་བ་ནི། དེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མངོན་  
 གུམ་དང་། རྩེས་དཔག་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་  
 རོ། །ཞེས་དང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཉ་ལས། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། ཕན་པ་དང་མི་  
 ཕན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་མངོན་གུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། སྤྲོ་  
 གྲིལ་ཉ་ལས། གུམ་པ་ལྟར་ན། ཕན་པ་དང་མི་ཕན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་རྩེས་དཔག་  
 ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་གུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་  
 སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔྱད་ལྟར་སྤྲོ་སྤྲོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་མིན་པར་གྱིར་  
 རོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ཅམ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དོན་ཐར་བ་ལ་སོགས་  
 པ་དང་། དོན་མ་ཡིན་པ་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་རྩེས་  
 དཔག་འབའ་ཞིག་ལ་རག་ལས་པས་འདིར་དང་པོར་བཤད་པའི་རྒྱམ་ཚན་འགོད་པ་མི་  
 རིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ། ཕན་པ་ནི་དོན་མུང་འདས་དང་། མི་ཕན་པ་  
 བྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་དཀྱིལ་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་མངོན་གུམ་  
 ལ་བརྟེན་པའམ་རག་ལས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་  
 རྣམ་པར་འབྲེད་པ་མངོན་གུམ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རྣམ་  
 པར་འབྲེད་པ་ལ་ཐོག་མར་དཔྱད་པ་བྱས་ནས་རིམ་བཞིན་ཐོབ་བྱ་དང་སྤང་བྱའི་རྣམ་  
 དཔྱེས་སོར་བྱེད་ཤོས་པ་གང་ཞིག་མངོན་གུམ་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།  
 ལྷན་ཤི། ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཉ་ལས། དེ་གཉིས་རིགས་པ་དང་ལྟན་མི་ལྟན་རྣམ་པར་  
 འབྲེད་པ་ནི་རྩེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་རང་དོན་རྩེས་དཔག་བཤད་  
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མངོན་གུམ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་གུམ་ནི་ཡུལ་ལ་དཔྱད་པ་  
 མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྩེ་བཙུན་ཉ་དང་། པཌ་ཆེན་ཉ། རྟ་ནག་རྣམས་འགྲེལ་  
 རོ། །སྤྲོ་གྲིལ་ཉ་སོགས་སྤྲོ་བ་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ཤུག་སྤོའི་འགྲེལ་བར། རྩེས་སྤྲོ་དཔག་  
 པ་ཁོ་ན་ནི་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་ནི་དུ་ཁྱིའི་རྣམས་རིགས་པ་དང་ལྟན་པ་དང་རིགས་

ཕ་དང་མི་ལྷན་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་པ་  
 ཉི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་དག་ནི་རང་འགྲེལ་  
 དང་སྟོབ་དཔོན་ཤུག་སློའི་འགྲེལ་བར་གསུངས་པའི་ཆེས་དཔག་དེ་དང་དེ་རང་ལྟོག་ལ་  
 བཞག་པ་དང་། མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་གྱིར་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་པ་ཙམ་ལ་བྱས་  
 བས་གནོད་བྱེད་འདུག་ལ། རང་ལུགས་ལ་རང་འགྲེལ་ལས། ཆེས་དཔག་ལ་བརྟེན་  
 ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་རང་ལྟོག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་  
 ཀྱི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་གསར་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དེའི་རྒྱུ་དུ་གྱི་ཆེས་དཔག་  
 ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་སྟེ་རག་ལས་པ་དང་། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་  
 ལོག་པར་རྟོག་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་དབྱེས་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་འགྲེལ་  
 ལུ་དང་པོར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་རང་དོན་ཆེས་དཔག་བཤད་པ་དེའི་  
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤུག་སློའི་འགྲེལ་བར། མངོན་སུམ་ལ་མ་བརྟེན་ཞེས་སྟགས་  
 གསུངས་པ་ཡང་སོ་སྟེས་རྣམས་ཀྱིས་རང་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་  
 པ་ཐོག་མར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རང་རྒྱུ་དུ་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་  
 ཏེ། རྣམ་དབྱེད་དེ་དག་སོ་སྟེའི་རྒྱུ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་དཔྱད་པ་འདུག་པའི་  
 ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྟེའི་མངོན་སུམ་དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་དེ་དག་  
 ལ་དཔྱད་པ་འདུག་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་དག་དངོས་  
 སུ་ངེས་པར་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཉི་ག་ཆེན་ལེལ་སྐུ་ཐར་  
 བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་  
 འབེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་  
 ངེས་པར་བྱེད་མི་རྣམས་པས། ཆེས་དཔག་གིས་དངོས་སུ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་ཤིང་། ཞེས་  
 པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལམ་དང་བཅས་པ་རྟོགས་པ་མཐར་

མངོན་སུམ་ཆད་མ་ལ་རག་ལས་ཀྱང་། དངོས་སུ་ཆེས་སུ་དཔག་པ་ཁོན་ལ་རག་ལས་  
 ཤིང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་མ་བསལ་བར་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི  
 གྲོལ་དེ་དག་ངེས་མི་རྣམས་པར་གཟིགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐོག་མར་རང་གི་དོན་གྱི་ཆེས་  
 སུ་དཔག་པའི་ལུ་ཉིད་འཆད་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། སློན་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས། ལྷ་ར་  
 མཐོང་ནམས་གྱིས་དང་པོར་ནམ་པར་འབྱེད་པ་མངོན་ཆེས་གཞིས་གྱི་ནང་ནས་རང་རྒྱུད་  
 གྱི་ཆེས་དཔག་ཁོན་ལ་རག་ལས་པས་ནམ་འགྲེལ་འདིར་རང་དོན་ཆེས་དཔག་གི་ལུ་  
 དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩེ་བཙུན་ནམ་འགྲེལ་ཀྱི་ལས། ལྷ་ར་མཐོང་  
 ནམས་གྱིས་དེ་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ཆེས་དཔག་ལ་རག་ལས་ཏེ། ལྷ་ར་མཐོང་ནམས་གྱིས་  
 མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་ལྷ་ར་འབྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བཅའ་ཆེན་ནམ་  
 འགྲེལ་ཀྱི་ལས་ཀྱང་། དེ་འབྱེད་པ་ལྷ་ར་མཐོང་ནམས་གྱིས་ཆེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པ་  
 ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྩེ་  
 བཙུན་ནམ་འགྲེལ་ཀྱི་ལས། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་སྐང་བོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆན་  
 ཉིད་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་སྤྲེགས་པས་བྱས་པའི་  
 ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པ་དང་མི་ལྷན་པར་ནམ་པར་འབྱེད་  
 པ་དེ་ལྷ་ར་མཐོང་ནམས་གྱིས་དང་པོར་ཆེས་དཔག་ལ་རག་ལས་པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་དེ་  
 ལྷ་ར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། འོ་ན། སོ་སོ་སྤྲེལ་ནམས་  
 གྱིས་དེ་དག་ནམ་པར་འབྱེད་པ་རང་རྒྱུད་གྱི་ཆེས་དཔག་ཁོན་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། ལྷ་ར་  
 དོན་དེ་དག་འཐད་པར་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆེས་དཔག་ཁོན་ལ་བརྟེན་པ་མ་  
 ཡིན་པར་ཐལ། སོ་སྤྲེལ་རྒྱུད་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་  
 དཔོན་ཕྱོགས་སྐང་གིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་འདྲེག་ལྷ་ར་སོགས་  
 དེ་དག་རིགས་པ་དང་ལྷན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེས་དཔག་དེ་སྤྲེལ་ལ། སློན་ཁྲིམས་ཀྱི་  
 གྱི་དེ་དག་རིགས་པ་དང་ལྷན་པར་སྤྲེལ་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱི་ལྷ་གང་ཡིན་པ་ནམས་ལ་ཐ་



སྒྲ་པའི་དབང་མངོན་ཆད་མ་དང་རང་རིག་ཆད་མ་གང་རུང་ལ་འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་དེ  
དག་རྒྱ་མ་ཆད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས་ཕན་པ་  
དང་མི་ཕན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བ་ལ་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྤྲོད་ཏུ་འགྲོ་བ་ཞེས་  
སོགས་ཀྱི་དོན་རྣམ་ངེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་འཐད་པ་  
གང་ཞིག་འདིར་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ཚུལ་དེ་དང་མཚུངས་པར་འདྲིལ་ཐུབ་པའི་  
ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་དོན་བརྒྱད་ནས་བརྟེན་པ་སྤྲོད་པ་  
བརྟེན་པར་འདྲིལ་ཐུབ་ལ། སྐབས་འདིར་སོ་སྦྲེལ་མངོན་སུམ་ལ་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པས།  
ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་དངོས་སུ་སོ་སྦྲེར་བརྒྱད་ཀྱི་ཇེས་དཔག་  
ཁོན་ལ་བརྟེན་པ་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གོང་དུ་རྒྱུ་ཆེན་ཀྱི་ལུང་བྲངས་  
ཟིན་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གོ་རིམ་འདི་ལྟར་འཆད་པ་སློབ་དཔོན་ལྷ་ཤྲུག་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་  
སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་  
༤༥ལས། དེ་བས་ན། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྟོང་། ཤུ་སྟོའི་བཞེད་པ་ལྟར། དང་  
པོར་རང་དོན་ཇེས་དཔག་གི་ལུ་ཁྱེད་འཆད་པ་སློབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་  
འདིར་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་དང་པོར་རང་  
དོན་ཇེས་དཔག་འཆད་པ་ཡིན་ན། དེའི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་སོགས་མི་སྟོན་པར་དང་  
པོར་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གྲངས་ངེས་སོགས་བཤད་ནས་ཅི་ཞིག་  
བྱ་སྒྲམ་པ་སྟེ། རང་དོན་ཇེས་དཔག་དང་པོར་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བསམ་ན། དེའི་ལན་  
ལ། རང་དོན་ཇེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་  
དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཏན་ཆོགས་ཡང་  
དག་གི་མཆན་ཉིད་དེ་ལ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ཅན་དང་དཔྱེད་པ་བ་ལ་སོགས་ཚུལ་  
གཅིག་དང་ཚུལ་གཉིས་དང་ཚུལ་བཞི་དང་། ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་སྒྲས་བསྟུས་པ་

དེདགགེའདྲོད་པར་མ་ཟད་རང་ལྗེའི་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྗེ་ཡང་བཞེད་པའི་ཚུལ་  
ལྗང་དང་དྲུག་རྒྱུ་འདྲོད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དུ་མ་མཐོང་བས། ལོག་རྟོག་དེ་དག་  
བསལ་ན་རྗེས་སུ་དབག་པ་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པས་ན་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་  
དང་པོར་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚུལ་གཅིག་སོགས་མྱེ་རིལ་རིག་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་འདྲོད་པར་ནི། ཀྱན་མཁྱེན་  
རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱད་མཇུག་ལས། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདྲོད་མཁན་མི་འགལ་བར་  
ཐལ། ཚུལ་གཅིག་དང་ཚུལ་བཞི་དང་ཚུལ་དྲུག་རིག་པ་ཅན་དང་དཔྱད་པ་བས་ཀྱང་  
འདྲོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། ཨ་ཙ་ཏས་ཀྱང་རིག་པ་ཅན་དང་དཔྱད་པ་བ་ལ་སོགས་པས་  
བསམ་པ་གཏན་ཆོགས་གཅིག་རྒྱལ་དུ་ཆུལ་དྲུག་རྒྱུ་འདྲོད་པས་གསུམ་པོ་དེདག་དང་  
ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་གི་རིགས་པར་བརྟེན་  
ནས་ཚུལ་ལྗང་དང་དྲུག་པ་རང་ལྗེའི་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྗེ་ཡང་འདྲོད་ལ། ཚུལ་  
རེ་རེ་བ་དང་གཞིས་གཞིས་པ་ཅན་འདྲོད་མཁན་གྱི་ལྟ་ཆུལ་འོག་རྒྱུ་འཆད་དོ། ཞེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བཏགས་བཅོས་རྣམས་སུ་འཆད་པའི་གོ་རིམ་ལ། ཆད་མ་རིགས་  
རྒྱན་ལས། སྤྱིར་གོ་རིམ་ལ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་གོ་རིམ་དང་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་  
སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་མངོན་སུམ་གྱི་ལུ་དང་  
དེའི་འོག་རྒྱུ་རང་དོན་གྱི་ལུ་དང་དེའི་འོག་རྒྱུ་གཞན་དོན་གྱི་ལུ་འཆད་པར་རིགས་པ་  
ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ནི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་དབང་  
དུ་བྱས་ནས། རང་དོན་ལུ་དང་པོར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆད་མ་  
ཀྱན་བརྟུས་དང་ཆད་མ་རྣམ་རེས་ལ་སོགས་པར་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་པ་  
ནི་རྒྱད་ལ་སྟེ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ནི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་  
ཏེ་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་བསལ་བའི་སྟོན་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་གཏན་ལ་  
འཕེབས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རྗེས་སུ་དབག་པ་གོ་སྐབས་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རང་དོན་རྗེས་

དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚད་མ་དེ་གོ་སྒྲུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་  
 སོགས་དང་པོར་འཆད་པ་ལ། འོ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས་གཞན་རྣམ་དེས་ལ་སོགས་པའི་  
 བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་གོ་སྒྲུ་བའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་དཀའ་བ་ཉིད་དང་པོར་  
 བསྟུབ་བྱུང་བྱས་ནས་འཆད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འགྱུར་  
 བ་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་སྒྲུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལམ་  
 ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་སྒོ་ལ་དེས་པའི་རིམ་པ་ལ་བསྟོས་ནས་གཏན་  
 ཆོག་གས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་དང་པོར་འཆད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་  
 རྟོགས་ནས་པ་སྟེ་གོ་སྒྲུ་བ་ཡིན་ལ། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་པོ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚུམ་  
 འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོར་དུས་གཅིག་དུ་བཏང་ནས་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་པོ་སྟེ་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཤོ་  
 ལོ་ཀ་གཅིག་མཛད་ནས་སྟེ་བདུན་འབྲེལ་གཅིག་ལ་སྟེ་འབྲུག་པ་གཅིག་གི་སྟོན་ནས་  
 བཅུ་མས་ཤིང་སྟེ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཉིད་ཐོག་མའམ་དང་པོར་  
 མཛད་པ་དང་ཐམར་ཚོད་རིགས་མཛད་པ་ཡིན་པས་རྣམ་འགྲེལ་འདིར་རང་དོན་རྗེས་  
 དཔག་གོ་སྒྲུ་བའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སོགས་བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེས་  
 བ་རྣམ་དེས་སོགས་བསྟན་བཅོས་གཞན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་པའི་རིམ་པ་ལས་  
 གཞན་དུ་མངོན་སུམ་དང་པོར་བཤད་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བ་བསྟུབ་བྱུང་བྱས་པའི་ཉེས་  
 པ་མེད་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །

མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་སྟེ་རིམ་ལ་སྒྱིར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ཅམ་  
 སྟེ་རིམ་ལ་བྱས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་རུང་ཞིག་སྟོན་དང་གཅིག་ཤོས་རྗེས་  
 ལ་སྟེ་བའི་དེས་པ་མེད་ལ། སྟེ་བདུན་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་དག་གི་  
 བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ལ་བཞག་ན། རྣམ་དེས་དར་རྒྱུ་ལས། དེས་  
 བ། ཚད་མ་སྟེ་བདུན་པོས་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་

སངས་རྒྱལ་སྤྱི་བཟོད་པའི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱལ་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་  
 པའི་ལམ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་  
 པར་བཟོད་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་པས་བཟོད་བྱ་  
 དེ་དག་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ནི། བཟོད་  
 བྱ་དེ་རྟོགས་པའི་ཆེས་དཔག་སྟོན་ལ་སྟེས་ནས། དེའི་ཆེས་སྤྱི་བཟོད་བྱ་དེ་དག་རྟོགས་  
 པའི་མངོན་སུམ་སྟེ་དགོས་པའི་བྱིར་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མངོན་སུམ་  
 དང་པོར་སྟེས་པ་མེད་ཐར་ཐལ། དང་པོར་བཟོད་བྱ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཆེས་དཔག་  
 སྟེས་དགོས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཁྱད་མངོན་སུམ་དང་པོར་རྒྱུད་ལ་སྟེས་ཚུལ་  
 ནི། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་  
 སྟེས་དགོས་པ་དང་། དེ་སྟེབ་ལ་དང་པོར་བདག་མེད་སྤྱི་བཟོད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་  
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེས་དཔག་སྟེ་དགོས། དེ་སྟེབ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཆེས་  
 དཔག་སྟེ་དགོས། དེ་ཡང་སྤྱི་ལྟ་བུ་གཞིགས་ཅུང་ཞིག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆེས་དཔག་  
 སྟེབ་ལ་སྤྱི་འཛིན་མངོན་སུམ་སྟོན་དུ་མང་བ་ལ་ལྟོས་པས་ན། གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་  
 ལ་མངོན་སུམ་སྟོན་ལ་སྟེབ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟོན་གྲུ་རྣམ་  
 འབྲེལ་པ་ལས། རྒྱུད་ལ་སྟེས་ཚུལ་ལ་ཡང་། སྤྱི་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་བརྟེན་ནས་  
 སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་ཆེས་དཔག་སྟེབ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་  
 མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་ཆེས་དཔག་སྟེབ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་  
 ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྟེབ་ལ་སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་ཆེས་དཔག་  
 རང་རྒྱུད་ལ་སྟེབ་སྟོན་དུ་འགྲོད་གོས་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་དེས་དར་ཁྱེད་ཀྱི་ལས།  
 རིགས་པའི་བསྟན་བཅས་འདིར་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་  
 རྒྱལ་གྱི་ཆོད་མས་སྤྱི་བཟོད་པའི་ཚུལ་ཐ་སྟོན་པའི་མངོན་སུམ་ཆོད་མ་ལ་ཐུག་པའི་བར་གཏན་  
 ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མདོར་བསྟན་སྐབས་ཀྱི་  
ཆོག་འགྲེལ་སོགས།

དེ་ལ་ཅ་བར། ཕྱགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱལ་པ་ཡི།

གཏན་ཆོགས་དེ་ནི་ནམ་གསུམ་ནིང།

མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ།

གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་དེ་ལས་གཞན།

ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་པོ་འདིའི་ནང་ནས་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོས་གཏན་ཆོགས་  
ཡང་དག་གི་མཚན་ནིང་དང་། གཏན་ཆོགས་ཞེས་པས་དེའི་མཚན་བྱ་རྟགས་ཡང་  
དག་བསྟན་ལ། དེ་ནི་ནམ་གསུམ་ནིང་། ཅེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་  
ངེས་པ་བསྟན་པ་དང་། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་གྲངས་ངེས་པ་དེའི་  
རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ་དང་། ཆོག་ཐ་མས་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་ལ་རྒྱལ་གསུམ་  
ལོག་པ་སྟེ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ནམས་ཅ་བའི་ཆོག་དེ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་  
པའི་སྟོན་ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོའི་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་འདིའི་  
གཞུང་ལྟར་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་  
ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་ཁྱད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་  
ལ་འགོད་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱགས་ཆོས་དང་།

དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱགས་བཏགས་པ་བཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱགས་  
ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བཏགས་ནས་འདུག་པའི་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་  
གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཆ་ཅིག་ཤོས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་ནིང་ཀྱིས་  
རྟགས་བྱས་པ་ལ་བྱལ་པ་ལ་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་རྟག་པས་བྱས་པ་  
ལ་བྱལ་པ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ཆད་ལ་མི་རྟག་པས་བྱལ་པའི་དོན་ནོ། ཅེ་བའི་དཔར་མ་ལས་

ཆེབ་དེ་ཆས་བྱ་བ་ཅེས་བྱུང་ཡང་། དེའི་ཆ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱ་བ་པ་ཞེས་འཆད་  
 པ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ་ལས། དེའི་ཆས་བྱ་བ་ཅེས་གསུངས་པས་དེའི་ཆས་  
 བྱ་བ་ཅེས་པ་དག་སྟེ། ཤེས་བྱ་དེ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་གདམ་ཆོགས་  
 ཡང་དག་དེ་ལ་ནི་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་ཏུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བ་དེ་  
 སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་གང་དང་གང་ཡིན་ཡང་སྦྱར་བ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་  
 བ་མི་འབྱུང་བའི་རྩིས་སུ་འབྱོལ་གྱི་བྱ་བ་པ་དང་། ཕྱགས་ཆོས་སོགས་ཚུལ་གསུམ་  
 ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་རྟགས་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་  
 དག་གསུམ་པོ་སོ་ནམ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་  
 པའི་གཞུང་སྦྱར་གྱི་རྟགས་གོང་ཏུ་བཀོད་པ་འདི་ལས་གཞན་པ་ཡང་ན་རྟགས་ཆོས་མེད་  
 བ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་སུ་  
 གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་དེ་ལས་  
 གཞན་པའི་གདམ་ཆོགས་ཆོས་ཅན། རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སུ་བཀོད་  
 པ་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་ལེུ་དང་པོའི་མདོར་བསྟན་  
 ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱ་བ་པ་ཡི། གདམ་ཆོགས་ཞེས་  
 པའི་རྒྱང་པ་དང་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་འདིའི་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ལེུ་དང་  
 པོའི་གཞུང་ལྟགས། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་དེ་སྟོང་ཅིག ཁེས་པ་ནས། མ་དམིགས་པས་  
 བྱི་མི་འབྱུང་པོ། ཞེས་པ་ཀུན་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱང་པ་གཉིས་པ།  
 དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཁེས་པ་ནི་རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་དེ་སྟོང་ཅིག མེད་ན་ཞེས་པ་ནས།  
 དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ལས་སྟེས། ཞེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་དགྲ་དང་། ཆོག་རྒྱང་  
 བཞི་བ་གདམ་ཆོགས་ལྟར་སྣང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པ་ནི། དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་  
 ལས་སྟེས། ཞེས་པ་དེའི་མདུག་ནས། རྒྱ་མ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཞེས་པ་ནས།  
 དེ་ལ་ལྟག་མ་ལྟན་ཞེས་བརྗོད། ཁེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་དང་། ཆོག་རྒྱང་གསུམ་

པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི། ལྷན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་། ཅེས་པ་དེ་མཁན་  
ཆད། གཏན་ཆོག་གི་ཕྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །ཞེས་པ་ནས། མ་དམིགས་པས་ནི་མི་  
འགྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །

འོན་ཀྱང་། ཀྱང་པ་དང་པོའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལ། མ་དམིགས་པས་ནི་མི་འགྲུབ་  
པོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་འཆད་པར་འདོད་ན། རྣམ་བཤད་འདི་ནི་དེ་ལས། གཞུང་  
ལྷན་མ་ཀྱན་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་ལ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་ཀྱིས་མཛད་  
པའི་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལས། དང་པོ་སྒྲོག་གྱུར་གསལ་བྱེད་  
རང་དོན་ལེའུ་ལ་གནིས། ལུས་རྣམ་བཞག་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །ཞེས་  
ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་ལྷན་མ་ཀྱན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དུ་གསུངས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་  
ཀུན་ཀྱི་མཁའ་རྒྱུ་རྣམ་འགྲེལ་༡༡༩དང་། དཔྱད་ལྷན་ལུ་མེའུ་རྣམས་ལས་ཀྱང་།  
ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་དེ། ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་ལྷན་མ་ཀྱན་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པར་  
གསུངས་པས་ན། རིག་བྱེད་ཆད་མ་དག་ནི་འགས་བྱེད་སྟེ། ཞེས་སོགས་ལེའུ་དང་པོའི་  
མཛད་གཏུག་གི་ཤོ་ལོ་ཀ་དེ་ཆོས་ཅན། ཀྱང་པ་དང་པོའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ།  
དེ་ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་ལྷན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ལྷན་མ་ཀྱན་དེའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་  
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་རྒྱུ་ཀྱང་ལས་ཀྱང་། ཕྱགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱུང་པ་ཡི། གཏན་  
ཆོག་ས་ཞེས་པའི་དོན། རྒྱལ་རང་བཞིན་ཇི་སྟེད་ཅིག ཅེས་པ་ནས། ལྷན་པོ་ཤེས་རབ་  
འཆལ་བའི་རྟགས་ལྷ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་འཆད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་  
ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཀྱི་ མཛད་གཏུག་གི་ཤོ་ལོ་ཀ་དེ་རྒྱུ་དང་པོའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་  
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལེའུ་དང་པོ་སྒྲོག་གྱུར་ངེས་ཐབས་བཤད་པ་ལ། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་  
གཏན་ཆོག་ས་བཤད་པ་དང་། ལོག་རྟེན་ལྷན་པོའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་གནིས་ལས། དང་  
པོ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གནིས་སུ་བྱེད་ས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་འདི་ནི་དང་སྟོན་རྒྱུ་སོགས་སུ་ས་བཅད་འདི་ལྷན་

ཐོགས་འཆད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་ལྷག་མ་ཀུན་ཞེས་པ་ནི་རྩེ་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོག་ས་བཤད་པའི་གཞུང་ལྷག་མ་ཀུན་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རིག་བྱེད་ཆད་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་སྤྱོད་པའི་རྟགས་བསྟན་པར་ས་བཅད་ལོགས་སུ་བཞག་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ནི་རྩེ་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོག་ས་བཤད་པའི་གཞུང་ཆོག་ལ་དེ་གཞིས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་མཁུ་རྣམ་འགྲེལ་༩༥ལས། དང་པོ་ལ་རྩེ་དཔག་རྟེན་གྱི་སྒྲོན་ནས་བཤད་པ་དང་། ལོག་རྟོག་སྤྱོད་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་གཞིས། དང་པོ་ལ་གཏན་ཆོག་ས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་པ་གཞིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྩེ་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་༩༩ལས་ཀྱང་། ཐོགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱལ་པ་ཡི། གཏན་ཆོག་ས་ཞེས་པ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ངེ་སྟེད་ཅིག ཁེས་པ་ནས། མ་དམིགས་པས་ནི་མི་འགྲུབ་པོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་རང་དོན་ལེའུའི་གཞུང་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་བཤད་པར་འཆད། ཁེས་དང་། རྟེན་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་༩༠ལས། ཐོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱལ་པ་ཡི། གཏན་ཆོག་ས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་རྒྱས་བཤད་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་ལ་ཞེས་པ་ནས། མི་འགྲུབ་པོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་རྣམས་བྱེད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་འཆད་པ་ལ་འོན་ཀྱང་། གཞུང་ལྷག་མ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོག་རྒྱུད་དང་པོ་རྒྱས་བཤད་པར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་པ་དང་པོ་དེ་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་འདིར་རྒྱས་བཤད་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་སུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་བཤད་ཐེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱལ་གྱུ་བ་སྟེ། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་༩༩ལས། འོན་རྒྱུད་པ་དང་པོ་ལ་རྒྱས་བཤད་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེན། ཀུན་ལས་བདུས་སུ། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་རྒྱས་བཤད་ཐེན་པས། འདིར་མི་འཆད་



དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཅིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདིའི་དོན་ནི། མདོར་  
བསྟན་གྱི་ཆོག་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་དེའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱུ་  
པ་དང་པོ་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་ཆོག་མེད་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྒྱུ་བཤད་པོ་འདི་རང་དོན་ལེའུའི་ལུས་རྣམ་བཞག་མ་ཡིན་  
པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འབྲེལ་༡༧ལས། མཁས་  
པ་ཁ་ཅིག་ ཕྱགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱལ་པ་ཡི། ཞེས་པ་ལ། རྒྱུ་བཤད་མི་འཐད་དེ། དེའི་  
རྒྱུ་མཆན་རྒྱལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ཆད་མ་མདོར་རྒྱུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་  
དང། རྒྱལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱུར་དུ་ངེས་པ་སྟོན་པའི་དགོས་  
པ་ནི། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པའི་  
ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱལ་པ་ཡི། ཞེས་པ་ལ། རྒྱུ་  
བཤད་མེད་ན། འདི་རང་དོན་ལེའུའི་ལུས་རྣམ་བཞག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པར་རྒྱུ་  
བྱེད་བྱང་རྒྱལ་ནི། འོན་མདོར་བསྟན་གྱི་གོ་རིམ་དང་མི་མཐུན་པར། གཏན་ཆོགས་  
ལྟར་སྒྲུང་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཤད་སྒྲུང་འཆད་ཅིང། མེད་ན་མི་འབྱུང་  
ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཕྱིས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་  
བ་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་བ་ཆེས་མང་ཞིང། གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་ནི་བཤད་བྱ་ཉུང་བའི་  
ཕྱིར་དང། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་མདོར་བསྟན་གྱི་རྒྱུ་  
པ་གཉིས་པ། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། ཅིས་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་། རྒྱལ་རང་  
བཞིན་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་དགུ་པོ་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་  
དུ་གངས་ངེས་པར་མི་འགྲུབ་ན། གཞུང་འདི་ཆོག་རྒྱུང་གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་བཤད་  
དུ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་གངས་ངེས་པར་གྲུབ་ན། གངས་  
ངེས་དེ་རྟོགས་པ་ལ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོད་གོས་པས།

ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་།  
ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལོགས་སུ་འཆད་པའི་དགོས་པ་མེད་  
པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་པའི་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་བཤད་པ་གསུམ་  
པའི་དོན་རྒྱུ་པར་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གངས་ངེས་དེ་འབྱུང་པ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་དེ་ངེས་པ་སྟོན་  
འགྲོ་བ་ལ་མི་སྟོས་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་འཆད་  
ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ་གངས་ངེས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པ་  
མ་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་  
པར་འབྱུང་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ།  
གཞུང་གི་སྟོན་པ་འགོད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། ཆད་མས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་ཆད་མས་ངེས་པའི་  
རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་། རྒྱ་  
ལ་རང་བཞིན་དེ་སྟེང་ཅིག མེད་ན་ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། རྒྱུ་བཤད་པ་  
པ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་བསྟན་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་  
ངེས་ནུས་ལ། གཞུང་སྟོན་འགོད་ཚུལ་དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་  
གངས་ངེས་དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱུ་པར་འཆད་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྱུར་བས། མེད་  
ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་རྒྱུ་བཤད་ལ། གནད་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཚུལ་གསུམ་  
ལའང་། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལོགས་སུ་རྒྱུ་བཤད་སྟོས་  
པ་དོན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་དང་། གནད་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཞེས་སོགས་  
ཀྱི་གཞུང་དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུ་བཤད་པ་དང་གསུམ་པའི་རྒྱུ་  
བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཞེས་སོ་སོར་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་  
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུམ་པའི་དོན་རྒྱུ་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ན། གཉིས་པའི་རྒྱུ་

བཤད་དེ་ཡང་གསུམ་པའི་རྒྱུ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། དེ་གཞིས་ལས་རྒྱུ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་  
 དང་པོར་མཚན་གཞི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གདན་ཆོགས་གསུམ་ངོས་བཟུང་  
 བས། གདན་ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་  
 པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱུ་བར་གདན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་ན།  
 རྒྱུ་བཤད་སོ་སོར་བྱེད་མཚད་པ་ལ་སྒྲིབ་མེད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་གྱི་  
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ངེས་པའི་  
 ཚད་མས། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་  
 པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་ངེས་པ་ཡིན་ན། རྟགས་ལྟར་སྟངས་ཚུལ་གསུམ་དང་མི་ལྟན་  
 པར་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་གྱི་རྒྱུང་པ་ལྟ་  
 མ་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ། གདན་ཆོགས་ལྟར་སྟངས་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པའི་རྒྱུང་པ་བཞི་  
 བསྟོས་པ་ལ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་མ་སྟོས་ཀྱང་ལྟ་མ་གསུམ་སྟོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བའི་ཕྱིར་  
 རོ་ཞེ་ན། རྟགས་ཡང་དག་དང་རྟགས་ལྟར་སྟངས་གཞིས་སོ་སོར་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ་  
 ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཐེབ་སྒྲིབ་ལེགས་པར་མཛད་ཚུལ་གྱི་དབང་  
 ལས་སམ་དབང་གིས། རྒྱུང་པ་བཞི་བ་དེ་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཆོག་གི་ཐ་མར་བསྟན་  
 པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་ལས་ཐ་མར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ་ཚད་མ་དེས་  
 ངེས་པའི་རིམ་པ་ལས་ནི། དཔེར་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟངས་དུ་མ་ངེས་པར་བྱས་པ་  
 དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་  
 ཡོད་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་མི་ངེས་པ་ལྟར། རྟགས་ལྟར་སྟངས་དེ་ཚུལ་གསུམ་དང་  
 མི་ལྟན་པ་མ་ངེས་པར་ནི། ཚུལ་གསུམ་དེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་  
 ལ་བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རྟགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་  
 པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་མི་ངེས་སོ། །

ཞེས་སྐབས་འདིའི་ཆམ་བཤད་ཀྱི་ཚུད་ལན་གྱི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་པར་ནི། བཤ་  
 ཆེན་ཆམ་འབྲེལ་ལྟམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆམ་ལྟམ་གསུམ་གྱི་ཆེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆམ་ལྟམ་བཤ་  
 སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ལྟམ་གསུམ་གྱི་ཆམ་གྱིས་བྱས་པ་ཆམ་ལྟམ་ཡང་དག་ཏུ་སྤྱོད་  
 པའི་ཆེས་བྱས་ཆད་མས་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆམ་ལྟམ་སྤྱོད་ལྟམ་གསུམ་དང་  
 མི་ལྟམ་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ།  
 ཆམ་ལྟམ་ཡང་དག་དང་ལྟམ་སྤྱོད་མེས་མེས་ཤེས་པའི་དོན་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ལས།  
 གཏན་ཆོགས་ལྟམ་སྤྱོད་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་ཐ་མར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཆད་མས་དེས་  
 པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆམ་པ་བྱས་  
 སྤྱོད་དུ་མེས་པར་བྱས་ཆམ་གྱིས་སྤྱོད་ཆམ་པར་སྤྱོད་པའི་ཆེས་བྱས་མི་དེས་པ་ལྟར།  
 འདིར་ཡང་ཁྱོད་རང་གིས་བཀོད་པ་བཞིན་དེས་ལྟམ་གྱི་རིམ་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་  
 བཤད་པར་བྱ་ཡི། ཁ་ཅིག་ཆམ་བཤད་ཀྱི་གསུང་ཟེན་ལྟར། ལྟམ་གསུམ་ཆམ་ལྟམ་  
 དག་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་ལ། ཆམ་ལྟམ་སྤྱོད་ལྟམ་གསུམ་དང་མི་ལྟམ་པར་དེས་  
 པ་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འོག་ཏུ་འགོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

## ཕྱགས་སྒྲུའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

ཆ་བར། ཕྱགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱས་པ་ཡི། ཞེས་པས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་  
 དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་ན། དེ་ལ་ཁོན་རེ། ཆམ་ལྟམ་དང་པོ་ལ་ཕྱགས་  
 ཆོས་ཞེས་པ་ནི། ཚུད་གཞི་ལ་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྟན་ནས་དེའི་ཆོས་སུ་བྱས་པས་ན་ཕྱགས་  
 ཆོས་ཞེས་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན། ཆམ་ལྟམ་དེ་སྤྱོད་བཤད་ཀྱི་ལྟམ་  
 དང་པོ་ཚུད་གཞིའི་ཆོས་སུ་བྱས་ན་ཆམ་ལྟམ་དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱས་པ་དང་དེར་

གྲུབ་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རི་  
 ལྟར་ཡོད་ཅེན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ལྟར་དག་དེས།  
 བྱད་པར་གྱིག་ཞི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟགས་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་གྲུབ་པ་ཡིན་  
 བཟ། དེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། མ་གྲུབ་ན། ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་དེས་རྟགས་བྱས་པ་དེ་དེ་ལ་  
 བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་ལ། ཕྱི་རྟོག་དེས་རྟགས་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་ཕྱགས་གྲུབ་ན། ཕྱི་རྟོག་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་  
 ཏུ། སྐར་ཡང་རྟོག་པ་དེའི་ངོར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་  
 བཞེད་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
 པའི་ཕྱགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་འཆད་  
 པ་ལ་སྒྲིན་ཡོད་པ་དེས་ན། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཞེས་ཆོས་  
 ཅན་རང་མིང་གིས་བརྗོད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ། འོ་ན་རྟགས་ཚུལ་  
 དང་པོ་ལ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་མི་བརྗོད་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་  
 རྟོན་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་དེའི་སྐྱལ་ང་ཆོད་གཞི་དང་།  
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསལ་ཀ་ལ་འཇུག་པས་ན།  
 རིམ་པ་བཞེན་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་སྐྱུ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་  
 དཔེ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དེ། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
 པའི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་  
 བཟ་སྟམ་དུ་དོགས་པ་དང་། སྐྱུ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་  
 ཆོས་སྐྱབ་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་བཟ་སྟམ་དུ་དོགས་པ་སྟེ་བའི་སྟོན་ལ།  
 མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱུ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་མི་ཞེགས་པ་སྟེ་དེ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་

མེན་པ་འཕྱིར། དེ་མེན་པ་ལྟེ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཡིན་  
པར་མཚོགས་ན་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་མེན་པ་འཕྱིར། དེ་མཚོགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་རྟགས་  
ཡང་དགགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

བྱས་པ་ལ་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཞེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་  
ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བཟུང་བ་ཉེ་སྒྲུབ་དཔེ་ལ་  
འདྲུག་ན། ཅ་པར། དེའི་ཆས་ཁྱབ་ཅེས་ཞེས་ཁྱབ་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་རྟགས་མཐུན་  
ཚུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་བཞུན་པ་ལས། མཐུན་ཚུགས་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ཡོད་པར་  
བྱུང་བ་ལ་དང་སྒྲིམ་པའི་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་དཔེ་བཟུང་བ་  
ཉེ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་འདྲུག་ན་དེའི་ཆས་ཁྱབ་ཅེས་ཞེས་ཁྱབ་བྱགས་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་  
རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཚུགས་མཐུན་དག་ལ་མེད་པར་བཞུན་པ་དང་སྒྲིམ་ལག་ལ་པའི་  
སྟོན་དུ་འགྱུར་པའི་བྱགས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ཅོད་གཞི་ལ་ཉེ་པའི་བྱགས་གྱིས་  
བྱང་། ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དེ་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་ཏེ། མགོ་མཚུངས་དང་། རིགས་པ་གཞན་གོ། །དང་  
པོ་ནི། འོ་ན་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་བཞིན་བྱང་ཞེས་  
པ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲིམ་རྟགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུགས་ཆོས་ཞེས་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་  
པོ་སྟོན་པའི་ཆོག་ལྟར་གྱི་ཚུགས་ཀྱི་སྒྲིམ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོགས་དོན་གང་ཡིན་པ་སྒྲིམ་  
རྟགས་པ་བཟུང་བ་ཉེ་སྒྲིམ་རྟགས་པ་ལ་འདྲུག་ན། རྟགས་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོགས་  
དོན་གང་ཡིན་པ་སྒྲིམ་རྟགས་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཞུན་པ་དང་སྒྲིམ་  
ལག་ལ་དང་། སྒྲིམ་བཞུབ་བྱེད་ཆོས་བཟུང་བ་ཉེ་སྒྲིམ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞུབ་བྱེད་  
ཆོས་མི་རྟགས་པ་ལ་འདྲུག་ན། སྒྲིམ་རྟགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཞེས་ཁྱབ་སྟོན་པའི་སྒྲིམ་དང་སྒྲིམ་  
སྒྲིམ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་པའི་བྱགས་གྱིས། གདན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་  
སྟོན་པའི་གཞུང་འདྲའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། གཞུང་དེའི་སྒྲིམ་བ་ན་མ་དག་

འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ལ་དག་སྟགས་ཀྱིས། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱགས་  
 ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་ཚྭ་གཞི་ཁོ་ན་པ་བྱང་བ་སྟེ། རང་སྟོག་སྟགས་ཆོག་སྒྲིན་གཅིང་པའི་  
 དབང་དུ་བྱས་ན། སྒྲ་དེ་ཚྭ་གཞི་ཁོ་ན་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་  
 བ་སྒྲ་འགལ་བ་དང་། སྒྲ་སྒྲོས་པར་འཇུར་བ་དང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚྭ་གཞི་ཁོ་ན་ལ་  
 དངོས་སུ་འཇུག་པ་གསུམ་ཀ་པ་རོལ་པོ་དེས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་སྐྱངས་སོ། །

གཉེས་པ་རིགས་པ་གཞན་ལ། ཚྭ་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བམི་འཐད། ལྷ་བ་  
 ཟིན་ལན་དུ་མི་རུང་། རང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་  
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་དེ་ཚྭ་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བ་འཐད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་  
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར།  
 གཉེས་པ་ལྷ་བ་ཟིན་ལན་དུ་མི་རུང་བ་ལ། ལྷ་བ་ཟིན་མི་འཐད་པ་དང་། ལྷ་བ་ཟིན་  
 ཀྱང་སྒྲོས་སྒྲིན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་བ་པ་ལྷ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་  
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་ཟག་  
 ཡིན་ན། ལྷ་བ་པ་མཐུན་དཔེ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་  
 པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷ་བ་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་  
 ཟག་ཡིན་ན། ལྷ་བ་པ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་བ་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་ཟག་  
 ཡིན་ན། མི་རྟག་པ་བྱས་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་  
 པ་གང་ཞིག་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་ལྷ་བ་ན། ལྷ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་  
 པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སྒྲུབ་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆད་མས་ལྷ་བ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་སྒྲུབ་  
 པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་དགོས་ན་ལྷ་བ་པ་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་  
 ལྷ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཐུབ་ཅིན་ཀྱང་རྫོགས་སྒྲིལ་དུ་མི་འཐད་པ་ནི། འོན་ཏེ་སྤོང་པ་ལྟོགས་  
 བྱང་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་མོགས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལྟོན་པ་ན། ཆད་མ་ཀུན་  
 བདུས་ལས། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ་ལོ། འདི་  
 རྒྱ་ཤེས་པ་འང་ཐོབ་པ་ཉིད། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་  
 ལུང་འདི། ཆད་མ་ནམ་ངེས་སུ་དངས་པ་ལོ་ཙཱ་བས་བོད་སྐད་དུ་བསྟར་བའི་འབྱུར་གྱི་  
 བྱད་པར་ལས། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཐུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་  
 ནི། ཁྱེས་པ་གཏན་ཆོགས་མི་དམིགས་དང་། བདག་དང་འབྲས་བུ་ཁྱེས་བྱ་གསུམ། ཁྱེས་  
 ཚུལ་གསུམ་གའི་མཆོན་ཉིད་གསུངས་པའི་ནང་ནས། མེད་ལ་མེད་པར་ནི། ཁྱེས་  
 པ་ཁྱེས་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ལྟོན་པའི་སྤྱོད་པའི་སྒྲིལ་ཐབས་དུ་ཐལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།  
 དེ་མཐུངས་ལ། ཡོད་དང་ཁྱེས་ཚུལ་གཉིས་པ་ལྟོན་པ་ན། བྱས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ཁོན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ན་བསྟན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་  
 བུ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུབ་ན། བྱས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བྱུབ་ཅིན་  
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ལས། ཁོན་རེ། སྒྲིལ་མེད་དེ། བྱས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་བུ་ལ་  
 ཡོད་པར་བྱུབ་ན། བྱས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བྱུབ་ཅིན་པ་ཡིན་ཀྱང་། རྩེས་  
 སུ་འགྲོ་བའི་བྱབ་པ་དང་ཞོག་པའི་བྱབ་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བརྟེན་  
 པས་ཀྱང་། དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པའི་གཉིས་པ་རྟེན་གཅིག་ཤིས་དེ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་  
 ཚུལ་གྱིས། ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་ངག་གི་སྒྱུར་པའི་དབྱེ་  
 པ་མོ་མེར་བསྟན་པའི་དོན་དུ། ཚུལ་གཉིས་པ་རྩེས་བྱེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལྟོན་པ་ན་མཐུན་  
 ཕྱོགས་ཁོ་བུ་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པ་ལྟོག་བྱུབ་ཀྱི་མཆོན་  
 ཉིད་ལྟོན་པ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོལེ་ན། འོན་ཏེ།  
 བྱེད་རང་གིས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁྱེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པའི་མཐུན་དཔེ་བཟུང་ན། དེའི་  
 ཆས་བྱབ་ཅེས་པའི་རྩེས་བྱབ་བསྟན་པའི་སྤྱོད་པའི་ཉགས་དེ་མཐུན་དཔེ་གཞིར་བཟུང་ནས་





དོགས་གཙོ་ཅི་ལྟར་ཉུང་ཤེས་པའི་སྐབས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དོ། །འདི་རྗེ་བཙུན་ཆུང་འབྲེལ་ལ་ལྟས་པའི་སྐབས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དང་མཐུན་པར་ཆུང་བཤད་ཀྱི་དོན་བཀའ་བ་ཡིན།

## ཕྱགས་སྒྲུབ་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

སྐབས་འདིར་ཕྱགས་སྒྲུབ་ཕྱི་ཕྱགས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཆུང་ཆུང་ལན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དོགས་དཔྱད་འགྲོ་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཆུང་འབྲེལ་ལ་ལས། གཞིས་པ་ལ་ཆུང་པ་དང་ལན་གཞིས། དང་པོ་ཆུང་མཁྱེན་ཅི་ཆ་བའི་ཆུང་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཉི་ཟེར་ལས་དབང་ཕྱག་སྒྲུབ་ཡིན་གསུངས། ཕྱགས་སྒྲུབ་དང་བསྟན་ནམས་གྲགས་པས་པའི་ཁྱེད་སྒྲུབ་བར་འདོད་དོ། །སྒྲུབ་ཐེངས་པོ་མདོ་དང་ཆུང་འབྲེལ་པའི་ཀྱི་ཕྱགས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་ཉུང་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལོ་ཚུ་བ་སྒྲོ་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་ཆུང་བཤད་ལྟར་བཙུང་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པོ་ཆེ་ཤེས་རབ་དང་ཀྱི་སྒྲུབ་དཔྱད་ཀྱི་དོན་ལུང་རིགས་བར་མདོད་ལས། ཆུང་པ་འདི་པའི་ཁྱེད་སྒྲུབ་ཐེངས་པོ་མདོ་ཚུ་བ་སྒྲོ་ལྟར་ཤེས་རབ་ལ་འཐད་པ་ཡིན་ཞེས་གཏམ་རྒྱུད་ཁཅིག་ལས་གྲགས་འདུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱག་སྒྲུབ་པ་ཆུང་ཆུང་ལྟར་ཀྱི་ཕྱགས་སྒྲུབ་པའི་མཚན་གཞིར་རུང་ཡང་དེ་ཁོ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རི་རང་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆུང་འབྲེལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་སྒྲུབ་པའི་གཙོ་བོ་སྒྲོ་བ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྒྲུབ་པའི་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ཐེགས་པའི་འབྲེལ་བ་མཚན་པས། འདིར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དབང་ཕྱག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་པར་འདོད་པས་ཕྱགས་སྒྲུབ་ཅི་གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྒྲོ་བ་ཏེ། ཞེས་དང་། རྩོམ་ཆུང་ཆུང་འབྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། འདིར་སྒྲོ་བ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྒྲུབ་པའི་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ཙམ་པོ་ཤེས་པ་འདོད་ལ་ཕྱགས་སྒྲུབ་གདགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྩོམ་པོ་ཤེས་པ་མེད་པར་

གཙོ་བོ་ཡི། །སྤྱོད་ན་ལས་འདས་འདྲོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པ་གང་ཞིག  
འདིར་ཡང་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཚུད་ཚུལ། རང་འགྲེལ་གཞིས་ལས། གལ་  
ཏེད་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེན་ཞེས་བྱུང་། ཤུགས་པ་རོལ་  
བོས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །འདིས་ཚུད་མ་ཁན་ཡོད་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་  
གསུངས་པ་ལྟར། ཉགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་སྒྲིབ་པ་དང་ཚུད་གཞི་ལ་ཕྱགས་  
སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་ཉགས་པར་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་  
ལྷེས། ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དགོས་  
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱགས་སྤྱོད་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱ་བ་ལ་  
སོགས་པའི་ཚུད་པ་གནད་ཚུལ་གོང་དུ་ཀྱན་མཁྱེན་ནམ་འགྲེལ་དུ་རྒྱ་གཞུང་དུ་མ་བྲངས་  
པ་ལྟར་དང་། རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་གི་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་མཛད་ནམ་ཧམ་ལས།  
གསུམ་པ་ཉན་པ་ན། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྷེས་ཀྱང་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་དགོངས་པ་  
མ་ཡོངས་པར་འགའ་ཞིག་ནོར་བར་མཁྱེན་ནས་སློབ་དཔོན་ཉིད་ལ་བཞུགས་པས་ཤིན་ཏུ་  
དེམས་ཏེ། རྒྱུད་ནི་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་དང་མཉམ་ཞེ། སྤུང་མཐའ་ནོར་བ་ཐམས་ཅད་  
སུན་ཕུང་ལ། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཡང་གིས་ཤིག་ཅེས་སློབ་དཔོན་ལ་  
གནད་བ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། དབང་ཕྱག་ལྷེས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་  
ལ་ཚད་མ་ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆད་སྐབས་ཚུད་པ་ཚུད་ལན་གྱི་ཚུལ་མཛད་པ་  
ལས་དབང་ཕྱག་ལྷེ་ནོར་བ་ནམས་ཕྱགས་སྤྱོད་ཚུལ་དུ་སྒྲིབ་ནས་ཚད་མ་ནམ་འགྲེལ་  
དང་ནམ་ངེས། དེ་གཞིས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་སོགས་བཙམས་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། རྒྱལ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་སོགས་  
དང་། རྒྱལ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པ་ན་ཞེས་སོགས་  
ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བཞུན་པའི་ཕྱགས་སྤྱོད་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྷེ་མི་རུང་ཞེ།  
སློབ་དཔོན་དེས་ཕྱགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱབ་པ་ཡི། །ཞེས་པས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆན་

ཉིད་འཆད་པ་ན་ཚྭ་གཞི་ལ་ཕྱགས་སྒྲས་སྒྲོས་པ་ལ་སྒྱུན་བརྒྱུད་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དབང་ཕྱག་ལྟེ་ཡིས་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ལ་སྒྱུན་བརྒྱུད་  
 མཐུན་དགོས་པ་ལས་ནམ་འགྲེལ་བཅམས་ཟིན་ནས་སྒྱུན་བརྒྱུད་གནང་བའི་ཤེས་བྱེད་  
 མེད་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་ཐར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཕྱིས་སྤྱད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྒྲོབ་  
 དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་རྟོགས་པར་སྒྲོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྟེ་  
 རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་སྲངས་ནས་ཆད་མ་ཀུན་  
 བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཚུལ་ཤིག་ཅེས་བསྟན་པར་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ནམ་འགྲེལ་ལས།  
 གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པ་ལ་དངོས་སུ་ཕྱགས་སྒྲ་བ་པོ་ཞིག་གིས་སྒྱུན་བརྒྱུད་  
 པའི་ཁྲུངས་ཀྱང་མེ་རྟེན་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྤར་ནམ་འགྲེལ་བཅམས་ཟིན་ནས་ཕྱགས་སྒྲས་  
 སྒྱུན་བརྒྱུད་པ་ན་ཚྭ་དཔེལ་ལན་རང་འགྲེལ་དུ་ཕྱིས་སྤྱད་ནང་བཞུགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་  
 བ། ཚ་བ་དང་རང་འགྲེལ་སྤྱི་བཅམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མེན་ཀྱི་ནམ་  
 བཤད་ཐར་ལས་གསལ་བྱེད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལས། ཚ་འགྲེལ་སྤྱི་བཅམས་པ་མ་ཡིན་  
 ཀྱི་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་བཅམས་པས་ཤེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་རྒྱུ་  
 ཆེན་ཀྱི་ལས། ཚ་བ་དང་རང་འགྲེལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་གཅིག་གིས་བཅམས་པ་  
 ཡིན་པས་སྒྱུན་མེད་ཅེས་པའང་ལན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྟན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚ་བར་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པ་ན། ཕྱགས་  
 ཆོས་ཞེས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་བསྟན་པ་ལ། ཚྭ་གཞི་ལ་ཕྱགས་སྒྲས་བཟུང་བར་དབང་  
 ཕྱག་ལྟེ་སྟགས་ཀྱིས་སྒྱུན་བརྒྱུད་པ་ལྟར་དགོས་མེད་ཀྱི་ཚྭ་བཟུང་མཁན་བྱང་ལན་  
 འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་ནམ་གཞག་དང་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་གྱི་ཕྱགས་སྒྲའི་ཚྭ་  
 ལན་གྱི་དོན་ནམས་ནམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་སྟེ།  
 སྒྲོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྟེ་ཡིས་ཆད་མ་ཀུན་བཏུས་ལས། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆོགས་དག་  
 དང་ནི། དེར་སྤར་པའི་ཆེར་ཕྱགས་ཆོས་ཉིད། དེས་ན་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤར་གི་ཁྱོད་

དུ་དེ་དབྱེ་བཞུགས་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་ཕྱགས་ཆོས་  
 ཀྱི་སྐབས་བཞུགས་པ་ལ་དངོས་སུ་ཉེས་པ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱགས་  
 སྐབས་ཚུངས་ཀྱི་ཞི་བོ་བཟུང་བར་མ་གོ་ནས་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྗེས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་  
 གྲགས་ལ་ཀུན་བདུས་འཆད་པ་ན། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཕྱགས་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་ཇི་  
 ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཁོང་ལ་ཞུས་པ་ན། དེ་ལྟར་ན་དགོས་པ་མེད་ཅེས་སོགས་སྒྲིབ་བཅོམ་ཀྱི་  
 ལན་གསུངས་པ་ཡིན་སྟེ་གོང་དུ་བྲངས་ཐེན་པའི་གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པའི་འགྲེལ་  
 བར། སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དབང་ཕྱག་ལྗེས་སྤོངས་པའི་ལན་བཏབ་པར་འདོད་  
 པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྗེས་ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་གཞུང་  
 ཆོག་ལ་སྒྲིབ་བཅོམ་མི་གནང་སྟེ། དེས་དེ་ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།  
 གཞན་ལང་པར་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་པཎ་ཀྱི་ཏ་སྐུ་ཐེང་པོ་རྣམས་འགྲེལ་དང་  
 རྣམ་ངེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཞུགས་པའི་ཕྱགས་སྒྲུའི་ཚུངས་པ་དང་པོ་ཚུངས་ལན་དུ་  
 འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དཔྱད་ལན་ལྟ་བུ་ལེ་༩ ལས། ཅ་བའི་ཕྱགས་སྐུ་ལས་  
 གཞན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཐོག་མ་ནས་དེ་ཉིད་ཕྱགས་སྐུར་མཛད་  
 རིགས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པར་ཚུངས་ལན་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་འོག་དུ་པཎ་ཀྱི་ཏ་  
 དེའི་མཆན་འགོད་ཀྱི་ཕྱགས་སྐུར་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་དང་། པཎ་ཆེན་རྣམས་འགྲེལ་༩༩ རང་ལས། གོང་དུ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་པཎ་ཀྱི་ཏ་  
 སྐུ་ཐེང་པོ་ན་ེ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པ་ལ་བཅོམ་པའི་ཉེས་པ་ཁྱེད་རང་ལའང་  
 འདུག་སྟེ། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་བཅོམ་མི་རིགས་པར་ཐལ།  
 དེ་བཅོམ་པས་ཚུལ་དང་པོ་བདེ་སྐག་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་བཅོམ་པས་སྒྲུའི་  
 ཆོས་དང་། མི་རྟག་པའི་ཆོས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་དོན་གྱི་ཆོས་གསུམ་རེ་རེ་ནས་  
 སྒྲིབ་ཏུ་ཀུན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ནམ་སྟེ་དེ་གསུམ་པར་འཁྱུར་བའི་ཕྱིར་  
 ཉེ། སྐུ་སོགས་རེ་རེ་ལའང་། སྐུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐུ་འདུག་པའི་

ཕྱིར། འཁོར་གསལ་ཞེས་ཟེར། ཐལ་འཕྱར་ཕྱི་མ་འདི་ལ་མ་བྱལ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་  
ཡང་། པཎ་ཏི་ཏ་མུཅས་གཞོན་ཕྱེད་བརྗོད་པ་མི་མཆོངས་ན། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་  
ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐལ་སྟེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་  
གཞི་ཆོས་ཅན་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་ནས། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་  
ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐལ་སྟེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གཞི་ཆོས་ཅན་སྐྱབ་མོང་མ་ཡིན་པར་  
གོ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་བྱལ་སྟེ། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་ཆོས་  
ཞེས་པའི་ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐལ་སྟེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་ལ་འདྲུག་པར་མཁས་  
པ་ལ་གྲགས། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་  
སྐྱད། ལྷ་མ་ཟད་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲུག་པར་མཁས་པ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་  
ན། དཔེར་ན། ལག་ལྷན་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱང་པོ་ཆེ་ཁོན་དང་། མགོ་ལྷན་ཞེས་པའི་སྐྱ་  
མགོ་དང་ལྷན་ཆད་ལ་འདྲུག་པར་འདིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་  
ནི་རིགས་གཉིས་ལས་ཀྱང་། ཕྱགས་དང་ཆོས་ཅན་མཆོངས་ཞེན། གྲགས་པའི་སྐྱོན་ས་  
བྱད་པར་ཡོད། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱས། ཆོད་གཞི་ཉིད་ཡིན་ལག་ལྷན་  
བཞིན། ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཅན་སྐྱས། ཁེས་པར་མི་འཕྱར་མགོ་ལྷན་བཞིན། ཞེས་  
ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་འབྲེལ་ལས་ཆོས་ཅན་གྱི་  
སྐྱ་སྐྱོས་པར་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་ལ་བྱེད་རང་ལ་འདྲུག་པར་མཆོངས་ཞེས་ཅ་བའི་ཚྭ་ལན་ལ་  
གཞོན་ཕྱེད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ན། དང་པོར་ཚྭ་མཁན་དུ་མི་འདོད་པར་གསལ་ལོ། །

འོན་ཀྱང་དབྱེད་ལྷན་སྐྱབ་སེལ་ཞེས་ཀྱང་དུ་ལོ་ཙུ་བ་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་  
ཚྭ་པ་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱུ་སྟོ་དང་། པཎ་ཏི་ཏ་མུཅ་ཐེང་  
པོ། ལོ་ཙུ་བ་སྟོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ནམས་དུས་མཆོངས་འདྲ་བར་སྐྱང་བས་དབྱད་གཞི་  
མཆོས། དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་ཕྱགས་སྐྱར་གྱུར་པའི་སྐྱབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ཤེ་ཞེས་པ་ཡང་  
རྟགས་ཚུལ་དུག་འདོད་པའི་སྐྱབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ལ་འདྲིག་ན་འཆད་འཕྱར་ལྟར་ཆོས་ཅན་

གྲིཾཆེས་ཞེས་པ་མཐུན་དཔེཾཆེས་ཅན་གྲིཾཆེས་སུ་བཟུང་ན། དེཾཆས་ཁྱབ་ཅེས་ཇེས་ཁྱབ་  
 ལྟོན་པའི་སྒྲུ་ལས་ཉགས་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པས་མཐུན་དཔེཾཆ་ཡོད་  
 པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུ་ལས་པའི་སྒྲིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་མི་རིགས་  
 ཏེ། ཕྱགས་ལྷ་དེས་ནི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མཐོང་ཅམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་  
 ཅམ་གྱིས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉགས་རྒྱུ་  
 དུག་དུ་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་ཕྱགས་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་  
 གསུངས་པ་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་དེ་གསུམ་དུས་མཆུངས་འདྲ་  
 བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ལས། སྤྱུ་སློག་ཞན་གཉིས་དང་དུས་འདྲ་རྒྱུ་མེད་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱུ་སློང་པལ་ལྟན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པར་གོང་  
 དུ་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དྲངས་ཟིན་པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ལས་  
 གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་  
 ༡༡༨༥ར་འབྱུངས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱིང་བཅན་སྐམ་པོ་དང་དུས་མཆུངས་པར་རྫོན་དུ་  
 ར་ན་ཐའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་༡༡༩༥ལས། སློབ་དཔོན་འདི་དང་བོད་ཀྱི་སྤྱིང་བཅན་སྐམ་  
 པོ་དུས་མཉམ་མོ་ཞེས་གྲགས་པ་བཞིན་དོན་ལའང་གནས་པར་མངོན་ནོ། ། ཞེས་དང་།  
 ལལས་དབང་ཆེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་གི་བསྟན་ཅིས་༡༢༠༥ལས། སྤྱིང་བཅན་དང་དཔལ་ལྟན་  
 ཆོས་གྲགས་དུས་མཉམ་པར་འདིགས་སྤྱིང་གཏམ་ཆོགས་ན་བཤད་ཅིས་དང་། དྲུང་དཀར་  
 ཆོག་མཛོད་༡༢༠༥ལས། སློབ་དཔོན་འདི་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཅན་སྐམ་པོ་གཉིས་  
 དུས་ཐོག་གཅིག་ཡིན་པར་རྫོན་དུ་ར་ན་ཐས་བཅུམས་པའི་རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་ལས་  
 བཤད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ལ། ལོ་རྒྱུ་བརྟོག་སློབ་ལྟན་ཤེས་རབ་ནི་སྤྱི་ལོ་  
 ༡༠༥༧ར་འབྱུངས་པར་བསྟན་ཅིས་༡༢༠༥དེ་ཉིད་དང་ཆོག་མཛོད་༡༣༡༠དེ་གཉིས་ཀ་ལས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལོ་བཞི་བརྒྱལ་མས་ཞིག་གི་ཁྱད་ཡོད་པས་སུན་མོང་བའི་  
 ལྷང་རྒྱུ་ལྟར་ན་དུས་འདྲ་བར་མི་རིགས་སྐྱམ། ཕྱགས་སྤྱི་ཙོང་པ་དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་

དབང་ཕྱག་ལྷེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦངས་ནས་ཚིང་པ་དེ་ལྟར་མ་མཛད་  
 གུང་སློབ་དཔོན་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལ་  
 དང་པོར་དབང་ཕྱག་ལྷེ་རང་ཉིད་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས་ལ་ནང་  
 འགལ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་ལན་བཅོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོག་སྟེ། གོང་དུ་  
 ཏངས་པའི་ཤུག་སྒྲིའི་འབྲེལ་བར། ས་རོལ་པོས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐེ་  
 ཆོམ་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན། དབང་ཕྱག་ལྷེ་ཡིས་ཆད་མ་ཀུན་  
 བཏུས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་ཤིང་། ཁས་ལེན་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་མྱོད་པས་ན། ནང་  
 འགལ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་དགོས་པའི་དབང་གིས་སྦྱོན་བཅོད་  
 མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བཤད་ཆོག་སྟེ། དེ་མིན་པར་དབང་ཕྱག་ལྷེ་གཞན་པ་ཞིག་  
 བཞག་ན་གཞན་ཞིག་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལོགས་རྗེད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་དཀའ་གནད་གསལ་བྱེད་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་༡༣༡ལས། རྣམ་བཤད་ལྟར།  
 གནད་ཆོགས་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷན་པར་གྱི་གཞི་ཕྱོགས་  
 མ་གྲུབ་ན་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་སུ་མི་འཐད་ལ། གྲུབ་ན་སྤར་ཡང་རྟགས་བཀོད་  
 པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་བཅོད་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་  
 ཚིང་ཚུལ་འདི་ཅུང་ཟད་སློམ་བདེ་སྟེ། ཚིང་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་སྤར་  
 མས་རྟོགས་འདུག་ན། གྲུབ་ན་སྤར་ཡང་རྟགས་བཀོད་པ་དོན་མེད་ཟེར་དོན་མེད་ལ།  
 རྟགས་ཚུལ་དང་པོའི་ཕྱོགས་ཚིང་གཞི་ལ་ཟེར་བ་མ་གོ་ན་ཚིང་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་  
 བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟེར་དོན་མེད་དེ། དེའི་ཚིང་གཞི་ལ་ཟེར་བ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་  
 རོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་སྤངས་སྟེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཚིང་ཚུལ་འདི་པའི་དུས་ཅུ་ཐེང་  
 པོ་དང་། སློལ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་ཚིང་ཚུལ་བཀོད་པར་སྤང་ཞིང་དེ་ལྟར་ན་རང་འབྲེལ་  
 གཉིས་ཀྱི་ཚིང་ཚུལ་སྟོན་ནས་བྱང་ཟེན་པས་ཚིང་ཚུལ་དེ་དག་བྱགས་ལ་བཞག་སྟེ་འདི་  
 ལྟར་བཅད་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་ཡང་དབྱད་ན། འདི་ཡང་



སྒྲིབ་མེད་པར་འདུག་ཞེ། བཅའི་དཔེ་ཀྱང་རྩོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྟན་པར་  
རྟོགས་པ་ཡིན་ན། བྱུང་ན་སྒྲིབ་ཡང་རྟོགས་བཞོད་པ་དོན་མེད་ཅེས་ཟེར་དོན་མེད་ལ།  
རྟོགས་རྒྱུ་དང་པོའི་ཕྱོགས་རྩོད་གཞི་ལ་ཟེར་བ་མ་གོ་ན། རྩོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་  
བརྟན་པ་མེད་པར་ཐལ་ཞེས་ཟེར་དོན་མེད་དེ། དེས་རྩོད་གཞི་ལ་ཟེར་བ་མ་གོ་བའི་  
ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་ཁས་སྒྲུབ་པ་ལོ། །

[illegible]

ན། ཕྱགས་མཆོད་ཉིད་པ་ཆོག་ས་དོན་ངེས་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་  
 པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱགས་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་འགྲེལ་  
 རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཆད་མ་  
 མདོ་ལས། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་སྐབས་སུ་ཚད་གཞི་ལ་ཕྱགས་སྒྲུས་བསྟན་པ་མི་  
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་དང་རྒྱུ་མཆོད་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་ཚད་གཞི་ལ་ཕྱགས་སྒྲུས་སྒྲོས་པ་གོ་ནས་སྟོན་དེ་བཟོད་པར་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རང་  
 འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་བཏགས་པར་མི་བྱའོ། ཞེ་ན།  
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་གཞི་ལ་ཕྱགས་གྱི་  
 སྒྲུས་སྟོན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་བར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། པའ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་ཉལ་ལས། བསྟན་བཅོས་འདིར་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་  
 པའི་སྐབས་སུ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བདུས་སྒྲུ། ཕྱགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱགས་  
 ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་བྱང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་ཁོ་  
 བ་རེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྟོགས་རྣམ་དགགས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་  
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱགས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱགས་  
 ཆོས་སུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་  
 པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སྒྲུ། ཕྱགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་འབྱུང་  
 རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེའི་དོར་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར། ཤར། མདོས་ཕྱགས་  
 ཆོས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱགས་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱ་ལ། གཏན་ཆོག་ས་ནི་  
 སྤྱི་འཛིན་ཉིད་ཡིན་པ་ཕྱི་རྟོགས་ལ་མ་གྲུབ་པོ། ཁོ་ན་ཏེ་གྲུབ་ན་ནི། རྟེན་སྲུང་པག་པ་དོན་  
 མེད་དོ། ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱགས་ཞེས་  
 པའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད། རྒྱ་

མཚན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཚེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དགོས་པ་མེད་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེ་བར་བཏགས་པར་མི་བྱའོ། ཞེན། ཞེས་གསུངས། ཐལ་འགྱུར་དེའི་  
 ཏགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ཤི། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མིང་དུ་འཇུག་པའི་  
 གཞི་དང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་དུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གོ་  
 བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་  
 ཚོས་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་བསྟན་པས་དེ་དགག་ནུས་ཏེ། དེ་ལྷར་མ་བསྟན་པར་ཚོས་ཅན་གྱི་  
 ཚོས་ཞེས་རང་གི་མིང་སྒྲོས་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཏགས་  
 ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྷར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་ཏག་  
 པར་སྒྲུབ་པའི་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་དང་། སྒྲ་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏགས་ཚུལ་དང་པོར་  
 ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་  
 གྱི་ཚོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 དང་པོ་དེར་ཐལ། སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཚོས་ཅན་གྱི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། བུམ་པའི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། མིག་  
 ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྗེས་བྱབ་ཡིན། སྒྲ་  
 ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྒྲ་ཏག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་  
 དང་རྗེས་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཏགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་འཕྲོས་ལ་  
 སོང་ཞིང་། རྗེས་བྱབ་ཡིན་པར་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

ཀྱན་མཐུན་ནམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཆད་མ་མདོ་ལས། གང་ཞིག་བསྒྲུབ་  
 བྱའི་ཚོས་ཀྱི་ཏགས། །དེ་ལྷར་སྤང་བ་པལ་ཆེབས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འདིར་བསྒྲུབ་བྱའི་  
 ཚོས་ཞེས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཚོས་ནམ་པ་དགར་བསྟན་  
 པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཞིད་ལྷར་བཏགས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་

ལ། འདིར་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱགས་དེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་བྱེད་པར་ཐལ།  
 ཉེག་གཏི་གཞུང་ལས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོགས་པའི་སྤྱི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཕྱགས་ཞེས་  
 དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གྲགས་པས་གཞོད་ལ། འདོད་ན། ཕྱགས་ཀྱི་  
 ཆོས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོགས་དོན་གྱི་ཆོས་གྲུབ་  
 པ་དང་ཆོགས་དོན་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱང་གཞི་མ་གྲུབ་པར་བྱང་ཆོས་  
 གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པས་ཞེགས་སོ། འདོད་ན་གཏན་ཆོགས་ཕྱགས་ཆོས་མ་  
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པའི་ཚུད་ཚུལ་ནི། མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་ཅི་སྟེ།  
 ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཞེན་ཞེས་དང་། རྒྱུས། མདོ་ལས་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པ་ནས།  
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་དོན་མེད་དོན་ཞེན་ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྤྱི་ནི་ཆོགས་སྤྱི་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་  
 ཏུ། འཐད་ལྡན་ལས། འདིར་ཕྱགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཡིན་པས།  
 ཞེས་པ་ནས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅས་བྱུང་། དེ་ལ་སྒྲིན་དེ་མེད་  
 པར་ཐལ། ཉེགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་ཕྱགས་སྒྲ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་ནི་ཆོགས་དོན་  
 ལ་བྱས་ན་སྒྲིན་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་བྱེད་  
 པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཆོས་ཅན་ཕྱགས་མཆན་ཉིད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱར་ཡང་མེད་འདོད་  
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

རི་སྐད་དུ་མདོའི་རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་མི་འགྱུར། ཆོས་ཅན་ནི་གྲུབ་ཟིན་  
 པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་མི་འདོད་པས་ན་ཉེས་པ་མེད་དོན་ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པར།  
 རྣམ་ངེས་ལས། ཕྱགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།  
 ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་དང་། རྒྱུས། ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་སྒྲིན་ཏེ་ཉེ་  
 པར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟེ་མ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ལས། དེའི་  
 ཕྱིར་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ཕྱགས་  
 ནི་ཆོས་ཅན་ནོ་ཞེས་སྒྲིན་ཏེ་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་འདིར་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དཔྱད་ལྟན་ལྟན་ལེ་ལེ་ལས་ཀྱང་། ཀྱན་མཁུན་ཡིག་  
 ཆའདིའི་ཐད་དུ། སྤྱད་པ་ཏེ་ཏེ་ཞེས་པའི་ཚྭ་ལན་ཞིག་བཞོད་འདུག་པ་དེ་པ་ཏེ་  
 ཏེ་སྤྱད་ཐེངས་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་དེའི་འདོད་བརྟེན་ལན་དང་བཅས་པ་ཤུག་སྒྲིའི་འགྲེལ་  
 བར་གསལ་བས། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་ན། ཚྭ་ཚྭ་ལའདི་སྟོན་ནས་ཡོད་  
 པར་གསལ་ལ། ཚྭ་ཚྭ་ལའང་དང་པོ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱགས་དེ་ཚྭ་གཞི་ལ་མ་  
 ཞོ་བར་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱད་པ་ན་ཕྱགས་སྤྱད་དགོས་པ་སྟགས་ཀྱི་ཚྭ་པ་བཞོད་པ་དང་། དེའི་  
 ལན་ལ་དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱགས་དེ་ཚྭ་གཞི་ཁོ་ན་འདོག་  
 པར་གསུངས་པ་ན། འོ་ན་ཚྭ་གཞི་ལ་ཕྱགས་སྤྱད་སྤྱད་པར་དགོས་པ་མེད་ཅེས་ཚྭ་  
 པ་བྱུང་བར་པ་ཏེ་དང་ཀྱན་མཁུན་གཞིས་ཀྱི་ནམ་འགྲེལ་དུ་ཐུག་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་དང་  
 བཅས་གསུངས་པ་གོང་དུ་བཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་ཀྱང་ནམ་འགྲེལ་དང་ནམ་ངེས་ཀྱི་ཕྱགས་སྤྱད་སྤྱད་པས་ཀྱི་ཕྱགས་སྤྱད་གཅི་  
 པོ་དབང་ཕྱག་སྟེ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། གཞུང་དེར་ཚྭ་ལན་  
 བྱུང་བ་དེ་ནམས་ཀྱན་བཏུས་རང་འགྲེལ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱགས་སྤྱད་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཚྭ་  
 པ་དང་དེ་ལ་ལན་འདེབས་ཚུལ་གཅི་པོར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཀྱན་བཏུས་རང་འགྲེལ་  
 ཀྱི་ཕྱགས་སྤྱད་དབང་ཕྱག་སྟེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཞོང་དུ་པ་ཏེ་ཆེན་  
 གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆད་མ་མདོ་ལས། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པར་སྟོན་སྤྱད་པའི་ལན་དུ་  
 ནམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ལས་ཕྱགས་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཡང་དགོས་མེད་  
 ཀྱི་ཚྭ་པ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞོང་དུ་ངངས་པའི་ཀྱན་མཁུན་ནམ་འགྲེལ་ལས།  
 ཆད་མ་མདོའི་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་ནམས་ངངས་ནས་དེའི་དོན་འཆད་པར། ནམ་ངེས་  
 ལས། ཕྱགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱགས་  
 ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། ཞེས་དང་ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་ཤི། དབང་ཕྱག་ཕྱི་ཡིས་ཆད་མ་མདོ་ལ་སྒྲིན་བརྟེན་པར་  
 མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༤༩ལས། དབང་ཕྱག་ཕྱི་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་  
 དེས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤེལ་མཆན་གཞིར་རུང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོའི་རང་འགྲེལ་གྱིས་  
 བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཆད་མ་མདོར་རང་འགྲེལ་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་ཕྱོགས་  
 སྤེལ་དབང་ཕྱག་ཕྱི་ཡིན་པས་མཐུག་པར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་  
 མ་མདོ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པར་ཁ་ཅིག་གི་ཚུད་སའི་ཀུན་བདུས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་ལ།  
 རྣམ་དེས་དར་རྟེན་༡༤༩ལས། མཆན་མས་སྤྱར་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། དང་  
 སྟོན། ཆད་མ་མདོར། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆོགས་དག་དང་ནི། རྟེན་སྤང་བལ་ཆེར་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ནིང་། རྟེན་ན་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་གི། སྟོན་དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ས་བཅད་གཞིས་པ་ཅ་བའི་སྐབས།  
 ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་བཤད་ནས་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཞེས་པར་ཚུད་པ་བཀོད་འདུག་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༤༩ལས། ཆད་  
 མ་མདོ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟགས། དེ་ལྟར་སྤང་བ་སལ་ཆེ་བས། ཞེས་  
 སོགས་ཀྱི་འདིར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཕྱོགས་  
 ཆོས་རྣམ་པ་དགུར་བསྟན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གཞིས་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་  
 ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པར་ཚུད་པ་བཀོད་འདུག་ལ། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བའི་ཆད་མ་མདོ་  
 ལས། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཞེས་སོགས་མ་སྟོས་པར། གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 ཞེས་སྟོས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིའི་ཆད་མ་མདོན་ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་མེད་པར་  
 ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༦༦ལས། ཁ་ཅིག་རྣམ་དེས་སྤྱ། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་པ་མདོའི་ཆོག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་དེ་མེད་  
 པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དག་སྟོན་པ་ན། མདོ་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་

རྟགས། ཞེས་སྟགས་ཤོལ་ཀ་དེ་དང་། མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་མེད་རྣམ་གཞིས། ཕྱགས་  
 གྱི་ཕྱགས་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་འང་སྟོན་ནས། ཡོད་མེད་གཞིས་  
 ཀའི་བྱེ་བྲག་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆད་མ་མདོ་  
 ལས། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲ་མ་སྟོས་པར་ཐལ། དེ་ན་ཕྱགས་  
 ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤུག་སྟོའི་འགྲེལ་བར། མདོས་ཕྱགས་  
 ཆོས་ཞེས་བཤད་པ་ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་ཁ་ཅིག་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲ་  
 སྟོས་པར་ཚུད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་དེ་མ་སྟོས་པའི་བྱིར། ཆད་མ་མདོ་ལས་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་ཞེས་པ་དང་དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་སྟོས་པ་གཞིས་དོན་གཅིག་  
 ཡིན་པས་ན་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་སྟོས་པར་འགྲོ་ན། དོན་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་པུ་ཆོད་ན་  
 གཅིག་ཤོས་པུ་ཆོད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། འདོད་ན། བྱས་པ་བཟོད་ན་མི་རྟག་པ་བཟོད་  
 པས་བྱུང་པར་ཐལ་བ་སྟགས་ཡོད་པས་དབྱེད་པར་བྱ། འོན་ཀྱང་། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་  
 བའི་ཆད་མ་མདོའི་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་འཆད་པའི་སྐབས་སྟ། ཕྱགས་ཆོས་  
 མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པ་ལ་དགོངས་པར་སྟམ་ལ་ཀུན་  
 མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཕྱགས་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ། ཞེས་བྲངས་པའི་ཐད་  
 དུ་ཆད་མ་མདོའི་ཤོག་གངས་པའི་ཐུབ་ངོས་སྟ། ཕྱགས་གྱི་ཆོས་ལ་འང་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་བྱིར་ན། ཆད་མ་མདོའི་དར་ཁྱིལ་གྱི་མཐུག་དུ། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྰ་བ་དགེ་  
 བསྟོན་ཞུ་མེད་གེ་ཐུལ་མཆན་གྱིས། ཐུག་པར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་  
 ལྷན་ཏེ་འཆད་ནན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །འཇུར་འདི་མ་གཏོགས་ཆ་བ་དང་རང་  
 འགྲེལ་གྱི་འཇུར་གཞན་ཡོད་པར་གྲགས་ན་འང་མ་རྟོག་ཅིང་། ཞེས་དང་། རྩེ་བཙུན་  
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། མདོ་འཇུར་རྟོག་དུ་རང་རྟོག་པའོ། ཞེས་དང་། འཇུར་  
 གསར་དུ། རང་གི་ཆོས་ཅན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟགས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་འཇུར་གསར་རྟོག་གཞིས་ཡོད་པར་གསལ་བས་ན། འཇུར་བྱེད་གྱི་དབང་གིས་

ཆོག་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་དུ་ཡང་པར་བྱའོ། །

ཆད་མ་མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས། འདི་ནི་དབང་ཕྱག་སྒྲེས་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་  
 ཉགས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་  
 དེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་། སྦྱར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆད་  
 ཏུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། བོད་སྐད་དུ་བསྟར་བའི་རྩ་བ་ཆད་མ་མདོའི་ཆོག་  
 ཟུར་དུ་དེས་པ་ཞེས་དངོས་སུ་མ་སྦྱོས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་། བོད་སྐད་དུ་བསྟར་  
 བའི་ཆད་མ་རྩམ་དེས་སུ་ཆད་མ་མདོའི་ལུང་དང་ས་པའི་མདོའི་གཞུང་ཆོག་དེ་ལ་དེས་པ་  
 ཞེས་པ་དངོས་སུ་སྦྱོས་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་མདོ་རང་གི་རྩ་  
 སྐད་དུ་དེས་པ་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་མདོ་ལས།  
 ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དེས་བཞེད་མཛད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་ལ། རྩམ་  
 འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ནི་ཞེས་པ་ནས། དེས་པ་བཞེད་པར་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་  
 སྐགས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྩ་མཆོལ་ལས། སྦྱབ་དཔོན་ཐོགས་  
 སྒྲུང་གིས། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། རྩམ་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ།  
 ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། དེས་པ། ཞེས་གསུངས། ཞེས་དང་། རྩམ་བཤད་འདི་  
 ལས་ཀྱང་འདི་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རྩམ་བཅུན་རྩམ་  
 འགྲེལ་ལས། ཀུན་བདུས་རྩམ་དེས་སུ་དང་ས་པའི་གཞུང་གི་ཆོག་ལ། དེས་པ་ཞེས་  
 པའི་ཆོག་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་མདོ་རྩ་བའི་ཆོག་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།  
 མདོ་རྩམ་། རྩམ་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་ཅེས་སྐགས་  
 གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་གཞུང་པལ་ཆེ་བར། རྩམ་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུན་ལ། ཞེས་  
 སྐགས་འབྱུང་བའང་ལོ་རྩེ་བ་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འཇུག་ཀྱང་ཡིན་སྟེ།

དཔྱོད་ལྡན་ཐུན་མེལ་ལས། ཡང་རྩམ་བཤད་རྩམ་གཉིས་སྐགས་ཆད་ལྡན་  
 ཀྱི་གཞུང་པལ་ཆེ་བར། རྩམ་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནས། དེས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཀུན་བདུས་



ཅ་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་གསལ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མའི་དགོངས་ཀྱན་  
 ༡༩༩༥། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པ་ནི། འཇུག་པ་ཞེས་པ་དེ། འཇུག་གཞན་ཞིག་ལས་  
 བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་དུང་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བདག་བསྟེན་  
 ཞུ་མ་མེད་ཀྱི་མཚན་གྱིས་བོད་རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་བའི་ཆད་མ་མའི་ཆོག་ཟུར་ལ། རེས་  
 པ་ཞེས་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པར་དོན་ཐོབ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་སུ་བསྐྱར་གྱུར། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་  
 བོ་པཎ་ཉི་དགའ་ན་པན་བཟང་པོ་སོགས་དང་། བོད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ལོ་རྒྱུ་བདག་སྟོ་  
 ལུན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བོད་རྒྱུ་དུ་བསྐྱར་བའི་ཆད་མ་ནམ་ཡུལ་ཆད་མ་མའི་ལུང་དངས་  
 པའི་ཆོག་ལ་རེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་སྟོས་པ་ཡིན་པ་ནི་ལོ་རྒྱུ་བཅའ་བས་འཇུག་  
 གྱི་ལྷད་ཡིན་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆོགས་དག་དང་ནི། དེར་སྤང་པས་  
 ཆེར་ཕྱགས་ཆོས་ཉིད། ཞེས་པ་ནས། ཕྱགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་  
 སོགས་ཆད་མ་མའི་ལུང་ནམ་ཡུལ་དངས་པ་དེ་དང་ཆད་མ་མའི་ཅ་བར། གང་ཞིག་  
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟགས། ཞེས་པ་ནས། མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་མེད་ནམ་གཉིས། ཞེས་  
 སོགས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུ་བཅའ་བས་འཇུག་པའི་དབང་གིས་དོན་འདྲ་ཡང་ཆོག་མེད་བྱུང་དོ་སྟེ།  
 རྩ་བཤད་འདི་དང་། རྟེན་ཆེན་པོ་ལས། ལུ་དང་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆོགས་  
 དོན་བཟུང་ན། རྟགས་དེ་ཆོགས་དོན་སྤར་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་སྐྱ་  
 འགལ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཆོད་གཞི་ཁོ་ན་བཟུང་བར་གོ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་  
 ལས་སྤངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ལུགས་ལ། ལུ་དང་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱགས་  
 ཀྱི་སྐྱེས་ཆོགས་དོན་མ་བཟུང་བར་ཐལ། ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུ་  
 དང་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཆོགས་དོན་ལ་མེད་ལྟག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། ལུ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆོགས་དོན་ལ་མེད་ལྟག་པར་  
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཆོགས་ཀྱི་ལུང་དང་  
 པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོགས་དོན་སྐྱེས་ཆོགས་པ་ལ་མེད་ལྟག་

པར་ཐལ། འདྲེན་པའི་ཕྱིར། འདྲེན་ན། དེ་དེ་ལ་འདྲུག་པར་ཐལ། ཆོགས་དོན་དེ་  
སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་འདྲུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་འདྲུག་  
པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཆད་པའི་སྐབས་  
ཀྱི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་འདྲུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། པར་ཆེན་ནམ་  
འགྲེལ་ལུ་ལས། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་  
སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་འདྲུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདྲེན་  
ཆོས་ཅན་དང་། སྐྱ་གང་རུང་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་  
དོན་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱེད་ཀྱི་ཁས་ལེན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་  
པའི་ཚུལ་གསུམ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དེ་སྐྱམ་རྟག་པར་  
སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདྲེན་ཆོས་ཅན་ནམ། སྐྱ་ཁོན་ལ་མི་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།  
སྐྱམ་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཞེས་  
པའི་སྐྱབ་འདྲུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱམ་རྟག་པ་དེ་དེ་འདྲེན་སྐྱ་དངོས་མིང་དུ་  
འདྲུག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟ་ནག་ནམ་འགྲེལ་ལུ་ལས། ཁོན་རེ། སྐྱ་  
དེ་ཕྱགས་ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་  
སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདྲེན་མི་རྣམས་ཏེ། ཕྱགས་ཆོས་འཆད་པའི་  
སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་ན་ཕྱགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་འཆད་པའི་སྐབས་  
ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་ན་ཕྱགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་  
བྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་དེ་དེའི་སྐབས་  
ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་། ཀྱན་མཁུན་ནམ་འགྲེལ་༦༡ལས། འོ་ན། སྤྱི་  
 རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་ཚྩད་གཞིས་ཁྲབ་  
 པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་དངོས་བཟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཚྩད་གཞིས་  
 ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཤུགས་བཟན་གྱི་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚྩགས་  
 རྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་ངག་གི་བཤད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྒྲ། ཞེས་  
 པ་ནས། སྤྱི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱགས་ཚོས་ཞེས་པའི་ཚུལ་དང་པོ་བཤད་པའི་དངོས་  
 བཟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཚྩད་གཞི་དགོས་ཀྱང་། སྤྱི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱགས་ཚོས་ཞེས་  
 པའི་དངོས་བཟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་ཕྱགས་སྤྱི་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་པ་ནས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱགས་ཚོས་བཤད་པའི་དངོས་  
 བཟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་ཚྩད་གཞིས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྤྱི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱགས་ཚོས་  
 ཞེས་པའི་དངོས་བཟན་གྱི་ཕྱགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ། ཅེས་སོགས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞོང་དྲུ་འདྲོད་ན། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱས་  
 ཚྩད་གཞི་ཁོ་ན་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་ན། ཚུལ་དང་པོ་སྟོན་པའི་སྐབས་  
 ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱས་ཚྩད་གཞི་ཁོ་ན་མ་བཟུང་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཚུལ་  
 དང་པོ་སྟོན་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱས་ཚྩད་གཞི་ཁོ་ན་བཟུང་བར་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ནམ་བཤད་  
 འདི་དང་རྒྱ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་སྤྱི་རྟག་པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྟམ་ངེས་  
 དར་རྒྱ་ག་༡༥༠ལས། ཚྩགས་དོན་མ་གྲུབ་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་  
 གྲུབ་ན་ཡང་བསྐབ་བྱ་སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཚིགས་བཟོད་པ་དགོས་པ་མེད་པས་ཅེ་ལྟར་  
 ཡིན་ཞེ་ན། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཀྱི་སྐྱ་ཚྩགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་ཞེས་  
 པ་དེར་འགྱུར་ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ནི་ཚོས་ཅན། ཤེས་འདྲོད་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་  
 དང་ཚྩགས་དོན་དང་བསྐབ་བྱའི་ཚོས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་བྱི་མ་གཉིས་གང་དྲ་

ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལྷགས་ལ་ཡང་། ཆོགས་  
 དོན་མ་གྲུབ་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། དེ་གྲུབ་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་  
 ཏུ་རྟགས་བཏོད་པ་དགོས་མེད་ཏུ་ཐལ་བའི་ནེས་པ་དེར་འཇུར་བར་ཐལ། ཚུལ་དང་  
 སོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོགས་དོན་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཏུས་  
 གྱི་མེལ་ལང་༡༡༡ལས། ལན་ནི་རྟགས་ཚུལ་དང་སོ་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོགས་  
 དོན་ལ་འདུག་ན་སྒྲིན་དེ་ཡོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་ངེས་དར་  
 རྒྱུ་མོགས་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཚུལ་དང་སོ་སྒྲིན་པ་འཇུར་འཆད་པའི་  
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོགས་དོན་ལ་འདུག་ན་ནེས་པ་  
 དེར་འཇུར་བ་མོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་  
 རང་སྟོན་ནས་དེ་ལྟར་འདུག་ན་ནེས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ།

ཁོན་རེ། འོན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་སོ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་  
 སྟོས་ན་ཡང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཆོད་གཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། གནེས་  
 ཀའི་ཆོགས་དོན་གསུམ་ག་ལ་འདུག་པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
 པའི་ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདུག་པའི་གཞི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས།  
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟེ། ཏུ་དོགས་པ་སྟེ་བའི་སྒྲིན་ན་རྟགས་ཚུལ་དང་  
 སོ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་རྟགས་མི་རྟུས་ལ། དེ་མ་རྟགས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་གི་བྱུབ་  
 པ་སྐྱབ་པའི་རྟུས་པ་མེད་པར་འཇུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྟོས་  
 པར་ནེས་པ་བརྗོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གང་གི་རྟགས་ཟུར་དང་སོ་སྒྲ་དེ་དག་སུམ་  
 ག་ལ་འདུག་པ་དེར་ཐལ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱ་ནག་༡༡ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་། ཆོགས་དོན་གསུམ་ག་ལ་འདུག་སྟེ། ཀུན་ལས་  
 བདུས་སུ། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཆོགས་པ་ཞིད། ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དག་གཙོ་  
 སོ་མེན་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་ཞིད་ཏུ་འདོགས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་

སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་གི་རྟགས་རྩར་གཉིས་པ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་  
 ཐལ། སྐྱབ་དཔེན་དབང་ཕྱག་མེད་དང་། པར་ཁྱི་ཏ་སྐུ་ཐེང་པོ་སོགས་ལ་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག  
 དོགས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སྐྱེ་མི་དགོས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱགས་  
 ཆོས་ཞེས་སྒྲིམ་པས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟགས་མེན་པ་སོགས་ཀྱང་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱབ་  
 པ་མེད་ལ། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་དགོས་པར་ཡང་ཁས་མི་ལེན་  
 ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ། རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་མ་སྒྲིམ་པར་ཆོས་ཅན་  
 གྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ཙམ་སྒྲིམ་ན་བཞུན་བཙོས་གྱི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་ལ་དོགས་  
 པ་དེ་འདྲ་སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟགས་  
 མེན་པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་སྒྲིམ་ན་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་དོགས་པ་མི་སྐྱེ་བར་རྟགས་  
 ཚུལ་དང་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གོ་ནུས་པས་ན་ཉེས་པ་དེ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གདུལ་བྱ་དེ་ཡིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གོ་བ་སོགས་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་  
 དར་ཁྱིམ་༡༥༡ལས། ཡང་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་  
 དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་འདུག་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲིམ་ན་མཐུན་  
 དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་མ་གྱུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་  
 འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་གྱུབ་པར་དོགས་པ་སྐྱེ་ན། ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་ཆོགས་དོན་  
 དང་ཚུད་གཞི་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གསུམ་ལ་འདུག་པས་ཆོགས་དོན་གྱི་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་  
 བྱའི་ཆོས་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུབ་པའི་མ་གྱུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཕྱགས་ཆོས་  
 གྱུབ་པར་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་བཏོད་ནས་ལན་འདེབས་པ་ནི་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་  
 བས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །བཞུན་བཙོས་གྱི་གདུལ་བྱ་ནི། སྤྱི་སྤྱོད་ཡོན་ལེགས་པར་  
 བཅེ་ཤེས་ཤིང་བཞུན་བཙོས་དེ་ནས་བཤད་པའི་དོན་གྱི་འགའ་འབྲེལ་ཡང་དཔྱད་པའི་  
 ཏུས་པ་དང་ལྟན་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞུན་བཙོས་སུ་གཏན་

ལ་ཕབ་པའི་ཆོ་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚད་གཞི་ལ་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། ཞེས་  
བཟུན་བཅོས་ཀྱི་གདམས་བྱའི་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲས་སྟོན་པ་ཡང་མི་རིགས་  
པར་ཐལ། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༥༥༡ལས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་  
ལ་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱགས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་  
མིང་གིས་སྟོས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་པ་ལ་སྒྲ་འགལ་  
བ་དང་སྟོས་པ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ཡོད་པ་སེལ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་  
བལ་འབད་པ་མང་པོ་དགོས་པ་དེ་ནི་ཕྱགས་ཞེས་བརྗོད་པས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་༦༠ལས། བདགས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་རང་  
མིང་གིས་བཟུན་ན། སྒྲ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིག་གི་བརྩུང་བྱ་རྟགས་སུ་  
བཤོད་པ་ལྟ་བུ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་དག་  
ཀྱང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཆོག་ལིན་པས་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྟམ་  
དུ་དོགས་པར་འགྱུར་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་སྟོས་སོ། ཞེས་དང་། ཆད་  
མ་རིགས་རྒྱན་༡༩ལས། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཚུད་གཞི་ལ་ཕྱགས་  
ཀྱི་སྒྲས་གདགས་པར་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྟོས་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཅན་  
རང་མིང་གིས་སྟོས་ན། ཚུད་པ་བརྒྱད་མ་སྤང་དགོས་པས་བཤད་དཀའ་ལ། བཤད་  
དཀའ་བ་དེ་ཡང་ཕྱགས་སྒྲས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་  
སྟོས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲས་ཆོས་ཅན་ཅམ་གོ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལྟག་པོས་ཆོས་ཅན་བྱང་  
པར་ཅན་དང་ནི་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚུད་གཞི་དང་སྟོས་སྟོན་དང་བྲལ་བས་མཐུན་དཔེ་ལ་  
མི་གོ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཉན་པ་པོས་ཚུད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་དགོས་ན་རྟོགས་དཀའ་བས།  
ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།  
རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱགས་སུ་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་ཚུད་གཞི་མ་

གདོགས་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟགས་ཚུལ་དང་  
 སྤོང་ཆད་སྐབས་སུ་ཚྭ་གཞི་ལ་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲིམ་ན་སྒྲིམ་དེ་དག་ཡོད་པར་  
 ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱི། རང་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲིམ་དེ་དག་ཡོད་པར་ཐལ།  
 དེའི་སྐབས་སུ་ཚྭ་གཞི་ལ་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་  
 སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲིམ་པ་གང་  
 ཞིག་དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་དེ་ཚྭ་གཞི་ཁོ་ན་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱིམ་ལས། དང་  
 སྤྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ནི་ཆོས་ཅན་  
 རོ། ཞེས་རིམ་བཞིན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་དེའི་ཆས་བྱ་བ་ཅེས་སོགས་ཀྱི་  
 ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་དེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཆད་མ་མདོའི་ལུང་  
 རྣམ་ངེས་སུ་བྲངས་པ། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཕྱོགས་དེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བཞུན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་  
 མཐུན་པར་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༩༩ལུང་བྲངས་པ་ཤུ་སྟེ་འགྲེལ་བ་ལས། ཕྱོགས་  
 བྱི་ཆོས་ཅན་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་དེ་ཉེ་བར་བདགས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟེ་མ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ་  
 ཞེས་དང་། འཐད་ལྟར་ལས། ཕྱོགས་བྱི་ཆོས་ཅན་ནི་ཞེས་སྒྲིམ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བྱི་འདིར་  
 ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མེས་འདྲི་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བཞུན་  
 པ་ལ་དགོངས་ཟེར་ན། མེས་འདྲི་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་གིས་སྒྲིམ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་གིས་  
 སྒྲིམ་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདྲི་དཀྱི། ཚུལ་དང་སྤོང་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་  
 མིང་གིས་སྒྲིམ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་སྒྲིམ་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདྲི་དཀྱི། རང་ལུགས་  
 ལ་ཚྭ་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་མ་སྒྲིམ་པར་ཐལ་ལོ། འདྲི་དཀྱི། ཚ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་  
 དང་འགལ་ལོ། ཁྱེད་ན་གལ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞུན་པ་ལ་སྒྲིམ་ཡོད་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་  
 མ་བཞུན་པར་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་བཞུན་ན་འདྲི་དཀྱི་དག་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་བཞུན་པ་ཡང་མི་རིགས་

པར་ཐལ། ཞེས་ཡང་སྒྲུ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་ཆོས་  
 ཅན་གྱི་སྒྲུ་སྒྲོས་པས་རྟོགས་དཀའ་ན། ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་དོན་འཆད་སྐབས་  
 དེ་ལས་གོ་སླ་བ་དེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དོན་འཆད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་  
 སྒྲོས་ན་གོ་སླ་བ་ལས་གཞན་རྟོགས་དཀའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། ཕྱགས་སྒྲུ་མ་སྒྲོས་  
 པར་ཆོས་ཅན་རང་མིང་ཅམ་གྱིས་སྒྲོས་ན་སྟོན་ཡོད་པ་དང་རྟོགས་དཀའ་བའི་དོན་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། པཎ་ཆེན་ལྷ་མ་འགྲེལ་ལུ་ལས། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་  
 རང་གི་མིང་སྒྲོས་ན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩེ་བཙུན་ལྷ་མ་འགྲེལ་ལུ་ལས། རྟགས་ཚུལ་  
 དང་པོ་ལ་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་མི་བརྟོག་པར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་བརྟོག་པ་མི་རིགས་  
 པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ཚོད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་  
 དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འདུག་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ལ་ཅིག་ཁྱེད་  
 རང་གི་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ལུར་གྱི་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུ་ཚོད་གཞི་དང་ཆོས་དང་ཆོགས་  
 དོན་གསུམ་ག་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ཡང་དེ་གསུམ་ག་ལ་  
 འདུག་པས་ན་སྟོན་ཡོད་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བའི་ཕྱིར། རྟ་ནག་ལྷ་མ་འགྲེལ་ལུ་ལས།  
 ཁོ་ན་ལེ། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་སྒྲ་མི་  
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་དེ་དེའི་སྐབས་སུ་  
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པ་ལ། སྒྲ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་  
 རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་ཅེས་  
 པའི་སྒྲ་འདུག་པའི་འདུག་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ལ་དེའི་  
 སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། རྟེན་ལས། དེས་  
 བཙུལ་དང་པོ་སྟོན་པ་ན་ཚོད་གཞི་ལ་ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུས་སྟོན་གྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་  
 མི་རིགས་པར་ཐལ། རང་མིང་གིས་སྒྲོས་ན་སྟོན་དེ་དག་རིམ་པར་སྤྱོད་དགོས་པས་རྟོགས་  
 དཀའ་ལ། ཕྱགས་ཀྱི་སྒྲུས་སྒྲོས་ན། སྟོན་དེ་དག་འབད་མེད་དུ་སྤངས་ནས་ཚོད་གཞི་



བདེ་སྒྲག་དྲུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདྲི་བའི་ཕྱིར་ཟེར་  
ན་མ་ཁྱབ་སྒྲེ། དེའི་དོན་ནི། སྒྲུབ་སྒྲུལ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་མིང་གིས་མི་འདྲིགས་  
པར་སྒྲུལ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་ཅམ་གྱིས་སྒྲོས་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་དཀའ་  
བ་དེ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་ན། དེའི་སྒྲུ་ཙོང་གཞི་དང་། མཐུན་  
དཔེ། མི་མཐུན་དཔེ་གསུམ་གཤམ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལྟར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བ་  
སྒྲུལ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་  
ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་དགོས་པ་དེས་ན། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་  
བ་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲི་བ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་  
དཔེ་ཆོས་ཅན་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་  
ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་  
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲི་བ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྒྲེ། བྱས་པའི་  
ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞེན་ཞེས་པའི་སྒྲུར་བ་དེའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་  
པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་བ་  
ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲི་བའི་ཕྱིར། འདྲི་བ་མི་རྟགས་  
ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་  
ཐལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༩༡པས། དང་པོ་ལ་ལྟ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་  
མ་གྲུབ་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་  
པའོ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྒྲེ། བྱས་པའི་  
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་པ་ནས། ལྟ་བུ་ནི། དཔེར་ན། ལྟ་བུ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་  
ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་འདི་ཆོས་

ཅན། ཉགས་ཀྱི་ཕྱགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་ཕྱགས་གཅིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉགས་བྱུར་གཉིས་ཀ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་བྲལ་དེ་ལ་ཡོད་  
 པ་གང་ཞིག མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲུ། གཉིས་པ་  
 གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཚད་གཞི་ཆོས་ཅན་དྲུབ་བྱུང་ན་ཙ་མའི་ཉགས་དེ་སྔོ་འཛིན་  
 མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་དང་། རྟོག་ཆེན་ལལ་སྒྲུབ་ཉགས་ལ་  
 ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟོག་  
 ༡༠༡༥ལས། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་  
 བཡོད་དེ། དཔེར་ན་བདག་གི་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་དེའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་  
 ཏན་སྟོང་སྟངས་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྲུ་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་  
 དང་། ལྟེན་དུ་ན་ཡིད་ཀྱི་ལུན་སེལ་༡༥༡ལས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཉགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་  
 སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། གཞི་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་  
 མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། ཉགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ། ཆོས་  
 ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉགས་ལ་མི་སྲིད་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལྟ། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་ནི།  
 དཔེར་ན། བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་སྟེ། ཡོན་ཏན་བདེ་སོགས་ཐམས་  
 ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་པ་ནས། བཞི་བའི་དཔེར་  
 ན། རྩ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་སྐབས་པ་ལ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་  
 ཤེས་པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་ཐུགས་སྤྲུལ་དག་དབང་བཟུ་ཤེས་  
 ཀྱི་གསུང་རྟགས་རིགས་༡༧ལས། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་  
 བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བདེ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་དམིགས་པ་དེ། རང་

སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་  
 གྱིང་པ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་བ་བཀོད་ན། རང་  
 སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་སྟགས་  
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་  
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིང་པ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་བཞག་  
 ཏུ་མེད་དེ། སྦྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྩ་སྟོད་སྤིང་སྦྱང་ཞབས་བྱུང་གི་རྟགས་རིགས་  
 ༡༡༠ ལས། རྟགས་ཀྱིང་པ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ ཆོས་ཅན་གྱིང་པ་  
 མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ ཞེས་པ་ནས། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་  
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་  
 རྟགས་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་བདུན། ཞེས་པ་ནས། རི་བོང་ར་  
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཉིས་པ།  
 ཞེས་པ་ནས། སྦྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 བཀོད་པའི་ཆོ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུག་པ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་  
 ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སྦྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྦྱར་བ་  
 ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་ཆོས་ཅན་གང་རུང་ཡོད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་  
 སྟགས་དབྱེད་པར་བྱ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་  
 པས་བྱབ་ན་ལུང་རིགས་མང་པོ་དང་འགལ་བས་ན། རྩེ་བཅུན་ནས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་  
 ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཚད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་འཐད་པར་ཐལ། མཐུན་  
 དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། འདི་འདི་དོན་ཡང་འདི་ལྟར་  
 དགོས་ཀྱི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་  
 པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། བྱམ་  
 པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྦྱར་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་

ཅན་དུ་འགྱུར་བས་ཐལ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་  
རྒྱ།

འོན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེའི་སྒྲ་ཚད་གཞི་དང་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་  
ཅན་ལྟར་པར་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ། མཐུན་དཔེ་ཆོས་  
ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་སྒྱུར་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
དང་། རྟ་ནག་ནམ་འགྲེལ་ལས། ལ་ཅིག་རྒྱུ་ལས། དེའི་སྒྲ་ཚད་གཞི་དང་། མཐུན་  
དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་གལ་འདུག་པས། ཞེས་པའི་དོན་  
དུ་བསམ་ནས། དེ་སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་  
ཁྱབ་པོ་ཟེར་ན། བླ་མ་ལམ་འཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་  
རྟགས་ཀྱིས་རི་བོང་ར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་  
སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལས། འདྲོད་ན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་  
ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། གང་ཟག་  
གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་ཅན་མེད་  
པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གདན་ཆོག་ས་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། འདྲོད་བྱས་པ་ལ། བླ་མ་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་  
པའི་ཚད་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར་དེ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདིར་  
མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
ན་ནམ་པག་ཅིག་ཏུ་འདིར་མ་ཁྱབ་པོ། མ་ཁྱབ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁོར་ང་ལ། ཤེས་  
བྱ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པ་གཞིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་  
པ་ལས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་གཞིས་པའི་དབང་  
དུ་བྱས་ན་ཁོར་ང་ལ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་

པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མྱོང་པ་ཉིད་མྱོང་པ་ཉིད་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱུ་༡༩༠༥ལས། གཞན་  
 ཡང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་བཟོ་ན། ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཕྱགས་གྱི་སྤྱོད་  
 མྱོན་པ་ཕྱགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དུ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་། མི་མཐུན་  
 དཔེ་ཆོས་ཅན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་  
 བཟོ་དཔེ་ཕྱིར། འདྲི་དུ་མཐུན་ཁས་སྤངས་དང་འགལ། མ་གྲུབ་ན། མཐུན་དཔེ་ཆོས་  
 ཅན་བཟོ་དུ་ཆོས་ཅན་བཟོ་དུ་ཆོས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 དེས་ན་དེ་སྤྱོད་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་སྤྱོད་གྱི་ཚད་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་  
 ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་  
 སྤྱོད་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་  
 གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 རྟེན་ཆེད་༡༠༥ལས། མིག་གི་བརྒྱུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་  
 མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་བ་དག་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་གཏན་  
 ཆེགས་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་༡༩༠༥ལས། ཆོས་  
 ཅན་ཁྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་བས་ཚད་གཞི་ལ་གོ་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་  
 ཆོས་ཅན་ཡང་ཆོས་ཅན་ཁྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རང་  
 འགྲེལ་འལས། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་དག་གཤམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱགས་  
 གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚད་  
 གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དག་གཤམ་པའི་ཆེད་དུ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ལ་ཕྱགས་གྱི་ཆོས་དང་ཤེས་  
 འདྲི་དུ་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱགས་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་  
 ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི་དེ་སྤྱོད་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་སྤྱོད་  
 གྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྤྱོད་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་

ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་  
 པས་ཁྱབ་པ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་སྟུམ། འོན་ཀྱང་། བཤའི་ཆུ་མ་  
 འགྲེལ་ལུ་ལས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་  
 པ་གང་ཞིག་སྒྲ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་  
 ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་  
 པའི་སྤྱང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྒྲ་  
 རྟག་པར་སྐབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་སྤྱང་དུ་  
 འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་  
 འགྲེལ་ལུ་ལས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྒྲ་མི་རྟག་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པ་  
 གང་ཞིག་དེ་སྒྲ་རྟག་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་  
 སྐབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་  
 དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་སྤྱང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 བུམ་པ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།  
 དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་  
 མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་བུམ་པའི་སྤྱང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་ངེས་རང་  
 འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་  
 པ་ནས། དེ་ལྟར་ཡིན་དང་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་  
 པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་ལྡན་ཐུན་སེལ་ལས།  
 ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་སྐབ་མི་རྟགས་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་དཔེ་  
 ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཡིན་ཡང་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་མིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དཔྱད་པར་བྱའོ། །སྒྲ་མི་རྟག་སྐབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོག་

ཟུར་གྱི་ཕྱགས་སྒྲུ་དེ་རང་ལྷོག་སྒྲུ་སྒྲུ་ཆོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོད་གཞི་  
 སྒྲུ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པར་གསུངས་ལ། སྒྲུ་དེ་སྒྲུ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུ་བ་  
 གྱི་ཕྱགས་སྒྲུ་ཆོས་ཞེས་པའི་ཕྱགས་དང་དེ་སྒྲུ་བ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་འདུག་པ་གང་  
 ཞིག་དེ་དག་སྒྲུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་པར། པཌ་ཆེན་ལྷ་མ་འགྲེལ་ལུ་ལས།  
 སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུ་བ་པའི་ཕྱགས་སྒྲུ་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུ་བ་པའི་ཕྱགས་ཞེས་པའི་  
 སྒྲུ་དེ། སྒྲུ་འམ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུ་བ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པའི་དབང་  
 དུ་མང་དུ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་འདུག་པའི་གཞི་ཡིན་ན། སྒྲུ་མི་རྟག་  
 པར་སྒྲུ་བ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནམ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་དེ་  
 དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུ་བ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་  
 ཅན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རང་ལྷོག་ལ་འཁྲིས་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲུ་བ་  
 ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་དང་། སྒྲུ་དེ་གཞི་དེ་ལ་འདུག་ཚུལ་དང་།  
 དངོས་བདག་སྒྲུ་འདུག་ཚུལ་དང་། དངོས་མིང་དང་བདག་སྒྲུ་མིང་དུ་འདུག་ཚུལ་སྒྲུ་བ་  
 དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །

ཕས་ཀྱི་ལྷ་མང་པོ་འདྲིམས་ལ་གདོང་ལྟ་བཞིན། །  
 མི་འཇིགས་གཤམས་པའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་བ་ལ།  
 ལྷ་མེད་རྒྱལ་ཆབ་ཆོས་རྒྱུ་དེ་དགོངས་དོན་ནམས།  
 འཕགས་མཆོག་བརྟན་པའི་འཁོར་ལའི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས།

འཁྲུལ་མེད་ཇི་བཞིན་གཟེགས་པ་རྩེ་བཅུན་གྱི།  
 མན་ངག་ཟབ་མོའི་གྲུ་རྩེངས་ལ་བརྟེན་ནས། །  
 ཕྱགས་སྒྲུའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་མཆོའི་ཕ་རོལ་དུ། །

བཞོད་འདོད་བསམ་པས་དོགས་དཔྱད་ཅུང་ཟད་བྱས། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་སྲུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། གསུམ་  
 ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་དེ་ལྟ་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་  
 ཅིང་དོན་གྱི་གྲངས་ངེས་སྒྲུབ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ན། གཏན་  
 ཆོག་སྟར་སྟར་དེ་ལས་གཞན། ཞེས་པའི་མདོར་བསྟན་གྱི་རྒྱུ་དང་པ་བཞི་པའི་རྒྱུས་  
 བཤད་ཀྱི་གཞུང་། རྒྱུ་མཆོག་ས་པས་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་པོ་དེ། རྒྱུ་དང་པ་གཉིས་  
 པ། རྒྱུ་གསུམ་ཉིད། རེས་པའི་བསྟན་དོན་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་  
 ལ་དོགས་པ་གཅིད་ཅིང་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ངེས་  
 གཞུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སྒྱུར་རོ། །

### འབྲས་ཉུགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

དང་པོ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། འབྲས་བྱ་དང་། རང་བཞིན་དང་།  
 མདུག་གས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུ་གསུམ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་  
 བྱེད་དག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ལ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་  
 དུ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ། རྟགས་དེ་  
 དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་དང་ངོ་མོ་ཐ་མི་དད་པ་  
 གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ནང་ནས་དང་པོ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་  
 ཡིན་པ་དེ་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་དེ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་  
 རྒྱུ་གསུམ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པས་སོ། །



ཙ་བར། ལྷ་ལ་རང་བཞིན་རི་རྩེད་ཅིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་བྱ་ནི། གཏན་  
 ཆོག་ས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཞེས། མདོར་བསྟན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་  
 པ། དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ནིང་། ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་ཉལས།  
 དེ་དག་ནི་འབྲས་བྱ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་དམིགས་པའི་མཚན་ནིང་ཅན་གྱི་གཏན་  
 ཆོག་ས་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཏུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ། ཤིང་ཤ་བ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཤིང་ཡིན་ནོ། རྩོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ན། བུམ་པ་མེད་དེ།  
 དམིགས་པའི་མཚན་ནིང་གིས་ཀྱང་པ་མེད་མིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །  
 ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཏུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོ། ཞེས་པས་ཏུ་བ་ཏུ་བའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་  
 བ་རེ། གལ་ཏེ། ཏུ་བ་མེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་ཏུ་བ་དེ་  
 ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། མེ་ལས་ཏུ་བ་  
 སྐྱོབ་དང་། ཏུ་བ་ཁམ་པ་སྟེ་མདོག་མེར་ནག་དང་། ཏུ་བ་སྟོབ་སྟོགས་སྟེ་བར་མདོན་  
 སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ན། མདོག་སྐྱོབ་དང་། སྟོགས་སྐྱེས་བསྐྱེས་པ་ཁམ་པ་དང་། སྟོ་  
 ཡོང་བོ་སྟོགས་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་འགར་མེ་གོ་བྱེད་ཏུ་ཁས་  
 ལེན་པར་ཐལ། དེ་དག་གྱང་མེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། མེ་ལོག་  
 པས་སམ་མེ་མེད་པས་སྐྱོབ་སྟོགས་དེ་དག་ལོག་པར་མངེས་པ་སྟེ་དེ་དག་མེད་པས་ཁྱབ་  
 པ་མངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཚའི་མེ་དང་འབྲུའི་འབྲས་བྱ་ཕྱུང་བའི་ཕྱིར་སྟོགས་  
 མའི་མེ་དང་། མེ་དེ་ཡང་གསལ་བ་དང་མེ་སྟེ་འབར་བ་སྟོགས་ལས་ཏུ་བ་སྟེ་བར་  
 མདོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས་ན། ཚའི་མེ་སྟོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་ཏུ་བའི་  
 རྟགས་ཀྱིས་གཞི་འགར་ཁྱོད་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལས་ཏུ་བ་སྟེ་བའི་ཕྱིར།  
 འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སྟོགས་པ་མངེས་པ་སྟེ་རྩ་དང་སྟོག་མའི་མེ་སྟོགས་པའམ་མེད་ན་ཏུ་  
 བ་མེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཏུ་ལྡན་ལའི་རྟེན་ཏུ་ཏུ་བ་མདོན་སུམ་གྱིས་

མཐོང་ནས་མེ་མོ་བར་བྱེད་པ་ན། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་གྲུབ་  
 པའི་ཕྱོགས་ཚོས་འདྲའ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལའི་དུ་  
 བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལའི་མེ་མོ་བྱེད་དུ་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལའི་མེ་ལས་སྐྱེས་  
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་གྲུབ་  
 པའི་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ལྷན་གྱི་མཐུན་དཔེ་རུང་ཁང་ཚང་མང་ངམ་ཟས་གཡོས་སྦྱོར་  
 བྱེད་སའི་ཐབ་ཚང་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མི་བྱེད་པ་སྟེ་དེའི་སྟངས་  
 ཏུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱབ་པ་ངས་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟངས་ཏུ་ལའི་མེ་དུ་གཉིས་  
 ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་མོ་བར་བྱེད་པ་ན། མེ་  
 དང་གྲུབ་བདེ་རྒྱས་གཅིག་པའི་མི་རྟག་པ་ཡང་དུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མོ་བར་  
 བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་མེ་ལས་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་མི་རྟག་པ་དེ་ལས་  
 གྱུར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། ཏུ་བའི་རྟགས་ལས་ལའི་མེ་ངས་བཞིན་  
 ཏུ་ལའི་མེ་དེ་ཉིད་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་རྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གང་ཟག་མཐོང་  
 བ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་མེ་གྲུབ་པའི་དུས་ན་དུ་བ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། ཏུ་བ་དེ་སྐྱེས་  
 ཟེན་པའི་དུས་ན་མེ་འགགས་ཟེན་པས་ན། ཏུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པར་འགལ་བའི་  
 ཕྱིར། བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་སུ་དང་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་  
 བ་རྟག་པ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གིས་སྒྲོ་བདགས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་  
 ཏུ་འདོད་པའི་སྒྲོ་ནས་དུ་བ་ལས་ནི་འདི་ན་མེ་ཡོད་དོན་ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཆོག་གིས་རྒྱལ་འདི་  
 བ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྒྲོ་ན་མེད་དེ། ཞེས་སྒྲོ་ན་མེད་ཀྱི་ལན་དུ།

ཅ་བར། རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་དི་སྟེད་ཅིག །

མེད་ན་མི་འབྱུང་འབྲས་སུ་ནི། །

གཏན་ཆོགས།

ཞེས་བྱུང་། ཅ་པའི་གཞུང་དོན་ནི། ཏུ་པའི་རྒྱ་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རང་  
 པའི་ན་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་མོག་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་སྤེལ་མེད་པ་མོག་མེད་ལ་མོག་པ་  
 པ་འི་རྒྱུད་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་བྱུང་། དེའི་ནང་ནས་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་མོག་པའི་རང་པའི་ན་  
 དེ་རྒྱུད་མེ་མེད་ཀྱི་ཏུ་མེད་ན་རང་ཉིད་མེ་མེད་པའི་འབྲས་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་  
 བྱུང་པ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་རིགས་མེད་ལ་རྩིས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱུང་པ་བྱུང་པས་  
 བ། ཏུ་པ་ཏུ་པའི་རིགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་  
 དེ། ཏུ་པ་ཚོས་ཅན། རྩེད་རྩེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་གོ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་  
 རིགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རྩེད་རྩེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་  
 རྩིས་གསུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མེད་འབྲས་བྱུང་པ་རྩེད་མས་རེས་པའི་བྱིར། དེས་  
 བ་འདི་ལྟར་བྱི་ནང་གི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་དང་ལྷན་པར་ཏུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་  
 འཁོར་བར་འབྱུག་པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། རྩིས་བྱང་གི་ལམ་སྐབས་ལྟུང་གི་རྒྱ་འབྲས་སོགས་  
 གང་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བྱུང་ཡོད་ན་ཏུ་ས་ནམ་ཡང་རང་གི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་  
 མཐོང་ལ། རང་གི་རྒྱ་དེ་མོན་ཏུ་མཐོང་ན་ཡུལ་ཕྱོགས་དང་ལོ་རྒྱུ་ཞག་ཏུ་ས་སོགས་  
 གཞི་འགར་ཡང་འབྲས་བྱུང་མ་མཐོང་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ།  
 འབྲས་བྱུང་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱུད་རིགས་དེ་ཡོད་པའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱུང་པ་རེས་  
 པ་དེ་ཉིད་ནི། གཞི་འགར་རྒྱ་དེ་གོ་བྱུང་པའི་འབྲས་བྱུང་མོ་བྱེད་ཏུ་རིགས་པས་ན་མེ་  
 ཏུ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གོ་བྱུང་མོ་བྱེད་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐོ་སོགས་མེ་གོ་བྱེད་  
 ཏུ་ཐལ་པའི་ཞེས་པ་དང་མེ་མེད་དེ། སྐོ་སོགས་ནི་རྒྱ་མེ་མོན་ཏུ་མཐོང་ན་ཡུལ་ཏུ་ས་  
 འགར་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པའི་མེད་འབྲས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མེ་སྤྱོད་བྱེད་ཏུ་མེད་  
 པར་སྐོ་སོ་འབྲུང་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མིན་གྱི་རྩེད་ཀྱི་སྐོ་སོ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་པའི་ན་  
 ཏུ་རྩིས་མེ་སོགས་ཀྱང་ཏུ་པའི་གོ་བྱུང་ཐལ་པའི་ཞེས་པ་གཉིས་པ་མེད་དེ། འབྲས་བྱུང་  
 པ་དེ་ཡོད་ན་ཏུ་ས་ནམ་ཡང་རྒྱ་རྩིས་མེ་སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

ཅའི་མེ་སྐྱེས་ལྷན་འདྲེས་ཕྱིན་དུ་མེད་པར་ཡང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན  
 ཞེས་པ་ལྷན་གཞིས་པོ་དེ་དག་མེད་ལ། ཞོང་གི་ཚུད་པ་གསུམ་པའི་ལན་ལ། དུ་ལྷན་  
 ལའི་དུ་བ་ཡང་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་  
 རྟགས་སུ་ཁོ་བོ་དཔལ་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་ལ་མི་  
 འདོད་དེ། དེ་ལྷན་འདོད་ན། དུ་ལྷན་ལའི་མེ་ཞིད་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 ཕྱི་ཚེས་སུ་འབྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ན། དུ་བའི་  
 རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དུ་ལྷན་ལའི་དུ་བ་དང་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་ཕྱི་ཚེས་དུ་ལྷན་ལའི་མེ་གཞིས་པོ་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་  
 ཚེས་གཞིས་ལྷན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཆང་མང་གི་རྟེན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞོག་གི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་དགོས་  
 པ་ལས་དེ་ཆང་མང་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་  
 པར་ཐལ་བ་སྐྱེས་ཞེས་པ་གསུམ་འབྱུང་གྱེ།

དང་པོ་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་དེས་པ་དེའི་ཆོ་  
 བ་དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཆང་མས་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་ཆོ་བ་དུ་ལྷན་  
 ལའི་མེ་ཆང་མས་དེས་པ་གང་ཞིག་དུ་ལྷན་ལའི་མེ་དེ་ནི་ཕྱི་ཚོལ་དེ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་  
 མའི་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱིར་དུ་ལྷན་ལའི་མེ་  
 དེས་ན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པས་མ་ཁྱབ་གྱེ། དེ་དེ་འདྲའི་མཆོན་  
 གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རང་ཞོག་ལ་མི་བྱེད་པར་རང་ཉིད་ཤེས་  
 འདོད་ཞུགས་མའི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་ན་དེས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་འཛོག་  
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞོང་གི་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་གྱེ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་དེའི་ཆོ་བ་དུ་ལྷན་ལའི་  
 མེ་ཆང་མས་དེས་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱི་ཚེས་དེ་ཆང་མས་དེས་པ་

གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ལའི་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་ཡང་དག་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་ནི། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
དུ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོན་ལྟར་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་འགལ་རྟགས་སུ་ཐལ་བའི་ཉེས་  
པ་ཡོད་དེ། དུ་ལྟར་ལའི་དུ་བ་དེ་ལྟར་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་དང་། དུ་ལྟར་  
ལའི་མེད་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ལ། ཆང་མང་དེ་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་  
ལྟར་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཐུན་དཔེ་ཆང་མང་གི་སྟེང་དུ་ལྟར་ཀྱི་  
རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟར་ལའི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེ་བྱེད་ཅི་ལོག་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།  
རྟགས་དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཆང་མང་གི་སྟེང་དུ་རྟགས་དེ་དང་  
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་རྟགས་ཀྱི་ཡང་དག་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་  
པ་ནི། དུ་ལྟར་ལའི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྟོན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་དེས། རྟོན་  
དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆང་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་  
འདྲའི་གང་ཟག་དེས་དུ་ལྟར་ལའི་དུ་བ་དེ་དུ་ལྟར་ལའི་མེད་པར་ངེས་དགོས་པས་  
རྩེ་བྱེད་གྲུབ་ན་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ལྟོག་དུ་མེད་དོ། །མ་གྲུབ་མཆམས་  
ལ་མ་བྱུང་བ་ན། དུ་ལྟར་ལའི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། རྟོན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་  
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཀྱང་རྟོན་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། རྟོན་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ རྟོན་  
དེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་  
པོ་ཁས། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ རྟོན་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་ལ་  
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟོན་དེ་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་  
པར་མ་ངེས། མེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་གྲངས་

པས་ན་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་མི་འདོད་པ་ཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུབ་སྟེ།

མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་དུ་ལྷན་ལ་ལ་དམིགས་པའི་དུ་བ་དེ་དུ་བའི་  
 ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་། དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཡོད་པའི་དུ་བ་  
 ཉགས་སུ་འདོད་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་དང་བྱུང་བ་ཆེ་ཆུང་མེད་པས་ན། དུ་ལྷན་ལ་ལ་  
 དུ་བ་ཉགས་སུ་འདོད་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེས་པ་གསུམ་པོ་དེར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ དུ་  
 ལྷན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཉགས་འགོད་པའི་  
 ཆེད་པ་ཙམ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སུ་བཀོད་ལ། དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སུ་  
 མོང་བ་ནི་ལའི་དུ་བ་དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སུ་མོང་བར་འདོད་པ་དེ་  
 ལ་ཡང་དུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་སུ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་དུ་བ་གང་མོང་བ་དེ་ལ།  
 གོང་དུ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་དུ་བ་ཉགས་སུ་སྐྱེས་པར་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་པའི་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་  
 དེ་དག་ལྟོག་དུ་མེད་པར་སྐྱོན་སྐྱེས་དེ་དག་ཡོད་རོ། །དེར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ལ་ལ་  
 ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱིས་ཉགས་སུ་འདི་མོང་ཞེས་སྐྱེས་པ་ལ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་  
 ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་ཉགས་སུ་མོང་། ཉགས་སུ་གང་མོང་བ་དེ་ལྟེད་ཀྱིས་ཉགས་  
 སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་བསལ་བ་ཁས་སྒྲུབ་སྟེ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་  
 ཅན། ཉགས་སུ་གང་མོང་བ་དེ་ལྟེད་ཀྱིས་ཉགས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་དང་། ཉགས་སུ་གང་  
 མོང་བ་དེ་ཉིད་བཀོད་པས་ཆོག་མོད། དེ་མ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེ་  
 བཀོད་ན་ལྟེད་ལ་ནད་ན་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་བར་མཐོང་ནས་མ་བཀོད་དམ་ཅི། དེ་  
 ལས་རྒྱ་མཆོད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཆོད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་རྩིས་འབྲས་ཁ་ཅིག་  
 དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེས་འགོད་པའི་ཆེ་ལའི་  
 དུ་བ་རང་མཆོད་ཉགས་སུ་བཀོད་ལ། སྐྱོར་བ་དེ་སྐྱོར་གྱི་ཉགས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་ལ་  
 དུ་བའི་དོན་སྐྱེད་མོང་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད།

དེ་ལྟར་འདྲི་མཁན་དེས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་དབང་པོ་གསལ་  
ནས་མ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་རྟགས་སྤྱད་བཞུགས་པ་ལྟར་མཁན་པོས་  
ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྩ་བས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱད་བཞུགས་པ་དེ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་ཀྱང་མ་ཐོས།  
གཞན་གྱིས་མ་བཞུགས་པའི་ལའི་དྲུབ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐོས་པའི་ཕྱིར།  
དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐོས་ནས་རྒྱུད་ཀྱིས་རྟགས་སྤྱད་བཞུགས་པ་རང་མཚན་བཞུགས་ཀྱང་སོང་  
ཚོད་ལ་ལའི་དྲུབ་བྱི་མཚན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱད་བཞུགས་པར་འདྲི་པ་ཡིན་པས་སོ། །

ཚུད་པ་བཞི་བའི་ལན། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བྱེད་ནམས་སྤྱད་བཞུགས་པ་བར་མ་བྱུང་ཡང་  
དོགས་པའི་གནས་རྒྱུད་ཞིང་ལན་འདེབས་བྱེད་ཚུལ་སྒྲུབ་པས་ཡིན་སྟེ། དེའི་ལན་ནི།  
དྲུབ་པའི་རྟགས་ལས་དྲུབ་ལྡན་ལ་ལམ་མོ་གོ་བར་བྱེད་པ་ན་མེད་མེ་རྟག་པ་གོ་བར་བྱེད་པར་  
ཐལ། དྲུབ་དེ་ལས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཚད་དྲུབ་པའི་རྟགས་  
ཀྱིས་དྲུབ་ལྡན་ལ་ལམ་མོ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དྲུབ་པ་བརྟེན་ནས་དྲུབ་ལྡན་ལ་ལམ་མོ་  
བར་བྱེད་པ་ན་རྒྱུད་ཀྱང་གོ་བར་བྱེད་དགོས་ན། དྲུབ་ལའི་སྟེང་དྲུབ་རང་མཚན་དང་  
བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་པར་དྲུབ་པའི་མེ་ཡང་ཡོད་པར་གོ་བར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་  
ན་ཕྱོགས་དངོས་སྒྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཐལ་འཕྱར་བ་ཞིག་ལ་དྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དྲུབ་ལྡན་ལ་  
མོ་གོ་བར་བྱེད་པ་ན་ཡང་རང་མཚན་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་པར་དྲུབ་པའི་མེ་ཡོད་  
པར་གོ་བར་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲི་མཁན་ཏེ། ཕྱོགས་དེ་ལ་དེ་འདྲའི་མེ་ཡོད་པ་  
ཡིན་པར་ཤེས་འདྲི་མཁན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚུད་པ་ལྔ་བའི་ལན་འདི་ལ། རྗེ་བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་རྟག་རྣམ་འགྲེལ་  
ལྟུང་སྟེ། ཚུད་པ་བཞི་བའི་ལན་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྣམ་པཤད་འདི་ཉིད་ལས་ཚུད་  
པ་ལྔ་བཞུགས་པས་ལན་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱད་ཚུད་པ་བཞི་བ་ལ་ལན་དངོས་སྤྱད་བཞུགས་པས་མེད་པས་  
ན། ལན་དངོས་སྤྱད་བཞུགས་པའི་ཚུད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བཞི་བ་ཡིན་པས་དེ་  
ལ་དགོངས་ནས་ཚུད་པ་བཞི་བའི་ལན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚུད་པ་ཐམ་འདིའི་ལན་

འཆད་པ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་པའི་དྲུག་ནི་མཁའ་མཁའ་ཅན་དུ་གནས་པས།  
 རྒྱུ་འབྲས་མེད་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་རྟོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྒྲོ་བ་དགས་  
 པ་ཅས་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ དེ་ལྟར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན།  
 འབྲས་བྱ་ཡིན་ཀྱི། བན་གདགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོད་ན། བན་  
 གདགས་བྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་གམ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རྒྱུད་བར་ཐལ། དུ་བ་  
 རྒྱུ་བ་ཡིན་ན་དུ་བ་མན་གདགས་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་བས་མན་གདགས་བྱའི་རྟོགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པ་གང་ཞིག དུ་བ་མ་གྱུ་བ་ན་ཆོས་ཅན་དུ་བ་དེ་  
 ལ་རྟོགས་མན་གདགས་བྱ་དེ་གྱུ་བ་པ་འགལ་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་  
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དང་པོ་གྱུ་བ་སྟེ། དུ་བ་གྱུ་བ་པ་དང་དུ་བ་མན་གདགས་བྱ་ཡིན་  
 པ་འགལ་བར་ཐལ། དུ་བ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ན་དུ་བ་མན་གདགས་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། དུ་བ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ན། དུ་བ་མེད་པམན་གདགས་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། དུ་བ་གྱུ་བ་ན་མེ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པར་  
 འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། ཁོང་གི་རྩ་རྟོགས་གནིས་པ་གྱུ་བ་སྟེ། དུ་བ་མ་གྱུ་བ་ན།  
 བན་གདགས་བྱ་དུ་བའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྱུ་བ་དགོས་ལ། དེ་མ་  
 གྱུ་བ་ན། བན་གདགས་བྱའི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་མེད་ཀྱི་གནིས་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་ན་དུ་བ་མེ་  
 དང་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེད་དུས་སྐུ་ཡང་དུ་བ་མེ་དང་  
 རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན། དུ་བའི་དུས་སྐུ་ཡང་དུ་བ་མེ་དང་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་  
 རྩལ་ན། མེ་གྱུ་བ་དུས་ན་དུ་བ་མ་སྟེས་ཤིང་། དུ་བ་སྟེས་དུས་སྐུ་མེ་འགག་པ་ཡིན་ན། དུ་  
 བ་ཡོད་ན་མེ་མེད་པས་རྩལ་པ་ཡང་ཡོད་མེད་དགོས་པར་མ་ཆུང་ས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་བར་འདོད་  
 ན། རྩལ་ཐ་དད་མི་སྟོང་པར་ཐལ། མེད་ཀྱི་གནིས་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག  
 མེད་ཀྱི་གནིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་དང་པོ་ཁས་སྒྲུང་ས་པ་དང་། ཡང་སྒྲུ་རྟོག་མི་རྟོག་



གཞིས་ཀར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེས་ནང་འགལ་ཁས་སྒྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུབ་སྒྱིབས་ལ་བསྟེན་ཁས་སྒྲུབ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པའི་སྒྱུ་བཟུལ་མི་བྱས་པར་ཐལ། སྒྱ་རྒྱལ་མི་རྒྱལ་གཞིས་ཀར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྱ་རྒྱལ་པར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྱ་མི་རྒྱལ་པར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྒྱ་རྒྱལ་པར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་སྒྱ་མི་རྒྱལ་པར་ཁས་མ་སྒྲུབ་སྒྱ་མི་རྒྱལ་པར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྒྱ་རྒྱལ་པར་ཁས་མ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་གོང་དུ་མེ་གྲུབ་དུས་ན་དུ་བ་མ་སྒྱེས། དུ་བ་སྒྱེས་དུས་སུ་མེ་འགགས་ན། དུ་བ་ཡོད་ན། མེ་མེད་པས་ཁྱབ་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་པར་གསལ་ལོ། །འདི་དག་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བས་ན། ཁ་ཅིག་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཚེད་པ་དེ་ལྟར་ཚེད་འབའ་ཞིག་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་པར་ལ་སྒྱུ་བཟུལ་བ་ལྟར་པ་ལྟར་ཚུར་ཁྱེད་རང་གི་ཆོག་དེ་ལ་འང་སྒྱུ་བཟུལ་ལོ། །ལའི་དུ་བ་སོགས་དུ་བའི་རྒྱལ་སྒྱིལ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པའི་རྒྱལ་སྒྱིལ་དང་དག་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན། བག་དུ་ལྟན་ལ་ལ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་ན་དུ་བ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་འདུག་སྒྲུབ་ཡང་དུ་བའི་རྒྱལ་སྒྱིལ་སྒྱུར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱལ་སྒྱིལ་དུ་བའི་དང་དེ་འདྲའི་བསྒྱུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མེ་འི་སོང་བ་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་ཀྱི་དགོངས་པ་མེ་མེད་པ་སྟེ་སྒྱུ་བཟུལ་མེད་ཡིན་པའོ། །དུ་ལྟན་ལ་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དུ་བ་དང་ལྟན་པ་འཇུག་ཡོད་པའི་རི་བོའི་ཁྱེད་ལ་མ་གྱི་ལ་མགོ་ལྟ་བུའི་དུ་ལྟན་ལ་ཞེས་པ་དང་། ལ་དང་པོ་ནི། ལ་མགོ་དང་། ལ་ཆ། ལ་ལུང་བརྒྱལ། ལ་བརྒྱབ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལ་དང་དོན་མཚུངས་ཤིང་། ལ་གཞིས་པ་ནི་ལ་དོན་གྱི་རྒྱལ་དེ་ཕྱེ་སྟེ། དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལའི་སྒྲིང་ན་ཞེས་པ་དང་། དུ་ལྟན་ལ་ར་ཞེས་པ་དང་། དུ་ལྟན་ལའི་སྒྲིང་དུ་ཞེས་པའི་ན་དང་ར་དང་དུ་སོགས་དང་དོན་གཅིག་པས་རྒྱལ་དེ་ཕྱེ་བདུན་པ་གནས་གཞིའི་ཕྱད་ཡིན། ལའི་དུ་བ་ཞེས་པ་ནི་ལ་ལ་ཡོད་པའི་དུ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་བསྒྱུས་པ་ཡིན་པས་དུ་ལྟན་ལ་ལའི་སྒྲིང་ན་ཡོད་པའི་དུ་བ་ཞེས་པ་

འབྲས་ཀྱི་ཆུ་ལ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི། འབྲས་ཕྱི་རྩེ་ལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་  
 གྲུབ་ཀྱི་གྲུབ་ཀྱི་ཆུ་ལ་དག་གང་ཞིག་དེ་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་ཆོས་སྲུག་ལྷུང་བུ་  
 ཡང་ཡིན། རྩོད་ཀྱི་ཆུ་ཡང་ཡིན་པ་འདི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ། དེ་གྲུབ་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ཆུ་  
 ཡང་དག་ཡིན་པ་འདི་མཚན་ཉིད། འབྲས་ཀྱི་ཆུ་ལ་དག་ལ་དབྱེ་ན། དང་པོ་གཞི་དེར་  
 ཆུ་ལ་དེ་དངོས་ཀྱི་རྩོད་ཀྱི་ཆུ་ལ་དག་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ཆུ་ལ་དག་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ཆུ་ལ་དག་དཔེར་  
 བ། དུ་ལྟར་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་ལྟར་པེ་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་  
 རྩོད་པ་ལ་རྩོད་པ་ལས། ཆུ་ལ་རང་བཞིན་རི་སྒྲིང་ཅིག །ཅེས་མོགས་གསུངས།

112

པར། རྒྱལ་ཁབ་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། དབང་པོའི་སློང་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།  
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་པའི་ཆུ་བོ་བཞུགས་པར། དབང་པོའི་སློང་ཆུ་མཆོད་པའི་ཕྱིར། །  
 ཐར་དང་རྒྱ་ནི་རྩེ་དཔག་འཁྱུར། ཞེས་བྱུང་། དཔེར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་  
 ཆོས་ཅན། དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དེ་གཞིས་ཡོད་ཀྱང་མེ་སྟེ  
 བ་མྱིད། རེས་འགའ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ལྷ་བ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་དྭ་ལྷ་བའི་རྒྱ་བྱ་  
 རམ་གྱི་རོ་ལྷ་མ་དང་། བྱ་རོ་ལྷ་མ་དེས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ཕྱི་མ་སྟེད་པའི་རྒྱས་པ་ནི་  
 རྒྱ་དེའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱས་པ་དེ་ཡོད་པར་རྩེས་སུ་དཔོག་  
 པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆོས་རྩེས་དཔོག་གི་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སྟོན་པ་ལ་ལུ་དང་པོར། ཆོག་ས་པ་གཅིག་  
 ལ་རག་ལས་པའི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རོས་རྟོགས་པ། རྒྱ་ཆོས་རྩེས་སུ་དཔོག་པ་  
 རྟེ། རྩ་བས་བྱུང་ཤིང་འཁྱུར་བ་བཞིན། ཞེས་གསུངས། དཔེར་ན། ཁ་ནང་བྱ་རམ་  
 གོང་བའི་སྟེང་ན་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལྷ་མས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་དྭ་ལྷ་བ་ཕྱི་མ་སྟེད་  
 པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། བྱ་རམ་གྱི་རོ་དྭ་ལྷ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། དེ་རྩེས་སུ་  
 དཔེར་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི། ཆོས་བརྒྱ་བའི་མདོ་ལས། བྱང་  
 རྒྱུ་བ་སེམས་དཔལ་འོ་ལྷན་གྱི། རིགས་ནི་མཚན་མ་དག་ལས་ཤེས། ཞེས་པས་ཟབ་པ་  
 དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་ཐོས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་  
 ལ་སྟོང་རྩེ་ལྟག་པར་ཆེ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་སྟེ་སྟོང་བསྟན་པ་ལ་མཐོང་བ་ན་མིག་ནས་མཚམ་དང་  
 ལུས་ཀྱི་བ་སྟེ་ལྷ་དང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་  
 ལྷན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དུ་དཔོག་པའི་དོན་གྱི་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྟན་  
 པ་ཡིན་ནོ། དཔེར་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་ལ་མཐོང་བ་ན་ཆུ་ནང་ལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བ་དེ་དུ་  
 ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྟེ་བ་པའི་རྒྱུ་དངོས་སྟེ་བ་དང་རྒྱུ་ཁྱད་པར་སྟེ་བ་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་  
 གཞིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཞིས་པ་བྱུ་བ་སྟེ། རྩེ་བ་དུ་ན་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་སེམས་  
 ༡༡༡ལས། རི་སྟངས་བཤད་པའི་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་དག་ཐ་སྟོང་པ་མ་གཏོགས་

དོན་མཐོང་དང་པ་ཅི་མ་ཡིན་ཏེ། ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའང་རྒྱུ་ལྷན་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་  
རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་ལྟར་གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ཚེས་ཀྱི་  
ཤེས་འདོད་དང་ལྷ་ཚོས་ཀྱི་དཔག་འདོད་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བའོད་རྒྱུ་མཐའ་  
ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་སེལ་༡༡༡ལས། ཤེས་འདོད་  
དང་དཔག་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་རྟགས་ཀྱིས་འགོད་རྒྱུ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་  
རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་འགོད་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་འདི་དག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་ཅི་  
མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལས་སྟེ་  
དགོས་ཏེ། རྒྱུད་རང་གི་ཉེར་ལེན་དང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོགས་པ་གྲངས་མ་ཆང་  
ན་མི་སྟེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་པ་ལ་སོགས་མང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་  
རོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འབྲེལ་༡༡ལས། འབྲས་རྟགས་  
ཡང་དག་འདི་ལྟ་ཁོན་ར་མ་ངེས་ཏེ། རྒྱ་ཆོགས་གྲངས་ཆང་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་  
དག་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་འགོད་གི་རྟེན་བདུན་ཀྱི་སྒྲུབ་  
བའོད་རྒྱུ་ཤེས་ཤིང་ཆོས་ཅན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་  
ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་འགོད་ཅེས་པ་ལྷ་གུ་ལ་བྱ་དགོས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་  
ཆོས་སུ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆང་མའི་གྲངས་ངེས་  
སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་ཆང་མ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་མངོན་རྟེན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྒྱུད་  
ཀྱི་གཞལ་བྱ་རང་སྟེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་  
ཆོས་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་འགོད་ཅེས་པ་ཆང་མ་ལ་བྱ་དགོས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་  
བསྒྲུབ་ཆོས་སུ་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ མཆུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་  
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་སུ་མ་ལེའུ་འདི་ལྟ་ལས། འོན་ཏེ་ཆང་མ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་མངོན་  
རྟེན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་རང་སྟེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་



མཉམས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱ་བྱུང་པར་བཞག་དམིགས་སུ་  
བཀར་ནས་གོ་བར་བྱེད་པས་ན། རྒྱའི་བྱུང་པར་རྒྱལ་པའི་འབྲས་ཀྱགས་སུ་ཁས་སྤངས་  
པ་ལ་སྒྲིབ་མེད་དོ། །འོ་ན། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།  
ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོཅ་དུ་བ་ཅམ་དེ་རྒྱལ་བ་ཀྱི་ཀྱགས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ཆེན་  
ཀྱི་ལུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་གྱི། ཏུ་བའི་ཀྱགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱལ་བ་ཀྱི་ཀྱགས་  
སུ་དུ་བ་ཅམ་སྤང་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་མཆོམས་ལ་འདོད་ན། དེ་  
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོཅ་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དེ་རྒྱལ་བ་ཀྱི་ཀྱགས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར།  
དེར་ཐལ། དེའི་ཆོཅ་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་བ་ཀྱི་ཀྱགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་  
ཆོཅ་དུ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱལ་བ་ཀྱི་ཀྱགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་བ་ཀྱི་ཀྱགས་སུ་  
བཀོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆོཅ་དུ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་  
སྒྲིབ་པ་དེ་ཁྱེད་ཀྱགས་སུ་བཀོད་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་  
ཀྱགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱལ་བ་ཀྱི་ཀྱགས་སྒྲིབ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་  
ན། ཏུ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་ཀྱགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱལ་བ་ཀྱི་  
ཀྱགས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱེད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏུ་བ་ཉིད་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་  
 ཏུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་བ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་སོང་བ་གང་ཞིག་མཚུངས་  
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་བ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ནི་ཆད་མ་ཉེ་བུ་ན་  
 གྱིད་གོངས་པ་མ་མེད་པ་སྟེ་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་  
 ལས། རྟགས་སུ་ནི་ཏུ་བ་ཉིད་སོང་བ་ཉེ་བུ་ན་གྱིད་གོངས་པ་མ་མེད་པའོ། ཞེས་དང་།  
 སྤར་གྱི་རྟུ་ཆེན་གྱི་ཡུང་དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། པཎ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་  
 ༡༧ལས། ཏུ་བ་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཉེ་བུ་ན་གྱིད་གོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་  
 བོ། ཞེས་དང་། རྩེ་བཅུ་ན་རྣམ་འགྲེལ་༦༥ལས། ཏུ་བ་ཉིད་ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་

སྐབ་པའི་ཉམས་ལང་དག་ཏུ་སོང་བ་ལྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མཐེང་པའོ། །དེ་བཞིན་  
དུ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། མེ་  
ཡོད་པ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་  
ཀྱི། མེ་ཉིད་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་ལྟེ་  
བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མཐེང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནས་སྐབ་པའི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། ཟེར་ན། ལུང་འདི་དག་གིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཉམས་ལང་དག་  
ཡིན་ན་དུ་བ་ཁོང་ཡིན་པས་བྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། སྐབས་འདིར་འབྲས་ཀྱི་ལོ་  
འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ན། འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལང་དག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་  
ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་འདོད་དང་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལང་དག་ཏུ་ལྷན་པའི་དུ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་  
ཀྱི་ཉམས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དོས་བཟུང་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་འབྲའི་ཉམས་དང་བསྐྱབ་  
བྱའི་ཆོས་ལ་དུ་བ་ཉིད་དང་མེ་ཉིད་སོང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབ་པའི་བཞིན་པ་ཡིན་ཅིང་  
ལྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་འདྲི་  
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཉམས་ལང་དག་དང་། མེ་ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་  
ཉམས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཉམས་ལང་དག་དང་། མེ་ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་མཐེང་མེད་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དུ་བ་ཉིད་དུ་ལྷན་ལ་ལ་  
མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཉམས་ལང་དག་ཏུ་སོང་བར་འདོད་ན། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་  
དང་། ཆཞིང་སྟེག་པ་ཡོད་པ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལང་དག་  
ཏུ་མ་སོང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལང་  
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཆོས་དང་། དུ་བཙུང་པའི་སྐབས་  
 གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཆོས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།  
 དེ་གཞིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་དེ་གཞིས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེར་ལ་  
 བྱུང་པར་མེད། སྐབས་དག་ལ་ཡང་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉེ་གྲག་ན་མ་  
 འགྲེལ་འགྲེལ་སྟེ། ཁོ་ན་ནི། དུ་བཙུང་པ་དུ་བཙུང་གྱི་སྐབས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་  
 སྐབས་པའི་སྐབས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བཙུང་གྱི་སྐབས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་  
 སྐབས་པའི་སྐབས་ཡང་དག་དང་། དུ་བཙུང་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་  
 སྐབས་པའི་སྐབས་ཡང་དག་གཞིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་སྐྱེར་ན་མ་  
 དག་གཞིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་  
 བྱུང་གྱི་སྐབས་དེ་གཞིས་དང་སྐབས་དག་འགོད་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཅུང་ཅིག་མེད་ན་  
 ཡང་སྐབས་དེ་གཞིས་ཀྱི་སྐབས་དེ་སྐབས་དང་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པ་  
 བློ་མེད། སྐབས་སྐྱེར་དང་སྐབས་དག་དེ་གཞིས་མེ་མོར་འགོད་པ་པོ་སྐྱོད་ཀྱིས་དཔག་འདོད་  
 དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟེ།

འོན་ཀྱང་པཎ་ཆེན་མཆོད་པའི་ལུས་ཀྱི་སྐབས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་  
 ཡོད་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བཙུང་པའི་སྐབས་  
 ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཞིས་  
 ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་གྲག་གྱི་སྐབས་དག་  
 ཡང་དག་གཞིས་མེ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་གྲག་གྱི་སྐབས་དག་  
 ཡང་དག་གཞིས་མེ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་དུ་དུ་བཙུང་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་  
 བཤུགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་དོན་པའི་སྐབས་དག་དེ། དེ་གཞིས་  
 ཀྱི་སྐབས་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་སྐྱེར་དང་། གྲུ་མ་མཉམ་ན་མེ་འགྲེལ་  
 འགྲེལ་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག་དུ་བཙུང་གྱི་སྐབས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་བསྐྱེད་  
 པའི་ཆོས་ལ་མེ་མོར་འགོད་ཅིང་མེ་ཡོད་པ་མི་འདྲིའོ་ཟེ། ལ་ལས་དུ་བཙུང་པའི་སྐབས་



ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་ལ་དུ་ཡོད་དང་མེ་ཡོད་ཁོན་འཛོག་  
ལ་མེ་དུ་གཉིས་མེ་འཛོག་ཟེར།

དེ་དག་ལ་འོ་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་  
ལ་མེ་དང་རྟགས་ལ་དུ་བ་བཞོད་ཀྱང་འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་ཡིན་ཞེས་བཤད་མི་རིགས་  
པར་ཐལ། རྩ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་མེ་ཆོས་དང་  
དུ་བ་རྟགས་ལ་འགོད་ཀྱང་ཡོད་འགོད་བྱས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དགག་སྒྱུར་དག་  
གཉིས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་། བཤད་མ་  
ཐག་པའི་སྐྱབ་དག་དེ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་  
དང་དུ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་གཉིས་ཀ་  
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱོད་ཁྱེད་ཅིག་གྱ། ཞེས་དང་།  
ཀྱན་མཁྱེན་རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་ལུང་ལས། མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་རྟགས་  
པར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་  
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་  
དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་  
བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན།  
མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་  
སུ་སྤང་བ་ཡིན་པས་དུ་བ་ཞིད་རྟགས་སུ་སྤང་བ་ཞེས་དུ་བྱེད་ཀོང་ས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་  
པར་ཐལ་བ་སྐྱོད་དཔྱད་པར་བྱ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་སུ་སྤང་བ་ཞིད་དུ་བ་ནི་ལའི་དུ་བ་སྐྱོད་  
ལ་མི་བྱེད་པར་སྒྱིར་དུ་བ་ཅམ་རྟགས་སུ་སྤང་བ་ནི། ཞེས་དུ་བྱེད་ཀོང་ས་པ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར་ཞེས་འགྲེལ་ལམ་སྟུང་སྟེ། དཔྱད་ལྷན་སྐྱོད་ཁྱེད་ཅིག་ཀྱིས་རྟགས་སུ་སྤང་བ་ཞིད་དུ་  
བ་ནི་སྒྱིར་དུ་བ་ཅམ་ཞིག་ལ་བྱ་སྟེ། མམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེས་ན་

ཅག་ཞེས་པ་ནས། མ་མེད་པ་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད། ཞེས་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར། སྤྱིར་བདག་མེད་ཡིན་ན། ཁྱོད་གཞི་དེ་ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བཤེས་  
ཆོས་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང་། མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་  
ཁྱོད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བཤེས་ཆོས་སུ་གཟུང་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་  
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བས་དེ་འབྲེལ་གྱི་  
ཆོས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ལ་མེ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བཤེས་ཆོས་སུ་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་སྤྱིར་ལུགས་སྤྱོད་  
ཅན་ཟེར་དགོས་སྟེ།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཀྱང་མཁྱེན་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཡང་། གང་རེག་གིས་དཔེན་པའི་མེ་  
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་ཚུལ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ལུགས་  
པའི་ཆོས་པའི་དོར་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཁྱོད་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བཤེས་  
ཆོས་སུ་གཟུང་བཤེས་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་  
འགྲིག་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་འབྲེལ་སྤང་ཆོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བཤེས་  
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་རེག་གིས་སྟོང་བའི་མེ་དེ་འབྲེལ་བཞེད་  
ཆོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བཤེས་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། མེ་གང་རེག་གིས་སྟོང་བ་དེ་འབྲེལ་སྤང་ཆོད་ཀྱི་དངོས་  
ཀྱི་བསྐྱབ་བཤེས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་སུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་  
ཐལ་ལོ། འདོད་མེ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་མཁྱེན་རྟགས་རིགས་མ་ལམས། སྤྱིར་བསྟོར་དེའི་  
བསྐྱབ་བཤེས་ཆོས་ལ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་ཚུལ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ལུགས་  
པའི་ཆོས་པའི་དོར་བཞེད་པའི་བསྐྱབ་བཤེས་ཆོས་ལ་སྤང་བཞེད་གནིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་  
དུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་བའི་མེ་ལ་ཤེས་འདོད་ལུགས་པའི་ཆོས་པའི་དོར་བཞེད་  
གནིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མེ་གང་རེག་གིས་སྟོང་བ་དེ་དེ་འབྲེལ་སྤང་  
ཆོད་ཀྱི་ཆོས་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བཤེས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་  
སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རྗེ་ཡབ་

སྤྲུལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏུ་བ་ཡོད་པ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་པ་དེ་འདྲའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མེ་མེད་པ་དེ་འདྲའི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུལ་སེལ་ཁ་ཁལ་ས། ཅི་སྟེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ནི་མེ་མེད་ཡིན་གྱི། མེ་མ་ཡིན་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན། མེ་ཡོད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་གྱི་མེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཞོག་ཚྭ་གསལ་དང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། རང་ལུགས་ལ། མེ་ཡོད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཏུ་ཡོད་རྟགས་སུ་སྤྲུབ་པོ། ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་ཁེལ་ས། མེ་ཡོད་པ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། མེ་མེད་པ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུལ་སེལ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཏུ་བ་དང་མེག་ཞེས་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་ནི། འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་སོང་བ་ཡིན་གྱི་ཡིན་འགོད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ན་སྤྲོད་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་དགོངས་སམ་སྟུམ།

གཞན་ཡང་། མེ་དེ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། མེ་མ་ཡིན་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྩེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྲུལ་སེལ་ཁ་ཁལ་ས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལ་མེ་ཡོད་ཏུ་སྤྲུབ་པ་ལ་ཏུ་ཡོད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ནི་མེ་དང་རྟགས་ནི་ཏུ་

བཞིན་ཡིན་ལ། མེ་ཡོད་དང་དུ་ཡོད་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་  
 ཏོ། །འདི་ནི་དེང་སང་གི་རྟགས་ཀྱི་བཅའ་ལྟར་ལྟར་གྲགས་མོད་ཀྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་  
 པ་དུ་མའི་གནས་སུ་རྟགས་ཏེ། འདི་ལྟར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མེ་མ་ཡིན་དེ་སྐྱབ་བྱིད་གཤག་  
 བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ། མེ་དེ་སྐྱབ་བྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་  
 ཅན། དུ་ལྟན་ལའི་སྤྱོད་དུ་བྱ་བ་ཞིགས་པར་ཐལ། མེ་མ་ཡིན་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་  
 སྤྱོད་ལྷ་བྱེད་བཀག་ན་ལྷ་བྱེད་ཞིགས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆང་མང་དེ་སྐྱབ་བྱི་མཐུན་དཔེར་བཞོན་པའི་  
 ཆོ་ཆང་མང་དང་དུ་ལྟན་ལ་གནིས་དེ་སྐྱབ་བྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མཐུན་པའི་  
 རོན། དུ་བར་མཐུན་པ་དང་། མེར་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་སོ། །འདྲོད་མེ་རུས་ཏེ།  
 ཆང་མང་དུ་བར་མཐུན་པ་མེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་  
 བཞིན་ལྟུང་ཡིན་འགོད་ཡིན་པར་ཤེས་འདྲོད་ཞུགས་པའི་རྟོག་པའི་ངོར་མེ་དེ་སྐྱབ་བྱི་  
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཁ་ཅིག་དེས་བཞག་པ་ལ་སྦྱོན་བཅང་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཏེ། དུ་བར་  
 མཐུན་པ་དང་མེར་མཐུན་པར་ཐལ་སོ། །ཞེས་ཆང་མང་དེ་དུ་བ་ཡིན་པར་མཐུན་པ་  
 དང་མེ་ཡིན་པར་མཐུན་པར་ཐལ་སོ། །ཞེས་ཐལ་བ་འཕངས་པ་གང་ཞིག་འགོད་ལྟུང་  
 ཡོད་འགོད་བྱིད་བང་དུ་བྱས་ན་ཆང་མང་དེ་དུ་བ་ཡོད་པར་མཐུན་པ་དང་། མེ་ཡོད་པར་  
 མཐུན་པར་ཐལ་བ་འཕངས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་འཕངས་ན་འདྲོད་ལན་དོན་མཐུན་  
 ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱིར་མེ་ཅམ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 སུ་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ཆེན་ལུ་ལས། དེས་  
 བཞིན་མེ་ཅམ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་འདྲ་བར་དུ་བཅམ་རྟགས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ཅིང་།  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུ་ལྟན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་  
 ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་འགོད་ལྟུང་ཡོད་འགོད་མ་ཡིན་པར་འདྲོད་མཐུན་ཞིག་ཡོད་པར་  
 གསལ་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ཨ་ལུ་ཨ་ལུ། འདིས་ནི་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་

ལ་ཡོད་འགོད་མི་རུང་སྒྲུལ་པ་ཡང་དགག་པར་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 གཞན་ཡང་། ཏུ་བཙུག་ཅན། མེ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་དེ་གི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྲུག་ཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཚོད་  
 ཏུ་བ་དང་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོད་ཏུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་སྲུག་ཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཇས་སྲུག་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་  
 མི་རུས་ཏེ། མེ་ཡོད་པ་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་ཏུ་མ་བྱལ་ན། བྱལ་པར་ཐལ། ཚོད་  
 དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་སྲུག་ཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཚོད་དང་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པས་བྱལ་དགོས་པའི་ཕྱིར།  
 མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་གང་  
 ཞིག་རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་སྲུག་ཟུང་བྱ་ཡིན་ན་རང་དང་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་  
 པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། རྣམ་དེས་དར་རྒྱུ་ཀུན་ལས། འབྲས་སུ་དང་། རང་བཞིན་དང་། མ་  
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱ་འབྲས་དེས་  
 བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་རང་གི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་སྲུག་ཟུང་བྱ་ཡིན་ན་རང་དང་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་།  
 ཆོད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཀུན་ལས། དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཉགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན།  
 རང་དང་ཇས་ཐ་དད་པའི་བྱལ་བྱེད་ཡིན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་རྣམ་  
 འགྲེལ་མེད་ལས། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྲུག་ཟུང་  
 བྱ་ཡིན་ན། ཏུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཞེས་དང་། རྣམ་གྲུབ་འགྲེལ་མེད་ལས། གཞན་  
 ཡང་། མེ་ཡོད་པ་དེ། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 སྲུག་ཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་མི་ཉག་པ་དེ། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་

དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སྤྱུང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུང་། ཅེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར། ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱུ་ཀླུ་ལུ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན། ཏུ་བ་  
 ཡོད་པའང་རྟགས་སྤྱུ་ཅེས་མེད་ཀྱི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་གན། མེད་དང་ཏུ་  
 ཡོད་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་པས་རྟགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སྤྱུ་བཞག་ཆོག་སྟེ།  
 གང་བསྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཆོས་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཀླུ་ལུ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན། ཏུ་བ་  
 ཡོད་པར་སྐྱབ་བྱེད་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་མཁུན་ནམ་འགྲེལ་ལྟར་ན་འདི་ལ་  
 མ་ཁྲུང་ཟེར་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀླུ་ལུ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན། ཏུ་བ་  
 ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་  
 སྐྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་  
 སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེད་པ་སྐྱབ་བྱེད་  
 དེ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པ་དེ་འདྲི་དངོས་ཀྱི་དགག་  
 བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཀླུ་ལུ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་  
 ཏུ་བ་དང་རྟགས་ཐ་དང་པའི་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་  
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱབ་སྟེ། མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱེད་ཆོས་ལོག་པ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན། རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་རྟགས་ཡིན་པར་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་  
 ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ལས། གཞན་  
 ཡང་། མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མེད་པར་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།  
 མེད་དེ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱེད་  
 ཆོས་ལོག་པ་དགག་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། འོན། རིགས་རྒྱན་དང་ཐེ་བཅུན་ནམ་འགྲེལ་སྟགས་སུ་མེད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་འཐད་  
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་དེས་མེ་ཉིད་སྦྱིར་བྱ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་  
 བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ། ཏུ་བ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འབྲས་  
 རྟགས་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་གི་སྟེང་ནས་མེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་  
 པར་གསུངས་པས་ལུང་དོན་སྦྱ་ཇི་བཞིན་པར་འཐད་དོ།

དེ་ལྟ་མིན་པར། མེ་དེ་སྦྱིར་བྱ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཏུ་ལྟ་ལ་འེ་མེ་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དག་ཡིན་  
 པར་ཐལ། དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོག་ལྟ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།  
 ཏུ་ལྟ་ལ་འེ་མེ་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་མ་  
 རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་རྟོགས་པར་ཐལ།  
 མེ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་  
 དག་གིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་  
 ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་རྟོགས་ན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་  
 པར་ཐལ། ཏུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་རྟོགས་ན་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱིར་  
 ཚོལ་ཡང་དག་གིས་རྟོགས་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་  
 བས། རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་བརྗོད་དོན་གསལ་བའི་མེ་ཡོད་པ་ལས། མེ་དེ་ཏུ་  
 ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ།  
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་འེ་མེ་དེ། ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་  
 བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་འེ་མེ་  
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་  
 དག་གིས་ཁྱོད་ཆད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེ་ཆད་མས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

དུལྔ་ལ་ལམ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གིས་ཁྱོད་ཆོད་མས་རྟགས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་པ་ནས། མེ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་དེ་དུལྔ་ལ་ལམ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ར་སྟོད་སྒྲིང་སྒྲེད་ཞབས་བྱང་གི་རྟགས་  
 རིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །

འོན་ཀྱང་། ཁྱོད་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ནམ་དག་ཡིན་ན། ཁྱོད་  
 ཀྱིས་རྟགས་ན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ནམ་དག་གིས་རྟགས་པས་མ་བྱལ་  
 རྟེ། དུལྔ་ལ་ལམ་མེ་ཆེད་སྟེག་པ་རྟགས་པའི་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུལྔ་ལ་ལམ་མེ་ཡོད་  
 པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ནམ་དག་དེས་ལའི་ཆེད་སྟེག་པ་རྟགས་ཀྱང་དུ་བའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒྱལ་ནམ་དག་གིས་དེ་མ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེད་སྟེག་པ་དེ་དེའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་དེ་  
 བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐམ་རྟགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྲུག་བྱུང་བྱ་ཡིན་པ་  
 དང་། སྐྱ་སྐད་ཅིག་མ་རྟགས་པའི་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ནམ་དག་ཡོད་  
 ཀྱང་དེ་དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒྱལ་ནམ་དག་གིས་མ་རྟགས་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་མཚུངས་པའི་  
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མེ་ཆོད་མས་དམིགས་  
 པ་དང་ཆེད་སྟེག་པ་གཉིས་པོ་དེ་རེ་རེ་ནས་དུལྔ་ལ་ལམ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྲུག་བྱུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 འོན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 སྲུག་བྱུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྲུག་བྱུང་  
 བྱ་ཡང་ཡིན་མཚན་ནི་དེ་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཀྱུན་  
 མཁུན་ནམ་འབྲེལ་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མེ་ཆོད་མས་དམིགས་པ་དང་ཆེད་སྟེག་པ་ནམས་རེ་  
 རེ་ནས་སྦྱོར་སྦྱོར་གཅིག་གི་ཆོས་སྲུག་བྱུང་བྱ་ཡིན་ཡང་། དུལྔ་ལ་ལམ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་



པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་མེའོད་དག་གཉིས་གང་དང་མེག་ཅིག་  
 པའི་ཕྱིར། སྐོགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་ལ། སྤྱིང་སྤྱང་ཞབས་བྱུང་གི་ཉགས་རིགས་༡༤༤ ལས།  
 མེཆད་མས་དམིགས་པ་དང་། ཆ་ཞིང་ལྷོག་པ་ན་མས་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་  
 བྱ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། མེཆད་མས་དམིགས་པ་བྱ་བའི་ཉགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཀོད་ཆོད་ཙམ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་  
 ཡིན་ཏེ། མེའོད་པ་བྱ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བཀོད་ཆོད་ཙམ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 ཡིན་པ་སྐྱབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ནི། ཡོངས་འཛིན་ཉགས་རིགས་༡༡༤ ལས། མེ  
 འོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བཀོད་ཆོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་བྱ་བའི་  
 ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་ཆོད་ཀྱི་དམ་ཡིན་ནོ། །  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། བཀོད་ཆོད་ཙམ་ཡིན་པར་དགོངས་པ་ནི་སྤང་ཆོད་ཀྱི་དེ་  
 མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པས་གོ་བྱས་ཏེ། དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 ཡིན་ན་སྤང་ཆོད་ཀྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་འདྲའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་སུ་སྤང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་སྤང་ཚུལ་ནི་དེ་ཡིན་ཚུལ་ལས་འགས་སུ་  
 འཛོག་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀོད་ཆོད་ཙམ་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་  
 བྱུང་ན། ཧུ་ལྷན་ལའི་སྤྱིང་ཧུ་གང་རིག་གིས་སྟོང་བའི་མེལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་  
 པའི་ཚྭ་པའི་ངོར་ཧུ་ལྷན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེའོད་དེ། ཧུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་  
 པའི་ཆོན། མེ་བཀོད་ཆོད་ཙམ་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་མ་བྱུང་ན། དེའི་ངོར་  
 ཧུ་བ་འབྲས་ཉགས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་ངོར་དགག་ཉགས་ཡང་དག་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཐིགས་དར་རྟེན་༡༠༡ ལས། ཕྱི་ཚྭ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་

དང་ཚོལ་བའི་དཔག་འདོད་གང་རེག་གིས་སྤྲོད་བ་ལ་གཙོ་བོར་ཞུགས་ན། མེ་ཡོད་སྤྲོད་  
ཚུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་དགག་ཉགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་མེ་མི་རྟགས་པར་འགྱུར་  
རྒྱུ་ལ། རྩལ་པ་མེད་ལ། མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ན་འབྲས་ཉགས་ཡིན་གྱི།  
གང་རེག་གིས་སྤྲོད་བ་སྤྲོད་ཚུལ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་དུ་ལྡན་ལ་ལ་ཚོས་  
ཅན། གང་རེག་གིས་སྤྲོད་བའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་  
ན། གང་སྤྲོས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མ་སོང་། གང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་དེ་  
སྤྲོས་པའི་སྤྲོད་ཡོད་པར་ཐལ། གང་དངོས་སུ་བཀོད་པ་གང་རེག་གིས་སྤྲོད་བའི་  
མེ་དེ་དེ་སྐྱབ་བྱའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་མ་སོང་ལ། གང་མ་སྤྲོས་ཤིང་མ་བཀོད་པའི་མེ་དེ་དེ་  
སྐྱབ་བྱའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་འབྲལ། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་འབྲལ་བ་ཡོད་  
པར་ཐལ། ཉགས་འགོད་པའི་ཆོ་བ་ཙམ་བཀོད་ལ། སོང་བ་ནི་ལའི་དུ་བ་སོང་བར་  
འདོད་པ་དེ་ལ། གང་སྤྲོས་པ་དེ་ཉགས་སུ་མ་སོང་། གང་སོང་བ་དེ་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར་  
ན་ཉགས་སུ་འདི་སོང་ཞེས་སྤྲོས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྲོད་འཇུག་པ་གང་ཞིག་  
མ་ཆུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་མ་ཆུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲོད་ཚོལ་ཡང་དག་མཁས་པ་  
ཡིན་ཀྱང་དེས་བཀོད་པའི་ཉགས་དེ་ཉགས་སུ་མ་སོང་བར་ཉགས་སུ་མ་བཀོད་པ་གཞན་  
ཞིག་ཉགས་སུ་སོང་བར་འདོད་པས་ན་སྤྲོད་དེ་ལྟར་འོང་ལ། སྐབས་འདིར་སྤྲོད་ཚོལ་ཡང་  
དག་མི་མཁས་པ་དང་ཕྱི་རྒྱུ་ཤེས་འདོད་ལ་སྤྲོས་ནས་བཀོད་སོང་གི་ཁྱད་པར་དོན་  
ལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སྤྲོད་མེད་དེ། བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཚོལ་བོར་སྤྲོད་པའི་བརྗོད་འདོད་  
ཀྱི་རྒྱུ་སུ་འབྲངས་ནས་དོན་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེན་བཞི་བར། སྤྲོད་བརྗོད་  
འདོད་རྒྱུ་འབྲངས་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པས་འབྲལ། ཅེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་རེག་གིས་སྤྲོང་བའི་མེལ་ཤེས་འདྲིང་ཞུགས་པའི་སྐལ་བའི་  
 རོར་དུ་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་ཆགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིང་ན། ཉུ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་  
 ཁྱོད་ཀྱི་ཆགས་ཀྱིས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྤྲོང་བའི་མེལ་ཤེས་པའི་དགག་  
 ཆགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཆགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཆགས་  
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉུ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཆགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག་རང་ལས་ཇས་ཐ་དད་དུ་  
 བྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་རེག་གིས་སྤྲོང་བའི་མེལ་ཤེས་དང་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་  
 ལུན་མེལ་ལས་འབྲས་བྱའི་ཆགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་  
 གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག་རང་ལས་ཇས་ཐ་དད་དུ་བྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེ་བྱུང་  
 དུ་འབྲེལ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན།  
 དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་ཆགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་  
 དངོས་སུ་ཟེན་པར་ཆགས་སུ་བཀོད་པའི་འབྲས་བྱུ་བ་དེའི་རྒྱ་གང་རེག་གིས་སྤྲོང་བའི་  
 མེལ་ཤེས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་རང་གི་ཤེས་  
 འདྲིང་ཆོས་ཅན་དུ་ལྡན་ལའི་སྤྲོད་དུ་གང་རེག་གིས་སྤྲོང་བའི་མེལ་ཤེས་པའི་སྐལ་བ་ལ་ཚུལ་  
 གསུམ་ཆང་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ།

ལ་ཅིག་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྟེན་དུ་བྱའི་ཀྱི་ལུན་མེལ་ལས་  
 གང་། དང་པོ་འབྲས་བྱའི་ཆགས་ཡང་དག་ལ། སྐབས་ཤིག་མཚན་ཉིད། དེ་བྱེད་བ། མཇུག་  
 གཞན་དཔུང་པ་དང་བཞི། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་  
 ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་པར་བཀོད་པའི་འབྲས་བྱུ་བ་དེའི་རྒྱ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཟེན་  
 པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་རང་གི་ཤེས་འདྲིང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་སྐབས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་  
 བའི་གཏན་ཆོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་རྟོན་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདི་

གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱ་མ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལས་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་  
 པ་ཡིན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་མ་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ལས། སྐྱབ་  
 པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་འབྲས་རང་གི་རྒྱ་མ་འབྲེལ་གཉིས་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་མ་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་  
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་གི་སྐྱེད་ནས་གསུངས་པས།  
 རྒྱ་མ་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་  
 དང་མས་ཐ་དང་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མ་འབྲེལ་གྱི་འབྲས་རྒྱ་མ་འབྲེལ་ལ་དགག་པ་  
 ལས་ལྷན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མ་འབྲེལ་འདི་ཉིད་དང་འཇམ་མེད་ལས། སྐྱབ་པ་གོ་  
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་དང་དང་ཐ་དང་དང་ཐ་མེད་དགཉིས་སུ་དེས་པའི་ཞེས་  
 མོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྒྱ་མ་འབྲེལ་ལ་དགག་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 ཀྱི་སྐྱབ་རྒྱ་མ་འབྲེལ་གསུངས་ཀྱི་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་སུ་  
 གསུངས་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་པ་ལ་ཞེས་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་  
 འབྲེལ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་འབྲེལ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པའི་གཞི་ དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྒྱ་མ་  
 འབྲེལ་ལ་དགག་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་  
 བསྐྱབ་པ་ལ་ཞེས་སུ་གྲུབ་པའི་གང་རེ་གཉིས་སྟོང་བའི་མེད་མེད་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་  
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་རྒྱ་མ་འབྲེལ་ལ་དགག་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། མ་ལྷན་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་  
 པ་ལ་དགག་པ་ལ་ཞེས་པའི་རྒྱ་མ་འབྲེལ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་  
 མེད་དགག་པ་ལ་ཞེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་  
 ལུགས་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མ་འབྲེལ་ལ་དགག་པ་ལ་ཞེས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་  
 ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་  
 དགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྒྱ་མ་འབྲེལ་གྱིས་ནི་རང་གི་བསྐྱབ་པ་ལ་  
 ཚེས་ཡིན་ན་མེད་དགག་དངོས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་ལ་  
 ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདིའི་དོན་ནི། ཚད་མ་ནུམས་ནི་མི་འདུག་པ། ཞེས་སོགས་  
 གྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་ལྷ་རྒྱལ་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོངས་སམ་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་པར་  
 བྱོལ། །

འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་ཙམ་འགྲེལ་ཤེས་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན།  
 རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་མ་ཡིན་དགག་དང་སྐྱབ་པ་གང་  
 རུང་ཡང་ཡིན་དགོས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་དེ། རྒྱུད་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་  
 ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱུད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡིན། རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པའི་  
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་དེ། རྒྱུད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཅེས་  
 སོགས་གསུངས་པས། ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་  
 དགག་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡིན་དགོས་ཏེ། མ་ཡིན་དགག་ནི་སྐབས་  
 པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱུ་མཚན་འགོད་པར་བྱེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་  
 ཙམ་འགྲེལ་ཤེས་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མ་ཡིན་དགག་བཟུང་བའི་རྟགས་ལ་སྐབས་རྟགས་  
 ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་ནི་སྐབས་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་དགག་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་རས་  
 ག་ཟེགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་  
 བ། རྟགས་དེས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྐབས་པ་ཞིག་  
 སྐབས་པའི་རྟགས་ལ་སྐབས་རྟགས་དང་། དེ་འདྲའི་དགག་པ་ཡིན་པ་ཞིག་སྐབས་པའི་རྟགས་  
 ལ་དགག་རྟགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲིད་པའི་ཕྱིར། འདྲིད་ན། འབྲས་  
 རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གཞིས་པོ་གང་རུང་ལ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་སྐབས་པ་ཞིག་སྐབས་པས་སྐབས་རྟགས་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་  
 ནི་དེ་འདྲའི་དགག་པ་ཞིག་སྐབས་པས་དགག་རྟགས་སུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲིད་

མི་རྒྱུས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་རང་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་ལས། དེ་ལས་  
གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྦྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་  
གསུངས་པའི་དངོས་པོ་སྦྱབ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
དེ་སྦྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ཀྱི་ལས།  
འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་སྦྱབ་པ་སྦྱབ་པའི་གཏན་  
ཆེགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། གཅིག་མ་དམིགས་པའི་གཏན་  
ཆེགས་ནི་ཆོས་ཅན། དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་  
ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རང་འགྲེལ་དུ་ཡང་ཆོག་འདི་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་ལ། ཞེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
གཉིས་ཀྱི་ལ་དགག་སྦྱབ་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམས་ལ་དགག་སྦྱབ་ཀྱི་རྣམས་  
གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་སྦྱབ་རྣམས་ལ་འབྲས་རང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།  
དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ལ་དགག་སྦྱབ་གཉིས་ཡོད་པས།  
རྣམས་ལ་དགག་པ་དང་སྦྱབ་པ་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་པར་སྦྱབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མ་  
གྲུབ་ན། འབྲས་རྣམས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་དགག་སྦྱབ་གཉིས་སུ་བྱངས་ངེས་  
པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ལ་དགག་སྦྱབ་གཉིས་  
ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་བཤད་འདི་ནི་དེ་ལས་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་  
ལ་དགག་སྦྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་ཞེས་སྐད་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་མེད་ལས། རྣམས་  
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་སྦྱབ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། དེའི་ཕྱིར་སྦྱབ་རྣམས་དང་དགག་རྣམས་  
གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། སྦྱབ་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རོ་བོ་ཐ་དང་དང་  
རོ་བོ་ཐ་མི་དང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྦྱབ་རྣམས་འབྲས་རང་གཉིས་སོ། ཞེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐེགས་དར་རྒྱུ་ཀྱི་ལས། བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲིམ་དཔེ་བ་བྱེད་

པ་མ་གཏོགས་དབྱེ་མི་རྣམས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་གནིས་སུ་ངེས་  
ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་གར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ། དེ་ལ་གནིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཁོ་  
ན་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་  
པའི་ལུང་དེས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གནིས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་གང་ཡང་རུང་བཞིག་  
ཤུགས་ལ་སྐྱབ་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཡིན་དགག་དུ་ལྟན་ལ་མ་མེ་མ་ཡིན་  
པ་ལས་ལོག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡོད་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། ཏུ་བས་  
ཏུ་ལྟན་ལ་མ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ལ། ཏུ་ལྟན་ལ་ར་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་  
ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལས། དེ་དངོས་སུ་སྐྱབ་ན་རྟགས་ཏུ་བདེ་དགག་རྟགས་དང་། བསྐྱབ་  
བྱ་དེ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་དགག་རྟགས་ཏུ་ཐལ་ཞེས་མི་འདྲོད་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་མ་  
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༧༧ལས། དེའི་འགྲེལ་བཤད་  
དུ་རྒྱ་གར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ལྟན་ལ་མ་མེ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་ཡི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་  
ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་པའི་བྱིར་རོ། གཅིག་ནི་དགག་པ་ཁོ་ན་འཇགས་ཆོག་ས་  
ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་མཐུག་དུ། སྐྱབ་བྱེད་མ་མེ་དག་གིས་ནི། མ་  
ཡིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ། བྱས་པས་སྐྱབ་པ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་  
ལས་ལོག་པ་དང་། ཏུ་བས་ལ་མ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་སྐྱབ་པས་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་  
པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་དེ་དག་གི་ཤུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྗེས་དཔག་གི་ཤུགས་  
ཀྱི་རྟགས་བྱ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་རྟགས་དང་དགག་རྟགས་ཏུ་ཐལ་བར་  
འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱབ་སེལ་༡༡༧ལས་ཀྱང་། འོན་  
ཀྱང་། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གནིས་ཀྱི་ནི་རང་རང་གི་ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་  
བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སྐྱབ་པར་གྱུར་བ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཤུགས་ལ་དགག་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་  
པས་མ་ཡིན་དགག་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གོང་དུ་རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་༥༠༡ལས་གསུངས་པའི་ལུང་བཞེད་པ་ལྟར། དུ་  
 བ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་གང་རེག་གིས་སྟོང་བའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་  
 ཏུགས་པས་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དུ་བཙུག་ཅན། རྩོད་དུ་ལྡན་ལ་ལ་  
 གང་རེག་གིས་སྟོང་བའི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
 རྩལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པར་ཐལ། རོན་གཞེར་ཡིད་ཀྱི་སྐྱུན་སེལ་  
 རྣམས། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། རྩལ་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་  
 ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། དགག་པ་ཡིན་པ།  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༦ ལས་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༩ ལས།  
 ཁའིག འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་གང་ཞིག དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱུང་ལེ་ཤོ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ། ཞེས་ཟེར་ན།  
 དུ་བཙུག་ཅན། དུ་ལྡན་ཀྱི་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་  
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་གང་ཞིག མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་  
 ལོག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩལ་པར་འདོད་  
 ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མེ་བུས་ཏེ། མེ་མ་ཡིན་  
 པ་ལས་ལོག་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་གཞེར་ཡིད་  
 ཀྱི་སྐྱུན་སེལ་༣༠ལས། སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཞིས།  
 མཆན་ཉིད་རིམ་བཞིན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་  
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ། དེ་གང་ཞིག དེ་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་པ། ཞེས་



གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། རྟགས་དེའི་རྟགས་ཅན་ཆེས་དཔག་དགག་རྟོག་དང་དངོས་  
 གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ཡིན་པའི་རྟགས་ལ་དགག་རྟགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གནིས་  
 བྱི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆོག་སོ། །ཞིས་སོགས་ཀྱི་  
 ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་  
 དོན་ནི། དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བཟུང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེ་འདྲའི་  
 རྟགས་ཅན་ཆེས་དཔག་གནིས་རིམ་བཞིན་དགག་པ་དང་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་རྟགས་  
 ཡིན་ན་དགག་རྟགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པ་ནི། ཁོང་དུ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་  
 ལུང་དེ་རྣམས་ལས་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཏུ་བ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་ཏུ་  
 ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་  
 འདྲའི་རྟགས་ཅན་ཆེས་དཔག་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མས་དམིགས་པ་  
 ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་གིས་སྟོང་བའི་མེ་ཡོད་པར་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་  
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་  
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྩེ་བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། འོ་ན།  
 ཏུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་རྟགས་དང་སྐྱབ་  
 རྟགས་ཡང་དགག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་སྐྱབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་  
 པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཁྱང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
 རྟགས་ཅན་ཆེས་དཔག་དགག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་  
 ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མས་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྩེ་བཙུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས། གཟུགས་འཛིན་དབང་  
 ཤེས་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་

རྒྱལ་ཁོ་མི་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལྟར་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་དང་།  
 ཞེས་དང་། རོན་གཞིར་ཡིད་གྱི་ཕུན་སེལ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་  
 ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱལ་ཁོ་མི་སྐྱེ་བ་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དབང་ཡིད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་  
 ཁོ་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་དང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱ་  
 ༡༥༡ལས། བཞི་བ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལ་དམིགས་རྒྱ་  
 དང་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཅིང་།  
 རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་  
 ༡༡དང་པཎ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༡། སྤྱི་མིང་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་  
 རིགས་༤༤ལོགས་སུ་ཡང་། དེ་དང་མཚུངས་པར་རྒྱུ་ལྟར་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་  
 དག་གི་མཚན་གཞི་བཞག་ཡོད་པ་དེ་ལ། འོན་ཀྱང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དམིགས་  
 རྒྱ་དང་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པོ་ཅམ་རང་གི་རྒྱུ་ལྟར་ལྟ་པ་རང་རྒྱུ་མི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བ་དང་། རེས་  
 འགའ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རྟགས་ན། དེ་ལ་དམིགས་རྒྱ་དང་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་  
 རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་རྟགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདྲི་བའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་རུས་ཏེ། དེ་  
 ལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་རྟགས་པར། དེ་གཉིས་ཅམ་རྒྱུ་ལྟར་  
 ལྟ་པ་དེ་མི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཅིང་རང་རྒྱུ་བར་རྟགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུ་སྐྱེ་  
 བར་རྟགས་ནས་དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བའི་གཞི་མཐུན་རྟགས་པ་ལ་རང་རྒྱུ་  
 སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་དེ་གཉིས་ཅམ་གྱི་མི་ཆོག་པར་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ལ་ཡང་བརྟེན་  
 པར་རྟགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟགས་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རོན་ལ་  
 ཁྱབ་ཀྱང་ཐ་སྐྱོད་ཅམ་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡོད་སྟེ་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ།

ཡང་རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་པོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་  
 ༡༡དང་། ཀྱང་མཐུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༤དང་། སྤྱི་མིང་སྤྱད་ཞབས་བྱུང་གི་རྟགས་རིགས་  
 ༡༤ལོགས་ལས། རང་གི་དམིགས་རྒྱ་ཁོ་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ། སྤྱི་མིང་

དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཁྱུང་དང་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་  
 ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དག་ཏུ་གསུངས་པ་ལ། འོ་ན། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རང་  
 གི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་  
 དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བའི་ཕྱི་ལྷན་ལོང་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་  
 མེན་ཏེ། དེ་ལྟར་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་ངེས་པ་ལ་དེ་ལ་དམིགས་  
 སྒྲིལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲུབ། ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་  
 པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་རྟོགས་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ར་སྟོད་བཙུམ་གྱི་  
 ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་དང་བཅས་  
 པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་  
 སྤྱི་བ་འདི་རྒྱ་ཁྱུང་དང་པར་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དག་གི་རྟོགས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དག་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པར་མི་  
 སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས། སྤྱི་ལོ་  
 དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་  
 ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་  
 པར་མི་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས།  
 སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་དང་བཅས་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་  
 དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རེ་ནས་སྐྱབ་སྤྱོད། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་སྒྲིལ་  
 དང་བཅས་པ་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བའི་གང་ཟག་དེས། སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་རང་གི་  
 དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།  
 དེ་འདྲི་གང་ཟག་དེས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་མེད་པའི་ཐེ་ཆོམ་བའི་  
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་དབང་ཤེས་དམིགས་སྒྲིལ་དང་བཅས་པ་ལ་  
 ཐེ་ཆོམ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྲུབ་སྤྱོད། དེ་རྟོགས་དེ་ཡིན་

པར་ངེས་པ་ལ་དེ་ལ་རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་བྱ་བ་ཅིང་། དེ་རྟགས་དེ་  
ཡིན་མིན་ཐེཛོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་ལ་རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་ཡོད་པར་ཐེཛོམ་  
ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱ་བ་པ་ལ་དགོངས་པ་དང་། དེ་ལ་རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་ཡོད་  
པར་རྟགས་པ་ལ། དེ་རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པར་རྟགས་པས་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་  
རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པར་རྟགས་པ་ལ་དེ་རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་ལས་སྒྲེས་  
པར་རྟགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་ཡོད་པར་རྟགས་ན། རང་གི་  
དམིགས་སྒྲུབ་ལས་སྒྲེས་པར་རྟགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྐྱམ་སྟེ་དབྱུང་པར་བྱ།

གཞན་ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྔ་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་མེད་  
པར་མི་སྒྲེབ་འདི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་ཕྱིར། འདྲི་དཔེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།  
རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་མེད་ན་ཁྱེད་མི་སྒྲེས་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་ན། སྔོན་པོ་མེད་  
པའི་ས་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན། སྔར་སྣང་དབང་ཤེས་མི་སྒྲེབ་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་སྒྲུབ་མེད་  
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞི་དེར་མ་བྱལ། སྤྱིར་དེ་ལ་བྱ་བ་པ་  
ཡོད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་དེ་སྔར་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་  
ཀྱང་དབྱུང་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩༧༧ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་  
རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་མེད་ན་མི་སྒྲེབ་འདི་དངོས་པོ་དེ་སྔར་སྣང་དབང་ཤེས་རང་གི་དམིགས་  
སྒྲུབ་དང་བཅས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་བྱུང་པར་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན།  
འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་ལ། དེས་སྔོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཚྭ་གས་ཀྱིས་བཤགས། ཡང་ན། སྔོན་པོ་  
མེད་པའི་ས་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན། མི་སྒྲེབ་འདི་དངོས་པོར་ཐལ། སྔར་སྣང་དབང་ཤེས་རང་  
གི་དམིགས་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་  
ནི་རྟགས་རིགས་མཐའ་དབྱེད་པའི་ལས། རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་མེད་ན་མི་སྒྲེབ་འདི་དངོས་  
པོ་ཞེས་སོགས་ན་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲུབ་བཏང་ནས། རང་གི་དམིགས་སྒྲུབ་མེད་པར་  
མི་སྒྲེབ་ཞེས་སྒྲུབ་ནས་ཀྱན་མཁྱེན་རང་ལུགས་སུ་མཛད་འདུག་པ་དེ་ལ། རང་ལུགས་

རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་ལྟར་ཁས་སྒངས་ཀྱང་སྒྱུ་མེད་དེ། དེ་ལ་སྒྱུ་མེད་ཀྱི་ལན་  
ནི་འདི་ལྟར། ཁོ་ན་ནི། རང་གི་དམིགས་སྒྱུ་མེད་ན། མི་སྒྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་  
བྱབ་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་སྒྱུ་མེད་ན་མི་སྒྱེ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གི་  
དམིགས་སྒྱུ་དང་བཅས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་ཅེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་  
སྟེ།

འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁུན་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་ན། སྔོན་པོ་སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་  
དམིགས་སྒྱུ་མ་ཡིན་པར་སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྱུ་མེད་ན་སྔར་སྤང་དབང་  
ཤེས་མེད་པས་མ་བྱབ་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྔོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཚུགས་ཀྱིས་བཤགས་  
ཞེས་པའི་གཞུང་དེས་ས་ཚུགས་དེར་དམིགས་སྒྱུ་དེ་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་དེ་ཡོད་པར་  
བལྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱང་ཐང་ཨ་བླ་སློགོས་ཀྱི་རྟགས་རིགས་༡༧ ལས། འབྲེལ་  
བསྐྱབ་ལ་དེས་སྔོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཚུགས་ཀྱིས་བཤགས་ཞེས་པ་སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་རང་  
གི་དམིགས་སྒྱུ་སྔོན་པོ་མེད་ན་མི་སྒྱེ་བའི་ལན་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཚུགས་  
ཆོས་ཅན། ཟེར་ན། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྔོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཚུགས་ཆོས་ཅན། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་  
དམིགས་སྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུ་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་བྱབ་ན། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་  
ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡོད་ན་བྱོད་ཀྱི་སྒྱུ་བཞི་ཀ་ཡོད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། བྱོད་སྒྱེ་བའི་ས་  
པར་དྲ་རང་གི་སྒྱུ་བཞི་ཀ་ཆང་དགོས་ཤིང་མ་ཆང་ན་མི་སྒྱེ་བའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལྷ་འབྲས་འཁོར་  
ལོ་༡༧ ལས། མདོར་ན་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་བྱོད་ཀྱི་སྒྱུ་བཞི་ཀ་ཡོད་པས་བྱབ། ཤེས་  
པ་ཡིན་ན་བྱོད་ཀྱི་བདག་སྒྱུ་དང་། དེ་མ་ཐག་སྒྱུ་གཞིས་ཀ་ཡོད་པས་བྱབ། ཅེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྔན་པོ་ཆོས་ཅན། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིམ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་སྒྲིམ་ངོས་བཟུང་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།  
 བྱོད་དེའི་རྒྱ་སྒྲིམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བྱོད་  
 དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་  
 མེད་ན་དེ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔན་པོ་མེད་པའི་ས་  
 རྩོགས་ཆོས་ཅན། སྔར་སྤང་དབང་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འཁྱུར་  
 གཞིས་པ་ལ་མ་བྱབ་ན། སྔན་པོ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེད་ཕྱེད་  
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་པའི་ངེས་  
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། བྱོད་མེད་པར་དེ་འབྱུང་བ་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཏུ་བ་མེད་པའི་སློག་སྤྲོད་དང་། རྩོ་  
 རྩོགས་བརྒྱུ་པའི་མེས་ཀྱི་མེད་པར་ཏུ་བ་འབྱུང་བས། དེ་དག་ལས་ཏུ་བ་སྐྱེས་པའི་ངེས་  
 པ་མེད་པ་རྣམས་ངེས་རང་འགྲེལ་དང་དེའི་དར་ཁྱིམ་གཞིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གང་  
 ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་རྣམས་འགྲེལ་ཤེས་ལས། ཏུ་བ་  
 མེད་པའི་སློག་སྤྲོད་དང་། རྩོ་རྩོགས་བརྒྱུ་པའི་མེས་ཀྱི་མེད་པར་སྐྱེད་པའི་ངེས་  
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམས་ངེས་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 པ་ནས། མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་  
 དང་། དེའི་དར་ཁྱིམ་ལས། རྒྱུ་འཕྲུལ་དེ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་ངེས་  
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། ཏུ་བ་མེད་པའི་སློག་སྤྲོད་སློགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཏུ་བའི་སྐྱེད་ཕྱེད་མ་ཡིན་  
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱོད་མེད་པར་ཏུ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་ན་བྱོད་ཏུ་བའི་སྐྱེད་ཕྱེད་མ་  
 ཡིན་པར་འཛོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་  
 དེ་མེད་པར་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་སྐྱེད་ཕྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་

པར་ཐལ། འདྲི་ན། རྒྱུ་མེད་པར་བཅད་ཤེས་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་རྒྱུ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་  
རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲི་ན། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་རྒྱུ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་  
མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་བྱིས། འདྲི་མི་བྱས་ཏེ། ཀྱུ་མ་མེད་ན་མ་  
འགྲེལ་ལེ་ལེ་ལས། དེ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་  
ལེན་བྱམ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིས། རྟགས་ལས། འདྲི་ན། རྒྱུ་མེད་ན་  
བཅད་ཤེས་མེད་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ན་མ་དངོས་རྒྱུག་རྩང་  
ཡིན་པའི་བྱིས་ན། མ་ཁྱབ་ཤི། དངོས་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་གང་རྩང་ཡིན་ན།  
ཁོ་མེད་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་བྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་  
ན་རྒྱུ་ཚོས་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱུ་མེད་པར་ཆོས་དེ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་  
དབྱེད་པར་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་ཡོད་དང་། པཌ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་ཀུན་གསལ་ལས།  
རང་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར་མེས་ན་འདྲི་གས་བྱེད་དུ་མེད་པར་ཡང་སྐྱུ་རྩལ་འབྱུང་བ་ཡོད་  
པའི་བྱིས། སྐྱུ་རྩལ་མེད་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན། མེས་སྐྱུ་རྩལ་ཀྱི་  
རྒྱུ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིས། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དེ་མེད་པར་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་  
རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ཀྱུ་ནས་མཚུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན། རྩོན་པོ་ཆོས་  
ཅན། རྒྱུ་རྩོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མེད་པར་དེ་འབྱུང་བ་  
ཡོད་པའི་བྱིས། འདྲི་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རྩོན་སྣང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་  
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་བྱིས། འདྲི་མི་བྱས་ཏེ། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་མིག་  
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་བྱིས་ཏེ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལེ་ལས། རང་ལུགས་ནི།  
དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཚན་ནི། དབང་ཤེས་ལུལ་གྱི་རྣམ་ལྟན་དུ་གཙོ་བོར་  
དངོས་སུ་སྟེང་བྱེད། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་  
གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལྟན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟེད་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ནི་ད་ལ་དང་ལ་ལས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། མདོ་ལྟེ་བའི་ལུགས་  
 དགག་རང་ལུགས་བཞག་པའོ། ཞེས་པ་ནས། སྡོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྡོན་ལྷང་དབང་  
 ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྡེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོན་ལྷང་དབང་ཤེས་དང་ཇུས་གཞན་མ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོན་ལྷང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ནི་ད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་སེམས་  
 ཅམ་པས་མདོ་ལྟེ་བའི་ལུགས་དགག་པའི་སྐབས་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་སྡོན་པོ་སྡོན་ལྷང་དབང་  
 ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྡེ་མ་ཡིན་པ་དགག་པར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་  
 བར་རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྡོན་པོ་མེད་པར་སྡོན་ལྷང་དབང་ཤེས་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་  
 ཐལ། སྡོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྡོན་པོ་སྡོན་ལྷང་དབང་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་  
 ཡང་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། འོན་མདུན་གྱི་དམ་བཅའ་བའི་སྟེབ་སྡེ་མེད་པར་མདུན་གྱི་  
 དམ་བཅའ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་དམ་བཅའ་བའི་སྟེབ་སྡེ་མེད་པའི་  
 ས་ཕྱོགས་སུ་མདུན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་མ་ཁྱབ་མཆོམས་  
 ལ་རྟགས་དེར་ཐལ། གངས་རི་སྡོན་པོ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་གངས་རི་སྡོན་པོ་སྡོན་ལྷང་དབང་  
 དབང་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དབྱུང་པར་བྱ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ།  
 སྡོན་པོ་སྡོན་ལྷང་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྡེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་  
 ལ་དང་ལ་ལས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། མདོ་ལྟེ་བའི་ལུགས་དགག་རང་ལུགས་  
 བཞག་པའོ། གང་པོ་ནི་མདོ་ལྟེ་བ་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་  
 དམིགས་སྡེ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། ཞེས་པ་ནས། སྡོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྡོན་ལྷང་དབང་  
 ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྡེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོན་ལྷང་དབང་ཤེས་དང་ཇུས་གཞན་མ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོན་ལྷང་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ནི་ད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་མདོ་ལྟེ་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ཡིན་པས། གཟུགས་  
 གཟུགས་འདྲིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྡེ་དང་གཟུང་དོན་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་རིགས་  
 རྒྱན་ལ་ལས། རང་ལུགས་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྡེ་གྱི་མཆོན་ནི། དབང་



ཤེས་ལུ་ཡི་ཆུ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཅུང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་  
 མཆོད་ཀྱི་དབང་ཤེས་རང་འབྲེལ་ཆུ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཅུང་། དེ་ཡང་  
 གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་ཆུ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་  
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོན་པོ་སྔོས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་  
 རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་སྔོས་དབང་ཤེས་སྔོན་པོར་ཉིད་ཀྱི་ཆུ་ལྟ་བུ་གཙོ་  
 བོར་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཅུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་དེའི་  
 ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྔོས་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་པས་ཁྱབ་  
 པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེད་ཅུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྔོན་པོ་མེད་པའི་ས་  
 རྒྱུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་འདེབས་པའམ།  
 ཡང་ན་སྔོན་པོ་སྔོས་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་ལ། དེ་དེ་འབྲེལ་དབང་  
 མཛོད་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་དང་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་འཛིན་དབང་  
 ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་དང་གཟུང་དོན་ལྷག་པ་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མཛོད་ཀྱི་  
 དེ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོས་དབང་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་འབྲུལ་བའི་  
 དམིགས་རྒྱུ་ལ་སྔོན་པོ་དང་གཟུགས་མེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོས་དབང་ཤེས་དང་  
 གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོ་དང་གཟུགས་དམིགས་རྒྱུ་ཡིན་མེད་ཆཡོད་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་  
 ཞིག་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་དེའི་དམིགས་རྒྱུ་དང་གཟུང་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཀླུ་ལས། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་  
 ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པར་ཐལ། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟེ་  
 བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མེལ་ཀླུ་ལས། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུ་དང་གཟུང་དོན་དོན་

གཅིག་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དབྱང་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་། པཌ་ཆེན་མ་  
འབྲེལ་༡༩དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་༡༧༥། གློ་གླིང་རྟགས་རིགས་༥༥། དཔྱད་  
ལྟ་ཐུན་མེལ་༥༡མོགས་སྟུ། རེས་འགའ་སྟེ་བ་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོར་རང་རྒྱུད་དང་བཅས་  
པར་སྦྱབ་པའི་རྒྱ་སྦྱི་ཕྱོག་སྦྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་སྟུག་སྟངས་པ་དང་། ལྡོ་བ་དུན་ཡིད་གྱི་  
ཐུན་མེལ་༡༡༡ལས། སྟུག་བདེན་རང་རྒྱ་ཡོད་པར་སྦྱབ་པ་ལ་རེས་འགའ་སྟེ་བའི་དངོས་  
པོ་ཡིན་པ་རྟགས་སྟུག་གོད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་འི་རང་ཕྱོག་སྦྱབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་  
ལ། ཁོན་རེ། རེས་འགའ་སྟེ་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོར་རང་རྒྱུད་དང་བཅས་  
པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བྱོད་ཡིན་པར་  
ངེས་པ་ལ། དེ་སྟེ་བ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྟེ་བར་ངེས་ན་དེ་རང་གི་རྒྱ་  
ལས་སྟེ་བར་ངེས་དགོས། དེ་ལྟར་ངེས་ན་དེ་རང་རྒྱུད་དང་བཅས་པར་ངེས་དགོས་པའི་  
ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྟེ་བ་ཡིན་ཞེས་རྗེས་འཇུག་ས་མེད་ན་མ་  
འོངས་པར་འཇུག་པས་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཟེར་བ་དང་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་ཡོད་པར་  
མིག་མཐར་རང་གི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་ཡོད་པའི་དངོས་པོར་གོ་བས་སྟོན་མེད་ཅེས་ལན་བཏབ་  
ན་ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་སྟེ།

རེས་འགའ་སྟེ་བ་པའི་དངོས་པོ་དེ་དེ་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཚེད་  
གཞི་དེ་རྟགས་དེ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ་དེ་སྟེ་བ་པར་ངེས་དགོས་པ་གང་ཞིག་སྟེ་བ་ཞེས་  
པའི་རྗེས་འཇུག་ས་སྟུར་ན་འདས་པར་འཇུག་པས་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་པར་གོ་བའི་ཕྱིར།  
དེས་ན་དེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་པར་རྟགས་ན་དེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་བཅས་པར་རྟགས་དགོས་  
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་རིགས་བྱུར་རྒྱན་༡༥ལས། ཁ་ཅིག་རེས་འགའ་སྟེ་བ་  
པའི་དངོས་པོ་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོར་རང་རྒྱུད་དང་བཅས་པར་སྦྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་  
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རེས་འགའ་སྟེ་བ་པའི་དངོས་པོར་ཆད་  
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་བ་པའི་དངོས་པོར་ཆད་མས་

ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། ཞེས་པ་ནས། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་  
པོའི་རྒྱལ་ས་སྐྱེས་པ་ར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཉེར་ལེན་  
གྱི་ཕུང་པོའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། ཉེར་ལེན་ཆུ་མཆོད་འབྲེལ་ལུ་ལས། ཁ་ཅིག་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་དེ། ཉེར་  
ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་དག་  
ཡིན་ཞོ་བེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པ་ར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རེས་འགའ་སྐྱེ་བ་ར་ཆད་མས་  
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ར་ཆད་མས་ངེས་  
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆུ་མཆོད་འབྲེལ་  
ལུ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རང་རྒྱུ་  
དང་བཅས་པ་ར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱལ་ས་  
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྡང་དག་ཡོད་པ་ར་ཐལ། ཞེས་པ་ནས། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རེས་  
འགའ་སྐྱེ་བ་ར་ཆད་མས་ངེས་པ་ར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་སྐྱེ་བ་ར་ཆད་  
མས་ངེས་པ་ར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ར་ཆད་མས་  
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ་ལོ། ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བསྐྱབ་ཀྱི་  
ཕྱི་རྒྱུ་ལྡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། སྐྱེ་ཞེས་པ་མ་འོངས་  
པ་དང་ད་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་ཅིང་ད་ལྟར་སྐྱེ་བ་ར་ཐེས་འདྲོད་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་ལྡང་དོར་དེ་  
རྒྱལ་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱེ།

གཞན་ཡང་། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་  
རང་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱི་  
རྒྱལ་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བབྱུང་བུ་ཡང་ཡིན། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡང་  
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཞོགས་བྱས་པ་ལ། རང་རྒྱུད་དང་

བཅས་པ་ཚོས་ཅན་ཟེར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་  
 ཐལ། འདྲི་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་མི་རུས་  
 ཏེ། དེ་དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏྲ་  
 བྱ་རྣམ་འགྲེལ་༡༠༩ལས། ཁ་ཅིག་ཚོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་  
 གང་ཞིག་གཞི་དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་དེ། ཚོས་དེ་གཞི་དེར་སྐྱབ་པའི་རང་  
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཚོས་ཅན།  
 ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོར་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་རང་  
 བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལ་ཉེར་ལེན་  
 གྱི་སྤང་བོར་རང་གི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་འདྲི་གན་རྟགས་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱུ་བ་པར་ཐལ་  
 བ་དང་། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོའི་རྒྱ་འཕ་དེ་དང་བཅས་པ་འདྲི་གན་ཡང་རེས་འགའ་  
 བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་རེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་  
 རོ། །དེས་ན། ཏྲ་བྱ་རྣམ་འགྲེལ་༡༠ལས། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་སྐྱོར་གྱི་  
 བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོར་རང་རྒྱ་  
 དང་བཅས་པ་དེ། དེ་སྐྱོར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྒྲེ། ཁོ་རང་  
 ལ། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དེ་དེ་སྐྱོར་གྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། རང་རྒྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོར་རང་རྒྱ་ལ་འབྲེལ་  
 བ་དེ། དེ་སྐྱོར་གྱི་རྟགས་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་  
 གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་  
 དང་། ཤུ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩ ལས་ཀྱང་། འོ་ན། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་གྱིས་  
 ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོར་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་གཟུང་

བྱ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་  
 དེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དེ། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།  
 རང་ལྷགས། རང་རྒྱ་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱུག་ཟུང་  
 བྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱུག་ཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན་རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོའི་  
 རྒྱ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། རང་རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་  
 རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། རྒྱ་མེད་ན་རེས་འགའ་བའི་  
 དངོས་པོ་མེད་པས་ཁྲུབ་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། རེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རེས་འགའ་བའི་  
 དངོས་པོ་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 དང་། ཡང་རང་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 རང་གི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོངས་འཛིན་བསྟན་གྱི་ཀླུ་ལས། དངོས་པོ་ཡིན་  
 བ་རང་གི་རྒྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྲུབ། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རང་གི་རྒྱ་ཆོས་ཅན།  
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་  
 རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གྲུང་ཐང་ཨ་ཁྲུ་མོ་ཤོས་ཀྱི་བསྟན་གྱི་  
 ཀླུ་ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་མེད་པའི་  
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཅེས་གསུངས། ར་སྟོད་བསྟན་གྱི་ཀླུ་ལས་ཀྱང་། གོང་དུ་འདྲོད་ན།  
 རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་རྒྱ་རང་རྒྱ་དང་གཅིག་ཡིན་  
 པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱ་རང་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་རང་  
 རྒྱ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རང་རྒྱ་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རང་  
 རྒྱ་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཆོས་དེའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་དུ་སོང་། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞི་ཆོས་ཅན་གང་གི་སྟངས་དུ་ཡང་ཤེས་འདྲོད་མ་ཞུགས་པར་སྐྱིར་

བདང་ནས་རང་རྒྱལ་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་འདིར་གཞི་འདུས་བྱས་གང་  
ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་ལྟེང་དུ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་བཀོད་པས་ན། ཚོལ་  
བ་དེའི་ངོར། རང་རྒྱལ་པ་ཅིང་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱད་བྱ་དང་  
རྟགས་དེའི་རྒྱལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་པ་ཅན། རྟོད་དེའི་རྒྱལ་པ་ར་ཐལ། རེས་  
འགའ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རེས་འགའ་བའི་  
དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་པ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་ར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
སྤྱིར་བདང་ནས་རང་རྒྱལ་པ་ཅིང་། གཞི་འདུས་བྱས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་ལྟེང་དུ་  
ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་རང་རྒྱལ་པ་ལ་དགོངས་ནས། རྒྱལ་འབྲས་འཁོར་  
ལོ་༡༩༧༥ལ། རང་གི་རྒྱལ་པ་དང་རང་དངོས་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཁོ་ན་  
རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱལ་པ་ར་ཐལ། རང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་  
ན་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རང་ཆོས་ཅན། རྟོད་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྟོད་ཀྱི་རྒྱ་  
ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོར་ཅན་  
ཀྱི་ལན་འདེབས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། ཞེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་རང་རྒྱུད་བཅས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་  
དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་ཆོས་ཅན། རང་  
རྒྱུད་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འདོད་  
ལན་འདེབས་པའི་ཆོ། ཞེར་ལེན་གྱི་ཕུང་བོ་རང་རྒྱུད་བཅས་པར་འདོད་ཅེས་བརྗེ་  
རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་གང་དང་  
གང་གི་ལྟེང་དུ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དེ་ལ་འདོད་ལན་དེ་ལྟར་བརྗེ་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་  
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་གང་རུང་ཞིག་གི་ལྟེང་དུ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་  
པའི་ཚོལ་བའི་ངོར་རང་རྒྱལ་པ་ཅན། རང་རྒྱུད་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འདོད་ལན་འདེབས་པའི་ཆོ། དེའི་ངོར་རང་རྒྱུད་བཅས་

པར་འདྲ་ཅེས་བཅི་རིགས་པར་ཐལ། འདྲ་ན། སྒྱུར་བ་འདི་ལ་འདྲ་ལན་མི་ཐེབས་  
 པར་ཐལ། འདྲ་ལན་དེ་ལྟར་བཅི་རིགས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་འདྲ་ཅེས་ལན་འདེབས་  
 མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་  
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེའི་ངོར་རང་  
 རྒྱ་རང་རྒྱ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་  
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ཡང་དག་གི་ངོར་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་  
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་  
 ཐལ། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འདྲ་ལན་འདེབས་པའི་ཆོ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཉེར་  
 ལེན་གྱི་སྤང་བོའི་རྒྱ་དང་བཅས་པར་འདྲ་ཅེས་བཅི་དགོས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་  
 ལ་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོའི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དེ་འདྲི་ག་དགོས།  
 དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཆོགས་པའི་ཆོགས་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་ལ་  
 ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་དེ་འདྲི་ག་ཀྱང་། ཆོས་ཆོས་  
 ཅན་སྒྱུར་བའི་ཆོགས་ལ་བའི་རང་སྒྲུབ་ནང་དུ་ཆོད་གཞི་ལན་གཉིས་སུ་འཇུག་དགོས་པའི་  
 ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་པ་དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་པར་ཐལ། ཞེས་  
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་འདྲ་ལན་བཏབ་པས་དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་རང་རྒྱའི་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་པར་  
 འདྲ་ཅེས་བཅི་རིགས་ཤིང་དེ་ལྟར་འདྲ་ལན་ཡང་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཅི་རིགས་  
 ཏེ། རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་ཞེས་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་སྒྲ་བསྐྱས་པ་  
 ཡིན་ལ་རང་སྒྲ་སྒྱུར་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཆེ་བ་ཡིན་འགོད་ཡིན་ན་རང་སྒྲུབ་ནང་  
 དུ་ཆོད་གཞི་ལན་གཉིས་སུ་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལན་གཉིས་སུ་མ་བཅུག་ན་སྐབས་  
 དོན་བོར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེས་པར་ཐལ། ཟེར་

ན། ཅིའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་ནི། དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་རང་རྒྱ་འདུས་བྱས་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱིར་ལྷགས་སྤྱིན་ཅན་གྱི་ལན་འདེབས་སམ་དཔུང་པར་བྱའོ།

## རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆིག་འབྲེལ།

གཞིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི། རྒྱལ་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་  
དུབ་འབྲས་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། ཁོ་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ངོ་བོ་དེ་གང་  
ཞེ་ན། དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།

ཅ་བར། རང་བཞིན་ཡོད་ཅམ་དང་།

འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་།

ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་བྱང་། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་གྱི་བའི་སྐྱབ་པ་དེ་སྐྱབ་པ་  
ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གྱུར་བའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་  
ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་གྱུར་བའི་ཆོས་དེ་རྟགས་སུ་བཞོད་པའི་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།  
ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེ་དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་སྐྱབ་  
པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཅ་བའི་གཞུང་སྤྱིར་ནི། བྱས་པ་ཆོས་  
ཅན། རང་གི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཡོད་པར་བྱབ་པ་ཅམ་དང་བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་  
ཁྱེན་གཞན་སོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཆོས་སུ་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་  
ངོ་བོ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་ལྟེང་  
ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་  
ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་  
ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཡང་སྐྱབ་  
ནི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྲོགས་གྱུར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་མ་ཟད།



རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་འདི་ཡང་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲིག་གུ་རྟོག་ཅིང་། ཞེས་  
 བཞུག་པ་ལོ། མཚ་བར་ཡོད་ཙམ་ཞེས་པས། བྱས་པ་བྱུབ་ཙམ་ཉིད་ནས་མི་ཉག་པ་དང་  
 འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་ལས་  
 པ་བཅད་ནས་བྱས་པ་ཡོད་ཙམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལག་རྩིས་འཛོག་ཅིང་གྱི་བྱས་པའི་  
 རིགས་གྱི་རྒྱ་རྒྱུས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ཉིད། མི་ཉག་པའི་ལག་རྩིས་འཛོག་ཅིང་དམ་  
 མི་ཉག་པ་ལ་པན་འདོགས་ཅིང་གྱི་རིགས་གྱི་རྒྱ་རྒྱུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ན།  
 བྱས་པ་ཡོད་ཙམ་ནས་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ཐོགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཆས་  
 སུ་མི་ཉག་པ་དང་རྩིས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རང་བཞིན་ཡོད་ཙམ་ཞེས་ཐོགས་  
 གྱིས་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་བཤད་པའི་སྐབས་འདིར། ཉགས་ཆོས་དེ་གཉིས་བདག་  
 གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ཡང་དག་གི་རང་བཞིན་ཙམ་བཤད་ནས་  
 མདོར་བསྐྱུས་ཞིག་བཞུག་ལ། འོག་སྐྱུན་ཁྲུང་བུམ་གཟུགས་ཀྱི་མཁུག་གྱུ་རང་བཞིན་  
 ཉགས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ། གལ་ཏེ་གཏན་ཆོགས་རང་བཞིན་ཡོད། ཡོད་  
 པ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན། ཁྲུང་པར་རྩིས་འགྲོ་མེད་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་བསྐྱབ་བྱ་  
 དག་ལས་ཉམས། ཞེས་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་མི་རུང་བའི་ཚད་པ་དང་། ཚད་  
 པ་དེ་སྦྱང་བའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཡོད་པའི་ཁྲུང་པར་ཙམ་དུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། གཞན་  
 ལའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྱུར། ཞེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་དག་བྱུང་བ་དང་། མཚ་བའི་འདི་  
 གོང་ཉིད་དུ། རང་བཞིན་ཁྲུང་པར་བྱེ་བྲག་ལ། རྟོས་པ་འམ་འོན་ཏེ་འབའ་ཞིག་པ། །  
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་དེ། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་པས་  
 རང་བཞིན་གྱི་ཉགས་ལ་ཁྲུང་པར་རྟོས་པ་བ་དང་། ཁྲུང་པར་དག་པ་བའི་ཉགས་ཀྱི་སྦྱར་  
 བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་ཉགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅིང་དམ་  
 བཅའ་ནི། གཞན་སེལ་གྱི་མཚ་བ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། ། ཡོད་པ་ཙམ་  
 དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཞེས་པས་བཞུག་ལ། འབྲེལ་བ་ངེས་ཅིང་དམ་བཅའ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་

ནི། དེའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་དྲ། དེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་པའི་བདག། མེད་འཇུག་ཐ་དད་མེད་  
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་ན་མཐུན་ན་མ་འགྲེལ་ ༡༤༩ ལས་གསུངས་ལ།  
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་  
 གྱིས་འཆད་པ་ལ། རང་བཞིན་ལ་ཡང་མེད་མི་འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། འབྲེལ་བ་  
 དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། མོང་དུ་ཚོད་སྤོང་བསྟན་པའི་ཅ་བར་ངོས་བཟུང་བའི་ནང་  
 ཚན། རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གིས་ངོ་བོས་རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་། །ཅེས་སོགས་  
 བྱུང་ཞེས་རྟ་ནག་རྣམས་འགྲེལ་ ༡༠༧ ལས་གསུངས། །ཀྱེ་ཀྱེ་ན་ ༦༩ ལས། མེད་ན་མི་འབྱུང་  
 ཞེས་སོགས་གྱི་རྒྱས་བཤད་གྱི་གཞུང་དག་གིས་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་གའི་རྟགས་ཆོས་  
 གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་གསུངས་སོ། །ཚོད་སྤོང་དང་སྦྱོར་  
 བའི་དབྱེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ངེས་བྱེད་དམ་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་གསུམ་  
 གྱི་སྟོན་མ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ། ཅ་བ་དེ་དག་གིས་  
 རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །

## རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་གྱི་དོགས་དབྱེད།

ཁྱེད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཁྱེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་  
 སྒྲུབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སྤྱད་བྱུང་བྱ་ཡང་ཡིན། ཁྱེད་གྱི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་  
 མཐུན་པ་མི་སྤྱད་པ་དེ། ཁྱེད་དེ་སྒྲུབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་  
 ཞིང་དུ་རྟགས་རིགས་མཐའ་དེ་བྱོད་ ༡༠ ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་ ༡༤ ལས།  
 རང་ལུགས་ནི། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་རང་གི་བྱེད་ཆོས་སྤྱད་པས་པ་ཡང་ཡིན།  
 རང་གི་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱད་པ་ཡང་ཡིན། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་  
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། རང་ནི་ད་སྒྲུ་མི་རྟག་

པར་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད།  
 རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་འཕངས་པ་ཡང་ཡིན། རང་གི་ཁྱད་ཆོས་  
 གྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མེ་སྲིད་པ་ཡང་ཡིན། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་  
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། རང་ཉིད་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་  
 ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཁྱད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཞེས་ཁྱད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཅེས་སྐྱར་དགོས་པ་ལས། དེ་མ་  
 སྐྱར་བར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཞེས་སོགས་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ན།  
 རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་པར་དང་། ར་སྟོད་སྤིང་སྤྱད་ཞབས་དུང་གི་རྟགས་རིགས་  
 ༡༢༠ལས། དུ་བཆོས་ཅན། ཁྱད་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་  
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཞིས་པ་དེར་ཐལ། མེ་  
 དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་དེ་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་  
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱོན་  
 འདུག་གོ།

འོན་ཏེ་མེ་དེ་དུ་བཆོས་ཅན། ཁྱད་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་འབྲས་  
 རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཁྱད་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་  
 ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་སྟེ། ཕྱི་མ་གྲུབ་ན།  
 དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དུ་བའི་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།  
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་ན་དུ་བ་ཁྱད་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་  
 དུ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་

དུ་བཏྲང་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག དེ་བྱུང་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་  
ན། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡང་ཡིན། དུ་བཏྲང་དང་དེ་  
བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མེད་དེ་  
མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལས་གཞན་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱོད་དུ་བའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་ཚུལ་ནི། དུ་བཏྲང་  
དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག བྱོད་དུ་བའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པའི་  
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་བྱོད་དུ་བ་དང་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་  
པ་ལ་འདྲིལ་ན། ལའི་དུ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་  
ཆོ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་དུ་བ་དང་བདག་  
གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདྲིལ་ན། དུ་བ་མེད་ན་མི་རྟག་པ་མེད་པས་བྱུབ་  
པར་ཐལ་ལོ། ། ཁོང་གི་མ་བྱུབ་མཆོམས་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱུབ་པར་ཐལ། དོན་གཉེར་  
ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ཤལས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོམ་ནིད། སྐབས་རྟགས་  
ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་  
བྱེད་ཡིན་པ། ཞེས་དང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ཤལས། གཉིས་པ། རང་ལུགས་ལ་  
གཉིས། མཆོམ་ནིད་དང་དབྱེ་བཤོ། ། དང་པོ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་  
དག་གི་མཆོམ་ནིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་  
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། བྱོད་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ། ཞེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རང་ནིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་  
ཆོས་ཞེས་རང་ནིད་ཀྱི་རྟགས་གཞིར་བཞག་ནས་དེ་འདྲའི་མཆོམ་ནིད་བཞག་པ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། དེས་ན། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ཤལས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམ་ནིད་དང་།  
དབྱེ་བ་དང་། མཆོམ་ནིད་ངེས་བྱེད་ཆད་མ་གཏན་ལ་དབབ་པཤོ། ། དང་པོ་ནི། དེ་  
སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག རང་གི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན།

རང་དང་རྒྱུ་མཐོང་དུ་ཅིང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའོ། ཞེས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་  
 ཞེས་གདན་ཆོག་ས་རང་གི་སྤྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སྤྲོད་ས་  
 སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་ཆོས་པའི་ཆོག་བསྐྱབ་ནས་གསལ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཆོས་  
 རྒྱུ་མཐོང་ལ་ཉུང་མཁུ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་  
 བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སྤྲོད་བྱེད་དང་། སྤྱོད་ཆོས་པའི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱེད་ཆོས་སྤྲོད་བྱེད་ཆོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཞེས་སྤྱོད་ཆོས་གསུངས་པ་གོང་དུ་བཞག་པ་  
 དང་། གུ་མཐོང་རྒྱུ་མཐོང་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་  
 པ་དུ་བའི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་སྤྱོད་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་མ་ཡིན་ན། སྤྱོད་ཆོས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་དང་དུ་བའི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀ་  
 ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤྱོད་ཆོས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། འོན་ཀྱང་མཚོན་ཅན། སྤྱོད་ཆོས་  
 པའི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་  
 ཡོད་པ་དེ་དུ་བའི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཆུ་མཚན་  
 སྤྱོད་དང་དུ་བའི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་བྱེད་དང་མེ་ཡོད་པའི་ཆུ་མཚན་  
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་ཆོས་པ་ཆོས་ཅན།  
 རྒྱུ་མཐོང་གྱི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་སྤྲོད་བའི་མེ་ཡོད་དང་བདག་  
 གཅིག་པའི་བྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱོད་ཆོས་པ་ཆོས་  
 ཅན། རྒྱུ་མཐོང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་  
 ཉེ། སྤྱོད་ཆོས་པའི་ཉུང་མཁུ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་པའི་ཆུ་མཚན་  
 ཉིད་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱོད་ཆོས་པ་མ་གྱུར་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་  
 བའི་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་  
 ཕྱིར། རྒྱུ་མཐོང་གྱི་ཉུང་མཁུ་རྒྱུ་མཐོང་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་  
 སྤྱོད་ཆོས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཐོང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། རྒྱུ་མཐོང་གྱི་ཉུང་མཁུ་རྒྱུ་མཐོང་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་ལ་ཉུང་མཁུ་  
 སྤྱོད་ཆོས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཐོང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུང་མཁུ་

ལས། མཁུ་བ་ན། ཤེས་བྱ་ཡང་དུ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། ཞོང་གི་ཁྱབ་པ་ནི། ཞོང་དུ་དོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་ཐུན་མེལ་དང་རིགས་རྒྱན་  
 གྱི་ཡུང་བྱངས་ཟེན་པ་དང་། ཀྱན་མཁུ་ན་མཁུ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་ཁྱོད་གྱི་ཉམས་  
 གྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་ན། ཁྱོད་དེ་དང་བདག་ཉིད་  
 གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་  
 གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་  
 ཀྱང་། པཎ་ཆེན་མཁུ་འགྲེལ་ལས་ལས། ལ་ཅིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཉམས་ཡང་དག་གང་  
 ཞིག་ཁྱོད་གྱི་ཉམས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན།  
 ཁྱོད་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་གྱུང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་  
 བཞིན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་པ་ནས་དེ་ལ་སྒྲིན་འཕེན་པ་ལ། ཨ་  
 མ་བཞིན་དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉམས་ཡང་དག་དུ་  
 ཐལ་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུ་བའི་ཉམས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་  
 ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡང་ཡིན། དུ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་གྱུང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་  
 སྲིད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ན། མེ་ཡོད་  
 པ་དེ་དེ་འབྲེལ་གཞི་མཐུན་ལ་འདྲིལ་དགོས་ལ། འོན་ན། མེ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་  
 བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།  
 དུ་བ་མེད་ན་མེ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། མེ་ཡོད་ན་དུ་  
 བ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་མེ་བྱས་ཏེ། དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་  
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་འབྲས་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཅིས་པའི་གཞུང་དོན་གྱུ་བའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། མེ་ཡོད་པ་དུ་བ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གང་ཡིན་  
 དཔུང་པར་བྱོལ།

གཞན་ཡང་། རྒྱུ་དུ་བ་དང་བདག་ནི་དག་ཅིག་ཡིན་ན། དུ་བ་མེད་ན་རྒྱུ་  
 མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་བྱམ་པ་དང་བདག་ནི་  
 ག་ཅིག་ཡིན་ན་བྱམ་པ་མེད་ན་རྒྱུ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
 ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་མེད་ན་རྒྱུ་མེད་པས་བྱབ་པར་ཐལ། རྒྱུ་བྱམ་པ་  
 དང་བདག་ནི་དག་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དེ་དང་ཇས་ག་ཅིག་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་བྱམ་པ་དང་སྐྱམ་བྱ་གནིས་ཀྱང་ཇས་ག་ཅིག་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱམ་སྐྱམ་གནིས་ཀྱང་ཇས་ག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་  
 བ་དང་སྐྱེ་འགག་ག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་མེ་རྩས་ཏེ། ཆད་མའི་བརྗེད་  
 བྱང་ཆེན་མོ་ལས། གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མེ་འགྲོ། རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྤང་བ་  
 མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་གི་དོན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་བྱམ་  
 སྐྱམ་དང་ཇས་ག་ཅིག་ན་བྱམ་སྐྱམ་གནིས་ཀྱང་ཇས་ག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་འགག་  
 ག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དངོས་པོ་སོགས་བྱམ་སྐྱམ་དང་ཇས་ག་ཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་  
 མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བ་ལང་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཁྱ་བོ་དང་མེར་སྐྱ་གནིས་དང་ཇས་  
 ག་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བ་ལང་དེ་གནིས་དང་ཇས་  
 ག་ཅིག་ཡིན་ན་བ་ལང་མེར་སྐྱ་གནིས་ཀྱང་ཇས་ག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་  
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱ་བོ་ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་དེར་སྐྱ་ཕྱིན་  
 འགལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྒྲེ། ཆད་མའི་བརྗེད་བྱང་ཆེན་མོ་ལས།  
 ཁྱ་བོ་འདོ་བོ་མེར་སྐྱ་ལ་མེད་པ་རང་བཞིན་མ་འབྲས་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱ་བོ་དང་ཇས་ག་ཅིག་  
 ན་མེར་སྐྱ་དང་ཇས་ག་ཅིག་པར་འགལ་བ་དེའི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན། ཁྱ་བོ་  
 ཡི་ནི་ངོ་བོ་གང་། དེ་ནི་མེར་སྐྱ་ལ་ཡོད་མིན། །དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་ལོག་པ། གནིས་  
 ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་གཞུང་སྐྱ་ཕྱིན་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བ་ལང་དེ་

གཉིས་དང་ཇུས་གཅིག་ན། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཇུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པར་ཁས་སྒྲུབ་པའི་  
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བུམ་པ་གསེར་བུམ་དང་ཇུས་གཅིག་  
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གསེར་བུམ་གྱི་ཇུས་  
 སུམ་གྱུབ་ན་གསེར་བུམ་དང་ཇུས་གཅིག་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་ན། གསེར་  
 བུམ་དང་རིགས་གཅིག་ཡིན་ན། གསེར་བུམ་གྱི་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་  
 མི་རུས་ཏེ། རྩེ་བདུན་ཡིད་གྱི་སྤྲུལ་སེལ་ལས། བུམ་པ་དེ་གསེར་བུམ་གྱི་ཇུས་སུམ་  
 གྱུབ་ན་གསེར་བུམ་དང་ཇུས་གཅིག་ཡིན་པར་འགལ་ཞེས་པ་ལ་ནི། ཇུས་ཚུལ་ཅན།  
 གསེར་བུམ་གྱི་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་བུམ་དང་རིགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་  
 པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་ལྟའས། རང་ལུགས་ནི། བུམ་པ་  
 ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆབ་ཅས་ཡིན་ཅིང་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་ཡན་ལག་རྣམས་  
 དང་ཇུས་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་ངེས་པོ་དང་པོའི་སྤྲུལ་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་  
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བུམ་པ་ཚུལ་ཅན། རྩེ་དྲུག་རྟགས་ཀྱིས་  
 སྤྲུལ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་  
 དེས་དར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་ནི་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་འདིར་  
 ཡང་གོང་དུ་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་ངོ་མོ་ཐ་མི་དད་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མཚན་  
 གཞིར་སྤྲུལ་མི་རྟག་སྒྲུབ་པ་བུམ་པ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ། ཀྱུ་མ་ཁྱེན་རྣམ་  
 འགྲེལ་ཤར་དང་རྟགས་རིགས་ལྟ་མོགས་སུ་མི་རྟག་པ་དགག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་  
 ཁྱད་སྔར་ལ། ཤུ་གྲུ་སྒྲིའི་འགྲེལ་བྱེད་ལས། མི་རྟག་པ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་  
 པའི་དགག་པ་ལོ། ཞེས་པ་དང་། མི་རྟག་པའི་སྐད་དོད་རྒྱ་གར་སྐད་ལ། ཨ་ས་དད་  
 དང་། ཨ་ཉི་དད་། བི་ཉི་དད་། ཞེས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཨ་དད་བི་དད་གཞག་སྒྲུ་ཡིན་པར།  
 ཚད་མའི་རྒྱན་ལས། ཨ་དད་བི་དད་མ་དད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་དག་བི་དད་གཞག་པའི་སྒྲིལ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད། རང་ལུགས་ལ་ཤུ་གྲུ་སྒྲིའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཞི་



གྲུབ་པ་གཅིག་གི་མཛེས་དུ་མི་ཉུག་པ་ཡིན་པར་ཡོངས་གཙོ་དུ་ལྟུབ་ན་ཉུག་པ་ཡིན་པ་ན་མ་  
 བཅད་གྱི་སྒྲིན་ནས་དགག་པ་སྟེ་བཀག་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་མ་སྟེ་དགག་  
 སྒྲུབ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དགག་པ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རྒྱན་གྱི་ཡུང་དེའི་  
 དོན་ཡང་། སྤྱིར་མ་མི་མིན་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་དགག་སྒྲུབ་ཡིན་ཀྱང་། མ་མི་མིན་མེད་གང་  
 རུང་གི་ཆོག་ཡིན་ན་དགག་པའི་སྒྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པ། ལྷ་མ། མི་ཡུལ་ཞེས་སོགས་ལྟར་  
 རྒྱག་ར་སྐྱད་དུ་ཡང་། ཨ་དང་ནི་དང་མ་དང་ནོ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྣམས་སྤྱིར་དགག་ཆོག་  
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཡིན་ན་དགག་ཆོག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་བཏབ་ཆོག་སྟེ། ཡང་  
 མ་ཡིན་དགག་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་སྒྲུབ་ཉུགས་ཡོད་པར་ཀུན་མཁྱེན་  
 རྣམ་འགྲེལ་ཀུན་ལས། རྟོ་རྟེན། སྦྱར་བ་ནི་གང་ཞིག་གང་གི་ཆོ་འཛིག་པའི་ངང་ཅན་  
 ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཆོ་དེ་མ་ཐག་དུ་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མཐའི་སྐྱད་ཅིག་  
 ལ་གནས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྟེ་བའི་དུས་ན་འཛིག་  
 པའི་ངང་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་སོ། །ཞེས་གསུངས་  
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྒྱག་ར་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྟོ་རྟེན་གཞུང་  
 བྱངས་ནས་མ་ཡིན་དགག་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་སྦྱར་བ་དེའི་ཉུགས་  
 རང་བཞིན་གྱི་ཉུགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི། ཉུགས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཉུགས་  
 སུ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ལྟེ་བ་དུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ཀུན་ལས། རང་བཞིན་མ་  
 དམིགས་པའི་ཉུགས་འདི་རང་བཞིན་གྱི་ཉུགས་མ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པས་  
 བ། །འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །ཅེས་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཞེས། ཉུགས་འདི་  
 རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱལ་ས་རྣམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པས་ཉུགས་  
 ཆོས་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཁྱབ་འབྲེལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་  
 བཞིན་གྱི་ཉུགས་དང་ཁྱབ་འབྲེལ་གྲུབ་ཚུལ་ཆོས་མཚུངས་པས་རང་བཞིན་གྱི་ཉུགས་ཀྱི་  
 བྱང་དུ་འདུ་བར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་འདུ་ན་དེ་ཡིན་ག་ལ་དགོས། གཞུང་ལུགས་

རྒྱལ་ཆོ་ལྷ་བུའི་བརྟེན་ལ་མ་བྱང་བའི་བཟའ་ཚེ་མ་སྦྱས་ན་རང་ཉིད་མངོན་སོ།། ཞེས་  
གསུངས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་འདྲ་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་  
སྟེ།

གཞན་ཡང་། རྟེན་བཤད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན།།  
ཞེས་པའི་སྒྲུབས་དང་། རྟེན་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་དེའི་ཐད་དུ། རང་བཟློང་པའི་སྦྱས་  
ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་གཤམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་འམངས་པ་ལ་མི་  
རྟེན་པའི་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅི་མ་བཞིན་ཁྱད་པར་བརྟེན་པ་  
བའི་རྟགས་དང་ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དོན་བཞག་པ་དང་། ཚད་མ་  
རིགས་རྒྱུ་ཉལ་ལས། རང་ལུགས་ལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟེན་པ་བའི་རང་བཞིན་  
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་  
རང་བཟློང་པའི་སྦྱས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ། དབྱེན། ཁྱད་པར་བྱེད་  
ཆོས་ཇེས་གཞན་འཕེན་པ་དང་། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཇེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པ་  
གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཇེས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། རྟགས་  
ལ་འཕེན་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། དུང་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ཚེ་ལ་བྱུང་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར་དང་། དུང་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཇེས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པ་ནི། དུང་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྟེ་ལྟ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་  
དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ རང་བཟློང་  
པའི་སྦྱས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་མི་འཕེན་པ། དཔེར་ན། དུང་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མི་  
རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ཞེས་དང་། དོན་གཉེར་ཡིད་  
ཀྱི་ཐུན་སེལ་ལས་ཀྱང་། ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་  
མཚན་ཉིད། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ ཁྱད་ཅེས་བཟློང་པའི་སྦྱས་ཁྱད་

ཀྱི་ལྟག་པ་བྱེད་ཆོས་མ་འཕངས་པ། དཔེར་ན། སྤྱི་མཉམ་རྟག་སྤྱོད་ལ་དངོས་པོ་བཀོད་པ་  
ལྟ་བུ། རྩུང་པར་སྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། གང་ཞིག  
ཁྱོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་མཉམ་རྟག་གི་སྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་མ་འཕངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་ལེལ་༡༡༠༠ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །རྩུང་པར་བྱེད་ཆོས་རྣམས་  
གཞན་དང་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕངས་ཚུལ་གཙང་པཅ་ཁྱིེ་ཏའི་རྟགས་རིགས་  
༡༠༠ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚེལ་བྱུང་ཞེས་པས་རང་གི་རྒྱ་བྱུར་བའི་སྟེས་བུའི་ཚེལ་བ་  
དང་། བྱས་པ་ཞེས་པས་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྟེས་ཞེས་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཉིས་པོ་འཕེན་  
པས་རྣམས་གཞན་འཕེན་པ་དང་། སྟེ་ལྟན་ཞེས་པས་སྟེ་བ་འཕེན་པས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་  
པ་འཕེན་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཆོས་དེའི་རྩུང་པར་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ཚུལ་དང་དེ་རང་བརྗོད་  
པའི་སྤྱི་མཉམ་འཕེན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོས་དེའི་རྩུང་པར་བྱེད་ཆོས་ནི་ཆོས་དེའི་རྩུང་ཆོས་  
ལ་འདྲིག་པ་དང་། སྤྱི་དེས་དེ་འཕེན་ཚུལ་ནི་སྤྱི་དེས་དེ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་བརྗོད་  
ཚུལ་ཡིན་པར་གསལ་བས། དེ་ལ་དཔུང་པར་བྱ་བ་ལ། འོ་ན། སྟེ་ལྟན་ཞེས་པའི་སྤྱི་མཉམ་  
རང་གི་རྩུང་པར་བྱེད་ཆོས་རྣམས་གཞན་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་དང་  
རང་གི་འབྲས་བུ་སྟེ་རྒྱ་ཡོད་པའི་སྟེ་བ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བརྗོད་པས། རང་གི་རྒྱ་དང་རང་  
གི་འབྲས་བུ་གང་རུང་བརྗོད་པས་ན་དེ་གཉིས་དང་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་  
པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་མཉམ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྟེས་པ་བརྗོད་པས་ན་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཉིས་  
ཀ་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་དང་རྣམས་གཞན་ཡིན་པས་བྱེད་ཆོས་རྣམས་གཞན་  
བརྗོད་པར་འདྲིག་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དཔུང་པར་བྱ།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་སྟེས་བུའི་ཚེལ་བ་ཆོས་ཅན། ཚེལ་བྱུང་གི་རྩུང་ཆོས་ཡིན་  
པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཚེལ་བྱུང་ཁྱོད་ཀྱི་རྩུང་གཞི་  
ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། ཚེལ་བྱུང་དང་ཁྱོད་གཉིས་ཟུབ་བདེ་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་  
ཐལ། དེ་དང་ཁྱོད་གཉིས་ཁྱད་གཞི་རྩུང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་སྟེ། རྩུང་ཆོས་མ་

གྲུབ་པར་བྱང་གཞི་དང་བྱང་གཞི་མ་གྲུབ་པར་བྱང་ཆོས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།  
གཞན་ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། སྤྱི་ཤུའི་རྩེ་ལ་  
བདེ་ཆེ་ལ་བྱུང་གི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་ལོགས་  
སུ་བཀོད་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱིལ་། བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། རྩོད་རྩོད་ཀྱི་འབྲས་  
བྱུར་གྱི་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་སོགས་དཔྱད་  
པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། རྩོད་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཤུ་རང་གི་བྱང་  
པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པར་ཐལ། དེས་རྩོད་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཕེན་པ་གང་ཞིག  
དེ་རྩོད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག  
དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་དངོས་པོ་ལ་དེ་མ་ཡིན་ན་མ་པར་སེལ་བའི་སྒྲིན་མ་འཇུག་པའི་  
ཕྱིར། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས། ར་སྟོད་ཞབས་བྱུང་གི་རྟགས་རིགས་ཀྱི་འཕམ། ཁ་  
ཅིག་དེ་གང་ཞིག རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཤུ་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ་དང་  
པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག དེས་དེ་མི་འཕེན་པ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་  
གཞི་རིམ་པ་ལྟར། བྱས་པ་དང་པོ་དང་། དངོས་པོ་གཉིས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དངོས་པོ་  
ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཤུ་རྟགས་པར་སྤྱི་ཤུ་པའི་མཚན་བྱུང་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་  
དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཞེས་  
བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཤུ་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་རང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་  
ཉི། རྩོད་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་  
ཀྱི་འཕམ་གྱུང་གོང་ལྟར་གསུངས་ལ། བཅའ་ཆེན་ན་མ་འབྲེལ་ཀྱི་འཕམ་གྱུང་། ཁ་ཅིག་  
གིས། མཚན་ཉིད་གོང་དུ་རྟགས་རིགས་ལྟར་བཞག་པ་ལ། དང་པོ་མི་རིགས་ཉི། དངོས་  
པོར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེས། དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཕེན་པའི་  
ཕྱིར་ཉི། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཤུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཉི།  
དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་དངོས་པོ་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཤུ་གསུངས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༩༠༥ལས། ཡང་ཁ་  
ཅིག་ཁྱོད་དེ་སྐུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ ལྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ་དང་པོ་  
དང་། མི་འཕེན་པ་གཉིས་པའི་མཆོད་ཉིད། ཟེར་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐུབ་གྱི་  
ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐུག་མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲུ་གཉིས་  
པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཅོད་པའི་སྐྱུས་རང་གི་ལྟོས་པ་བྱེད་ཆོས་རང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་  
འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐུག་ ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་  
དཔུང་པར་བྱའོ། །

འོན་ཀྱང་། པར་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༥༧ལས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་པ་ལ། རང་བཅོད་པའི་སྐྱུས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་དང་། མི་  
འཕེན་པ་རིམ་བཞིན་དེ་གཉིས་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། སློབ་མིང་རྟགས་རིགས་  
༩༥དང་། དཔྱད་ལུན་མུན་སེལ་༤༩གཉིས་ལས་ཀྱང་། པར་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་  
མཆོད་ཉིད་བཞག་འདུག་ལ། འོན་ཀྱང་། སྐྱེ་ལུན་ཞེས་པའི་སྐྱུས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་  
པར་ཐུག་ རྩེ་ལ་སྤྲུས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པའི་ཞེས་པ་དེ། རང་  
གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་པོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རང་དང་རྩེ་ལ་གཞན་འཕེན་པ་  
པར་ཐུག་ རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་གང་ཞིག་ རང་གི་བྱེད་པ་པོ་རང་དང་རྩེ་ལ་  
གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རང་གི་བྱེད་ཆོས་རྩེ་ལ་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་  
པའི་རྟགས་གྱི་མཆོད་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐུག་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་རྒྱན་གྱི་ལུང་  
གོང་དུ་བྱངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལང་། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་རེ་  
ནས་ཆོས་ཅན། རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་པར་ཐུག་ ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་པའི་རང་བཞིན་  
གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། རང་གི་  
བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐུག་ འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོན་དེ་ལ་དགོངས་

ནས། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་དེ་ལ་བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་ཚེས་ཅན།  
 མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རང་གི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ར་སྟོད་ཞབས་བྱུང་གི་རྟགས་  
 རིགས་ཀྱི་ལུང་། རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་གང་  
 ཞིག་རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་རང་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཞེས་  
 པ་ནས། ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་ཚེས་ཅན། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་  
 རང་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་  
 པའི་བྱེ་བྱག་ཚེས་ཅན། རང་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་རང་  
 ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེད་སྐྱེད་ལྟོས་ལྟོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་  
 རུས་ཏེ། བྱུང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁོ་ན་ནི། བྱང་  
 པར་སྟོས་པ་བའི་རྟགས་ལ་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་  
 གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འདི་ལས། དེས་ན་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་བྱེད་པ་པོ་སྟོལ་ལྟ་འཕེན་  
 པ་ལྟར་སྟོས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་བྱང་པར་  
 བྱེད་ཚེས་འཕེན་པ། དཔེར་ན། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་སྟོལ་ལྟ་འཕེན་  
 པ་ལྟར་འཕངས་ཀྱང་དེ་འཕེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་བྱུང་པར་བྱེད་ཚེས་འཕེན་  
 པ་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་འཕེན་པ་ལྟ་  
 བུ་ཡང་བྱང་པར་བྱེད་ཚེས་འཕེན་པ་ཡིན་པས་ན་འཕེན་པ་ལྟར་ཞེས་གསུངས་ལ། བྱང་  
 པར་བྱེད་ཚེས་འཕེན་ན་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པས་བྱབ་ན་བྱེད་པ་པོ་སྟོལ་ལྟ་འཕེན་  
 པ་ལྟར་ཞེས། ལྟར་ཞེས་པའི་ཆོག་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྟག་ག་  
 རྣམ་འགྲེལ་ཀྱི་ལས། ཁ་ཅིག་བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་ཚེས་ཅན། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་རང་  
 གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པར་ཐལ། སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་བའི་རང་

བཞིན་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་བྱེད་པ་  
པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་རྩུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་  
མ་ཁྱབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ཆོས་དེའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཚུལ་གང་ཡིན་དཔྱད་པར་  
བྱ།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེས་རང་  
གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སྐྱེད་པ་པོ་སྟགས་མ་འཕངས་པར་ཐལ། རྟོད་སྐྱེ་མི་རྟག་སྐྱབ་  
ལ་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།  
དེར་ཐལ། ཅ་བ་རང་ལས། འདྲིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་པས། རྟོད་  
འདྲིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བྱ་དེ་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་  
ཡོད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོཅ་གཞིར་བསྟན་  
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོད་ཉིད་བཞིན་ཞེས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་གོ་དགོས་པ་གང་  
ཞིག་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་པ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་  
སྟེ། རྟོག་ཆེན་༡༧༥ལས། འདྲིའི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་  
པ་ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟམ་བཤད་འདྲིའི་དེ་  
༡༧༥ལས། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་  
ཆོས་ཅན། སྤྱིར་ཚུལ་གཞིས་ཡོད་དེ། རྟོད་འདྲིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བྱ་རྟགས་སུ་བཤོད་  
པ་བཞིན་དུ། རྟགས་བརྗོད་པའི་སྐྱེད་ཀྱིས་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་གཏམངས་པ་ལ་བསྟོས་  
པ་ཁྱད་པར་ལྟོས་པ་བ་དང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཤོད་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་  
འཕངས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་རྟམ་བཤ་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟམ་  
ངེས་དར་རྟོག་༡༧༥ལས། རྟོད་འདྲིག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་འབྲས་བྱ་རྟགས་སུ་བཤོད་པ་ཁྱད་  
པར་བསྟོས་པ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཤོད་པ་རང་  
བཞིན་དག་པ་བ་གཞིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༧༥

ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་སྐྱོད་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཁ་  
 ཅིག་ཏུ་ནི། བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་བཏོས་ནས་བརྗོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་བཏོས་  
 པར་བརྗོད་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱི་མེ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་དངོས་  
 སྤར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་བྱེད་ཆོས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་  
 བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། སྤྱི་མེ་རྟག་པ་  
 དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་ཐེགས་དར་རྟེན་  
 ལ་ལས། རང་བཞིན་དག་པ་བ་སྟོན་པའི་སྦྱར་བ་དང་། བཏོས་པ་བ་སྟོན་པའི་སྦྱར་  
 བ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་སྐྱོར་བ་ལ་ཡང་གང་དངོས་  
 སྤར་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མེ་རྟག་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུལོ།  
 སྤྱི་ཡང་དངོས་སྤར་ཡོད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་སྦྱར་བ་ལོ། །

རང་བཞིན་དག་པ་བའི་གཏན་ཆོག་སྐྱོར་ཡང་དག་གི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་  
 ཞིག་རང་ཉིང་སྒྲོལ་ལྟ་བུ་ཤར་བ་ན། བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་སྒྲོལ་ལྟ་བུ་འཕེན་པ་ལ་མི་བཏོས་  
 པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟ་ནག་རྣམས་འབྲེལ་༡༠༧ལས། སྤྱི་མེ་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་  
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་བརྗོད་པའི་སྦྱས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་  
 པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལས། བྱས་པ་ཞེས་  
 བརྗོད་པ་ན་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པ་ལྟར་སྟོས་པའི་དོན་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར།

སྤྱི་མེ་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་བརྗོད་  
 པའི་སྦྱས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་མི་འཕེན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།  
 མཚན་གཞི་ནི། དངོས་སྤར་དངོས་སྤར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་ལ།  
 ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་༡༡ལས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟར་གསུངས། བཅའ་ཆེན་  
 རྣམས་འབྲེལ་༡༩ལས། དེ་ལ་རང་བརྗོད་པའི་སྦྱས་རང་གི་བྱེད་པ་པོ་འཕེན་པའི་རང་



བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་མི་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གཞིས་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བུ་རྟགས་སུ་  
 བཀོད་པའི་ཆོན་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་དང་། གཞིས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲིམ་རྟག་སྒྲུབ་ལ་  
 དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཇིག་ལ་  
 འབྲས་དང་ཡོད་ནི་ད་བཞིན། ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡོད་ནི་ཅེས་  
 པའི་རྩ་བའི་གཞུང་དོན་འཆད་པའི་ཆོད་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་ལ་སྦྱོར་བ་  
 འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེའི་ངོར་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོད་དངོས་པོ་ཙམ་རྟགས་  
 སུ་འགོད་དགོས་ཤིང་དེ་ཙམ་རྟགས་སུ་སོང་བས་ན་དེའི་ངོར་བྱུང་པར་དག་པ་བའི་རང་  
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་༡༩༡༥ལས། ཡོད་པའི་སྒྲི་  
 སྒྲིས་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པས། སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྟགས་  
 སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། འདིའི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་དབང་  
 ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཁྱང་། རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཆོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོད་  
 པར་བྱའི། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར།

སྒྱིར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིས་རང་གི་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པར་  
 ཐལ། དེས་རང་གི་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་  
 ཐལ། རྒྱེ་ལྡན་ཞེས་པའི་སྒྲིས་རང་གི་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་སྒྱེབ་འཕེན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་ཆེན་༡༩༡༥ལས། འདིའི་ཡོད་པ་ཞེས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་  
 པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཁྱང་། རྟགས་སུ་འགོད་པའི་ཆོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 དགོད་པར་བྱའི། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དགོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱུང་  
 པར་བསྟོས་པ་བའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན། རྒྱེ་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་

པ་འདི་བཏོས་པ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། རྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༡༥ལས།  
 དང་པོ་བྱུང་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ལ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། རང་བཞིན་  
 གྱི་ཉག་ལ་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྱེད་བཞིན་དུ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་བཏོས་པ་རང་གི་བྱེད་ཆོས་  
 མ་འཕངས་པ། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པ་ལ་དངོས་པོ་ཉག་ས་སུ་བཞུགས་པ་ལྟ་  
 བུལ། ཞལ་ཉན་དག་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉག་ས་སུ་འགོད་པ་ནི་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་ཏེ། ཞེས་  
 དང་། དེའི་གོང་དུ་དེ་ཉིད་༡༤ལས། ཁ་ཅིག་ཡོད་པ་སྤྱི་མི་ཉག་སྤྱབ་ཀྱི་ཉག་ལ་ཡང་  
 དག་ཏུ་བཤད་པ་མིན་གྱི། དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྤྱི་མི་ཉག་སྤྱབ་ཀྱི་ཉག་ལ་ཡང་དག་ཏུ་བཤད་  
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཉག་ས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་དག་པ་  
 བར་འདོད་པ་དང་འགལ་རྟེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ན་ཡོད་པ་དེ་  
 དངོས་པོའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མེན་ན། སྟེ་ལྟ་  
 ཡང་སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་བྱུང་པར་བཏོས་པ་བའི་ཉག་ས་མིན་པ་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་  
 མཚུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱ་མཚད་༡༠ལས། དངོས་པོར་ཡོད་  
 པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཉག་པར་སྤྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་  
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཏོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་ཡང་  
 དག་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ རང་བཞིན་  
 པའི་སྤྱོད་རང་གི་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་བཞིན་པའི་སྤྱོད་རང་གི་  
 བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་པོ་འཕེན་པའི་བྱིར། ཉག་ས་མ་གྲུབ་ན། སྟེ་ལྟ་བཞིན་པའི་  
 སྤྱོད་སྟེ་ལྟ་བཞིན་གྱི་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་སྟེ་བའི་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་  
 པ་བཞིན་པའི་སྤྱོད་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་པོ་འཕེན་པ་མ་ཡིན་  
 པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཙང་ཉག་ས་༡༤ལས་ཀྱང་རིགས་རྒྱ་མཚད་ཀྱི་ཡུང་འདི་  
 སྤྱི་མི་བཞིན་དུ་བྱངས་པའི་བྱིར། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༠༧ལས། དོན་བྱེད་རྣམ་  
 པ་དང་། སྟེ་ལྟ་བཞིན་དང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་རང་བཞིན་པའི་སྤྱོད་རང་

གི་ལྟོས་ཆོས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པའི་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱང་པར་ལྟོས་པ་  
 བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། ཞེས་གསུངས་  
 པ་དང་། རྟགས་རིགས་བྱུར་བྱུན་ལས། གནིས་པ་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པ་  
 བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་སྒྲེལ་ལྟ་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་  
 ཆོས་ཅན། རང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲིམ་རང་གི་བྱང་ཆོས་རང་དང་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་  
 པ་འཕེན་པའི་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱང་པར་ལྟོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཞེས་  
 བརྗོད་པའི་སྒྲིམ་རང་གི་བྱང་ཆོས་རང་དང་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དང་  
 བོ་སྒྲིམ། གནིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་དངོས་པོ་འཕེན་པ་གང་  
 ཞིག དངོས་པོ་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྒྲིམ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྒྲིམ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱང་པར་ལྟོས་  
 པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། ཚད་མའི་དགོངས་བྱུན་ལས། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་བྱེད་  
 ཆོས་འཕེན་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་ལྷན་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུབ་སྟེ། མཆོན་  
 བྱ་ཡིན་ཆད། རང་བརྗོད་པའི་སྒྲིམ། རང་གི་མཆན་ཉིད་འཕེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་  
 ཅུམ་གྱིས་རང་གི་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པར་ག་ལ་འདྲིལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་  
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱང་པར་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདིག་  
 ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཟུབ། འདོད་མི་  
 ལྷན་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 བདག་མེད་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་ཡོད་པ་དངོས་སུ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། འདིའི་  
 གོང་ཉིད་དུ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ནི། བྱེད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་  
 སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་བྱེད་

གཞིས་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དེ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ལ་དབྱང་པར་བྱ་བ་འདི་  
ཡོད་དེ། མཚན་བྱ་ཡིན་ཚད་རང་བཟྃ་དཔེ་སྐྱེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཕེན་དགོས་པ་  
དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཀྱང་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་འཕེན་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་  
ཕྱིར། འདྲི་ན། བྱེད་ཐོག་མར་ངེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་  
ན། བྱེད་ཅེས་པའི་སྐྱེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་འཕེན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདྲི་ན་མི་རྒྱས་  
ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱང་རང་ལས། དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་བསྟོས་  
པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོ་ཡལ་དུ་འགྱུར་བ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་སྟོ་ཡལ་དུ་འགྱུར་  
བ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་པོ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་  
པ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་། དངོས་པོ་བཟྃ་དཔེ་སྐྱེད་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་  
པ་འཕེན་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཡོད་པ་འཕངས་པས་རང་གི་  
བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་འཕངས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་ཕྱིར། འདྲི་  
ན། སྐྱེད་ཅེས་ཡོད་པ་བྱང་ཆོས་སུ་འཕངས་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་ཕྱིར། འདྲི་ན།  
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེད་ཅེས་ཡོད་པ་བྱང་གཞི་དང་དངོས་པོ་བྱང་ཆོས་སུ་འཕངས་པ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེད་ཅེས་དངོས་པོ་འཕངས་པས་རང་གི་བྱང་པར་བྱེད་ཆོས་འཕངས་  
པར་རྟེན་ཆེན་དང་རིགས་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་ལུང་གོང་དུ་དངས་བྱེད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་ཡོད་པ་བྱང་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱོལ་  
སྟེ། གོང་གི་རྟགས་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཡོད་པ་བཀོད་  
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་པ་བཀོད་ན་བྱབ་པ་མ་ངེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་  
རྟེན་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞེས་པས་དངོས་པོ་བྱང་ཆོས་སུ་འཕངས་པ་  
ནི། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་བཟྃ་དཔེ་ཆོ། དངོས་པོ་བྱང་ཆོས་དང་ཡོད་པ་བྱང་གཞིར་  
སྟོན་པ་དང་བཟྃ་དཔེ་ཆུ་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་

ཐལ། དངོས་པོའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དངོས་པོ་ཁྱད་ཆོས་དང་མི་རྟག་པ་  
 ཁྱད་གཞིར་སྟོན་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་  
 དངོས་པོ་ཁྱད་གཞི་དང་ཅིག་ཤོས་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་  
 ཐལ། སྤྱིའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པས་སྤྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། སྤྱིའི་རྟག་པ་ཞེས་པས་སྤྱི་ཁྱད་གཞིར་  
 སྟོན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལས། སྤྱིའི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་  
 པའི་ཆོ། སྤྱི་ཆོས་ཅན་དང་མི་རྟག་པ་ཆོས་སུ་གོ་བར་བྱེད་ལ། སྤྱིའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་  
 པ་ན། སྤྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་མི་རྟག་པ་ཁྱད་གཞིར་གོ་བར་བྱེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་མེད་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྟོན་པ་འཕངས་ཀྱང་སྤྱི་དེས་  
 ཡོད་པ་འཕངས་ཚུལ་དང་། སྐབས་འདིར་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྟོན་པ་  
 འཕངས་ཚུལ་གོ་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། དང་པོས་རང་གི་དགག་བྱ་བ་གསལ་བྱ་དུ་རང་གི་  
 འཕངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་སྐབ་པ་ཡོད་པ་འཕངས་པ་ན་རང་གི་དགག་བྱ་བ་གསལ་  
 བྱལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྐབ་པ་ཞིག་འཕངས་མ་འཕངས་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་  
 འཕངས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་པོར་རང་གི་ཁྱད་གཞི་ཡོད་པ་  
 འཕངས་པར་གོ་དགོས་པས་དོན་མི་འདྲ་ལོ་སྟུམ།

གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་བཞག་ན། ཏུ་བཙུགས་ཅན། རྟོན་རྟོན་གྱི་  
 རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྟན་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་  
 ཐལ། རྟོན་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།  
 དེར་ཐལ། རྟོན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟོན་གཉིས་  
 བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་དང་  
 རྟོན་གཉིས་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་དེ་དང་རྟོན་གཉིས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་  
 པོ་སྟེ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་དང་རྟོན་གཉིས་རྟེན་གཞན་མ་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟོན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་

དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྣམས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ར་  
 ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 མ་གྲུབ་ན། དེ་ར་ཐལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལལས། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་  
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེར་ན། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། ཏུ་ལྟ་  
 ཀྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་  
 པའི་ཕྱིར། ལྷབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཤི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་  
 ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་རྣམས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྤྱི་མེ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་ཀྱང་རྣམས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པ་ནས། གལ་ཏེ་ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། མེ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 ཡིན་པ་གང་ཞིག་མེ་ལ་དེ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་  
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ།  
 གང་ཞིག་མེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཙང་རྟགས་རིགས་ལལས་  
 ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་ལ། པཎ་ཆེན་མེ་ལ་འབྲེལ་ལལས། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་  
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་དང་བདག་  
 གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་  
 ཟེར། ཞེས་པ་ནས། མི་འཐད་དེ། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟ་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རང་  
 བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཏུ་བ་མེ་ཡོད་པ་དང་  
 བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་  
 འབྲེལ་ལལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་

བྱེད་ཆོས་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། དང་པོ་སྤྲ། གནིས་པ་དེར་ཐལ། ཏུ་  
བ་དེ་སྦྱབ་གྱི་བསྦྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་དེ་དེ་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་མ་ཡིན་  
པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཏུ་བ་དེ་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྦྱབ་  
གྱི་བསྦྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་དེ་བྱང་འབྲེལ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་སྦྱབ་གྱི་བསྦྱབ་བྱེད་ཆོས་རྟག་  
པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་བྱིར།

རྟགས་རྣམས་འགྲེལ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་ཞེས་པའི་དོན་དཔེ་ཁྱད་ཆོས་ཁོ་  
ན་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཁྱད་ཆོས་དཔེ་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ན་ཁྱད་འཕངས་ན་ཆོས་དཔེ་  
ཁྱད་ཆོས་འཕངས་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསུངས་སྟེ། རྟགས་རྣམས་འགྲེལ་ཀུམ་ལས། ཁ་  
ཅིག་སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་བཟླ་  
པའི་སྦྱས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་འཕེན་པ་དེ། སྤྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་སྦྱོས་པ་  
བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་  
བཟླ་པའི་སྦྱས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་འཕེན་པར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་གྱི་རང་བཞིན་སྦྱོས་པ་བའི་  
རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ།  
འབྲས་བུ་དེ་སྤྲ་འཛིག་པར་སྦྱབ་པའི་རང་བཞིན་སྦྱོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་  
དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཛིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།  
ཅ་བར་འདོད་ན། བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྦྱས་བྱས་པ་ཁྱད་གཞིར་འཕེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་  
མི་རྣམས་ཏེ། བྱས་པ་ཁྱད་གཞིའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱས་  
པ་ཞེས་པའི་སྦྱས་བྱས་པའི་ཁྱད་ཆོས་འཕེན་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་  
པ་འཕེན་པ་གང་ཞིག་དེ་བྱས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དངོས་  
པོ་ཞེས་པའི་སྦྱས་དངོས་པོའི་ཁྱད་ཆོས་འཕེན་པར་ཐལ། དེས་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་  
ལོག་པ་འཕེན་པ་གང་ཞིག་དེ་དཔེ་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། །ཞེས་གསུངས་  
པའི་བྱིར། འདི་ལྟར་ན། སྟེ་ལྟན་ཞེས་པའི་སྦྱས་སྟེ་བ་འཕངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྟེ་

ལྷན་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕངས་པར་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། སྐྱེ་བ་འཕེན་ན་སྐྱེ་ལྷན་གྱི་  
ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེ་ལྷན་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་  
ཆོས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་དེའི་ཁྱད་ཆོས་འཕེན་ཚུལ་  
སོགས་ལ་དཔུང་པར་བྱའོ།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟག་ལྷན་འབྲེལ་  
༡༠༧ལས། དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟགས་  
པའི་སློ་སྐྱེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྐྱག་བསྐྱེལ་བར་རྟགས་པའི་སློ་སྐྱེ།  
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ལྟ་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟ་  
ཉིད་ལྟ་བས་ཀྱོལ་བར་འགྱུར། སློམ་པ་ལྟག་མ་དེ་དོན་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ལས་  
སྐྱག་བསྐྱེལ། སྐྱག་བསྐྱེལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

## མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཆིག་འབྲེལ།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་དང་།  
སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆིག་དོན་དང་། དེ་ངས་བྱེད་གྱི་ཆད་  
མ་དང་། རྟགས་འདིའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཅ་བར།

ཆད་མ་ནམས་ནི་མི་འཇུག་པ། །

མེད་ལ་མི་འཇུག་འབྲས་བུ་ཅན།



ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་ཆོག་དོན་འཆད་པ་ལ་གཞུང་སྤྱོད་ནི། འདྲེ་ཤ་བ་ལ་གང་  
 ཟག་རང་ཉིད་ཤ་བ་གང་ལ་སྤྱིར་ཤ་བ་དོ་བོ་ཕྱ་བའི་དབང་གིས་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྟོང་བ་  
 རྟེན་གང་ཟག་དེའི་ངོར་ཤ་བ་ལ་ཐེཛཱ་ཅམ་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་བྱེད་  
 མི་ལྷན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་མཛོད་ལུས་པ་དང་། རྟེན་དཔག་དང་། ལུང་གི་ཆད་མ་རྣམས་  
 བྱི་ཤ་བ་འཇལ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་  
 གང་ཟག་གི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་འདྲེ་ཤ་བ་ལ་གང་  
 ཟག་དེའི་ངོར་ཤ་བ་ལོད་དེས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡི་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པ་གོ་བའི་  
 འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་སྟེ་དེ་དཔག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ།  
 རྟོད་གང་ཟག་དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་དེ་མི་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་  
 མ་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་  
 བསྐྱབས་ན་བྱས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་གོ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པ་བཞིན་ནོ། །ཙ་བར་ཆད་མ་རྣམས་ནི་ཞེས་པའི་རྣམས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ལུང་གི་  
 ཆད་མ་དང་། མོགས་སྒྲས་བསྐྱས་པ་རྟེན་དཔག་དང་། མཛོད་ལུས་ཆད་མ་རྣམས་  
 ཞེས་མང་ཆོག་གོ། །སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་སྤྱོད་པ་ནི། མདུན་  
 གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ལོད་  
 དེས་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྟོང་བའི་གང་  
 ཟག་གི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་དེ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ནི། བོད་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ནི་མདུན་གྱི་གཞི་  
 འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་ལོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཤ་བ་ལོད་དེས་མ་ཡིན་པ་  
 དང་། ཤ་བ་ལོད་དེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། ཤ་བ་ཆད་མས་  
 མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོད་ཤ་བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་རྣམས་  
 སྒྲུབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་མི་

རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དེར་ཤ་བྱ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ། དེར་ཤ་བྱ་དེ་  
 ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་གང་ཞིག་ལ་ཤ་བྱ་དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་  
 ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ལས། རྟགས་སྐྱམ་མ་གྱུ་བ་ཅེན། འོན་ཏེ་ཤ་བྱ་དེ་ཡོད་ན་  
 གུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་  
 སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་ན། གུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།  
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མངོན་སུ་མ་དུ་གཟིགས་པ་མིན་པར་  
 ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བྱ་ཡོད་ན་ཁྱེད་གྱིས་ཡོད་པར་གཟིགས་པའི་ངེས་  
 པ་མེད། དེར་ཁྱེད་གྱིས་མ་གཟིགས་ན་མེད་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། གུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཤ་བྱ་གཞི་གང་ན་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱེད་གྱིས་  
 དམིགས་པར་ཐལ། སྤྱིར་འདྲེ་ཤ་བྱ་ཡོད། ཁྱེད་གྱིས་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་  
 སུ་མ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་ན་གུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་དམིགས་  
 སུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །གཞི་དེར་ཤ་བྱ་གུན་མཁྱེན་གྱིས་དམིགས་པ་  
 ཞིགས་པར་ཐལ། དེར་དེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུ་བ་ན།  
 གཞི་དེར་ཤ་བྱ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་གྱུ་བ་པ་ཉམས་སོ་སྟེ་ཅ་བའི་  
 རྟགས་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན་ཏེ་རང་  
 ལྟར་ན་ཡང་། གཞི་དེར་ཤ་བྱ་དེ་མེད་ངེས་སུ་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་ཆད་མས་དམིགས་  
 དགོས་པ་གང་ཞིག་ དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེན། རང་ལུགས་ཀྱིས་  
 ལན་ལ། རྟགས་ཕྱི་མ་ལ་དེད་ཐེ་ཆོམ་བྱ་ནས་རྟགས་མ་གྱུ་བ་སྟེ། དེར་ཤ་བྱ་ཡོད་  
 མེད་དེད་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བ་བཞིན་དུ། དེར་དེ་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱང་དེད་  
 ཐེ་ཆོམ་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་དེར་དེ་གུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་མ་གཟིགས་ཀྱང་དེད་  
 ཐེ་ཆོམ་བྱ་ལོ། །ཞེས་གཞི་འདིར་ཤ་བྱ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་མདུན་གྱི་ལན་འདེབས་  
 པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེར་དེ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་མི་རུས་ཤིང་ཐེ་ཆོམ་ལས་མ་འདས་

པས་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟུམ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལན་འདེབས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དངོས་  
པོའི་གནས་ཚུན་ལ་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེར་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་  
པར་དང་མེད་ན་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟེན་མཁའ་པའི་རྒྱལ་དུ་དང་ཐེ་ཚོམ་  
ཟུམ་། ཞེས་གསུངས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེར་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་དེ་ཚད་མས་  
དམིགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེར་ཤ་ཟེ་ཡོད་ངེས་སུ་འགྱུར་རྟེན་ཞེ་ན། འོ་  
ན་གཞི་འདིར་ཤ་ཟེ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་འདིར་ཤ་ཟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་  
ཐལ་འགྱུར་བརྟུན་ན། ཁ་ཅིག་ཁྱེད་ཀྱིས་ལན་གང་འདེབས་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁ་  
ཅིག་དེས་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་ཟེར་ན། དེར་ཤ་ཟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེར་ཤ་ཟེ་  
དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་རྣམས་ཏུ་ཞོག་  
ལ་ལན་ཐོབ་ཅིག་སེམས་རྣམས་ཏུ་བཞག་ཡོད་ན་ཁྱེད་རང་ལྟར་ན་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་  
ཤ་ཟེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞི་འདིར་ཤ་ཟེ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་  
ཕྱིར། གཞི་འདིར་ཤ་ཟེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེར་དེ་མ་  
གྲུབ་པར་ཐལ། དེར་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྟེན་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་  
མེད་སྟུང་ཏུ་བསམས་ན། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁྱབ་  
པར་ཐལ། དེར་དེ་ཡོད་ན། དེར་དེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཉེ།  
དེར་དེ་ཡོད་ན། དེར་དེ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་དེ་  
མེད་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེར་དེ་མེད་ན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མ་གཟིགས་པའི་  
ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་པ་བཤད་པའི་སྟུང་བས་  
ལ་ཞིབ་ཏུ་སྟོན་མཁའ་ཤིག་སྟེ་བསམ་སྟོང་སྟངས་དང་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

འོ་ན་མེ་ལྷ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཞི་དེར་  
ཤ་ཟེ་ཡོད་ཀྱང་རང་གང་ལ་བསྟན་པ་དོན་ཏུ་སྟངས་པའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་

མ་ལ་བསྐྱར་མི་རུང་བ་སྟེ་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ས་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་  
 པ་ཡིན་གྱི། དེར་དེ་ཡོད་ན་སྤྱིར་ཆད་མས་དམིགས་སུ་མི་རུང་བ་སྟེ་སྣང་བར་མི་  
 རུང་བ་ས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པར་བརྗོད་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མི་སྣང་  
 བ་མ་དམིགས་པ་འདི་སྤྱིར་བཤིན་མཆོག་དོན་སྐྱབས་སུ་གཞུང་སྤྱིར་བཏོད་པ་ལྟར་རམ།  
 ཡང་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་དེ་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཤ་ཟ་གང་  
 ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཤ་ཟ་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་  
 ཏེ། ཤ་ཟ་ཡོད་པ་དེ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་  
 མ་དམིགས་པ་འདི་ཕྱིར་ཞེས་བཏོད་ན། སྤྱིར་ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་  
 ཤ་ཟ་ཡོད་པ་འདི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པས་རྟགས་དེ་ཁྱབ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་  
 ཡིན་པར་སྤྱད་ཅིང་། གཞི་ཆོས་དེ་ལ་རྟགས་སུ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་  
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤ་ཟ་དེ་འཇལ་གྱི་སྟེ་རྟགས་པ་འདི་ཆད་མ་མེད་པ་འདི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་  
 བ། སྤྱིར་ཤ་ཟ་ཡོད་པར་རྟགས་པ་འདི་ཆད་མ་དེ་ཤ་ཟ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བའི་དམ་  
 བཅའ་ཡང་དགག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྟགས་དེ་རྒྱུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པར་སྤྱད་ལ། རྟགས་  
 དེ་གཞིས་རིམ་བཞིན་དེ་སྤྱབ་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་དང་རྒྱུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཡིན་པ་ནི། རྩི་བཅུན་ནམ་འགྲེལ་ལ་ལས་ཀྱང་། གཞིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མི་  
 སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེན། རྒྱུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་  
 ཡང་དག་དང་། ཁྱབ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་གཞིས། དང་  
 པོ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་  
 གིས་ཤ་ཟ་ཡོད་པེས་ཀྱི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་ཏེ། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་  
 དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་འདི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་  
 དུ་རྟགས་བྲལ་ཁྱོད་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་  
 རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་འདི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། དེ་ཆོས་

ཅན། རྒྱུ་འཕེན་གྱིས་ཁྱོད་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཁྱོད་འགྲོག་  
 བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གནིས་པ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་  
 ཅན། ཤ་བཟླ་ཡོད་ཅེས་ཤ་བཟླ་ལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་བཟག་གིས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་  
 ཏེ། ཤ་བཟླ་ལ་ཤ་བཟླ་ལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་བཟག་གིས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྟགས་དེ་གནིས་གྱི་རྩྭ་ལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་  
 གནིས་གྱི་རྩྭ་གས་ཆོས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱབ་པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་  
 མ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆགས་བྲལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་བཟག་གི་རྒྱུ་  
 ལ་ཆགས་བྲལ་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དེ། དེ་འདྲའི་གང་བཟག་གིས་དེ་ཡོད་ཅེས་  
 དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་  
 གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདི་གནིས་གྱི་རྩྭ་གས་ཆོས་ནི་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྱིང་དུ་རྟགས་དེ་གནིས་རྟོགས་པའི་ཡིད་དཔྱད་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་རང་  
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡིད་དཔྱད་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་  
 སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་རྒྱབ་པ་དེ་གནིས་སྐྱབ་པ་ལ། དཔེར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱམ་ནི་རྟག་  
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟེན་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་རྒྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་  
 པའི་སྟོན་སྐྱབ་རྩྭ་ལ་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཡང་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིའི་དོན་གཅིང་རྟགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་། རྟགས་དེ་གནིས་གྱི་རྩྭ་གས་ཆོས་རང་  
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པ་ནི་སྤར་གྱི་  
 རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་སྦྱོར་འགོད་རྩྭ་གོང་དུ་བཀོད་ཟེན་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། འདྲེ་ཤ་བཟླ་ལྟ་  
 བ་པའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་  
 གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཤ་བཟླ་དེ་གཞི་འདིར་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་བབས་ཀྱི་ཕྱི་རྩྭ་ལ་གྱིས་དམིགས་

སུམ་རུང་བ་སྟེ་དེའི་ཚད་མ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའོ། །ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། མ་ཟ་བསྐལ་  
 རྟོན་དུ་སྔོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་ཟ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་དེ་འབྲའི་བཅད་ཤེས་  
 དང་དེ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་ཟ་ཡོད་པ་མ་ཟ་བསྐལ་རྟོན་དུ་  
 སྔོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་དེ་འབྲའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་བྱ་བ་  
 བྱེད་མ་ཡིན་པས། རྟགས་དེ་གཞིས་རིམ་བཞིན་རྒྱུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཡིན་པ་ཉམས་པ་འཇལ། བྱ་བ་བྱེད་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཉམས་པ་སྟེ་དེ་  
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ན། དེ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་འོ་ན། དུ་ལྟན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་  
 ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དུ་ལྟན་ལ་འཇལ་སྟེ་དུ་མེ་ཡོད་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་དུ་བ་ཡོད་  
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན་དུ་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པ་ཉམས་པ་སྟེ་དེ་མ་  
 ཡིན་པར་འབྱུར་བར་ཐལ། དུ་བ་མེ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། བྱ་བ་  
 པ་འགྲིག་རྟགས་སུ་བ་སྟེ། དུ་བ་མེ་ཡོད་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 རོ། །བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མེ་ཡོད་པ་དེ་ནི་འགོད་རྩལ་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་མེ་ཉིད་སྐྱབ་  
 པའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 ཡིན་པ་དང་དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་རང་  
 ལུགས་ཀྱིས། སྐབས་འདིར་ཡང་རྒྱུ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འགོད་  
 རྩལ་གོང་དུ་བཀོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། མ་ཟ་ཡོད་པ་ཉིད་གཞི་འདིར་མ་ཟ་ལ་མ་  
 ཟ་བསྐལ་རྟོན་དུ་སྔོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྐྱབ་  
 པའི་སྐྱབ་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་  
 པའི་རྟོན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གཞི་འདིར་མ་ཟ་མ་ཟ་བསྐལ་རྟོན་དུ་སྔོང་བའི་གང་ཟག་གིས་  
 མ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པའི་ལོག་ཕྱོགས་དམ་འཆའ་བ་ན། གཞི་དེར་  
 མ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅས་པས་སོ། །

དེས་ན་ཤ་བཟང་ལ་བའི་ཆད་མ་དེ་དེ་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་དང་དེ་ཡོད་པར་  
 དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མི་སྤང་བ་དང་། ཤ་བཟོད་  
 པ་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཤ་བཟོད་པའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་བྱེད་མི་སྤང་བ་མ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འདི་  
 ལྟར་འཇོག་སྟེ། ཡོངས་འཇོག་རྟགས་རིགས་༡༧དང་། རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་  
 ༩༩ལས། མི་སྤང་བའི་རྒྱ་བྱུང་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ།  
 མཆན་གཞི་རིམ་པ་ལྟར། ཤ་བཟང་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བཟང་དམིགས་  
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བཟང་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
 གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བཟང་པའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་དང་པོ་ཡིན། ཤ་  
 བཟོད་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བཟོད་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་  
 དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བཟང་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཤ་བཟོད་ཅེས་  
 དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞིས་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་བ་གཞིས་པ་འདི་བྱུང་བྱེད་  
 མ་དམིགས་པར་གསུགས་པ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་ནམ་འགྲེལ་༡༧ ལས་ཀྱང་། ལྟོ་ཡོད་  
 པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ལྟོ་ཡོད་པ་ཆད་མས་མ་དེས་པ་དེ། མདུན་གྱི་  
 གཞི་འདིར་ལྟོ་ཡོད་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ལྟོ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་  
 མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་སྤང་བའི་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་  
 གཞི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་རྟགས་དེ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་  
 རྒྱུ་མཆན་གསལ་བོར་བཀོད་པའི་ལུང་མ་མཐོང་བས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་  
 ཅིག་བདག་གིས་མ་རྟོགས་ལ། ཤ་བཟོད་པ་དང་ལྟོ་ཡོད་པར་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཤ་བཟོད་  
 པ་དང་ལྟོ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྟགས་དེ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་  
 པའི་རྒྱུ་མཆན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ན་དཔྱད་པར་བྱའོ།

ཤ་ཟ་ནིང་སྒྲུབ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་  
 བདག་ས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཡང་དག་གང་ཞིག་སྒྲུབ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་སུ་བདག་ས་པའི་དོན་དེ་སྒྱུར་ཡོད། དེ་ཡོད་ན་ཡང་སྒྲུབ་ས་བབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་  
 ཀྱིས་དམིགས་སུ་རུང་བས་མ་བྱུང་བ་ལྟེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཕྱི་  
 ཆོས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་  
 པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་གི་དོན་ཡིན་ཀྱི། སྤང་བས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད། དེ་  
 ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུད་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་བལྟ་  
 མི་རུང་བ་ལྟེ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་  
 ཡང་དག་གི་དོན་དུ་བཞག་པ་ལྟར། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་བལྟ་  
 མི་རུང་བ་ཞེས་ཆོག་ཟུར་དུ་མི་སྒྱུར་བ་ལྟེ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། གཞི་  
 དེར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། དེར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རྒྱུད་ལ་ཡང་གཞི་དེར་  
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདག་ས་པའི་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེར་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་  
 དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གཉིས་བྱུང་བ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་  
 རྒྱུད་ཀྱི་བྱུང་འགྱུག་དེ་ལ་བྱུང་བ་མཚུངས་པའི་འབྲེལ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཁ་  
 ཅིག་རྒྱུད་ལྟར་ན། སྒྲ་རྟག་པར་བདག་ས་པའི་དོན་མི་སྤྲིད་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་  
 པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་བདག་ས་པའི་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གང་དག་རང་བཞིན་དང་ནི་འབྲས་བུ་འཕ། །སྤང་བ་མཐོང་  
 བ་མིན་ནིང་རྟགས་ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་འདིས་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྤང་རུང་



མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པས་ན། མི་སྣང་བ་མ་  
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་འདོད་པའི་ཁ་ཅིག་དེ་ལ། ཇི་  
 བའདི་འདི་བར་བྱ་སྟེ། འོ་ན་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྒོ་ཁ་མ་ཚུགས་པའི་སོ་སོ་སྒྲུབ་དག་  
 གིས། ཤེས་བྱ་དེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་སོ་རང་གི་བསམ་  
 ཆོད་ཞིག་བཞག་ནས་འདི་སྣང་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་རིགས་སམ་མི་རིགས།  
 ཞེས་ངོས་པ་ལ། དང་པོ་དེ་འདྲའི་དམ་འཆའ་བ་རིགས་སོ་བཅུ་ན། དེ་སྣང་ན་དེ་འདྲའི་  
 སོ་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་མཐའ་ཅད་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལས་དེ་  
 བློ་སྟོན་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ལ། ཕྱི་མ་དེ་འདྲའི་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་སོ་བཅུ་ན།  
 འདི་སྣང་ན། དེ་འདྲའི་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པའི་རྩ་མཆན་ཡང་དག་མེད་ན།  
 དེ་མི་རིགས་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་སྟོན་པའི་ཆེག་དང་མཚུངས་སོ། །རྩ་མཆན་ཡང་དག་  
 ཡོད་ན་དེའི་རྩ་མཆན་དུ། དེ་འདྲའི་སོ་སོ་སྒྲུབ་དེའི་རྩུང་ལ་དམ་བཅའི་དོན་ཤེས་  
 བྱ་མཐའ་དག་གི་གནས་ལུགས་དེ་དམིགས་པ་སྟེ་འཇལ་བའི་ཆད་མེད་པ་བཞོད་  
 དགོས་པ་ལས། དེ་མ་ཡིན་པའི་རྩ་མཆན་གཞན་དུ་མི་འཐད་ལ། རྟགས་དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་  
 ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་ཁས་སྒྲུངས་ནས་རྟགས་དེ་མེད་ཅེས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་ཅམ་ཁས་ལེན་པར་དེ་ལ་སྣང་བ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་འདིའི་དགོས་པ་ནི། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་མདོ་ལས། དེང་  
 སྟེ་ཆད་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་སྟེད་དོ། །ངམ་ང་དང་འདྲ་  
 བས་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་མི་བཟུང་སྟེ།  
 ཉམས་པར་ལྟར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རྩ་མཆན་ཡང་དག་  
 མ་མཐོང་བཞིན་དུ་རང་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་འདི་སྟོན་འདི་དག་དང་བཅས་  
 སོ། །ཡོན་ཏན་རྩུང་བྱེད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་སམ་གང་ཟག་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་

འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ཡོན་ཏན་འདི་ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས། བཅོམ་ལུན་  
 འདས་རང་ཉིད་དང་རང་ཉིད་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ལས་གང་ཟག་  
 གཞན་གྱི་སྒྲིབ་ཡོན་གྱི་ཚོད་བཟུང་ནས་སྒྲིབ་འདི་དང་བཅས་འདི་འདྲའི་ཡོན་ཏན་མེད་  
 ཅེས་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སྒྲ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་  
 དང་སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་དགག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེ་སྦྱབ་པའི་  
 སེམས་དང་ལུན་པར་བྱ་དགོས་པར་དོན་གྱིས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་གསུངས་  
 པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་སོགས་སྤྱི་བྱ་དམ་པ་གང་ན་ཡོད་པ་སོ་སྤྱི་པ་  
 ཐམས་ལས་མི་ཤེས་ཤིང་། སྤྱི་བྱ་དམ་པ་ལ་སྒྲིབ་བཅོད་བྱེད་ཅིང་སྒྲོད་པ་ནི་སྒྲོད་  
 པ་པོ་རང་ཉིད་དཔྱད་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བཟད་པ་མུང་བའི་རྩ་ལུ་དུ་བྱིན་པ་ལྟེ་  
 རྩ་ལུ་པ་མཐུ་ཅན་ཡིན་པར་མདོ་དང་རྩ་དེ་ལྟར་ནས་ཡང་ཡང་གསུངས་པས། སྤྱི་  
 ཐམས་ལས་གཡོགས་པའི་མེ་ཡིས་གང་བའི་དོང་དེ་བྱི་ཐམས་ལས་གཡོགས་ནས་དོང་ནང་  
 དུ་མེ་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པར་དེའི་ཉེང་དུ་སོང་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཆོག་པར་བྱས་ཤིང་སྤྱག་  
 བསྐྱེད་དག་པོ་མུང་བ་བཞིན་དུ། སྤྱི་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་སོགས་སྤྱི་བྱ་དམ་པ་ལ་སྒྲོད་  
 པའི་གནས་འདི་ལ་ལེགས་ཤིས་འབྱེད་པའི་སྒོ་བྱས་དང་ལུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་  
 ཏུ་བག་ཡོད་དང་ལུན་པར་བྱའོ། །སྤྱི་པའི་ཆོད་ཆོག་དེ་དང་མདོ་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་  
 གྱིག་ཞུང་། ཆོད་མ་རྣམས་ནི་ཞེས་སོགས་འདི་དག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་  
 ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་སེམས་དང་ལུན་པར་བྱ་དགོས་པ་དོན་གྱིས་འཕངས་པས།  
 སྤོ་གཞན་དག་ལ་སྤྱགས་རྩུང་སྒྲིབ་ཀྱིས་མགོས་པར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྤྱི་བྱ་དམ་པ་མུང་  
 བར་མ་ལུས་ན་འདྲ། སྒྲིབ་བཅོད་ཀྱི་སྤྱི་བྱ་དམ་པ་བྱས་ན་མཛོས་པ་ལྟེ་རང་ཉིད་  
 ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པས་དེའི་རྩ་ལུ་མ་འདྲག་ན་ལེགས་སོ། །

# མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་སོགས་ནི། དེ་སྐབ་  
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུ་བ་དགས་པའི་དོན་ཡོད། རྟེན་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་  
སང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུ་བ་དགས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྣང་  
དུ་མི་རུང་བ་གང་ཞིག དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་  
སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་  
སྣང་བའི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བའི་འགལ་  
ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། རྟེན་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་  
རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡིན། མེད་དགག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་དང་པོའི་མཆན་  
ཉིད། དེ་གང་ཞིག མ་ཡིན་དགག་དང་སྐབ་པ་གང་རུང་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་  
དེ་གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། མི་སྣང་བའི་རྟེན་དང་བྱུང་བ་ལྟར་  
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ནི་གོང་དུ་བཀོད་  
ཟིན་པ་ལྟར་དང་། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ནི། མ་ཟ་ལ་མ་ཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སང་བའི་  
གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་མ་ཟ་ལེས་པའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ།  
མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐབ་པའི་མི་སྣང་བའི་རང་བཞིན་  
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན། ཡོད་པ་དེ། མདུན་ཀྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་བཅད་  
ཤེས་མེད་པར་སྐབ་པའི་མི་སྣང་བའི་འགལ་ལྷ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་  
སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུ་བ་དགས་པའི་དོན་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་  
མ་ཡིན་ཞིང་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་བརྗོད་པའི་ཆོག་  
ཟུར་དུ་རྟེན་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྱིང་དུ་དེ་སྐབ་

ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པ་འཇགས་ཟག་དེ། རྒྱུད་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གང་རུང་  
དུ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་གང་རུང་གིས་བརྟུས་པ་ལ་བྱེད། གང་ཟག་དེ་ལ་བསྐྱལ་  
དོན་དུ་སྒྲིབ་ཚུལ་ནི། ལུ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐག་རིང་བ་དང་། ཏུས་ལུན་རིང་པོ་སྒྲིབ་པ་དང་ལུན་  
རིང་པོའི་རྩེས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ། རང་དང་ཉེ་བར་ཡོད་ཀྱང་ངོ་སྤྲོ་བ་སོགས་  
གང་རུང་གི་དབང་གིས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གི་ཆད་མ་དང་མངོན་རྩེས་གང་ལའང་  
སྤང་མི་རུས་པར་གྱུར་བ་ཞིག་ལ་འཇོག་གས་སྟུང་།

ཁོ་ན་ནི། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྒྲིབ་པ་འཇགས་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་བ་འཇལ་  
བའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་བཅད་  
ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་འཇགས་ཀྱི་འཇོགས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།  
རྒྱུད་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་དགག་ཀྱི་འཇོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས་ཟེར་ན། འདོད་བྱས་པ་  
ལ། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་དགག་ཀྱི་འཇོགས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་  
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། རྒྱབ་པར་ཐལ། མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་  
མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་འཇགས་ཀྱི་འཇོགས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན།  
སྦྱོར་བ་དེ་སྦྱོར་གྱི་དགག་ཀྱི་འཇོགས་སུ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པས་རྒྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།  
དེར་ཐལ། ཉ་ནག་ན་མ་འགྲེལ་༡༩ལས། ཁ་ཅིག་མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་  
དེ་མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་འཇགས་  
ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ན། དུ་བ་དེ་སྦྱོར་གྱི་དགག་ཀྱི་འཇོགས་སུ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་  
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དེ། དུ་བ་དེ་སྦྱོར་གྱི་དགག་ཀྱི་འཇོགས་སུ་བཏགས་པའི་  
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདི་ནི་དུ་བ་དེ་མེ་མེད་  
པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་འཇགས་ཀྱི་འཇོགས་  
སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ན། དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་དགག་ཀྱི་འཇོགས་སུ་གཟུང་  
བྱ་མ་ཡིན་པས་རྒྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དུ་བ་ཆོས་ཅན་དུ་བ་བྱུང་ནས་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་

དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུག་ཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་སྤྱུག་པ་དག་ལ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཏུ་བ་ཡོད་པ་དེ་དེ་གཞིས་  
 ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དཔེར་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་  
 ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱབ་པ་མེད་ལ། བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་  
 ཐལ། བུམ་པ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་ལྟར། ཆོས་དེ་ཆོས་ཅན་ཏུ་མ་བཟུང་  
 བར་རྟགས་གསལ་གཞིས་ཀྱི་མགོར་བརྟག་ནས་ཐལ་བ་འཕངས་ན་ཁྱབ་པ་ཡོད་ལ།  
 ཆོས་དེ་ཆོས་ཅན་ཏུ་བཟུང་ནས་ཐལ་བ་འཕངས་ན་མ་ཁྱབ་པ་ནི་དབུས་ར་སོགས་ན་ཤིན་  
 ཏུ་མང་བས་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་  
 འངལ་བའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་སྤྱུག་པ་དག་ལ་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤ་ཟ་ཉིད་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 རྣམ་བཤད་འདི་ལས། ཤ་ཟ་ཉིད་སྐབས་བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 སྤྱུག་པ་དག་ལ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་  
 བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུག་པ་དག་ལ་པའི་དོན་ལ་ཤ་ཟ་  
 ཉིད་འཛོག་གྱུང་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུག་པ་དག་ལ་པའི་དོན་ལ་གོང་གི་ཆོས་ཅན་དེ་  
 དང་། ཤ་ཟ་དང་། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བཅད་  
 ཤེས་དོན་མཐུན་གསུམ་མེ་མེ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་རིགས་  
 མཐའ་དཔྱོད་༡༠༡དང་། ར་སྟོད་མིང་སྟོང་ཞབས་བྱང་གི་རྟགས་རིགས་༡༠༠གཞིས་ཀ་  
 ལས། ཤ་ཟ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་  
 ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་དབྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐབས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུག་པ་  
 པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་  
 ལ་དེ་དེས་པའི་དབྱད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐབས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས། མདུན་

གྲིག་ཞི་འདིར་ཤ་བཟུང་མེད་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྲིག་ཞི་འདིར་ཤ་བཟུང་ཤོད་དུ་སོང་བའི་  
 གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ངེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་དེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་མདུན་གྲིག་ཞི་  
 འདིར་ཤ་བཟུང་ཤོད་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ངེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་  
 མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། སུ་མ་  
 པ་དེ། སུ་མ་པ་ཆད་མས་མ་དཔེ་མཉམས་པའི་སྟོགས་སུ་སུ་མ་པ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤ་བཟུང་ཤོད་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བཟུང་  
 པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་  
 ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།  
 ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་༡༠ལས། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་  
 ཡིན་ན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདུན་གྲིག་ཞི་འདིར་ཤ་བཟུང་  
 བསྐྱེད་ཤོད་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་  
 ཡོད་པ་དེ་དེ་འདྲའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་  
 བཏགས་པའི་དོན་དང་། དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། ཤ་བཟུང་དེ་ངེས་  
 པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་  
 དོན་ཡིན་ཀྱང་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཤ་  
 བཟུང་དེ་ངེས་པའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་མདུན་གྲིག་ཞི་འདིར་  
 ཤ་བཟུང་མེད་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དེ་འདྲ་བའི་དབྱུང་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་  
 མེད་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀྱན་མཁྱེན་ནཱ་འགྲེལ་༡༧༦ལས། བཞི་བ་བསྐྱབ་ཆོས་དང་དགག་ཆོས་ངོས་  
 བཟུང་ན། ཤ་ཟ་ཡོད་པ་དེ་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མེ་རིགས་པར་སྐྱབ་  
 པའི་བསམ་དོན་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་སྐབ་ཏགས་པའི་དོན་དང་། དེ་  
 སྐྱབ་གྱི་སྦྱར་སྒྲིལ་གཅིག་གི་དེ་གཞིས་ཀ་ཡིན། དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་རིགས་པ་དེ་དེ་  
 སྐྱབ་གྱི་དང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྦྱར་སྒྲིལ་གཞིས་ཀའི་བཀོད་ཆོད་གྱི་དེ་གཞིས་ཡིན་ཏེ། སྤར་  
 བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་  
 དཔུང་ཤེས་ཡོད་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྦྱར་སྒྲིལ་དང་། དེ་སྐྱབ་གཞིས་ཀའི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 སྐབ་ཏགས་པའི་དོན་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་གཞིས་ཀ་སྟེ་བཞི་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་  
 དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཤ་ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་དེ་  
 དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྐབ་ཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བཅད་ཤེས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་གཞི་བྱས་ནས་དེ་མེད་  
 པ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཆོས་སྐབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། མདུན་  
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་ཕྱེད་གྱི་དཔུང་  
 ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་པ་དེ། དེ་འདྲའི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་སྐབ་ཏགས་པའི་དོན་དང་། དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་གཞིས་ཀ་ཡིན་གསུངས་པ་  
 དེ་ནི། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་བར་དུ་འདུག་དགོས་སྐྱམ་སྟེ། འདི་ལྟར་  
 ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་ངེས་ཕྱེད་གྱི་དཔུང་ཤེས་དོན་  
 མཐུན་ཡོད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པར་སྐྱབ་  
 པའི་དེ་གཞིས་ཀ་ཡིན་ཞེས་སྤར་དགོས་སྐྱམ་སྟེ་དཔུང་པར་བྱ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མདུན་  
 གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་དཔུང་ཤེས་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་  
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་  
 དེས་མཐུན་དཔེ་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཞིགས་པར་ཐལ། ཕྱི་རྟོག་དེས་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་དཔེ་དེའི་

ཉེད་ཏུ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་བྱུང་པ་གང་ཞིག་ཚུད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
འདོད་ན། ཕྱི་ཆོས་དེས་རྟགས་དེའི་མཐུན་དཔེའི་ཉེད་ཏུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་བ་པར་  
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཚུད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱེད་ཆོས་མ་ཡིན་པར་  
ཐལ། ཚུད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱེད་ཆོས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་  
ཀྱི་དགག་བྱེད་ཆོས་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱུང་གིས་ཀ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་དང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་གནིས་ཀ་ཡིན་  
པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མ་ཟ་ལ་མ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མ་  
ཟ་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མི་འདུག་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་མ་ཟ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་  
བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ལྟར་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་  
མ་ཟ་ཆད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་  
ཟག་གི་ཆད་མ་རྣམས་ལ་མ་ཟ་སྣང་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་མ་ཟ་  
བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་  
ལ་མ་ཟ་ངེས་པའི་ཆད་མ་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མ་ཟ་ངེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་  
འདུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་འདུག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་དེ་མ་ཟ་  
ངེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་སྟེ་བའི་  
ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱུད་སྤེལ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལྟར་གྲུབ་སྟེ། རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་  
༡༡༡ལས། མཐའ་དབུད་པ་ལ། ལ་ཅིག་ན་ཟེ། མ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
གིས་མ་ཟ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་ཏུ་སོང་  
བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མ་ཟ་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་མི་འདུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་  
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མ་ཟ་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་  
མི་འདུག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མ་



ཟ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་འཇལ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་འཇུག་  
པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་འཇུག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་མཁྱེན་ཤ་ཟ་འཇལ་བའི་  
རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སངས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
པ་དང་། རྟགས་རིགས་རྩུར་རྒྱུན་ཏེ་ལས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་  
དུས་ང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་  
ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་ཚད་མ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་  
རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་  
པའི་རྣམ་མཁྱེན་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱལ་བའི་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
གསུངས་ལ། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ཏེ་ལས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་  
སང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་བཅད་ཤེས་འཇུག་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་  
རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མི་འཇུག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་  
དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཟ་དེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཅམ་ཡང་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།  
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། སློབ་མི་དག་བཤེས་རྒྱུ་ཡི་མས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་རིགས་ཏེ་ལས།  
གནེས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མེ་ལྷ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ལྷ་རུང་  
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གནེས། དང་པོ་ལའང་། མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་  
གནེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་  
སང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཡོད་དེས་ཀྱི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྒྲུབ་པའི་  
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་  
བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་

སྤྲུལ་རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤྲོད་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་ལྟར་མི་  
 རུང་བ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་  
 ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་  
 ཅན། མ་ཟེལ་མ་ཟེལ་བསྐྱེད་དུ་སྤྲོད་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མ་ཟེལ་པའི་ཆད་མ་  
 མེད་དེ། དེ་འདྲའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན། རྟགས་  
 དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།  
 དེར་ཐལ། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་དངོས་འབྲས་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟ་ནག་རྣམ་འགྲུལ་ཤ་ཤ་ལས། བཞི་བ་ནི། མ་ཟེལ་བསྐྱེད་དུ་སྤྲོད་བའི་  
 གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མ་ཟེལ་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མ་  
 ཟེལ་བསྐྱེད་དུ་སྤྲོད་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མ་ཟེལ་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་སྤྲུབ་  
 པའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་སྒྲུ་མ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་མ་ཟེལ་པའི་བཅད་  
 ཤེས་དེ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མ་ཟེལ་པའི་ཆད་མའི་དངོས་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་  
 དེའི་རྟགས་ཟུར་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཆན་ཉིད་དེ་ནི་  
 སྤྲིར་རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་  
 བཞག་པ་མ་ཡིན་པར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་མ་ཟེལ་མ་ཟེལ་བསྐྱེད་དུ་སྤྲོད་བའི་གང་  
 ཟག་གིས་མ་ཟེལ་པའི་ཆད་ཤེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཞེས་སྤྲུར་བས།  
 མཆོན་བྱ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཞེས་པ་དེ་སྤྲུབ་སྤྱིར་བཏང་ནས་མི་འཇོག་པར་  
 མཆན་ཉིད་འཇོག་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱིར་བཏང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གཞིར་བཟུང་བའི་སྤྱིར་  
 བའི་སྤྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ཡིན་  
 སྟེ།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པ་གང་ཞིག དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་པའི་དོན་གྱི་རྟེན་ཡོད། དེ་རང་ཉིད་  
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉིང་དུ་རང་ཉིད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་  
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་ལྟར་མི་རུང་བ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་  
 སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་མི་  
 སྣང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་མེད་  
 པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བམེད་པར་སྦྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་དང་པོ་དེ་གང་ཞིག བྱོད་ཀྱི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་པའི་དོན་ཡོད། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་གྱི་ཉིང་དུ་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་ལྟར་  
 མི་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དུ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པ་  
 གང་ཞིག དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་  
 སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོའི་  
 ཉིང་དུ་དུ་བ་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ཀྱང་ལས། ལ་  
 ཅིག མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་ཁྲིམ་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤེས་  
 འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉིང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་བཟུང་མི་རུང་བ་ཞེས་ཟེར། མེ་  
 མེད་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཁྲིམ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་  
 དག་གང་ཞིག རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་  
 མཚོའི་ཉིང་དུ་དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་  
 བཙུན་ལྷ་མ་འབྲེལ་ཀྱང་ལས། ལ་ཅིག དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་

ཞིག རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྣང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་  
 མི་རུང་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་  
 བ་དང་། ཁ་ཅིག དེ་གང་ཞིག དེ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྣང་དུ་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་  
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྐྱབ་པ་ལ་  
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་མེམ་དེ་པ་མེམ་དེ་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བམེད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྣང་  
 བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་  
 པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤ་བ་ལ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་  
 མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་བཅད་ཤེས་མེད་པར་སྐྱབ་  
 པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
 གི་ཚད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་བལྟར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་  
 བྱལ་ན། བྱལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གཞིར་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ལས།  
 མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བལྟར་མི་རུང་བ། དཔེར་ན།  
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བུས་ཤ་བ་ཡོད་དེས་ཀྱི་ཐ་སྣང་  
 དོན་མཐུན་མི་འདུག་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་  
 བ་མ་དམིགས་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་

ནི། གང་ཞིག དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་  
 ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་བཟུང་རུང་བ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མ་རིགས་རྒྱུ་ལུས་ས།  
 གནིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་  
 ནི། མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་  
 ཟག་གི་ཆད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་བཟུང་མི་རུང་བ། ཞེས་དང་།

ཡང་དེ་ནི་དེ་ལུས་ས། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་  
 ནི། མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག རང་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་  
 གང་ཟག་གི་ཆད་མ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་བཟུང་རུང་བ། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཆ་བའི་རྟགས་གནིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་ཚྭ་གས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་བཟུང་  
 རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་བཟུང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་ན་ཁྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དགག་  
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གནིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 རྣམ་བཤད་འདིར་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་ན་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་  
 མེད་པས་ཁྲུབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྗེ་བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩ དང་པ་ཏ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་  
 ༡༩ གནིས་ཀ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་བཞིན་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་།  
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་ཞེས་པ་གནིས་དོན་འདྲ་  
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་ཀློག་ལུས་ས། དང་པོ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་གནིས་སུ་ངེས་པ་ལ་སྣང་དུ་མི་རུང་  
 བ་ལ། རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པ་འདི་གདན་ཆོག་གསུངས་འདྲུག་  
 པའི་དུས་ཡིན་ནོ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་རྟགས་མ་གྲབ་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་ཚད་  
 མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་བཟླ་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཚད་  
 མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་བཟླ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྟགས་  
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གོང་དུ་བྲངས་པ་  
 དེ་ཡིན་པས་དེར་ཐལ་ལོ། །འདྲའི་མ་ཁྲབ་མཚམས་ལ་མ་གྲབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་  
 གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྲབ་གྲབ་  
 རྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་དཔེའི་སྣང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པ་དང་།  
 དེ་ཟླ་ངེས་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་མཐུན་དཔེའི་སྣང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 ཡོད་ན་བཟླ་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་མཁའ་ལས།  
 ཁ་ཅིག་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་ལྷན་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་  
 དཔེའི་སྣང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་ཞེས་ཟེར་ན། མདུན་གྱི་གཞིར་  
 འདྲི་རྩལ་ཅན། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་  
 ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཤ་ཟའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་  
 གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་  
 གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་  
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་  
 གང་ཟག་གི་ཚད་མས་མཐུན་དཔེའི་སྣང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་བཟླ་རུང་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་དཔེའི་སྣང་དུ་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 གྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་བཟླ་མི་རུང་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཡུང་དཔེ་དོན་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 སུབ་དགས་པའི་དོན་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་ཐ་སྐྱད་ཐུར་བ་ཡིན་སྟེ།

གཞན་ཡང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
 ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་ཆུ་མ་འགྲེལ་པ་ལས།  
 ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་  
 གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བ་ཡོད་པེས་ཀྱི་དབྱུང་  
 ཤེས་དོན་མཐུན་ཟེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་  
 ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མདུན་  
 གྱི་གཞི་འདིར་ཟེད་པའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་  
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་  
 བའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཟེད་པ་དེ་ཟེད་པ་མ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཙང་རྟགས་ཀྱང་ལས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་  
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་དེས་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་  
 བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡང་ཡིན། ཤ་བ་ཚད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡང་  
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཟེར་ན་འདོད་བྱས་པ་ལ། དེའི་  
 རྒྱུད་ལ་ཤ་བ་ཡོད་པེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཤ་བ་ཚད་མས་དེས་  
 པའི་མེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པ་ལ། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་  
 ཟག་གིས་ཤ་བ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་  
 སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བ་ཡོད་པེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཟེད་པར་སྒྲུབ་  
 པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་  
 གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བ་ཡོད་པེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་  
 དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ལས་མེ་ལེན་ཞིང་མི་སྣང་བའི་  
 རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་འགོད་རིགས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདི་ནི་རྒྱུང་རྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་ལེན་འཛོལ་

ཚུལ་ལྟར་གསུངས་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདི་ལྟར་འཐད་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་  
 ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་  
 པར་ཐལ། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྒྱུང་ཅིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་  
 བྱས་པ་སྤྱིར་བྱས་པ་དང་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་ལ་སོང་བས་འདོད་མི་རུས་ཤིང་། གཞི་ཅིས་  
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་དང་  
 གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱབས་ལ་སོང་ཞིང་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་ན་མས་སུ་མདུན་  
 གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ཀྱང་ལེན་  
 རིགས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞོང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་  
 དེས་སྤྱིར་འདྲེ་ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཐལ་  
 ཆེ་བས་འདྲེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མདུན་གྱི་སྤྱི་བྱུང་ལུ་ལན་  
 འདེབས་པ་པོ་དེ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་དང་། དེ་  
 ཤ་ཟ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མདུན་གྱི་སྤྱི་བྱུང་ལུ་ལན་འདེབས་  
 པ་པོ་ལལ་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་གཞན་འགོད་རྒྱུ་མེད་པས་ན་རྒྱུ་མཚན་  
 དེ་ནི་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་འདི་ནི་རྒྱུང་ཅིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་གཞི་ཅིས་ཀྱི་དབང་  
 དུ་བྱས་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན། དོན་གཞེར་ཡིད་  
 ཀྱི་ཐུན་སེལ་ཀྱང་ལས། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་  
 སྤྱི་བྱུང་ལུ་ལན་ཤ་ཟ་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཐ་སྟངས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་  
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་མ་དམིགས་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་དང་། རྩེ་བདུན་  
 ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ཀྱང་ལས། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་འདྲེ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་  
 དུ་སོང་བའི་སྤྱི་བྱུང་ལུ་ལན་འདྲེ་ཤ་ཟ་ཡོད་པའི་ཕྱི་ཐ་སྟངས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པར་སྒྲུབ་པ་



ལ་འདྲེཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་སྐྱེས་བུའི་ཆད་མས་ཤ་བ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་  
བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དང་།

ཆད་མ་རིགས་རྒྱུ་ཤ་ལས། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་ཆོས་ཅན། ཤ་  
བའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ཤ་བའི་བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་  
ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་སྟེ། ཤ་བའི་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་  
བའི་བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ན་པ་ལ་ཞེས་སོགས་མི་སྤང་  
བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་གཞི་གསུངས་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར།  
རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་ཤ་ལས། ཁོར་ང་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་  
སོང་བའི་གང་ཟག་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་  
གཞི་འདྲིར་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་བུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་  
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་བུམ་པ་མ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་བུམ་  
པ་མ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་བུམ་པ་མ་མཐོང་བའི་  
ལོང་བ་དེ་བུམ་པ་མ་མཐོང་བའི་ལོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་ལོང་  
བ་ལོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་  
བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་བ་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ། དེ་ཡང་ཡིན། ཤ་བ་ཆད་མས་ངེས་  
པའི་གང་ཟག་གྲང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་  
གང་ཟག་གྲང་ཡིན། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གྲང་  
ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྲེན་རྟགས་རིགས་  
ཤ་ཤ་ལས། ཚྱོད་པ་སྤོང་པ་ལ། ཁོན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་  
བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།  
མདུན་གྱི་གཞི་འདྲིར་ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྱལ།  
འདོད་ན། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ན་འདེབས་པ་པོ་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་

བའིགང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའིགང་  
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཤ་བ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་བའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་པ། རྟགས་  
 རིགས་བྱུང་རྒྱུ་ལས། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་  
 བའིགང་ཟག་ཡིན་ན། ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའིགང་ཟག་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་  
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའིགང་ཟག་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་  
 བའིགང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྟར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་སྐྱེས་བྱ་ལན་འདེབས་  
 པ་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྟགས་རིགས་  
 མཐའ་དཔྱད་ཀྱང་ཀྱང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་ཀྱང་། རྟོན་རྟགས་རིགས་  
 ༡༠རྣམས་ལས་ཀྱང་། ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའིགང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བ་དམིགས་  
 བྱེད་གྱི་ཆོད་མཐེད་པ་དེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའིགང་ཟག་  
 གི་རྒྱུད་ལ་ཤ་བ་དེས་པའི་དབྱེད་ཤེས་དོན་མཐུན་ཐེད་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་སྣ་བཅ་བའི་རྒྱུ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོད་གཞིར་གསུངས་པ་སོགས་ནི། གཞི་ཅིས་གྱི་  
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་འཛིན་ཚུལ་ལྟར་གསུངས་པས་ན་འདི་ལྟར་འཐད་དེ།  
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སྤང་བའིགང་ཟག་ཤ་བ་བསྐལ་  
 དོན་དུ་སྤང་བའིགང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་  
 ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའིགང་ཟག་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་  
 དེ་འདྲའིགང་ཟག་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བཅེ་རིགས་ཤིང་དེ་ལྟར་འདོད་ལན་ཡང་ཐེབས་  
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་བྱས་པ་  
 དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་  
 ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་སྒྲིར་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་  
 འདོད་ཅེས་བཅེ་མི་རིགས་ཤིང་ཁས་ལང་མེལ་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་མདུན་

ཕྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བརྗེ་རིགས་ཤིང་དེ་ལྟར་འདོད་  
ལན་ཡང་ཐེབས་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱུ་མཆོད་དེས་ན། པ་ཤ་ཆེན་མཁའ་འགྲེལ་ཉལ་ས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་  
 ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་བླ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་ཤ་བླ་བསྐྱལ་དོན་  
 དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་གྱི་  
 གཞི་འདིར་ཤ་བླ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱིར་ཤ་བླ་བསྐྱལ་དོན་དུ་  
 སྤོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདུན་  
 གྱི་སྤྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་ལོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞི་འདིར་ཤ་བླ་ཡོད་  
 མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤ་བླ་  
 ཡོད་པར་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐལ་འཁྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ།  
 འོ་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་  
 པ་དང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་  
 བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་སྤྱིར་བྱས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་  
 དེའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། བྱབ་པ་མི་མཚུངས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་  
 ཅན་དུ་བཟུང་ནས་བྱས་པ་བྱས་པ་དང་གཅིག་དུ་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་བཏབ་པས།  
 མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བྱས་པ་དང་གཅིག་དུ་ཁས་སྤངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་རང་  
 ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཤ་བླ་བསྐྱལ་དོན་དུ་  
 སྤོང་བའི་གང་ཟག་ ཤ་བླ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་  
 ལན་བཏབ་པས། གཞི་འདིར་ཤ་བླ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་ གཞི་འདིར་ཤ་  
 ཟ་བླ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དུ་ཁས་སྤངས་པར་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། ཁྱེས་  
 གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་འདྲའི་གང་  
 ཟག་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པ་ནི། གཞི་ཅེས་གྱིད་བང་དུ་བྱས་ནས་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་

དེ་འདྲའི་གང་ཟག་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱབས་ལ། དེ་  
ལྟར་འདོད་རིགས་པས་ན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་རྩེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་  
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གྱིས་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་ལ་སོང་  
བས་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པས་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། གཞི་རྩེས་དང་རྒྱུ་རྩེས་  
གཉིས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་ལ་འགོ་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན། གཞུང་  
ན་མས་སུ་ཡིན་མིན་གཉིས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་འདི་ལྟར་འབྲེལ་དགོས་སྟུང་  
སྟེ། ལུང་གི་རྒྱུ་རྩེས་འབྲངས་དང་རིགས་པའི་རྒྱུ་རྩེས་འབྲངས་གི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བས། གཅིག་  
ལུང་གི་རྒྱུ་རྩེས་འབྲངས་དང་གཅིག་ཤོས་རིགས་པའི་རྒྱུ་རྩེས་འབྲངས་གི་འདོད་པར་སྒྱུར་བ་ལ་  
ལུང་རིགས་གང་རུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ།

གཞི་རྩེས་དང་རྒྱུ་རྩེས་གཉིས་སོ་སོའི་དབང་གིས་ཁས་ལེན་འདོན་རྒྱུ་མི་འདྲ་  
བ། དཔེར་ན། མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་  
པར་ཐལ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་རྒྱུ་རྩེས་བྱས་ན། མཚོན་  
བྱ་དངོས་པོའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བརྗེད་གོས་པས་འདོད་  
ལན་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ན། མཚོན་བྱ་དངོས་པོའི་སྤྱི་ཡིན་པ་གང་ཞིག མཚོན་བྱ་བྱེ་  
བྲག་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་རྩེས་བྱས་ན། མཚོན་བྱ་དངོས་པོའི་སྤྱི་དང་མཚོན་བྱ་  
དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བརྗེད་གོས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་ལན་  
ཡང་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྩེས་དང་གཞི་རྩེས་ཀྱི་ལན་འདབས་རྒྱུ་ལ། ལུང་ཐང་ཨ་  
ཁྲོ་ཤོས་ཀྱི་བརྒྱུས་གྲ་ལས་ལས། མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་  
ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། མཚོན་བྱ་དངོས་པོའི་སྤྱི་དང་མཚོན་  
བྱ་དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་གཞི་རྩེས་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །མ་  
ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། ཡིན་པ་དང་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལ་རྒྱུ་རྩེས་  
ལས་གཞི་རྩེས་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་མ་ཡིན་པ་དེ། ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་

པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་  
ལ་འགོ་ཚུལ་མེད་པར་ཡོད་པ་འདི་དབུ་པར་གྱི་གཞུང་ན་ཡང་མང་ངོ། །

འདི་དག་ནི་དཔེ་ཡིན་པས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལས། གང་ཟག་གིས་གང་  
ཟག་གི་ཆོད་མེ་བབུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉམས་པར་ཁྱུར་ཏེ་ེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་  
ནས་བསྟན་པའི་དོན་གྱི་མི་སྣ་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། ལྷ་མོ་མཐོང་ལྟས་  
སྤྱི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཅམ་ལས་མེད་ཅེས་  
དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། རྟོད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཆད་མས་མ་  
ངེས་པའི་སྟེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གང་ཟག་པ་རྣམས་འདི་སྟོན་ཆད་མས་  
མ་ངེས་པའི་ལྷ་མོ་མཐོང་མཐའ་བཞུགས་ཅན། རྟོད་ཀྱིས་གང་ཟག་པ་རྣམས་འདི་ལ་ཡོན་  
ཏན་འདི་ཅམ་ལས་མེད། སྟོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་སེ་ཞེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་ཏེ།  
རྟོད་གང་ཟག་པ་རྣམས་འདི་སྟོན་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
པའི་རྟགས་དེ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་ཤ་ཤ་ལས། བཞི་བ་  
ག་ཏན་ལ་པ་བས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་མདོ་ལས། ངའམ་ང་དང་འདྲ་བའི་  
གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་བབུང་གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་མེ་བབུང་སྟེ།  
དེ་ལྟར་ན་ཉམས་པར་འཁྱུར་ཏེ་ེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ངའམ་ང་དང་འདྲ་  
བས་གང་ཟག་གིས་ཆོད་བབུང་གི་ཞེས་པས་སྣང་བུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་  
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེད་ཡོད་པར་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་མ་ངེས་པ་  
དེ། ལྷ་མོ་མཐོང་ལྟས་སྤྱི་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་མཁྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་  
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཤོས་དེས་མི་སྣ་བ་མ་དམིགས་  
པའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་  
ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་སྟེས་བུ་དེ། ལྷ་མོ་མཐོང་ལྟས་སྤྱི་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པ་སངས་  
རྒྱས་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་ཅམ་ལས་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ཏུ་བཞུགས། ཞར་ལ་གང་ཟག་པ་རོལ་པའི་སྒྲིན་ཆད་མས་མ་ངེས་པར། དེ་ལ་ཡོན་  
ཏན་འདི་ཅམ་ལས་མེད། སྒྲིན་འདི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་ཞེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་སྒྲུབ་  
པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ག་ཏན་ལ་ཕབས་པ་ལ་  
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུར་མཐོང་ལྟས་སྒྲིན་གྱི་སྒྲིན་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གིས་  
ཚུར་མཐོང་ལྟས་སྒྲིན་སྒྲིན་འདི་ལྟ་བུ་དང་བཅས། ཡོན་ཏན་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅེས་  
སྒྲོ་འདོགས་དང་སྒྲུར་འདེབས་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་  
བྱམས་སྤྱོད་རྗེ་སྒྲོམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དཔེའི་མི་སྣང་བའི་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་  
རྟགས་ཡང་དག་ག་སུ་ཡོད་པ་ལྟར། རོན་གྱི་མི་སྣང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་མི་  
སྣང་བའི་རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་བཤོད་ན་རིམ་བཞིན།  
སངས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཚུར་མཐོང་ཐ་མལ་བ་ཆོས་ཅན། སྤྱད་  
གྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ངེས་པའི་བཅད་ཤེས་མེད་དེ། སྤྱད་  
གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱད་  
གྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་མེད་དེ།  
སྤྱད་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འཇལ་བའི་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་  
པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱད་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་  
བཅད་ཤེས་མེད་དེ། སྤྱད་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་བཅད་ཤེས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།  
ཞེས་པའི་རྟགས་རྣམས་བཞག་ཆོག་སྟུམ། ཁོ་ན་རེ། ཆོས་དེ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་  
ཟག་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེས་ཆོས་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ།  
ཆགས་བྲལ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་གང་ཟག་དེས་ཆགས་བྲལ་ཡོད་ཅེས་  
དམ་བཅའ་མི་རིགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་བསྐལ་

དོན་དུ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེས་ཆགས་བྱལ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་  
 ཆགས་བྱལ་དེ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེའི་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 ཟེར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༧༠༠ལས། དེས་ན་ཆགས་བྱལ་  
 ཆོས་ཅན། རྟེན་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེས་རྟེན་ཡོད་ཅེས་དམ་  
 བཅའ་མི་རིགས་ཏེ། རྟེན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ཉི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 པ་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་རྒྱུ་པན་གྱིས་མེད་ཅེས་དམ་འཆའ་བར་མི་རིགས་  
 ཏེ། རྒྱུ་པན་གྱི་རྒྱུ་ལ་རྟེན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་རྟགས་དེ་དེ་སྟབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆགས་  
 བྱལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཆགས་བྱལ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་  
 ཟག་ཡིན་ན། རྟེན་གྱིས་ཆགས་བྱལ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པའི་བྱུང་བྱུང་། དེ་  
 ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟེན་གྱིས་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་  
 པའི་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྐབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཆད་མས་  
 མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟེན་གྱིས་དེ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པས་བྱུང་  
 པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཆོག་གསུམ་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་  
 མཐའ་དག་སྐྱབ་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པར་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན།  
 དེ་ཡིན་ན་སྐབས་འགོ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །སྐབས་འགོ་བྱེད་པ་ལ་དེ་  
 ལྟར་དམ་བཅའ་དགོས་ཏེ། རྒྱག་ཞིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསམ་  
 པ་ཐག་པ་ནས་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱབ་པར་སྒྲོ་ལིངས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཞིང་དམ་  
 བཅའ་ལ་ཁས་ལེན་པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། སྐབས་འགོ་དེ་པོ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ལ། རྟེན་གྱིས་ཆོས་དེ་  
 མ་རྟོགས་ན་རྟེན་གྱིས་ཆོས་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་  
 ཟག་དེས་ཆོས་དེ་ཆད་མས་མ་ངེས་པར་མ་ཟད་ཆོས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་ཆད་མའམ་

ལུང་ནམ་དག་གི་སྒྲིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པར་ཐལ། ཚེས་དེ་ཚད་མས་  
 དེས་པའམ་དེ་མ་དེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཆེས་ཀྱི་ལུང་ནམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་བཅས་ན་དེ་  
 ལྷན་དམ་བཅའ་རིགས་པས་ལྷན་པར་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་ནམ་དག་ལ་མ་བརྟེན་ཅིང་  
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་དེས་པ་ཡང་མ་བྱངས་པར་དོན་དེ་དམ་བཅས་ན། དེ་ལྷན་དམ་  
 བཅའ་མི་རིགས་པའི་ལྷན་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་སྐྱེ་ཞེ། ཀླུ་མཁའ་ནམ་འགྲེལ་༡༦༡དང་  
 རྟགས་རིགས་༡༡༩གཉིས་ཀ་ལས། གང་ཟག་དེས་ཚེས་དེ་ཚད་མས་མ་དེས་ན། གང་  
 ཟག་དེས་ཚེས་དེ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པས་ལྷན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་  
 བ། རྣམ་པ་གཅིག་དུ་མ་ལྷན་ཞེ། བསྐྱལ་དོན་གྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ལ་ལུང་སྟགས་སྐྱབ་  
 རྟགས་ཀྱི་ཚད་མ་གསུམ་མི་འདུག་པས་ཡིད་དཔྱད་ཀྱིས་དམ་བཅའ་ཚམ་ཡང་མི་རིགས་  
 ལ། གང་ཟག་དེས་མ་རྟོགས་པའི་ཚེས་ལ་དངོས་སྟོབས་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་འདུག་པ་ཅན་  
 ཚེས་མང་བཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱས་ན་ཕྱེ་བདུན་དང་རྣམ་བཤད་སྟགས་དང་མཐུན་ནོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྷན་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟགས་བྲལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཚེས་ཅན། བྱོད་  
 ཀྱིས་རྟགས་བྲལ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་བྱང་ན་ལས་འདས་  
 པ་ཞི་བའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ།  
 ལྷན་བཀའ་བདགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་དམ་བཅའ་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞི་ཁས་ལེན་  
 རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ལྟོ། རྟགས་གྲུབ་ཞེ། དེ་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་འདུག་  
 རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འདུག་རིགས་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། དེ་འཆང་རྒྱ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྷན་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ནི། རྟ་ནག་རྣམ་  
 འགྲེལ་༡༡༥ལས། ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟ་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་  
 མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གངས་ཅན་གྱིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་  
 ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ལྷན་བཀའ་བདགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་རིགས་



པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱལ་བ་སྣན་པ་ལ་འདྲུག་རིགས་པའི་ཕྱིར། འཆང་རྒྱ་རིགས་པའི་  
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། གངས་ཅན་གྱིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་དམ་བཅའ་རིགས་  
 པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། འདུས་  
 བྱས་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་གིས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་དམ་  
 བཅའ་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཚུར་མཐོང་ལྟས་སྦྱིན་གྱི་སྦྱོན་ཆད་མས་མ་  
 དམིགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཚུར་མཐོང་ལྟས་སྦྱིན་སྦྱོན་འདི་ལྟ་བུ་དང་བཅས་སྤྲེལ་  
 དམ་བཅའ་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་  
 དག་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཁྲིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོན་  
 རེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་མི་  
 རྟག་པར་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་དེ་དམ་  
 བཅའ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་དམ་བཅའ་མི་  
 རིགས་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེས་དོན་དེ་དམ་བཅའ་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཆང་བའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་དོན་དེ་ཆད་མས་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་གང་  
 ཟག་དེས་དོན་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་ནས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་  
 མ་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་དེས་ལྟ་བ་བཀར་བ་དགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལུང་རྣམ་དག་ལ་  
 བརྟེན་ནས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་ནང་བ་སངས་རྒྱལ་པའི་  
 གྲུབ་མཐའ་སྤྲེལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དེས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་  
 དམ་བཅའ་རྒྱལ་དང་ཁས་ལེན་རྒྱལ་བྱུང་པར་མེད་ན་ཡང་ཆོག་གྲོགས་རིགས་ཁྲིམ་པ་  
 དང་འབྲེལ་ནས་དམ་བཅའ་རིགས་པ་དང་ཁས་ལེན་རིགས་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་  
 པ་ཡིན་ནམ་དཔུང་པར་བྱའོ།

ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ལ་གསུམ། ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་  
རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང། མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང། དེ་ལ་ཚད་སྤྱོད་དོ། །དང་  
པོ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། དེ་  
སྐབས་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་  
བའི་གང་ཟག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཀྲགས་པའི་  
དོན་ཡོད་ན་ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོན་པ་  
ལ།

ཙ་བར། གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ལ་སྟོས་ནས། །

འགའ་ཞིག་མེད་ཤེས་འབྲས་བྱ་ཅན། །

ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདིའི་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་  
པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ལྷ་བྱ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན།  
བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ལྷ་བྱའི་གཞི་འགའ་ཞིག་དུ་རང་གི་དགག་  
བྱའི་ཆོས་བྱམ་པ་ཡོད་པའི་ལོག་ཕྱོགས་བྱམ་པ་མེད་པ་ལྷ་བྱ་ཤེས་ཤིང་གོ་བའི་འབྲས་  
བྱ་ཅན་ཀྱི་ལྷ་གོ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་པའི་འདོད་པས་  
དམིགས་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཀྲགས་པའི་དོན་བྱམ་པ་ལྷ་བྱ་དེ་ཡོད་  
ན་སྐབས་བབས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོལ་ལ་ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དེ་ལ་བསྟོས་ནས།  
རང་གི་དགག་བྱ་བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བྱམ་  
པ། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་ཡོད་པ་ལྷ་བྱ་འགོག་  
པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟོལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་བ་ལས་གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་  
ཅེས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་སྟོས་པ་ནི། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་

འདི་འདྲ་མཁན་གྱི། ལྷ་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱུང་གས་  
 པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ལ་ལྷ་རུང་གི་ཁྱད་པར་འདི་དང་ལྷན་པ་ཞིག་  
 དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན། བྱམ་  
 པ་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འདོད་ལན་བཏབ་པས།  
 བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་བྱམ་པ། བྱམ་པ་ཚད་  
 མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱིང་དུ་མེད་པར་འདོད་ཅེས་བརྗེ་རིགས་ཤིང་  
 འདོད་ལན་ཐེབས་པ་སོགས་བསྟུན་གྱའི་དགག་གཞི་དང་རྩིས་འཕངས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་  
 འཆད་པའི་སྐབས་རྣམས་སྤྱུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་བྱམ་པ་ཚད་  
 མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཚྭ་གས་ན་ཆོས་ཅན། ཞེས་ན་སྐྱུ་མ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ན་ཚད་གཞི་རྣམས་  
 མེད་དུ་འགྲོ་བར་སྐབས་ནི་དགག་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་ལན་འདེབས་  
 རྒྱུ་གསལ་ལ་བར་མ་ངེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཡོ། །

གཞིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཞིས། ཆོག་དོན་དང་། དབྱེ་བ་མཐའ་  
 དབྱེ་བ་ཡོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་ཆོག་གང་གིས་དབྱེ་བ་བསྟན་ཞེ་ན།

ཅ་བར། འགལ་དང་འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་།

རྒྱ་དང་རོ་བོ་བཟུར་རུང་བའི།

བདག་ཉིད་དང་ནི་མ་གྲུབ་པ།

མེད་དོན་ཅན་མི་དམིགས་རྣམ་པ་ཞི།

ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྦྱར་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་  
 ཅན་གཞི་འགར་ཉེ་དགག་གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྤྱིང་དུ། སྦྱར་བ་རང་གི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་དེ་མེད་པ་སྦྱར་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་  
 རུང་མ་དམིགས་པའི་རྣམས་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ལ་སྦྱར་བ་འགོད་རྒྱུ་གྱི་སྒོ་  
 བས་ཅ་བ་འདིའི་དངོས་སྤྱུང་བསྟན་པ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། མེ་

སྒྲུབ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་  
 པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན། གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་  
 པ་དེའི་རང་བཞིན་བསལ་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མིག་ནས་  
 འགལ་དུ་གྱུར་བའི་དངོས་ཀྱི་འགལ་བ་མེ་སྒྲུབ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་ལྷ་བྱ་དེ་  
 སྒྲུབ་ཀྱི་སྣང་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཏུ་བ་འག་  
 འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞིར་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པར་  
 སྒྲུབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་དང་  
 འགལ་བ་མེ་སྒྲུབ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་དེའི་འབྲས་བླ། ཏུ་བ་འག་འཕྱར་བས་  
 ཁྱབ་པར་ནོན་པ་ལྷ་བྱ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་  
 རྟགས་དེ་དག་གས་དེ་གཉིས་ལས་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་གྲུབ་ཅིང་  
 དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྣང་རྒྱུ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོའི་སྣང་དུ་ཏུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་  
 དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཏུ་བ་ཡོད་ན་སྣང་མི་རྒྱུ་ཞིང་། ཏུ་བ་དེ་ཉིད་  
 ཀྱི་རྒྱ་མེ་ཡོད་ན་བལྟར་རྒྱུ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྣང་རྒྱུ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་  
 དག་དང་། བུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྣང་དུ་བུམ་པ་མེད་  
 པར་སྒྲུབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་བུམ་པ་ཆད་  
 མས་དམིགས་པ་ཡོད་ན་བལྟར་རྒྱུ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་  
 དམ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རང་བཞིན་དང་རྒྱ་གཉིས་པོ་  
 དག་ནི་མ་གྲུབ་ཅིང་མ་དམིགས་པ་གཉིས་ལས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་བུམ་པ་ཆད་  
 མས་མ་དམིགས་པ་ལྷ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྣང་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་མ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ན་མས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། མཆན་གཞི་བཞི་

བའདི་ལ་དགག་བྱའི་ཚེས་དང་བྱལ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བཟླ་རུང་ལས་གཞན།  
བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱའི་ཚེས་སུ་བདགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་བཟླ་རུང་  
པའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་མཁྱལ་ཅིང་མ་དམིགས་པ་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་  
སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། ཅེ་བ་ལས་ངོ་བོ་བཟླ་རུང་ཞེས་པའི་བཟླ་རུང་དགག་བྱའི་ཚེས་  
སུ་བདགས་པའི་དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྐྱར་རོ།

སྐབས་འདིར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཞེས་གསུངས་པ་པལ་ཆེ་བ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་  
 བདགས་པའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དངོས་ལ་བཞག་ན་འགལ་  
 འབྲས་དམིགས་པ་དང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་བཞག་འཛོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་  
 རིག་རྒྱུ་མ་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏུ་བ་དེ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་  
 ར་སྟོང་གི་སྒྲིང་སྒྲིང་ཞབས་བྱའི་རྟགས་རིགས་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་ཀྱེད་ཀྱི་  
 མའི་རྒྱུ་མ་ཆོར་ཏུ་བ་མེད་པར་སྐབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་  
 ལྟར་སྐབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་དེས། མཆོན་མའི་རྒྱུ་མ་ཆོར་ཏུ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་  
 བའི་ཕྱིར། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུ་བ་དང་པན་རྒྱུ་མ་ཐ་དང་དེ། ཏུ་  
 བ་དང་པན་རྒྱུ་མ་ཐ་དང་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཚུགས་སུ་ཏུ་བ་དང་པན་རྒྱུ་མ་ཐ་  
 པར་སྐབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཏུ་བ་དང་པན་རྒྱུ་མ་  
 དང་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་  
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་  
 གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མས་མ་  
 དམིགས་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་པར་འདོད་ན། ཏུ་བ་  
 དང་པན་རྒྱུ་མ་ཐ་དང་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་དང་པན་རྒྱུ་མ་ཐ་དང་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་

ས་ཚོགས་དེ། རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲ་དཀྱིལ་དུ་བཞུགས་ཅན། རྒྱུ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཆད་མས་  
 མ་དམིགས་པའི་ས་ཚོགས་དེ། རྒྱུ་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་དང་  
 ཐ་དད་དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཞིས་ཀྱི་བྱུང་ལྟ་དུ་བའི་ལྟ་  
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་༣༣༥ལས་ཀྱང་།  
 དུ་བའི་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་  
 དོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རྒྱལ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞིས་པ་དབྱེ་བ་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་སྒྱུར་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཡང་དག་འབྱུག་པའི་རྒྱལ་དང་། དེ་འབྱུག་པའི་དུས་དང་། དེའི་གངས་རེས་པའི་  
 རྒྱལ་རྣམས་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ལྟར་གནས་ཏེ། གཞི་དེ་ལ་ཆད་མས་  
 དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོད་གག་གཞི་སྒྲིབས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་  
 པ་དང་མི་རུང་བ་གཞིས་སུ་གངས་རེས་པ་ལས། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་མི་  
 རུང་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་དངོས་སུ་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། དེ་བྱེད་  
 བ་དགག་གཞི་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཡན་གར་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཟུང་  
 དགོས་པ་ལས་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགག་གཞི་བྱམ་པ་མེད་པའི་ས་ཚོགས་  
 ལྟ་བུ་དངོས་སུ་རྟགས་ནས་དེའི་སྤྲོད་དུ་བྱམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་མེད་དགག་ཤུགས་ལ་  
 འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་ཡོད་པ་ལས་གཞན། དེ་ཡོད་པ་མིན་པར་དགག་གཞི་བྱམ་  
 པ་མེད་པའི་ས་ཚོགས་ལྟ་བུ་སྤང་བ་དང་བྲལ་བའི་མེད་དགག་ཡན་གར་བ་དེའི་སྤྲོད་  
 དུ་བྱམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་རྒྱུ་རྩལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དགོས་ན་དེ་སྤང་མི་  
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་རེས་ལས། འདི་འགའ་ཞིག་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་ཡང་  
 མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་བྱ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་འགའ་ཞིག་དུ་  
 ཞེས་པ་དགག་གཞི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་མི་རུང་དོ་སྤྲོད་མི་རུང་བ་ལ་གོ་དགོས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །རྣམ་དེས་ལ་ཙ་བ་དང་རང་འགྲེལ་གཤིས་ཡོད་པས་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཙ་  
བ་དང་ཆོག་ལྷག་རྣམས་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ལས་  
གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་འདི་རྣམ་དེས་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་ཡིན་སྟེ། རྣམ་དེས་རང་  
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་མི་རུང་བའི་དགག་གཞི་  
དེ་དང་དེ་ལ་ཆད་མས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན་དེས་པར་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་  
དགག་པ་འཇུག་དགོས་སོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་དེས་དར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་  
དང་སྤྱིར་ན་རྒྱུང་ཟད་གོ་བདེ་བར་སྤང་བས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཀལ་བ་ཡིན།

དགག་གཞི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རྒྱུང་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ་ཡང་། དེ་  
སྤྱིར་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་  
མས་སྤང་དུ་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་གཤིས་སུ་དེས་པ་  
ལས། དེ་སྤྱིར་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤྱིར་ཡོད། དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་  
ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོ་  
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟ་ལ་རང་གང་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
གིས་ཤ་ཟ་ཡོད་དེས་ཀྱི་དཔུང་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་ཤེ། ཤ་ཟ་ལ་ཤ་ཟ་བསྐྱལ་དོན་  
དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་  
ཆོས་དེའི་ངོར་དེ་སྤྱིར་གྱི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མགོན་གས་  
རྟགས་གཞན་སྤང་རྒྱུང་གི་གཏན་ཆོགས་མི་འཇུག་གོ། །དེ་སྤྱིར་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རྒྱུང་བ་དེ་ལ་ཡང་།  
དགག་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉིང་དེར་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རྒྱུང་  
བ་དང་མི་རུང་བ་གཤིས་སུ་དེས་པ་ལས། དགག་གཞི་བྱམ་པ་མེད་པའི་ས་ཚྭ་གས་  
ཆོས་ཅན་གྱི་ཉིང་དུ་དེ་སྤྱིར་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་སྤང་  
དུ་རྒྱུང་ནས། བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་དེའི་ཉིང་དུ་བྱམ་

བ་དགག་པའམ་བུམ་པམེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རྒྱུ་རང་  
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་མ་འདྲུག་པའི་དུས་སོ། ཁྱིམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྤང་དུ་རྒྱུང་ནས། དགག་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་  
 གྱི་སྤང་དེར་དགག་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་  
 དུ་མི་རྒྱུང་བ་ལ། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འབྲེལ་  
 རྒྱ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རྒྱུ་དང་། དེར་དེའི་འགལ་རྒྱ་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་  
 མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རྒྱུ་དགའི་ས་སུ་དེས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་  
 པའི་དོན་དེའི་འབྲེལ་ལུལ་ལ་ངོ་མོ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་གསུམ་དུ་དེས་ཤིང་། ངོ་  
 བོ་ལ་བྱབ་ཆེ་བ་དང་བྱབ་མཉམ་པ་གཉིས་སུ་དེས་ལ། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ལས་བྱབ་ཆེ་བའི་བྱབ་བྱེད་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་  
 རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་མི་སྤང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། ཤིང་མེད་  
 པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤ་བམེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་སྤང་རྒྱུ་གི་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདྲུག་པའི་དུས་དང་།  
 དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དང་བྱབ་མཉམ་པའི་དོན་དེ་ཕྱི་  
 ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རྒྱུང་ནས། དེ་ལྟར་མི་སྤང་བས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་  
 བྱེད་པའི་ཆོན། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་  
 དེ། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་གོང་དེ་མ་ཐག་དུ་བཤད་  
 ཟེན་པ་ལྟར་སྤང་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདྲུག་པའི་  
 དུས་ཡིན་པ་ལོ། །དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རྒྱ་ཕྱི་ཆོས་  
 ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། མི་སྤང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་  
 བྱེད་པའི་ཆོན། མེམེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བམེད་དེ། མེམེད་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རྒྱུ་གི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདྲུག་



པའི་དུས་དང་། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འབྲས་  
བྱེད་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་ན། དེའི་འབྲས་བྱའི་ན་ཅམ་གྱི་འབྲས་  
བྱེད་བཀག་པས་རྒྱ་དེ་འགོག་མི་རུས་པས། དེར་དེའི་དངོས་འབྲས་སྣང་དུ་རུང་བ་  
གང་ཞིག་ལ། དེ་མི་སྣང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། དུ་བས་དཔེན་པའི་  
རྟོག་ཞག་བཟེད་པ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་པའི་དངོས་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། དངོས་  
འབྲས་དུ་བཟེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྣང་རུང་གི་དངོས་འབྲས་མ་  
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་སུ་འདྲིག་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྣང་རུང་གི་འབྲེལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་སྐབས་  
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འབྲེལ་རྒྱ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དང་ངོ་  
བོ་ལ་ཁུབ་ཆེབ་དང་མཉམ་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིན་ངེས་པའི་ཆ་ནས། དེ་འབྲེལ་རྟགས་དེ་  
ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྣང་རུང་གི་རྒྱ་ཁུབ་བྱེད་རང་བཞིན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
བཞིན་གངས་ངེས་ཤིང་། དེ་འབྲེལ་རྟགས་ལ་གཏན་ཆོག་ས་བཞི་བོ་དེ་ལས་གཞན་  
པའི་རྟགས་ཤིག་ཆ་འབྲེལ་སོགས་གང་དུ་ཡང་མ་བཤད་དོ། །དགག་གཞི་ཤེས་འདོད་  
ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དེར་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འགལ་རྒྱ་  
སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རུང་བ་དེ་བསྐྱབས་ནས་སྟེ་སྣང་རུང་དེ་  
དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱེད་འགོག་པ་ལ། འབྲེལ་ལུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་  
གསུམ་དུ་ངེས་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་  
པའི་དོན་དེའི་འགལ་རྒྱ་ལ་ཡང་། དགག་བྱེད་འགོག་རུས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་  
བཏགས་པའི་དོན་དེའི་ངོ་བོའི་འགལ་རྒྱ་དང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱའི་འགལ་རྒྱ་དང་། དེ་འབྲེལ་  
འབྲས་བྱེད་ཉིད་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། རོ་བོའི་འགལ་རྒྱ་ལ་ཡང་། དགག་  
བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་རང་ཉིད་དང་ཁུབ་ཆེ་རྒྱུང་མེད་པའི་འགལ་རྒྱ་དང་།  
ཁུབ་ཆེ་བའི་འགལ་རྒྱ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལ། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་

པའི་དོན་རང་གི་འགལ་ལྷ་དངོས་དང་། འགལ་ལྷའི་འབྲས་ལུ་རྟགས་སུ་བཀོད་  
 པ་གནིས་སུ་ངེས་པས་ན། དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འགལ་ལྷ་དངོས་  
 ལྷ་དྲུ་རུང་ཞིང་དེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། མེསྟོབས་ཆེན་  
 པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་  
 མེད་དེ། མེསྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལྷ་དྲུ་རུང་གི་རང་  
 བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་  
 ལུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་འགལ་ལྷའི་འབྲས་ལུ་ལྷ་དྲུ་རུང་ཞིང་དེ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་  
 ན་ཆོས་ཅན། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱབ་  
 པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལྷ་དྲུ་རུང་གི་རང་བཞིན་དང་འགལ་པའི་འབྲས་  
 ལུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་གནིས་དང་། གནིས་པ་བྱབ་ཆེ་  
 བའི་འགལ་ལྷ་ནི། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དང་བྱབ་  
 ཆེ་བའི་འགལ་ལྷ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་ལྷ་དྲུ་རུང་ཞིང་དེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་  
 དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། མེསྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་ཆོས་  
 ཅན། ལ་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེསྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་  
 ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལྷ་དྲུ་རུང་གི་བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་འདུག་པའི་དུས་སོ། །

རྒྱའི་འགལ་ལྷ་དེ་ལ་ཡང་། དགག་བྱ་དེ་འགོག་ནུས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 ལུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རྒྱའི་འགལ་ལྷ་དངོས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། འགལ་  
 ལྷའི་འབྲས་ལུ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གནིས་སུ་ངེས་པས། དེ་ལ་དགག་གཞི་དེར་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རྒྱའི་འགལ་ལྷ་དངོས་ཕྱི་ཚོལ་སུམ་ལ་ལྷ་  
 དྲུ་རུང་ཞིང་དེ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། མེསྟོབས་ཆེན་པོས་

ཁྱེད་པར་ཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆགས་སུ་  
 གནས་པ་མེད་དེ། མེས་པོས་ཆེན་པོས་ཁྱེད་པར་ཞོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་  
 རུང་གི་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་དང་། དེ་འདྲའི་འགལ་  
 རྒྱུའི་འབྲས་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་དུ་རུང་ཞིང་དེ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་ཁྱེད་པར་ཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་  
 ན་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དག་འཕྱར་  
 བས་ཁྱེད་པར་ཞོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་རུང་གི་རྒྱུ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་  
 སྤྱང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་གཞིས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་  
 སུ་བདགས་པའི་དོན་དེ་ཞིད་ཀྱི་འབྲས་སྤྱོད་འགལ་རྒྱལ། དེའི་འབྲས་སྤྱོད་པ་  
 ཅམ་གྱི་འགལ་རྒྱལ་ཡིས་དགག་བྱ་དེ་འགོག་མེད་ཀྱི་ཤིང་། དགག་བྱ་དེ་འབྲས་སྤྱོད་འགལ་  
 རྒྱལ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་པའི་དོན་དེའི་དངོས་འབྲས་ཀྱི་འགལ་  
 རྒྱུ་དགོས་པས་ན། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་པའི་དོན་དེའི་དངོས་  
 འབྲས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤྱང་དུ་རུང་ཞིང་དེ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆོན། མེས་པོས་ཆེན་པོས་ཁྱེད་པར་ཞོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་  
 ཆོས་ཅན། གང་རེག་གི་དངོས་རྒྱུའི་རྟགས་པ་མཐུ་ཅན་མེད་དེ། མེས་པོས་ཆེན་པོས་ཁྱེད་པར་  
 ཞོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་རུང་གི་འབྲས་སྤྱོད་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་  
 ཡང་དག་གཅིག་འདུག་པའི་དུས་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་རུང་འགལ་  
 དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་དང་། སྤྱང་རུང་གི་འབྲས་སྤྱོད་མ་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་ཅིག་མེད་ཀྱི་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་  
 ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པོ་དེར་གངས་ངེས་པས། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་འབྲས་སྤྱོད་ལས། དེ་ལྟར་  
 བ་མེད་མེད་པ་འདི་ནི་སྤྱིར་པའི་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱུ་མ་པ་བརྟེན་པོ་ཞེས་གསུངས་  
 ཀྱི་ལྟ་ཅིག་མེད་ཀྱི་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་པོ་དེ་ལས་གཞན་

དུ་འདོད་པ་དག་ཀྱི་མ་འབྲེལ་དང་ཀྱི་མ་དེས་སོགས་པ་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་པར་  
མི་སེམས་སོ། །

ཀྱི་མ་དེས་དར་རྒྱུ་ལས། དགག་བྱེད་ཆོས་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཡོད་  
ན་སྒྲུང་རུང་དང་འགལ་སྒྲུབ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་ཞེས་དགག་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་དང་  
འགལ་སྒྲུབ་པ་གསུངས་ཀྱང་སྒྲུབ་ས་འདིར་དགག་བྱེད་ཆོས་ཞེས་པ་དགག་བྱེད་ཆོས་སུ་  
བཏགས་པའི་དོན་ལ་མ་བཞག་ན་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་སོགས་འཛོག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱི་མ་  
བཤད་འདིར་དགག་བྱེད་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་སྒྲུབ་ནས་གསུངས་པ་དང་།  
དཔྱད་ཞུན་སྒྲུབ་སེལ་པ་ལས། གཞུང་འགའ་ཞིག་དུ་དགག་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འགལ་སྒྲུབ་  
ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་དུ་དེས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། དེའི་འགལ་སྒྲུབ་ནི་མེད་དུ་བ་བྲག་  
འབྱུར་བ་ལས་གཞན་འགལ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཏགས་སུ་བཀོད་པ་མི་རིགས་པས་རུང་བ་དེ་བཅིས་སྒྲུབ་  
ལ། དེས་ན་འགལ་སྒྲུབ་དགག་བྱེད་འགོག་པ་ན་གང་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱེད་ཆོས་སུ་  
བཏགས་པའི་དོན་ལ་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་དུ་དེས་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འམད་  
སྒྲུབ་ལ། ར་སྟོད་བསྐྱུས་གྲ་ལ་ལས། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་  
དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། གང་རེ་ག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་  
ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་  
རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རྟགས་སྦྱར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་  
མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་དགག་བྱེད་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དུ་གང་རེ་ག་རྒྱུན་ཆགས་  
སུ་གནས་པ་དེ་མོང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ། བསེལ་རེ་ག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་མོང་།  
དེ་དང་འགལ་བར། ཚ་ཞིང་སྟེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་དེ་  
མོང་། དེའི་རང་བཞིན་དུ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་དེ་མོང་།  
ཁྱོད་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་དངོས་པོ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྦྱར་བ་ཡིན་  
པས་ན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དགག་བྱེད་ཆོས་སུ་

བདགས་པའི་དོན་ལ་སྤྱར་ན་བདེ་བར་སྤང་ངོ། །རྟགས་སྤྱར་འདི་སྐབས་འདིར་རང་  
བཞིན་འགལ་དམིགས་སྟགས་ལས་པས་ན། དེ་ལྟར་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཚན་ཡོད་དེ། བསེལ་  
རེག་རྒྱུ་ཆགས་སྟགས་པ་དེ་མོང་། ཞེས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་བསྟུས་གྲུ་ལྟར་དང་། དེ་  
ནས་དེ་དང་འགལ་བར་མེས་པས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་མོང་། བྱོད་དེ་དམིགས་  
པ་རྟགས་སྟ་བཞོད་པའི་སྤྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་འགལ་དམིགས་  
སྟགས་སྟ་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཚན་ཡང་གོ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། མེམ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱལ་ཚོན་ཆོས་  
ཅན། ཏུ་བམེད་དེ། མེམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྤྱར་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྒྱལ་  
དམིགས་པ་ཞེས་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྟ་བདགས་  
པའི་དོན་ལ་ཏུ་བདེ་མོང་། དེའི་རྒྱལ་མེས་ཅང་། བྱོད་མེམ་དམིགས་པ་སྟེ་མེམ་མེད་པ་རྟགས་  
སྟ་བཞོད་པའི་སྤྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་སྟགས་སྟ་བཞིན་  
པའི་རྒྱལ་ཚན་ཡང་གོ་བར་བྱའོ། །

འགལ་དང་འབྲས་སྟ་དག་གྲུབ་དང་། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྩ་བས་  
ལྷང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་སྟ་དབྱེ་བ་བཞི་བསྟན་པ་ནི།  
བསྟུན་ཅེད་གང་ལ་བསྟུན་ཅེད་འདུས་པའི་བསྟུན་ཅེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར་ཏེ། ལྷང་རུང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ནི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྟ་བདགས་  
པའི་དོན་དེའི་འགལ་སྒྲ་བསྟུབས་པ་སྟེ་དམིགས་པ་རྟགས་སྟ་བཞོད་ནས་དགག་བྱ་  
འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་ཐམས་ཅད། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དགག་  
བྱའི་ཆོས་སྟ་བདགས་པའི་དོན་དེ་ལ་དངོས་སྟ་གནོད་པའི་འགལ་སྒྲ་རྟགས་སྟ་བཞོད་  
པ་དང་། དེ་ལ་དངོས་སྟ་མི་གནོད་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དངོས་སྟ་གནོད་ཅེད་སྤྱབ་  
པའི་སྟོན་ནས་དགག་བྱ་དེ་འགོག་པའི་གཙོ་བོ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
གནིས་པོ་འདིར་འདུས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཏུ་སྐབས་འདིར་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ལྷང་རུང་རང་  
བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གནིས་བསྟན་

པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷང་རུང་འབྲེལ་སྒྲུལ་དམིགས་པ་འི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དེ་སྐབས་  
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་པ་འི་དོན་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འགོག་པ་ཡིན་  
ལ། དེ་ཡང་འབྲེལ་སྒྲུལ་དམིགས་པ་འི་རྟགས་དེ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ཡུལ་དོན་གཞན་  
ཏེ་ངོ་ཐོ་ཐ་དང་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ངོ་ཐོ་ཐ་མི་དང་པ་བཀག་  
པ་འི་སྟོན་པ་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པ་འི་འབྲེལ་སྒྲུལ་དམིགས་པ་གནིས་སུ་ངེས་ལ།  
སྐབས་འདིར་ཡང་གཙོ་བོ་འབྲེལ་ཡུལ་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་འགོག་  
པ་འི་འབྲེལ་སྒྲུལ་དམིགས་པ་འདི་གནིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ནམས་སྤང་རུང་གི་རྒྱ་  
མ་དམིགས་པ་དང་། གནིས་པ་གང་ཡིན་སྤང་རུང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུས་  
ས་ཞེས་ཤེས་པ་འི་ཆེད་དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷང་རུང་གི་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་རང་བཞིན་མ་  
དམིགས་པ་འི་རྟགས་ཡང་དག་གནིས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ།

ཅ་བ་རང་གི་འབྲེལ་བར་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་དང་དངོས་འབྲས་མ་  
དམིགས་པ་འི་སྒྱུར་བ་གནིས་ཁ་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་ནི། འགལ་བ་དག་གྲུབ་དང་ཞེས་པས་  
དངོས་སུ་བསྟན་པ་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་། རོ་བོ་བསྟར་རུང་བའི། །བདག་  
ཉིད་དག་ནི་མ་གྲུབ་པ། །ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འི་  
རྟགས་གནིས་ཀྱིས། རྟགས་གཞན་དོན་གྱིས་འཁེབ་པ་འི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་  
ཆེད་དུ། དང་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་དང་།  
གནིས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་འི་རྟགས་གནིས་  
མཆོན་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་  
དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བདགས་པ་འི་དོན་གྲང་རེག་རྒྱན་ཆགས་དེ་དང་དེའི་རང་  
བཞིན་བསེལ་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་གནིས་ས་ན་རྒྱུན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་  
གནིས་ཀྱི་གཅིག་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་འགལ་སྒྲུལ་དམིགས་པ་འི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་  
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་བཀག་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཞེགས་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་ལ་

བརྟེན་ནས། འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་  
པའི་དོན་གྲང་རེག་གི་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གྲང་རེག་རྒྱ་རྩ་ཆགས་  
སུ་གནས་པ་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་  
དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་  
གཅིག་བཀག་པ་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཁེགས་པའི་རྟགས་སུ་མཚོན་པ་སྟོག་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་  
བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་བུམ་པ་དང་དེའི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་  
ཡོད་མེད་མཚུངས་ཤིང་བྱབ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་བ་བྱབ་པས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་  
ཆད་མས་བཀག་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས།  
དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་  
དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། དེའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུ་བ་གཉིས་ཀྱང་  
ཕན་ཚུན་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཡོད་བྱབ་མཉམ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱབ་པས། གཞི་གཅིག་  
གི་སྟེང་དུ་གཅིག་བཀག་ན། ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་ཡང་མཚོན་  
པ་སྟོག་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེ་ལྟར་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་སྦྱར་བཅུ་པོ་དེ་དག་  
ཀྱང་དགག་རྟགས་འདུག་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མ་འགལ་དམིགས་དུག་དང་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་  
པ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པས་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འགལ་  
དམིགས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྦྱར་བའི་བྱེད་བྱེད་གི་སྟོན་མ་གཞི་འགར་དགག་  
བྱ་གྲང་རེག་རྒྱ་རྩ་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པའི་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་  
སོགས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་  
དགག་བྱ་སྦྱར་ཚུལ། མེསྟོབས་ཆེན་པོའི་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཤར་གྱི་གཞི་ན་ཆོས་ཅན།  
གྲང་རེག་རྒྱ་རྩ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེསྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་ལྷ་བྱམ་ཆེན་གཞི་གཅིག་ཁོན་སྐྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་སྐྱོར་བ་སྤྲོལ་བ་གོ་དེ་  
 ཆོག་པས། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་སོགས་ལ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་གོ་དེ་འགལ་དམིགས་  
 ཏུ་ག་དང་། འབྲེལ་སྒྲུ་མ་དམིགས་པ་བཞི་འཛན་གཞིར་སྐྱར་བ་དེ་དག་སོས་རྟགས་  
 སྐྱོར་འགོ་དུ་ཆུ་ལ་དེ་དག་ཏུ་གངས་རེས་པའི་དབང་གིས་བརྩེ་དེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།  
 གང་རེག་གཅིག་བྱུ་འགོག་པ་ལ་ཡང་མེས་ལྷ་བས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་ལྷ་བྱུ་འགཞི་  
 འགར། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དང་། གང་རྒྱན་པ་སོགས་མེད་དང་། གང་  
 འབྲས་སྤྲོལ་བྱེད་དང་། བཅོམ་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་རྣམས་མེད་པར་སྐབ་  
 པ་ལ་མེས་ལྷ་བས་ཆེན་པོས་བྱབ་པར་ནོན་པ་གོ་དེ་པའི་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་བཞི་དང་། ཏུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་ཡང་། དེ་  
 བཞི་འགོག་པ་ལ་ཏུ་བ་དག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པ་གོ་དེ་པའི་འགལ་འབྲས་  
 དམིགས་པ་བཞི་སོགས་ཏུ་མར་དཔྱེར་རུང་ངོ་། །

འོན་ཀྱང་འབྲེལ་སྒྲུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཞི་པོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེ་  
 སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མིག་ནས་འགལ་བྱུ་དངོས་  
 འགལ་ཏུ་སོང་བཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་མིག་ནས་འགལ་ལ་བརྟེན་  
 པའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱབ་སྒྲེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་  
 ལ་དེ་འདྲའི་གཞི་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མིག་ནས་པ། དཔེར་ན་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱིང་ཏུ་  
 བུམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དང་བུམ་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་མི་སྤྱིང་པ་  
 ལྷ་བྱུ་ཞིག་ཡོད་པས་བྱབ་ཀྱང་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་དང་  
 ལྷན་ཅིག་མིག་ནས་འགལ་བྱུ་དངོས་འགལ་ཏུ་སོང་བཞིག་ཡོད་པས་མ་བྱབ་ཅེས་ལན་  
 བཏབ་ཆོག་སྟེ། ཡང་འགལ་དང་འབྲས་བྱ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐུ་བས་  
 འདིར་ལྷ་རྩུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞིར་བཤད་པ་ནི་ལྷ་རྩུ་མ་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔྱེ་གཞི་གང་ལ་མཛན་གཞིའི་དཔྱེ་བ་གང་འདུས་པའི་བསྐྱེད་



ཀྱི་དབྱེ་བ་ངེས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དང་། འོག་ཚད་མ་ཕྱགས་གསུམ་གྱི་གོང་དུ། དེ་  
 ཕྱིར་རྒྱུད་རང་བཞིན་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་འདི་རྣམ་གསུམ། ཞེས་  
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བཤད་པ་ནི།  
 འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་རྒྱང་  
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་དེའི་མཚན་ནི་དངེས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་  
 ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་སྐབས་འདིར་མདོར་བསྟན་དང་། འོག་ནས་དོན་རྒྱས་  
 པར་འཆད་པས་ན་འདིར་བསྟན་པ་དང་འོག་ནས་བསྟན་པ་གཉིས་དགོས་པ་ཐ་དད་  
 པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །

དེ་ལྟར་དཔེའི་སྤང་རྒྱང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་སོགས་  
 བསྟན་པ་འདིས་མཚན་ནས། དོན་གྱི་དེ་འདྲའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་  
 ལམ་དོན་རྟེན་ལྟུང་ཉིང་ངེ་འདྲི་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་དང་གཞོན་  
 མེད་དུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་  
 ལ་གཞོན་པའི་རྒྱལ་གྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་སོགས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་  
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་དོན་གྱི་འབྲེལ་སྒྲུབ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་  
 ལམ་དོན་རྟེན་ལྟུང་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་  
 རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འདྲིན་པའི་འདྲིན་པ་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་  
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟུང་ཉིང་ཁྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་  
 གི་བདག་འདྲིན་མེད་དེ། དེ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟུང་ཉིང་རང་  
 བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་གྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་  
 ལེན་དུ་གྱུར་བའི་དེའི་ས་བོན་མེད་དེ། དངོས་འབྲས་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲིན་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་། སྤྱིར་གང་ཟག་དེ་དང་དེའི་  
རྒྱུ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་ན། དེའི་རྒྱུ་ན་དེ་འབྲའི་ས་ཐོན་མེད་པས་མ་  
བྱུང་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་ཡང་། ཞོང་གི་རྟགས་དེ་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་  
བྱའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་སོགས་དྲུག་གསུམ་ག་མེད་དེ། ཉན་མོངས་འབྲེན་  
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་རྒྱུ་དམིགས་པའི་  
རྟགས་ཡང་དག་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ། རོན་གྱི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་  
སྤྱིར་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱང་སྤྱི་བུ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་  
པའི་འཛིན་པ་ཀྱན་བཏགས་མེད་དེ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་  
སྒྲོལ་དེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བུ། དེ་འབྲའི་ཀྱན་བཏགས་དེ་དག་གི་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་  
པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་དུ་བདག་སྤང་གཉིས་ཆེ་ལོལ་ལྟར་འཛིན་པའི་འཛིན་  
པ་ཀྱན་བཏགས་དེ་སོང་། དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་  
པའི་སྒྲོ་དེ་སོང་ཞིང་། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རང་  
བཞིན་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་  
རྒྱུ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་ཀྱི་  
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་སྒྲོལ་དེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བུ་བདག་འཛིན་ཀྱན་  
བཏགས་དེ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་འབྲས་  
བྱེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་སྒྲོ་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་  
འབྲས་བྱེད་མིགས་པའི་རྟགས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བདག་  
རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་མེད་དེ། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟགས་  
པའི་སྒྲོལ་དེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བུའི་བྱེད་འགལ་དམིགས་དང་། ཉན་ཐོས་སྒྲུལ་  
ལམ་དོན་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དམིགས་

ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངས་པའི་འདྲ་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་དེ། རྒྱ་  
 གྱི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངས་གཞེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གྱི་  
 རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་མེད་དེ། རྒྱ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་དངོས་གཞེན་དེས་དངས་  
 པའི་རྣམ་གྲུལ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཉན་ཐོས་སྒྲིམ་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གྱི་  
 རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་དངས་རྒྱ་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་མེད་དེ། རྒྱ་གྱི་རྒྱུད་  
 ལ་བདག་འཛིན་དེའི་དངོས་གཞེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་  
 འབྲས་བུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་སོགས་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དངོས་  
 རྒྱ་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སོང་། དེ་དང་དངོས་  
 རྒྱ་འགལ་བར་དེའི་དངོས་གཞེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དོན་ཤེས་  
 པར་བྱཏོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚད་སྤྱོད་ནི། ལ་ཅིག དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་  
 པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འགལ་སྐྱའི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལ། དེ་འདྲའི་འགལ་  
 སྐྱའི་ངོ་བོ་མེས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ནོན་པ་དེས་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་  
 པ་འགོག་པ་ལ་ཚད་པ་མེད་ཀྱི། མེའི་རྒྱ་བྱུང་ཤིང་དང་མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བ་གཞིས་  
 བྱི་གཞི་འགར་གང་རེག་འགོག་པ་ལ་གཅིག་ཉེ་བ་སྟེ་གཅིག་གིས་འགོག་རྣམས་པ་དང་།  
 ཅིག་ཤོས་རིང་བ་སྟེ་འགོག་མི་རྣམས་པའི་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པས་ན། མེའི་  
 རྒྱ་བྱུང་ཤིང་གིས་གཞི་འགར་གང་རེག་འགོག་མི་རྣམས་ན། མེའི་འབྲས་བུ་དུ་བས་ཀྱང་  
 དེ་འགོག་མི་རྣམས་ལ། འབྲས་བུ་དུ་བ་དེས་འགོག་རྣམས་ན་ཅིག་ཤོས་རྒྱ་བྱུང་ཤིང་དེ་ཉིད་  
 ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་རྣམས་པས། གཞི་འགར་གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ།  
 དུ་བ་དག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་

དུ། གཞི་འགར་གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། བུད་མིང་དམིགས་  
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ཡང་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་འཁྱུར་རོ་ཞེ་ན།  
ཁ་ཅིག་གི་ཚེད་པ་བཀོད་པ་དེའི་ནང་ནས་གཉིས་པ། གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་  
པ་མེད་དེ། བུད་མིང་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་ལ་བྱུང་པ་མེད་པ་ནི།

ཅ་བར།           དེ་དང་འགལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱ།  
                    དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་གང་ཡིན་དེ།  
                    རྒྱ་མཚན་དང་ནི་འགལ་བ་ཉིད།  
                    མེད་ན་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ།

ཞེས་པས་བསྟན་ལ། འདིའི་གཞུང་སྒྱུར་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་  
བཏགས་པའི་དོན་གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་དེ་དང་འགལ་བ་མེ་སྟོབས་ཆེན་  
པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་རྒྱ་བུད་མིང་དམིགས་པའི་ཆོས་ཁ་ཅིག་བྱེད་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་  
ཀྱི་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་བུད་མིང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྩྭགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་  
གྲུབ་པའི་གཞིར་གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་  
ཏེ། དེ་འགོག་པ་ལ་བྱུང་བ་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་དེ་འགོག་པའི་  
ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་རྒྱུ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་  
པ་གང་ཞིག གང་རེག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དག་དང་ནི་རྒྱུད་འགལ་བ་ཉིད་  
མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་མ་གྲབ་ན། དེར་ཐལ། བུད་མིང་དང་  
གང་རེག་གཉིས་གཞི་འགལ་ཞིག་ཏུ་ཕན་ཚུན་གནོད་པ་མེད་པར་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་  
ཕྱིར། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་འགལ་བ་  
རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ནི་དགག་བྱ་དེ་བཀག་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་  
ཡང་དག་ཏུ་འཁྱུར་བ་ཡོད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པ་དེ་རང་རྩྭགས་

ཀྱི་ཚེས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། གྲང་འབྲས་སུ་ཡོང་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་  
མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས།  
ཚུད་སྤང་གི་ཙ་བ་འདིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་སོ། །

ཙ་བ་འདིས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྒྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དེས་  
འཕངས་པ། ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གྲང་འབྲས་སུ་ཡོང་བྱེད་  
རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་དེས་བྱབ་པར་ནོན་པ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་དང་  
འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་བཅས་པ་བསྟན་པས། འགལ་དང་  
འབྲས་བུ་དག་གྲུབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་དེས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བཞི་དང་། ཤུགས་  
ལ་བསྟན་པ་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། བྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་གཉིས་དང་། རྒྱ་  
མཚན་དང་ནི་འགལ་པ་ནི་ད། །ཅེས་སོགས་ཚུད་སྤང་གི་ཙ་བ་བསྟན་པ་རྒྱ་འགལ་  
དམིགས་དང་། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཏེ། ཙ་བ་དེ་  
དག་གི་སྐབས་འདིར་ཙ་བ་རང་གི་འགྲེལ་བར་། དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་  
སྦྱར་བའི་བྱེད་བྲག་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་ལྷ་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་སྦྱར་བ་བརྒྱད་  
པོ་དེ་དངོས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ་ཉེ་བསྟན་པར་བཤད་དོ། །རྒྱས་འགོག་མི་རྣམས་ན་འབྲས་  
བུས་ཀྱང་མི་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་གི་ཚུད་པ་དང་པོ་དེ་ལ་ཡང་བྱབ་པ་མེད་པའི་  
ལན་ནི།

ཙ་བར། འགལ་འབྲས་ལ་ཡང་ཡུལ་དང་ནི། །

ཏུས་ལ་སོགས་ལ་བསྟོས་པར་འདོད། །

གཞན་ཏུ་འཁྲུལ་འཕྱར་མི་གང་བ། །

སྒྲུབ་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་གཞུང་སྦྱར་ནི། ལྷ་རྩུང་འགལ་འབྲས་དམིགས་  
པའི་རྟགས་ཏུ་བ་བྲག་འཕྱར་བས་བྱབ་པར་ནོན་པ་དེ་ལ་ཡང་ཚེས་ཅན། རང་

ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར། རང་ཉིད་ཡོད་ཅམ་གྱིས་གང་རེག་འགོག་  
 རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་བྱ་བ་དག་འཕྱར་བ་དང་གང་རེག་གཞིས་ལྟ་  
 ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་དེར་གང་རེག་རྒྱུ་ཆགས་སུ་གནས་པ་འགོག་  
 པ་ལ། མེད་རྫོད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཡུལ་དང་། ཏུ་བ་དག་ཏུ་འཕྱར་བ་ཞིན་པའི་ཏུས་  
 དང་། ལ་སོགས་ཞེས་པའི་སྒྲས་བསྐྱས་པ་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་ཀྱི་མེ་ལ་མི་འབྲུལ་  
 པའི་གནས་སྐབས་བྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོས་པ་རྣམས་གཞིར་བཞག་པའི་སྤྲོད་ནས་  
 རྟགས་དེས་གཞི་འགར་གང་རེག་འགོག་རྒྱས་པར་འདོད་རེགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན།  
 མེད་དང་གང་རེག་གཞི་དེར་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་སྐོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་  
 དུ་མི་རུང་བའི་ཡུལ་དང་། ཏུ་བ་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཏུས་དང་། ཅ་བའི་སོགས་ཞེས་  
 པའི་སྒྲས་བསྐྱས་པ་ཏུ་བ་དེ་དག་ཏུ་འཕྱར་བ་ཞིན་པའི་རྣམས་པའི་བྱད་པར་སྟེ། ཡུལ་  
 ཏུས་གཞིས་ནི་རིམ་བཞིན་རྟགས་འགོད་པའི་གཞི་དང་ཏུས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན་ལ། རྣམ་  
 པའི་བྱད་པར་ནི་དེ་འགོད་རྒྱུ་ལྟེ་རྟགས་དེའི་བྱད་པར་དུ་སྒྱུར་བ་ལ་བསྟོས་ཞེས་སོ། །

མེས་ཆོག་པའི་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ཐལ་བ་དང་སོལ་བ་སོགས་ཆོས་ཅན།  
 རང་ཚུགས་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་གང་རེག་འགོག་པ་ལ་བྱབ་པ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་  
 ཏེ། དེ་འགོག་པ་ལ་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་  
 མེས་རྫོད་ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཡུལ་སོགས་བྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟོས་ནས་གཞི་འགར་གང་  
 རེག་འགོག་རྒྱས་ན་འདྲ། དེ་དག་ལ་བསྟོས་པ་ལས་གཞན་དུ་དེ་དག་ལ་མི་སྟོས་པའི་  
 ཕྱིར། དཔེར་ན། གཞི་འགར་མི་གང་བ་སྟེ་གང་རེག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐལ་  
 བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བའི་ཡང་གི་སྒྲས་གང་རེག་འགོག་  
 པ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བྟགས་པའི་དོན་དེ་དང་འགལ་བའི་རྒྱ་བྱད་ཤིང་དམིགས་  
 བ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་བྱབ་པ་འབྲུལ་བ་ལྟར། ལྷ་རུང་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་ཡུལ་ཏུས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་བསྟོས་པ་གཞིར་བཞག་

ན་རྟགས་དེས་གང་རེག་འགོག་ནུས་པ་ལས་གཞན། ལྷ་མིང་གི་འགྱུར་བ་ཐལ་བ་  
དམིགས་པ་ལྟ་བུའི་རྟགས་གང་ལྷ་མིང་གིས་མི་ཆོག་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

## ལྷ་རྩུང་མ་དམིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། མེ་ཆོས་ཅན། རྩོད་རྩོད་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་  
མེད་མཆོད་མེད་ཀྱི་མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྐབས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ།  
རྩོད་བཀག་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་བ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མེ་མེད་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་  
པའི་རྟགས་ཡང་དགག་པ་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་  
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་རྩུང་གི་འབྲེལ་རྒྱའི་རྒྱ་  
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆད་མ་རིགས་  
རྒྱ་ཁ་ལས། དང་པོ་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་མཆོད་ཀྱིང་། མ་  
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་པ་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་བཀག་  
པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་བ། དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་  
པའི་རྟགས་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་མཆོད་ཀྱིང་། དེ་  
སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་པ་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
ཀྱི་རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་བ། དེའི་ཕྱིར། མེ་མེད་མཆོད་མེད་ཀྱི་མཆོར་ཆོས་ཅན།  
དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་མ་དམིགས་  
པའི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་མཆོད་ཀྱིང་། གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་  
གཅིག་པའི་རྒྱ་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྐྱར་བ། དེའི་ཕྱིར། པོ་རྩ་སྐྱག་པོ་དང་ལྷན་  
པའི་མིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྩོད་ཆོས་ཅན། ཤ་བ་མེད་དེ། མིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

པ་ལྷ་བུལ། །ཁ་ཅིག དེའི་དཔེར་བཞིན་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་  
ཤ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་  
པར་ངེས་ན། གཞི་དེར་ཤིང་ཤ་བ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མེད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་  
ཀྱི་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་  
ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་ཞིང་། དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་སྤྲེང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་  
ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཆོས་སྤང་རུང་  
གི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟིག་ཆེན་  
ལེལ་ས། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་  
ཞིང་། དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཆོད་འགོག་པ་ལ་རང་  
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདུག་ཅིང་། དེ་དང་ཁྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་  
སྤང་དུ་མི་རུང་ཞིང་། དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་དམ་སྤྲེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ན་སྤང་  
དུ་རུང་བའི་ཆོད་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདུག་ལ།  
གཞི་དེར་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཆོད་འབྲས་བུ་གང་ཡང་རུང་བའི་བཀག་  
པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ཉིད་འགོག་མི་རུས་པས་དེའི་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདུག་  
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་སྒྲ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞིར་ངེས་ཤིང་། གཞི་དེར་  
དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་ཞིང་། དེའི་འགལ་  
སྒྲ་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཆོད་དེའི་འགལ་སྒྲ་བསྐྱབས་རུས་དེ་ཉིད་འགོག་པ་ལ་འགལ་སྒྲ་  
དམིགས་པའི་རྟགས་འདུག་ལ། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟིག་ལེལ་ས། དགག་བྱའི་  
ཆོས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་གཞིར་བྱས་པ་ལ་དགག་གཞི་དེའི་སྤྲེང་དུ་ཕྱི་ཚོལ་  
གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལ་སྤང་དུ་རུང་ན། ཚད་མས་དགག་



པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པར་བྱེད་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་བྱེད་  
 བ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དངོས་འབྱུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་  
 གཞི་དེའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤྲེང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ན་དགག་བྱའི་  
 ཆོས་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་ཡོད་ན་སྤྲེང་རུང་དང་འགལ་སྒྲུབ་ཡོད་ན་སྤྲེང་རུང་གཞིས་སུ་ངེས་ལ།  
 དང་པོ་ལྟར་ན། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་འགོག་པ་འབྲེལ་སྒྲུབ་དམིགས་པའི་གཏན་  
 ཆོག་ས་འབྱུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལ་ངོ་  
 བོ་ལ་བྱབ་རྒྱུ་བ་དང་ཆེབ་དང་མཉམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ལ་བྱབ་རྒྱུ་བ་བཀག་པས་  
 འགོག་མི་ནུས་ཤིང་། བྱབ་ཆེབ་བཀག་ནས་འགོག་ན་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་  
 ཆོག་ས་འབྱུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །བྱབ་མཉམ་པ་བཀག་པས་འགོག་པ་ནི་སྤར་བཤད་པའི་  
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་འབྲས་  
 མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱང་འབྱུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ཡོད་ན་སྤྲེང་རུང་ཡིན་  
 བ། རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་འབྱུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་དར་  
 རྒྱུ་ལས། འབྲས་སུ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་  
 ཀྱི་དངོས་འབྲས་དང་། དངོས་སུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར།  
 གོང་ལོག་གཞན་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱུ་མ་དམིགས་  
 པ་ནི། དཔེར་ན་མཚོ་ཆེན་པོ་མིག་ཡོད་དགུན་སྒང་ས་པ་འབྲུལ་བ་ན་མ་མཁའ་ལོ་ཟེལ་  
 དུ་གྱུར་བ་ན། དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྲོ་བས་ཀྱིས་ངེས་མི་ནུས། མེ་ཡོད་ན་ངེས་  
 ནུས་པའི་མེས་དཔེན་པའི་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་  
 ཕྱིར་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེར་ཡང་དུ་བ་སྤྲེང་རུང་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་  
 དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དོན་གཞེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༩༠༥ལས། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་མཚན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་པ་ཞིག་མེད་  
 དགག་ཡིན་པ། འགལ་སྒྲུབ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་མ་

ཡིན་དགག་གསུམ་པ་གང་རུང་ཡིན་པ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་  
ལ་དབྱེན། རྒྱུ་མ་དམིགས། རྒྱབ་བྱེད་མ་དམིགས། རང་བཞིན་མ་དམིགས། དངོས་  
འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་བཞི། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་མཚན་  
ཉིད། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
ཆོས་སྒྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཚྭ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་  
ལོག་ཕྱོགས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཞིང་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། རྩ་འཁྱར་བ་དང་  
ལྷན་པའི་མེ་མེད་ཀྱི་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་མེད་དུ་སྐབས་པ་ལ་མེ་མེད་བཞོད་པ་ལྟ་བུ། རྒྱབ་  
བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དགག་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་  
ཆོས་དེ་ཡིན་ན། དེ་ཚྭ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷོག་ཆོས་གང་ཡིན་ལ་བདག་གཅིག་དུ་འབྲེལ་  
བ། དཔེར་ན། ཤིང་མེད་ཀྱི་བྲག་རྫོང་ན་ཤིང་མེད་པར་སྐབས་པ་ལ་ཤིང་མེད་བཞོད་  
པ་ལྟ་བུའོ། །

རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནི། བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་  
སྤུབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྲོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཡིན་  
ན། དེ་སྤུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ། དཔེར་ན། ལྷ་ལྗེར་ལའབས་  
ཞུམ་གྱིས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པ་མེད་པར་སྤུབ་པ་ལ་ལྷ་ལྗེར་ལའབས་ཞུམ་སྒྲུང་རུང་  
མ་དམིགས་པ་ལྟ་བུ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནི།  
འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ཁྲོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཕྱོག་ཆོས་སུ་  
ཉུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་སྤུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་ཉུར་པའི་དངོས་པོའི་དངོས་  
འབྲས་ཡིན་པ། དཔེར་ན། དུ་བས་དབེན་པའི་ཅིག་སྒྲོར་དུ་དུ་བའི་རྩུ་བུས་པ་ཐོགས་  
མེད་མེད་པར་སྤུབ་པ་ལ་དུ་བ་མེད་པ་བཏོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། རྩེ་བཙུན་ནམ་  
འབྲེལ་ཡུལ་ས། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྩུ་སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་མི་སྒྲུང་ནས་  
རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་བྱས་ཆོ། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྩུ་མཚོར་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ།

མེམེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྷ་བྱའི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་འདུག་གོ། ཞེས་དང་།  
 པཎ་ཆེན་ཆུ་མ་འབྲེལ་ཡེལ་ས། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱི་རྒྱུ་མ་འདྲེལ་སྤང་དུ་  
 རུང་ན། རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་  
 ཀྱི་དངོས་འབྲས་སྤང་དུ་རུང་ན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་  
 པའི་དུས་ཡིན། དགག་གཞིའི་ལྷོང་དུ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་མ་འདྲེལ་སྤང་  
 དུ་རུང་ན། འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་འདུག་པའི་དུས་དང་། ཞེས་དང་། ཀྱུ་  
 མཐེན་ཆུ་མ་འབྲེལ་ཡེལ་ས། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་ན་  
 ཕྱི་རྒྱུ་མ་འདྲེལ་སྤང་མེ་རུང་ན་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་འདུག་པས། དགག་  
 བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་སྤང་རུང་ལ་དགག་བྱ་དེའི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཡེལ་ཁྲུབ་ཆེ་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་  
 རུང་ན་ཁྲུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། དགག་བྱའི་ངོ་བོ་འབྲེལ་ཡེལ་ཁྲུབ་མཉམ་  
 ཡོད་ན་མངོན་སུ་མ་སྤང་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདུག་པ་དང་།  
 རྒྱ་སྤང་རུང་ཡིན་ན་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། དངོས་འབྲས་སྤང་རུང་ཡིན་ན་  
 འབྲས་བུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འདུག་པས་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པ་བཞིར་ངེས་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་སོགས་རྗེ་ཡབ་སྐུ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པ་ཀྱུ་ཞེས་མཐུན་པར། དུ་  
 བ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན། མེམེད་པ་མེམེད་  
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེམེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་དུ་བམེད་པར་སྐབ་པའི་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ལུང་དེ་རྣམས་ལས་ཅ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་  
 དོན་འཆད་པའི་ཆེད་དུ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཆོག་  
 བཟུམ་ཇོན་ནས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལས་དུ་བ་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་དངོས་ཡིན་པར་བཞེད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།  
 སྤྱིར་སྤྱོད་པ་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཆོག་བཟུམ་ཇོན་ནས་སྐབས་བདེ་  
 བའི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་པ་བུམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

མཁིན་ནམ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། དེ་  
སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པའི་ན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་  
ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བྱང་མཁིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་  
ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་མཁིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་མཁིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བུམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་  
 དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་བྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་བོ་དེ་དགག་གཞི་དེར་ཡོད་ན་སྐབས་  
 ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་ཡིན་པ་དང་དེ་འབྲའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དགག་  
 གཞི་དེར་ཡོད་ན་སྤང་མི་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་ཆེན་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འབྲུག་ཚུལ་  
 གསུངས་པ་དེའི་གཞུང་དོན་གྱི་བ་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་བྱབ་མཉམ་  
 པའི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདྲི་ན། བུམ་པ་ཆད་མས་དམིགས་  
 པ་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲི་ན། བུམ་པ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་  
 ལ་སྤང་རུང་བ་ཐལ་ལོ། །འདྲི་ན། མེ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་བ་ཐལ་ལོ། །འདྲི་  
 བྱ། མེ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྤང་ཡུལ་བྱ་ཐལ་ལོ། །འདྲི་ན། མེ་ཡོད་པ་བྱ་བའི་རྒྱ་  
 ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟགས་པའི་དོན་ལ་མ་སྦྱར་ན་རྟགས་  
 འབྲུག་དུས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཞི་དེར་དེ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་  
 བྱ་གསུངས་པ་ལྟར་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་ལེ། བུམ་པ་སྤང་  
 རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དེ་སྐབས་  
 ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟགས་པའི་དོན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་དགོས་པར་ཐལ། འདྲི་  
 བྱ་ན་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཆན་བཤད་  
 བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་སྦྱར་ནས། དུཤྱིང་ལྡན་སྤྱན་སེལ་པ་ལས།  
 དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་ཡོད་པ་དང་དེ་ཆད་མས་དམིགས་པ་གཞིས་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཅན་  
 གྱིག་ཅིག་བཀག་པས་ཅིག་ཤོས་བཀག་པ་དཔོག་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་སོགས་གསུངས་

པ་དང་། གཙང་རྟགས་ཀྱི་ལས། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འདི་རྟགས་  
 ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལྷ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་བུམ་པ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ནམ་  
 མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་འཇུག་དུས་འཆད་  
 པའི་སྐབས་སུ་གཞི་དེར་དེ་ཡོད་ན་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་དུ་རྒྱུང་བའི་  
 ཆོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་འཆད་མི་རིགས་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་ནི། འོ་ན།  
 དགག་བྱའི་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་ཡང་སྦྱར་མི་  
 རྒྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་དོན་ལ་བུམ་པ་སོང་བ་དང་བྱབ་མཉམ་པའི་ངོ་སོ་  
 ལ་ཡང་བུམ་པ་སོང་ཞེས་བུམ་པའི་རང་བཞིན་ལ་བུམ་པ་སོང་ཞེས་སྦྱར་དགོས་པར་ཐལ་  
 བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་  
 ལྟར་མ་ཡིན་པར། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་ལ་བུམ་པ་སོང་། དེ་  
 དང་བྱབ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་སོང་། དེའི་རང་བཞིན་ལ་བུམ་པ་སོང་། དེ་བུམ་པ་བཀག་  
 པ་སྦྱོར་བའི་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སོང་བའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱར་ཆོག་སྟུག། སྦྱར་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོ་སེལ་ཀྱི་ལས།  
 དཔེར་ན། སྦྱོར་ཞབས་ཞུས་ཀྱིས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་བུམ་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་  
 སྦྱོར་ཞབས་ཞུས་སྣང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་རྟགས་དེ་  
 རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འགྲོ་རྒྱུ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རང་  
 བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་བཀག་པའི་རྟགས་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་དུ་རྒྱུང་ཡང་། རང་བཞིན་མ་  
 དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རང་བཞིན་ནི་དེའི་  
 མཚན་ཉིད་ལ་བཞག་ནས་དེ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བས་མ་བྱབ་ཅེས་ལན་བཏབ་ཆོག་  
 གམ་སྟུག་སྦྱོང་བྱུང་པར་འཆལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྟགས་དེ་འཇུག་དུས་ནི། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་  
 པའི་དོན་དེ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་མི་རྒྱུང་། དེ་འདྲའི་དོན་དེ་དང་བྱབ་མཉམ་ཡོད་ན་སྣང་དུ་

རྒྱུ་བའི་ཆོ། ཉགས་དེ་འབྲུག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟགས་ལས་ཉགས་འབྲུག་  
 ཏུས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་འབྲའི་དོན་དེ་དང་། དེ་དང་  
 རྩབ་མཉམ་པ་གཉིས་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་གཅིག་སྒྲུང་མི་རྒྱུང་ལ་ཅིག་ཤོས་སྒྲུང་རྒྱུང་  
 བའི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་གཞུང་དོན་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། གཞུང་དེ་དག་ལས་  
 ཉགས་དེ་དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏགས་པའི་དོན་སྐབས་སྤྱབ་བས་པའི་  
 ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རྒྱུང་བ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏགས་པའི་དོན་དེ་  
 དང་ལྷབ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རྒྱུང་ནས་དེ་མི་སྒྲུང་བའི་སྒྲིན་ནས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་  
 ཉགས་འབྲུག་ཏུས་གཉིས་པ་ཞིག་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པར། དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏགས་པའི་  
 དོན་དེ་དགག་གཞི་དེར་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རྒྱུང་བ་ལ། གཞི་དེར་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏགས་པའི་དོན་དེའི་འབྲེལ་ཟླ་དང་འགལ་ཟླ་སྒྲུང་རྒྱུང་གི་ཉགས་བཤད་  
 པའི་ཞར་ལ། ཉགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏགས་པའི་དོན་དེ་དང་ལྷབ་མཉམ་  
 པའི་འབྲེལ་ཟླ་བཀག་ནས་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་པའི་ཉགས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་  
 པའི་ཉགས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དགག་གཞི་དེར་དགག་གཞི་ཆོས་སྤྱབ་ཏགས་  
 པའི་དོན་དེ་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རྒྱུང་བ་ལ། དེ་དང་ལྷབ་མཉམ་དེ་ལ་  
 སྒྲུང་དུ་རྒྱུང་བ་ཞེས་སྟགས་ཅིས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་འབྲུག་ཏུས་  
 སྟགས་སྒྲིན་པ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩེ་བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་༧༩ལས།  
 ཁོན་ནེ། ལྷབ་མཉམ་སྒྲུང་དུ་རྒྱུང་ན་སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་འབྲུག་  
 པའི་ཞེས་པའི་དོན། ལུས་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་  
 མེད་དེ། ལུས་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་  
 གཏན་ཆོགས་འབྲུག་པའི་དུས་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ལུང་དེའི་དོན། དགག་གཞི་  
 དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏགས་པའི་དོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་ཕྱིར་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་  
 དུ་མི་རྒྱུང་བའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་འབྲུག་པའི་དུས་ལ་འཆད་

རིགས་པ་གང་ཞིག་སྒྲུང་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་སྒྲུང་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་  
 ས་ཚུགས་སྒྲུང་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱོགས་  
 དེར་སྒྲུང་པ་ཡོད་ན་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲུབ་མེད་དེ། འབྲེལ་མཉམ་  
 སྒྲུང་དུ་རུང་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་རྟགས་  
 ཡང་དག་དེའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་ནས་རྟགས་དེའི་  
 དགག་བྱ་འགོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་དགག་གཞི་དེར་མངོན་  
 སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་ལ། ཞེས་པ་ནས་ཅེས་པའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་  
 ཆོག་ས་འབྲེལ་དུས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རང་ལས་  
 འབྲེལ་ཆུང་བའི་རང་གི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་དེས་རྒྱུ་ཆེན་ལས།  
 འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་མ་རྒྱུ་འབྲས་གསུམ་དུ་དེས་ཤིང་། ངོ་མ་ལ་འབྲེལ་ཆུང་བ་དང་། ཆེ་བ་  
 དང་། མཉམ་པ་གསུམ་དུ་དེས་པ་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་ལས། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། རྒྱུ་ཆེན་ལས་སོགས་ལས་དེ་ལྟར་འབྲེལ་ཅེས་ནས་རང་བཞིན་  
 མ་དམིགས་པར་གསུངས་པའི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ།

གཞན་ཡང་། བོད་སྐད་དུ་ཨ་ཀ་རུ་དང་དེ་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཤ་བ་དང་ཤོ་ཤ་  
 བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཤ་བ་དེ་ཡོད་ན་གཞི་དེར་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་  
 ལ། དེའི་འབྲེལ་བྱེད་ཤིང་དེ་ཡོད་ན་དེ་ལ་སྒྲུང་དུ་རུང་ནས་མི་སྒྲུང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་  
 པ་བྱེད་པའི་ཆོ། འབྲེལ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འབྲེལ་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་ཆུལ་གྱི་རྣམ་བཞག་  
 དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་དེར་ཤ་བ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་  
 སྒྲུང་མི་རུང་ལ་ཤིང་ཡོད་ན་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་རུང་གི་གཞི་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ།  
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་དེར་ཤ་བ་དང་ཤུག་པ་སོགས་ཤིང་གི་མཚན་གཞིར་  
 རྒྱར་བ་གཅིག་ཀྱང་དེ་ལ་སྒྲུང་མི་རུང་བ་ལ་ཤིང་དེ་ལ་སྒྲུང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་  
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་སྒྲུང་བྱའི་ཤིང་དེ་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཀྱི་ཤིང་ཞིག་ལ་འདོག་

དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་དེ་དང་དེ་ལ་སྒྲུང་ན་དེས་ངེས་དགོས་པས་ཁྱབ་  
 པར་ཐལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཞུང་ཆམས་ལས་ཁྱབ་བྱེད་མ་དཔེ་མཁན་  
 པའི་ཆགས་འདུག་དུས་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། སྤྱིར་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་  
 གཞི་དེར་ཤ་བ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡང་མི་རུས་ལ། ཤིང་སྒྲུང་དུ་རྩུང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་  
 བཞེད་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི། གཞི་དེར་ཤ་བ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་  
 གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤུག་པ་སོགས་ཤིང་གཞན་དང་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྟོན་མངོན་  
 སུམ་དེ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་སྒྲུང་དུ་མི་རྩུང་ལ། གཞི་དེར་ཤིང་ཡོད་ན་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་  
 གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིང་ཡིན་པར་ངེས་པ་འདྲེན་རུས་པའི་སྟོན་མཁྱེད་བྱེད་དེ་སྒྲུང་དུ་རྩུང་  
 བའི་གཞི་དེར་ཁྱབ་བྱེད་དེ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཆགས་  
 ལ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དཔེ་མཁན་པའི་ཆགས་སུ་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་  
 རིགས་དར་རྟེན་༦༠༦ལས། དཔེར་ན། རིའི་ཆེ་མོ་མཐོ་བ་གཉིས་ལས་གཡས་ཀྱི་རིའི་  
 རོས་ལ་ཤིང་གི་ཆོགས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཤ་བ་དང་ཤིང་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་མངོན་སུམ་  
 གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རུས། དེ་དང་ཐག་ཉེ་རིང་སོགས་མཚུངས་པའི་གཡོན་གྱི་རིའི་རོས་  
 ལ་ཤིང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་རུས། ཤ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྟོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་  
 གྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པའི་ཤིང་གིས་དག་པའི་གཡོན་གྱི་རིའི་རོས་འདྲིན་ཆོས་ཅན།  
 ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ཤ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ཁྱབ་བྱེད་མ་དཔེ་མཁན་པར་  
 སྒྲུབ་པ་ནི་གོ་བར་སྤོའོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ལུང་འདི་དང་། ཆམ་ངེས་དར་རྟེན་༦༡ལས། དཔེར་ན། ཤིང་  
 གིས་དག་པའི་གཞི་འདིན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་  
 བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་ཆགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དཔེ་མཁན་པའི་ཆགས་ཡིན་པར་  
 གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས་དེ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ལུང་བྱངས་  
 ཟེན་པ་ལྟར་གྱི་ལུང་གཉིས་མི་འགལ་ལམ་སྟམ་ན། ཤིང་ཤ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་ཆོག་



ཟུར་གྱི་ཤིང་ཞེས་པ་དེ་བོད་རྒྱུ་ཤིང་ཞེས་པ་རང་ལ་གོ་ན་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་བ་ཕྱེད་  
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་རིགས་རྒྱ་ལྷ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཤིང་ཞེས་  
པ་དེ་ཡིག་ཅོར་ལ་བྱས་ནས་རྒྱ་ལྷ་རྒྱུ་ཤིང་ཞེས་པའི་ཤིང་ཞེས་པ་ལྟར་ལ་བཞག་  
ན། ཤིང་པ་དང་ཤ་པ་ཞེས་པ་དེའི་དོན་བོད་རྒྱུ་ལ་བསྐྱར་ན་ཨ་ཀ་རུ་ཞེས་པའི་དོན་  
ཡིན་པས་རྟགས་དེས་གཞི་དེར་ཤིང་པ་མེད་པར་སྐབས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཐད་པའི་  
ཕྱིར་ན་ལུང་དེ་གཞིས་ལ་ནང་འགལ་མེད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་རྟགས་རིགས་༧༩ ཟུ་རང་  
འགྲེལ་ལས། ཤིང་པ་རྟགས་སུ་བཞག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ་ལ།  
བོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་པ་ཆན་པོ་དག་གིས་སྒྲུ་ཆོགས་སྒྲུ་མོད། མཁས་པ་གནས་དྲུག་པས་  
ཤིང་པ་ཅི་ཆོས་ཤིང་ལ་འདོད་པ་དང་། མང་བོ་ཞིག་ཤིང་པ་ཞེས་སྒྲུ་མ་ནས་ཟུར་གྱི་ཤིང་ཞེས་  
པ་བོད་རྒྱུ་དང་ཤིང་ལ་འདོད་པ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་པ་ཞེས་པ་ཨ་ཀ་རུ་འི་  
རྒྱ་རྒྱུ་ཤིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཆི་མེད་མཛོད་ལོ་གྲགས་ཀྱི་འཕྱར་ལས།  
དེས་ན་རྒྱ་རྒྱུ་དང་ཨ་ཀ་རུ་དང་ཤིང་པ་དང་སྐྱེ་བོ་དང་ཐལ་བའི་སྤྱིར་བོ་ཅན་ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྷ་རྒྱུ་ཤིང་པ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཞག་ན་བོད་རྒྱུ་  
དུ་ཨ་ཀ་རུ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྲོ་བས་ན་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
ཏུ་ཁས་སྲུང་ས་ཆོག་པས། འདི་ལྷ་རྒྱུ་ཁས་ལེན་དགོས་སྟེ།

གཞན་ཡང་། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཕྱག་དུས་ནི། གཞི་དེར་དེ་སྐབས་ཀྱི་  
དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བཏགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་ན་སྤང་མི་རུང་ལ། གཞི་དེར་མཆོའི་  
སྤངས་པ་ལྟོ་འཕྱར་བ་སྤང་ནས་དུ་བ་ལ་འཁྱུལ་ཞིང་། གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་  
བཏགས་པའི་དོན་དེའི་རྒྱ་མེད་ན་སྤང་དུ་རུང་ནས་མི་སྤང་ནས་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་  
ཕྱེད་པའི་ཆོ་ཞེས་སོགས་གཞི་དེར་དུ་བཤད་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་མཛོད་སུ་མ་སྤང་མི་རུང་བའི་  
དུས་དང་། གཞི་དེར་སྤངས་པ་འཁྱུལ་བ་དང་མེད་ན་སྤང་རུང་བའི་དུས་ན་མས་དུས་  
གཅིག་ལ་སྤྱར་ནས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཞི་དེར་དྲུབ་ཡོད་ན་ཕྱི་རྒྱུ་མཛོད་སྤུངས་ལ་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བ་དང་སྒྲུང་ས་པ་འབྲུལ་བ་སྒྲུང་བ་གཞིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེར་སྒྲུང་ས་པ་འབྲུལ་བ་ཕྱི་རྒྱུ་མཛོད་སྤུངས་ལ་སྒྲུང་བའི་དུས་ཡིན་ན། གཞི་དེར་དྲུབ་ཡོད་ན་ཡང་སྒྲུང་དུ་རུང་བའི་དུས་ཡིན་པའི་བྱུང་བ་འདི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༡༥ལས། གཞན་ཡང་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་གི་དྲུབ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུང་མི་རུང་དུ་འདོད་པ་དང་། སྒྲུང་ས་པ་སྟོང་ལྟར་བ་སྒྲུང་བར་འདོད་པ་འང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དེ་ནམས་དུས་གཅིག་དུ་མི་འདོག་པར། ཞིན་མོའི་དུས་སུ་རྒྱ་མཚོར་སྒྲུང་ས་པ་འབྲུལ་བ་ཕྱི་རྒྱུ་མཛོད་སྤུངས་ལ་སྒྲུང་ནས་དེ་དྲུབ་ཡིན་པར་འབྲུལ་བའི་སྟོན་སྒྲུབ་པ་ན། སྟོན་བརྒྱུག་པའི་ཆེད་དུ་གཞི་དེར་དྲུབ་སྒྲུང་མ་དམིགས་པ་བཀོད་ན། ཕྱི་རྒྱུ་མཛོད་སྤུངས་དུ་མཛོད་བར་འདོད་པས་དྲུབ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཀྱོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱིས་མཆན་མོའི་དུས་སུ་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ན་མེ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་ལ་དེར་དྲུབ་ཡོད་ན་སྒྲུང་མི་རུང་བའི་ཆོ། ཕྱི་རྒྱུ་མཛོད་སྤུངས་དེའི་དོར་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། གཞི་དེར་དྲུབ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་གི་ཞིན་མོའི་དུས་ཡིན་ན། དྲུབ་མ་དམིགས་པའི་ཞིན་དུས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། དྲུབ་མེད་དེ། དྲུབ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པར། བཟླ་ན་དར་ལྟར་མས་པ་མཚོག་གིགས་སྒྲུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གོ་དོན་༡༠༥ལས། སྦྱར་བ་འདིའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་མཆན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སྦྱར་ཞིན་དུས་སུ་དྲུབ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཐག་རིང་པོ་ནས་མཛོད་དུ་རུང་ལ། མེ་དེ་ལྟར་མིན་པ་དང་། མཆན་དུས་སུ་སྟོས་མེ་ལྟ་བུ་མེ་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་མཛོད་དུ་རུང་ལ། དྲུབ་དེ་ལྟར་མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྦྱར་བ་དེ་འགོད་ཡུལ་ནི་རྒྱ་མཆན་ལྟ་བུའི་མཚོའི་སྟེང་དུ་དགྲན་དུས་སུ་སྒྲུང་ས་པ་འབྲུལ་བ་མཛོད་ནས་དེ་དྲུབ་ཡིན་པར་འབྲུལ་བ་སྟོས་པའི་རྒྱུ་མཛོད་སྤུངས་ལ་དེ་ལ་གཞི་

དེར་དྲུབ་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་ཁོ་བོས་དྲུབ་མཛོད་ན་སྒྲུབ་ལ་བྱེད་ཅག་གིས་  
 དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཞེས་སྐུ་ལ་བར་འཁྱར་བས། དེས་ན་གཞི་དེར་དྲུབ་མེད་པར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་  
 ལ་དགོངས་ནས་མཚན་དྲུས་སྐུ་ལ་བ་དེའི་ངོར་སྤྱོད་ལྟར་བ་དང་ལྷན་པའི་མཚན་མོའི་  
 རྒྱ་མཚོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དྲུབ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཚན་དྲུས་ཡིན་པས་གཞི་  
 དེར་མེ་ཡོད་ན་མཛོད་སྐུ་ལ་སྤང་རྩལ་ཞིང་། གཞི་གང་དང་གང་ན་མེ་མེད་ན་དྲུབ་མེད་  
 པས་བྱབ་པ་ཡང་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ། །དེའི་ཕྱིར་ཉིན་དྲུས་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ན་  
 ཆོས་ཅན། དྲུབ་མེད་དེ། དྲུབ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་  
 རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཞན་གྱི་བཤད་པ་མེ་སྤང་བས་ཁོ་བོ་འབའ་  
 ཞིག་གིས་གསལ་བར་བྱས་ཡོད་ཀྱི་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་  
 རིགས་པའི་ཕྱིར།

དོགས་དམྱུང་འགོད་པ་ལ། རྣམ་བཤད་འདི་དང་རྟེན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་སོགས་  
 སྤྱད་གཞག་བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏུགས་པའི་དོན་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དྲེས་  
 པར་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷ་རྩལ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགཞག་  
 བྱའི་ཆོས་སྤྱབ་ཏུགས་པའི་དོན་དྲུབ་པའི་དངོས་རྒྱ་དེ་དངོས་འབྲས་དྲུབ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ།  
 དོན་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་དེའི་འབྲས་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲུབ་པའི་དངོས་  
 རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དངོས་འབྲས་དྲུབ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་དེ་དང་བདག་  
 གཅིག་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ དེ་བྱུང་དྲུབ་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་  
 རོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་དེ་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་དང་དེ་  
 གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྲུབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ན་རྣམས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་  
 རྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ཀླུ་ལས། རྒྱ་འབྲས་རྣམས་གཅིག་པ་གྲངས་ཅན་  
 གྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅམ་པ་དང་དོན་སྒྲུབ་པའི་མཁས་པ་སྤྱད་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་  
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་དང་

དེ་དང་དེ་ལྟར་ཏུ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 རྟེ། རྒྱུ་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ རྒྱུ་དེ་ལས་ལྷང་བ་ཡང་མ་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། རྒྱུ་ཆོས་དེ་ལས་ལྷང་བ་དང་། ཆོས་དེའི་བདག་ཉིད་གཅིག་  
 པའི་ལྷ་བ་ཕྱའི་རང་བཞིན་གང་རུང་མ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་  
 རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལྷ་བ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རིགས་ཐིགས་དར་རྟེན་  
 ༥༠༡ལས། བསྐྱབ་ཕྱའི་ཆོས་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ལྷ་བ་ཕྱའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་  
 དང་། དེ་ལས་ལྷང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་  
 ལྷ་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ལྷ་བ་སྟེ། རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་གང་ཞིག་ལ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཕྱའི་ཆོས་གང་  
 ཡིན་པ་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷང་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་ན། རྒྱུ་  
 དེ་འབྲེལ་བསྐྱབ་ཕྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པས་ལྷ་བ་པ་ལུང་དེའི་དོན་  
 ཡིན་པ་ལས། སྤྱིར་ཆོས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དང་ཆོས་དེ་ལས་ལྷང་བ་གང་རུང་  
 མ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པས་ལྷ་བ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་  
 དོན་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བསྐྱབ་ཕྱའི་ཆོས་ཅམ་ལ་ལྷ་བ་པ་མེད་དེ། ཏུ་  
 ལྟན་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། དངོས་འབྲས་ཏུ་བཤད་དེ། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཕྱའི་ཆོས་དངོས་འབྲས་ཏུ་བ་དང་དེ་ལྷང་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་  
 ན། དེར་ཐལ། ཆོས་དེ་དང་དེ་ལྷང་ཏུ་འབྲེལ་ན་ཆོས་དེ་ལས་ལྷང་བས་མ་ལྷ་བ་པའི་  
 ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་བཅུ་ན་མ་འབྲེལ་ལས་ལས། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བ་  
 ལ་དེ་ལྷང་ཏུ་འབྲེལ་རྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། རྩེ་མེད་རྟེན་ཆེན་མོ་གསལ་ལས།  
 དགག་ཕྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་ངོ་མོ་རྒྱ་འབྲས་གསལ་ཏུ་ངེས་ལ་ཞེས་བཤད་ཅིང་།  
 རིགས་ཐིགས་རྟེན། ཆོས་དེ་ལ་དེ་ལྷང་ཏུ་འབྲེལ་ན། ཆོས་དེ་ལས་ལྷང་མི་དགོས་པར་

ཁོ་མོས་ཆད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་རྒྱུ་རྒྱུ་  
ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་དང་ཐུག་ཐད་དང་དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་  
མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དང་ངེས་  
འབྲུག་དོགས་ལ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་ལས། ཆོས་དེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་  
ན་ཆོས་དེ་ལས་བྱུང་མེད་གོས་པར་ཁོ་མོས་རྣམ་ངེས་རྒྱུ་རྒྱུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ཞེས་ཆོས་དེ་  
དང་རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་མེད་གོས་པར་གསུངས་སོ། །

ཞེས་སོགས་རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཞོད་  
ཀྱང་དེ་ལྟའི་རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་པར་མའི་ནང་ལུང་འདི་མི་སྣང་ཡང་། རྒྱལ་ཚབ་  
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ་ལས། དེ་ལ་དེ་བྱུང་  
དུ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ངེས་པར་མེད་གོས་ཏེ། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་  
རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟགས་ལོག་ལ་འབྲེལ་བར་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་སུ་སྒྲུབ་ཟིན་པའི་  
ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་  
པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་བརྟགས་པའི་དོན་དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དེ་དངོས་འབྲས་  
དུ་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ། མ་འབྲེལ་ན་དངོས་འབྲས་དུ་བ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བའི་  
དངོས་རྒྱ་འགོག་མེད་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
ཞེས་པའི་རིགས་པ་སོགས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་ལ་ལས། དེ་ལ་ཐུག་ཐད་  
རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཅིག་བཀག་པས་ཅིག་ཤོས་འགོག་ནས་པ་  
མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་པོ་དེ་མེད་པས་ཅིག་ཤོས་གཞན་མེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་  
ཐལ། དེ་དག་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷོ་མིང་རྟགས་རིགས་ལ་ལས།  
དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དེ། དུ་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ་ལོ། ། ཞེན། རྩེ་བུ་ན་པའི་རྣམ་འབྲེལ་  
གྱི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་དུ་བ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་  
ཁས་ལེན་རིགས་སམ་སྟུང་ལོ། ཞེས་དང་། གཙང་རྟགས་ལ་ལས་ཀྱང་། དུ་བའི་

དངོས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བར་ཐལ། ཏུ་བ་དང་རྟེན་བྱང་འབྲེལ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་ལས། ཆོས་དེ་ལ་དེ་བྱང་ཏུ་  
འབྲེལ་ན། ཆོས་དེ་ལས་བྱང་མེད་གོས་པར་ཁོ་བོས་རྣམ་ངེས་རྒྱུ་རྒྱུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་  
པ་ནས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་གཉིས་ཀར། དགག་བྱའི་  
ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང་། ཞེས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་  
ཡུལ་ལ་རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ། རང་གི་རྒྱ། རང་གི་འབྲས་བུ་གསུམ་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་དང་རིགས་རྒྱ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དཔྱད་ལྟ་ལྟ་སེལ་༡༡ལས། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་རྒྱ་དེ་ཉིད་  
དངོས་འབྲས་དེ་དང་། དེ་བྱང་འབྲེལ་དུ་རྟགས་རིགས་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱ་བ་འཇལ་  
ཡང་ན་དེ་ཉིད་པན་རྒྱུན་ཐ་དད་པའི་སྟོན་སྒྲིག་ཅིག་སྟོན་སྒྲིག་ཅིག་ཤོས་སྟོན་པར་ངེས་  
པའི་འབྲེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བས། སྤྱིར་འབྲེལ་བ་ཙམ་ཡིན་ཀྱང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་  
པོ་གང་རུང་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་  
བ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཞེས་ཞིབ་ཆ་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་རུང་བ་དེ་བར་སྤྱང་བས་ད་དུང་  
ཡང་དཔྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་འདི་  
ཡིད་དེ། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་འབྲས་དུ་བ་དང་དེ་བྱང་ཏུ་འབྲེལ་བར་  
ཐལ། རྒྱ་ཆོས་དེའི་བྱ་བ་བྱ་གང་ཞིག་ རྒྱ་ཆོས་དེ་དང་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆོས་དེ་དང་  
ཐ་དད། ཆོས་དེ་བཀག་ན་རྒྱ་ཆོས་ཞེས་པ། དཔྱེན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱང་  
འབྲེལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཆོས་དེའི་བྱ་བ་བྱ་གང་ཞིག་ ཆོས་དེ་ལས་དོན་  
གཞན་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པ། བྱ་བ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འབྲེལ་བ་དང་གཅིག་ བྱ་བ་བྱེད་

ཀྱི་མཆན་ནི། ཆོས་དེ་ཁྱོད་ལས་ཐ་དད། ཁྱོད་བཀག་ན་ཆོས་དེ་ཁྱེགས་པ། རྒྱལ་མཉམ་  
ཀྱི་མཆན་ནི། ཁྱོད་ཆོས་དེ་ལས་ཐ་དད། ཁྱོད་བཀག་ན་ཡང་ཆོས་དེ་ཁྱེགས། ཆོས་  
དེ་བཀག་ན་ཡང་ཁྱོད་ཁྱེགས་པ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་  
དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་རྩལ་ཐ་དད་གང་ཞིག་ ཆོས་དེ་ལོག་  
ན་ཁྱོད་ལོག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་  
དེ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་གྲུབ་མཆོམས་  
ལ་མ་བྱལ་ན། དེ་ལ་བྱུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟག་པོ་ལས།  
གཉིས་པ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ལ་གཉིས། མཆན་ནི་དང་། གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་  
འབྲས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩལ་ཐ་དད་ལོག་ན་ལོག་པར་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་དེ་  
བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ངེས་པར་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱེས་སོགས་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རྣམས་པ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་འབྲས་  
ཏུ་བ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྒྲོན་ས་  
ཆོས་དེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་བྱུབ་པའི་རྩལ་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་  
པས་བྱུབ་པའི་ལྟོག་བྱུབ་གཉིས་ཀ་མི་འབྲུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྒྲེ། ལྷ་བདུན་ཡིད་  
ཀྱི་ལྷན་སེལ་ལས། དེ་བྱེད་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་། དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས། དང་  
པོའི་མཆན་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྒྲོན་ས་རྩལ་སྤྱོད་ལོག་མི་འབྲུལ་བ། དཔེར་  
ན། རྒྱས་མི་རྟག་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཆན་ནི། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྒྲོན་ས་  
རྩལ་སྤྱོད་ལོག་མི་འབྲུལ་བ། དཔེར་ན། ཏུ་བ་མེ་ལ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཁྱེས་གསུངས་  
པ་ལྟར། རྩལ་བ་སྒྲས་གསུམ་གའི་གསུང་ལས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ནི་བཞག་  
པ་དེ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དངོས་འབྲས་ཏུ་  
བ་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་

ཅན། དེ་ལ་བསྟོན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་ན། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་ཆོས་  
 ཅན། དངོས་འབྲས་ཏུ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་ལ་བསྟོན་མེད་ཀྱི་རྣམས་གཞན་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྩལ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པར། གཞན་ཉིད་ཡིན་  
 བ་དེ་འབྲེལ་མེད། ཁེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་གསལ་འཕལ་ས། སྤྱི་དེ་  
 ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་ཏུ་ཐལ། དེ་ལ་བསྟོན་མེད་ཀྱི་རྣམས་གཞན་ཉིད་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་མཆོམས་ལ་འདྲི་བྱས་པ་ལ་ཁོ་བ་  
 རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྩོད་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོད་དེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་གང་  
 ཞིག དེ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པར། སྟོན་ཕྱིར་འབྲས་  
 བུ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད། ཁེས་གསུངས་པའི་གཞུང་དོན་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་  
 ཆད་མ་གྱུ་བ་རྟེན་ལས། བུམ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་  
 པར་ཐལ། དེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་གང་ཞིག དེ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཁེས་གསུངས་པ་དང་།  
 རྟེན་ཆེན་ལེའུ་གསུམ་པ་འཕལ་ས། གསལ་བ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གསལ་  
 བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། ཁེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་  
 ལེའུ་གསུམ་པ་འཕལ་ས། སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། གསལ་བའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་རིགས་  
 པར་ཐལ། དེ་རྩོད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཀྱི་བསྟོན་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁེས་དང་། ཀྱན་མཁུན་  
 རྣམ་འབྲེལ་འཕལ་ས། རྩོད་དེ་དང་རྣམས་ཐ་དད་པའི་སྟོན་ས་རྩོད་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་  
 ཡིན། དེ་མེད་ན་རྩོད་མེད་པས་ཁུབ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཏུ་དམིགས་པ་དེ། རྩོད་  
 དེ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་  
 ཡང་། ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། རྩོད་དངོས་འབྲས་ཏུ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པར་  
 ཐལ། རྩོད་དེ་དང་རྣམས་གཞན་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྩོད་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 རྩལ་སྟེ། ཆད་མ་གྱུ་བ་རྟེན་ལེའུ་གསུམ་པ་འཕལ་ས། བུམ་སྤྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བུམ་གསལ་  
 དང་འབྲེལ་མེད་ཏུ་ཐལ། བུམ་གསལ་དང་རྣམས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེའི་འབྲས་



བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

དྲི་ཀ་ཆེན་ལེའུ་གསུམ་པ་༡༡ལས་ཀྱང་། གསལ་བ་ལས་ཇས་ཐ་དད་ཅིང་འབྲས་  
བྱ་མིན་པའི་སྤྱི་ནི། གསལ་བ་དང་དེ་ལྟར་ཡང་ཅི་ཞིག་སྟོན་ན་པར་འབྲེལ་བ་ལྟ་ཞིག  
རྟོག་པས་འབྲེལ་བར་ཐ་སྟོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཚུན་ཡང་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། པཎ་  
ཆེན་ཆུ་མ་འབྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་༡༥ལས། སྤྱི་གསལ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། དེ་  
དེ་དང་ཇས་གཞན་གང་ཞིག དེ་དེའི་འབྲས་བྱ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ར་སྟོན་  
བརྩུས་གྲ་༡༧ལས། ཏུ་བ་ཆོས་ཅན། སྟོན་གྱི་དངོས་རྒྱ་སྟོན་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་  
ཐལ། སྟོན་གྱི་དངོས་རྒྱ། སྟོན་དང་འབྲེལ་མེད་ཇས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་  
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༡  
ལས། དེ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན། དེ་དང་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་  
ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྒྱ་རྒྱར་བའི་ཆད་མ་དང་བཅད་ཤེས་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེའི་རྒྱར་རྒྱར་བའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཇས་  
གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྤྱ། ཞེས་དང་། ཡོངས་འདྲིན་  
བརྩུས་གྲ་༢༡ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མའི་དགོངས་རྒྱན་༡༠༧ལས།  
ཏུ་བའི་དངོས་རྒྱ་ཏུ་བ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་དང་། མ་འབྲེལ་བར་ཁས་ལེན་པ་  
གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཉིས་ཀ་ལའང་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ལུང་རིགས་དུ་མ་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་ནས།  
རྒྱའབྲས་བྱ་ལ་བརྟོས་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པ་སྐབས་འདིར་  
ཁས་ལེན་པ་མིན་ནམ་སྟེ།

ཐལ་འགྱུར་བས་ས་པོན་ལྷ་གྲུ་གྲུ་ལ་བརྟོས་པའང་འདོད་ཀྱང་། གཞན་ཆུ་མས་གྱིས་  
ཁས་ལེན་ནོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་དེ་དང་ཇས་ཐ་དད་  
གང་ཞིག དེ་ལ་རྟོས་ན་ཆོས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་མདོ་སྟོབས་འདོད་པ་དང་།  
དེ་ལྟར་མ་བྱུང་པར་དེ་དང་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ན་དེ་ལས་བྱུང་མི་དགོས་པར་སེམས་ཅམ་

པའི་འདོད་པས་ན་གཞུང་ནམས་ལས་མདོ་སེམས་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མི་འདྲ་བར་  
 གསུངས་ལ་སྐབས་འདིར་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དེ་རང་ལུགས་སུ་བབྱུང་བའི་ཕྱིར་ལུང་  
 དེ་ནམས་ཀྱིས་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱ་དེ་ལ་སྟོས་པར་མ་བཟང་  
 རྒྱ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་ལ་སྟོས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ་ལུགས་  
 དེ་གི་རྒྱ་དེ་འབྲས་བུ་དེ་ལ་སྟོས་པར་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ནམས་དང་འདོད་  
 རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་། རྒྱ་འབྲས་པན་ཚུན་སྟོས་པར་  
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དྲང་ངེས་འཇུག་ངོགས་ལ་ལས། ས་སྟོན་སྟེ་  
 བས་རྟེན་འབྲེལ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་གཏོགས་དངོས་སྣ་བ་གཞན་  
 ནམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཅེ་མེའི་རྒྱུ་  
 ཆེན་ལས། ལུགས་གཞན་ལས་མེད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་མི་འདྲའོ། །ཞེས་  
 དངོས་སྣ་བས་མེད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་འདོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།  
 ཅེ་མེའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས་འདྲ་ལས། དེས་ན་མེ་ཡང་དུ་བ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་  
 འདོག་གི་རང་གི་ངོ་བོས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས། ལུགས་གཞན་ལས་མེད་པ་ལ་  
 མི་སྟོས་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་མི་འདྲའོ། །རབ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་དུ་གོ་  
 དགོས་ལ་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་  
 ཟེར་ན། མེ་དུ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་གང་ཡིན་ནམས་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་  
 འབྱུང་དུ་ཐལ་འགྱུར་བས་ཁས་ལེན་པ་ལྟར། ལུགས་གཞན་དངོས་སྣ་བ་སོགས་ཀྱི་མི་  
 འདོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅམ་པས་མེད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་ལ། དུ་བ་མེ་ལ་སྟོས་  
 ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་དང་། མེ་དུ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་  
 ཁས་ལེན་ཀྱང་། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་རུས་པ་སོགས་མེད་པུ་རྒྱུར་བའི་མེ་དེ་དུ་བ་དང་པན་  
 ཚུན་དེ་བྱུང་འབྲེལ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་  
 མ་མདོའི་དར་རྒྱུ་ལས། དུ་བ་མེ་ལ་འབྲེལ་ཡང་མེ་དུ་བ་ལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གོང་དུ་བའི་དངོས་རྒྱུ་  
བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་བྲངས་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཆོས་ཅན། རྟོན་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་  
བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དང་རྣམས་ཐ་དད་གང་ཞིག དངོས་པོ་རྟོན་གྱི་རྒྱ་དང་  
འབྲས་བྱ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་ལྟོག་ལ་འཁྲིས་པའི་ཆོས་ཅན་སྟོན་  
ཅན་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན་དངོས་པོའི་རྒྱ་འབྲས་གང་རུང་ཡིན་  
པས་བྲུབ་གྲང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ཟེར་ན། རང་ལྟོག་  
ལ་འཁྲིས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅ་བར་མ་བྲུབ་ན་དེ་ལ་བྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་དར་  
ཉེ་གྲུ་ལས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། མི་རྟག་  
པ་དང་རྣམས་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་རྟོན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
འདོད་ན། རྟོན་ཡོད་པའི་གཞི་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པར་རྣམས་སུ་དཔག་པ་མི་སྲིད་པར་  
ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་ལས།  
རྣམས་ཐ་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་ལས། སྤྱིར་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་  
འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྒྲིག་མེད་པས་རང་གང་འཆད་པའི་  
གཞུང་དེ་ནི་ཆད་མར་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་  
ཆོག་ཟེན་ལ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་འདོད་པ་མི་འབྲ་བ་དུ་མ་གསུངས་ཡོད་  
པས་འདོད་པ་དེ་དག་མཐུན་པར་སྒྲུབ་མེད་པས་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་ནི་དེ་གིས་གཞུང་གང་  
འཆད་པ་དེའི་དགོངས་དོན་ཆད་མར་བཟུང་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་  
པར་གསུངས་པ་ལྟར་གོང་ལོག་ཀྱན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གདན་ཆོགས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པ་ཡི། །

ཅ་འབྲེལ་ཀྱན་གྱི་དགོངས་དོན་མ་ལུས་པར། །

མཁས་མཆོག་འདབ་བཟང་དབང་པོའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི།  
 གཤོག་ཅལ་རྒྱས་པའི་མཁའ་ལ་བདག་སློལ།  
 ཟྱེ་ལེབ་གཤོག་པས་བཟྱད་པར་དཀའ་ན་ཡང་།  
 དམ་པའི་མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་བཤད་ཀྱི།  
 གཞུང་ལུགས་དུ་མར་ཡུན་རིང་འདིས་བྱས་ཏེ།  
 རྟགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་སྐལ་བ་བཟང་།  
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

## སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གནིས་པ་གསུམ་ནི་དུ་ངེས་པར་སྐབ་པ་ལ་གནིས། ཡང་དག་གི་ཁྱད་པར་  
 གསུམ་དུ་མ་འདུས་པ་དགག་པ་དང་། ལྟར་སྤང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་དུ་འདུས་  
 པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གནིས། སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་སྤྱོད་དང་། དུས་  
 མཉམ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། འོ་ན་རྒྱ་ཆོགས་པས་འབྲས་  
 བུ་སྟེབས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྟར་གཏན་ཆོགས་རྣམས་པ་གསུམ་  
 ཕྱིན་དུ་འདུ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་  
 སོགས་ཀྱིས། ལྟས་ས་རྒྱུ་དུ་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཁོང་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་  
 ཁོང་གི་སྟེང་དུ་རང་འབྲས་ནས་ལྷག་སྟེབས་སྐབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོ་དེ་སྐབ་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་རྒྱ་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་  
 དུ་རྟགས་དེའི་འབྲས་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པས་ན། རྟགས་དེ་ནི་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
 གི་ཁོངས་སུ་འཐད་ཅིང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གནིས་  
 བྱི་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པས་རང་བཞིན་ཀྱི་རྟགས་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་

ཆོས་དེའི་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཤོད་པས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་ལ། རོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 སུ་སྐྱབ་པ་བཟུང་བས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་  
 པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེས་ཐིམ། གདན་ཆེགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ནིང་། ཁེས་རྟགས་  
 ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ངེས་གཟུང་མཛད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཐོག་  
 མར་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་མཐའ་གཅོད་པའི་རིགས་པའི་འབྲེལ་  
 གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བརྟག་པ་བརྒྱད་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 གཉིས་རྩམ་ཐ་དད་གང་ཞིག་ལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་དང་། དུས་མི་མཉམ་  
 པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བརྟག་པ་དང་པོ་ནི། སྤྲུལ་རྟགས་ཆོས་རྩམ་ཐ་དད་དུས་མཉམ་  
 པ་དེ་ལ་དཔེར་ན། བྱ་རམ་གྱི་རོད་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྤྱོད་དུ་  
 བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྩེས་དཔག་སྐྱེས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་རྩེས་དཔག་  
 དེ་ནི། ཆོས་ཅན་དེའི་སྤྱོད་དུ་བྱ་རོ་སྤྲུལ་བྱ་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་པ་དཔོག་  
 པའི་རྒྱ་ཆོས་རྩེས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་  
 དེ་ནི་དཔོག་ཅན་དེའི་སྤྱོད་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་  
 ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཅ་བ་ལས། ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་  
 རག་ལུས་པའི། ཁྲིས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གི་དོན་འཆད་འཇུར་ལྟར་དང་།  
 བརྟག་པ་གཉིས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་རྩམ་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་པ་ལ་  
 རྟགས་ཆོས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་མིན་པའི་ཕྱོགས་དཔེར་ན། སྤྱབ་སྤྱེམས་གཡོ་སྤྱོར་བྱེད་  
 སའི་སྤྱོད་གྱི་ནང་གི་འབྲས་ལྟག་མ་རྣམས་ཆོས་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ། ཆོས་པའི་འབྲས་  
 འབྲུག་ཅིག་པོ་དེ་དང་སྤྱབ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཅོས་པར་བྱེད་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཤོད་  
 པ་དེ་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པའི་ལན་ནི། ཅ་བ་ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ལ་མ་མཐོང་བ། ཁཛ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས། ཁྲིས་སོགས་དང་། མི་མཐུན་  
 ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ། ཁཛ་གྱིས་འབྲུལ་བ་མེད་པ་མིན། ཁྲིས་སོགས། མི་མཐུན་

རྟགས་ལ་མ་མཐོང་བ། ཞེས་པའི་ཆོག་གོང་འོག་གཉིས་ཡོད་པའི་འོག་མའི་ཤོ་ལོ་གཅིག་  
 ཤོ་འདིས་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་རྣམས་ཐ་དད་དུས་མི་མཉམ་པ་རྒྱ་འབྲས་  
 ཡིན་པའི་རྟགས་ལ། དེ་འབྲའི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འབྲས་བུ་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་  
 པ་དང་། དེ་འབྲའི་རྒྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།  
 བརྟག་པ་གསུམ་པ། དཔེར་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དུ་  
 བསྐྱེ་ཅམ་པ་དེའི་རྟགས་ལས། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་རྟགས་དུ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་མེ་  
 སྐྱེ་ཅམ་པ་དཔོག་པའི་རྟགས་དེ་ནི་དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་སུ། གོང་དུ་འབྲས་རྟགས་  
 འཆད་པའི་གཞུང་ཆོག་རྒྱ་ལ་རང་བཞིན་དེ་སྟེང་ཅིག་ཅིག་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཟིན་  
 ལ། བརྟག་པ་བཞི་བ། དཔེར་ན། དེ་འབྲའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དུ་བསྐྱེ་ཅམ་པའི་  
 རྟགས་ལས། དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་རྟགས་དུ་བའི་རྒྱ་མེ་དེའི་ཁྱད་པར་ཅན་དན་གྱི་མེ་  
 ལྟ་བུ་དཔོག་པའི་རྟགས་དེ་ནི་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གསུམ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ནི།  
 མི་མཐུན་རྟགས་ལ་མ་མཐོང་བ། ཞེས་པའི་གཞུང་ཆོག་རྒྱ་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱ་  
 མ། མི་མཐུན་རྟགས་ལ་མ་མཐོང་བ། ཅམ་གྱིས་འབྲས་སྐྱེ་མཐོང་བ་ལས། ཞེས་སོགས་  
 ཤོ་ལོ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དང་། བརྟག་པ་ལྔ་བ། དཔེར་ན། དུང་སྐྱེ་ཐོས་པའི་  
 ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་སྐྱེ་ན་དུ་སོང་སྟེ། ཚོ་ལ་སྐྱེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ། སྐྱེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་  
 ཀྱི་ཁྱད་པར་རྩིས་སྐྱེ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་གཏན་ཆོགས་  
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་  
 ཡིན་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཅམ་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་དཔོག་པའི་རྟགས་དེ་ནི། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་  
 རྟགས་སུ་འོག་དུ་ལེའུ་བཞི་བའི་ཅ་བ་ལས། ལྟོས་པ་མེད་པར་འགའ་ཞིག་ཆོ། འབྲས་  
 མི་བྱེད་པ་འགའ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་འདི་འབྲེལ་འགའ་བའི། འབྲས་བུར་གྲུབ་པས་  
 དེ་རྟགས་ཡིན། ཞེས་པས་འཆད་ཅིང་། གཞུང་འདིའི་གོ་དོན་ནི། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་

གསལ་པོ་ལས། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆོ་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་  
 པ་འགལ་ཞིང་དུས་རྟག་དུ་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྟེན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་དེ་བསྐྱེད་པའི་  
 བྱིར། ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་  
 ལུགས་པའི་གཞིར་རེས་འགའ་བའི་སྒྲ་དེ་ཕྱོག་དུ་སོང་བར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུར་བྱུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནས་  
 ལུག་གི་སྒྲ་ཆོགས་ལ། རས་ས་ཚུ་ལུང་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བ་དང་། དེ་མ་ཆོགས་  
 པའི་ཚུ་ལུང་དང་བྲལ་བའི་ནས་ཕྱོག་གཉིས་ལས། བརྟག་པ་དུག་པ། བྱིམ་དེ་མ་ཆོགས་  
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ནས་ལུག་སྐྱེད་དེས་ཡིན་པར་དཔོག་མི་  
 རུས་པ་མ་ཟད། དེ་སྐྱེ་རུང་བ་ཅམ་དཔོག་པའང་མི་རུས་པ་ནི། རྟེན་ཆོགས་པའི་  
 འབྲས་བུ་ནི། ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་དང་། ལྷན་ནས་ས་  
 ཚུ་ལུང་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ལས་རང་གི་འབྲས་བུ་ནས་ལུག་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་དང་།  
 རང་གི་འབྲས་བུ་ནས་ལུག་བསྐྱེད་པ་དཔོག་པ་གཉིས་ལས། བརྟག་པ་བདུན་པ། དེ་  
 སྐྱེ་རུང་བ་དཔོག་ན་དེ་སྒྲུབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པས་  
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་གངས་དེས་པ་ལ་མི་གཞོན་ཅེས་པའི་ལན་ནི།

ཅ་བར། རྟེན་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར།  
 རེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ།  
 དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་སྟོས་བྱིར།  
 དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྟེན། །

ཅེས་པས་བསྟན་ལ། གཞུང་སྟོར་ནི། རས་ལུག་གི་རྟེན་ཆོགས་པ་གཞིར་བཞག་ནས།  
 རས་འབྲུ་དང་ཚུ་ལུང་རྟོག་ཤེར་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཆོགས་པ་ཆོས་ཅན།  
 རྟོན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ལུགས་པའི་གཞིར་རང་འབྲས་

ནས་ཀྱི་ཐུག་གྱུ་སྐྱེ་བར་རྗེས་སྐྱོད་པོག་པ་གང་ཡིན་པའི་ནགས་དེ་ནི་དེ་འདྲའི་ཞིང་  
 ཤར་མ་རང་འབྲས་ནས་ཐུག་གྱུ་སྐྱེ་བར་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་  
 ཡིན་པར་བརྟུན་རིགས་ཏེ། རྟེན་རྟེན་གྱི་ནགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་  
 པ་གང་ཞིག རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ཐུག་གྱུ་སྐྱེ་བ་ནི་སྤར་ཡང་རང་  
 གི་རྩ་རྩུབ་དོན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་ཉིད་སྐྱབ་ཅམ་ནས། རང་འབྲས་ནས་  
 ཐུག་དེ་སྐྱེ་བར་གི་རྗེས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བརྟག་པ་བརྟུན་པ། ནས་ས་སོགས་ཆོགས་  
 པ་ཆང་བ་དེ་ལས་ནས་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱེད་པ་དཔོག་པར་བྱེད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་  
 མ་ངེས་པའི་ལན་ནི།

ཅ་བར།            ཆོགས་པའི་འབྲས་སུ་ནུས་པ་ནམས། །  
                     འཇུར་བ་དང་འབྲེལ་འབྲས་སུ་ལ། །  
                     མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །  
                     གེགས་བྱེད་པ་དག་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ལ། གཞུང་སྦྱོར་ནི། ནས་ས་རྩ་ལུད་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་  
 ཆོགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱིས་དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་གཞིར་རང་གི་འབྲས་  
 སུ་ནས་ཀྱི་ཐུག་གྱུ་བསྐྱེད་པར་ངེས་པ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་  
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་སུ་ནས་ཐུག་དེ་བསྐྱེད་པ་རྟེན་གྱི་ཆོགས་  
 པ་སྐྱོད་ཅིག་སྤུངས་དང་། ཆོགས་པ་སྐྱོད་ཅིག་ཕྱི་མའི་ནུས་པ་ནམས་གོང་ནས་གོང་  
 དུ་འཇུར་བ་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟེན་  
 ཀྱང་ཡིན་འབྲས་སུ་ནས་ཐུག་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་གེགས་གཏན་ནས་མི་  
 སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་  
 ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། ཞེས་པའི་གཞུང་དོན་དུ་བསམ་ནས་སྤར་བས་པ་ཁ་ཅིག་



ནས་ལྷག་གི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་རང་གི་སྟོན་པ་དེ་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་སུ་ངོས་འཛིན་  
 བ། དཔེར་ན། བས་དང་རྒྱ་ལུང་ཚོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཤར་མ་  
 ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ལྷག་སྟེ་རུང་ཡིན་ཏེ། བས་ལྷག་གི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་ལ་འདི་  
 ལྟར་དེ་བ་འདི་བར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་ལྡན་ནས་མཆོད་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་དེས་པ་ལ། ལན་  
 ཏུ་རང་འབྲས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དེའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའོ་ཞེ་ན། འོན་ནས་ལྷག་  
 སྟེད་བྱེད་དེ་ཡང་ནས་ལྷག་གི་རྒྱུ་ལྡན་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པས་གཞི་དེ་དང་དེ་ནས་ཀྱི་སྟུག་ཀྱི་  
 རྒྱ་ཡིན་པར་ངེས་ནས་དེ་ནས་ལྷག་སྟེད་བྱེད་ཏུ་མ་ངེས་པ་མི་སྟོན་པར་བྱེད་ཀྱིས་  
 གྲུང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཤར་མ་དེ་ནས་ལྷག་  
 གི་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཚང་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ་དེ་ནས་ལྷག་གི་རྒྱ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པ་  
 གང་ཞིག་དེ་ངེས་ན་དེ་ནས་ལྷག་སྟེད་བྱེད་ཏུ་ངེས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་ན་དེ་  
 ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྟེ་བར་ངེས་དགོས་པས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྟེ་བར་ངེས་ཟེན་  
 བས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སྟེ་རུང་ཡིན་པར་མ་ངེས་པར་སྟེ་རུང་མི་རུང་ལ་ཐེ་ཚོམ་  
 ཟ་བ་དི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་ཤིག

དེ་ལྟར་ནས་ལྷག་གི་རྒྱ་ནས་ས་རྒྱུད་ལུང་ཚོད་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་  
 ཞིང་ཞེས་དེའི་རྒྱུའདྲ་པར་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་སྤྱད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགོད་མི་རིགས་པ་རྟེན་ཆེན་  
 དང་རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་སོགས་སུ་འང་གསུངས་པ་དེས་ན་རྟགས་དེ་ངོས་འཛིན་ལུགས་  
 སོགས་དི་ལྟར་བྱ་སྟེ་མ་ན། འདི་ལྟར་འགོད་པར་བྱ་སྟེ། བས་དང་རྒྱ་ལུང་ཚོད་གཤེར་  
 སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ལྷག་གི་ལོ་འཛིན་དེ་ཕྱིད་ཀའི་ཏུ་ས་ཀྱི་ཞིང་འདི་ཚོས་ཅན།  
 ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྟུག་སྟེ་རུང་སྟེ། བས་དང་རྒྱ་ལུང་ཚོད་  
 གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཚང་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱ་ཞིང་།  
 ཚོད་གཞིའི་ཆོག་བྱར་ཀྱི་ལྷག་གི་ལོ་ཞེས་པ་ད་ལོ་སྤང་གི་ལོ་ལྟ་བུར་མཆོད་ན། སྤང་གི་

འདི་དབྱིད་ཀའི་དུས་ཁེས་སྤྱར་དགོས་པ་ཞིང་འདི་ཁེས་ཀྱི་ཆོག་སྒྲོལ་པ་དང་རྟགས་འགོད་  
པའི་དུས་ཀྱང་ནས་དང་རྒྱུད་སོགས་ཆང་ནས་ནས་ཐུག་སྐྱེས་མ་ཟེན་པའི་དུས་ཤིག་ལ་  
བཀོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་བཤེད་འདི་རྟགས་དང་ཚོད་གཞི་གཞིས་ཀར་གང་གཟུང་བ་དེ་ནི་དེ་ཆོས་  
ཅན་དུ་བཟུང་ན་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་། དེ་སྤྱི་བཀྱི་རྟགས་  
དང་ཚོད་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་དག་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ཐུག་བསྐྱེད་པའི་  
ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། དེ་གཞིས་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ཐུག་སྐྱེད་རུང་བ་  
ཅམ་གྱི་ཁྱབ་པ་ངེས་སོ། ། དུས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་མེ། འོ་ན། རྟགས་དང་ཚོད་གཞིར་  
བཟུང་བའི་ཞིང་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྩོད་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་ཐུག་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་  
སྐྱེན་གྱི་གཤམ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྩོད་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་ཐུག་དེ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁ་ཅིག་ རྩོད་རང་ལྟར་ན། བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་སྐྱེན་གྱི་  
གཤམ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་ཡོད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་ གཞན་  
ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དང་དེ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་དེ་མི་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་  
ཁྱབ་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དེ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་  
སྐྱེན་གྱི་གཤམ་མི་སྲིད་པའི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། བུམ་  
པ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ན། བུམ་པ་མི་སྐྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
འདོད་ན། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཡིན་ན། བུམ་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་  
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཡིན་  
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་ཁྱབ་པ་མཚུངས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་རྒྱུ་པ་མེས་ས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་བ་སངས་རྒྱ་ངེས་མ་  
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཆང་རྒྱ་པ་ལ་འགལ་སྐྱེན་གྱི་གཤམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྤངས་ལ་སོང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ ནས་ཐུག་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱེད་

ངེས་ཀྱིས་མ་བྱལ་བཞེན། ཞིང་དེ་དག་གིས་ནས་མུག་བསྐྱེད་པ་རྟོགས་པའི་རྩེ་ལུ་  
དཔག་པའི་ཚད་མ་དེ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱལ་བར་ཐལ། རྩེ་དཔག་ཚད་མའི་  
སྒྲིབས་ཀྱིས་ཞིང་དེ་དག་གིས་ནས་མུག་བསྐྱེད་པ་ངེས་ནས་ངེས་པ་ལྟར་ཞིང་དེ་དག་  
གིས་ནས་མུག་བསྐྱེད་ངེས་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་སོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷར་བཤད་པའི་ནས་དང་རྩལ་དུ་སྟགས་ཆོགས་པ་ཆང་  
བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱི་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་  
དམ་མི་སྲིད། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་ན། ཞིང་དེ་དག་གང་རུང་ཡིན་ན་རང་  
འབྲས་ནས་མུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་པའི་བྱལ་པ་མ་ངེས་ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་དེ་དང་  
ཁས་ལེན་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་  
མཐུན་གྱི་ཞིང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུ་སྐྱེ་རུང་དུ་ཐལ། ལྷར་བཤད་  
པ་ནས་དང་རྩལ་དུ་སྟགས་ཆོགས་པ་ཆང་བ་དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
མི་ནུས་ཏེ། རང་འབྲས་ནས་མུག་མི་སྐྱེད་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། རང་  
འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གུ་མི་སྐྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་ན། རང་འབྲས་ནས་  
མུག་སྐྱེ་བར་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞེན། དེ་ལ་རང་ལྷགས་ཀྱིས།  
འོ་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཤ་བཟ་སྲིད་དམ་མི་སྲིད་  
ཅས་ངེས་པ་ལ། དེ་མི་སྲིད་དོ་ཟེར་ན། དེ་མེད་ངེས་སུ་འགྱུར་བས་མདུན་གྱི་གཞི་  
འདིར་ཤ་བཟ་བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པ་ཉམས་པ་སྟེ་བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གལ་  
ཏེ་དེ་སྲིད་དོ་ཞེན། མདུན་གྱི་གཞི་དེར་བསྐྱལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་ཤ་བཟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་  
བསྐྱལ་དོན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་  
ཏེ། སྲིད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་གཞི་དེར་བསྐྱལ་དོན་དུ་གྱུར་  
བའི་ཤ་བཟ་ཡོད་པའང་སྲིད། མེད་པའང་སྲིད་པར་ཁས་སྤངས་གུང་། དེ་འདྲའི་  
ཤ་བཟ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས། གཞི་འདིར་ཤ་བཟ་ཆོས་ཅན། ཡོད་

པར་ཐལ། ཡོད་པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། མེད་  
 པའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་དག་ལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཚོས་ཅན་  
 ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ་ཞེས་པའི་ལན་འདེབས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན། ལྷར་བཤད་པའི་དེ་  
 འདྲའི་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པའང་སྲིད། དེས་  
 དེ་མི་སྐྱེད་པའང་སྲིད་པས། དེ་འདྲའི་ཞིང་དེ་དང་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་  
 པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་སྲིད་པར་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཡང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་རང་  
 འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཚོལ་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཕྱི་ཚོལ་དེས་ཁས་  
 ལེན་མི་དགོས་པས། ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེ་དང་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་པའི་  
 གཞི་མཐུན་དེ་ཚོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པའི་པར་ཐལ། བས་དང་རྒྱ་  
 ལུང་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་  
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་  
 འགྱུར་འདི་དག་ལ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཚོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟེའོ་པའི་ལན་  
 འདེབས་དགོས་པར་མདུན་གྱི་ཤ་ཟེམ་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ལན་དེ་ལྷར་འདེབས་ཚུལ་  
 དང་རྒྱ་མཚན་ནམ་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་གིས། དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་འགལ་བྱེད་ཀྱི་གཤམ་དང་བཅས་ན། དེ་སྐྱེད་  
 དེས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་མེད་པ་དེ་ལྷར་ན། འོ་ན། ཆ་བ་ལས། མ་དེས་པ་ནི་ཉིད་  
 ཡིན་ཏེ། གཤམ་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐང་པ་ལྷ་མའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རྐང་བ་ཕྱི་མའི་  
 རྟོན་དེ་སོང་བའི་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་  
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རྐང་པ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བས་ས་རྒྱ་ལུང་  
 སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཞིང་དེ་ཡིན་ན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་  
 ཏེ། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་  
 ཡོད་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཆ་བའི་ཚོག་རྐང་གཉིས་པོ་དའི་རྟོན་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་

ལ། རང་ལུགས་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཚུལ་  
 ཏུ། སུམ་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པའི་ཁྲབ་པ་མ་དེས་པར་ཐལ། སུམ་པ་འང་ཡིན་མེད་  
 པ་འང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་པར་ཤིན་  
 ཏུ་གསལ་ལོ། །

### ཟུ་ཕྱི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚྭ་སྤང་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། པཎ་ཆེན་ཆུ་འགྲེལ་པ་ལས། རྟམ་བཤད་ཏུ།  
 རྟགས་དང་ཚྭ་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་ཉིད་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུབ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཡང་།  
 དེ་དག་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པའི་ཁྲབ་པ་མ་དེས་ཤིང་། རུང་བ་ཙམ་གྱི་ཁྲབ་པ་དེས་སོ། །ཞེས་  
 ཁྲབ་པ་མ་དེས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཟུར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ ཁ་ཅིག་གསུང་  
 ཟེན་ལྟར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་ཁྲིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུབ་  
 རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུབ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་  
 རྟེ། དེ་ཡིན་ན། དེ་འབྲུང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡང་ཁ་ཅིག་  
 དེ་འདྲ་བའི་ཁྲིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུབ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཁྱང་། སྐྱེད་ངེས་མ་ཡིན་ཞེས་  
 འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན། སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་རང་གི་ཞེན་ལྷུ་  
 ལ་འབྲུལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དཔྱད་ལྡན་སུན་  
 སེལ་པ་ལས་ཁྱང་། རང་རེའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་རྟམ་བཤད་གཉིས་གསུང་ཟེན་ལྟར་ཁས་  
 མི་ལེན་རྟེ། དེ་འདྲའི་ཁྲིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུབ་འབྲུང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་  
 གྲུབ། དེ་གྲུབ་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུབ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཅིང་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྲུབ་གི་རྒྱ་  
 ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་རིགས་པས་ལེགས་པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཁྲིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་  
 ནས་ལྷ་གྲུབ་གི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ནས་དེ་ཡིན་ན་དེ་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་  
 པས་ཁྲབ་པ་མ་དེས་ཞེས་པའི་ཁྲིང་ཆ་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་རྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་རྟམ་

བཤད་གཞིས་ཀྱི་དགོངས་པ་དངོས་ནི། དེ་འདྲའི་ཞིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་ལྷན་འབྲུང་  
 དེས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་འབྲུང་བའི་བྱ་བ་པ་མ་དེས་ཏེ། ཞིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་  
 ནས་ལྷན་འབྲུང་མི་འབྲུང་བྱ་བ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་དུ་ཆད་མས་དེས་མ་  
 དེས་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཞིང་དེ་ལ་རང་འབྲས་  
 ནས་ལྷན་འབྲུང་བ་ལ་འགལ་ཞུན་གྱིས་གཤམ་དང་བཅས་པ་གཅིག་གིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་ན་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། ཞིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷན་འབྲུང་  
 བར་དེས་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བར་དེས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་  
 བྱས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་དེ་འབྲུང་བ་དང་དེ་སྐྱེ་བ་གཞིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཞིས་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་  
 ན་འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པར་དེས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། ནགས་ཁས། བྱ་བ་སྟེ། ལྷ་དེས་  
 འབྲས་བུ་དེ་བསྐྱེད་པར་དེས་ན་ལྷ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བར་དེས་པས་བྱ་བ་  
 པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་བྱས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་འབྲས་སྐྱེད་པར་དེས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་  
 ནས་རང་འབྲས་འབྲུང་བར་དེས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་དེ་ནས་ལྷན་གྱི་ལྷ་ཡིན་  
 པར་དེས་ན་ཞིང་སྟེང་དེར་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་འབྲུང་བར་དེས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་  
 སྟེང་དེར་ནས་ལྷན་གྱི་ལྷ་ཆོགས་གངས་ཆང་དེས་ན་དེར་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་འབྲུང་བར་དེས་  
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱ་ལྡན་ལས། ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་ལི་ལྷ་ཆོགས་  
 གངས་ཆང་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ནགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་སྟེང་དེར་རྟོད་དེས་ནས། ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་  
 འབྲུང་མི་འབྲུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞིང་སྟེང་དེར་རྟོད་དེས་  
 ན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་འབྲུང་བར་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷན་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་  
 བྱ་བ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷན་སྐྱེད་པར་དེས་པས་

ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་འདི་ལས་གསུངས་  
 པ་དང་མཐུན་པར། རྟོག་ཆེན་ལུ་ལས། དེ་འདྲའི་ཆོགས་པ་དེ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་ངེས་  
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་པ་ལ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པོ། ཞེས་གསུངས་  
 པ་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟོག་ལུ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ཀྱི་ས་པོན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཆོགས་  
 པ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་  
 ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་ཆོགས་པ་རིགས་འདྲ་ལྷ་མ་ལས་རིགས་  
 འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ལ་  
 བརྟེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་པ་འགྱུར་བའི་བར་འདིར་གེགས་བྱེད་པ་སྟེ་  
 རྣམ་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་འདི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་  
 མཐུན་སྟེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་གི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་  
 རྣམ་ལྷ་གྱུ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་  
 རྣམ་ལྷ་གྱུ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ་མཚན། གོང་དུ་དཔྱད་ལྡན་ལྷ་སེལ་  
 ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར། དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་རྣམ་ལྷ་གྱུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་ཁྱབ་པ་  
 ལ་སྟེ་ཆོས་ཟེང་བ་བཞེན་དུ་དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་མ་ངེས་ལ་ཡང་སྟེ་ཆོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་  
 པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཏེ། ཞིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་རྣམ་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ།  
 དེ་འདྲའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱབ་པ་ལ་སྟེ་ཆོས་ཟེང་བ་གང་ཞིག་དེ་བཞེན་དུ་དེ་འདྲའི་  
 སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་མ་ངེས་ལ་ཡང་སྟེ་ཆོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་  
 པ་ཀྱང་ནས་མཚུངས་ལ། རྣམས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཞིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་རྣམ་ལྷ་གྱུ་  
 གི་རྒྱུ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱབ་པ་ལ་སྟེ་ཆོས་ཟེང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོག་  
 ཆེན་ལུ་ལས། འོན་ཏེ། རྣམ་ས་རྒྱུ་ལུང་དོད་གཤེར་སོགས་དུས་དང་འཆམས་པར་ཆོགས་  
 པ་ལ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་འདི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཁྱབ་ཅེ་ན། དེའི་ཁྱབ་པ་ལ་སྟེ་ཆོས་ཟེང་བའི་

ཕྱིར། དེས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་པའི་ཁྱབ་པ་མ་དེས་པར་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དོགས་དབྱེད་འགོད་པ་ལ། ཞིང་དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་  
 ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་པའི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཞིང་  
 དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་མུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཞིང་  
 དེ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་པས་ཁྱབ་པ་ལ་མདུན་གྱི་སྤྲེས་བྱ་ལ་ན་འདེབས་  
 པ་པོ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་མུ་མེད་ལ་ཡང་མདུན་གྱི་སྤྲེས་བྱ་ལ་ན་འདེབས་  
 པ་པོ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། དེ་འདྲའི་མ་ཁྱབ་པའི་མུ་མེད་པར་ཐལ།  
 དེ་འདྲའི་མུ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་གསལ་བ་ལ་མདུན་གྱི་སྤྲེས་བྱ་ལ་ན་འདེབས་པ་པོས་  
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་དགོས་ལ། དེ་ལ་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤྱིད་  
 ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༡༠ལས། སྤྱིད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་  
 པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཟེར་ན། སྤྱིད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ།  
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མདུན་གྱི་ཤ་ཟེལ་ཅན།  
 ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། གསལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟའོ། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། ཞོང་གི་དེ་འདྲའི་མུ་སྤྱིད་པ་ནགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱིད་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མའི་དགོངས་རྒྱུ་༡༠༠ལས། ཡང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་  
 ཐལ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པ་ཡོད་པའི་  
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་འདྲའི་གཞི་ཡོད་པ་སྤྱིད་ཀྱང་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་མི་དགོས་  
 ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟེལ་པ་སྤྱིད་ཀྱང་། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟེལ་པར་  
 ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདྲི་དེ་གསལ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་  
 འདྲའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱུ་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྤྱིད་པར་  
 ཐལ། རྣམ་དེས་དར་རྒྱུག་༡༢༡ལས། བེགས་སྤྱིད་པའི་དོན་ནི། རས་ཀྱི་ས་ཐོན་ལ་



སྐྱེས་པ་འཛོམས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན། ནས་ཀྱི་མུ་གུ་མི་སྦྱོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་  
 མཐུན་སྲིད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེས་སྦྱོང་པར་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་ན་སྦྱོང་པའི་  
 རྩབ་པ་མ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་འགལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལས། རྩོད་  
 གུང་ཡིན། དེ་ལྟར་ནས་པ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་འགལ་རྒྱུ་གྱིས་གཤམ་བྱེད་  
 པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཅུན་  
 རྩམ་འགྲེལ་ཤ་ཤ་ལས། ཞིང་དེ་དང་རང་འབྲས་ནས་མུ་གུ་མི་བསྦྱོང་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་  
 པ་ཆང་མས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆང་མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་  
 པས་ཆོས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཀྱན་ནས་མཚུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། པཎ་  
 ཆེན་རྩམ་འགྲེལ་ཤ་ཤ་ལས། དེ་འདྲ་བའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་མུ་གུ་བསྦྱོང་  
 པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་གྱིས་གཤམ་དང་བཅས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་རྩམ་འགྲེལ་ཤ་ཤ་ལས། ནས་ས་སྐྱུ་ལུད་ཆོགས་པ་  
 ཆང་བའི་ཞིང་དེ་ཡིན་ན་མུ་གུ་སྦྱོང་པའི་རྩབ་པ་མ་ངེས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡང་ཡིན་མུ་  
 གུ་མི་སྦྱོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་རྩབ་པ་  
 ཆང་མས་མ་ངེས་པའི་དོན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་  
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྟུང་། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་མུ་གུ་མི་བསྦྱོང་  
 པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཐེ་ཆོམ་  
 ཟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩམ་བཤད་འདི་ལས་གསུངས་པ་རྩོད་ཅུན་རྩམ་འགྲེལ་དྲུང་ས་  
 པ་གོང་དུ་བཀོད་པ་དེ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་པོ་ལས། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་ཆང་མས་  
 གྲུབ་མི་དགོས་པས། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའི་ཆོས་  
 ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། པཎ་ཆེན་རྩམ་འགྲེལ་ཤ་ཤ་ལས། ཁོ་ན་  
 རེ། དེ་ནས་ས་སྐྱུ་ལུད་དོད་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ལུག་ལོའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཡང་  
 ཡིན། རང་འབྲས་ནས་མུ་གུ་གཏན་མི་སྦྱོང་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་བའི་

ཞིང་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ལྷུག་འབྲུང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་ཞིང་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་ཞིང་གི་པའི་ཕྱིར། གཤམ་བྱེད་པ་དག་གི་ཕྱིར་རོ་  
ཞེས་གསུངས་ཟེར་ན། ཅ་བའི་རྟགས་གསལ་དང་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་  
འདེབས་སོ། །

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ཅིག་གི་ནིང་ན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་བའི་ཐེར་བའི་འཐད་དེ།  
གི་ནིང་ན་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ལན་འདེབས་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
པ་དང་། ཀུན་མཁུན་ནམ་འགྲེལ་༡༠༠ལས། མི་གི་ནིང་ན་དེ་འདྲའི་ཆོགས་ཆང་ལ་འབྲས་  
བུ་སྟེད་ངེས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྐྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མི་གི་ནིང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།  
བྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། སྟེང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷུག་སྟེང་རུ་  
ཐལ། དེ་འདྲའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་བྱུང་གཞིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ། འདོད་མི་  
ལུས་ཏེ། ལྷུག་མི་སྟེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་སྟེ། མདུན་  
ཀྱི་གཞི་འདིར་ཤ་ཟ་སྟེད་མི་སྟེད་ལ་སྐྱར་ནས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་  
གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་དེ་མི་ཞིང་ངེས་རང་འབྲས་  
ནས་ལྷུག་བསྟེད་པ་ཞེགས་ན། དེས་དེ་བསྟེད་པར་རུང་བ་ཞེགས་པའི་མ་བྱུང་པའི་ལྷ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོན་ཏེ་ཁ་ཅིག་གིས་གཞི་མཐུན་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པས་གཞི་  
མཐུན་ངེས་ནས་ཀྱི་ལྷུག་བསྟེད་པ་ཞེགས་པ་ན། བསྟེད་པར་རུང་བ་ཡང་ཞེགས་པས་  
བྱུང་དགོས་སོ་ཞེས་གཞོན་བྱེད་འཕངས་ན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལན་འདེབས་དགོས་པར་ཐལ།  
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་པའི་ལན་འདེབས་དགོས་  
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱུང་པ་མ་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན། བྱོད་ལ་ཟླ་  
བཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པས་བྱུང་པ་ཞེགས་ན། བྱོད་ལ་ཟླ་བཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་  
གིས་བྱུང་པ་ཞེགས་མི་དགོས་པ་དང་དཔེ་དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་

དེས་དར་ཀློག་པུ་ལས། འོ་ན་ནས་ལ་སྟགས་པའི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡིན་ན། ནས་ཀྱི་  
 ལྷ་གྱ་སྐྱེད་རུང་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་ཡང་མ་དེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན།  
 ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པས་གཞི་མཐུན་དེས་  
 ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱ་སྐྱེད་པ་ཞེགས་པ་ན་སྐྱེད་པར་རུང་བ་ཡང་ཞེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་  
 ན་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་སྐྱེད་པའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་གི་བྱབ་པ་ཞེགས་པར་ཐལ། སྐྱེད་  
 པའི་སྐྱེས་བཞེད་པས་བྱབ་པ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོགས་པ་ཅམ་ནི་རང་  
 གྲུབ་ཅམ་ནས་སྐྱེད་རུང་རང་ཆས་སུ་རྟེན་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། འདི་དག་གི་སྐྱེས་པ་གཞན་  
 བྱིན་མ་འབྲེལ་གྱི་ནམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྟེན་ཅུན་ནམ་  
 འབྲེལ་པུ་ལས། དེས་ན་ནས་ས་རྩ་ལུད་རྟོག་གཤེར་སྟགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཁྲིང་  
 ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱ་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐོ་ཅོ་མ་  
 མི་ཟེ་ཞེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ནམ་དེས་ཀློག་ཆེན་ལས།  
 ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་བཞེད་ནས། རང་ལུགས་ནི། ནམ་དེས་ཀློག་ཆེན་  
 རྟེན་སུ་འབྲངས་ནས། ནས་ས་རྩ་ལུད་རྟོག་གཤེར་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཁྲིང་ཡང་ཡིན།  
 རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱ་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཁས་ལེན་རིགས་ཏེ། ལྟན་  
 ཅིག་གཞིས་པར་ས་བོན་བྱ་རྟོག་གིས་འདོན་པར་དེས་པའི་ནས་དང་རྩ་ལུད་རྟོག་གཤེར་  
 སྟགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་ཁྲིང་དེ་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱ་མི་བསྐྱེད་པར་དེས་པའི་ཁྲིང་ཡིན་  
 པའུ་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྲིང་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱ་མི་བསྐྱེད་པར་དེས་པར་  
 ཐལ། ལྟན་ཅིག་གཞིས་པར་ས་བོན་བྱ་རྟོག་གིས་ཟོས་པར་དེས་པའི་ཁྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྟེན་ནས་ནམ་འབྲེལ་པུ་ལས། གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན། རང་  
 འབྲས་ནས་ལྷ་གྱ་སྐྱེད་པའི་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པར་ཐལ། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱ་མི་སྐྱེད་པར་  
 དེས་པའི་དེ་འདྲའི་ཁྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནས་ས་རྩ་ལུད་རྟོག་གཤེར་  
 ཆོགས་པ་ཆང་། ལྟན་ཅིག་གཞིས་པལ། ས་བོན་བྱ་རྟོག་གིས་འདོན་པར་དེས་པའི་དེ་

འདྲའི་ཁིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་ཀྱང་ལས། གཞན་ཡང་། ནས་  
 ས་ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཁིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་མུག་སྐྱེ་ངེས་  
 ཡིན་པས་ཁྱབ་མ་ཁྱབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདྲ་མི་  
 རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་མུག་སྐྱེ་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཁ་ཚོན་ཚོད་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ངེས་པ་ནི་ནིང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཙང་  
 རྟགས་ལས། ནས་ས་ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཁིང་ཡང་ཡིན། རང་  
 འབྲས་ནས་མུག་མི་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་སྟེ། དེ་  
 འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། ཚོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་  
 ཡིན། ནས་ཀྱི་མུག་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པས། ཞེས་  
 སོགས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་ཀྱང་ལས། ཁིང་དེ་དང་མུག་མི་སྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་གྱིད་  
 པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་  
 ཚོས་ཅན་ནིང་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཀྱང་ནས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། སྲར་གྱི་  
 རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་དང་ཚོག་ཟིན་མི་མཐུན་ཡང་རང་ལུགས་རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་གྱི་རྩིས་  
 སུ་འབྲང་དགོས་པར་རྩི་བཅུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་  
 པ་དང་། རྟགས་རིགས་བྱར་རྒྱན་ལས། ནས་ས་ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་  
 བའི་ཁིང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་མུག་སྐྱེ་ངེས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་  
 ཅིག་དང་པོར་ནས་ས་ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་། སྐད་ཅིག་གཞིས་པར་ས་བོན་  
 བྱ་རོག་གིས་བཏོན། སྐད་ཅིག་གསུམ་པར་ས་བོན་བསྐྱར་ནས་མི་འདེབས་པའི་ནས་ས་  
 ཚུ་ལུད་ཅོད་གཤེར་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཁིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས།  
 མ་ངེས་པ་ནི་ནིང་ཡིན་ཏེ། ཞོགས་བྱེད་པ་དག་གིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 ལུང་དེ་རྣམས་ལས་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་དེ་ཆད་མས་མ་  
 ངེས་པར་གསུངས་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དང་མདུན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོ་ལྟ་

བྱས་དེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ལས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་མི་རྒྱས་པ་འདི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བར་གསུངས་པ་འདི་དོན་ནི་སྤྱིར་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་སྤྱིར་ཚད་མས་ངེས་པ་འདི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ལྟར་ལུང་དོན་འཆད་རིགས་ཏེ། རྩེ་བཅུན་ནམ་འབྲེལ་ཀླུ་ལས། ཁ་ཅིག་ནས་དང་རྒྱུ་ལུང་དོན་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཁོང་ཡང་ཡིན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་མི་བསྐྱེད་པའང་ཡིན་པ་འདི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན། མ་ངེས་པ་ནི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དེ་འདྲའི་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཁོང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་མདུན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོས་ངེས་མི་རྒྱས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀླུ་ལས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྟགས་དང་རྩེད་གཞིར་བཟུང་བ་དེ་དག་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ངེས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཡིན་ན་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཤིང་། རུང་བ་ཙམ་གྱི་ཁྱབ་པ་ངེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནས་དང་རྒྱུ་ལུང་དོན་གཤེར་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བའི་ཁོང་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ངེས་མ་ངེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ནལ་མར་ངེས་མ་ངེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་མདུན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོས་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་མདུན་གྱི་སྒྲིམ་བུ་ལན་འདེབས་པ་པོས་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཕྱིར།

གྲུང་ཐང་ཨ་ཁུ་སྒོ་ཁྲོས་ཀྱི་རྟགས་རིགས་ཀླུ་ལས། ས་པོན་བྱ་རོག་གིས་མ་ཟོས་པ་འདི་སྒོན་དུ་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བས་ཁོང་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྤྱུག་མི་སྒྲིམ་པར་མ་ངེས་ལ། བྱ་རོག་གིས་ཟོས་པ་ན་ཚོགས་པ་ཆང་བ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པ་འདི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ཐེ་

ཚེ་ཟ་བ་སྐབས་ཀྱི་ཚེ་ལ་ལ་སྒྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་  
 རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་སྒྱུར་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཚེ་ལ་  
 བས་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པར་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེས་སྲིད་  
 པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་དེ་དེས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པར་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་བཅུན་ནམ་འབྲེལ་༡༩༥༥ལས། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྒར་  
 བཤད་པའི་ཞིང་དེས་ལྷ་གྲུབ་སྐྱེད་པའང་སྲིད། མི་བསྐྱེད་པའང་སྲིད་པས། ཞིང་དེ་དང་  
 ལྷ་གྲུབ་སྐྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆད་  
 མས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པས་ཚེས་ཅན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཀྱན་ནས་མཚུངས་  
 མོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཚེས་ཅན། ཆད་མས་གྲུབ་པར་  
 ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཚེས་ཅན། ཆད་  
 མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་ཐལ། ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།  
 ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན། དེ་  
 འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་ཀྱང་ཆད་མས་གྲུབ་ཅས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་  
 སྲིད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཁས་སྒྲུངས་པར་  
 མ་མང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་ན། དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ།  
 དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་སྐྱེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཁྱབ། དེ་སྐྱེད་པར་ཆད་མས་ངེས་  
 བ། དེ་སྐྱེད་ངེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། ཡང་དེ་བསྐྱེད་  
 པ་ལ་བསྐྱེད་ངེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པོ་ཞེ་ན། ཆད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་པར་ཐལ། ཆད་  
 མའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་ངེས་ནས་བསྐྱེད་ངེས་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་  
 དར་རྒྱུ་༡༩༠༥ལས། འདིར་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཆང་གི་ཞེག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་གཞི་  
 དེ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལྷ་པར་ངེས་ནས། ལྷ་གྱི་ལྷ་གྱེད་བྱེད་དུ་མ་ངེས་པ་མི་སྲིད་

པས་ཤེས་འདོད་རྟེན་པར་དཀའོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༢༡ལས། བས་ཀྱི་ལྷ་གྲ་  
 རྟེན་པར་ཁས་སྒངས་ནས། རྟེན་ངེས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་  
 རྟེན་ངེས་སུ་ཐལ། དེ་རྟེན་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་དང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༥ལས། དེ་ལྷ་བུའི་ཁྲིང་ཆོས་ཅན། བས་ཀྱི་ལྷ་གྲ་རྟེན་  
 ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། བས་ཀྱི་ལྷ་གྲ་རྟེན་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 དང་། བཤཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༤༩ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་འདྲ་བའི་ཁྲིང་དེ་རང་འབྲས་  
 བས་ལྷ་གྲ་རྟེན་ཕྱིད་ཡིན་ཀྱང་། རྟེན་ངེས་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྷ་ར་  
 བ། རྟེན་ཕྱིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་  
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟེན་བཅུ་རྣམ་འགྲེལ་༡༡ལས། ཁོ་ན་རེ། ཁྲིང་དེ་དག་གིས་  
 བས་ལྷ་གྲ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་རང་འབྲས་བས་ལྷ་གྲ་བརྟེན་ངེས་མིན་ནོ་ཞེ་ན།  
 ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བར་ཐལ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་  
 འགྲེལ་༡༩ལས། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་དཔྱིད་ཁྲིང་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཀྱིས་རང་འབྲས་  
 བས་ལྷ་གྲ་རྟེན་པར་ཐལ། རྟེན་རང་འབྲས་བས་ལྷ་གྲ་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས།  
 བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་རྟེན་པ་ལ་རྟེན་ངེས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པོ་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཅན།  
 རྟེན་དེ་ལྷ་ར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྱུལ་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། ཚད་མས་  
 རྟེན་དེ་ལྷ་ར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་རྟེན་དེ་ལྷ་ར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ཁྱབ་པ་རྣམས་འདོད་ན། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩ལས།  
 འདི་སྐོར་གྱི་རྣམ་པའདད་གསུམ་དང་སྟོད་ན་ལ་འཁྱུལ་ནས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བས་ལྷ་གྲ་གི་  
 རྒྱ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་བས་ལྷ་གྲ་རྟེན་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་ཁྱབ། དེ་ལྷ་ར་རྟེན་པར་  
 ཚད་མས་ངེས་ན། རང་འབྲས་བས་ལྷ་གྲ་འབྱུང་ངེས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོན་རང་འབྲས་  
 བས་ལྷ་གྲ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་བས་ལྷ་གྲ་གི་རྒྱ་ལ་ཡར་བ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།  
 རང་འབྲས་བས་ལྷ་གྲ་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཚད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱལ་ན་དེ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པས་བྱབ་པའི་  
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་བྱབ་ན་བྱབ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་མ་  
 ཚང་བར་དེ་སྐྱེད་ཅམ་ཡང་སྐབ་མི་ཐུབ། དེ་སྐྱེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཚད་མས་  
 ངེས་པས་བྱབ་པ་ལྷ་ཅི་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཙ་བར་འདྲིང་ན། ནས་མུག་གི་  
 རྒྱལ་ཡར་བམེད་པར་ཐལ། ནས་མུག་གི་རྒྱལ་ན་དེ་ལ་ཡར་བ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་  
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདྲིང་ན། ནས་མུག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱལ་ན་ཡིན་པ་དང་  
 བྱེད་རྒྱ་དང་བདག་པོའི་རྒྱ་སྐྱོ་སྐྱོ་བམེད་པར་ཐལ་ལོ། འདྲིང་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ལྷ་  
 ཕྱིག་ཉེས་ཀར་འདྲིང་མི་རྒྱས་ཏེ། ནས་མུག་གི་རྒྱ་ཚོགས་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་དང་མ་ཚོགས་  
 པའི་ས་བོན་ལྷ་བུའི་ལ་ཡར་བ་དང་རྒྱ་སྐྱོ་སྐྱོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱ་  
 ལ་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་གཉིས་ལས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཚོགས་  
 པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། ཤུག་ཀྱང་། མ་ཚོགས་པ་ནི་མ་ཚང་བའོ། རྗེས་  
 སུང་བག་པ་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ནི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚོག་གོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ཙ་ཚོག་གིས་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་དོན་བཤད་པ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ནས་མུག་གི་རྒྱལ་དེའི་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་དང་ངེས་པའི་རྒྱ་དང་ནས་མུག་  
 དང་གོ་རྒྱུག་སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རྒྱ་སོགས་ཆེས་མང་བོད་བྱེ་མི་ཉགས་པར་ཐལ། དམ་  
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་། རྒྱ་དེས་འབྲས་  
 བུ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ན། འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་ངེས་པས་བྱབ་པ་ཕྱིགས་སྤང་ཆོས་  
 གཤགས་སོགས་མཁས་པ་སྤྲུག་གི་ལུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་  
 རྒྱལ་ཡར་བས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་མ་བྱབ་པ་ཞིག་འདྲིང་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་ན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་མ་རིག་  
 པས་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་མ་བྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་དང་  
 འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་



ཉེན་མེད་པས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། འདི་ནི་དེ་གི་ལེའུ་གཞིས་པར།  
 སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམ་ཀལ་བས། །ལས་གཞན་འཕེན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་  
 པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གྲང་ཐང་ཨ་ཁྲུའོ་ཤོས་ཀྱི་ནགས་  
 རིགས་ཀྱི་ལས། རང་འབྲས་སྟེང་བྱེད་རྒྱུ་མཆན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་འབྲས་སྟེང་པ་རྒྱུ་  
 མཆན་ཉིད་མིན་ཏེ། སྤྱིར་རྒྱུ་ཡིན་ན་རང་འབྲས་སྟེང་པས་ཁྲུབ་ཀྱང་། རང་འབྲས་ནས་  
 རྒྱུ་གི་རྒྱུ་ཡིན་ན། རང་འབྲས་ནས་རྒྱུ་སྟེང་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་  
 རྒྱུ་ལ་ཡར་བ་རྒྱུ་མཆོག་ས་པའི་དུས་ཀྱིས་བོན་ནས་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཉེན་རྒྱུ་ལུད་མོག་ས་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མོག་ས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་འབྲས་ནས་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་ལ་ཡར་བ་  
 དེ་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་ཀྱང་དེས་དེ་སྟེང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྒྱ་  
 ལུད་དང་བྲལ་བའི་ནས་ཀྱིས་བོན་དེ་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གྱུའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་དེས་ནས་རྒྱུ་སྟེང་པ་  
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ནས་རྒྱུ་སྟེང་པ་ཡང་མ་  
 ཡིན་ལ། དེ་དེའི་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ། ལས།  
 བས་ཀྱིས་བོན་ནས་རྒྱུ་ལུད་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་མཆོག་ས་པ་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་ནས་  
 ཀྱི་རྒྱ་གྱུའི་དཔོག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གྱུ་སྟེ་རུང་ཡང་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་  
 ཏེ། མཆོག་ས་པ་དེ་ལ་ནི་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གྱུ་སྟེང་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས། རྒྱུ་ལུད་དང་བྲལ་བའི་ནས་ཀྱིས་བོན་  
 བས་ཀྱི་རྒྱ་གྱུའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཡང་། བས་ཀྱིས་བོན་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གྱུའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་  
 མི་རུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྒྱུ་ལུད་མོག་ས་མཆོག་ས་པའི་ནས་ཀྱིས་བོན་ལྟ་བུའི་ལ་ཡར་བ་དེ་ནས་  
 རྒྱུ་གི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། བས་ཀྱིས་བོན་དེ་དེ་འབྲེལ་ལ་ཡར་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེའི་  
 རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། གཞན་ཡང་། བས་རྒྱུ་གི་རྒྱུ་ཡང་  
 ཡིན། བས་རྒྱུ་གི་སྟེང་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ཡིན་

ན་དེ་སྐྱོད་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ལྷ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། དེ་ལས་མ་  
 སྐྱོས་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། རྟེན་ཆེན་  
 ༡༡ལས། གཞན་ཡང་། དེའི་ལྷ་ཡང་ཡིན། དེ་མི་སྐྱོད་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་  
 སྐྱོད་པས་མ་བྱལ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན། དེ་ལས་མ་སྐྱོས་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་  
 མཐུན་མི་སྐྱོད་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་པོ་ཅག་ནི། བས་ཀྱི་ལྷ་གཞི་རྒྱ་ཆོགས་ཡང་  
 ཡིན། བས་ཀྱི་ལྷ་གཞི་སྐྱོད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ཅམ་དུ་འང་  
 སྐབས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུག་  
 པའི་གཞིར་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གཞི་སྐྱོད་དཔོག་པ་ལ། བས་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་  
 རྟགས་ཁོ་ན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲེལ་ཀུལ་ས། རུང་བ་ཉིད་  
 གུང་རྒྱ་ཆོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཇེས་སྤྱེད་པར་བྱེད་དེ། མ་ཆོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རུས་  
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༩ལས། བས་ཀྱི་ལྷ་གཞི་སྐྱོད་པ་  
 ཉིད་ཀྱང་རྒྱ་ནས་ཀྱིས་པོ་ན་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱུག་  
 པའི་གཞིར་ཇེས་སྤྱེད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། བས་  
 ཀྱིས་པོ་ན་ནམ་ཚུལ་དུ་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་མ་ཆོགས་པ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ལྷ་  
 གཞི་དཔོག་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། བས་ཀྱི་ལྷ་གཞི་སྐྱོད་པ་ཡང་ཇེས་སྤྱེད་པར་མ་ཡིན་ཏེ།  
 མ་ཆོགས་པ་དེ་ལ་ནི་ནས་ཀྱི་ལྷ་གཞི་སྐྱོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདི་གཉིས་ཀྱིས་ནས་ས་ཚུལ་དུ་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་དཔྱིད་  
 ཏུས་ཀྱི་ཞིང་གི་སྤྱོད་དུ་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གཞི་སྐྱོད་དཔོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་དེ་ལ་རྒྱ་ཆོགས་པ་དང་མ་ཆོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། བས་སོགས་ཆོགས་པ་  
 ཆང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བར་བསྟན་པ་ལས། ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་གང་གི་སྤྱོད་  
 ཏུ་འང་རང་འབྲས་ནས་ལྷ་གཞི་སྐྱོད་དཔོག་པ་ལ་ནས་སོགས་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཁོ་ན་  
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྤོང་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བས་ཀྱིས་པོ་ན་

ཚེས་ཅན་དྲུག་པ་ལྟར་ནས་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་སྟེ་རུང་དྲུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་  
 ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེའི་རྟགས་སུ་ནས་ས་སོགས་ཚོགས་པ་ཆང་བ་བཞེད་མི་རུང་བའི་  
 ཕྱིར། རོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། རྩམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༥༠ལས། ཚོགས་པ་ཆང་ན་  
 སྟེ་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱི། སྟེ་རུང་དྲུག་པ་ལ་ཚོགས་པ་ཆང་བ་རྟགས་སུ་འགོད་དགོས་  
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་མ་ཆང་བར་སྟེ་རུང་བ་དྲུག་མ་ཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་མ་ཤེས་  
 པར་སོས་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་བའི་རྒྱ་ཚོགས་ཆང་བ་མེད་པས་ཐར་བ་ཐོབ་རུང་ཅམ་  
 དྲུག་ཡང་སྟུབ་མི་ནུས་སྟམ་དྲུག་འབྲུལ་བ་དྲུག་སྟུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་  
 ཚོགས་པ་མ་ཆང་བའི་ནས་སོགས་ཁ་ཡར་ལས་དེ་སྟེ་རུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་ལུང་  
 སོགས་ཚོགས་པ་མ་ཆང་བ་ལས་དེ་སྟེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་ལུང་སོགས་ཚོགས་པ་  
 མ་ཆང་ལ་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་སྟེ་རུང་བ་མ་ཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།  
 དེ་ལ་དེ་སྟེ་རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དྲུག་ནས་དང་རྒྱ་ལུང་སོགས་གང་རུང་དང་བྲལ་  
 ཞིང་ཚོགས་པ་མ་ཆང་བའི་ནས་སོགས་ཁ་ཡར་བ་དེ་རང་འབྲས་ནས་སྟུག་གི་རྒྱ་ཡིན་པར་  
 ཐལ། རྟགས་སྟུག་གི་རྒྱ་ལ་ཚོགས་པ་དེ་མ་ཆང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་  
 སྟེ། རྩམ་བཤད་འདི་ནི་དེ་སོགས་ལས་རྒྱ་ལ་ཚོགས་པ་དང་མ་ཚོགས་པ་གཞིས་ལས་  
 གསུངས་པ་ལྟར། མ་ཚོགས་པ་དེ་དང་ནས་སྟུག་གི་རྒྱའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 ལན་བཏབ་ན་གཞུང་དོན་དང་མཐུན་ནམ་སྟམ།

# དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་སྤྱོད་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གཞིས་པ་དུས་མཉམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་སྤྱོད་ནི། ཚད་པ་དང་ལན་གཞིས་ལས་  
 དང་པོ། ཁ་ཅིག་གི་ཚད་པ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། འོན་ཏྲུ་དང་འབྲས་བུ་མ་གྱུར་  
 བ་གཞན་རོལ་སྟགས་པས་གཟུགས་ལ་སྟགས་པ་རྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྟར་ཞེན།  
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་ཕྱི་བྱེད་པ་དང་རིག་པ་ཅན་པ་བྱངས་ཅན་པ་གསུམ་  
 པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱ་རམ་གྱི་རིམ་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤྱོད་དུ་བྱ་རམ་  
 དེའི་གཟུགས་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྤྱོད་བར་མཐོང་བས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་  
 གསུམ་གྱི་རྟགས་སུ་རིགས་ལ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་སུ་སྤྱོད་པ་གང་  
 ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་  
 དེ་གཞིས་རྣམས་ཐ་དད་ཅིང་། དེ་གཞིས་རྣམས་མཉམ་པས། རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་  
 དག་གསུམ་པོའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་བྱངས་  
 རེས་པ་ཉམས་སྟོན་ན། གཞིས་པ་དེའི་ལན་དངོས་དཔའི་སྟོན་པ་ལྟར་པ་ལྟར་ནི།

ཚ་བར།            ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི།  
                      གཟུགས་ལ་སྟགས་པ་རོས་རྟགས་པ།  
                      ལྷ་ཆོས་རྣམས་སུ་དཔག་པ་སྟེ།  
                      དུ་བས་བྱུང་གིང་འཇུག་བ་བཞིན།

ཞེས་གསུངས་ལ། གཞན་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རིམ་རྟགས་  
 ལས་ཁ་ནང་དུ་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤྱོད་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ལ་སྟགས་པ་རྟགས་  
 པའི་རྣམས་དཔག་ཚད་མ་སྤྱོད་པའི་རྣམས་ཆོས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་  
 ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྤྱོད་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་དཔག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་

དག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རིེ་  
 རྟགས་དེས་གཞི་དེར་བྱ་རྩ་ལའི་ཞེན་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མཐུག་། རྩ་མ་  
 དེའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཡོད་པར་  
 སྐྱབ་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྩེས་སུ་དཔག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་  
 པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མཐུག་གཞི་དེར་བྱ་རྩ་གཟུགས་རྟགས་པའི་ཆད་མ་  
 དེ། རྒྱ་ཆོས་རྩེས་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་  
 བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མཐུག་དེའི་གཟུགས་གཞིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་  
 གཅིག་གི་དངོས་རྒྱ་ལ་ཅིག་ཤོས་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆོས་རྩེས་  
 དཔག་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱར་གྱི་རྒྱ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རིེ་ཞེན་ལེན་བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མཐུག་དེ་  
 ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ནི། ཞེན་ལེན་རྩ་མཐུག་དེའི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་བྱ་རྩ་མཐུག་  
 བྱ་རྩ་གཟུགས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་ལོ། །བྱ་རྩ་ལའི་རྟགས་  
 ལས་ཁ་ནང་བྱ་རྩ་གཞི་སྐྱེད་ཏུ་བྱ་རྩ་མཐུག་བྱ་རྩ་གཟུགས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་  
 དངོས་སུ་དཔག་པ་མེད་རྟགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་མ་ཅིག་ཤོས་ཏེ་  
 རྟགས་དེ་ལས་གཞི་དེར་བྱ་རྩ་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་རྟགས་པའི་རྩེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི།  
 བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མཐུག་དེའི་གཟུགས་གཞིས་ལས། བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མཐུག་གྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་དང་། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྱི་དེ་ལྟར་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་དེ་རྟགས་ཅན་དུ་འཕེལ་  
 དེ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་པུ་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གི་ཚིང་པའི་བསམ་པ་  
 ལ། བྱ་རམ་གྱི་རིེ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་དེར་བྱ་རྩ་གཟུགས་རྟགས་པའི་རྟགས་  
 པ་ཆད་མ་སྐྱེས་པ་ན། རྟགས་དེ་གཞི་དེའི་སྐྱེད་ཏུ་བྱ་རྩ་གཟུགས་ཞིང་དཔག་པར་བྱེད་  
 པའི་རྟགས་སུ་འོས་མེད་དུ་འགྱུར་སྐྱེས་དུ་བསམས་པ་དེ་བསམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་  
 གནས་སེལ་ཞེས་ལན་མ་འདེབས་ཤིག བྱ་རྩ་ལའི་གཞི་དེར་བྱ་རྩ་གཟུགས་ད་ལྟ་  
 བུ་དཔག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་། དེ་དེ་སྐྱབ་པའི་འབྲས་རྟགས་མཆན་ཞིང་

པམིན་ཞེས་སྒྲུབ་དེ་ཡིས་ནི། ཁ་ཅིག་གིས་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་གང་ཡང་མིན་པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་  
གསུམ་དུ་བྱངས་ངེས་པའི་འཐད་པའི་ཚད་པ་དེ་རང་ཉིད་ལ་ཟུག་པ་སྟེ་རང་གི་ཁས་  
ཐངས་དེ་ལ་གཞོད་པར་ཁས་ཐང་དགོས་ལ། རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་  
ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཐ་དད་  
དུས་མཉམ་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་འབྲས་  
ཀྱི་ནམ་དཔེ་རུང་ཟད་བྱང་མི་ཤེས་པའི་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བལྟན་པར་ཟད་དོ། ། །  
རྩ་རྩ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལས་གཞི་དེར་བྱ་རྩ་མཉམས་བྱུང་གཟུགས་ཀྱི་མ་བཞེད་པའི་རྟུག་པ་  
དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་འདྲའི་རྟུག་པ་དེ་དང་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བྱུང་གཟུགས་  
ད་ལྟ་བུ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་སྟེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དུ་བའི་རྟགས་ལ་  
བརྟེན་ནས་དུ་ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་མེ་ཡིས་བྱད་ཤིང་གི་འཇུར་བ་བཞེད་པའི་རྟུག་པ་  
དངོས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་འདྲའི་རྟུག་པ་དེ་དང་། དུ་ལྟན་ལའི་སྟེང་དུ་དུ་  
བ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་བྱད་ཤིང་གི་འཇུར་བ་རྟེན་  
པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་སྟེས་པ་བཞིན་ནོ། ། བྱད་ཤིང་གི་འཇུར་བ་ནི། བྱད་ཤིང་  
མེས་ཆོག་ཟིན་པའི་ཐལ་བ་དང་ཐལ་བ་སོགས་དེ་ཡིན་པས་སོ། །

དཔེའི་སྒྲུར་བ་ཡང་དག་ནི། དུ་ལྟན་ལ་ཆོས་ཅན། མེས་བྱད་ཤིང་གི་འཇུར་  
བ་བཞེད་པའི་རྟུག་པ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པའོ། ། །  
རྩ་རྩ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བའི་སྟེང་དུ་བྱུང་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་རྟགས་  
པའི་དེ་འདྲའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་རྒྱ་ཆོས་རྩིས་དཔོག་གི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་  
སྟེ་སྟེ། བྱ་རམ་གྱི་རྩ་གཟུགས་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་འབྲེལ་  
བ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གོང་གི་གཞུང་སྒྲུར་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ནི།

ཙ་བར།      ལྷ་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི།  
 རོ་མེད་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་རྒྱ།

ཞེས་པས་བསྟན་ལ། གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་རྩ་  
 དང་དེའི་གཞུགས་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། བྱ་  
 རོ་མེད་ལེན་བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མའི་ལྷ་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། བྱ་རྩ་མའི་  
 ཉེར་ལེན་ཅན་ནམ་བྱ་རྩ་མའི་ཉེར་འབྲས་སུ་གྱུར་བའི་བྱ་རམ་གྱི་རྩ་ད་ལྷ་བ་སྟེ་བམེད་  
 ལ། བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མའི་དེ་ཉིད། བྱ་རྩ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་འང་  
 ལྷ་བ་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཤོས་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་  
 ལ་འང་བྱར་གཞུགས་སྐྱེའི་ལྷ་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་ནི། བྱར་གཞུགས་སྐྱེའི་ཉེར་  
 འབྲས་སུ་གྱུར་བའི་བྱར་གཞུགས་ད་ལྷ་བ་སྟེ་བམེད་ལ། བྱར་གཞུགས་སྐྱེའི་དེ་ཉིད་བྱར་  
 གཞུགས་ད་ལྷ་བ་ལས་གཞན་བྱ་རྩ་ད་ལྷ་བའི་ཡང་ལྷ་བ་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱར་  
 གཞུགས་ད་ལྷ་བ་ལ་ཡང་སྐྱར་ནས། དོན་མདོར་བསྟན་ན། བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མམས་  
 བྱ་རམ་གྱི་རྩ་ད་ལྷ་བའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་ད་ལྷ་བ་དེ་  
 ཉིད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་སྐྱེའི་  
 དེ་ལས་ལོག་སྟེ། བྱར་གཞུགས་ད་ལྷ་བའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བྱ་རྩ་ད་ལྷ་བའི་  
 དངོས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་རྩ་ད་ལྷ་བའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་  
 ལྷ་པ་ཡུལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི།

ཙ་བར།      དེ་ལྷ་པ་འཇུག་དུས་གཅིག་རྣམས་རྟགས་།

ཞེས་བྱང་། གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་དེ་ཚོས་ཅན། བྱ་རྩ་ད་ལྷ་བའི་རྟགས་ལ་  
 བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་རྟགས་དཔག་འདོན་སྤངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེ་འདྲ་བ་གཉིས་སྟེས་པ་

ཡིན་ན། རྟེན་དཔག་གཉིས་པོ་དེའི་གཞལ་བྱ་དེ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སྒྱུར་མི་འདྲ་  
 བ་གཉིས་དགོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྷན་སྒྱུ་  
 ཚེས་རྟེན་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་གཅིག་པོ་དེའི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས།  
 བྱའོད་ལྷ་བའི་རང་དྲུས་ན་འདས་པའི་བྱ་རམ་གྱི་རྩ་མཐུན་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་ད་  
 ལྷན་བ་བསྐྱེད་པའི་རྩམ་པ་དེ་དང་། བྱའོད་ལྷ་བ་རང་དང་དྲུས་གཅིག་པའི་བྱ་  
 རམ་གྱི་གཟུགས་ད་ལྷ་བ་རྣམས་ཉེ་དེ་དག་རྟགས་པའི་རྟེན་ལྷ་དཔག་པའི་ཚད་མ་  
 གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རྒྱ་ཚེས་རྟེན་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་  
 རང་དྲུས་ན་མཐོངས་པའི་བྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།  
 རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་འབྲུལ་བ་ཉེ་རྟགས་བྱའོད་ལྷ་བ་ཡོད་ན་རང་དྲུས་ན་མཐོངས་  
 པའི་བྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས་བྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་  
 མདོར་བསྟུན་པར་མཛད་ནས་ཉོན་པ་ལ་ནི།

ཅ་བར། དེ་ནི་འབྲས་བྱ་རྟགས་ལས་སྒྲུབ། །

ཞེས་བྱང་། གཞུང་དོན་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རིའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་  
 བའི་ཉེང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་རྟགས་པའི་རྟེན་དཔག་དེ་ནི་ཚེས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱི་  
 རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་རྟགས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་བཞི་བ་  
 ཞིག་དེས་པར་དུ་ཁས་སྐྱངས་དགོས་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་  
 པའི་རྒྱ་ཚེས་རྟེན་དཔག་གི་འབྲས་བྱའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་  
 ཕྱིར།



ལྷ་རྟ་གི་བྱང་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པའི་  
སྐབས་ཀྱི་ཆེག་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ལྷ་རྟ་གི་བྱང་པར་ཡང་དག་ཏུ་འདུས་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ།  
གཞན་དག་གིས་བཀོད་པའི་རྟགས་ལྷག་ལྷན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེར་སྐབས་པ་  
དང་། ལྷག་ལྷན་གྱི་མིང་དོན་ནི། །དང་པོ་ལ། རྒྱ་ཁ་ཡར་བའི་རྟགས་ལས་རང་  
གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་དེ་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་  
པའི་རྟགས་ལྷ་རྟ་དུ་བསྟན་པ་ལ་ནི། སྟན་དུ་ཕྱི་རོལ་བ་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་བརྟོད་  
པ་ལ། ཕྱི་རོལ་དཔྱད་པ་བདེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་སྐབས་པ་བྱེ་བྲག་པ། བྲངས་ཅན་  
པ། རྒྱང་ལན་པ་དག་ན་ན། རྒྱ་ནས་དང་རྒྱ་ལུད་སོགས་ཆོགས་པ་མ་ཆང་བའི་ཁ་  
ཡར་བ་སྟེ་འགའ་ཤས་ཆང་བའི་ཁིང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཁིང་ཤར་མའི་སྟེང་དུ་རང་  
གི་འབྲས་བུ་ནས་སྐྱེ་རུང་དུ་དཔོག་པར་བྱེད་ཀྱས་ན། དཔེར་ན། ལུས་རྒྱས་ཤིང་  
དབང་པོ་དངས། གློ་གསལ་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ལ་འདོད་  
ཆགས་སྐྱེ་བར་མཐོང་རོ་སྟེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་  
དེ་དག་ནི། རྟགས་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་རྗེས་སུ་དཔོག་  
པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གོ་ཞི་ན། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་ལྷག་ལྷན་དུ་སྟན་པ་ལ།

ཅ་བར།      རྒྱ་མ་ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་ནི། །  
                རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་དེ། །  
                ལྷག་མ་དང་ལྷན་ཀྱས་མེད་ཕྱིར། །  
                ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་རྗེས་དཔོག་བཞིན། །

ཞེས་བྱང་། གཞུང་དོན་ནི། བས་ལྷག་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚེགས་  
 པར་རྒྱལ་ལྟ་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ནས་རྟོག་སྐྱམ་འེལ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་འབྲས་  
 བྱ་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་རྩེས་སུ་དཔོག་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་རྟགས་རྒྱལ་དང་  
 བྲལ་བའི་ནས་འབྱུང་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་  
 བས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་སྟེ་རུང་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།  
 རྟོད་དེ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་མ་ངེས་པའི་གདན་ཆོགས་ཡིན་པས་བསྐྱབ་  
 བྱ་སྐྱབ་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྟོད་ནུས་པ་འབྱུར་ནས་ཀྱང་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་བསྟེད་  
 པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བས་ཀྱི་ས་པོན་ལས་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་བསྟེད་  
 པར་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་རྒྱལ་ལྟ་སོགས་དང་འབྲས་ནས་བསྟེད་  
 པ་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དང་བྲལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་ནམ་ཡང་ནས་ལྷག་  
 བསྟེད་པ་མི་སྟིད་དོ། །དཔེར་ན། རྩེས་བུའི་ལུས་རྒྱས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ས་པ་  
 དང་སྟོགས་ལ་བཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་  
 རྟོད་ཆགས་བྲལ་ལ་མ་མཐོང་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། རྟོད་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བ་  
 པའི་གཞིར་འདོད་ཆགས་རྩེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། རྟོད་ཆགས་བྲལ་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྟིད་པ་གང་ཞིག་ རྟོད་ལ་བརྟེན་  
 བས་འདོད་ཆགས་སྟེས་པར་མཐོང་ཡང་། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པ་སོགས་  
 རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་མེད་པར་འདོད་ཆགས་སྟེ་མི་སྟིད་པའི་ཕྱིར་  
 ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་ཅན་དན་གྱི་མེའི་འབྲས་སུ་ཅན་དན་  
 གྱི་དུ་བའི་སྦྱི་ཡིན་པར་གྱུར་བའི་དུ་བ་དེ། དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དུ་ལྷན་ལའི་རྟོད་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་རྟགས་དུ་བའི་རྒྱ་མེ་དེའི་རྟོད་པར་ཅན་དན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་  
 ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལྷན་སྤང་དུ་བསྟན་པ་ལ་ནི།

ཅ་བར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ།

ཅམ་གྱིས་འབྲས་སྤྱི་མཐོང་བ་ལས།

གཏན་ཆོག་སྤེལ་པ་ཆད་ལྟར་སྤང་།

ཆོག་ས་ལས་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་བཞིན།

ཞེས་བྱང་། གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་དེ་ཆོས་ཅན། ཏུ་བའི་ཉགས་ཀྱིས་ཏུ་ལྷན་  
ལའི་ལྷེང་ཏུ་ཅན་དན་གྱི་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་དན་གྱི་  
མའི་འབྲས་བྱ་ཅན་དན་གྱི་ཏུ་བའི་སྤྱི་ཏུ་བ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་  
འགོད་ཚུལ་ལྟར་མཐོང་བ་ལས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཉགས་  
དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཚུགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་བ་ལས། དེ་  
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་ཤེས་ཤིང་འདོད་པ་དེ་མི་རིགས་པ་ཡིན་པར་  
ཐལ། ཉགས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྟེ་ཉགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དཔེར་ན། ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་པ་བ་སྟེ་དབྱེད་པ་བ་གང་དག་གིས། ཆོག་སྐྱབ་དེ་  
ཆོག་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ལས་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་བྱ་ས་རོལ་པོ་འདོད་ཆགས་ཅན་དང་ཞེ་སྤང་  
ཅན་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅིང་།  
དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡང་དག་ལྟག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ཆོག་  
སྐྱབ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པའི་སྤྱི་བྱ་ས་རོལ་པོ་འདོད་ཆགས་ཅན་ཏུ་དཔོག་པར་  
བྱེད་པའི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་  
ཀྱི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁོན་རེ། གལ་ཏེ་ཆོག་སྐྱབ་དེ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་འབྲས་  
བྱ་ཡིན་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་རྟོད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱངས་པས། བརྗོད་འདོད་དེ་  
ཉིད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཆོག་སྐྱབ་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡོད་པས་ཁྱབ་སྟེ།  
དེ་ལ་བརྗོད་འདོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉགས་སྤྱོད་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་  
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྤྱོད་དེ་ལ་འདོད་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པ་  
ཅམ་ཏུ་ཟད་ཀྱི་སྟེ་དེ་ལ་འདོད་པའི་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་བརྗོད་འདོད་

ནི་འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྲེལ་བྱས་ཡང་བརྟེན་འདོད་དེ་ཡོད་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྲེལ་བྱས་སྤྱིང་རྩེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་  
 ཆོག་སྤྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྲལ་པ་ལ་འོན་མེས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་  
 འདོད་ཀྱི་ཀྱན་སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་སྤྱིང་རྩེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས་ཆོག་སྤྲེལ་བའི་  
 ཕྱིར། འདོད་མེ་ནས་ཏེ། རྩེ་གསུང་མངོན་སུམ་ལེའུའི་རྟེན་ཀྱང་ལས། སངས་རྒྱས་  
 ལ་དག་ཀྱན་སྤྱོད་གི་བརྟེན་འདོད་ཡོད་པར་ཁས་བྱངས་ནས་ལན་འདེབས་པ་ནི་ཐོག་  
 པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ལ་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པས། ཆོས་ཀྱི་  
 རྟུལ་ས་མ་གཡོས་ཤིང་ཀྱན་སྤྱོད་གི་འབད་ཚོལ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྐྱལ་བ་བྱངས་  
 མེད་པའི་ཆོགས་གནིས་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་མཐུས་སྤྱད་དགས་ཀྱི་སྤྱད་བ་གདུལ་བྱའི་  
 རྟུལ་བ་དང་མཐུན་པར་ལྷན་གྱིས་བྱབ་པ་ནི་ད་དུང་བའི་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་འགལ་  
 བའི་ཕྱིར་རོ། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདི་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དག་སྤྲེལ་བའི་ཆོབ་རྟེན་འདོད་  
 ཀྱི་ཀྱན་སྤྱོད་གི་འབད་ཚོལ་ལ་ལྟེན་མེད་གས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་དུ་བྱང་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁོ་  
 བ་རེ། སྤྱིང་རྩེ་དེ་ནི་ད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་འདོད་ཆགས་ཡིན་པ་མི་འཐད་  
 པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ནི་རྩུ་བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ནི་བདག་འཛིན་  
 མེད་ཀྱང་དམིགས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྩུག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པའི་མེས་ཅན་མཐོང་བ་  
 ལས་སྤྲེལ་པས་དེ་གནིས་ཀྱི་རྩུའི་བྱང་པར་དང་། འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་རྩམ་པའི་བྱང་  
 པར་དང་སོགས་སྤྲེལ་བསྐྱུས་པ་དོ་བོའི་བྱང་པར་དང་གོགས་ཀྱི་བྱང་པར་སོགས་ཀྱན་  
 བས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་གི་དམིགས་ལུལ་མེས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་བདེ་བ་དང་འཕྲད་འདོད་  
 ཀྱི་བྱམས་པ་དང་། དེ་རྩུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་བརྟེན་པ་སྤྱིང་རྩེ་སོགས་ལ་ནི་  
 དེ་བྱེ་ན་རྩམ་པ་གསུམ་རེ་སྟེ། མེས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་དང་། ཆོས་ལ་  
 དམིགས་པའི་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་

སོགས་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་  
 བློ། རིམ་བཞིན་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་གནིས་སྤྲ་རགས་སོགས་གང་གིས་བྱང་  
 བྱུང་པར་དྲུ་མ་བྱས་པ་སྟེ་དེ་དག་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་བློན་པར་  
 སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་བདེ་བ་དང་ཕྱད་པར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་  
 གྱི་སེམས་བྱུང་བྱམས་པ་དང་། དེ་འབྲའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་  
 པ་ཅན་གྱི་བཙེ་བ་དེ་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་པའོ། །གནིས་པ་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གནིས་ནི།  
 སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་གི་དགག་བྱའི་  
 བདག་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་བློན་པའི་ངང་ནས་  
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གོང་ལྟར་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་  
 རྩེ་སེམས་ཙམ་པས་འཛོག་ལ། མདོ་སྟེ་བས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲ་མོའི་བྱུང་པར་  
 དྲུ་བྱས་པའི་དེ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གནིས་སུ་འཛོག་པ་ནི་མི་འབྲ་བ་དང་།  
 སེམས་ཙམ་པས། གསུམ་པ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གནིས་ནི། སེམས་ཅན་  
 གཟུང་འཛིན་ཇས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྒྲིང་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་བློན་  
 པའི་སྒྲོ་ནས་དེས་སྒྲིང་བཞིན་དྲུ་དེར་ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་སྟམ་དྲུ་  
 དམིགས་ནས་རྣམ་པ་སྤྲུལ་ལྟར་ནི་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གནིས་སུ་འདོད་  
 པའི་བྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཙམ་དང་ཚོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་  
 བྱམས་པ་གསུམ་བདེ་བ་དང་ཕྱད་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་དང་། དེ་འབྲའི་  
 སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་རྩེ་ཡིན་པར་  
 མཚུངས་པའོ། །

གནིས་པ་དེར་སྐྱབ་པ་ནི།

ཙམ་པར།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ།

ཙམ་ཀྱིས་འཁྲལ་བ་མེད་པ་མིན།

འཁྲུལ་བ་མིད་པ་ཅན་ནིད་ཕྱིར།

སྤྱ་བའི་འབྲས་ནི་ཚོས་པ་བཞིན།

ཞེས་པས་བསྟན་ལ། གཞུང་དོན་ནི། མེས་བྱ་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་  
 དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་  
 ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྟགས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲུབ་བྱུང་བ་  
 འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན་མིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་  
 ཡིན་ཡང་། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་འགོད་རྒྱུ་དང་མཐུན་པར་མེད་པ་ནིད་  
 དུ་འདུག་པའི་ཕྱོག་ཁྲུབ་འཁྲུལ་བ་མིད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྱ་  
 བའི་ནང་དུ་བཙོས་པའི་འབྲས་ལྷག་མ་ནམས་ནི་ཚོས་ཅན། ཚོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་  
 པའི་འབྲས་འབྱུ་དེ་དང་སྤྱ་བ་གཅིག་གི་ནང་དུ་བཙོས་པར་ཁྲུང་པར་མེད་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྤྱབ་  
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་ཡང་། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲུབ་འཁྲུལ་བ་མིད་  
 པ་ཅན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ཕྱོག་ཁྲུབ་འཁྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་བའི་འོག་གི་གཞོགས་  
 གཡས་གཡོན་གང་རུང་དུ་མེ་མ་ཕོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྲས་འགའ་ཞིག་  
 མ་ཚོས་པ་དག་ཀྱང་མིད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མིང་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་རིགས་པ་ཅན་པ་གང་དག་རྒྱ་  
 དེ་ནི་འབྲས་བུའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་རྩེས་  
 དཔག་ནི་སྔ་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱའི་ལྷག་མ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་ལ་  
 བརྟེན་ནས་རྒྱ་དཔོག་པའི་རྩེས་དཔག་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་ཞེས་ལྷག་ལྷན་གྱི་  
 མིང་དང་དོན་རང་ལུགས་ལས་གཞན་དུ་རྟོག་པ་སྟེ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་  
 མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མེ་དཔེ་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བས། དེའི་

རྟགས་སུ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལའི་མེ་རྟགས་པའི་རྟགས་དཔག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རྟགས་  
 འཛིན་སེམས་དེ་ནི་རང་གི་རྒྱལ་འོན་སུམ་དེ་ལས་སྦྱེས་པས་སྦྱུང་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤིང་  
 སུང་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པ་དང་གཟུགས་སྦྱག་པོར་མཚུངས་པའི་ཤིང་རྟག་གཅིག་རོ་སྦྱར་  
 བར་མངོན་སུམ་དུ་མུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟག་ལྷག་མ་གཞན་ནམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་  
 རོ་སྦྱར་བར་དཔག་པའི་རྟགས་དཔག་ནི་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་དེའི་འདྲི་དཔའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་གྱུ་བ་མཐའ་ཆེན་མོ་༡༡ལས། རིག་པ་ཅན་པས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་  
 འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དེ་མོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་རྟགས་དཔག་ཡིན་  
 ལ། དེ་ལ་རྒྱལ་ས་འབྲས་སུ་དཔག་པའི་རྟགས་དཔག་ནི་སྦྱུང་ཅན་དང་། འབྲས་སུ་ལས་  
 རྒྱུ་རྟགས་སུ་དཔག་པའི་རྟགས་དཔག་ནི་ལྷག་མ་ཅན་ནམས་ལྷག་ལྡན་དང་། ཆོས་གཅིག་མཐོང་  
 བས་གཞན་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཤེས་པ་སྦྱིར་མཐོང་ཅན་དང་གསུམ་འདྲི་དཔའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་  
 པ་ནས། མཆོན་གཞི་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མེ་དུའི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་  
 དེ་རྟགས་སུ་ལ་ལ་རྟགས་སུ་དཔག་པའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལྟ་བུ་སྦྱུང་དང་ལྡན་པ་དང་།  
 ཤིང་སུང་གཅིག་ལས་སྦྱེས་པ་དང་གཟུགས་མཚུངས་པས་ཤིང་ཐོག་གཅིག་རོ་སྦྱར་བས་  
 གཞན་ནམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དཔག་པ་ནི་ལྷག་ལྡན་དང་། ཟླ་བ་རྒྱབ་རིར་ཉེ་བ་མཐོང་བ་  
 ལས་ཉི་མའང་རྒྱབ་པར་རྟགས་པ་ནི་སྦྱིར་མཐོང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་སྦྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་  
 ལྷག་མ་ནི་འབྲས་སུ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པ་ནས་དེས་ན་མེ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དུ་བ་དང་། དུ་  
 བ་བཀོད་ནས་མེ་སྦྱབ་པ་སོགས་མིན་པས་སྒྲིང་ཆང་བ་སོགས་དུ་མས་འདིར་སྦྱར་བ་ནོར་  
 བར་ཟད་དེ། སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་འགོད་ཅེས་པའི་སྦྱབ་བཀག་པར་འབྲུལ་ལོ། །འདི་  
 དག་གི་ལྷག་ལྡན་དང་། རྟམ་འབྲེལ་གྱི་ལྷག་ལྡན་ཡང་མི་འདྲའོ། ཞེས་དང་། ཨ་ཁུ་སྟོ་  
 གོས་ཀྱི་རྟགས་རིགས་ཀྱང་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ།

འབའ་ལང་རྟགས་རིགས་༡༧ལས། རིག་པ་ཅན་པའི་ལུགས་ལ། སྦྱུང་ཅན་  
 དང་། ལྷག་མ་ཅན་དང་། སྦྱི་མཐོང་ཅན་གསུམ་ནི་རྟགས་དཔག་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན་གྱི།

རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་སྤྲོས་ལ་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་ལས།  
 རིག་པ་ཅན་པ་རྣམས་ན་རེ། དེ་སྟོན་དུ་སྤང་བ་ཅན་གྱི་རྗེས་དཔག་ནི་གསུམ་སྟེ། ལྷ་  
 མ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱི་མཐོང་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་གསུམ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མིང་འདོག་པར་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་  
 པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འདོག་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་སྟོན་ཏེ། ༡༡དང་། གཙང་རྟགས་  
 ༡༥༠ལས། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། རྒྱལ་ས་འབྲས་བུ་དཔོག་པ་ནི་ལྷ་མ་དང་ལྷན་པའི་  
 ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དེ་ནི་འབྲས་བུའི་ལྷ་ལྷན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་  
 བུ་ལས་རྒྱ་དཔོག་པ་ནི་ཕྱི་མ་དང་ལྷན་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་  
 བུ་དེ་ནི་རྒྱའི་ལྷག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་ལྷ་མ་ཅན་གྱི་  
 ལྷག་ལྷན་ཞིག་འདོད་པ་དང་། ལྷག་ལྷན་ནི་གཏན་ཚིགས་ལ་འདོད་པར་གསུངས་པས།  
 འབྲས་བུ་ལས་རྒྱ་དཔོག་པའི་རྗེས་དཔག་དང་དེ་དཔོག་ཕྱིར་གྱི་རྟགས་གཞིས་ཀ་ལ་ལྷག་  
 ལྷན་དུ་རིག་པ་ཅན་པས་འདོད་པས་མི་འགལ་སྟུང་ལ་ལྷ་མ་ཅན་གྱི་ལྷག་ལྷན་འདོད་མེན་  
 དཔུང་གཞིར་སྟངས་སྟེ་ཚད་མ་མདོའི་ཚིག་ཟེན་ལྟར་ན་ལྷ་མ་ཅན་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་དཔེ་བར་  
 མི་སྟངས་བའི་ཕྱིར་དཔུང། དེ་ལྷ་བུའི་རིགས་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ལྷག་ལྷན་གྱི་རྣམ་བཞག་  
 དེ་དག་ག་ནས།

རང་ལུགས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་དེ་སྟོན་པ་ལ་ནི།

ཅ་བར།           གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། །

ལྷག་པ་རབ་དུ་སྟོན་བྱེད་པ། །

དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །

དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བརྗོད། །

ཞེས་བྱུང་། གཞུང་སྟོར་ནི། གཞན་སྟེ་ཕྱེ་བྲག་པ་དང་གངས་ཅན་པ་རིག་པ་  
 ཅན་པ་གཅེར་བུ་བ་དཔྱེད་པ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས། དེ་སྤྱི་བུ་རྟགས་གང་ཞིག་



སྐབས་ཀྱི་ཚེ་ལ་བས་ཉགས་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་  
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱག་ཁྲབ་ཀྱི་ཕྱག་ཁྲབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཞེས་རབ་དུ་སྟོན་ཅིང་གོ་  
 བར་བྱེད་པའི་ཉགས། ངག་སྐབ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ལ་ཁྱད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་  
 ངག་སྐབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་ལ་པོ་ཆགས་ཅན་དུ་སྐབ་པའི་ལྷག་མ་དང་ལྷན་པའི་  
 གཏན་ཆེགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པའི་སྐབ་བྱེད་ཡོད་དེ། ཁྱད་ཁྱད་  
 ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་  
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་སྟེ་  
 ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། རང་ཉིད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལས་ཕྱག་པ་  
 སྟེ་དེ་ལ་མེད་པ་ཡིན་མིན་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཆད་མ་རིགས་གཏེར་ལས། མ་ངེས་ཐེ་ཆོམ་སྟེད་པའི་ཉགས། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། རིགས་གཏེར་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་  
 ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་རང་  
 ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེད་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་  
 ལ་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཡིན་ན་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་ཁྲབ་པར་མ་ངེས་ཏེ། གཞལ་  
 བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱ་ཉག་པར་སྐབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་དེ་ནི། དེ་སྐབ་  
 པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དེ་འདྲའི་ཁྲབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་  
 སྟེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་  
 བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཁྲབ་པ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པ་  
 ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རང་ཉིད་སྐྱ་ཉག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་  
 པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྲབ་པ་མ་ངེས་ལ། ཡང་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ནི་  
 དེ་འདྲའི་ཁྲབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན་ཡང་། ངག་སྐབ་དེ་དེའི་  
 ཉགས་ཀྱིས་ངག་སྐབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་ལ་པོ་ཆགས་བུ་དུ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་

སང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྟེང་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ།  
 འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་ནུས་ཏེ། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སང་  
 བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། གང་ལ་ངག་སྒྲ་བའི་སྟེན་ལུ་པ་འོ་པ་ཐོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སང་བའི་གང་ཟག་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དུ་སང་བའི་གང་  
 ཟག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་དེའི་རོར་ཉགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་  
 ཡོད་པར་ཆད་མས་མཐོང་ཞིང་ངེས་ལ། ཉགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་  
 མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཞིག་དགོས་པས་ན། ཉགས་དེ་དང་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་  
 གང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་འདྲི་གང་ཟག་དེས་ཉགས་  
 དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པ་ལ་  
 སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དུ་ཆད་མས་མཐོང་བ་སྟེ་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་  
 བ། དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་པ་  
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སང་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་  
 མེད་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་བྱའི། གང་ཟག་དེས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་  
 ཁྱབ་པ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དགོས་པའི་དོན་མིན་ནོ། །

ལྷན་སྐྱེད་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དག་དུ་འདུས་པ་དགག་པའི་  
 རྒྱལ་སྤྱི་དོགས་དཔྱད།

དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། རྟེན་དུ་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེད་སེལ་ལས། གསུམ་པ་  
 མ་ངེས་པའི་ཉགས་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་

ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་རྟགས། ཞེས་  
 དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཅན་འབྲེལ་ལས། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་བྱེ་  
 གནིས། དང་པོ་ནི། སྐྱམ་རྟག་སྐབས་ལ་ཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའི་ཁྱེད་དེ་སྐབས་  
 ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ཅིང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་  
 མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་  
 བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པ་གནིས། ཞེས་  
 གསུངས་པས། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་མཚན་ཉིད་དེ་གནིས་ལ་ཡིན་ཁྱབ་  
 མཉམ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།  
 ཁྱེད་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་  
 ཆོས་གང་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་མ་ངེས་  
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནིས་  
 པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ངེས་ཀྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་  
 ཁྱབ་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཏུ་མོང་བའི་ཆོན་དེ་འདྲའི་ཚོལ་བའི་ངོར་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་སྐྱམ་རྟག་པར་  
 སྐབས་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།  
 དང་པོ་སྟེ། གནིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་  
 ཚད་མ་རིགས་ཀྱི་རྟག་པར་ལས། ཁ་ཅིག་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཕྱོགས་  
 ཆོས་གང་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁྱབ་འབྲེལ་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཞེས། བྱས་པ་  
 ཆོས་ཅན། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་  
 ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁྱབ་འབྲེལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱམ་རྟག་པར་

སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་ཆོན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།  
སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་གང་  
ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱབ་འབྲེལ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ལྟེན་པ་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་དང་ཀྱན་མཁུན་རྣམ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་  
པའི་ལུང་གི་དགོངས་པ་ནི། ཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་  
ངོར། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོན་ཅིང་ཚྭ་གས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག མཉན་  
བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་འབྲེལ་རང་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་  
མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ། མཉན་བྱ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་  
རྟགས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་དགོངས་པ་ཀྱན་མཁུན་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་  
ནས་གོ་རྟེན་སྟམ་ལ། སྤྱིར་ཆོས་དེའི་མཆན་ཉིད་འདྲིག་པའི་སྐབས་སུ་མཆན་གཞི་ཞིག་  
ལ་སྒྱུར་ནས་བཞག་པ་དང་། ཆོས་དེ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་བཞག་  
པའི་རྣམ་བཞག་གཞུང་རྣམས་སུ་ཁ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་ལ་བྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་དང་།  
སྒྲིལ་མཆན་གཞི་ཞིག་ལ་བྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་མ་  
ཤེས་ན་གཞུང་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆོངས་པར་འགྱུར་བ་དཔེར་ན། ལྟེན་པ་ཡིད་ཀྱི་  
ཐུན་སེལ་༡༦ལས། སྤྱི་བྱབ་ན་མ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །སྒྲིལ་བྱབ་ཅིག་པའི་བྱ་  
གཞིས། །མཚུངས་པར་སྒྲིལ་བའང་མཁས་ཡིན་ན། །འདི་ནི་མཁའ་ལས་སུ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་  
གསུངས་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །

དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༧ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་  
ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཚྭ་གས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་དང་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་གང་  
ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ། ཡང་ན། ཚྭ་གས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་  
བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་ཚྭ་གས་དང་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ། ཞེས་

དང་། སྤྱོད་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ནི་ད། མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག  
 རྟགས་ཚུལ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་རྟགས་ལ་མཐོང་བའམ་མི  
 མཚན་རྟགས་ལ་མཐོང་བ་གང་རུང་ཡིན་པ། དེ་ཕྱིན། དེ་ངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ལྷག་  
 ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པ་དང་གཞིས། མཚན་ནི་དེ་མ་བཞིན། སྤྱོད་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་  
 གང་ཞིག རྟགས་ཚུལ་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཚན་རྟགས་མི་མཚན་རྟགས་  
 གཞིས་ཀ་ལ་མཐོང་བ། གཞིས་པའི་མཚན་ནི་ད། དེ་གང་ཞིག རྟགས་ཚུལ་ཅན་དུ་སོང་  
 བའི་གང་ཟག་གིས་མཚན་རྟགས་མི་མཚན་རྟགས་གཞིས་ཀ་ལ་མཐོང་བས་མ་བྱུང་བ།  
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༠ལས། སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་  
 མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ནི་ད། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་སྤྱོད་མོང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དེ་  
 སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་རྟགས་མི་མཚན་རྟགས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་རྟགས། དཔེར་ན།  
 སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་དང་། དེ་ནི་ད་  
 ༡༡ལས། གཞིས་པ་སྤྱོད་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ནི་ད། མ་ངེས་པའི་རྟགས་  
 གང་ཞིག དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་རྟགས་མི་མཚན་རྟགས་གང་རུང་  
 ལ་མཐོང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་དར་རྟེན་༡༡ལས། སྤྱོད་  
 མོང་བའི་མཉན་བྱ་ནི། རྟག་མི་རྟག་གིས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པ་དང་། རྟག་པ་ལ་ཡང་  
 མ་མཐོང་། མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བས་བསྐྱབ་བྱ་ཐེམ་མི་ཉུང་། ཞེས་དང་། ཡང་  
 དེ་ནི་ད་༡༤ལས། ལྷོ་ལ་གཞིས་ལ་གཏན་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། སྤྱོད་མི་ཅན། རྟག་  
 ལྷོ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཉན་བྱའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་མི་ཅན། མི་རྟག་  
 ལྷོ། མིག་གི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པའི་འདོད་པ་ལ་  
 ལྷོས་ནས། རྟགས་ཚུལ་དང་རྟེན་འགྲེལ་ཅན་གཞིས་གང་ལ་སྤྱོད་མོང་གྲུབ་ཅིང་། ལྷོག་  
 པ་མ་གྲུབ་པའོ། །གཞིས་པ་ནི། རྟགས་ཚུལ་དང་། མི་མཚན་རྟགས་ལ་མ་མཐོང་ཅན་  
 ཀྱི་ལྷོག་པ་ཅན་དང་། ཐ་མ་ནི། རྟགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྟེན་སྤྱོད་ལྷོག་གཞིས་གྲུབ་

པམ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རིགས་ཐིགས་དར་རྟེན་༦༡༥ལས། རྟགས་ཚེས་ཅན་  
 ཏུ་སྤང་བའི་ཚེ་མཉན་བྱ་ཚེས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་  
 ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཚེས་གྲུབ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཤིག་གི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོན་བྱ་ན་ཡང་  
 རྟེ་ཐེ་ཚོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། མཐུན་རྟགས་མི་མཐུན་རྟགས་གང་རུང་ག་ཅིག་ལ་ཡོད་པ་  
 ཚད་མས་ངེས་ཀྱང་། མཐུན་རྟགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་། མི་མཐུན་རྟགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་  
 རྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལེན་བཞི་བའི་རྟེན་ཚེན་༦༩༠ལས། མཉན་བྱ་དང་། སྤྱི་  
 སྟགས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་  
 ཚེས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་རྟགས་དང་མི་མཐུན་རྟགས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་  
 ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤིག་ཁྱབ་འབའ་ཞིག་པར་འདོད་པའི་རྟགས་འདི་དག་ཐུན་མོང་  
 མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། རྟགས་ཚེས་ཅན་གྱིར་བ་དེ་ཉེ་འཆད་  
 པ་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་མཉན་བྱ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། བྱད་པར་མཉན་བྱ་ཚེས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པ་  
 དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡི་ཡང་དག་གི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་བར་  
 ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚེས་གྲུབ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཡོད་པས་ཤིག་ཁྱབ་གྲུབ་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༡༤ལས། མཐུན་རྟགས་  
 ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་སྤྱི་རྟག་  
 སྤྱབ་ལ་ཉན་བྱ་ཉུང་དང་། རྟགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བའི་ཐུན་  
 མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡོད་པ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལས་ཆོ་འཕྲོ་པར་སྤྱབ་པ་ལ་མིག་ལྡན་ཉུང་དང་།  
 དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྟགས་གཉིས་ཀར་མ་མཐོང་བ་སྤྱི་རྟག་སྤྱབ་ལ་  
 ཉན་བྱ་ཉུང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

ཀུན་མཁྱེན་སྤྱགས་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་རིགས་༡༡ལས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱད་དེ་  
 སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད། བྱད་དེ་སྤྱབ་ལ་རྟགས་ཚེས་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་

ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འདྲུག་པར་མ་མཐོང་བ། ཞེས་པ་ནས། སྐྱ་  
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་  
 ཟེར་ན་དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པའི་སྐོན་ས་མ་མཐོང་བ་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱམ་སྒྲེ། དེ་ལྟར་  
 མ་ཡིན་ན། འོ་ན་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པར་  
 སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་  
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བར་  
 ཐལ། ལུང་དེ་དག་ལས་མ་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་  
 ལུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱ་འདོན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་  
 མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་གང་ཞིག་སྐྱ་  
 མི་རྟག་པ་དང་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྐྱོས་ཏེ་གྲུབ་བདེ་  
 རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྒྲེ། དེས་སྐྱ་མཐོང་བ་གང་ཞིག་སྐྱ་  
 མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐྱ་མཐོང་བ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སོགས་སྐྱ་དང་བྱུང་མཉམ་རྩམ་  
 གཅིག་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མ་  
 འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅིས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

དོན་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༡༧ལས། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་ཆོས་  
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་ཟེར་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་  
 པའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བར་ཐལ།  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།

རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་  
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་གང་  
 ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་  
 བ་ནིད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་  
 མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ནིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ།  
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ། ཞེས་དང་། རྩེ་བུ་ན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩ལས།  
 གཞན་ཡང་། མཆན་ནིད་དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་  
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་  
 ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་  
 ཀྱི་སྐྱ་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེས་  
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་འདུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 དང་། པཎ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་གང་ཞིག་རང་ནིད་དེ་སྐྱབ་ལ་  
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ནིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་  
 ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མ་མཐོང་བ་ཞེས་མཆན་ནིད་དུ་འཛིན་གསུམ་གམི་འཐད་དེ། མཉན་  
 བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཡོད། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་  
 དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་མི་རྟག་པར་མཐོང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྟ་  
 བླ་རྣམ་འགྲེལ་༡༩ལས། ཁ་ཅིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་  
 མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡིན་ན། རང་ནིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་  
 གང་ཟག་དེས། རང་ནིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་མཐོང་བས་  
 ཁྱབ་པོ་ཟེར་ན། སྐྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྷག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་



མི་རྒྱལ་ཏེ། དེས་དེ་སྐྱུ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་  
 གྱི་སྐྱུ་འདྲིན་མངོན་སུམ་དེས་སྐྱུ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 དང་།

ཀྱུ་མཁུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༠༡ལས། གཞན་ཡང་། དང་པོ་གསུམ་མི་འཐད་པར་  
 ཐལ། ཉན་བྱ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་གང་ཞིག་དེ་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་མཐོང་  
 བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྐྱུ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་སྐྱུ་འདྲིན་མངོན་  
 སུམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་འོན་ཏེ། མཉན་  
 བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མཉན་བྱ་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། དེས་མཉན་བྱ་དང་མི་  
 རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མཉན་བྱ་  
 དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མཉན་  
 བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་མི་རྟག་པ་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྒྲེ། རྟགས་  
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་ནི། རྟགས་དེ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་  
 ཡིན་པ་པོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། ཚུལ་བྱུང་ཡང་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཆད་མས་  
 ངེས་པ་དེ། མི་རྟག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱུ་ཚུལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་ཆད་མས་  
 མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཚོན་  
 ཏེ་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༤ལས། དེ་  
 ཡང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚེལ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་མཐོང་གི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྦྱར་  
 ཆད་མས་མཐོང་མཐོང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ལ། མཐོང་རྒྱུ་ནི། སྐྱུ་ཚུལ་བྱུང་  
 དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། ཚུལ་བྱུང་ཡང་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་

པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ཙམ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་  
 གྱི། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྩལ་བྱུང་ཡིན་དགོས་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་  
 མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཞན་ལའང་མཆོན་དེ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། མི་མཐུན་  
 ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཞེས་པའང་གཞི་མཐུན་སྲིད་ཙམ་དུ་ཡང་ཆད་མས་མ་ངེས་པ་ལ་བྱའི།  
 གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ཆད་མས་ཞེགས་པ་ལ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་  
 འདིའི་དོན་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་  
 རྟགས་འདིར་དངོས་སུ་བརྟན་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་ལ།  
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་སྤྱིར་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ལ་མཐོང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ་བྲངས་ཟེན་པའི་ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་སོགས་སུ་  
 གསལ་བས་ན། སྤྱིར་ཆད་མ་ངེས་མཐོང་རྩལ་ནི་ཆད་མ་དེ་ལ་སྤང་རྩལ་ལས་ལོགས་སུ་  
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འདིར་དངོས་བརྟན་ལ་སྤྱིར་དགོས་དེ། ལྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་  
 སེལ་ལས། འདི་དག་གི་རྟགས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་དོན་གང་ཡིན་  
 ཞེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཞེས་པ་ནི་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་འདོད་  
 པས་མཐོང་བར་བཞག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བརྟོས་ནས་མཐོང་  
 མ་མཐོང་གི་རྣམ་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་པ་ལ་སོགས་འདི་དག་གི་རྟགས་སུ་མཐུན་  
 ཕྱོགས་ལ་མཐོང་མ་མཐོང་གི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་རྟགས་འདིར་བརྟན་ལ་སྤྱིར་ནས་  
 མཐོང་མ་མཐོང་གི་དོན་གང་ཡིན་དེས་པ་ལ་ལན་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་རྟུས་  
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་སོགས་ལས། མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་སྐབས་  
 ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་  
 པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ།

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་རྟག་པར་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་  
 ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་

ཀུལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་  
གང་ཞིག་རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་  
ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གནིས་ཀུལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་  
ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༡ལས།  
དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པ་གནིས། མཚན་ཉིད་རིམ་བཞིན། ཐུན་  
མོང་གི་མ་ངེས་པའི་ཉུགས་གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་  
ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གནིས་ཀུལ་མཐོང་བ། ཞེས་དང་། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་  
༡༤༠དང་། ཡོངས་འཛིན་ཉུགས་རིགས་༡༡༥དང་། ཉུགས་རིགས་མཐའ་  
དཔྱད་༡༧དང་། ར་སྟོད་སྤིང་སྤྱད་ཞབས་བྱུང་གི་ཉུགས་རིགས་༡༡༥ཕྱོགས་ལས།  
རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གང་ཞིག་རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་  
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གནིས་  
ཀུལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། རྒྱུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཀྱི་མཚན་  
ཉིད། ཅེས་དང་། པཎ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༦༡དང་སྟོ་སྤིང་ཉུགས་རིགས་༡༡གནིས་ལས་  
ཀྱང་། རྒྱུ་ཅེས་པའི་ཆབ་ཏུ་རང་ཉིད་སྐྱུར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་གོང་དང་འབྲ་བར་  
མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་པཎ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༥༧ལས། དེས་གཞལ་བྱ་  
དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེས་གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་  
གནིས་ཀུལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༡༥ལས།  
རང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཕྱོགས་གནིས་ཀར་ཡོད་པར་  
ངེས་པའི་མ་ངེས་པའི་ཉུགས་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉུགས་  
ཀྱི་དོན་མོ། ཞེས་དང་། ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱན་༡༠༡ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་  
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་

ཕྱགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱགས་གནིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་  
 རེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ནིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།  
 གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དེས་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་རྟག་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱགས་  
 མི་རྟག་པ་གནིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་  
 བྱ་རྟག་མི་རྟག་གནིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། གཞལ་བྱ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གནིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་  
 ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གནིས་ཀ་ལ་མེད་  
 པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གནིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན།  
 མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་གནིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ན། དེ་དེ་གནིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་མེད་  
 པས་བྱབ་ཀྱང་། དེ་དེ་གནིས་ཀ་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་གནིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་  
 མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱ་དེ་གནིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་  
 ཡིན་ཞེས་པའི་དོན། རྒྱུ་རྩེས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གཞི་རྩེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཞལ་  
 བྱ་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་། གཞལ་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་  
 མས་ངེས་པ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཆན་མས་ལ་མ་གྲུབ་ན། གཞལ་བྱ་  
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གནིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་  
 ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གནིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་  
 ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་  
 སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་རྟ་ནག་རྣམ་  
 འགྲེལ་ལས་ལས། གཞལ་བྱ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གནིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱགས་  
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་གོང་གི་མ་ཁུབ་མཆམས་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟ་ནག་རྩམ་འགྲེལ་  
 ༡༣༥ལས། ཁ་ཅིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གདམ་ཆོགས་ཡིན་  
 ན། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པས་ཁུབ་ཟེར་  
 ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ལ་  
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དེས། གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་  
 པར་ཆད་མས་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་  
 པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་  
 པའི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དེས།  
 གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་  
 ངེས་པར་ཐལ། དེས་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས།  
 མི་མ་སྐྱན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། གཞན་ཡང་།  
 གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ།  
 བ་ལང་མེར་སྐྱ་དང་བ་ལང་ཁྲ་བོ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲས་ཅན་མིན་ལས་  
 རྒྱུ་པ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ། བ་ལང་  
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ། བ་ལང་མེར་སྐྱ་ལ་ཡང་ཡོད། བ་ལང་ཁྲ་བོ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་  
 དེ། ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ།

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་  
 གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་འི་སྐྱན་  
 མོང་བའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འདིར་མ་ཁུབ་ཟེར། རྟགས་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ།  
 དེར་ཐལ། ཕྱི་ནང་སྐྱན་མོང་བའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།

ཕྱིན་ཐུང་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟན་དང་གསལ་མིང་གི་མངོན་བརྟུན་  
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུང་ཅིས་ཀྱི་དབང་  
 ཏུ་བྱས་ནས་གཞལ་བྱ་དང་། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ལ་  
 དགོངས་པའི་ཕྱིར་སྟུང་། གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་།  
 གཞལ་བྱ་རྟག་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། གཞལ་བྱ་དང་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་  
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་དོན་ལ་གོ་དགོས་  
 ལ། གཞལ་བྱ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་སྟབས་  
 ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། གཞལ་བྱ་  
 རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་གཞལ་བྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་དོན་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་  
 སྟབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་དེ་སྟབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་  
 པའི་དོན་ཏུ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྟུང་། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས། ཡོད་མ་རིགས་རྒྱུ་  
 ༡༡༧ལས། དེ་སྟབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྟབས་ཀྱི་མ་ངེས་  
 པའི་རྟགས་གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྟབས་ཀྱི་མཐུན་  
 ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ། ཞེས་དང་།  
 རྟ་ནག་ན་མ་འགྲེལ་ཀྱང་། གཙང་རྟགས་༡༩ ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྟབས་རྟག་པར་སྟབས་པའི་  
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རྟོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟབས་ཀྱི་བྱུང་བ་མེད་  
 པར་ངེས་པར་ཐལ། དེས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། དེས་གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཡོད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 དེས་གཞལ་བྱ་དེ་སྟབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་  
 བ། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པར་ཐལ། རྟོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྟབས་པ་ལ་

ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་དེ་རྟགས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཚོས་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་  
ཁྱད་ལ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་  
གང་ཟག་གིས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོས་ཙམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། རྟེན་བདུན་  
ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་ལེལ་༡༥ལས། ལྷག་ལྷན་ཀྱི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མིང་གི་རྣམ་  
གངས་ཡིན་ལ། མཚན་ནིང་ནི། དེ་སྦྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་  
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཁྱབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཚོས་ཙམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན།  
མ་ཁྱབ་སྒྲེ། ལུང་འདིའི་དོན་ནི། ལྷག་ལྷན་ཀྱི་རྟགས་ལས་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་རྟགས་  
ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་རྟགས་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་  
ཚོས་ཟ་བ་གཅིག་དགོས་པ་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ལ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་རྟགས་  
དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོས་ཟ་བ་གཅིག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ནི།  
དེ་ནི་ཐེ་ཚོས་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འགེལ་དགོས་པར་  
རྩི་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༩༠ལས་གསུངས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྦྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་  
ཚོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
གང་རུང་ཞིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཞིང་། ཅིག་ཤོས་ལ་ཐེ་ཚོས་ཟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་  
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་  
རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། ལྷག་ལྷན་ཀྱི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཞིས་མིང་  
གི་རྣམ་གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཤུག་མེད་འགྲེལ་བཤད་ལས།  
ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་འདི་ནི་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ཀྱང་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་

ཟེར་ན། འོན་ལྟག་ལྟན་མ་ངེས་པའི་ཉགས་དེ་མ་ངེས་པའི་ཉགས་དང་དེའི་ནང་ནས་  
 ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་  
 མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེན་ཀླུ་ཉེ། དེ་དེའི་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་  
 དང་རིགས་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་  
 སེལ་༡༥ལས། གངས་ཅན་གྱི་རིགས་པ་སྒྲུབ་དག་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ནི་  
 ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བྱེད་མོད། རིམ་བཤུ་ཅུ་ལྟེ་སྒྲུབ་འབྲང་  
 འདི་དག་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་རིགས་གང་ཡང་མ་མཐོང་ངོ། །དེ་བས་ན། ལྟག་ལྟན་ཞེས་  
 པ་ནི། ལྲུབ་འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉགས་མཐུན་ཚུགས་ཁོ་  
 ན་ལ་ཡོད་ངེས་དང་། མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་མེད་ངེས་གང་དུ་ཡང་གོ་བར་མི་བྱེད་པ་ལ་  
 བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ལྟག་ལྟན་གྱི་ཉགས་དང་མ་ངེས་པའི་ཉགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་  
 ལ། མཚན་ནིད་ནི། དེ་སྒྲུབ་ལ་ཚུགས་ཆོས་སུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྲུབ་  
 འབྲེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅན་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་ཉགས། དཔེར་ན། ལུས་ལས་འདོད་ཆགས་དཔོག་  
 པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅན་གྱིས། །སྟོན་པར་བདུན་ལྟོན་བྱེད་  
 པ། །དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྟག་མ་ལྟན་ཞེས་བརྟེན། །ཅེས་པ་དང་། དེའི་  
 འགྲེལ་བཤད་དུ་ཤུ་ཀྱལ་སྟོས། ཡང་ལྟག་མ་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཅེས་འདྲི་བར་  
 བྱེད་དོ། །མཚན་ནིད་བཟུན་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་སྟོས་ཉེ། ལྟག་  
 མ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་འདི་ནི་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་  
 པ་དག་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ལྟར་སྟེ། ལུང་  
 འདིའི་དོན་ནི། ཉགས་དེ་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་ལྟག་ལྟན་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ལྟར་སྟངས་དུ་བཤད་  
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ལྟག་ལྟན་མ་ངེས་པའི་ཉགས་དང་མ་ངེས་པའི་ཉགས་མིང་གི་  
 རྣམ་གྲངས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ལྟག་ལྟན་གྱི་ཉགས་དང་དེ་གཉིས་སྒྲིར་མིང་གི་  
 རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་ཉེ། ཉགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟག་ལྟན་མ་ངེས་པའི་ཉགས་སུ་བཞག་པ་



དེ་དོན་སྐྱོན་ནས་སྐྱ་བཤད་པ་ལྟར་ལྟག་ལྟན་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར། སྐྱོན་གྱིས་སྐྱ་  
དོན་འཆད་པ་ལྟར་ལྟག་ལྟན་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐྱོན་གྱིས་ལྟག་ལྟན་ཞེས་པའི་སྐྱ་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་  
གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན་པར་སྐབས་གྱི་ཚུལ་བའི་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། ཚུལ་ལྟག་མ་གཉིས་  
ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཅུང་ལ་ཚུལ་བ་དེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྟག་  
མ་ཅན་ཡིན་པས་ན། ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་བཞག་པ་དང་། སྐྱིར་ལྟག་ལྟན་གྱི་  
དོན་འཛིག་པ་ན་ཡང་སྐྱོན་ནས་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དོན་སྐྱོན་ནས་ལྟག་ལྟན་གྱི་  
སྐྱ་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཚུལ་  
ལྟག་མ་ཅི་རིགས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་མ་ཡིན་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པས་ན། ལྟག་ལྟན་ཞེས་  
དོན་སྐྱོན་ནས་སྐྱ་བཤད་བཞག་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་ན། སྐྱ་བཤད་འདི་དང་ལྟན་པའི་  
མ་ངས་པའི་རྟགས་དང་མ་ངས་པའི་རྟགས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་སྐྱོན་དང་  
སྐྱོན་གྱིས་སྐྱ་བཤད་ཚུལ་སོགས་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་ནི། ཀྱན་མཁྱེན་ཅན་འགྲེལ་  
༡༠༩ལས། ལྟག་ལྟན་གྱི་སྐྱ་དོན་ཡོད་དེ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གྲུབ་ཅིང་  
ལྟག་མ་ཅི་རིགས་མ་གྲུབ་པས་ན་ལྟག་ལྟན་དང་ཞེས་དོན་སྐྱོན་ནས་བཤད་པ་དང་། རྟགས་  
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་ལྟག་མ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྟག་མ་ཅན་ཡིན་  
པས་ལྟག་ལྟན་ཞེས་སྐྱོན་གྱིས་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དོན་སྐྱོན་གྱིས་འཆད་ཚུལ་དེ་  
ལྟར་ཡིན་ཏེ། བྱམ་ཟེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་  
པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཅན་པ་གསུམ་ལས། གཅིག་ནི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས་  
དེ་ལས་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་ལྟག་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་  
ནས། སྐྱོན་གྱིས་ལྟག་མ་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཅན་ངས་རྟེན་ཆེན་ལས། ལྱབ་  
པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ལྟག་མ་ལུས་པས་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ལས་

གཞན་ལྟག་ལྟན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲེལ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་  
 བསྟགས་སུ་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༩༠ལས། ཁ་ཅིག་ལྟག་  
 ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟག་ལྟན་ནི་བྱ་བ་  
 བལ་ཐེཚོམ་གྱི་ལྟག་མ་དང་བཅས་ཤིང་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་མི་  
 མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པ་ལ་བཞེད་པས། ལྟག་ལྟན་གྱི་རྟགས་  
 དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ།

དེའི་མཚན་ནིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཚེས་གང་ཞིག་རང་ཕྱགས་ཚེས་ཅན་དུ་  
 སོང་བའི་གང་ཟག་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲེལ་ལ་ཐེཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ། དེ་སྐད་  
 དུ་འང་། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། །ཞོག་པ་རབ་དུ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཐེཚོམ་  
 རྒྱ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་ལ་ལྟག་མ་ལྟན་ཞེས་བཞེད། །ཅེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་ཤུ་  
 སྟོས། ཡང་ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་དོ། །མཚན་  
 ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སྟགས་པ་སྟོས་ཏེ། ལྟག་མ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་  
 བྱ་བའི་སྐྱེ་འདི་ནི་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོ་ན་  
 གཞལ་བྱ་ཚེས་ཅན། རང་ཕྱགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱ་བ་  
 འབྲེལ་ལ་ཐེཚོམ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་ངེས་པའི་  
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱ་བ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཕྱགས་ཚེས་ཅན་དུ་  
 སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲེལ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཕྱགས་  
 ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ཀྱང་  
 ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ནི་ད་ལྟེན་ལས། ཁ་  
 ཅིག་ལྟག་ལྟན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ན། རང་ཕྱགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
 གིས་དེ་སྐབ་ཀྱིས་བྱ་བ་འབྲེལ་ལ་ཐེཚོམ་གྱི་ལྟག་མ་དང་བཅས་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། ངག་སྐྱེ་  
 བ་ཚེས་ཅན། རང་ཕྱགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ངག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་

རྩལ་པོ་ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པའི་བྱེད་ལ་མེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ།  
 དེ་སྐྱབ་གྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱེད་གང་  
 ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་  
 གྲང་ཡིན་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྲང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྩལ་བཅུན་ནམ་འབྲེལ་ཡུལ་ས། རིགས་གཏེར་ལས། མ་ངེས་མེ་  
 ཆོམ་སྐྱེད་པའི་རྟགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྩལ་འབྲང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་  
 གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་  
 བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་ལ་མེ་ཆོམ་སྐྱེད་  
 བྱེད་ཡིན་པས་བྱེད་ཅེ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་ལ་  
 མེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། རང་ཉིད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པས་བྱེད་  
 པ་མེད་ངེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་ཉིད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ངག་སྐྱ་བཅོས་ཅན། རང་ཉིད་ངག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རྩལ་པོ་  
 ཆགས་བྲལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་ཉིད་གྱི་  
 རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་ལ་མེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་  
 པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་གང་ཟག་དེས་རང་ཉིད་  
 གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་བྱེད་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་  
 པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྤྱི་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་པ་ལས། གཞལ་  
 བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་  
 གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་  
 ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ལས། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། གཞལ་  
 བྱ་སྐྱ་རྟག་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་དེས། གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། རྟག་  
 པ་ཡིན་པ་ས་བྱ་བ་པ་མེད་ངེས་སུ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་  
 གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེས་གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་  
 པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་པ་ལས།  
 རྩམ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ན་རྟོན་དེ་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟོན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་  
 བས་བྱ་བ་ཅེས་ཟེར་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་  
 བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། རྟོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་  
 པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ལས། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པ་མེད་ངེས་  
 སུ་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གཞལ་བྱ་དང་མི་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་རྟགས་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་  
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་བ་ཕྱེད་དུ་འཇུག་པར་གསུངས་  
 པ་ནི། གཞལ་བྱ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་གཉིས་  
 ཀ་ལ་བྱ་བ་ཕྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་ཕྱེད་  
 དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱ་བ་  
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྟག་པ་མ་ཡིན་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱ་བ་པ་གང་ཞིག་རྟག་པ་མ་ཡིན་

པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྟག་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱ་རམ་གྱི་རྩ་ད་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་  
 རྟོད་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་  
 ཞིག་ རྟོད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་  
 མཐུན་ཚྭ་གས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཁོན་ལ་  
 མེད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་ལྟག་  
 ལྟ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟག་ཆོག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་  
 གཏན་ཆོག་སྟག་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་༡༩༩་དང་། རྟགས་  
 རིགས་མཐའ་དཔྱད་༡༩༩་ལས། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟག་  
 གང་ཞིག་ རྟོད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རྟོད་དེ་སྐབ་  
 ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཁོན་  
 ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་དེ་གཞིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་  
 ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟག་ཆོག་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། གཞིས་པ་མཆན་གཞི་  
 བོ། བྱ་རྩ་ད་ལྟ་བུ་དེ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་རྟོད་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་  
 སྐབ་པའི་དེ་གཞིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟག་  
 མཆན་གཞི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ར་སྟོད་མིང་སྟངས་ཞབས་དྲུང་གི་རྟགས་རིགས་  
 ༡༡༩་ལས། མཆན་གཞི་སྟགས་གཞན་ལྟ་མཁས་གོང་དང་འབྲ་བ་ལ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་  
 དུ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་  
 རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་  
 ཚྭ་གས་ཁོན་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་

ཉམས་ཞུགས་པའི་བཀའ་པོ་དང་པོ་ལ་ཉམས་ཞུགས་པའི་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་  
གང་ཟག་དེས། བྱོན་ཀྱི་ཉམས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་འབྱེད་ཆད་མས་དེས་པར་ཐལ།  
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ཡང་དག་ཡིན་པར་  
ཐལ། བྱོན་ཀྱི་ཉམས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་འབྱེད་  
ཆད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལྷོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་༡༥ལས། མ་དེས་པའི་  
ཉམས་ཞུགས་པའི་མཐོང་བར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་གཞི་མཐུན་བྱིད་པར་སྐབས་  
ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཆད་མས་དེས་པ་མ་གཏོགས། ཉམས་དེ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་དེས་  
པ་ལྟ་བུ་བྱས་ན། ཉམས་ཞུགས་པའི་བཀའ་པོ་དང་པོ་ལ་ཉམས་ཞུགས་པས་བྱུང་འབྱེད་  
ཆད་མས་དེས་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན། ཉམས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། ཉམས་ཆོས་གྲུབ་  
ཅིང་། བྱུང་འབྱེད་ཆད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོང་དུ་དེ་འདྲའི་  
གང་ཟག་དེས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ཞུགས་པའི་མཐོང་བར་དེས་པར་འདོད་ན།  
དེ་འདྲའི་ཉམས་ཞུགས་པའི་མཐོང་བར་དེས་པར་ཆུལ་ནི་དེ་འདྲའི་ཉམས་ཞུགས་པའི་  
པར་དེས་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཆན་མེད་པའི་  
ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ཉམས་པར་སྐབས་པ་ལ་ཉམས་ཆོས་  
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་བྱོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ཞུགས་པའི་མཐོང་བར་དེས་  
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོན་དེ་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཞིས་གང་  
རུང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གདུག་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་  
ནམས་རེ་རེ་ནས་ཆང་བའི་ཕྱིར། ཁོན་ཀྱང་རྟོག་ཉམས་རིགས་དེར་གསུངས་པ་ལྟར་  
དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ཞུགས་པའི་མཐོང་བར་དེས་པར་ཞེས་པ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འཛོག་  
དགོས་པས་དེ་མཆང་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ཞུགས་པའི་  
པར་དེས་པའི་དེ་གཞིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དེ་འདྲའི་ཉམས་ཞིག་ངོས་བཟུང་རྒྱུ་མེད་  
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱོ་ད་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། དེ་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་འདྲི་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་མེད་པར་ཐལ། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོ་རོ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་མེད་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོ་མེད་ལ་བྱར་གཟུགས་ཡོད་པ་དང་བྱར་གཟུགས་ཡོད་ལ་བྱོ་མེད་པར་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་མཁུན་ནམ་འབྲེལ་ཀྱི་ལས། ཁོན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་ཐ་དད། དེ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བེར་གྱང་གོང་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་དང་འགལ་བས་མི་ལེགས་པས། རྟགས་མ་གྲུབ་བྱས་ན་ཆོག་ལྟེ། རྣམ་དང་དུས་མེགས་ཀྱིས་བྱོ་མེད་ལ་བྱར་གཟུགས་ཡོད་པ་དང་། བྱར་གཟུགས་ཡོད་ལ་བྱོ་མེད་པར་གྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་རྒྱུས་ཀྱི་གོས་ཀྱི་གཟུགས་རི་བཞིན། ཡང་དེ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། འོན་ཏེ་བྱོ་ད་ལྟ་བུ་མེད་ན་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་མེད་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། འདྲི་པའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་ལྷན་ཏེ། བྱོ་ད་ལྟ་བུ་མེད་ན་བྱོ་ད་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་པ་མེད་པས་བྱུང་པ་གང་ཞིག་ལྷན་པ་དེ་མེད་ན་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་མེད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ལྷན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་ན་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་མེད་པས་བྱུང་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་མི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོ་རམ་གྱི་རྩ་གཟུགས་གཉིས་པ་ན་རྩ་ལ་གཅིག་གི་ཞེར་ལེན་དེ་ཅིག་གོས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཕྱེད་ཕྱེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཞིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་  
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱ་རྩ་ད་ལྟ་བཙམ་ཅན། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དེ་གཞིས་གང་རུང་མ་  
ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་མ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་  
ཚུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཤེས་  
འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ག་རྣམ་འབྲེལ་ཤམ་ལས།  
རང་རེས། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་  
ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་  
གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ལྟས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བྱ་རྩ་ད་ལྟ་བཙམ་ཅན། ཁ་ནང་བྱར་  
རྟོག་གི་སྤྲོད་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བཡོད་པར་སྐབས་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་  
ཆོགས་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།  
དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་  
པའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་  
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་ཅན་དུ་མོང་བའི་གཏན་  
ཆོགས་ལྟར་སྤང་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་ཉགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།  
དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་  
དང་པོ་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ། དེ་དེར་ཐལ། ཁ་ནང་བྱར་རྟོག་དེ་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་  
ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཉགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་  
འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་ནི་བཟུང་། ཁ་ནང་བྱར་རྟོག་གི་སྤྲོད་དུ་བྱར་རྩ་ད་ལྟ་བཡོད་པར་ཆད་  
མས་ངེས་ནས། དེའི་སྤྲོད་དུ་བྱར་གཟུགས་ད་ལྟ་བཡོད་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་  
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འོན། ཁོ་རང་ལ་བྱར་རྩ་ད་ལྟ་བཡོད། ཁ་ནང་བྱར་རྟོག་



གི་ཉིང་དུ་བྱུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ནགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་གང་ཞིག་རྟེན་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་རྟེན་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ནགས་ཆོས་གནིས་ལྷན་གྱི་མཐུན་  
 དཔེ་ཡང་དག་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལག་མ་ཐེལ་གྱི་བྱར་རྟོག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་  
 བར་གི་བྱར་རྟོག་དེ། དེ་སྐོར་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནགས་  
 ཁས་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཁ་བར་བྱར་མ་གོང་བུ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་  
 བྱར་ད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནགས་ཀྱིས་རྟོད་ཀྱི་ཉིང་དུ་བྱུར་གཟུགས་ད་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་  
 འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གཞིར་བརྒྱུད་བ་ཡང་  
 ཡིན། རྟོད་ཀྱི་ཉིང་དུ་ནགས་དེ་ཡོད་པར་ངེས་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་  
 པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་མིད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། འགོད་ཚུལ་ཡོད་འགོད་  
 གང་ཞིག་ལ་རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་མེད་ཡིན་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་པ་  
 ཞིག་འདྲི་ཆུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མོགས་དཔུང་པར་བྱ་བའི་གནས་རྟོགས་དཀའ་བ་  
 ཞིག་གོ།

གཞན་ཡང་། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་སྐྱ་ནག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་  
 རྟོགས་ལ་རྣམ་གནིས་སུ་འདུག་པར་ཐལ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་དང་མི་མཐུན་  
 རྟོགས་གནིས་ཀ་ལ་རྣམ་གནིས་སུ་འདུག་པའི་ནགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་  
 ཐལ། རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་ལས། སྐྱ་ནག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་  
 པ་ནི། གནིས་ཀ་ལ་ཆགས་པར་འདུག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་འབྲེལ་  
 ༡༠༥ལས། ལྟ་བུ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ནག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་ཡིན་  
 ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་མི་མཐུན་རྟོགས་གནིས་ཀར་རྣམ་  
 གནིས་སུ་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
 མཐུན་རྟོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ནག་པ་ཡིན་

ན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྲག་པའི་  
 གློལ་བཏོས་ཏེ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་དེ་དེ་ལ་བྱབ་ཕྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་  
 བྱི་རོལ་གྱི་བྲག་པའི་ངོར་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ནུས་གནིས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ།  
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེའི་ངོར་དེ་དེ་ལ་ནུས་གནིས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་  
 ངོར་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་  
 བ། དེ་ལྟར་བྱབ་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་དེ་འབྲེལ་བྱབ་པའི་ཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉལ་  
 མ་གྲུབ་སྟེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་དེ་དེའི་ངོར་ཉལ་པ་ཡིན་ན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་  
 ཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྩལ་ཕྱ་རབ་དེ་དེའི་ངོར་ལུས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་  
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ངོར་རྩལ་ཕྱ་རབ་དེ་རྩལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།  
 དེའི་ངོར་རྩལ་ཡིན་ན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ངོར་ལུས་  
 ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་འདྲོད་པ་གང་ཞིག རྩལ་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། དེས་དེ་འབྲེལ་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་རིགས་བྱུང་༡༡༧ལས།  
 གནིས་པ་ནི། སྒྲུ་ཆོས་ཅན། ཉལ་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་  
 དོན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གནིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉལ་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་  
 མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གནིས་  
 སུ་འཇུག་པར་བཞག་ཅེ་ན། བྱི་བྲག་པའི་གློ་དང་བསྐྱུན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་བྲག་  
 པས་ཉལ་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉལ་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའང་  
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཉལ་ས་དང་ཕོ་གྲུབ་སྟེ། བྱི་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱ་དེ་ཉལ་  
 པ་དང་། རེག་བྱ་ཅན་དུ་འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག དེའི་དཔེར་བཤེད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན།  
 ཉལ་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གནིས་  
 སུ་འཇུག་པའི་དོན། བྱི་བྲག་པས་ཉལ་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདྲོད། ཉལ་  
 པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདྲོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྩེ་བྲག་པས་རྟག་པ་ཡིན་ལ་ལུས་ཅན་ཡིན་པ་འང་འདྲོད་དེ། རྩེ་བྲག་པས་འབྱུང་  
 བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་དེ་རྟག་པར་ཡང་འདྲོད་ལུས་ཅན་དུ་འང་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་  
 བློ་མི་འཐད་དེ། རྩེ་བྲག་པའི་ལྷགས་ལ། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་རྣམས་དང་། ལུས་ཅན་  
 ཡོན་ཏན་དུ་འདྲོད་ཅིང་། རྣམ་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་  
 དང་། རྩེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་ལས། ཡང་རིགས་གཉེར་འབྲེལ་བ་རྩིས་འབྲང་དང་  
 བཅས་པ། རྩེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཕྱན་ལུས་ཅན་དུ་འདྲོད་པར་བཤད་པ་མི་  
 འཐད་དེ། རྩེ་བྲག་པའི་རོ་བོར་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་མིང་ལུས་ཅན་ཞེས་པ་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་  
 ཕྱན་ལ་འབྲུག་པ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྩེ་བྲག་པས་རེག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིའི་  
 རྩལ་ཕྱན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩྱགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་གྲུབ་ཀྱང་དངོས་པོ་  
 བློ། ཞེས་མོགས་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་  
 རྩལ་ཕྱན་རྣམས་དང་། ལུས་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་འདྲོད་ཅིང་། རྣམ་དང་ཡོན་ཏན་འགལ་  
 བར་རྩེ་བྲག་པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཙང་རྟགས་༡༩༩ལས་ཀྱང་འདི་  
 ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། འོན། རྩེ་བྲག་པས་འདྲོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་  
 ཅན་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་མི་འདྲོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྒྲུ་ཆོས་  
 ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་རྩེ་བྲག་པའི་འདྲོད་པ་  
 ལ་ལྟོས་ནས་ལུས་ཅན་རྩལ་ཕྱན་རབ་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པར་འདྲོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།  
 འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ནས། དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྩྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་  
 ཅིང་། རྩྱག་ཁུབ་དོན་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་ཚུལ་གཉིས་མེད་པ་དང་། ལུས་ཅན་རྩལ་ཕྱན་  
 རབ་རྟག་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འདྲོད་པས་ན་ལུས་ཅན་དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྩྱགས་ཆོས་ཀྱི་བྱ་ཅན་  
 དུ་འདྲོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡང་མ་གྲུབ་བཏུས་ཀྱི་དར་རྟེན་༡༩༩ལས། ཚུལ་  
 རེ་རེ་བའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་གི་དཔེར་ནི། སྒྲུ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར།  
 ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྟགས་ཆོས་གཅིག་བྱ་ཅན་དང་། གནིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་འདྲོད་པ་ལ་སྟོས་ནས་རྟགས་  
 ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྟོག་བྱུང་དོན་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་གནིས་མེད་པ་དང་། ཐམས་  
 ཅད་སོང་བ་མིན་པའི་རྟོག་གི་ཆད་ལ། དངོས་མེད་དང་། རྩལ་སྤྲ་རབ་རྟག་པ་ལ་ཡང་  
 ཡོད་པར་འདྲོད་པས་རྟོག་གཅིག་བྱ་ཅན་ནོ། ཐམས་ནི། རྟགས་ཆོས་དང་རྟོག་གཅིག་  
 མ་གྲུབ་པ་ལ། རྟོག་པ་གཅིག་བྱ་ཅན་ནོ། ཞེས་དང་། རིགས་ཐིགས་དར་རྟེན་༡༡ལས།  
 སྤྱི་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་ནི། གནིས་ཀ་ལ་ཆ་གནིས་པར་འབྱུག་པ་  
 ཡིན་ནོ། རྟེ་ཡང་མི་མཐུན་རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་གཅིག་ ཐམས་པའི་ལས་ལ་འབྱུག་ བྱམ་  
 པ་ལ་མི་འབྱུག་ མཐུན་རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་གཅིག་ བྱམ་མཐུན་ལ་འབྱུག་ རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་  
 མི་འབྱུག་སྟེ། བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལུས་ཅན་གྱི་དོན་  
 ཁས་སྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། ལུང་འདི་གནིས་ཀྱི་དོན་ནི་བྱེ་  
 བྲག་པའི་འདྲོད་པ་ལ་སྟོས་ནས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལུས་ཅན་དུ་ཁས་སྲུངས་པར་སོང་བ་དང་  
 དེ་འདྲོད་པར་དོན་ལ་སོང་སྟེ། དེས་རྩལ་སྤྲ་རབ་རིག་བྱ་ཅན་དུ་འདྲོད་པའམ་ཁས་ལེན་  
 པ་གང་ཞིག་ རིག་བྱ་ཅན་ལུས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་པས་རིག་བྱ་ཅན་ཡིན་ན་ལུས་ཅན་ཡིན་  
 པས་བྱུང་པ་རང་ལུགས་ཆད་བྱུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ དོན་དེ་ཁས་སྲུངས་ན་མིང་དེ་དོན་  
 ལ་ཁས་སྲུངས་ལ་སོང་བར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ། འོན་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་པས་  
 རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྟོག་ཆོས་པ་དང་། ལུས་ཅན་དུ་ཁས་སྲུངས་ནས།  
 ཕྱིས་སུ་དེ་མིན་པར་ཁས་སྲུངས་པ་དེ་དམ་བཅའ་འགལ་བའི་སྒྲིན་ལས་གཞན་ཡིན་པར་  
 ཐམས། དེ་ལ་དམ་བཅའ་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འགལ་བ་དམ་མི་བཅའ་  
 བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འགལ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་  
 པར་ཁས་སྲུངས་པས་དེས་དེ་ལུས་ཅན་དུ་མི་འདྲོད་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་ཆ་ཆད་ཡོད་པའི་  
 ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་དར་རྟེན་༡༡ལས། སྤར་ལུང་ཁས་  
 སྲུངས་ནས། ཕྱིས་དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་སྲུངས་ན། བྱུང་མཐའ་དང་འགལ་བས་འགལ་

ཏྲགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་ལྡན་པའི་རྩལ་གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་  
 པ་ཡིན་ལ། རྩལ་ཕྱ་རབ་ཀྱང་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩལ་ཚོས་པ་དང་། ལུས་ཅན་དུ་ལས་  
 སྒངས་ནས། བྱིས་རྩལ་ཕྱ་རབ་ཚོས་ཅན། རྩལ་ཚོས་པ་མིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མིན་པའི་  
 བྱིར་རོལ་པ་བཞིན་ནོལ་ན། དེ་འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་མི་འཐད་པར་  
 ཐལ། དེ་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དམ་བཅའ་འགལ་བའི་སྒྲིན་ལས་གཞན་དུ་  
 མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ལ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ རྟོད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་དེས། རྟོད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩལ་བྱལ་མར་  
 ཡང་མ་དེས། དེ་བྱིན་ཅེས་གཏུག་པ་མ་དེས་པ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་  
 དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། ཐུན་མོང་གི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས། དང་པོའི་  
 མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཞིག་ རྟོད་དེ་སྐྱབ་  
 པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་དེས། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་  
 ཡོད་པར་མ་དེས། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་དེས་པ་དེ་དེ་  
 ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་ཆད་མས་མ་མཐོང་  
 ཞིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་  
 པའི་མ་དེས་པའི་ཏྲགས། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་  
 པའི་ཆེ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་ཆད་མས་མ་མཐོང་  
 ཞིང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་དེ་འདྲའི་ཏྲགས།  
 སྐྱ་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་  
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་དེ་འདྲའི་ཏྲགས། སྐྱེས་བུ་  
 པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། ལྷ་ལས་ཆེ་འཕོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་

རྟགས་དེ་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་ཡོད། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་  
ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚོད་གཞི་དང་།  
མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཚོད་གཞི་  
ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་  
དེས་རྟོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚོད་གཞི་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་  
ཕྱོགས་གང་དུ་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་  
ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། དཔྱད་ལྡན་ཐུན་སེལ་༡༠༦ལས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་  
ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ལ་མེད་པར་ངེས་  
ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གདམ་ཆོག་སྟེ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་  
པ་ལ། འོན་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་དེ་གང་  
རུང་ལ་མེད་པར་ངེས་པར་ཐུག་ཤིང་། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོད་དེ་གང་  
རུང་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོད་དེ་གང་རུང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
སྟགས་དབྱེད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྟོད་དེ་སྐབ་  
ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག་རྟོད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་  
ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའམ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་  
མ་ངེས་པ་དང་། ལྟག་ལྡན་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་  
དེ། དེ་གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་  
ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་  
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་

རྩལ་གཞིས་ཀ་ལ་བྱེད་དུ་འབྱུག་པའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ནགས། སྤྱ་ནག་པར་  
 སྤྱབ་པ་ལ་རེ་བོང་ར་མེད་པ་དང་ཡང་མཚོན་བྱ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་དེ་གཞིས་ཀ་ལ་  
 རྩལ་གཞིས་སུ་འབྱུག་པའི་དེ་འདྲའི་ནགས། ཕྱི་རོལ་བྱེད་བྱ་པའི་སྤོང་ལ་ལྟོས་ནས། སྤྱ་  
 རྩལ་པར་སྤྱབ་པ་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན། ལྷ་གཅིག་ལྷ་གཞིས་  
 ལྷ་སྤྱང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་ལ་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་  
 སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྩལ་ལ་བྱེད་དང་མེས་མཐུན་རྩལ་ལ་རྩལ་གཞིས་སུ་འབྱུག་པའི་དེ་  
 འདྲའི་ནགས། དུང་སྤྱ་ཚོལ་བྱུང་དུ་སྤྱབ་པ་ལ་མི་རྩག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་  
 རྩལ་ལ་བྱེད་དང་མཐུན་རྩལ་ལ་རྩལ་གཞིས་སུ་འབྱུག་པའི་དེ་འདྲའི་ནགས།  
 དུང་སྤྱ་ཚོལ་བྱུང་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་ལ་མི་རྩག་པ་ལྟ་བུ་ལ། མཚོན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་  
 ལ་སྤྱ་རྩག་པར་སྤྱབ་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པའི་སྤོང་ལ་ལྟོས་པའི་སྤྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱེད་  
 དེ་སྤྱབ་པ་ལ་རྩལ་ཆོས་ཅན་ཅན་དུ་མོང་བའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱེད་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཚོད་གཞི་དང་། དེ་  
 སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྩལ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་དང་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐུན་  
 རྩལ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། རོན་འདི་ལྟར་རྩེ་བཙུན་རྩལ་འབྲེལ་ཀྱི་ལས་གསུངས་པས་ན། དེས་རྩལ་དེ་  
 དེ་འདྲའི་ཚོད་གཞི་དང་མཐུན་རྩལ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་ན། དེས་རྩལ་  
 དེ་དེ་འདྲའི་ཚོད་གཞི་དེ་དང་། མཐུན་རྩལ་དེ་གཞིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་  
 པས་མ་བྱེད་ཀྱི་དང་པོ་དེ་ལྟར་ངེས་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་དེས་རྩལ་མཚོན་  
 བྱ་ལྟ་བུ་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཚོད་གཞི་སྤྱང་མཐུན་རྩལ་མི་རྩག་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ངེས་  
 པའི་དོན་གང་ཟག་དེས་མཚོན་བྱ་སྤྱི་ལྟོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡང་ཡིན། དེས་མཚོན་  
 བྱ་རྩག་པ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་གྱུར་བ་ལ་བྱེད་ལ། གཞིས་  
 པ་དེས་རྩལ་དེ་དེ་གཞིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པར་ངེས་ན། རྩལ་དེ་གཞིས་ཀྱི་གཞི་  
 མཐུན་དུ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་སྟེ།

གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ནི་ད་ཡོད་དེ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གང་ཞིག་ རྟོད་དེ་སྐྱབ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་  
 ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་  
 ཀྱི་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དེ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་  
 ཀྱི་མཆན་ནི། ཅེས་པ་ཏ་ཆེན་རྒྱུ་འབྲེལ་༦༡དང་། རྟོད་པུ་རྒྱུ་འབྲེལ་༡༧༡ལས་  
 གསུངས་པ་འདི་ལྷན་ན་བུ་རྟོད་ལྷ་བ་དེ་ཁ་ནང་བུ་རམ་གོང་བུའི་ཕྱིང་ཏུ་བུར་གཟུགས་  
 ད་ལྷ་བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་ལྷག་ལྷན་ཀྱི་རྟགས་སུ་ཁས་སྐྱབ་ཆོག་སྟེ། མཆན་ནི་ད་  
 འདི་ལྷན་དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༡ལས། གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་མཆན་  
 ནི། དེ་གང་ཞིག་ ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་  
 ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་ལ་མཐོང་བས་མ་བྱུང་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཡང་  
 དག་ལྷག་ལྷན་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ནི་ད་ཡོད་དེ། རྟོད་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གང་ཞིག་ རང་ནི་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་  
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་  
 པར་ངེས། རང་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ། དཔེར་ན།  
 དག་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་རྩ་པོ་འདྲོད་ཆགས་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དག་སྐྱབ་ལྟ་བུ།  
 གཉིས་པའི་མཆན་ནི། དེ་གང་ཞིག་ རང་ནི་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་  
 བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས། རང་ནི་ད་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་  
 སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་རྩ་པོ་འདྲོད་ཆགས་དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དག་སྐྱབ་ལྟ་བུ། དག་  
 སྐྱབ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཞེས་བརྟུན་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་  
 དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་བའི་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་  
 ཟག་གིས། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འཕྱུར་



བ་ལ་ཞེ་ཞིང་། དེ་འདྲེག་ཅང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་  
ཚོམ་བ་བ་ལྷག་མར་ལུས་པའི་དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་  
ཕྱིར།

གཞིས་པ་ངག་སྐབ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྡན་ཞེས་བཞོད་  
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་འདྲེག་ཅང་ཟག་གིས། ཁྱོད་  
དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པས་དེ་སྐབ་ཀྱི་འགལ་ཉགས་སུ་འགྱུར་བ་  
ལ་ཞེ་ཞིང་། དེ་འདྲེག་ཅང་ཟག་གིས་ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་  
བ་བ་ལྷག་མར་ལུས་པའི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་  
ཉིད་དང་སྒྲ་བཤད་འདི་དག་རྩིབ་ཅུན་ནམ་འགྲེལ་ཨ་ཨ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྒྲ་  
བཤད་ལ། ཀྱན་མཁུན་ནམ་འགྲེལ་ཨ་ཨ་ལས། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་། ཉགས་  
དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བས་རྩིས་འགྲོད་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཞེས་བྲུབ། ཕྱོགས་སྐང་ཡན་ཆད་ཀྱི་རང་ལྡེམ་པོ་དང་། གཞན་  
ལྟ་ཀྱན་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཉགས་དེ་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ལ། ཕྱོགས་སྐང་སོགས་  
གྱིས་ལྷག་ལྡན་དུ་འདོད་པས་ཡང་དག་ལྷག་ལྡན་དང་། དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་  
ཞིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བས། དེའི་རྩིས་འགྲོལ་གྲུབ་ལ་ཞེས་བྲུབ་གྲུབ་པར་  
འདོད་ཅིང་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པས་ན་འགལ་ཉགས་སུ་འདོད་ཀྱང་། ལྷག་ལྡན་ཡིན་པས།  
འགལ་བ་ལྷག་ལྡན་ཞེས་བྲུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་ཨ་ཨ་དང་། ར་སྟོད་ཞབས་བྱང་  
གི་ཉགས་རིགས་ཨ་ཨ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཉགས་རིགས་ཨ་ཨ་ནམས་ལས། ཁྱོད་དེ་  
སྐབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཞིག་ཁྱོད་དེ་སྐབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་  
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ནས།  
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དང་། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་

པར་ངེས་ནས། མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་གང་རུང་ཡིན་པ་དེ། ཁྱོད་དེ་  
སྐབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་དང་། ཚད་  
མའི་དགོངས་ཆུན་༡༠༡དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཐུགས་སྤྲུལ་གྱི་རྟགས་རིགས་༡༡ལས་ཀྱང་  
དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ནམ་འབྲེལ་༡༠༨ལས། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་  
པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་ཡིན། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ལ་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས།  
ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་  
ཟ་བའམ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་མཐུན་ཕྱགས་  
ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའམ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གིས་ཀར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་  
གཞི་མཐུན་པ་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་དུ་བཏགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་  
ལྟར་བྱས་ན་ཕྱེ་བུན་ཆུན་དང་རྟོ་རྟའི་གཞུང་སྟགས་དང་འགྲིག་ཅིང་ལེགས་པ་ཡིན་  
ཏེ། ལྷག་ལྷན་གྱི་དོན་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་རྩལ་ལྷག་མ་གཉིས་གང་རུང་དང་  
བྱབ་པ་ཅི་རིགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདི་དག་གི། གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། ཞེས་  
པ་ནས། དེ་ལ་ལྷག་མ་ལྷན་ཞེས་བཞིན། ཅེས་སྟགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བལྟན་  
པའི་ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་དགོངས་སམ་དཔུང་པར་བྱའོ།

སྐྱེས་སྐྱུངས་དམན་པ་བདག་སློའི་སུལ་ནང་དུ།

མ་ངེས་གངས་དང་འདོད་རྩལ་མཚོ་ཆེན་པོ།

ཤོང་མི་རྒྱས་ཀྱང་མཁས་མང་ལེགས་བཤད་ལ།

བརྟེན་ནས་ནམ་བཞག་བྱས་འདི་སྐལ་བ་བཟང་།

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

# ཕྱི་ལོ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྐད་ བཞེད་པ།

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་བཤད་  
པ་ལ་གཞིས། རྟགས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོན་པར་བསྟན་པ་དང་།  
འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་མཐུན་  
ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་འབྲེལ་བ་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་།  
བཀག་པས་བྱུང་པའི་དོན་དང་། མཐུག་བསྟུན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཕྱི་ལོ་འབྲེལ་  
བ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོན་པ་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྐད་བཞེད་པ་དང་། མི་བཞེད་པ་  
ལ་འགལ་བ་བསྟན་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཕྱི་ལོ་འབྲེལ་བ་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་  
ལྟེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཆིག་དོན་དང་། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །

## ཆིག་དོན་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

དང་པོ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ། ཅམ་གྱི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་ལས། །  
ཞེས་པ་ནས། ཅམ་གྱི་འབྲེལ་བ་མཐོང་བ་མིན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རང་རེས། རྟགས་  
མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་འབྲེལ་བ་པར་བཀག་པ་ལ། སློབ་དཔོན་  
དབང་ཕྱག་ལྟེ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་  
མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཕྱི་ལོ་འབྲེལ་བ་པར་སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྐད་གིས་བཞེད་པའི་བྱིར་བེར་  
ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྐད་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་སུ་འགྲོ་ཕྱག་གི་ཕྱབ་  
པ་ངེས་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་  
པའི་བྱིར་བེར་སྟོན་པ་ལ།

ཙ་བར།      གཏན་ཆོག་གི་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལའང་། །  
 དེ་ཡིས་མ་གྲུབ་བསྐྱོད་དོན་དང་། །  
 འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་གཞེན་པོར་ནི། །  
 དེས་པ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བ་དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་ཕྱོག་  
 རྩལ་ཆད་མས་འབྲུབ་པ་ལ་རྟགས་དེ་དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆད་མས་མ་མཐོང་  
 བ་ཅམ་གྱིས་མི་འབྲུབ་པར་སྦྱོར་བ་དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་དེས་པ་  
 ལ་ཕྱོགས་དགོས་པ་སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་རིགས་ཏེ།  
 སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་དེས་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་  
 ཏུ་དེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་མ་ཟད། གཏན་ཆོག་གི་ཡང་དག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་དང་རྗེས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་  
 པ་ཞེས། ཆད་མ་ཀྱུན་བརྟུས་ལས་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཆུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་  
 ལ་མེད་པར་ནི། དེས་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་ལ་རེ་འཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་  
 པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཞེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་  
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་པར་བཞེད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དེས་དགོས་པར་གསུངས་  
 པ་མི་འཐད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་དེ་ཡིས་ཚུལ་གསུམ་  
 ག་རེ་འཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་ལ། དེ་ལྟར་དེས་པ་དགོས་པར་བརྗོད་པ་ལ་ནམ་  
 བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྦྱོབ་  
 པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་ཟུར་ལ་དེས་  
 པ་སྦྱོས་པས་བྱས་པ་དེ་དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞེན་པོར་རྟགས་  
 པ་དང་། དེ་སྦྱོབ་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་ཟུར་ཏུ་དེས་པ་སྦྱོས་པས།

བྱས་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལས་ཕྱོགས་པའི་དོན་འགལ་རྟགས་དང་འགལ་བ་ལྟག་  
ལྟར་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སྐབས་པའི་གཞིན་པོར་རྟགས་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་ཁྲབ་  
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལྟར་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྟོན་པས་བྱས་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་  
འཁྲལ་བ་ཅན་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་ཡང་དག་ལྟག་ལྟར་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སྐབས་  
པའི་མཁའ་སྐྱོང་གི་གཞིན་པོར་རྟགས་པ་ལྟེ་དེ་མ་ཡིན་པར་རྟགས་པའི་ཆེད་དུ་ངེས་པ་  
བརྗོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

### མཐའ་དབྱེད་པ་སྤྱི་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གཞིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། བྱས་པ་དེ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་  
སྐབས་པའི་མཐུན་ཕྱགས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་རྗེས་  
ཁྲབ་ཡིན་པར་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་བསམ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཕྱོད་དུ་ཆད་མགས་མ་ངེས་པར་  
དུ་ཡན་ལག་དུ་དགོས་ཀྱི། གསུམ་པོ་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ཏེ། ཆད་མགས་མ་  
ནི་འདྲི་ལྟར། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་  
པ་དང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་  
བྱས་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དང་། དགག་ཆོས་རྟག་པ་ལ་རྟགས་བྱས་པ་འགོག་  
པའི་ཆད་མ་ནམས་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པའོ། །

གལ་ཏེ་ཆད་མ་བྱི་མགཞིས་ཕྱོད་དུ་སང་བ་ལས། ཆད་མ་དང་པོ་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་  
དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དུང་མདོག་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་དུང་མདོག་སེར་པོ་  
ཡིན་པར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཁྲབ་ཀྱི་པར་ཐལ། དུང་མདོག་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་  
སེར་པོ་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྱུ་པའི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་  
སེར་པོ་ཁོ་ན་འཇུག་པ་རྟགས་མ་གྱུ་བེར་ན། དུང་མདོག་དེ་སེར་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་

པར་ཐལ། རྟག་གི་མཚན་གཞི་དྲུང་མདོག་ཚད་མས་གྲུབ། དྲུང་མདོག་དེ་དག་གི་  
 ཚེས་མེར་བོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་སྔོན་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། དྲུང་མདོག་  
 མེར་བོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ད་ཅང་ཐལ་བ་དེ་ནི་སྔོ་མེར་གཉིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་  
 པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །ཚད་མ་གཉིས་པ་རྟག་གི་མཚན་གཞི་དེ་ངེས་  
 པའི་ཚད་མ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་རྟག་  
 གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཚུགས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ།  
 དགག་ཚེས་རྟག་པ་དང་བསྐྱབ་ཚེས་མི་རྟག་པ་དངོས་འགལ་དུ་ཚད་མས་ངེས།  
 རྟག་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་དགག་ཚེས་རྟག་པ་ལ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྟག་གི་  
 མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱི་རྟག་  
 པ་ཞིགས་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྟག་པ་ལ་ཞིགས་པས་དེ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་  
 ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ན་ཡང་། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྟག་པ་ལ་མི་ཞིགས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་མོགས་པ་རྟག་པ་ཡིན་པའོ་ཞེ་  
 བ། འོ་ན་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་ར་ཡོད་ཅེས་སྐྱས་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཉེས་པ་  
 མེད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་གི་མགོ་དེ་ལ་ར་མེད་པར་ཐལ།  
 དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་བོང་གི་མགོ་  
 ར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་རྟག་པར་ཚད་མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དམིགས་པར་  
 ཐལ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་ན། མི་སྣང་བ་  
 མ་དམིགས་པའི་རྟག་གི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། ལུས་པ་སྣང་བུ་ཡིན་པར་  
 ལས་སྒངས་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མ་བྱབ་པ་མཚམས་ལ་འདོད་  
 བ། རི་བོང་གི་མགོ་དེ་ལ་ར་རྟག་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ར་རྟག་པར་ཚད་  
 མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ར་རྟག་པར་མེད་པར་ཐལ། ར་དེ་  
 རྟག་པར་ཡོད་ན། ཚད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཚད་

མགས་སྐྱོམ་པ་དག་གཞི་རྒྱུ་ལ་རྟག་པ་བྱས་པ་འགྲོག་པའི་ཆད་མ་ཚུན་དུ་འགྲོད་གོས་  
 པ་མེད་ཅེས་ཟེར་ན། གཞུལ་བྱ་དེ་དེའི་རྟག་པ་ལྷན་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་  
 རྟག་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཀྱི་མཆན་གཞི་གཞུལ་བྱ་ཆད་  
 མས་ངེས། དག་གཞི་རྒྱུ་ལ་དང་བསྐྱབ་ཆོས་མི་རྟག་པ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་  
 ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་པའི་རྒྱུ་མཆན་ནི་དག་གཞི་རྒྱུ་ལ་རྟག་པ་དེ་འགྲོག་པའི་  
 ཆད་མ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་  
 པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པ་དེ་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྲབ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མགས་སྐྱོམ་པ་དེ་ཚུན་དུ་འགྲོད་གོས་  
 པར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་ལ་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་  
 ཚུན་དུ་འགྲོད་གོས་པ་གང་ཞིག དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་  
 ངེས་པ་ལ་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དག་གཞི་བྱའི་ཆོས་སྲུག་བཟུང་བ་དེ་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་  
 ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་ལ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་  
 ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་པོ་དེ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ཚུན་དུ་འགྲོད་གོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་  
 ཅིག གྲུ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་  
 བུམ་པ་སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་གི་ཕྱོག་ཁྲབ་ཆད་མས་ངེས་ན། སྐྱོར་བ་དེའི་ཆེས་ཁྲབ་ཆད་  
 མས་ངེས་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲབ་སྐྱབ་བྱེད། རྟག་པ་  
 ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྐྱོར་སྟེ། འོན་ཀྱང་རྟག་པས་སྐྱོར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གནོད་  
 པ་ཅན་གྱི་རྟག་པ་འདི་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟག་པ་པའི་ཆེས་དཔག་  
 གིས། རྟག་པ་བྱས་སྐྱོར་དུ་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འདུག་  
 པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ས་བཅད་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་ས་བཤད་  
 པར་བྱ་སྟེ།

མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚྭ་བྱུང་འབྱུང་པར་འདྲོད་པ་  
དག་གི་བསམ་པ་རི་ལྟར་ཡིན་བཤད་པའི་  
རྣམས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཚྭ་བྱུང་འབྱུང་པར་འདྲོད་པ་དག་གི་བསམ་པ་  
རི་ལྟར་ཡིན་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཚྭ་བྱུང་གི་བྱུང་པ་འབྱུང་པ་འབྲེལ་བ་ལ་  
ལྟོས་པའི་དོན་དང་། རྩལ་གསུམ་འོ་ཤོ་གཅིག་དང་མ་དད་བཤད་པའོ། །དང་  
པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཚུགས་སྐང་གི་སློབ་མ་ཆད་མ་ཀྱན་བདུས་སོགས་ཆད་མའི་གཞུང་  
དོན་ལེགས་པར་མེད་པ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྷེད་དང་སློབ་དཔོན་ཚུགས་སྐང་མ་  
ཕྱོན་གོང་གི་རང་ལྷེ་རྟོག་གི་བ་འགའ་ཞིག་དག་དང་། གཞན་གྱི་ལྷེ་བ་ཕྱི་རྩལ་གྲངས་  
ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ན་ཟེ། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་  
ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་བྱུང་འབྱུང་པ་ཡིན་གྱི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
ཚྭ་བྱུང་འབྱུང་པ་ལ་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་  
ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་  
པའི་ཚུགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་ན་དམིགས་ཅུང་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་བར་ཐུག། དེ་  
ལྟར་ངེས་ན་རྟགས་དེ་དེ་ལ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་ཅུང་བ་ལས་དེ་ལ་ཡོད་པར་མ་དམིགས་  
པའི་སྒྲོན་ས་རྟགས་དེ་དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་མི་མཐུན་ཚུགས་  
མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་ན་མི་མཐུན་ཚུགས་མཐའ་དག་ངེས་དགོས་ཏེ། དགག་གཞི་  
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་འགར་དེ་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་  
རྟགས་འགའ་ཞིག་མེད་པར་ངེས་པ་ལ། དགག་གཞི་མི་མཐུན་ཚུགས་དེ་དག་ངེས་  
དགོས་པས། རྟགས་ལེགས་པའི་གཞི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསལ་  
པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རྩལ་གྱིས་ངེས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མཐའ་



དག་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་ཆད་མ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་མཐའ་དག་ལ་སྟོན་ནས་ཀྱང་མཆིན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞོན་ཕྱེད་དེས་ན། རྟོག་བྱུང་འབྱུང་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་མི་མྱོད་པར་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མཐོང་བ་སྟེ་ངེས་དགོས་ན་ཆད་མ་དེ་ཀྱང་མཆིན་དུ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ་སྟོན་དུ་བསམ་ནས། སློབ་དཔོན་ཕྱགས་སྒྲུང་གི་སློབ་མ་དབང་ཕྱག་སྟེ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། གཞན་སྟེ་ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ཅན་པ་དང་། དཔྱད་པ་བ་དག་གི། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རྟོག་པའི་བྱུང་བ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་རྟོག་པའི་བྱུང་བ་དང་། ཕྱགས་ཆོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་པོ་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་། བསྐྱུལ་བྱ་དེའི་རྟོག་ཕྱགས་སྐབས་པར་ཕྱེད་པའི་ཆད་མཐོང་པར་བརྟེན་པར་འདོད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཅན་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མའི་གཞོན་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚུལ་དང་བཅས་ཚུལ་དྲུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པ་དང་ཚུལ་དྲུག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དེ་དེ་དག་གྱུང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པའི་བྱུང་བ་ཙམ་ལ་འབྱུང་བ་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱུལ་བྱའི་ཆོས་སུ་གང་བཟུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོན་པའི་སྟོན་ཚུལ་གྱི་དོན་ལེགས་པར་ཐུགས་ལ་མ་དགོངས་པ་སྟེ་མ་ཤར་བའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །

རྣམ་བཤད་འདིར་ཚུལ་གསུམ་པོ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཞེས་ཚུལ་དང་པོ་གསུམ་ངེས་པའི་ཚུལ་དེ་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བ་དང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱ་མ་འདྲའི་རྟོག་རྣམ་འབྲེལ་༡༥༩ སོགས་སུ་ལྟ་བོ་དེ་སྟོན་པའི་དེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་ཚུལ་གཞན་

ལྷག་མ་ལྔ་པོ་དེ་སྤྱུལ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་བགྲང་བར་གསུངས། རྩོགས་  
 ཆོས་ཀྱི་དོན་རང་ལུགས་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་དབང་ལྷག་ཕྱེས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་  
 བ་མ། རྗེས་བྱུང་དང་ཕྱོག་བྱུང་ལྟར་མིང་ཅམ་འདོད་པ་མཐུན་ཡང་དོན་གྱི་བྱུང་པར་  
 མི་འདྲ་བར་འདོད་རྒྱུ་ལོགས་སུ་ཡོད། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གཞུང་ནམས་སུ་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་  
 གི་བྱུང་པ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་རྒྱུ་མིང་ཅམ་ལས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གསལ་  
 བར་གསུངས་ཀྱང་རྩོགས་ཆོས་ལ་དོན་གྱི་བྱུང་པར་འདོད་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་གང་ཡིན་གསལ་  
 བར་གསུངས་པ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། རྩོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་རང་ལུགས་  
 དང་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩོགས་ཆོས་ཀྱི་མིང་ཅམ་འདོད་པ་  
 རང་ལུགས་དང་མཐུན་ཡང་དོན་འཛིན་རྒྱུ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། རྩོགས་ཆོས་  
 རྗེས་བྱུང་ཕྱོག་བྱུང་སྟེ་རྒྱུ་དང་པོ་གསུམ་གམིང་ཅམ་འདོད་པ་མཐུན་ཡང་དོན་འདོད་  
 རྒྱུ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོངས་འཛིན་སུར་ཕྱོག་བྱུངས་པ་རིན་  
 པོ་ཆེས་ཀྱན་གཟིགས་པ་ཆ་ཆེན་ཡད་པལ་ལྟན་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་ལུལ་བའི་གསུང་  
 ལན་ལས་དེ་ལྟར་འདོད་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གཙང་རྟགས་ཀྱི་སྤྱི་  
 བྱངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་བྱུངས་པ་རིན་པོ་ཆེས་པ་ཆ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་ལུལ་བའི་  
 གསུང་ལན་ལས། དེའི་ཐུགས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུལ་གཞི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་རྟགས་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པ་མ་དགོངས་  
 ཤིང་། ཚད་མ་མདོ་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་ཀྱང་རྒྱུ་གསུམ་  
 ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་  
 གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་སྟོན་པ་ན་ཡང་། རྒྱུ་གསུམ་རྟགས་ལས་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ལས་  
 མ་གསུངས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་  
 རེས་པར་མ་རྟོགས་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་དང་དཔྱད་པ་བས་རྒྱུ་དུག་འདོད་པ་དེ་ལ་  
 གཞོད་བྱེད་མ་མཐོང་ཞིང་། དེ་ཉིད་འཐད་པར་བཟུང་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་

ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་ལ་བྱག་ལས་མང་མི་དགོས་ཤིང་ཉུང་ན་མི་འདྲ་བར་མཐོང་བས་རྒྱལ་བྱག་  
 བ་ཅན་གྱི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་དྲུང་མ་བཅའོ། དེ་ཡང་སྦྱར་བ་སྒྲིལ་  
 ག་ཅིག་ལ་མཚན་ན། རྟོགས་ཆོས་དང་། རྟོགས་སྤྱོད་ཆོས་ལ་ཕྱི་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་གྱིས་  
 དགོས་པར་འདོད་པས་རྒྱལ་བ་གསུམ་འདོད་ལ། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་གཞི་དུ་ན་གཞན་  
 རྟོན་བསྐྱབ་བྱ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞི་དུ་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་རྒྱལ་གཅིག་དང་།  
 འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་རྟོགས་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མེད་  
 ལ། དེའི་ཕྱིར་གྲངས་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱལ་གཅིག་ཏུ་སྦྱས་སོ། །བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པ་  
 ལ་སྦྱབ་བྱེད་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་ལ་དྲུང་ཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར།  
 ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་རྒྱལ་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་པས་རྒྱལ་བྱག་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །རྒྱལ་  
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཡང་མིང་ཅམ་འདོད་པ་མཐུན་ཡང་དོན་གྱི་འདོད་རྒྱལ་ལ་ཁྱད་པར་  
 ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ན་སྦྱོབ་དཔོན་  
 དབང་ཕྱག་སྡེ་ཡིས་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་འཛོག་རྒྱལ་རང་ལུགས་དང་མི་འདྲ་བར་  
 འདོད་པར་གསུངས་ཀྱང་དེའི་དོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་མི་གསལ་བས་དཔུང་  
 པར་བྱའོ། །

# རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞུག་གི་བྱབ་པ་འབྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོན་ པའི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞུག་གི་བྱབ་པ་འབྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་སྟོན་པའི་དོན་ནི།  
རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པ་པོས་རྣམ་འབྲེལ་རང་འབྲེལ་ལས། མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་  
ནི་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ལོག་པས་གཞན་སྟོག་པར་འདོད་པས་ནི་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་  
འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཏན་ཆོགས་གོ་  
བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པར་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་  
སྟོག་པ་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་ན་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་  
རང་འབྲེལ་གྱི་ལུང་བྲངས་པ་འདིའི་དོན་བཤད་པ་ལ་དང་པོ་གཞུང་ཆོག་ལ་མེད་པ་  
ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་སྣང་བ་ནི་འདི་ལྟར་རང་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་  
ལས་བྱུང་བ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་རྣམ་འབྲེལ་༡༥༥དང་། སྟོན་རྟེན་༡༦པ་ཆ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་  
༤༤སོགས་ལས་ཀྱང་ཆོག་འདི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་༡༤༩ལས། མི་  
དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟགས་སྦྱར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནེ། ཞེས་སོགས་བྱུང་ལ། རང་  
འབྲེལ་༡༡ལས། མི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་  
སོགས་བྱུང་། གཞུང་ཆོག་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་གཞུང་ཀྱན་ལས་ཆོག་མཐུན་པར་བྱུང་དོ། །རང་  
འབྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆོག་འདིའི་དོན་ནི། སྟོན་རྟེན་༡༦དང་རྗེ་བཙུན་རྣམ་འབྲེལ་༡༥༦དང་།  
རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་༡༤༩རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྲེལ་བར་བྱེད་ན། བྱས་པའི་  
རྟགས་ཀྱིས་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་བྱས་པ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་  
ཕྱོགས་ལ་མི་དམིགས་པ་འཕམ་ཆད་མས་མ་མཐོང་བ་ཅམ་སོགས་རྟགས་ཡང་དག་གང་  
དང་གང་ཡིན་ན་ཡང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་ཐམས་ཅད་ནི།

རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟགས་པ་འཕངས་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་  
 འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོག་ཁྱབ་  
 མི་འབྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ངེས་པ་  
 ལ་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་  
 ལོག་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ལས་གཞན་ནམ་ཐ་དང་དྲ་ཐུར་པའི་རྟགས་བྱས་པ་ཕྱོག་  
 པར་འཐུར་པའི་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་པའི་དོན་ཕྱོག་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་སོང་བར་འདྲོད་  
 དགོས་ལ། དེ་འདྲོད་པས་ནི་དེ་འདྲའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ངེས་པ་ལ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་བྱས་  
 མི་རྟག་དེ་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་སྟེ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་  
 བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་སོང་བར་འདྲོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟར་འདྲོད་པར་བྱ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། གཏན་ཆོགས་བྱས་པ་  
 ཆོས་ཅན། རྒྱད་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་  
 མ་ཡིན་པར་འཐུར་བར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་ཚལ་བས་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་  
 ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་ཕྱོག་ཁྱབ་འབྲུབ་པ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་  
 འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་འཁོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས། ཞེས་པའི་དོན་  
 དང་། སྦྱར་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་སོང་བ་མེད་པར་  
 བོ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟོགས་སུ་འགྲོ་བའི་ཁྱབ་པ་དང་། ཕྱོག་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ངེས་པ་  
 མེད་དེ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་པ་དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས་རྟོགས་ཁྱབ་དང་  
 ཕྱོག་ཁྱབ་སོགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན་ཆད་མ་ཀྱང་བཏུས་ལས་  
 ཚལ་གསུམ་གའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ལྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 རོ། །ཞེས་སོགས་རང་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་རུང་ཟད་བཤད་ན།  
 དེ་ལ་ཕྱིར་ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བདག་གཅིག་འབྲེལ་དང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གཉིས་  
 སུ་གྲངས་ངེས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་

རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་གྱི་ནམ་དུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་སྒང་དགོས་ཏེ། སྤ་  
བ་ཆོས་ཅན། རྟེན་མེད་དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་པར་ནི། རྟེན་དེ་དང་ཐ་དད། མེད་  
ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་ལོག་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་  
ལ། མེ་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུ་བ་ལོག་པ་ལྷིང་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་། མེ་  
མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་གཞི་འགར་དུ་བ་ལོག་མ་ལོག་སྟེ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་  
ནས་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་བ་པའི་རྟོག་པའི་དོར་མེ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་མེད་མཆན་མའི་རྒྱ་  
མཆོར་དུ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་ན་རྟགས་དེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་།  
ཡང་མེད་དུ་མེས་འགྲོ་སྟེ་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་དགོས་པར་ལྷིང་མངོན་སུམ་གྱིས་དཔེ་  
ཀྱང་། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལྟ་བུའི་གཞི་འགར་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ལ་ལྟན་པའི་རྟོག་  
པའི་དོར་ཐེ་ཆོམ་དེ་སྟོག་པར་བྱེད་པ་ལ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་  
པ་ན་རྟགས་དེ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་  
སོ། །

དེ་བཞིན་དུ། བ་བ་སྟེ་ཨ་ག་རུ་དང་། མིང་གི་འབྲེལ་བ་ནི། ཨ་གར་མིང་  
དང་ཐ་དད། མིང་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་ཨ་གར་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་ལས་འགྲུབ་ཅིང་། གཞི་  
འགའ་མིང་མེད་པའི་བྲག་རྫོང་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་ཨ་གར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་པའི་རྟོག་པའི་  
དོར་གཞི་དེར་དེ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་མིང་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་  
བྱ་བ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཨ་གར་སྒྱར་གྲོག་པོ་མིང་ཡིན་པར་  
སྒྲུབ་པ་ལ་ཨ་གར་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་  
ཡང་དག་ཡིན་པར་འགྲུབ་སོ། །སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོག་པས་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟགས་རྒྱལ་  
ནི། དཔེར་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དེ་  
སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་  
སྟོག་སྟེ་མཆན་ནིད། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་

པ་ཚྭ་པ་དེ་རང་གི་ཚྭ་གསལ་གཅིག་བྱས་མི་རྟག་དེ་གཉིས་ཐ་དང་ཡིན་པར་ནི་སྐབས་  
 གྱི་ཚྭ་པ་འདི་རྒྱ་དྲུག་བྱས་པའི་དོན་སྤྱི་དང་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་མ་མོར་ཤར་པའི་རྟག་པ་  
 ཉམས་སུ་ཐུང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟག་པ་དེ་དངོས་སུ་རྟག་པ་འདི་ཤུགས་  
 ལ་གྲུབ་ཅིང་། འབྲེལ་བའི་དོན་ཚྭ་དེའི་ཟུར་ཕྱི་མ་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་གྱིས་  
 བྱས་པ་ཚྭ་པའི་ཚུལ་ནི། མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་གཞི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་  
 པའི་བྱས་པའི་རྟག་པ་གྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚྭ་པ་སྐྱབ་ཕྱིན་གནོད་པ་ཅན་  
 གྱི་རྟག་པ། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་ཕྱིན་  
 ལུས་པ་གང་རུང་གིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་  
 ཅིང་དེ་འདྲའི་རྟག་པ་ཅན་ཆེས་དཔག་དེས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྤྱི་ཤོད་དུ་ཆེས་ལྷག་  
 ཆད་མས་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེའི་  
 བྱང་གི་ཐ་མཛེས་སུམ་པ་དག་གཞིས་རྟག་པ་ལ་རྟག་པ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་ཚུན་  
 དུ་འགྲོ་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ནོ། །

བྱས་པའི་རྟག་པ་གྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཚྭ་གི་ལྷག་པ་ལྟེ་  
 ཆེས་ལྷག་དང་ཚྭ་ལྷག་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་པ་གྱི་མཆན་གཞི་བྱས་  
 པ་ལྟ་བུ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ལྷག་པའི་དོན་ནི། བྱས་  
 པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ལྷག་པའི་ཏེ། རང་ནི་དེ་གྱི་རྟག་པ་གྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་  
 དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། རང་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་པ་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་  
 རང་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་ལྷག་པའི་ཏེ། རང་ནི་དེ་གྱི་རྟག་པ་གྱིས་དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གྲུབ། རང་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟག་པ་ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་  
 བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ལ་མེད་པ་ཁོན་རང་ཅས་པ་  
 དེ་ཡིན་ལ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཚྭ་གི་ལྷག་པ་དེ་ངེས་པ་ལ་

ཐུར་གོང་དུ་བཤད་པའི་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་ཕྱོགས་མི་རྟག་པ་ཕྱོགས་པའི་གཞི་  
རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་འགྲོད་གོས་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་  
གི་ཁྲུབ་པ་དེ་ངེས་པ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་འགྲོད་གོས་པ་  
གང་ཞིག་འབྲེལ་བ་དེ་ངེས་པ་ལ་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་འགྲོད་གོས་  
པ་ཡིན་ནོ་ལྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། གཤམ་ཏེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་  
ན་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། རྟག་  
པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་ཁྲུབ་ཡིན་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་  
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་འགལ་བས་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲུབ་ཆད་  
མས་ངེས་པ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་ཕྱོགས་ཆད་མས་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་སྔར་  
བ་ལ་མི་སྟོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་རུང་  
གིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་བྱས་པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་ཉེ་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་  
སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་  
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་བྱས་པ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་  
གྲུབ་པ་སྟེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ཅེས་པའི་མཆམས་ལ་མ་ཁྲུབ་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་  
ཁྲུབ་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་རྟག་  
སྟོང་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པ་གང་ཞིག་མཆུང་བ་པའི་ཕྱིར།  
རྟགས་དང་པོ་ཁས། གཞན་ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
པའི་ཕྱི་ཆོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་  
རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་དེས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་  
ལ་བྱས་སྟོང་གི་ཁྲུབ་པ་ངེས་སམ་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན། རྗེས་དཔག་དེས་དེ་ངེས་སོ་ཟེར་



ན། ཚུལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་སྒྲུལ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱད་  
 གི་ཚུལ་བྱང་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས། ཚུལ་  
 བྱང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་དེས་པར་ཐལ།  
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཚུལ་བ་ལས་བྱང་བའི་སྒྲུལ་མི་རྟག་པས་  
 ཁྱབ་པ་དེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་ནི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་  
 མ་ཁྱབ་པོ། །ཁ་ཅིག་གི་བརྟག་པ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། འདོད་ཟེར་ན། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་  
 ཚོལ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་སྒྲུལ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩིས་ཁྱབ་  
 དེས་པའི་ཆད་མས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྱབ་རྟོགས་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚུལ་སྒྲུལ་རྟག་  
 པར་ཆད་མས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཐུར་གྱི་བརྟག་པ་ཕྱི་མ་རྩིས་དཔག་དེས་  
 རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་གི་ཁྱབ་པ་དེ་མ་དེས་ཟེར་ན། དེ་  
 ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུལ་རྟག་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཆ་བའི་རྟགས་  
 དེའི་ཕྱོག་ཁྱབ་སྒྲུབ་བྱེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས། རོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་རྟགས་ལ་  
 བརྟེན་ནས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་སྒྲེས་ཤིང་ཆ་བའི་རྟགས་བྱས་  
 པས་སྒྲུལ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མ་དེས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ། རྟག་  
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པ་སྟེ་ཡོད་པར་དོགས་སམ་  
 མི་དོགས། རང་ལུགས་ལ་དེར་དོགས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལ་དོགས་སོ་  
 ཟེར་ན། ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་བྱས་པ་སྒྲུལ་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ལ་  
 འཇུག་པར་དོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེའི་  
 རྒྱད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུལ་རྟག་  
 པར་སྒྲུབ་པའི་རྩིས་སྤྱོད་ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པ་དེ་ལྟར་དེས་པ་ཡིན་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོན་  
 ཤིག་མེད་ལྟར་བསམས་ཀྱང་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་  
 ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཅིང་འདོད་ལན་ཡང་འདེབས་པ་ཡིན། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་

དེས་བྱས་པའི་རྟག་སྒྲིལ་གྱི་ཕྱོག་ཁྱུང་མ་རྟོག་ས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར།  
 འདྲོད་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྤོང་སྟེ། དོན་བྱེད་རྩལ་པས་སྤོང་པའི་བྱིར།  
 ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་དེ་སྤྱོད་པ་ཕྱོག་ཁྱུང་བྱེད་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟག་སྒྲིལ་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། རང་ལྷག་ས་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། རྩེ་བཅུན་རྣམ་  
 འགྲེལ་ཀུན་ལས། བྱས་པའི་རྟག་སྒྲིལ་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་བྱི་ཆོས་ཡང་དག་གི་  
 རྩེད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྤོང་དུ་རྟོག་ས་པའི་རྩེ་དཔག་གིས་བྱས་རྟག་སྒྲིལ་སྤྱི་རྟག་པར་  
 སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་ཁྱུང་རྟོག་ས་སམ་མ་རྟོག་ས་ཞེ་ན། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྤོང་སྟེ།  
 དོན་བྱེད་རྩལ་པས་སྤོང་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་འདི་བྱས་རྟག་སྒྲིལ་སྤྱི་རྟག་  
 པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་ཁྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྟག་སྤྱོད་རྣམ་དག་ཡིན་ཀྱང་། བྱས་རྟག་སྒྲིལ་  
 སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་བྱི་ཆོས་རྣམ་དག་གི་རྩེད་ཀྱི་ རྟག་པ་བྱས་སྤོང་དུ་རྟོག་ས་པའི་  
 རྩེ་དཔག་གིས་བྱས་རྟག་སྒྲིལ་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོག་ཁྱུང་མ་རྟོག་ས་ཏེ། དེས་  
 བྱས་རྟག་སྒྲིལ་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྩེ་བྱུང་མ་རྟོག་ས་པའི་བྱིར། དེས་བྱས་པ་  
 རྟག་སྤོང་དུ་མ་རྟོག་ས་པའི་བྱིར། དེའི་རྩེད་ཀྱི་རྟག་པ་སྤྱོད་པའི་བྱས་སྤོང་དུ་རྟོག་ས་པའི་རྩེ་  
 དཔག་གིས་སྤྱོད་པ་བྱས་པ་རྟག་སྤོང་དུ་མ་རྟོག་ས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་ངེས་དར་  
 རྒྱུ་ཀུན་ལས། གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟག་ས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩེ་དཔག་འདིས་སྤྱོད་པའི་  
 པའི་འབྲེལ་བའི་ཕྱོག་ས་གཅིག་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟག་པ་  
 ལ་མེད་ངེས་སུ་རྟོག་ས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟོག་གཏན་ཆོག་ས་དེ་བྱས་པའི་འགོད་ཚུལ་  
 ལ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྤྱོད་པའི་བྱས་  
 པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་སྟོན་ཡང་། རྟག་པ་བྱས་སྤོང་དུ་རྟོག་ས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་  
 པ་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་རྟོག་ས་རྩལ་པ་མ་ཡིན་པས་གཞི་བྱས་པ་དང་ཆོག་ས་དགོས་པ་ཡིན་  
 བྱེད་ཞེས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་གི་དྲག་ས་མ་དྲག་ས་གཉིས་ལས་མ་དྲག་ས་  
 ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་རྟག་སྒྲིལ་སྤྱི་རྟག་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་བྱི་ཆོས་ཡང་

དག་དེ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འདྲུག་པར་དོགས་པར་ཐལ།  
 ཚྱལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚྱལ་སྐྱེ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚྱལ་ཡང་དག་དེ་ཚྱལ་བྱུང་གི་གསལ་  
 བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རྟག་པ་འདྲུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།  
 དེ་ཚྱལ་བྱུང་གི་སྐྱལ་རྟག་པ་འདྲུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་ལུགས་ལ་མ་བྱུང་  
 བོ། །ཁོ་ན་རེ། སྐར་ཕྱི་བརྟགས་པ་ངེས་མ་ངེས་དང་དོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཞེས་པ་  
 བཤྲོད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞིང་མ་དོགས་པ་ལ་ཞེས་པ་མེད་དགོས་པ་སྟེ། ཚྱལ་  
 བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚྱལ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚྱལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་  
 རྟེན་དུ་རྟགས་པའི་རྩིས་སྟེ་དཔག་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་  
 མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འདྲུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅིད་པར་ཁས་ལེན་  
 དགོས་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་ཚྱལ་དེ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་  
 འདྲུག་པར་མི་དོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་གཅིད་པར་འདོད་ན། དེ་འདྲའི་  
 ཕྱི་ཚྱལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚྱལ་བྱུང་ཡིན་ན་རྟག་པས་སྒྲོང་པའི་བྱུང་པ་ངེས་པའི་ཆད་  
 མ་དེས། ཚྱལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་ཡོད་པར་འཛིན་  
 པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆད་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཆད་དགོས་ན། དེ་  
 འདྲའི་ཆད་མ་དེས་ཚྱལ་བྱུང་གི་སྐྱལ་ཡང་རྟག་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་  
 ཆད་དགོས་པས། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚྱལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་བྱུང་པའི་ཆད་མས།  
 ཚྱལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་  
 ཞེ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། རང་ལུགས་ལ་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལོ། །དེ་  
 ལྟར་ཕྱི་ཚྱལ་ཡང་དག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་རྩིས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཆད་མས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆད་ཀྱང་། སྤྱིར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་བྱུང་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་  
 ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆད་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེས་ཅན་ན།  
 མ་བྱས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྐྱབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་

འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སྤོང་བའི་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་  
 རྩིས་བྱལ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་མཆོད་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩི་བཅུན་ནམ་འབྲེལ་ཧ་ཧ་ལས། ཚེ་ལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚེ་ལ་སྒྲུ་  
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩིས་བྱལ་འཇལ་བའི་ཆད་  
 མས། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། འདོད་  
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཉིས་པ་ལ་ན་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ། ཞེས་པས་འཆད། འདོད་ཀྱི་  
 ཐལ་འགྱུར་དེ་ནམས་གཞོད་བྱེད་ཏུ་མི་འཇུག་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་ཕྱི་མ་ལ་འདོད་ལ་ན་ཐེབས་  
 པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སྒྲིར་རྩིས་བྱལ་འཇལ་  
 བའི་ཆད་མས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མ་བྱས་  
 པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་སྒྲུབ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་  
 དག་ཏུ་སྤོང་བའི་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩིས་བྱལ་  
 འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། བཞོད་པ་གང་ཞིག་གཉིས་  
 ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པ་འཕམ་སྟན་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ། ཁོ་ན་ལ། འོན་ཀྱང་པ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟགས་པ་  
 དེའི་ཆོད་ཀྱི་ཚོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཚེ་ལ་བྱུང་གི་སྒྲུ་མི་རྟག་  
 པར་རྟགས་པའི་རྩིས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་བཅད་ཤེས་སུ་ཐལ། རང་འབྲེན་  
 བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྒྲུ་མས་ཚེ་ལ་སྒྲུ་ལ་རྟག་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་  
 ཟིན་ནས་ཆད་མ་དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་བསྐྱར་བཟན་ནས་  
 སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱལ་པ་མེད་དེ། བཅད་  
 ཤེས་ཡིན་པ་ལ་རང་འབྲེན་གྱི་ཆད་མ་སྒྲུ་མས་རྟགས་ཟིན་གྱི་དོན་དེ་ལ་ཆད་མ་སྒྲུ་མས་  
 རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དེ་ལ་འཇུག་པ་དགོས་གྱི། དེ་འབྲེན་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་  
 གྱི་དོན་ལ་བཟན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་

རེ། དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱ་རྟག་ས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཆད་མ་སྡུ་མས་རྟག་ས་  
 ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འདུག་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཚུལ་བྱུང་གི་རྟག་ས་ལས་  
 ཚུལ་བྱུང་གི་སྐྱམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་གྱི་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟག་ས་  
 གྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེས་ཚུལ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་རྟག་ས་པ་གང་ཞིག་རྒྱུད་དེ་འདྲའི་  
 རྟག་ས་གྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་སྡུ་མ་དེས་རྟག་ས་ཟིན་པའི་དོན་ཚུལ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་ལ་  
 འདུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་རྟག་ས་གྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཆོས་  
 ཅན། རྒྱུད་གྱིས་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་རྟག་པས་སྟོང་བ་རྟག་ས་པར་ཐལ། རྒྱུད་  
 ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ལ་སྟོ་ཁ་ཚུགས་པའི་སྟོ་ནས་ཚུལ་སྐྱ་དེ་ལ་རྟག་པ་ཡོད་  
 འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚུལ་སྐྱ་དེ་ལ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུགས་ཆོས་འཇལ་  
 བྱེད་གྱི་ཆད་མས་སྟོ་ཁ་ཚུགས་ཤིང་དེའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟག་ས་འགྲོ་བའི་བྱབ་པ་  
 འཇལ་བའི་ཆད་མས་ཚུལ་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ཡོད་འཛིན་གྱི་སྟོ་འདོགས་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ་  
 ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱབ་པ་མེད་དེ། ཆད་མ་དེས་ཚུལ་སྐྱ་ལ་སྟོ་ཁ་ཚུགས་པའི་སྟོ་ནས་དེ་  
 རྟག་སྟོང་དུ་རྟག་ས་པ་ལ། ཚུལ་སྐྱ་དེ་རྟག་པས་སྟོང་བའི་བྱུང་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་  
 ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོ་ཁ་ཚུགས་པའི་སྟོ་ནས་དེ་རྟག་སྟོང་དུ་དེས་དགོས་པས་ན། དེ་  
 སྐྱབ་གྱི་རྟག་ས་གྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྟོ་ཁ་ཚུགས་པ་མེད་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟག་ས་འགྲོ་སྟོག་གི་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན་  
 ཚུལ་སྐྱ་ལ་སྟོ་ཁ་ཚུགས་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་ཚུགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དེ་དེ་  
 ལ་སྟོ་ཁ་ཚུགས་བྱུང་སྟོ་ཁ་ཚུགས་ཚུལ་རྟག་ས་ཚུལ་བྱུང་གི་བྱུང་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་  
 ཚུལ་གྱིས་སྟོ་ཁ་ཚུགས་པ་ཡིན་པ་ལས། རྟག་པས་སྟོང་བའི་བྱུང་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་  
 གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྟོ་ཁ་ཚུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱས་པའི་རྟག་ས་གྱིས་  
 སྐྱམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་གྱི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་རྟག་  
 དཔག་ཆད་མ་དེས། རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་

པའི་བྱབ་པ་དེས་སམ་མ་ངེས། དེས་དེ་ངེས་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུ་  
 གྱི་བྱས་པ་ཡིན་ན་རྟག་པས་སྤྲོད་པའི་བྱབ་པ་དེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དེས།  
 བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྲོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་  
 པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྤྲོད་  
 རྟག་པས་སྤྲོད་པའི་བྱབ་པ་ཡང་དེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་  
 འདྲོད་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲོད་རྒྱུ་གྱི་རྗེས་བྱབ་  
 ཆད་མས་དེས་པ་ན། སྤྲོད་རྟགས་སྤྲོད་དག་གི་བྱ་རྟག་པ་ཆད་མས་ཞིགས་པར་  
 འགྱུར་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར་ན། རང་ལུགས་ལ་མ་བྱབ་པའི་ཚུལ་འོག་  
 ཏུ་གསལ་ལོ། །སྤྲོད་ཀྱི་བྱ་རྟག་པ་ཕྱི་མ་ཆད་མ་དེས་རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་  
 བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྲོད་པར་མ་ངེས་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲོད་རྟགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཞོག་བྱབ་  
 སྤྲོད་ཀྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྲོད་ཀྱི་ཞོག་བྱབ་  
 ཀྱིས་དེ་སྤྲོད་ཀྱི་བྱ་རྟག་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ། བྱས་པའི་  
 བྱད་པར་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ལ་འབྱུག་པར་དོགས་ཤིང་དེ་ལ་འབྱུག་པ་མ་ཞིགས་  
 པར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེའི་རྒྱུ་གྱི་རྟག་པ་བྱས་སྤྲོད་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པ་བྱས་  
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྲོད་པར་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་  
 རྒྱུ་ལ་བྱས་པའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ལ་འབྱུག་པར་འཛིན་པའི་སྤྱོད་དོགས་  
 གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་གཞན་ཡང་མེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་  
 འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་དེ་བྱས་པ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲོད་རྟགས་སྤྲོད་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འབྱུག་  
 པར་དོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་བྱས་རྟགས་  
 ཀྱིས་སྤྲོད་རྟགས་སྤྲོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཞོག་གི་བྱབ་པ་དེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་  
 འགྱུར་བར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

དེའི་ལན་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་དོགས་པ་དེའི་སྒྲིལ་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་  
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟག་པ་བྱས་སྒྲིལ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེས། རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་  
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྒྲིལ་བར་ངེས་པས་ན། དེ་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྒྲིལ་  
 ཏུ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཀྱང་ཁྱད་གཞི་བྱས་པའི་སྒྲིལ་ཏུ་སྒྲིལ་རྟག་པས་སྒྲིལ་པ་རྟགས་  
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་  
 སྒྲིལ་བར་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲིལ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་  
 དག་དེས་བྱས་པ་དེ་སྒྲིལ་ཀྱི་རྩིས་ཁྱད་ཡིན་པར་ངེས་པ་ན་དེ་སྒྲིལ་ཀྱི་དགག་བྱ་སྒྲིལ་  
 པ་ཆད་མས་ཁྱེད་པར་མི་འགྱུར་དེ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིལ་  
 རྟག་སྒྲིལ་ཀྱི་རྩིས་ཁྱད་པའི་ཆད་མ་དེས། ཁྱད་གཞི་བྱས་པའི་སྒྲིལ་ཏུ་སྒྲིལ་  
 རྟག་པས་སྒྲིལ་བར་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། སྒྲིལ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་བ་ལ་རྟག་པ་མ་  
 ཁྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་ལན་འདེབས་ལ། ལན་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་བྱས་པ་རྟག་སྒྲིལ་  
 ཏུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྒྲིལ་  
 པར་མ་རྟགས་སོ་ཁྱེད་ཟེར་ན།

དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་ལས། རིགས་པ་དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འདི་ལྟར་  
 རིབ་འདྲི་བར་བྱ་སྒྲིལ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིལ་རྟག་སྒྲིལ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ། བྱས་  
 པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ངོ་མོར་གྲུབ་པར་དོགས་པར་ཐལ། ཕྱི་  
 ཚོལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་རྟག་སྒྲིལ་ཏུ་རྟགས་པའི་རྩིས་དཔག་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་  
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྒྲིལ་བར་མ་རྟགས་པ་གང་ཞིག་རྩིས་དཔག་དེ་ལས་  
 གཞན་པའི་དོགས་པ་དེ་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གཞན་ཞིག་དེའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་  
 དོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་བྱ་ལ་བྱམ་པ་དང་སྒྲིལ་  
 ཏུ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིལ་རིགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡོད་པའི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་རྟག་པའི་སྒྲིལ་

པའི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡང་། བྱས་པའི་སྡེང་གི་རྟག་པ་དང་།  
 ལྷམ་བུའི་སྡེང་གི་རྟག་པ་ལོགས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྡེང་ཡོད་པའི་གྲངས་དེ་སྡེང་ཅིག་འདོག་ཆུ་  
 ཡོད་པས་ན། ཕྱི་ཚེས་དེའི་རྒྱད་ལ་བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་རྟག་པས་སྡོར་  
 པར་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོད་ཡང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཚོལ་བ་དེས་སྐྱ་  
 རྟག་པ་ཙམ་གྱིས་སྡོར་བར་ངེས་ཀྱང་། སྐྱ་དེ་བུམ་པའི་སྡེང་གི་རྟག་པ་དང་ལྷམ་  
 བུའི་སྡེང་གི་རྟག་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱའི་སྡེང་གི་རྟག་པ་དང་པི་མང་གི་སྐྱའི་སྡེང་  
 གི་རྟག་པ་ལ་ལོགས་པའི་རོ་ཐོར་མ་གྲུབ་པར་མི་རྟོགས་དགོས་པས། དེའི་ཆོད་  
 ཚོལ་བ་དེ་སྐྱ་དེ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་གི་རོ་ཐོར་གྲུབ་པར་  
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ་སྡེ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཚོལ་བ་དེ་དེ་ལ་རྟོགས་པར་  
 གཤམ། སྐྱ་རྟག་སྡོར་རྟོགས་པའི་ཚོལ་བ་དེས་སྐྱ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་  
 གིས་སྡོར་བར་མ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་རྟག་སྡོར་དུ་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་ལས་གཞན་  
 སྐྱ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་འདོན་གྱི་རྟོགས་པ་གཙོད་བྱེད་ཅིག་  
 དེའི་རྒྱད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྡོར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་  
 དེས་རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྡོར་བར་མ་རྟོགས་པ་གང་  
 ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། བྱས་པས་སྐྱ་མི་  
 རྟག་སྐྱུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚེས་ཡང་དག་དེ། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་གི་  
 རོ་ཐོར་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་གཤམ། དེ་རྟོགས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་  
 པ་འདྲུག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་གཤམ། དེ་སྐྱའི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འདྲུག་  
 པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་དེ་མེད་པར་གཤམ། དཔེར་ན། ཕྱི་ཚེས་དེ་སྐྱའི་བྱས་  
 པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་རྟོགས་ཀྱང་། ཕྱི་ཚེས་དེ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་  
 དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་  
 ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།



དེ་ལ་གནོད་ཕྱིད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་། སྤྱི་འཇལ་བའི་  
 ཆད་མ་དེས་ཀྱང་། སྤྱི་དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་ལོག་པར་གོ་བ་ཡིན་ཡང་། སྤྱི་  
 དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱས་པ་དང་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་མ་བྱས་པ་སོགས་ལས་ལོག་པར་མགོ་  
 བར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་དཔག་དེས། བྱས་པ་སྤྱི་འཇལ་སྟོང་  
 དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལྟར་མ་གོ་བས་ན་སྤྱི་འཇལ་པའི་ཆད་  
 མས། སྤྱི་དེ་མཐའ་གཅིག་དུ་སྤྱི་ལོན་ཡིན་པར་མི་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་  
 སྤྱི་མ་ལ་ཅིག་ཁྱེད་ལ་ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་ལན་མི་ཐེབས་པའི་  
 ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ལ་ཅིག་གིས། བྱད་གཞི་སྤྱི་ལ་རྟག་པ་ཡོད་ཙམ་དུ་འཛིན་  
 པའི་སྤྱི་འདོགས་ཆོད་ན། སྤྱི་དེ་རྟག་པའི་ལྟོག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྟག་  
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པར་དམིགས་པའི་སྤྱི་འདོགས་ཆོད་  
 དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ན། སྤྱི་དེ་རྟག་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་བར་ངེས་ན་ཡང་།  
 སྤྱི་དེ་རྟག་པའི་ལྟོག་པ་དེས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་  
 གིས་སྟོང་བར་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་ལྟར་སྤྱི་འདོགས་མ་ཆོད་པ་དང་  
 མ་ངེས་པ་ཡིན་ན། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་བྱས་པ་སོགས་ཡུལ་གང་དང་  
 གང་ལ་ཡང་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྤྱི་  
 འདོགས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་  
 མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་དེ་མཐའ་དག་ངེས་དགོས་པ་  
 གང་ཞིག་དེ་མཐའ་དག་སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཆད་མ་གཅིག་གིས་ངེས་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར།  
 རྟགས་ས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པ་རྟག་  
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཆན། ཆད་མ་དེས་  
 རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་རྟོགས་ན་

དེ་མཐའ་དག་དེས་པ་ལ་སྟོན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟག་ས་  
 དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བ་འབྲུབ་  
 པར་འདོད་པའི་སྟོབ་དཔོན་དཔང་བྱག་སྟེ་སྟོགས་ཀྱི་གཞུང་དེ་རང་ལུགས་སུ་ལེགས་  
 པར་བཅུགས་ནས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་རང་ལུགས་ལ་  
 ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས་ན་དེ་བདེན་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་པོ་ཅག་རང་ལུགས་  
 ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དོགས་པ་མེད་མོད་ཀྱི། རིགས་པའི་གནས་ལ་ལེགས་པར་ཞིབ་དུ་  
 མ་སྦྱངས་པ་བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་དེས་བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་  
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་མ་རྟོགས་པ་སྟོགས་སུ་འདོད་པའི་ཁ་ཅིག་གང་  
 དག་གིས། ཆད་མའི་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་སྟོག་ཆགས་སྟེ་བའི་མཆོང་བ་གཉིས་  
 གཅོད་པ་ན་སོ་སོར་གཅོད་པ་ལྟར། བྱས་པ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་དེས།  
 བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་། བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟག་པར་འཛིན་  
 པའི་སྟོ་འདོགས་སྟོགས་གཅོད་མི་རྣམས་པར་སྟོ་འདོགས་དེ་དག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་  
 ལྟགས་སུ་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཁ་ཅིག་དེ་དག་ལ་ཁྱོད་གྱིས་གཞོད་བྱེད་འདི་སྟོན་  
 བྱིག

རང་ལུགས་ལ་ཆད་མས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་ཚུལ་སྟེ་བའི་མཆོང་བ་གཅོད་པ་ལྟར་  
 མི་འདོད་པ་དེས་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱའི་རྟག་སྐབ་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བ་བྱེད་གཞོད་  
 པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་དེས། རྟག་  
 པ་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་བར་ངེས་པ་ན། རྟག་པ་དེ་བྱས་པའི་སྟོན་པ་དེས་བྱུང་  
 པར་དུ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བ་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་  
 བོ། །ཁོ་ན་རིགས་ཀྱི། སྐྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟག་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་  
 ཆོད་ན། རྟག་པ་དེ་སྐྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་བྱེད་བྱག་གམ་གསལ་  
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་ཆོད་ཀྱང་། རྟག་པ་དེ་

སྤྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུས་སྤྱོད་པ་ངེས་ན། རྟག་པ་དེ་སྤྱི་བྱས་པ་ངེས་ཀྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་  
 བྱེ་བྲག་གམ་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྱོད་པ་ངེས་མི་དགོས་སོཞེ་ན།  
 དེ་གཞིས་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་མཚུངས་པས་ན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་  
 ལེགས་པར་བྱེ་ཞིག

གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། ཤ་བ་སྦྱར་ཀྱོག་པོ་ཆོས་ཅན། ཤིང་  
 ཡིན་ཏེ། ཤིང་དུ་སྦྱར་བའི་ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་  
 ཡང་དག་དུ་ཁས་སྐངས་ན་ཞེས་པ་ཅི་ཡོད་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་  
 སྦྱར་བའི་ཤ་བ་རང་ཅན། གཞི་དེ་ཤིང་ཡང་ཡིན། ཤ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་  
 དུ་ངེས་དགོས་ལ། གཞི་དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་དུ་ངེས་ན། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་མ་ངེས་  
 པ་འགལ་བས་ན། རྟགས་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་བྱུང་ན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་བསྦྱབ་  
 བྱ་དེ་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་ཤ་བ་སྦྱར་ཀྱོག་པོ་ཤིང་དུ་ངེས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་  
 བ། ཁོ་ན་གཞི་དེར་ཤིང་མེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེར་ཤིང་ཤ་བ་  
 མེད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་སྦྱར་བའི་ཤ་བ་  
 ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། སྦྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེས། སྦྱ་ཡང་ཡིན་རྟག་པ་  
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱི་དུ་པར་ངེས་ནས། སྦྱ་ཡང་ཡིན་ཤར་ན་ཡོད་པའི་  
 རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྤྱི་དུ་པར་མ་ངེས་པ་འགལ་བས་ན། བྱས་  
 པ་རྟག་སྤྱོད་དུ་ངེས་པ་ན་བྱས་པ་སྦྱའི་རྟག་སྤྱོད་དུ་ཡང་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་  
 རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། གཞི་དེ་སྤྱི་རྟག་པ་ལྟ་བུས་སྤྱོད་པར་ངེས་པ་ན། གཞི་  
 དེ་རྟག་པ་དེའི་བྱེ་བྲག་གམ་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྱོད་པར་ངེས་པའི་  
 བྱབ་པ་བྱུང་བོ། །

གནོད་ཕྱིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་བ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ཐུར་བའི་ཤ་བར་  
 ཚད་མས་ངེས་ན་གཞི་དེ་ཤིང་དུ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་ན། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་པར་ཚད་  
 མས་ངེས་ན་གཞི་དེར་ཤིང་ཤ་བ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་  
 ན། རྟག་ན་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་པ་ཚད་མས་ངེས་ན། བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་  
 རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱ་བ་པ་ཚད་མས་ངེས་པར་འཐུར་བས་བྱ་བ་པར་ཐལ། བྱ་མ་མཁའ་  
 རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་ན་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་ན། སྤྱི་བྱས་  
 པར་ཚད་མས་ངེས་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རང་ལུགས་  
 ལ་མ་བྱལ། རྟགས་དེར་ཐལ། ཞོང་དུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདོད་  
 མི་བྱས་ཏེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་རྩིས་བྱ་བ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་མོགས་གསུམ་སྟེ་ཚད་མ་དུ་སྟོན་དུ་འགོ་  
 དགོས་པར་གོང་དུ་དཔྱད་པའི་སྐབས་དང་འགལ་ལོ་སྟེ་འགལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་  
 པ་མི་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་ཚད་མས་ངེས་ན་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་  
 དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ་ཞིན། ཁ་ཅིག་ཚུད་ཀྱི་ཚ་བའི་ཐལ་འཐུར་དེའི་རྟགས་གསལ་གཉིས་  
 ལ་བྱ་བ་པ་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་སྟེ། བྱ་མ་མཁའ་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་ན་ནམ་མཁའ་  
 མ་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་ན། སྤྱི་བྱས་པར་ཚད་མས་ངེས་ན་སྤྱི་མི་རྟག་  
 པར་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པས་བྱ་བ་པར་འདོད་ཀྱི། རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱ་བ་པ་  
 ཚད་མས་ངེས་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱ་བ་པ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པས་བྱ་བ་པར་  
 མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་དོ། །

བྱས་པ་དེ་སྤྱི་བྱས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་རྩིས་བྱ་བ་ངེས་པ་  
 ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་པར་ནམ་བཤད་འདིར་གསུངས་པ་ལྟར། རྟམ་ངེས་དར་རྟེན་  
 ༡༡༧ལས། རྩིས་སུ་འགོ་རྟོག་གི་བྱ་བ་པ་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་དུ་དགོས་དཔྱད་པ་ནི། གང་ན་  
 ཆོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་

ཆད་མ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་  
 པའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་གསུམ་ངེས་པར་དགོས་ལ། གསུམ་ལས་མང་  
 བ་མི་དགོས་པས་གསུམ་ཁོ་ནར་གྱངས་ངེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཆན་  
 གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་  
 ཆོག་ན། ཏུང་དེ་ཚུན་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། ཏུང་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཡོད། ལེར་  
 བོ་ལ་འཇུག་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲོད་མི་རྒྱས་པ་ནི་ཚུ་ལེར་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་  
 གྱི་དངོས་འགལ་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆོགས་ཡང་  
 དགག་ཞན་ལ་ཡང་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེ་དགོས་པ་རི་ལྟར་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟོས་  
 མེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་ཤུས། བྱས་པ་འཛིག་ངེས་སུ་གྲུབ་པ་  
 མ་ཡིན་ན་མཁེན། དེ་ལ་ཡང་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེ་འདྲོད་སྤུབ་པ་ངེས་པར་དགོས་པར་ཤེས་  
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

## རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་གི་ཁྲབ་པ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ རོན་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏུང་མདོག་ཆོས་ཅན། ཚུན་པོ་ཡིན་  
 ཏེ། ཏུང་གི་མདོག་ཡིན་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཏུང་མདོག་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ཚུན་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་ཆོས་དང་བསྐྱབ་  
 ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པས་ཡིན་ཞིང་ཆད་མ་གཞན་གཉིས་དེ་ལ་ཡོད་  
 པའི་ཁྲབ་པར་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ངེས་པ་ལ་དགག་ཆོས་བསྐྱབ་  
 ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མི་དགོས་པར་ཆད་མ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ན།  
 ཏུང་མདོག་དེ་རྟགས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚུན་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་

པའི་གནོད་ཕྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏུང་མདོག་གི་རྟགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་ཆོས་  
 དང་བསྐྱབ་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་མི་རྩལ་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་དགག་ཆོས་སྡོན་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་བསྐྱབ་ཆོས་སྡོན་པོ་གཉིས་  
 བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཀྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་དགག་ཆོས་དང་  
 བསྐྱབ་ཆོས་དེ་ལ་སྒྱར་དགོས་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏུང་མདོག་ཆོས་ཅན། སྡོན་པོ་ཡིན་  
 ཏེ། ཏུང་མདོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྟགས་སྒྱུར་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་ཆད་མ་གཅིག་  
 དེ་མེད་པར་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་ན་གནོད་ཕྱེད་དེ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 སྒྱུར་བ་དེ་གཞིར་བཞག་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཆད་མ་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་  
 དགོས་པ་གྲུབ་ཀྱང་དགག་ཆོས་བསྐྱབ་ཆོས་དངོས་འགལ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དགོས་པ་མ་  
 གྲུབ་ཟེར་ན། ཏུང་མདོག་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏུང་མདོག་སྡོན་པོར་སྐབས་པའི་  
 རྗེས་ཀྱི་གྲུབ་པར་ཐལ། ཏུང་མདོག་ཆད་མས་ངེས། དེ་མེར་བོ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས་པ་འདི། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ཀྱང་ལས། ཡང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ངེས་  
 པའི་ཆད་མ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་ན།  
 ཏུང་དེ་སྡོན་པོ་ཁོན་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། ཏུང་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཡོད། མེར་བོ་ལ་འཇུག་  
 པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདོད་མི་རྩལ་པ་ནི་སྡོན་པོ་བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཀྱི་དངོས་  
 འགལ་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱུན་ཏུ་ལས། ཆད་མ་བར་བ་  
 མེད་པར་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྟོན་གི་ཀྱབ་པ་འགྲུབ་ན། ཏུང་ཆོས་  
 ཅན། སྡོན་པོ་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་མེར་བོ་ལ་ཁེགས་པའི་  
 ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་དོན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་འདི་  
 ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་དོན་སྒྱུར་ནི། བཅ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཏུང་གི་རྟགས་  
 ཀྱིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏུང་མེར་བོར་སྐབས་པའི་རྗེས་ཀྱི་གྲུབ་པར་ཐལ། ཏུང་ཆད་མས་  
 གྲུབ། ཏུང་སྡོན་པོ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གཅང་རྟགས་ཏུ་ལས། དགག་

བྱའི་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་ཆད་མ་སྡུ་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཇེས་འགྲོ་དང་ཕྱོག་པའི་བྱབ་པ་འབྱབ་ན། དུང་དཀར་གྱི་རྟགས་གྱིས་ཆོས་དུང་གཡས་འབྲེལ་མེར་བོར་སྐྱབ་པའི་ཇེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱབ་པ་འབྱབ་པར་ཐལ། རྟགས་དུང་དཀར་ཆད་མས་གྲུབ། རྟགས་དུང་དཀར་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱོན་པོ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་དུང་མདོག་ཆོས་ཙན། མེར་བོ་ཡིན་ཏེ། དུང་མདོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དུང་མདོག་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མེར་བོ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་པར་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཆད་མགས་མ་གྱིན་དང་ནས་དགག་ཆོས་བསྐྱབ་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དང་།

ཡང་དེ་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་འགོག་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཕྱོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་དུང་མདོག་འགོག་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཕྱོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་དུང་མདོག་ཡོད་པ་འགོག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་དུང་མདོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུང་མདོག་ཡིན་ན་ཕྱོན་པོ་མ་ཡིན་པ་ས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། སྤྱིར་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་ཕྱོན་པོ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཕྱོན་པོ་མ་ཡིན་པ་འདྲིག་དགོས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྡེ་མེར་གང་རུང་གཅིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་ན་ཅིག་ཤོས་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྤྱིར་དུང་མདོག་གི་རྟགས་དེ་སྐྱབ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྐབས་འདིར་སྡེ་མེར་གཉིས་དགག་ཆོས་བསྐྱབ་ཆོས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་ནད་དང་མཁྱིམ་ནད་གང་རུང་གིས་མནར་བའི་དབང་གིས་གཞི་དེའི་དུང་མདོག་ལ་འབྲུལ་བའི་ནད་པ་དེ་ལ་རྒྱུད་ནད་དང་མཁྱིམ་ནད་གང་རུང་གིས་མནར་བའི་དབང་གིས་དུང་མདོག་དེ་འབྲུལ་བར་སྡང་བ་བརྟགས་པའི་

ཆེད་དུ་སྒྲན་པ་མ་ཁས་པས། ནད་པ་དེར་དུང་མདོག་དེ་སྤྲེལ་གང་དུ་སྒྲང་བར་བརྟགས་  
 པ་ན། སེར་པོར་མི་སྒྲང་ན་རྒྱང་ནད་ཀྱིས་སྤྲོན་པོར་སྒྲང་དགོས་པ་དང་སྤྲོན་པོར་མི་སྒྲང་  
 ན་མཁྲིས་ནད་ཀྱིས་སེར་པོར་སྒྲང་དགོས་པས་ན། དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་སྤྲོན་པོ་དང་སེར་  
 པོ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བ་ན་ཅིག་ཤོས་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འཛོག་པའི  
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གྲང་ཐང་ལ་ཁྲུ་སྤྲོས་ཀྱི་རྟགས་རིགས་  
 ༡༠༦ལས། དེ་ནི་རྩེ་བརྟན་པའི་སྤྲོན་མའི་སྐུ་ཞོགས་སྐུ་གོང་མའི་དོགས་ལན་ལས། དཔེར་  
 ན་རྩ་དཀར་པོ་ལས་གཞན་ཞེས་པས་ནག་པོ་དང་། གསེར་མདངས་སེར་པོ་ལས་གཞན་  
 ཞེས་པས་སྤྲོན་པོར་གོ་བ་ལྟ་བུའི་སྐབས་ཡོད་པ་ལ་བསམ་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་  
 པ་ལྟར། རྒྱང་མཁྲིས་གང་རུང་གི་དབང་གིས་ཤར་གྱི་དུང་མདོག་ལ་འབྲེལ་བའི་ནད་  
 པ་རྒྱང་མཁྲིས་གང་གི་དབང་གིས་སྒྲང་བ་བརྟགས་བྱིར་སྒྲན་པ་མ་ཁས་པས་དེ་ལྟར་བཀོད་  
 པ་ན་སེར་པོར་མི་སྒྲང་ན་རྒྱང་གིས་སྤྲོན་པོར་སྒྲང་དགོས་པས་དེ་འདྲའི་སྐབས་སུ་སྤྲོན་པོ་  
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སེར་པོ་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་འཛོག་པས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་རྟེན་  
 ཆེན་ལས། དེ་ལ་འདྲོད་མི་རུས་པ་ནི། སྤྲེལ་པ་ལྟོན་སྒྲངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་  
 དུ་མ་གྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་  
 པོར་བའི་ནད་གི་རྩ་དཀར་ནག་གང་ཡིན་ཟེས་པ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དཀར་པོ་ཡིན་ཏེ།  
 སྤྲོད་དེའི་ནད་གི་རྩ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པས་དགག་བྱའི་ཆོས་ནག་པོ་ལ་ཞེགས་  
 འགྲོ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར། དཀར་པོ་མ་ཡིན་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོང་  
 དུས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་  
 རིགས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉེར་ལེན་གྱི་ཐུང་པོ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ཏེ།  
 གང་ཟག་གི་བདག་དུ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་  
 རྩེས་བྱུང་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་ངེས་པར་སྤྲོན་དུ་འགྲོད་དགོས་པར་ཐལ།



འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བསྐྱབ་  
བྱའི་ཆོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་  
འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྐྱུག་དང་བཟུང་བ་དང་བསྐྱབ་  
བྱའི་ཆོས་སྐྱུག་དང་བཟུང་བ་དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་སྐྱུག་དང་བཟུང་བ་དང་བསྐྱབ་  
བྱའི་ཆོས་སྐྱུག་དང་བཟུང་བ་དེ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུ་བ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་  
ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟེན་བྱུང་ངེས་པ་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་  
དགག་བྱའི་ཆོས་སྐྱུག་དང་བཟུང་བ་དེ་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་  
དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པར་རྣམ་ངེས་རྟེན་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གོང་གི་མ་བྱུང་མཆའ་ས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་  
ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་ཡོངས་གཅོད་  
ལ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་རྣམ་བཅད་ལ་ཞེགས་པའི་སྟོན་ན་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་དགོས་  
པས་དེ་གཉིས་ཡོད་དགོས་ལ། རྟགས་ཡང་དག་དེའི་དགག་ཆོས་དེ་དང་བསྐྱབ་ཆོས་དེ་  
ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་  
གཅིག་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་དེ་རྣམ་བཅད་ལ་ཞེགས་  
པའི་སྟོན་ན་རྟགས་ཡང་དག་དེའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱུག་དང་བཟུང་བ་དེ་དེའི་དགག་བྱའི་  
ཆོས་སྐྱུག་དང་བཟུང་བ་དེ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ལ་འཛོག་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དགག་  
ཆོས་དང་བསྐྱབ་ཆོས་དེ་དངོས་འགལ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་མ་བྱུབ་  
པ་དཔེར་ན་ཡོད་པ་མེད་པ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དངོས་

འགལ་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཀྱི་བྱས་པ་  
ལ་ཆད་མ་དེ་གསུམ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་སྟགས་ལས་  
གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲི་དུ། དེ་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་མང་བ་དགོས་  
པར་ཐལ། དེ་ངེས་པ་ལ་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་  
བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་གཞི་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཆད་མ་དེ་གཉིས་  
ནི་ཆད་མ་གསུམ་པོ་དེ་གང་གི་ནང་དུ་ཡང་མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་  
ལྟ། དེ་ངེས་པ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་གང་ཞིག་འབྲེལ་  
བ་དེ་ངེས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་སྒྲུ་དང་པོ་དེར་  
ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཕྱོད་དུ་སྤང་བས་  
ཀྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཀྱི་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པ་  
སྒྲིབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་གི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་  
བྱེད་ཀྱན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞོང་དུ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་གཞི་  
ངེས་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟགས་སུ་བགྲང་མི་དགོས་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་  
དགག་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་སྤང་བར་གོ་ན།  
ཆད་མ་དེ་ཕྱོད་དུ་སྤང་བར་གོ་བས་ཀྱབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་རྟགས་ཀྱི་མཆོད་གཞི་  
ངེས་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡང་ལྟགས་སུ་བགྲང་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་  
སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་འགོག་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་སྤང་བར་གོ་ན་  
དེ་ཕྱོད་དུ་སྤང་བར་གོ་ནུས་པས་ཀྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟགས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་གསུམ་  
ལས་མང་བ་དགོས་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་  
ཕྱིར་སྟགས་ཟེར་བ་ལ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་དཔྱད་ལྡན་ལུགས་ལ་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བ་  
ཀྱབ་པ་གྲུབ་པའི་སྤར་ངེས་དགོས་ན། ཞོང་དུ་རྗེས་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་

གྱི་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆད་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ནམ་ཞེ་  
 བ། སྟོན་མེད་དེ། སྤར་ཆད་མ་གསུམ་གྱི་གངས་པེས་སྒྲིམ་པ་ནི་ཆད་མ་གང་གིས་རྗེས་  
 རྒྱབ་དེས་པའི་ཡན་ལག་གམ་རྗེས་རྒྱབ་གྲུབ་པ་ལ་དེས་པར་ཆད་དགོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་  
 པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་དེས་པ་དང་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ལྟ་བུ་ནི་རྗེས་  
 སུ་འགོ་ཤྱག་གི་རྒྱབ་པ་གང་གིས་དེས་མ་དེས་དཔྱད་པའི་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དངོས་ཀྱི་  
 རྗེས་རྒྱུན་ཡིན་པས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་རྒྱབ་དེས་པ་ལ་རང་ཉིད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་  
 དཔྱད་པར་གོ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་འདི་ལ་དོགས་པ་འདི་  
 ཡོད་དེ། བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་  
 རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་རྒྱབ་དེས་པ་ལ་ཁྱོད་སྟོན་དུ་སྤང་བར་དཔྱད་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་པའི་  
 རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁྱོད་དེ་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆད་མའི་རྗེས་རྒྱུན་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པས་ན་  
 ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་རྒྱུན་བྱིམ་རྗེས་རྒྱབ་དེས་པའི་ཆད་མའི་དོ་བོར་སོང་ནས་རྗེས་རྒྱབ་དེས་དགོས་  
 པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་རྒྱབ་དེས་པ་ལ་རང་ཉིད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་དཔྱད་པར་  
 སྤང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགག་  
 བྱའི་ཆོས་རྟག་པ་ལ་རྟགས་བྱས་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེ་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་  
 རྒྱབ་དེས་པ་ལ་ཁྱོད་སྟོན་དུ་སྤང་བར་དཔྱད་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འབྲེལ་བ་  
 རྒྱབ་དེས་པའི་རྗེས་རྒྱུན་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་  
 སྟོན་དུ་སྤང་བར་དཔྱད་པ་ལ་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་དང་རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་  
 དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེའི་རྗེས་  
 རྒྱུན་སྤྲུལ་གང་ཞིག འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་རྗེས་རྒྱབ་དེས་པའི་རྗེས་རྒྱུན་སྤྲུལ་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་དེས་པའི་  
 སྟོན་སྟགས་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆད་མའི་  
 རྗེས་རྒྱུན་སྤྲུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འབྲེལ་བའི་དོན་ཤྱག་དེ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་འབྲེལ་

བ་ངེས་པའི་ཚད་མའི་རྩལ་རྒྱན་སྒྲུབ་མཁའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་  
ཚད་མ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩལ་ཁྱེད་པའི་ཚད་མའི་རྩལ་རྒྱན་སྒྲུབ་མཁའ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་  
བའི་དོན་སྟོན་དེ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་དེའི་རྩལ་རྒྱན་སྒྲུབ་མཁའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
མི་རྟག་པ་སྟོན་པའི་གཞི་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་དེ་མཁའ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་ཁྱེད་པའི་ཚད་མའི་རྩལ་རྒྱན་སྒྲུབ་མཁའ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

རང་ལུགས་ལ་རྩལ་ཁྱེད་པའི་ཚད་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་པར་  
གངས་ངེས་ཞེས་པ་ནི་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་གངས་ངེས་དང་མུང་གསུམ་སེལ་བའི་  
གངས་ངེས་སུ་མི་འདོད་པས། རྩལ་སྤྱི་དང་ཉིས་མགོ་སྟགས་ཚོད་མ་ཚོད་གང་གི་དབང་  
དུ་བྱས་ཀྱང་། རྩལ་ཁྱེད་པའི་ཚད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་  
པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱེད་པར་མི་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩལ་ཁྱེད་པའི་  
ངེས་པར་དུ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་སྟོབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་སྟེང་གཞན་སྟེ་སྟགས་ཀྱིས་  
དེ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་མི་སྟོས་སོ་སྟོས་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཙོ་བོ་དེའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚད་  
མ་དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པས་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་  
ངེས་ཡིན་ན་མ་སྟུ། སྤྱིར་གངས་ངེས་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྩལ་མཛོན་སུམ་ལེའུའི་རྒྱུ  
ལེལས། དེའང་སྤྱིར་རིགས་ཀྱི་གངས་ངེས་དང་། དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་གངས་  
ངེས་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གངས་ངེས་ཚུལ་སྟགས་མང་  
དུ་ཡོད་པ་ལས། ཞེས་དང་། སྟེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སུན་སེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་  
གངས་ངེས་ལ། ཤེས་བྱ་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མུང་གསུམ་  
སེལ་བ་དངོས་འགལ་གཙོད་པའི་གངས་ངེས་དང་། རྩལ་དཔག་ལ་རང་དོན་དང་གཞན་  
དོན་རྩལ་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བཤད་པ། དོན་ལ་རྩལ་དཔག་ཡིན་ན་རང་དོན་  
རྩལ་དཔག་ཡིན་པས་ཁྱེད་པའི་དབང་གིས་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་

བཤད་པ་ལྟ་བུ་དགོས་པ་ཅན་གྱི་གྲངས་ངེས་དང་། རྩིས་ཀྱི་སྒྲིལ་བུ་དེ་དག་ཏུ་མ་ངེས་ཀྱི་དང་།  
 རིགས་བསྟན་དེ་དག་ཏུ་འདྲ་བར་ངེས་པ་ལ་བསམས་ནས་དེ་དག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་  
 བཤད་པ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡར་ཕྱིན་བྱུག་ཏུ་གྲངས་ངེས་པར་  
 བཤད་པ་ལྟ་བུ་རིགས་བསྟན་བའི་གྲངས་ངེས་དང་། ཁ་ཅིག་ཆད་མ་དེ་བྱེ་གཞིར་བྱས་པ་  
 ལ་ཡང་མངོན་རྟེན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མ་གཞན་དེ་བྱེར་བར་སྒྲུབ་དང་། ཁ་  
 ཅིག་གཞིས་སུ་དེ་བྱེར་མི་བྱུང་བར་སྒྲུབ་པའི་ལོག་རྟོག་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ལ་གཞིས་སུ་  
 གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ལོག་རྟོག་བསྒྲིག་པའི་གྲངས་ངེས་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་།  
 དེ་དག་ལས་དངོས་འགལ་གཅོད་པའི་གྲངས་ངེས་ལ་ནི། ཆོས་དེ་དེ་གཞིས་སུ་གྲངས་  
 ངེས་ན་དེ་གཞིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པ་སྲིད་པ་སྒྲིལ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་  
 ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ཀུན་ལས། འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི་  
 རྩིན་དུ་འགྲོད་དགོས་པ་ནི་རྩིས་བསྟན་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདི་  
 ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ཚུལ་དེ་བྱུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་ཆད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་  
 གྱི་རྩིན་དུ་འགྲོད་དགོས་པ་གསུང་གང་ནའང་བྱུར་ཅི་མ་ཡང་མེད་ལ་རིགས་པས་ཀྱང་མི་  
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞུགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩིས་བྱུབ་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་རྩིན་དུ་འགྲོ་  
 མི་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། ལུང་དེའི་དོན་ནི། གྲང་ཐང་ཨ་ཁུ་སྒྲོལ་གྱི་རྟགས་རིགས་  
 ལས་༡༠༩ལས། བྱས་པ་ལྟ་བུ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་རྩིན་  
 དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྩིས་བྱུབ་ངེས་པའི་རྩིན་དུ་འགྲོད་དགོས་ཀྱི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་  
 རྩིས་བྱུབ་ངེས་པའི་རྩིན་དུ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་འགྲོད་དགོས་  
 པའི་ཕྱིར་ཀྱི། དེ་ངེས་པ་ལ་དེའི་མཆན་ཉིད་ངེས་པ་རྩིན་དུ་འགྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་འདིར་གནོད་པ་ཅན་གྱི་རྩིས་  
 དཔག་དེས་རྟག་པ་བྱས་པ་ཅི་མ་གྱི་སྒྲིལ་བུ་དེས་ན་ཕྱོགས་དེས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་

གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྱོད་བ་དེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་སྐོག་ས་གསུང་ས་  
པའི་དོན་ལ་དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། རྟག་པ་བྱས་སྤྱོད་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་  
པ་བྱས་སྤྱོད་དུ་དེས་པ་ན་རྟག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྤྱོད་གིས་བྱུང་  
པ་དེས་པར་ཐལ། དེས་རྟག་པ་བྱས་སྤྱོད་དུ་དེས་ན་རྟག་པ་བྱས་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་  
བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྱོད་བར་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་  
བྱུང་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པས་  
སྤྱོད་པའི་བྱུང་པ་དེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་དེས་སྐྱའི་བྱས་  
པ་རྟག་སྤྱོད་དུ་དེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་  
སྐྱུང་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་འཇལ་པའི་ཆད་མ་དེས། སྐྱ་རྟག་སྤྱོད་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་  
སྐྱའི་བྱས་པ་རྟག་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱུང་ཀྱི་  
བསྐྱུང་བ་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ལང་། ཅ་པར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆེས་དཔག་དེས་བྱས་  
པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་སྲིད་པར་མ་དེས་པའི་བྱེད་། དེར་ཐལ་  
ཆེ་འཛད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་༡༡ལས། དེ་དག་གི་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གནོད་པ་ཅན་  
གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེས་དཔག་དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་  
དག་ལ་སྲིད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི་མི་སྲིད་པར་དེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་།  
ཆད་མའི་བརྗོད་བྱང་ཆེན་མོ་༩༩ལས། ཞེན་རྒྱུན་མེད་དེ། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་  
དེས། བྱས་པ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་མི་སྲིད་པ་མ་དེས་གྱང་  
འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྒྱས་ཤིང་། རྟག་པའི་བྱང་པར་ལ་སྒྲོ་འཇུགས་  
པའི་ཆོ་བྱས་པས་སྟོང་བའི་དེས་པ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།  
སྟེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་མེལ་༡༡༠ལས་གྱང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དེས། བྱས་པ་  
རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་མ་དེས་གྱང་། འཇུག་

པར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདྲིལ་བཅད་ཅིང་། བྱས་རྟག་པའི་བྱད་པར་ལ་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་  
 ཅམ་གྱིས་ཆད་མ་གཞན་ལ་བསྟོས་མེད་དུ་དེ་ཉིད་བྱས་པས་སྟོང་བའི་ངེས་པ་འཛིན་པ་  
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞོང་གི་ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་རྩ་མས་ལ་བྱུབ་  
 པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩ་མ་ངེས་དར་རྟེན་༡༩༥༥དང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༤༤གཞིས་ལས།  
 དེ་དག་གི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས། རྟག་པའི་  
 གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འབྲུག་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདྲིལ་བཅད་ཀྱང་།  
 བྱས་པས་སྟོང་བའི་བྱུབ་པ་མི་ངེས་ལ། གལ་ཏེ་ངེས་དགོས་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུབ་  
 པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས། བྱས་པ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ། རྟག་པས་སྟོང་  
 པའི་བྱུབ་པ་ངེས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་  
 རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ངེས་བསྒྲུབ་བྱ་བྱུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པའི་གསལ་  
 བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུབ་པ་སྒྲའི་བྱས་པ་དང་ཚོགས་པ་གཞལ་བའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལན་འདི་ནི་ཁ་ཅིག་དེའི་ཁས་སྲུངས་ལ་འབྲིས་  
 བས་ལན་འདི་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས་རང་ལུགས་ཀྱི་ལན་དངོས་  
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གི་ཁས་སྲུངས་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་བྱས་པའི་  
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྟོན་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུབ་  
 པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ངེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུབ་  
 པ་ངེས་ན། སྒྲའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུབ་པ་ངེས་མི་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཁ་ཅིག་ལྟར་  
 ན་དེ་ལྟར་ངེས་དགོས་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཆད་མ་ངེས་བྱས་  
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུབ་པ་ངེས་པ་ན། སྒྲའི་བྱས་པ་ལ་  
 སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།  
 ཆད་མ་ངེས་དེ་ལྟར་བྱུབ་པ་ངེས་ན། སྒྲའི་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་པ་གཞལ་བྱར་

བྱས་པའི་ཕྱིར། ཀླགས་ཁས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་  
བཅའ་ཐའ་དག་ལ་མི་ཀླག་པས་བྱབ་པ་སྤྱི་བྱས་པ་དང་ཚོགས་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
ཞེས་གསུངས་པའི་ཀླགས་འདི་ཁ་ཅིག་གིས་ཁས་སྤངས་ཀླགས་སུ་གོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ནམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་སྤྱི་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་ན་སྤྱི་བྱས་  
པར་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཚད་ཀྱང་། སྤྱི་སྒྲོང་བ་ངེས་ན་དེས་  
བྱས་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་གིས་སྒྲོང་བ་ངེས་མི་དགོས་མེད་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་  
ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་དེ་རང་ལུགས་སུ་ཐལ་བར་འཇུག་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཁ་ཅིག་གི་ཁས་སྤངས་ལ་འབྲིས་པ་ཡིན་པ་ནི། ཀྱན་མཁྱེན་ནམ་འབྲེལ་  
༡༥ ལས། བྱས་ན་མི་ཀླག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་  
དབྱེ་བཅའ་ཐའ་དག་ལ་ཀླག་པས་སྒྲོང་བས་བྱབ་པ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་  
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་ཀླགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཀླག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཀླགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇལ་བའི་  
ཚད་མ་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བྱུབ་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བཅའ་  
དག་ལ་མི་ཀླག་པས་བྱབ་པ་སྤྱི་བྱས་པ་དང་ཚོགས་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱོབ་  
ན་བྱོབ་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བཅའ་ཐའ་དག་ལ་སྒྲོ་  
འདོགས་བཅད་ཟེན་ཅིང་། སྤྱི་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཅོགས་པའི་ཕྱིར། ཀླགས་གཉིས་སོང་། ཞེས་  
པའི་ཀླགས་འདི་ཁ་ཅིག་གི་ཁས་སྤངས་ལ་སོང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ན་མ་སྒྲུབ་སྟེ།  
ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་བྱས་ན་མི་ཀླག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་  
བའི་དབྱེ་བཅའ་ཐའ་དག་ལ་ཀླག་པས་སྒྲོང་བས་བྱབ་པ་ངེས་ན་སྤྱི་མི་ཀླག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་  
བྱ་བྱུབ་པའི་བྱོབ་པར་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་ཚད་མ་དེས་  
བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བཅའ་ཐའ་དག་ལ་མི་ཀླག་པས་བྱབ་པ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་  
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་མཁྱེན་ནམ་འབྲེལ་༡༥ ལས། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། བྱས་ཀླགས་  
ཀྱིས་སྤྱི་མི་ཀླག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཀླག་པས་བྱབ་པ་



རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་ཁྱད་གཞི་བྱས་པའི་  
 རྟེན་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་  
 པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་  
 ཅིང་། འདྲོད་མི་ནུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་བྱས་པའི་  
 དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་རྟོགས་ཀྱང་བྱས་  
 པའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་ནས་ཁྱད་གཞི་བྱས་པའི་རྟེན་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་  
 མ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུལ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་  
 ཁྱབ་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ཀྱང་  
 དང་། རིགས་རྒྱན་ཀྱང་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པའི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་དུ། ཡང་བྱས་ན་  
 མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་  
 མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་སུ་རྒྱུག་ཀྱང་། སྒྲིབ་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་  
 ངེས་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲིབ་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་ཁ་ཚུགས་པ་མེད་  
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། ཚུལ་བྱུང་  
 གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པས་རྟོང་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་ཀྱང་། ཚུལ་བ་ལས་  
 བྱུང་བའི་སྒྲུལ་ལ་རྟག་པས་རྟོང་བའི་ཁྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་པས། ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་  
 རྒྱན་ཀྱང་ལས། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་  
 པའི་ཆད་མ་དེས་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་ཀྱང་། སྒྲིབ་ཀྱི་བྱས་པ་ལ་སྒྲོ་  
 ཁ་ཚུགས་ནས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་ཚོགས་པ་ཆད་  
 མའི་ལུལ་དུ་སོང་བ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་དགོས་པར་སེམས་སོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། ཞེས་རྣམ་  
 ངེས་དར་རྒྱུ་ཀྱང་ལ་ན་གསལ་བའི་ལུང་འདི་དྲངས་པས་ན། གོང་གི་དར་རྒྱུ་དང་  
 རིགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་ཆལ་ན་སྒྲུལ་དེ་དག་ཁ་ཅིག་གི་ཁས་སྐྱངས་ལ་འབྲེལ་པ་

མ་ཡིན་པར་རང་ལུགས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་ན་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་དང་རིགས་ཐུན་སྟགས་  
ཀྱི་རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན་ལུང་ཕྱི་མ་འདི་དག་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ནི། རྩེ་བུ་ཅུན་  
རྣམ་འབྲེལ་ཤེས་པ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་དེས་  
བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ལུགས་  
གཞིས་རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས་བཤད་ཅིང་། རྣམ་འབྲེལ་རྒྱུ་རྣམ་ངེས་པ་དག་བཤད་  
ཀྱང་། དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པ་  
དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་ལས། ཞེས་པ་ནས། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྟོག་དེས་  
བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་མ་ངེས་ན། དེས་བྱས་  
པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པར་ཁས་  
ལེན་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དེས་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པར་  
ཐལ་བའི་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་ཤེས་པ། ཁ་ཅིག་གཞོན་  
བྱེད་སྤྱི་ཕྱི་འབྲུག་གླེ། འདི་ལྟར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཕྱི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་རྣམ་  
དག་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་འབྲུག་པར་དོགས་པར་  
ཐལ། ཚེས་བྱང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚེས་སྤྱི་ཕྱི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་རྣམ་དག་དེས་ཚེས་  
བྱང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་རྟག་པ་འབྲུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་  
ཚེས་སྤྱི་ཕྱི་རྟག་པ་འབྲུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཚེས་སྤྱི་རྟག་པར་དོགས་པའི་  
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚེས་སྤྱི་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།  
ཐལ་འགྱུར་གཞིས་པ་ལ་མ་བྱབ་སྟེ། འོན་ཕྱི་རྟོག་དེས་ཚེས་བྱང་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་  
པམ་སྒྲམ་དུ་དོགས་པར་ཐལ། དེས་ཚེས་སྤྱི་ཕྱི་རྟག་པ་འབྲུག་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་  
པ་ཁས། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འབྲེལ་ཤེས་པ། ཡང་མང་པོ་ཞིག་ན་རེ། རྟག་  
པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་

པ་མི་མིང་པར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་བྱས་ཉག་སྒྲིམ་སྒྲུམ་  
 ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་རྩེ་དཔག་གིས་ཉག་  
 པའི་ཡ་གྲལ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་མིང་པར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་ངེས་ཉག་པའི་ཡ་གྲལ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་མིང་དམ་མི་མིང་སྒྲུམ་པའི་  
 དོགས་པ་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འོ་ན། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་ཚོལ་ངེས་བྱས་པའི་ཡ་གྲལ་  
 འགའ་ཞིག་ལ་ཉག་པ་མིང་པར་འཛིན་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པའི་ཡ་གྲལ་འགའ་ཞིག་  
 ཉག་གམ་མི་ཉག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཉག་སྒྲུབ་སྒྲེ།  
 དེས་སྒྲུལ་དེ་ལྟར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

གཙང་ཉག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་  
 དེས། ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པས་སྟོང་བས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་  
 ཕྱིར་ཉེ། དེས་ཉག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་  
 བ། རྩམ་ངེས་དར་རྟེན་ལས། བྱས་པའི་ཉག་སྒྲིམ་སྒྲུམ་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་  
 དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཉག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་  
 བ་མཐའ་དག་ལ་ཉག་འཛིན་གྱི་སྒྲོལ་དོགས་ཆོད་ཀྱང་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་།  
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་  
 བ་མཐའ་དག་ལ་མི་ཉག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ལྷགས་གནིས་གསུངས། སྤྱོད་ན་རིགས་རྒྱུན་  
 ལས་ཀྱང་། ལྷགས་དེ་གནིས་ཀ་གཏོང་དེ། རང་ལྷགས་ལྷགས་ཕྱི་མའི་རྩེ་སྒྲུབ་དགོས་  
 པར་རྩེ་བཅུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་བོས་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་  
 བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཉག་སྟོང་ངེས་  
 ཀྱང་། སྤྱིའི་བྱས་པ་ལ་ཉག་སྟོང་མ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཆན་དེ་སྤྱིའི་བྱས་པ་ལ་སློ་ཁ་ཕྱོགས་  
 པའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མ་དེས་བྱས་

པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་མ་དེས་པར་ཐལ། ཚད་མ་  
 དེ་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སློལ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་  
 བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤེལ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་པ་ལ་  
 རྒྱུད་ལ་སློལ་ཕྱོགས་པའི་སྒྲོན་ནས་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དགོས་པའི་  
 རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་  
 ལ་སློལ་མ་ཕྱོགས་པར་རྒྱུད་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོལ་དོགས་ཀྱི་ཞིན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་  
 མི་རྟག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤེལ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་  
 དག་ལ་སློལ་མ་ཕྱོགས་ཀྱང་། བྱས་པ་ལ་སློལ་ཕྱོགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་  
 ཁྲབ་པ་དེས་ན། དེ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།  
 དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁྲབ་ཀྱང་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་སྤྱི་བྱས་པ་དང་། བྱས་པའི་བྱས་  
 པ་དང་སྤེལ་བའི་བྱས་པ་སོགས་རེ་རེ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་དེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 དེ་རེ་རེ་ལ་རྟག་སྟོང་གིས་ཁྲབ་པ་དེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་  
 ཏུ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་སྟོང་ཏུ་དེས་  
 ཀྱང་། ཚད་མ་དེ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་སློལ་མ་ཕྱོགས་ན་ཡང་།  
 རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ཅམ་མི་སྲིད་པར་དེས་པ་ན། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་  
 ཞིག་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཞིགས་ཀྱང་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་  
 བ་བྱམ་པའི་སྟེང་གི་རྟག་པ་དང་སྤེལ་བའི་སྟེང་གི་རྟག་པ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤེལ་བའི་སྟེང་གི་  
 རྟག་པ་སོགས་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཁྲབ་པ་དེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། དཔེར་ན། ཡོད་པ་མེད་པ་དང་དགོས་འགལ་ཏུ་དེས་པ་ན་གཞི་གང་གི་སྟེང་ཏུ་  
 ཡང་དེ་གཞིས་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བྱམ་པ་  
 སོགས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་ཏུ་ཡོད་པ་མེད་པ་དང་འགལ་བར་དེས་མི་དགོས་པ་  
 བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་༡༩༩༥དང་། རིགས་རྒྱུ་༡༩༩༥གཞིས་

ལས། འོ་ན་སྤར་གྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་  
དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲིགས་མཆོད་པར་ཐལ། རྟག་པའི་གསལ་  
བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་ཁམ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་  
མཚུངས་ཏེ། རྟག་པ་ཙམ་མི་སྲིད་པར་ངེས་ན་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་  
ལ་ཡོད་པ་ཞིགས་ཀྱང་། དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་  
མི་སྲིད་པས་བྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་ན་གཞི་  
གང་གི་སྤྲེང་དུ་ཡང་དེ་གཞིས་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་  
དག་གི་སྤྲེང་དུ་དེ་གཞིས་འགལ་བར་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་བྱས་པའི་སྤྲེང་དུ་  
སྤྲེང་རྟག་པས་སྤྲོང་བ་ངེས་སུ་རྟག་ཀྱང་སྤྲེང་གཞིར་བཟུང་བའི་སྤྲེང་དུ་རྟག་པས་སྤྲོང་  
བར་མ་ངེས་པས་སྤྲོན་མེད་དོ། ཞེས་དང་། གཙང་རྟགས་༡༩ལས། ཁོ་ན་རེ། སྤར་  
གྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་  
འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲིགས་མཆོད་པར་ཐལ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་  
མཐའ་དག་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་ཁམ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་སོང་ཟེར་  
ན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་ཙམ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་ན། རྟག་པའི་གསལ་བའི་  
དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཞིགས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པའི་དབྱེ་བ་བུམ་  
པ་དང་སྤྲེང་བྱའི་སྤྲེང་གི་རྟག་པ་དང་རིག་བྱེད་དང་པེ་མང་གི་སྤྲེང་གི་རྟག་པ་ལ་བྱས་  
པ་མི་སྲིད་པར་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པ་  
ན་གཞི་གང་གི་ཡང་སྤྲེང་དུ་དེ་གཞིས་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་དོགས་པ་མེད་ཀྱང་རིག་བྱེད་  
དང་པེ་མང་གི་སྤྲེང་དུ་དེ་གཞིས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། ཁོ་  
ན་རེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲེང་རྟག་པར་སྤྲེང་བའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་དེས། བྱས་པའི་  
གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པར་ཐལ།

དེས་སྐྱེ་བྱས་པ་དང་རྟག་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་དོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། གཞན་  
ཡང་། བྱས་པ་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་བར་ངེས་པ་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཆད་མས་  
ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། བྱས་པ་རྟག་སྤྱོད་དུ་ངེས་པའི་ཆེས་དཔག་དེས། བྱས་པ་རྟག་  
པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྤྱོད་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་  
ན། བྱས་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་  
སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ངེས་པ་ལ་སྟོས་པར་ཐལ། འདོད་  
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོག་བྱུང་བྱུབ་  
པར་འདོད་པའི་གཞུང་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་  
གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་བྱུང་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་  
དག་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་ན། དེ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པས་  
སྤྱོད་བས་བྱུབ་པ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྤྱོད་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་རྟག་  
པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པར་འཇུག་པར་འདྲིན་པའི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་  
ཀྱང་བྱས་པས་སྤྱོད་བས་བྱུབ་པ་མ་ངེས་པར་ནམ་ངེས་དར་རྟེན་དང་རིགས་རྒྱན་ལས་  
གསུངས་པ་དེ་ཁ་ཅིག་གིས་ཁས་སྤངས་ལ་འབྲིས་ནས་ལན་དུ་བཞེད་པར་འདོད་པ་དེའི་  
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྟོག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་བྱུང་ངེས་པའི་ཆད་མ་  
དེས་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་ན། སྐྱེ་མི་རྟག་པས་སྤྱོད་བས་  
བྱུབ་པ་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུབ་སྟེ། སྤྱིར་ཆད་མ་དེས་  
ལོག་རྟག་དེ་ལ་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་ཚུལ་དེ་ལ། ཆད་མ་དེས་རང་གི་གཅད་བྱའི་སྤྱོད་འདོགས་  
དེའི་ངོ་མོམ་སྤྱོད་འདོགས་དེའི་ཆུགས་སུ་བྱུར་བའི་རང་དང་དམིགས་རྣམས་མཆུངས་པའི་  
སྤྱོད་འདོགས་དེ་སྟོག་པར་བྱས་པའི་སྟོན་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་པ་དང་། རང་གི་གཅད་བྱའི་  
སྤྱོད་འདོགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་བྱུང་བ་སྟེ་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟགས་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་

འདྲགས་ཚོད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གང་གི་སྒྲིན་ནས་ལོག་རྟག་དེ་ལ་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་  
ན་དེ་ལ་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲའི་རྩིས་བྱས་འཇལ་བའི་རྩིས་  
དཔག་དེས། རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་  
སྒྲོ་འདྲགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟགས་པའི་སྒྲིན་ནས་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་པས་ན། དེ་འདྲའི་  
རྩིས་དཔག་དེས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་ན། དེ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་མི་འཇུག་པར་རྟགས་  
པས་བྱས་ལ། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་ཚད་མ་གང་རུང་ཞིག་གིས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་ན། དེ་  
ལ་བྱས་པ་མི་འཇུག་པ་སྟེ་མི་སྤྱིད་པར་ངེས་པའི་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོན་གྱི་དང་  
རྟུ་སྟོང་གི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་  
ཀྱི་རྩིས་བྱས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་  
པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་པ་གང་ཞིག་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་  
བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་མི་སྤྱིད་པར་མངེས་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་  
གཉིས་པ་སྟ། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཚད་མ་དེས་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་  
པའི་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་  
གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩིས་བྱས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་སྒྲུ་ལ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་  
པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྒྲུ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་དེས་སྒྲུ་ལ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་  
ན། དེས་སྒྲུ་རྟག་སྟོང་རྟགས་པས་བྱས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་རྩིས་བྱས་འཇལ་བའི་ཚད་མས་  
སྒྲུ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཅིང་། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་  
དག་ལ་བྱས་པ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་ན། དེ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པས་སྟོང་པས་བྱས་  
པ་ངེས་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤོད་གི་མ་བྱས་པ་མཚམས་ལ་ཁོ་ན་  
རེ། དེ་འདྲའི་རྩིས་བྱས་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་སྒྲུ་ལ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདྲགས་ཚོད་ན།  
སྒྲུ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟགས་པས་མ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་

ཆེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཆད་མས་སྒྲུལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདྲེགས་ཆོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་  
 ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒྱུ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་སྒྲུལ་རྟག་པ་རྟགས་པ་དེའི་ཆེ། དེའི་  
 རྒྱུད་གྱི་སྒྲུལ་རྟག་པ་རྟགས་པའི་ཆེས་དཔག་དེས་སྒྲུལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདྲེགས་གསར་  
 ཏུ་མ་བཅད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆེས་དཔག་  
 དེ་སྒྲུལ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་ཏུ་མི་བསྐྱབ་པའི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རོང་  
 རྒྱུ་པས་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཏུ་མ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་འཇལ་བའི་ཆད་མས། བདེན་  
 པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་ཏུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་  
 འདྲེགས་གཅོད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་གཞུང་དེ་ལེགས་པར་འཇུག་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །

འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཅེས་ཀྱི་ཆེན་ལས། དཔེར་བཞིན་ན་སྒྲུལ་རྟག་པར་  
 སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་གསལ་ངེས་པའི་ཆད་མ་སྐྱེས་པ་ན་བར་ཏུ་ཆད་མ་གཞན་བརྒྱུད་པ་ལ་མི་  
 རྟོས་པར་དེ་ཡི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲུལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདྲེགས་དང་འཛིན་སྐྱངས་  
 དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒྲོ་སྐྱེད་རུས་ཀྱང་། སྒྲུལ་རྟག་པ་ཆད་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱགས་ལ་གྲུབ་པ་  
 དང་། སྒྲུལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདྲེགས་ཆད་མ་སྐྱེས་པ་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་  
 དང་། རྣམ་བཤད་སྟིང་རྒྱན་ཀུན་ཀྱིས་། རིགས་པའི་རྣམ་བཞག་མ་བྱང་བ་ཁ་ཅིག་ཡོད་  
 བ་གཅིག་དང་ཏུ་མ་གང་རུང་ཏུ་ངེས་པ་དེས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་  
 དང་ཏུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲེགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་  
 ཏོ། ། དེ་ལྟར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས། སྒྲུབ་ན་སྒྲུལ་  
 རྟག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲེགས་གཅོད་དགོས་པས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་  
 པའི་ཆེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདྲེགས་གསར་ཏུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་། ལགོང་  
 ས་སྐྱ་བའི་ཕར་ཕྱིན་སྒྲོ་བཟང་དགོངས་རྒྱན་ཀྱིས་། ཁ་ཅིག་ ཡོད་ན་གཅིག་དང་  
 ཏུ་མ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་  
 གཅིག་དང་དེའི་ཏུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདྲེགས་གཅོད་པ་ཡིན་



ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དེས། སྤྱི་བྱས་ན་སྤྱི་མི་རྟག་  
པ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྤྱི་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་  
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱི་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་  
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་ཇེས་དཔག་དེས། སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་  
གྱི་སྤྱི་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤྱི་རྟག་  
པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་།

ཕར་བྱིན་གྱི་དོན་རྒྱུ་ལོ་མཆོ་༥༦ལས། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་  
དུ་མ་གང་རུང་གིས་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་  
དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྤྱི་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ།  
།ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མས། སྤྱི་བྱས་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པས་  
མ་བྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྤྱི་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།  
འདོད་ན། དེས་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱི་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་  
པའི་རྟགས་ལས་སྤྱི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་ཇེས་དཔག་གིས་སྤྱི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱི་འདོགས་གསར་  
དུ་མི་གཅོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་། པཎ་ཆེན་པར་བྱིན་གྱི་དོན་༡༡ལས། རོང་རྒྱུ་  
པས་ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ཞེས་སྟགས་གོང་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ལ། ཀུན་མཁྱེན་  
པར་བྱིན་༥༡ལས་ཀྱང་ནམ་བཤད་སྟགས་ལྟར་གསུངས་ནས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།  
ཇེས་བྱབ་དེས་པའི་ཚད་མས་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་སྤྱི་འདོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོལེན། འདོད་  
པ་ཁོན་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། མཐའ་གཅིག་དུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱི་  
འདོགས་ཆོད་པར་བཤད་པ་ཅམ་གང་ཞིག་དེ་ཆོད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྤྱི་འདོགས་ཡོད་པ་  
མང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། པཎ་ཆེན་ནམ་འབྲེལ་༥༦ལས། བྱི་ཆོལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་  
རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཇེས་བྱབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་  
གྱི་སྤྱི་འདོགས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་བཤད་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་ཆོད་པར་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་ཞེན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། འདིར་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། སར་ཕྱིན་ནམ་བཤད་དུ། དེ་  
 ལྟར་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་སྐྱ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁྲུབ་  
 པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་དགོས་པས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཇེས་དཔག་  
 གིས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ནམ་  
 བཤད་གཞིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐྱ་ལ་  
 རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པའི་ཚད་མ་ཁས་སྤངས་དགོས་པས་ལེགས་  
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐད་སྐྱ་ཡི། མ་ཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་  
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ནམ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྲུབ་པ་འཇལ་བའི་  
 ཚད་མས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་བ་བཅད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ནམ་  
 བཤད་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཞེས་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་པའི་ལེགས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་  
 སྐྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་མ་ཚོད་དཔྱད་པ་ནི། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མེན་གྱི་  
 དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕུང་མ་ཕུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་རྒྱུ་ནམ་དག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚད་  
 མ་དེས་སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་མངོན་གྱུར་བའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 དེས་སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ཅ་ནེས་རྟེན་  
 ཆེན་གྱི་ལུང་དེ་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱ་མས་  
 སྒྲོ་འདོགས་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཇེས་ཁྲུབ་འཇལ་བའི་ཚད་མས་བསྐྱབ་བྱ་  
 ལ་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཚོད་པར་གོང་དུ་ཇེ་བཅུན་ནམ་འགེལ་གྱི་ལུང་དང་ས་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར།

ནམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དེ་ཡང་སྐྱ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།  
 དེ་ནི་རིང་རྟེན་པས། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་ཁྲུབ་པ་འཇལ་བའི་ཚད་  
 མ་དེས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་  
 ཁྲུབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕུང་བའི་སྐྱ་ནམ་སྒྲོ་འདོགས་ཚོད་

པར་ཁས་སྒངས་པས་ན། ཁས་སྒངས་དེ་ལྟར་ན། བྱ་མི་རྟག་པས་བྱ་བ་པ་འཇལ་  
བའི་ཆད་མ་དེས་ཀྱང་། སྐྱ་བྱ་མི་རྟག་པས་མ་བྱ་བ་པར་འཛིན་པའི་སྐྱོའདོགས་  
དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུ་རྒྱུང་བའི་སྐྱོན་སྐྱོའདོགས་གཅོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་། བྱ་  
པའི་རྟགས་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་ཆེས་དཔག་དེས་སྐྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུ་  
རྒྱུང་བའི་སྐྱོན་སྐྱོའདོགས་གསར་དུ་མ་བཅད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་ཆེས་དཔག་  
དེས་སྐྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་གསར་དུ་རྟགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་ད-  
འཇུག་པར་གསུངས་པས་ན་ལུང་དེ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ།

དེས་ན་ལུང་དོན་དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། རང་ལུགས་ལ། བྱ་པའི་རྟགས་  
ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་བ་པའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱ་བ་ཀྱི་ཆེས་བྱ་བ་འཇལ་བའི་  
ཆད་མས་སྐྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོའདོགས་ཆོད་ཀྱང་ཆད་མ་དེས་སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་དེས་མི་  
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དགོས་ན་དེ་འབྲེལ་ཆེས་བྱ་བ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་  
བྲངས་པའི་རྟགས་ཅན་ཆེས་དཔག་དེ། རང་འབྲེལ་ཀྱི་དེ་ཆད་མ་སྐྱ་མས་སྐྱོའདོགས་  
བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱན་ནས་སྐྱོའདོགས་གཅོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་  
ལྟར་གཅོད་པའི་སྐྱོའ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མ་  
བཤད་འདི་ཉིད་ལས། བཅད་ཤེས་ལ། ཆད་མ་སྐྱ་མས་རྟགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་  
པ་དགོས་ཀྱི་སྐྱོའདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་གཅོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ་ཞེས་དང་།  
ཆེད་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ཀྱི་ལས། གོང་གི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་དུ། འོ་ན་སྐྱོའ་བྱུང་  
ལ་འཇིག་པས་བྱ་བ་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཀྱང་། སྐྱོའ་སྐྱ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོའདོགས་  
ཆོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱོའ་སྐྱ་རྟག་པས་སྟོང་བར་མ་དེས་པར་ཁས་ལེན་རིགས་པར་འགྱུར་  
རྩི་ཞེས། དེ་ཅི་འདོད་པ་ཉིད་དོ། དེ་ལྟར་ན། རྟགས་དེར་བརྟེན་པའི་ཆེས་དཔག་བཅད་  
ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱོའདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རྩི་ཞེས། རྟགས་ཟིན་  
གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་བཅད་ཤེས་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་གཅོད་པ་དེའི་དོན་

[illegible]

པའི་ཐལ་འགྱུར་འཕངས་པའི་བྱེད་ལས་རང་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པར་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་ན། དེ་ལ་དེ་འདྲའི་ལྷན་སྦྲེས་ཆོད་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱི་ལ་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ཚུར་མཐོང་དེས། དེ་ལ་དེ་འདྲའི་སྤྱོད་འདོགས་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ལྷན་སྦྲེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ན། དེ་ལྷན་སྦྲེས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་སྤྱོད་འདོགས་ཆོད་ན། དེ་ལྷན་སྦྲེས་ཆོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་ན། སྤྱི་ལ་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀྱུ་མཁྱེན་ན་མ་འགྲེལ་༡༡༥ལས། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་ལ་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་བྱ་ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འོན་ཏེ་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་མ་ཆོད་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་འགྲིག་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ལྷན་སྦྲེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུབར་འདོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱི་ལ་རྟག་འཛིན་མཛོན་སྤྱུལ་གྱིས་སྤོན་སྤྱུལ་ཐུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱིས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མཛོན་སྤྱུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་ཀྱིས་སྤྱི་ལ་རྟག་པར་མཛོན་སྤྱུལ་དུ་

རྟགས་པའི་ཕྱིར། རྟོད་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོར་རེ། དེ་འདྲའི་ཆེས་དཔག་དེས་སྒྲུབ་ཀྱི་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་  
མ་ཆོད་པར་ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་མ་  
ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ། དེ་འདྲའི་ཆེས་དཔག་དེས་རང་གི་  
བཅད་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་ངོ་བོ་འཕྲུལ་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་དམིགས་ན་མ་  
མཚུངས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཞེས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་ཐལ། མ་  
གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཆེས་དཔག་དེས་དེའི་ཞེན་ལུལ་སུན་མུང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་མ་  
ཆོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཆེས་དཔག་དེ་རྒྱད་ལྔ་གི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་  
ཆེས་དཔག་དེས་བཅད་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆེས་  
དཔག་དེས་རང་གི་བཅད་བྱའི་སྒྲོ་འདོགས་དེའི་ངོ་བོ་ཞེས་པར་བྱེད་ནས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་  
དེ་དེའི་རྒྱད་ལ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱད་གྱི་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལྟ་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་  
ཆོད་མ་དེས་ཞེས་པར་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང་། རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་བའི་རང་དང་དམིགས་  
ན་མ་མཚུངས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སུ་གྱུར་བའི་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་བཏགས་  
དང་དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་སྒྲུ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལྟ་བུ་ཞེས་པར་  
བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ནི་ཕྱི་ཚོལ་  
དེའི་རྒྱད་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཆེས་དཔག་དེས་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་ཞེས་པར་བྱས་  
པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ན་ཆེས་དཔག་དེས་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ལྟ་བུ་སྒྲེས་  
མ་ཆོད་ཀྱང་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།  
སྒྲུ་རྟག་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་ཡིན་ན། སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་གནོད་བྱེད་ཡིན་  
དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲེས་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན། སྒྲུ་རྟག་  
འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱང་བཏགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ན་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་  
ཆོད་དགོས་ཏེ། སྒྲུ་རྟག་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་དེ་སྒྲུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་

ལྷ་ལྷ་པོ་འདི་དམིགས་ནས་མཚུངས་པ་གང་ཞིག་སྐྱེ་རྟག་འདྲིན་དེ་ཅིག་ཤོས་དང་དམིགས་  
ནས་མཚུངས་པ་འདི་སྐྱེ་འདྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྐྱེ་རྟག་འདྲིན་ལ་སྐྱོ་  
འདྲིགས་ཆོད་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེས་ལ་སྐྱོ་འདྲིགས་ཆོད་དགོས་པར་ཐལ། ལྟར་སྐྱེས་དེ་དེ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱེ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་ཆོས་  
ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་རྟག་འདྲིན་གྱི་སྐྱོ་འདྲིགས་ལྟར་སྐྱེས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་  
སྐྱེ་རྟག་འདྲིན་གྱི་སྐྱོ་འདྲིགས་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྐྱེ་རྟག་འདྲིན་གྱི་སྐྱོ་  
འདྲིགས་དེ་དེ་འདྲིན་ལྟར་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་པ་བཞིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་ངེས་ན་རྟག་པ་སྐྱེ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པས་མ་  
བྱུང་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།  
རྟག་པ་སྐྱེ་བྱས་པས་སྟོང་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།  
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། མཉན་བྱའི་ཟུར་བཞོད་༡༠༧ལས། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲིན་ཕྱིར་  
ཆོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་  
པར་ཐལ། བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
བྱུང་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་  
པ་སྐྱེ་བྱས་པས་སྟོང་བར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་  
མ་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདྲིན་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི།  
རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་མིན་པར། དེ་ལྟར་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་མ་  
སྐྱེ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་ན། རྟག་པ་སྐྱེ་བྱས་པས་  
སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟག་པ་འདྲིན་འདྲིན་གྱི་གཞན་མེས་སྐབས་  
སྐྱོ་རྟོག་མེས་པའི་ལུས་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་འཆད་པའི་འཐད་དུ། འོ་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་  
དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་གཅིག་པོ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་བར་  
ངེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཆད་མ་གཅིག་གིས་སྐྱོ་འདྲིགས་དུ་མ་གཅོད་

པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་ན་སྒྲིལ་འདོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཆད་མ་རྣམས་ཐ་དད་བསྟན་  
དགོས་ལ། བྱ་བ་བྱེད་ན་ཡང་སྒྲིལ་འདོགས་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་  
པ་དང་ལྟན་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་སྒྲིལ་བྱས་སྟོང་  
དུ་ཡང་ངེས། བྱམ་པའི་བྱས་སྟོང་དུ་ཡང་ངེས་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། སྒྲ་དེ་དག་དང་དེའི་  
རྩིས་སུ་འགྲོ་བའི་རྟོག་པ་དེ་དག་སྒྲིལ་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འགལ་བ་ཅུང་  
ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།

རྗེ་བརྩན་རྣམ་འབྲེལ་ཀུན་ལས། རྟག་པ་དངོས་པོས་སྟོང་བར་ཆད་མས་གྲུབ་  
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་མཉམ་བུའི་དངོས་པོས་སྟོང་བར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་  
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་རྩིས་འབྲེལ་  
བའི་ཆད་མས་སྒྲིལ་རྟག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སྒྲིལ་འདོགས་མཆོད་པར་ཐལ། སྒྲ་རྟག་འཛིན་  
ལ་སྒྲིལ་འདོགས་ཆོད་ན་དེ་ལྟན་སྟེས་ལ་སྒྲིལ་འདོགས་ཆོད་པས་མ་འབྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་  
ན། ཆད་མ་དེས་ངངས་པའི་རྟགས་ཅན་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་དེས། དེ་ལྟན་  
སྟེས་ལ་སྒྲིལ་འདོགས་གསར་དུ་བཅད་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཐུང་བའི་སྒྲིལ་  
ནས་སྒྲིལ་འདོགས་ཆོད་པ་གང་ཞིག་རྩིས་དཔག་དེ་མ་སྟེས་པའི་ཐུར་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་  
དེ་ལ་སྒྲིལ་འདོགས་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་གིས་  
སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་སྒྲིལ་འདོགས་གསར་དུ་བཅད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
འདོད་ན། དེས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲིལ་འདོགས་ལྟན་སྟེས་གསར་དུ་བཅད་པར་ཐལ།  
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་འབྲུབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རྗེ་བརྩན་རྣམ་འབྲེལ་ཀུན་ལས།  
འོ་ན། ལུགས་དེ་རྣམས་གང་གི་རྩིས་སུ་འབྲང་ཞེན། ཐར་ལ་མ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་  
འབྲང་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟམ་ཡིན་ན། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྩིས་དཔག་གིས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་  
ཀྱི་སྒྲིལ་འདོགས་གསར་དུ་མ་བཅད་པར་ཐལ། དེས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲིལ་འདོགས་ཀྱང་  
བཏགས་གསར་དུ་མ་བཅད་པ་གང་ཞིག་དེས་སྒྲ་ལ་རྟག་འཛིན་ཀྱི་སྒྲིལ་འདོགས་ལྟན་སྟེས་



གསར་དུ་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱལ་རྟག་འཛིན་ལྟ་སྟེས་ཀྱི་  
སྐྱོའདོགས་ཆོད་ཚུལ་ལ་སྐྱོའདོགས་ཆོད་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་གི་སྐྱོན་ས་ཀྱང་གཙོད་ཚུལ་  
ཡོད་ལ། སྐྱལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོའདོགས་ལྟ་སྟེས་གཙོད་ཚུལ་ལ། སྐྱོའདོགས་ལྟ་  
སྟེས་རང་གི་དོ་བོ་རྟག་པར་བྱས་པའི་སྐྱོན་ས་སྐྱོའདོགས་ལྟ་སྟེས་གཙོད་ཚུལ་ལས་གཞན་  
མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོའདོགས་ལྟ་སྟེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བས་ལྟ་སྟེས་བཅད་པར་  
མི་འཛོག་སྟེ། བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བས་བདག་འཛིན་གྱི་སྐྱོའདོགས་བཅད་  
པར་འཛོག་གྱང་བདག་འཛིན་བཅད་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོའདོགས་བཅད་  
ཚུལ་ལ་སྐྱོའདོགས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བས་ཀྱང་སྐྱོའདོགས་བཅད་པར་འཛོག་པའི་  
ཕྱིར་རོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྐྱལ་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེས་སྐྱལ་རྟག་འཛིན་  
གྱི་སྐྱོའདོགས་ལྟ་སྟེས་བཅད་པར་ཐལ། དེས་སྐྱལ་རྟག་འཛིན་ལྟ་སྟེས་ཀྱི་སྐྱོའདོགས་  
བཅད་པ་གང་ཞིག་དེ་འབྲེལ་ལྟ་སྟེས་དང་དེ་འབྲེལ་སྐྱོའདོགས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། ཆོག་ཞོགས་བཅད་ཅེས་པ་དང་སྐྱར་ན་གོ་བ་མི་འབྲེལ་བར་འོང་  
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་དེས་སྐྱལ་རྟག་འཛིན་ལྟ་སྟེས་ལ་སྐྱོའདོགས་གསར་དུ་  
བཅད་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱང་བའི་སྐྱོན་ས་སྐྱོའདོགས་གསར་དུ་བཅད་  
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱད་གཞི་སྐྱལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་སློའ་ཕྱོགས་པའི་སྐྱོན་ས་སྐྱལ་  
ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོའདོགས་གསར་དུ་རྗེས་དཔག་དེས་བཅད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
གཙང་རྟགས་༡༡༥ལས། ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱལ་རྟག་  
པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱབ་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་དེས། སྐྱལ་བྱད་པར་གྱིག་ཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་  
དུ་སློའ་ཕྱོགས་ནས་དེ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོའདོགས་མ་ཆོད་པ་དང་། ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་  
ནས་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོའདོགས་སྐྱལ་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གསར་དུ་བཅད་  
པ་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཆེན་དང་རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན་

གཉིས་ཀྱི་ལུང་དོན་འཆད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། པར་ཆེན་  
རྣམ་འབྲེལ་ལུང་ལ། ཁོ་ན་ནི། འདི་ལྟར་དོགས་ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་  
སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་གིས་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་  
བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་རྟགས་པར་ཐལ། དེས་བྱས་པ་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟགས་པའི་ཕྱིར།  
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རྟགས་པར་  
ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེས་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་རྟགས་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པ་དང་།

ཡང་སྤར་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་བྱས་པ་དང་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་གི་ཆོགས་དོན་རྟགས་པར་  
ཐལ། དེས་བྱས་པ་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་རྟགས་པའི་ན་པའི་  
ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ཚོལ་དེས་བྱས་པ་དང་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་གཉིས་རྟགས་པར་ཐལ། ཞེས་  
པ་དང་། ཡང་ཕྱི་ཚོལ་དེས་མཆན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་མ་རྟགས་པར་  
ཐལ། དེ་དེའི་སྟེང་དུ་དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་སྒྲུའི་རྟག་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་  
ཡང་དག་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆན་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྦྱོར་  
བ་སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྟགས་ཡང་དག་འགོད་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྟེང་  
དུ་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་གཅིག་  
པོ་དེའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡང་རྟག་པ་མ་  
བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་པ་སྒྲུའི་མ་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ་བར་  
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྟག་པ་བྱས་སྟེང་དུ་ངེས་ན། དེ་སྒྲུའི་བྱས་སྟོང་  
དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། སྒྲུའི་མ་བྱས་པ་སྒྲུ་སྟོང་གིས་  
རྟག་པ་སྒྲུ་པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན། སྒྲུའི་བྱས་པ་མི་རྟག་  
པར་ངེས་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུའི་བྱས་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་  
དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་རྣམ་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་ལ་འང་ལན་  
སྤར་བཏབ་པས་ཤེས་ནུས་སམ་བརྟག་གོ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དབྱེད་པར་བྱལ། །

## ཚུལ་གསུམ་རོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཚུལ་གསུམ་རོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཤད་པ་ལ་གནིས། ལྷགས་གཞན་དགག་པ་དང་། འཐད་པའི་ཚྭ་གས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་གཞི་དགག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དགག་པའོ། །

## མཚན་གཞི་དགག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

དང་པོ་ནི། ཆད་མ་རིགས་གདེར་གྱི་རྗེས་འབྲང་དང་ཐར་བས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲུབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་ཁྲུབ་པ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེའི་ཉེང་དུ་བྱུང་པར་བསྟན་པ། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚྭ་ཁྲུབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་གྱི། ཚྭ་པ་དེ་གནིས་ལས་གཞན་དུ་བྱུར་བའི་སྦྱར་བ་དེ་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཚྭ་གི་ཁྲུབ་པའི་མཚན་གཞི་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་ན། དངོས་པོའི་རྟགས་ཀྱིས་མཐུན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྲུབ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ཡིན་ན། རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མཐུན་བྱའི་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཁྲུབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁ་ཅིག་གིས་ཁས་སྐངས་ལ་སོང་། ཁ་ཅིག་ལྟར་

ན་རྟགས་འདི་ལྟར་ངེས་དགོས་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་  
བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སློང་ཡིན་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་  
པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སློང་ཡིན་དགོས་པས་བྱབ་པ་  
སྤྱིར་ཆད་མས་བྱབ་ལ། ཁ་ཅིག་ཁྱོད་ལྟར་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་  
བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སློང་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་  
ན་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་གི་སློང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་  
གོང་གི་རྟགས་སྐུ་མ་ལས་སྤངས་ལ་སོང་བ་མ་ཟད་དེ་དང་རྟགས་བྱི་མ་འདི་གཉིས་ཀ་  
ཁ་ཅིག་ཁྱོད་གྱི་ཁས་སྤང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྤངས་ན། བྱས་པས་སྤྱི་  
རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ཞུག་གི་བྱབ་པའི་མཆན་གཞི་སྤར་བཤད་པ་དེ་  
ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ཞུག་པ་གཞན་མཆན་གཞིར་འཛིན་མི་རིགས་པར་ཁས་  
སྤངས་པ་དང་ཁས་སྤངས་འགལ་ལོ་སྟེ་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་རོ། །

གང་ཟག་གི་སློང་ཞེས་གང་ཟག་ལ་སྤྱར་དགོས་ཏེ། རྩེ་བརྩུན་རྣམས་འགྲེལ་ཀ་ཀ་ལས་  
གང་ཟག་ལ་སྤྱར་ཞིང་དེར་མ་སྤྱར་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པའི་  
སློང་ཡིན་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སློང་ཡིན་པས་བྱབ་  
པ་རང་ལུགས་དང་ཁ་ཅིག་གང་གི་ཁས་སྤངས་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་  
དེ་ལྟར་ཡིན་དགོས་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སློང་ཡིན་ན། རྟག་ན་  
བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དང་རྣམས་བྱའི་དངོས་པོ་སོགས་དངོས་པོའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་  
བཟུང་བ་མཐའ་དག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་སློང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།  
སློང་ཡིན་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལུས་ལ་ཞུག་པ་མི་འདྲ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་  
ན་གང་ཟག་ལ་སྤྱར་ན་དེ་ལྟར་བྱབ་སྟེ། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་  
ངེས་ན། རྟག་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་དགོས་ལ། དེ་  
ངེས་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ན་མཉན་

བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་སློ་ཡིན་ན་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་  
 ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྟག་པ་མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་  
 པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བྱུབ་པའི་སློ་ཡིན་ན། མཉན་བྱའི་དངོས་པོ་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡིན་ན་རྟག་སྟོང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་  
 གྱང་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་ན་སྐྱ་རྟག་སྟོང་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་  
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་དེས་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་རྟོགས་  
 གྱང་སྐྱ་རྟག་སྟོང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྐྱ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་ཚོལ་དེས་སྐྱ་  
 རྟག་སྟོང་རྟོགས་པར་ཐལ། ཕྱི་ཚོལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཆད་  
 མ་དེས་སྐྱ་རྟག་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་རྟོགས་པའི་  
 ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་མི་བསྐྱ་བའི་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་  
 ལ་བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་མི་བསྐྱ་བའི་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་ཚོལ་དེ་  
 བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་ཚོལ་དེའི་  
 རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་ན་  
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་གང་ཡང་རུང་བཞིག་གིས་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པས། ཆད་  
 མ་དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་གྱང་། དེ་  
 འདྲའི་རྩིས་ཁྱབ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་ན་ཡང་། དེ་དེ་  
 རྟོགས་པའི་སློ་མ་ཡིན་ལ། བྱས་པ་སྐྱའི་རྟག་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་མི་བསྐྱ་བའི་རིག་པ་ཡིན་  
 ན་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་རྒྱུད་ན་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་  
 པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱས་པ་དེའི་  
 རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་ཕྱོག་དེ་ཡིན་ན། རྟགས་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ཁོ་ནའི་སྟོང་དུ་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་

དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་  
མ་ཁུབ་པར་ཐལ། འདྲི་དཔེ་ཕྱིར། འདྲི་དཔེ་ན། རྟགས་ལྟུང་གིས་རྟགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་  
ཚུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་ཁུབ་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་  
དུ་གྲུབ་པར་བཟུང་པའི་ཚུགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ན་ཟད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པར་འདྲི་  
པ་ཞུས་པའི་སྟེ་ཁས་སྐྱབས་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མཚན་གཞི་དེ་ལ་ཚུགས་པ་དེ་ཁོ་  
ན་ན་ཟད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་  
ཁོ་ན་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་མ་ཁུབ་པར་འདྲི་པ་དེའི་ཕྱིར།

ཅ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་  
ཁོ་ན་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་མ་ཁུབ་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། བྱས་པ་དེ་སྐབས་རྟགས་  
ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པ་ཚུགས་པའི་ཕྱིར་དུ། རྟགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་  
མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབས་དག་ལ་དག་སྒྲིལ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རྟགས་  
ཀྱི་སྐབས་རྟགས་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་བྱ་མཚན་པའི་གཞི་ཡིན་  
ན་བྱས་པའི་སྟེ་དུ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་གྲུབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་  
ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ན་བྱས་པའི་སྟེ་དུ་མ་གྲུབ་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་  
ཡིན་ན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐབས་རྟགས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལྟར་དུ་གྲུབ་པས་ཁུབ་  
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཚུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ་སྐབས་འདིར་ཕྱགས་ལྟས་ཚུགས་  
ཀྱི་མཚན་གཞི་བཞག་པ་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པས་ན། ཚུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་  
མཚན་བྱ་མཚན་པའི་གཞི་སྟེ། ཚུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་གོ་དགོས་པས་ན། རྩེ་བཅུ་  
རྩམ་འབྲེལ་པ་ལས་མཚན་གཞི་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གོང་  
གི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐབས་  
ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབས་དག་ལ་དག་སྒྲིལ་པ་མི་རིགས་པར་འདྲི་དཔེ་རིགས་ཏེ། སྐབས་  
དག་དེ་སྐབས་པའི་དགོས་པ། བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་  
 ཆེད་དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་  
 ཞིག་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དེ་སྐབས་  
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་འདྲའི་ངེས་པ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་དང་། མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། མ་བྱུང་པའི་  
 གཏན་ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་དུ། དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་མཆན་ཉིད་སྣང་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 ཞེས་སོགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། འདོད་པ་དེ་ནི་ཆད་མ་གྲུབ་  
 བདུས་ལས་རྟགས་ལྟར་སྣང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པའི་གཞུང་དོན་མ་  
 རྟགས་པར་རྣམ་པར་འབྱམས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་  
 བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་ལྟར་སྣང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པར།  
 ལྟར་སྣང་གསུམ་པོ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པ་དེ་  
 ལྟར་འདོད་ན། རྟགས་བྱས་པ་དེ་ཆོས་ཅན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ཉིང་དུ་  
 བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་བུམ་པ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་  
 འཁོད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་འགྱུར་རྒྱུ་ནི། སྒྲིན་རྒྱུ་༡༠ལས། དེའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། འགལ་མ་  
 ངེས་མ་བྱུང་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་པོ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་  
 ལྟར་སྣང་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་ཆོད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་  
 ཉིང་དུ་འགོད་རྒྱུ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེས། སྐྱེ་བྱས་པ་  
 ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་སྐོམ་པའི་ངོར་བྱས་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུབ་པའི་རྩྭ་གསལ་ཆོས་ཡིན་  
 པ་གཅོད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁོ་ན་སྒྲིན་ཉིང་དུ་འགོད་རྒྱུ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་  
 པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེས། སྐྱེ་བྱས་པ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་སྐོམ་པའི་ངོར། བྱས་

པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྐབ་ནུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་རྟགས་དེའི་ཕྱིར།  
འདྲོད་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་  
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། ཞེས་དང་།

ཇི་བཅུན་ནམ་འགྲེལ་ལྟེ་ལས། འོ་ན་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དོན་དེ་  
གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། ཡང་དག་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སྤོང་  
མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མ་མཛད་པར། ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དག་ཡིན་  
པ་ཁོ་ན་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེའི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་  
མཁའི་སྤྲོད་དུ་བྱམ་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། འགྱུར་ཚུལ་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱམ་མེ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུགས་  
ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱམ་མེ་དེ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྐྱུར་  
བ་དེ། ཇི་སྐད་པག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། ཞེས་པའི་  
གཞུང་གི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཇི་སྐད་པག་བྱ་ལ་ཡོད། ཅེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་  
སྐྱུར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པ་འཇ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱམ་མེ་རྟག་པར་སྐབ་  
པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱམ་མེ་ཡིན་ཏེ། སྐྱམ་མེ་དེ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་  
པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྐྱམ་མེ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
པའི་སྐྱུར་བ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་སྐྱུར་ནམ་དག་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་དེ་དེ་  
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྐྱམ་མེ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་  
ཆོག་སྐྱམ་མེ་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱམ་མེ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་  
འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ། སྐྱམ་མེ་དེ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་  
པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྐྱོས་རིགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ལས་སྐངས།  
ཅ་བར་འདྲོད་ན། སྐྱམ་མེ་དེ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་  
གཟུང་བྱ་སྐྱམ་མེ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཚུགས་ཆོས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ།



འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནུས་མཁའ་ལྟེང་དུ་བྱམ་པ་འགྲོག་  
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་།

པཎ་ཆེན་ཆུང་འབྲེལ་༦༦ལས། ལྷོན་མེད་དེ། གསུང་དེས་དམ་བཅའ་ལ་ལྷོན་  
བརྟེན་མཛད་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ལྷོན་བརྟེན་མཛད་བཞིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་  
ནི། ཁ་ཅིག་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་  
པའི་ཆེད་དུ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ནིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བརྟེན་མཛད་དེ། ལྷོན་  
ལྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་  
ཆོས་ཡིན་པ་གཅོད་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། ལྷོན་ལྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་  
མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་  
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། བྱས་པ་ནུས་  
མཁའ་བྱམ་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་པ་འོ། །ཞེས་  
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆད་མ་ཀྱན་བཏུས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཞེས་  
སོགས་ཀྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ནིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བརྟེན་མཛད་པའི་དགོས་པ་  
ཁ་ཅིག་དེའི་འདྲོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་འཕམ་ངེས་པ་  
ཞེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ནིད་ལྷོན་པའི་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་ཆོག་དེའི་སྒྲུབས་ནས་  
དངོས་སུ་བཟུན་པའི་གཞུང་ལྷོན་རྣམས་དག་ལ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷོན་  
མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷོན་ལྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
ཡོད་པ་ནིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལྷོན་བའི་འཛོག་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་  
ངེས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གཞུང་ལྷོན་རྣམས་དག་ཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་ངེས་  
པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་གཞུང་ལྷོན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་  
དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ནིད་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མཆོན་ལྷོན་རྣམས་  
དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན་གཞུང་ལྷོན་དེ་ལ། བྱས་པ་

ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་  
 ཏེ། སྤྱི་རྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ནི་དུ་ངེས་པའི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་  
 ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བ་དེ་དེ་འདྲའི་གཞུང་སྒྲིབ་རྣམ་དག་དེ་ལ་འཛོག་  
 པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་འཛོག་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
 བ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ནི་དེ་ཀྱུར་དུ་ངེས་  
 པ་སྒྲིབ་པས་བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱི་རྟག་པར་ཐལ།  
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་བ། ཡང་དག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་གསུམ་  
 སོ་སའི་མཆན་ནི་དེ་ཀྱུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
 བ། གོང་དུ་དེ་ལྟར་མ་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་གཤམ་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་བར་འདོད་ཟེར་ན།  
 སྤྱི་རྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ནི་དུ་ངེས་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་  
 བ་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་  
 ཐལ། སྒྲིབ་བ་དེ་གཞུང་སྒྲིབ་རྣམ་དག་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་བ། འདུས་མ་  
 བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། ལུ་མ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོད་  
 པ་ན་བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་རྟེང་  
 དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ནི་དུ་ངེས་པ་དེ། ཆོས་ཅན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་  
 བ་སྤྱི་རྟེང་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བ་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་  
 མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁ་ཅིག་དེའི་སྤྱི་རྟེང་  
 དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ནི་དུ་ངེས་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བ་སྤྱི་རྟག་  
 པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་  
 ཏེ། ཁ་ཅིག་དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བ་སྤྱི་རྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་  
 ནི་དུ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བ་སྤྱི་རྟེང་

དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལྟར་  
ཁས་སྲུང་ས་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྤྱི་རྟག་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་རྟགས་  
ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པར་འདོད་  
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། ཡང་དག་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་  
ཆེད་དུ་ངེས་པ་མ་སྒྲིམ་པར། ལྟར་སྤང་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ངེས་  
པ་སྒྲིམ་པར་འདོད་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་གཞུང་སྒྲིལ་གོང་དུ་བཤད་  
པ་ལྟར་ཁས་ལེན་གྱི་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཁས་སྲུང་ས་ན་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་  
སུ་འགྱུར་བ་གཞུང་དེའི་དོན་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མིག་ཤེས་ཀྱི་  
གཟུང་བྱ་སྤྱི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་དང་དེ་སྤྱི་རྟེད་དུ་འགོད་  
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་མ་ཁན་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་འདིར་  
རྣམ་བཤད་དང་ཡིག་ཆ་ཁག་རྣམས་སུ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱོགས་སྤྱི་མེ་རུང་བའི་ཕྱིར་  
རྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་དགག་པ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་། དཔྱད་ལྟར་ཐུན་མེལ་༡༠༧ལས། པཌ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་  
བྲངས་ནས། ཞེས་འབྲུང་བ་བཞིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་རྟག་  
པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་རྟེ། རང་ཉིད་སྤྱི་རྟེད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། སྐབ་བྱེད་བཀོད་པ་ཉིད་ངེས་པ་སྒྲིམ་པས་ལྟར་  
རྣམ་པར་བཅད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་རྟེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་རང་ཉིད་  
སྤྱི་རྟེད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། དེའི་རྟགས་ལས་ཁྱོད་  
སྤྱི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་འགོག་ནུས་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ན་མ་ཁལ་  
བུམ་པ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ན་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་  
རྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཟུར་ལྟར་ན། ཕྱོགས་སྤྱི་མེ་ངེས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་གཞིར་  
བཞག་མཛད་ཀྱང་། གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཁ་ཅིག་གིས་མི་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་

དགོས་པས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་དུ་དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཞེས་པ་བརྗོད་པ་ལ་  
དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

མཉན་བྱའི་ཟུར་བཞོད་༩༡༥ལས། དེའི་དོན་ནི། མིག་ཤེས་གཟུང་བྱ་ཆོས་  
ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་ཏེ། སྤྱི་ལྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་  
པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་  
དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། ཞེས་པའི་ལུང་གི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་བའི་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་  
དེ་མཚུངས་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་སྒྱུར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའམ་  
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་  
ལྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་  
གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ། གཞུང་དེའི་དོན་སྒྱུར་ནམ་དག་མ་ཡིན་  
པ་གང་ཞིག་བྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་  
ཆོག་ས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་  
ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སོང་། ཅ་བར་འདོད་  
ན། སྤྱི་ལྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྤྱི་  
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།  
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པར་  
སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཡང་དག་དུ་ཐལ་ལོ། ཞེས་དང་། རྟ་ནག་ནམ་འགེལ་༡༥༡ལས། འགྱུར་  
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་  
ཞེས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ། ཆད་མ་མདོ་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་  
དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་  
བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་སྒྱུར་ནམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པའམ།

བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་  
 རྟེན་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པས་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྤྱིར་བ་འདི་གཞུང་འདིའི་དོན་སྤྱིར་རྣམ་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྤྱིར་  
 བ་འདི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་  
 གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་  
 གྱི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་སྤྱི་རྟེན་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་  
 ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་སྤོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགལ།  
 ཅ་བར་འདོད་ན། སྤྱི་རྟེན་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ། མིག་ཤེས་  
 གྱི་གཟུང་བྱ་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་རྟེན་དུ་བཅུ་པ་འགོག་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། མཉན་བྱའི་ཟུར་བཞོད་  
 ལས་དེ་འདྲའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་མ་ཆད་པས་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་  
 པ་དང་། དེ་འདྲའི་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་མ་ལྟག་  
 པས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་དག་བཅོས་བྱེད་དགོས་སམ་སྟུམ་ལ། རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་  
 ༡༧༡ལས། སྤྱི་རྟེན་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་མ་  
 ལྟག་པས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་དག་བཅོས་བྱེད་དགོས་སམ་དབྱང་བྱར་སྤང་  
 རྟེ། ལུང་དང་པོ་དེའི་ཆོག་བྱིན་ལྟར་ན་གོང་དུ་རྩིབ་ཕུན་རྣམ་འབྲེལ་བྱངས་པ་དང་མི་  
 མཐུན་ལ་སྤྱིར་བ་དེ་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་གཞུང་སྤྱིར་རྣམ་དག་ཏུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་  
 དང་། སྤྱི་རྟེན་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པ། མིག་ཤེས་གྱི་གཟུང་བྱ་སྤྱི་  
 མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་པ་ནམ་  
 མཁའ་བཅུ་པ་མིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྤྱི་རྟེན་ཡོད་ཚུལ་མེད་པའི་  
 ཕྱིར་སྟུམ་དུ་བསམས་སོ། །

གཞན་ཡང་། ལྷར་སྒྲུང་གསུམ་པོ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ངེས་པ་  
 སྒྲོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡང་དག་ལྷར་སྒྲུང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་ཅིག་  
 ཤོས་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་ན་སྒྲིབ་ཡོད་པ་ལ་སྒྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱིལ་ནས་  
 བཤད་འདི་ཉིད་ལས་དེ་ལྷར་འདྲི་དཀྱིལ་ནས་འབྲེལ་པར་གསུངས་པ་སྒྲིའི་བཞིན་  
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲི་དཀྱིལ་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་  
 འོན་དེ་གཞུང་ཆོག་ལྟ་བུ་དང་དངོས་ཤུགས་འབྲེལ་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། སྤུལ་ཟེན་གྱི་  
 འོན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྷར་འབྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་ནི། མཉན་  
 བྱ་སྒྲིའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྷག་ཁྱབ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་ལྷག་ཁྱབ་གྱི་མཚན་  
 ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པར་ཐལ། ལྷར་སྒྲུང་གསུམ་པོ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་  
 ཆེད་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱིལ་ནས་བྱས་པ་མཚན་གཞི། སྒྲིའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་  
 པའི་ལྷག་ཁྱབ་ཡིན་པར་མཚན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་  
 གཏན་ཆོག་སེལ་བཞོད་པ་ན། ངེས་པའི་ཆོག་དེས་མཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གཅོད་པར་ཐལ། འདྲི་དཀྱིལ་ཕྱིར། འདྲི་དཀྱིལ་ནས་ཉེ། རྒྱུ་ཆེན་  
 ལུ་ལས། དེ་ཡིས་རྒྱུ་ལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དུ་ངེས་པ་བཟོད་པ་ལ་དགོས་  
 པ་ཡོད་དེ། བྱས་པས་སྒྲིའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷག་འོན་འགལ་  
 བ་ཕྱོགས་མཐུན་དང་བཅས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་གཅད་  
 པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་ནི་ངེས་པ་དེ་དག་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་  
 མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་སྒྲོས་ཞེས་  
 འཆད་མོད་གྱི་དེ་དག་གིས་ནི། བྱས་པ་མཚན་གཞི། སྒྲིའི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྷག་ཁྱབ་  
 ཡིན་པར་མཚན། དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སེལ་  
 ཞེས་བཞོད་པ་ན། ངེས་པའི་ཆོག་དེས་བྱས་པ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་  
 མ་ངེས་པ་གཅོད་དམ། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གཅོད་

ནམ་པར་མ་བརྟགས་པར་བྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་ནི་  
ཆད་མ་ཀྱན་བརྟམས་ལས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ནིད་སོ་སོའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྟོས་པའི་  
གཞུང་སྦྱར་ནམ་དག་གི་རྟགས་དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ངེས་པ་སྟོས་པས་བྱས་པ་སྟེ་མི་རྟག་པར་  
སྦྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་པ་ལས། མཉན་བྱ་དེ་སྦྱབ་གྱི་རྟགས་  
ཡང་དག་ཡིན་པ་དངོས་སུ་གཙང་པར་འདོད་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བཟན་པའི་  
གཞུང་སྦྱར་ནམ་དག་སོགས་གཞུང་དོན་ལ་ནམ་པར་མ་བརྟགས་པར་འོས་ཆོད་དུ་བཤད་  
པར་བྱད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་སྟེ།

ལྟར་སྒྲུང་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ངེས་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་  
བཙུན་ནམ་འབྲེལ་ལ་༡༠༠ལས། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུམ་པོ་རྟགས་  
ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཆན་ནིད་གྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་  
སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་བྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་གྲུབ་བྱེད་པ་  
ནམས་སྟེ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་གཞན་དོན་བསྦྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་  
དུ། ཀྱན་བརྟམས་སུ་གཞན་དོན་བསྦྱབ་བྱ་ཡང་དག་གི་མཆན་ནིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་  
དུ་ངོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། མཉན་བྱའི་ཟུར་  
བཀོད་༤༡༠དང་། རྟ་ནག་ནམ་འབྲེལ་ལ་༡༥༡གཉིས་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་  
པ་དང་། པཎ་ཆེན་ནམ་འབྲེལ་ལ་༥༥ལས། གསུང་ངེས་དམ་བཅའ་ལ་སྟོན་བརྗོད་མཛད་  
པ་མ་ཡིན་པར་སྦྱབ་བྱེད་ལ་སྟོན་བརྗོད་མཛད་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དཔྱད་  
ལུན་སུན་སེལ་༡༡༠ལས་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་དམ་བཅའ་ལ་སྟོན་བརྗོད་མཛད་པ་མ་ཡིན་  
ཏེ། ལྷན་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་བྱེད་པ་ལྟར། ལྟར་སྒྲུང་གསུམ་པོ་ཡང་དག་ཡིན་  
པ་ལྟས་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ནས། རིམ་པ་བཞེན་ཚུལ་གསུམ་  
སོ་སོའི་མཆན་ནིད་དུ་འདོགས་པ་ནིད་གྱིས་མཆན་ནིད་དེ་དག་གི་ཟུར་བཞེ་བོག་རུང་མ་  
ཆད་བ་ནམས་དེ་སྦྱབ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ནམ་པར་བཅད་ནས་ཡོངས་

གཙོང་ལ་བྱར་བཞི་ཀ་དང་ལྷན་པ་དག་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་གོ་ནུས་ཞེས་པ་ལོ། ཞེས་  
གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིག་ས་པའི་ཕྱིར།

## མཚན་ཉིད་དག་ག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་འབྲེལ།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་དག་ག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་  
ཉིད་དུ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གང་ཞིག་དེ་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་  
མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤང་དུ་བྱུང་པ་འདྲིལ་པ་དང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་  
ཉིད་ལ། དེ་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྤང་དུ་བྱུང་པར་  
འདྲིལ་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ནི། མཚན་མཚན་གྱི་རྣམ་བཞག་གི་སྤང་ནས་དཔུང་ན་  
དཔུང་མི་བཟོད་པ་ཡིན་པས། ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཤེས་པའི་སྒོ་གྲས་དང་ལྷན་  
པ་དག་གིས། མཚན་ཉིད་ཁ་ཅིག་ལྟར་བཞག་ན་གཞོད་ཅིང་འཇུག་ཚུལ་འདི་ལ་གཞོད་  
ཅིང་འཇུག་མིན་སྒོ་གཟུ་པོར་གནས་པའི་སྒོ་ནས་ལན་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག། མཚན་  
ཉིད་དེ་ལ་གཞོད་ཅིང་འཇུག་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤོའི་ཡུལ་དུ་བྱ་བ་ཀྱི་རྟགས་  
ཀྱིས་བུམ་པ་ཤེས་བྱར་སྐབས་པའི་ཕྱག་ཁྱབ་ཀྱི་ཕྱག་ཁྱབ་པ་མི་སྲིད་པ་སྟེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།  
དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་ཁྱབ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་  
མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་བྱུང་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆད་མ་དང་། ཁྱབ་པ་  
ཁས་སྐངས་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ཐལ་འཇུག་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་། རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་  
མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་ལྟར་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རི་ལྷ་བྱ་  
ཞིག་འདྲིལ་དེའི་མཚན་གཞི་ནི་གང་ཡིན་ཞེས་བྲིས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱས་པ་  
མཚན་གཞིར་བབུང་ནས། སྐུ་མི་རྟག་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚན་པ་ལ།  
དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འ་



ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པར་  
 ཐལ། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་  
 པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་ཉེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་མི་རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཉེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་མ་གྱུབ་  
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་གྱུབ་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཉེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྱུབ་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པའི་ཉེང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞུག་འབྲེལ་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་  
 མ་གྱུབ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞུག་འབྲེལ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ལོ་ན་ལ་གྱུབ་པར་  
 འདོད་པའི་ཆ་བའི་ཁས་ལེན་དེ་ཉམས་སྟོན་ཁས་ལེན་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་  
 མཆན་ཉིད་འདོད་དོན་ཞེ་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་བཡང་དག་ཆོས་  
 ཅན། སྤྱི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་  
 གསུམ་ཆང་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། བྱས་པ་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་  
 ཚུལ་གསུམ་ཆང་མས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཁས་ཞེས་སྐྱར་ནས་དེའི་མཆན་  
 ཉིད་དུ་བརྟེན་པས་ན་ཚུལ་བཡང་དག་དེ་དེར་ཐལ་བའི་སྐྱབ་མེད་དོན་ཞེས་ཟེར་ན། སྤྱི་  
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་  
 པ་ཡིན་ཏེ། རྟོད་ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅེས་བཀོད་  
 པའི་ཆེན། རྟོད་ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་  
 གཏན་ཆོག་ཁས་ཡང་དག་དུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་  
 མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཁས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཁས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 ཀོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་པར་ཐལ། རྟོད་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་ད་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྗེས་སུ་འཕྲོ་ཕྱག་གི་བྱུང་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ལྷ་མི་  
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱག་བྱུང་ཀྱི་མཚན་  
 གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་ངེས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་  
 པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་རྟག་པ་ཡིན་  
 ན་མ་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མི་མྱིང་པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་  
 བྱུང་པ་རྟོད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་མི་མྱིང་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟག་ས་མ་གྲུབ་ཟེར་  
 ན། བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱུང་པ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་  
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་  
 བྱས་ཀྱི་ན་མ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཉམས་  
 པ་སྟེ་སྤར་གྱི་འདོད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་མ་བྱས་པ་  
 ཡིན་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་པ་སོགས་བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་མེད་  
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་པར་རྟག་ན་མ་བྱས་པ་བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་པ་དང་།  
 རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་པ་བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་མེད་དོ་ཞེས། རྟག་ན་མ་བྱས་  
 པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་པ་དེ་ན་མས་བྱམ་པའི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་མེད་  
 ཀྱི་བྱུང་པར་སོ་སོར་འབྲེད་པ་ཡིན་ན། རི་བོང་གི་རའི་ཅེ་མོར་སྐྱེལ་གྱུང་བྱས་མེད་  
 གྱུང་དེའི་ཅེ་མོར་སྐྱེལ་མོ་གྱུང་འཆའ་བ་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་འབྲེད་རིགས་པར་ཟད་  
 དོ། །ཁ་ཅིག་སྟོན་དེ་འབྲུག་པར་མཐོང་ནས། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ཁོ་ན་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱག་བྱུང་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མི་འདྲིན་གྱི། རྟག་པ་  
 ལ་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་པ་དེ་དེ་འདྲའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའོ་ཞེས་རྟག་ན་ཞེས་  
 ན་སྐྱེ་བྱུར་ན་སྐྱོན་མཐོང་ནས་རྟག་པ་ལ་ཞེས་ལ་སྐྱེ་བྱུར་ཟེར་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་  
 དཔེ་ན་མ་མཁའ་ཡི་སྤྲེང་ལ། རྟག་པ་ལ་མ་བྱས་པས་བྱུང་པའི་བྱུང་པ་དེ་དངོས་སུ་  
 འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ན་མ་མཁའ་ཡི་སྤྲེང་ལ་བྱས་

པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་སྦྱར་བ་དེ་སྐྱོར་གྱི་ཆེས་ཁྱབ་དེ་དངོས་ཤུགས་གང་  
 རུང་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་སྤྱིང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་  
 གཞལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་ན། དེའི་སྤྱིང་དུ་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་  
 དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཁོ་ནའི་སྤྱིང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ནི་དེ་ཁས་སྒངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གོང་དུ་དེའི་སྤྱིང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་གཞལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན།  
 དེའི་སྤྱིང་དུ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལ་གྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་  
 ཟེར་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་རྟགས་ན། དེ་འདྲའི་ཆེས་ཁྱབ་  
 ཤུགས་ལ་རྟགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ནི་དེ་གྱི་ཕྱིར་  
 འབྲེལ་ཤིས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྒྲིམ་པས། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་  
 ལ། །དེ་ན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་དེ་སྦྱར་ཡིན་ཁྱུང་གིས་སྒྲིམ་  
 ཤིག་བྱས་པ་ལ། སྒྲར་བས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་དེའི་དོན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་  
 ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྤྱིང་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་གཅིག་དངོས་སུ་  
 གཞལ་ན་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་ལ་གཞལ་བའི་དོན་མིན་གྱི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེའི་སྤྱིང་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་གཞལ་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་དེ་  
 མི་མཐུན་དཔེ་ལས་གཞི་གཞན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེའི་སྤྱིང་ལ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་  
 གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། ལྟ་ལ་སྤྱི་ཕྱོགས་ན་སྤྱོད་ཆགས་སྤྱོད་པར་  
 དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། བྱང་ཁ་སྤྱི་བྱང་ཕྱོགས་ན་མེམས་ཅན་འཁྱོང་  
 ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་  
 ཁྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་  
 ཁྱབ་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔོན་ཀྱང་དགའ་དཔལ་ན་རེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཆད་མ་  
གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་སུ་འཇུག་པའི་དོན་མིན་གྱི། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞིག་ཁྱབ་པ་འཇུག་  
པའི་ཆད་མས། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞིག་ཁྱབ་དེ་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དངོས་སུ་གཞུགས་  
པ་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩིས་ཁྱབ་དེས་པའི་ཆད་མས་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྩིས་ཁྱབ་  
ཤུགས་ལ་དེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་ན། བྱས་འཛིན་གྱི་ཆད་མས་བྱམ་པ་འཇུག་  
པ་དེ། སྐམ་བྱ་འཛིན་པའི་ཆད་མའི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། རྩིས་  
ཁྱབ་དེས་པའི་ཆད་མས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་རྩིས་ཁྱབ་དེས་པ་དེ། ཞིག་ཁྱབ་  
དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཞིག་ཁྱབ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་  
ཆད་མའི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་ན་དེ་ནི་ཐོན་ཆད་རྒྱ་གར་  
འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་གངས་ཅན་སྟོང་ས་ཀྱི་མཁས་པ་སུའི་ལུགས་ལ་ཡང་མ་བྱུང་བ་  
ཞིག་ཡིན་ནོ། །

བྱས་པ་ལ། ཁོན་རེ། འོན་རང་ལུགས་ཁྱེད་རང་གི་འདོད་པ་ལ་ཡང་བརྟག་  
པ་འདི་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ལྟར་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩིས་ཁྱབ་དང་ཞིག་ཁྱབ་ཀྱི་རྩིས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་  
གཞི་གང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས། བྱས་པ་དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་སྐབས་ཀྱི་  
རྩིས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་ཁྱབ་པའི་རྩིས་གཉིས་ཀའི་མཚན་གཞིར་བྱང་ངོ་ཞེས་ལན་བཏབ་  
པ་ན། སྒྲ་བས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་  
ཆད་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་བྱས་  
རྟོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་སྐབས་ཀྱི་སྦྱར་བ་སྒྲོར་གཅིག་པོ་དེའི་རྩིས་ཁྱབ་ཡིན་པ་དང་།  
བྱས་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ཞིག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཤིང་། ཁྱབ་པ་ཁས་སྲངས་  
དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྩིས་ཁྱབ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཆད་མས་དེ་འདྲའི་ཞིག་ཁྱབ་ཤུགས་  
ལ་རྟོགས་པར་ཁས་སྲངས་ཤིང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོང་དུ་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བྱས་  
པ་ལྟ་བུའི་ཞིག་པ་གཅིག་ཆད་མ་གཅིག་གིས་དངོས་ཤུགས་གཉིས་སུ་གཞུགས་པ་འགལ་

བས་སོཞེས་ཟེར་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་དང་ཕྱག་ཁྱབ་ཡིན་ན། ཁྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་  
ན་བྱས་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐབ་  
ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་དང་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་གཞིས་ཀྱི་སྐབས་ནས་  
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཕྱག་གི་ཁྱབ་པ་གཞིས་ནི། གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་  
པའི་ཆད་མའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་དང་། དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་དེ་གཞིས་དངོས་  
ཤུགས་སུ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ་གཞུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆེས་སུ་འགྲོ་  
ཕྱག་གི་ཁྱབ་པའི་རྒྱལ་གཞིས་ཡིན་ན། དེ་གཞིས་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་གང་རུང་ཞིག་གི་  
དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གཞུང་གི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

སྐབ་ངག་དེ་གཞིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆེས་ཁྱབ་དང་ཕྱག་ཁྱབ་གཞིས་རིམ་  
བཞིན་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་སྐབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་དང་ཕྱག་ཁྱབ་དུ་སོ་སོར་འཛོགས་པ་  
དང་། དེ་གཞིས་ཀྱི་གཅིག་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེས་དེ་གཞིས་ཀྱི་གཅིག་དངོས་སུ་རྟོགས་  
ན་ཅིག་ཤོས་དེ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་སྤར་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་བྱས་ན་མི་  
རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེ་འདྲའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆེས་ཁྱབ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་  
པ་དེ་འདྲའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཕྱག་ཁྱབ་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་གཞིས་ཆད་མ་དེ་གཞིས་  
ཀྱི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་པ་སོགས་མི་  
འཐད་དེ། རྩེ་བཙུན་རྣམ་འབྲེལ་༡༠༦ལས། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་བྱས་  
ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་གཞིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་  
བྱ་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་  
པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་  
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མནན་བྱའི་ཟུར་བཞོད་  
༡༡༦ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

# འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆིག་འབྲེལ།

གནེས་པ་འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི། འོན་ཀྱི་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་  
 ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་དྲུག་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆོག་  
 སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་དག་གཞིས་ཀྱི་དངོས་བཟུང་གི་ཆེས་ཁྱབ་དང་ཕྱོག་ཁྱབ་གནེས་ནི་  
 དེ་གནེས་ཀྱི་གཅིག་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་དུ་བཟུང་  
 པར་སྤར་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར། བྱས་པའི་ཕྱི་དྲུག་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆོག་  
 ཀྱི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྱབ་པ་གནེས་ནི་གཅིག་དངོས་སུ་ངེས་པའི་ཤུགས་ལ་ཅིག་  
 ཤོས་ངེས་པར་བྱེད་པས་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆོག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་དང་ཕྱོག་  
 ཁྱབ་གནེས་པ་ལ་ཚུན་མི་འབྲེལ་བ་ལྟེ་པ་ལ་ཚུན་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ། འོན་ཀྱི་གོ་བས་  
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་དོ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ཆོག་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་  
 སྤྱིར་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལ་དག་གི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོག་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་དེའི་དངོས་བཟུང་  
 ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བཟོད་གོང་གི་དཔེ་གནེས་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ལ་དག་ལ་  
 དངོས་སུ་བཟུང་པ། སྐྱབ་པ་དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་  
 བ་སུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་དག་དང་། དཔེ་གནེས་ལས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་  
 དངོས་སུ་བཟུང་པ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱིར་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་ཕྱོགས་  
 ཆོས་མ་བཟོད་གོང་གི་སྐྱབ་པ་དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། བྱས་པ་མ་ཡིན་  
 པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་དག་དེ་གནེས་ཀྱི་  
 བ་དང་ནས་ནི། དག་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བའི་རང་ཕྱོག་ངེས་  
 པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་རྒྱར་བཟུང་པ་དང་། དག་གནེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་  
 བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བའི་དོན་ཕྱོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་གཞི་མི་རྟག་  
 པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་པ་ཕྱོག་པར་ངེས་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་རྒྱར་

བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གང་གི་གཞིས་པོ་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲམ་མི་རྟག་སྐབ་གྱི་  
 སྐབ་ངག་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་འི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱབ་པ་རྫོགས་  
 པར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བྱབ་པ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་འི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་  
 ཡིན་པ་ལ། རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་བྱས་པ་བརྟེན་པ་ལ་ངེས་པར་བསྟོན་དགོས་ཏེ།  
 དེ་འདྲའི་རྩེས་བྱབ་རྫོགས་པར་བརྟེན་པ་ལ། བྱས་པ་མཚན་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་  
 ཏུ་དེ་སྐབ་གྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྐབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་  
 མེད་པར་བསྟན་དགོས་པར་འདོད་གྱི། གལ་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ན། ལྟར་  
 གོང་ཏུ། རོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་ཤོས་ལ། ཞིས་མོགས་གྱི་དོན་ནི། ལྟར་བས་པ་ཁ་ཅིག་  
 ཞིག་བྱབ་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་གཞུགས་ན། རྩེས་བྱབ་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་  
 པར་ཤུགས་ལ་བྱབ་པ་འི་དོན་ཏུ་འདོད་པ་ལྟར་རམ། ཉ་དཔོན་ཀྱན་དག་འདེད་པ་ལ་གྱིས་  
 ཚད་མ་གཅིག་གིས་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱབ་པ་འཇལ་བའི་དོན་མིན་པར་འདོད་པ་མོགས་  
 ཕྱགས་སྤེལ་ཁས་ལེན་དང་མཐུན་པར་གཞུང་དོན་འཆད་དགོས་པར་འཇུག་ལ། དེ་ལྟར་  
 བྱ་ཕྱགས་སྤེལ་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་གོང་ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་འི་ཉེས་པ་དེ་དག་རང་ལུགས་  
 ལ་ཡང་འཇུག་པས་རང་ལུགས་གྱིས་ཀྱང་ཉེས་པ་སྤང་མི་རུས་སོ། ཁོ་ན་ནི། འོ་ན།  
 རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ན་མ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་  
 པ་འི་ངག་འདི་ཙམ་གྱིས། བྱས་རྟགས་གྱིས་སྒྲམ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པ་འི་ཞིག་བྱབ་གྱི་བརྟེན་  
 པ་རྫོགས་པར་ཐལ། ངག་དེས་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་འི་ཕྱིར་ཅས་  
 ཟེར་ན། མ་བྱབ། འདོད་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་རྟགས་གྱིས་དེ་སྐབ་གྱི་ཕྱགས་ཚས་  
 མ་བརྟེན་པར། རྟགས་དེ་སྐབ་གྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱབ་པ་རྫོགས་པར་བརྟེན་པ་འི་  
 སྐབ་ངག་ཡང་དག་མེད་པ་འི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྫོགས་པར་བརྟེན་པ་ལ། སྒྲམ་གྱི་བྱས་  
 ཞེས་མོགས་དེ་སྐབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྟེང་ཏུ་དེ་སྐབ་གྱི་རྟགས་གྱི་མཚན་གཞི་  
 བྱས་པ་བརྟེན་པ་དང་དཔེའི་སྟེང་ཏུ་བྱབ་པ་བརྟེན་པ་དང་གཞིས་ཀ་ཚོགས་ནས་བརྟེན་

དགོས་པས། ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་བརྟེན་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟག་  
པ་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་བརྟེན་དགོས་པས་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ལྟོ་དྲུ་  
རྟགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་བྱས་པ་མ་བརྟེན་པར། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་ལྷ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་  
རྩིས་སུ་འགྲོ་ཕྱག་གི་ཁྲབ་པ་རྟོགས་པར་བརྟེན་པ་མི་མྱིན་དོ། །

གལ་ཏེ་མྱིན་ན། ལྷ་མི་རྟག་པར་ཤེས་འདོད་མེད་ཅིང་། གཟུགས་མི་རྟག་པར་  
ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་སྐོལ་བའི་ངོར་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་འདོད་  
ནས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་དེ་ཡང་བྱས་  
རྟགས་ཀྱིས་ལྷ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲབ་རྟོགས་པར་བརྟེན་པའི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།  
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལྷ་སྐོལ་ལ་དཔག་འདོད་དང་ཕྱི་སྐོལ་ལ་ཤེས་འདོད་གང་ཡང་མེད་  
པར་བརྟེན་བྱ་ཕྱོག་པའི་སྐྱབ་ངག་ན་མ་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་  
བརྟེན་འདོད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། རྟེན་བཞིན་དུ་སྐྱ་ནི་བྱས་ཞེས་  
པའི་ངག་འདི་ཡང་། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་ལྷ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་བརྟེན་པའི་  
སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་ནས། ལྷ་ནི་བྱས་  
མ་ཞེས་པའི་ངག་བཀོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ཚད་མ་རང་གི་གཞལ་བུའི་ཡུལ་ལ་  
འདྲུག་ཚུལ་དང་། རྟོག་པ་དེ་དང་རང་ཡུལ་ལ་མེལ་བའི་ཕྱོགས་འདྲུག་ཚུལ་མཚུངས་  
པའི་བརྟེན་བྱེད་སྐྱའི་བརྟེན་བྱ་དེ་སྐྱ་དེས་བརྟེན་ཚུལ་མི་འདྲ་ཞེ། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་  
ཁྲབ་ཅེས་པའི་སྐྱ་ཡིས་ནི། བྱས་པ་དངོས་སུ་བརྟེན་ནས་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་དེ་མེད་  
པར་དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས། བྱས་པ་དེ་ཉིད་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་གོ་བ་སྟེ་  
བརྟེན་པར་བྱེད་ཀྱང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་པ་འདྲལ་བའི་རྟོག་པ་ཚད་མས། བྱས་  
ན་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྲབ་པར་ཡོད་དོ། །

བོད་མྱུར་བས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱས་པ་ལྷ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་གའི་  
མཆན་གཞིར་འདྲིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་ཕྱག་གི་ཁྲབ་པ་གཉིས་པ་ན་



ཚུན་སྒངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་ངེས་ལས། འོན་ཀྱངས་  
 ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ཚུལ་གསུམ་  
 ཐད་དང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རིགས་མེགས་ལས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་  
 པ་དག་ཐན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་  
 རྒྱལ་བྱེད་དུ་བྱངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པར་  
 སྤང་སྟེ། མཆོག་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་ལ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་བྱལ་ཡོད་  
 པར་དངོས་སུ་རྒྱལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཕྱོག་བྱལ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་  
 པ་དང་། སོགས་རྒྱས་བསྐྱས་པ་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་དེ་འདྲའི་ཕྱོག་བྱལ་ཡོད་པར་དངོས་  
 སུ་རྒྱལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས། དེ་འདྲའི་རྗེས་བྱལ་ཡོད་པར་ཤུགས་ལ་འགྲུབ་པས་ན། མཆོག་  
 གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་སྤྱི་རྟག་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱལ་པ་གཉིས་  
 ཐན་ཚུན་མི་འབྲལ་བ་སྟེ་མི་འགལ་བ་ཡིན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་མི་འགལ་  
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྗེས་བྱལ་  
 གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་དང་། དེ་འདྲའི་ཕྱོག་བྱལ་གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་འདོད་  
 པ་དག་གམ་རིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་འདྲའི་རྟགས་གཉིས་ཆད་མས་མེ་ཁེགས་པར་  
 ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྗེས་བྱལ་བྱལ་པར་རྟོགས་  
 པ་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་མི་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་ཕྱོག་བྱལ་བྱལ་པར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་  
 པ་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱལ་པ་གཉིས་ཐན་ཚུན་མི་འབྲལ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།  
 འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་རྟག་པ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་དེ་  
 དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ན། སྤྱི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།  
 རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱལ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས་སྤངས་  
 པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱོགས་སྤྱོད་ལྟར་ན། རྣམ་མཁའའི་སྟེང་དུ་རྟག་ནམ་བྱས་  
 པས་བྱལ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མས། སྤྱིའི་སྟེང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་པ་

ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། ཁི་མཐུན་དཔེ་ནམ་མཁའ་ལྟེང་དུ་བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་  
མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱག་ཁྱེད་དངོས་  
སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱི་རྟོག་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་དེས་སྒྲུབ་ཕྱི་རྟོག་དང་དུ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་  
ཁྱེད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་སྒྲུབ་  
ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡང་དག་དེའི་ཕྱག་ཁྱེད་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ལྟེ་རྟོགས་ན། དེ་འདྲའི་བསྒྲུབ་  
བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་ཆད་མ་གྲུབ་ལས་བདུས་པའི་ལུང་ནམ་དེས་སུ་དངས་པར། རྩེས་  
དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། །དེས་པ་ཞེས་  
གསུངས་པ་དེ་ནི། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་ཡོད་དང་དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས།  
དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེ་ལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལྟོན་པ་དང་།  
དེ་མཚུངས་ལ་ཡོད་དང་དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེས་ཁྱེད་ཀྱི་མཆན་  
ཉིད་ལྟོན་པ་དང་། མེད་ལ་མེད་པར་ནི་དེས་པ་ཞེས་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱེད་ཀྱི་མཆན་  
ཉིད་ལྟོན་པ་ལྟེ་རྩེ་ལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལྟོན་པ་ཡིན་ལ། དཔེར་ན། བྱས་རྟགས་  
ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེ་ལ་གསུམ་གྱི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་  
གི་མཆན་གཞི་བྱས་པའི་ཕྱི་རྟོག་དང་དུ་གྲུབ་པས་ན་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཕྱག་གི་ཁྱེད་པ་གཞིས་  
མི་འགལ་ལ། གལ་དེ་རྩེ་ལ་གསུམ་གྱི་གདམས་ཆོག་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་དང་དུ་གྲུབ་  
ན། སར་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྩེ་ལ་གཞིས་པ་ལྟོན་པ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་  
ཆོན་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལྟར་དེས་པ་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་  
པར་གྲུབ་ཟིན་པས། རྩེ་ལ་གསུམ་པ་ལྟོག་ཁྱེད་དེ་རྩེ་ལ་གཞིས་པ་རྩེས་ཁྱེད་པ་ལས་ལོགས་  
སུ་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དང་སྒྲོས་སྒྲོན་དུ་ཐལ་པའི་རྩོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དུ། སྒྲོན་  
མེད་དེ། གྲུབ་ཟིན་གྱང་ཁྱེད་པ་གཅིག་བརྗོད་པས་གྱང་གཞིས་པ་འཕེན་པའི་རྩེ་ལ་ཀྱི་  
སྒྲུབ་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་བ་མེད་

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་བྲུབ་དང་ཕྱོག་བྲུབ་དེ་གཉིས་འགལ་ན་གཞི་གཅིག་གི་  
སྒྲིབ་དུ་གཅིག་ཡིན་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་ན་ཅིག་ཤོས་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་མ་རྟོགས་པས་  
བྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་ངེས་ལས། འོ་ན་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་འགྱུར་རོལ་ན་མི་འཐད་དེ། རྗེས་  
སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ཚུལ་གསུམ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དང་  
འགལ་བ་མེད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས་རྗེས་བྲུབ་དང་ཕྱོག་བྲུབ་གཉིས་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་  
བཤད་པ་ནི། མཚན་གཞི་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་  
གི་བྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དེས་མཚན་པའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་བྲུབ་དང་ཕྱོག་བྲུབ་གཉིས་  
དངོས་ཤུགས་ལ་གོ་བའི་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བའི་སྒྲུབ་  
ངག་ཡང་དག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི། རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་དེས་རྗེས་བྲུབ་  
དང་ཕྱོག་བྲུབ་གཉིས་འགལ་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །རིགས་ཐིགས་ལས། རྗེས་སུ་  
འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོལ་སྒྲིབ་  
གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ཞེས་པ་ནི། རྗེས་  
བྲུབ་དང་ཕྱོག་བྲུབ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། སྟོག་ལྟ་ན་དེ་བདག་མེད་ལས་སྟོག་ན་  
གང་ཟག་གི་བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་དགོས་ལ།  
དེ་ལྟར་སྟོག་ལྟ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ན། སྟོག་ལྟ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་  
ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་ཡིན་བདག་ལས་སྟོག་པ་ཡང་ཡིན་པ་ནི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་  
གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་གི་  
བདག་མེད་ཀྱི་མི་མཐུན་སྒྱུགས་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་ཡང་། སྟོག་ལྟ་ན་གང་ཟག་གི་  
བདག་ལས་སྟོག་ན། སྟོག་ལྟ་ན་བདག་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་མོགས་གོང་ལྟར་  
སྒྱུར་ནས་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་ལུང་དེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན། ལུང་དེ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་  
ཕྱོག་གི་བྲུབ་པ་གཉིས་འགལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོན་པ་མི་འཐད་དེ། ཚུད་ཀྱིས་ལུང་

དེ་དོན་གང་གི་ཆེད་དུ་བྲངས་པ་དང་ལུང་གི་དོན་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་  
མེད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འཐད་པའི་ཚྱོགས་ནཱ་པར་གཞག་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོགས་དཔྱད།

གོང་གི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་མཛད་པའི་ཆད་  
མ་མདོའི་གཞུང་འདོག་ཚུལ་ལ། རྗེ་བཙུན་ནཱ་འབྲེལ་ཏཱ་ལའ་ས། འོ་ན་སྒོ་བ་དཔོན་  
ཚྱོགས་སྐང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་བཟོད་  
མཛད་པའི་གཞུང་དེ་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་  
དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། རེས་པ། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་དེ་ཡིན་གསུངས། ཁ་ཅིག་  
གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་གྱུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པའོ། ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ཡིན་གསུངས།  
ལུགས་དང་སོ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་  
ཆོ། རེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྒྱལ་ས།  
ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་ཞེས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་གིས་དངོས་སུ་མ་  
བཟུན་ཀྱང་སྒྱུར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ནི།  
ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དེས་ན་ཀུན་བདུས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་  
ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། རེས་པ། ཞེས་པ་འདིས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་  
སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཀུན་བདུས་ནཱ་  
ངེས་སུ་བྲངས་པའི་གཞུང་གི་ཆོག་ལ། རེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་  
ཀྱི་མདོ་རྩ་བའི་ཆོག་ལ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་རྩ་བར། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་  
མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པའོ། འདི་རྒྱུ་ཤེས་པ་འང་ཐོབ་པ་ཉིད། ཤེས་བྱེད་  
སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།

པཌ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༥༩ལས། འོན། སློབ་དཔོན་ཚུགས་སྐང་གིས་ཚུལ་གསུམ་  
 སོ་སོའི་མཚན་ནིང་གི་ཟུར་དྲུང་པའི་བརྗོད་དེས་སུ་མཛད་པའི་གཞུང་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།  
 མང་པོ་ཞིག་ རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། དེས་  
 པ་ཞེས་པའི་གཞུང་དེ་དེ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྩུབ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེར་  
 མཐུན་ལ། ཡོད་དང་མེད་ནིང་ལ་མེད་པའོ། ། འདི་ཅི་ཤེས་པ་འང་ཐོབ་པ་ནིང་། ཤེས་  
 བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཀྱི། དེས་པ་ཞེས་པ་དངོས་སུ་མེད་པས།  
 དེ་སོ་སོའི་མཚན་ནིང་གི་ཟུར་དྲུང་པའི་བརྗོད་དེས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཆབ་  
 རིན་པོ་ཆེའི་མདོ་རྟེན་ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྟ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་༧༩ལས།  
 སློབ་དཔོན་ཚུགས་སྐང་གིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ནིང་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་དྲུང་པའི་  
 བརྗོད་མཛད་པའི་གཞུང་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཆད་མ་མདོས། རྗེས་དཔག་བྱ་  
 དང་ཞེས་པ་ནས། དེས་པ་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཆད་  
 མ་མདོ་རྩུབ་པ་ལས། དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་  
 དར་རྟེན་ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༦༥ལས། ཡང་  
 ཁ་ཅིག་ན་ནི། རྣམ་དེས་སུ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་  
 མེད་པར་ནི། དེས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཆད་མ་མདོའི་ཆོག་ལ་འདིར་བཞོད་པ་ཡིན་ཟེར་ན་  
 འོན། ཆད་མ་མདོའི་རྩེ་ཆོག་ལ་འདིའི་སྐབས་སུ་དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་བཞོད་པར་ཐལ་  
 ལོ། ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོའི་རྣམ་བཤད་མཐར་འཛིན་གདུང་  
 སེལ་ལས། དེས་པ་ཞེས་པ་རྩེ་བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་  
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་བཤད་འདིར་ཚུགས་སྐང་གི་གསུང་བཞོད་  
 པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་བ་སྟེ། གསུང་  
 གི་དོན་བཞོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ རྣམ་དེས་སུ། ཚུགས་ཆོས་མཐུན་ཚུགས་  
 ཡོད་མེད་དང་། མདོའི་ཆོག་དྲུང་དོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་དེ་མེད་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་མོགས་གསུངས་པ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་བདུས་དར་རྒྱུ་ལས། འདི་  
 བྱེད་བར་ཕྱག་རྒྱེས་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་།  
 ཚུལ་གསུམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་དུ་ངེས་པ་ཞེས་པ་ཙ་བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་བཟུན་  
 ཡང་། སྦྱར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་  
 འདིས་ནི་ཆད་མ་མདོའི་ཆོག་ལ་ངེས་པ་དངོས་སུ་སྦྱོས་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར། བོད་  
 ཀྱི་ལོ་ཙ་བ་དགེ་བ་སྟེན་ཞུ་མ་སེང་གེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཆད་མ་  
 མདོའི་ཆོག་ཟིན་ལ་ངེས་པ་ཞེས་དངོས་སུ་མ་བཟུན་ཡང་། འདི་རུ་ཤེས་པ་ཞེས་སྦྱོས་པ་  
 དེ་ངེས་པ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་  
 ལ། རྣམ་ངེས་སུ་ཆད་མ་མདོའི་ལུང་དངས་པ་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙ་བ་ཆེན་པོ་དག་སྤོང་རྒྱུ་གས་  
 སྤྱན་ཤེས་རབ་གྱིས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཆད་མ་མདོའི་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་  
 སྟོན་པའི་ཆོག་ལ་ངེས་པ་ཞེས་དངོས་སུ་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རྣམ་ངེས་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཞིས་ལོ་ཙ་བ་དེས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་པས། རྣམ་  
 འགྲེལ་ལས། ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་ཆོག་དེའི་དོན་འཆད་པ་ན་ཡང་། རེས་པ་བཞེད་  
 པར་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་སྦྱོབ་དཔོན་ཚུགས་སྤང་གིས་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་  
 སྟོན་པ་ན་ངེས་པ་ཞེས་དངོས་སུ་སྦྱོས་པར་ཙ་འགྲེལ་ཀུན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་  
 ། ཀྱང་ཆད་མ་མདོ་བསྒྱུར་བའི་ལོ་ཙ་བ་དེས། རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་ངེས་བསྒྱུར་བ་ཡིན་  
 བ། རྣམ་ངེས་སུ་ཡང་ངེས་པ་ཞེས་དངོས་སུ་སྦྱོས་པར། འདི་རུ་ཤེས་པ་ཞེས་མོགས་  
 ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་ཆོག་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་། ཤེས་  
 པ་བཞེད་པར་མཛད་པ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བར་ངེས་སྟུགས་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྣམ་  
 རེས་བསྒྱུར་བ་པོས་ཆད་མ་མདོ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ན། རྣམ་ངེས་དང་མཐུན་པར། ཡོད་  
 དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། རེས་པ་ཞེས་མོགས་ཆད་མ་མདོའི་བོད་སྐད་ཀྱི་ཆོག་ལ་དངོས་  
 སུ་སྦྱོས་ཐུ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟེའོ། རེས་ན་ཆད་མ་མདོའི་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་

ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ན་ལོ་ཙམ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་  
 བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཆད་མ་མདོ་ལས་ཤེས་པ་ཞེས་དངོས་སུ་སྟོས་ལ། རྣམ་ངེས་སུ་  
 ལུང་དེ་བྲངས་པའི་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་དེའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ངེས་  
 པ་ཞེས་དངོས་སུ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་དང་ངེས་པ་གཉིས་ཆུགས་སྐད་ཀྱི་སྐད་  
 རོད་གཅིག་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དོན་བསྒྱུར་དང་། ངེས་པ་ཞེས་པ་སྒྱུ་  
 འཐད་བསྒྱུར་དུ་མཛད་པ་སྟགས་གང་རུང་ཡིན་པས་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་  
 ཆོག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྟུགས། གལ་ཏེ་ཆོག་མི་འདྲ་བས་གཅིག་གཞུང་དེའི་ཆོག་  
 ཡིན་ན། ཅིག་ཤོས་གཞུང་དེའི་ཆོག་མ་ཡིན་དགོས་ན། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་  
 ལ། །ཞེས་པ་དང་། དེར་མཐུན་ལ། །ཞེས་པ་གང་རུང་ཡང་དེའི་ཆོག་མ་ཡིན་པར་  
 ཐལ་བ་དང་། དཔེར་ན་ནག་ཆོལ་ཙམ་དང་། པ་ཆབ་ལོ་ཙམ་གཉིས་ཀྱིས་དབུ་མ་འདུག་  
 པ་བོད་སྐད་དུ་སྟོས་པ་བསྒྱུར་བའི་ཆོག་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་  
 སྟགས་སུ་གསལ་བས། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་དབུ་མ་འདུག་པའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་ན་ཅིག་  
 ཤོས་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྟགས་གནོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་སོ། །དེས་ན་ལོ་ཙམ་མཇོགས་  
 གློ་ལྟ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་གཞུང་ཆོག་ལྟར་ན་རྗེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནས།  
 ངེས་པ་ཞེས་པ་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ནུས་པར་མ་ཟད། སྤྱིར་དེ་ཡིན་  
 པའི་ལུང་ཁྱང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་འདིར་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར།  
 རྟོག་ཆེན་ལས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་  
 ཅན། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནས། ངེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཞེས་དང་། རིགས་  
 ཐིགས་དར་རྟོག་ལས། ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་  
 པ་ནས། ངེས་པ་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། ཐམས་ཅད་པའི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་  
 གལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཐམས་ཅད་པའི་ངེས་པ་གོང་མ་གཉིས་ལའང་  
 སྤྱིར་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གློ་ལྟ་རྟོག་ཀྱང་གཙང་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལས། ཆད་མ་

མདོར། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནས། དེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
དང་། དཔྱད་ལྡན་ལུན་སེལ་ལས། ཡང་རྣམ་བཤད་རྣམ་གཤིས་སོགས་ཚད་ལྡན་  
ཀྱི་གཞུང་ལས་ཆེ་བར། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནས། དེས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཀྱན་བདུས་  
ཅ་བའི་གཞུང་ཡིན་པ་གསལ་ཡང་། ཞེས་དང་། ཚད་མའི་དགོངས་རྒྱན་ཀྱི་ལས། ཚད་  
མ་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་ཆོག་ རྩེས་དཔག་བྱ་དང་ཞེས་པ་ནས། མེད་ལ་མེད་པའོ། ཞེས་བྱང་  
ལ། ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། དེས་པ། ཞེས་པ་དེ་འཇུག་གཞན་ཞིག་ལས་བྱང་  
བཡིན་ནམ་དབྱེད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེས་བརྗོད་དངོས་སུ་མཛད་པའི་གཞུང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་  
ན་ནེ། སྒྲིན་མེད་དེ། ཀྱན་བདུས་རང་འབྲེལ་ལས་དེས་བརྗོད་དངོས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་  
དེ། པཎ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཅ་བའི་རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་  
ཀ་གཅིག་པོ་དེ། རྩེས་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་བརྗོད་དོན་གྱི་མཛད་  
པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་མདོན་སུམ་  
མམ་རྩེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་གི་རྩེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྒྱུ་རྩེས་  
ཀྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དམ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་  
དེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་གིས་རྩེས་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་བརྗོད་  
དངོས་སུ་མཛད་པའི་གཞུང་དུ་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་རྩེས་ཅ་བའི་ཆོག་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་།  
ཞེས་པའི་གསུང་གིས་ཐོན་པས་སོ། ཞེས་དང་། དཔྱད་ལྡན་ལུན་སེལ་ལས་ཀྱང་  
དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོན་རང་འབྲེལ་ཀྱི་ཆོག་དེས་དེས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་  
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲུབ་སྟེ་གྲུབ་པ་ཞེས་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་གྲུབ་པ་དེ་  
དེས་པ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་ཡང་དེས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པར་ཐལ།  
ཤེས་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་གང་ཞིག་ ཤེས་པ་དེ་དེས་པ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་  
ན་རང་འབྲེལ་ཀྱི་ཆོག་དེས་དེས་བརྗོད་དངོས་སུ་མཛད་པར། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འབྲེལ་



༡༧༥ལས། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། ཞེས་སོགས་ཅ་བ།  
 དེས་བརྗོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བ་ལ་དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མི་  
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན། གང་ཞིག་གཞིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ནི་སྐབ་པའོ་ཞེས་  
 པའི་གཞུང་དེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་  
 གྲུབ་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་དེས་བརྗོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་  
 དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། མདོ་རང་འབྲེལ་  
 ལས། དེ་ལ་མདོན་སུམ་མཐ་རྩེས་སུ་དཔག་པས་མཐོང་གི་རྩེས་ལ་དེའི་རིགས་དང་  
 མཐུན་པ་ལ་ཡང་སྤྱི་ཚུལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་  
 བོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་འང་སྐབས་འདིར་དེས་བརྗོད་མཛད་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་དེས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་དངོས་སུ་མཛད་པ་ལ་འང་མཚུངས་པར་སྒྱུར་རུང་བའི་ཕྱིར།

རྣམ་དེས་སུ་དངས་པའི་ཆད་མ་མདོའི་གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་དེས་དར་རྟེན་གྱི་  
 ༡༧༦ལས། གཞིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་  
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་དཔག་བྱ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་  
 པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྩེས་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་  
 བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲོབས་གྱིས་རྩེས་སུ་དཔག་བྱ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་  
 ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཞོག་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་  
 ཆོས་དང་འབྲེལ་སྒྲོབས་གྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་  
 མེད་པ་ཁོ་ནར་ནི་དེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཞོག་གི་ཚུལ་གཞིས་སུ་  
 བྱེ་བས་སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

འདིས་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་པ་སྒྲོས་དགོས་པར་སྟོན་པ་  
 ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཆོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དེས་པ་སྒྲོས་དགོས་པ་བསྟན་པར་

འདྲོད་པ་ནི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཚད་མ་མདོ་  
 ལས། རྩེས་དཔག་བྱ་དང་དེར་མཐུན་ལ། ཡོད་དང་མེད་ཉིད་ལ་མེད་པ་ལོ། འདི་རུ་  
 ཤེས་པ་འང་ཐོབ་པ་ཉིད། ཤེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་དབང་བྱའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནི། ཚད་  
 མ་མདོའི་དར་རྟེན་༡༥༥དང་༡༥༥ན་གསལ་བ་ལྟར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་རྟག་  
 སྤྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་  
 སྟོན་མེད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོན་རེ་ཤེས་པ་སྟེ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་རྩེས་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་  
 ཀྱིས་རྩེས་སུ་དཔག་བྱ་ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་སྟོན་མེད་དེར་རམ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་  
 ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་  
 ཅན། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་  
 མེད་པ་ལ་སྟེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཁོན་རེ་ཤེས་པ་སྟེ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་  
 དཔོན་དབང་ཕུག་སྟེ་སྟགས་འདྲོད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་ལས་  
 ལྟགས་སུ་སྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་མ་སྟོས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གའི་  
 མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདི་རུ་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཤེས་པ་འང་དོན་གྱིས་ཐོབ་  
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ནི་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོག་གྱུར་ཤེས་པར་བྱེད་  
 པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་རྒྱུའི་དབང་  
 དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་ཚུལ་གསུམ་  
 གའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞི་ལ་སྤྲུལ་ན། རང་ཉིད་སྤྲུལ་རྟག་སྤྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་  
 མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་སྤྲུལ་རྟག་པར་སྤྲུབ་པ་ལ་རྟགས་ཚུལ་དང་པོར་སོང་བའི་  
 གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་སྤྲུལ་སྟེད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་  
 མས་ངེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་ཀྱི་རྩེས་བྱུང་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་  
 ཡོད་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྤྲུབ་པ་ལ་རྟགས་ཚུལ་གཞིས་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་

ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་  
ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱག་ཁྱུང་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་  
རྒྱལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མེད་  
པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱབ་བཤད་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་  
བཤགས་པ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དྲུག་དང་བཟུང་བ་དེའི་སྟེང་དྲུའགོད་རྒྱལ་དང་མཐུན་  
པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྱུང་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་  
ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་ཡོད་པ་ཉིད་དྲུང་ས་པའི་དེ་  
སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱུང་པའི་རྒྱལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩིས་ཁྱུང་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་  
ཡོད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་རྩིས་པ་སྟེ་མེད་པ་ཉིད་དྲུང་ས་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱུང་  
པའི་རྒྱལ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་  
ཟུར་དྲུའགོད་པ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་ཕྱགས་ནས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་  
ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་ཅིང་། དགག་ཕྱགས་ནས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་  
སོགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དྲུམ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ནམས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་  
ཡིན་པ་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དྲུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འཐད་ལྡན་རྒྱུང་བ་ལས། དེ་ལ་  
ཡོད་པའི་ཆོག་གིས་ནི། མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་  
པ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་སེལ་  
རུས་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱལ་སྟེང་དྲུའགོད་རྒྱལ་  
དང་མཐུན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགོད་རྒྱལ་ཡིན་འགོད་གང་ཞིག་སྐྱ་མིག་  
ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོག་ཟུར་དྲུའི་ཅེས་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་  
དེ། སྐྱབ་ཕྱགས་ནས་བྱས་པ་སྐྱ་མཐའ་དག་གི་སྟེང་དྲུའགོད་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་མ་  
གྲུབ་པའི་སྟོན་ནས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་ཅིང་། དགག་ཕྱགས་ནས་

མཚན་མོ་ལོ་མ་འཁྲུམས་དེ་ཉལ་བ་དེ་ལྟོན་ཤིང་སྤྱོད་བཅས་སུ་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་  
 པ་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། འཐད་ལྡན་རྒྱུང་བ་ལས། ཉིད་ཀྱི་ཆོག་  
 གིས་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་དེ། ཇི་ལྟར་ལྟོན་ཤིང་ནི་སྤྱོད་དང་བཅས་  
 པ་ཡིན་དེ། ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ལྟོན་ཤིང་གི་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་ལོ་མ་འཁྲུམས་པའི་མཚན་  
 ཉིད་ཀྱི་ཉལ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་དེ། འདི་ལྟར་ཤིང་ཐམས་ཅད་ནི། མཚན་  
 མོ་ལོ་མ་འཁྲུམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཁོན་མ་ཡིན་གྱི། འགའ་འགའ་ཙམ་ཁོན་ནར་ཟད་པ་ལྟ་  
 བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་དེས་དེ་ལེལ་བྱས་དེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་འཁྲུམས་དེ་  
 ཉལ་བ་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལྟོན་ཤིང་གི་སྤྱོད་དུ་འགོད་རྒྱལ་དང་མཐུན་པར་  
 ཡོད་པ་ཁོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་ལྟོན་ཤིང་ལ་ཡོད་མེད་ཆ་ཕྱེ་  
 རྒྱུ་མེད་པར་ལྟོན་ཤིང་མཐའ་དག་གི་སྤྱོད་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟོན་ཤིང་མཐའ་དག་  
 གི་སྤྱོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ལྟོན་ཤིང་ཡིན་ན་མཚན་མོ་ལོ་མ་འཁྲུམས་དེ་ཉལ་བས་མ་  
 ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཟུར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་སྲར་མ་སྒྲིལ་པར་རྩིས་སུ་སྒྲིལ་པ་ལ་དགོས་  
 པ་ཡོད་དེ། སྦྱབ་ཕྱོགས་ནས་བྱས་པ་སྒྲུལ་རྟག་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་བཞུན་པར་བྱ་བའི་  
 ཆེད་དང་། དགག་ཕྱོགས་ནས་མཉན་བྱ་ཁོན་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་པ་བཅད་པར་  
 བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། འཐད་ལྡན་རྒྱུང་བ་ལས། ཡོད་པའི་ཆོག་གི་རྩིས་ལ་ཉིད་  
 སྒྲིལ་པས་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྩིས་སུ་དཔག་པར་བྱ་  
 བ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་སྒྲུན་ནི་མཉན་པར་བྱ་བར་ཁོན་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་འགྱུར་  
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལྟར་ལེལ་བྱས་དེ། སྲར་སྒྲིལ་ན་བྱས་པ་སྒྲུལ་  
 རྟག་སྦྱབ་ཀྱི་རྩིས་སུ་དཔག་བྱ་སྟེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཁོན་ལ་འགོད་རྒྱལ་དང་མཐུན་  
 པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལས། བྱས་པ་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་སྒྲུན་ཁོན་ལ་མེད་  
 པའི་ཕྱིར་དེ། བྱས་པ་སྒྲུལ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་ཁོན་སྒྲུལ་  
 རྟག་སྦྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིམ་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐབས་ཕྱགས་ནས་བྱས་པ་སྒྲུ་མི་  
 ཉག་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཉགས་ཡིན་པ་བཅད་ཅིང་།  
 དགག་ཕྱགས་ནས་ཤ་བཟ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་བྱས་པ་དེ། ཤ་བཟེ་  
 བུམ་པ་མི་ཉག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱགས་ཆོས་ཡིན་པ་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཡིན་  
 ཏེ། འཐད་ལྷན་རྒྱུང་བ་ལས། ངེས་པ་སྒྲིམ་པས་ནི་ཐེ་ཆོམ་བཟེ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་  
 བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་སེལ་རྒྱས་ཏེ། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་  
 ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཉགས་ཚུལ་དང་པོར་སོང་བའི་རྒྱལ་བ་  
 དེས། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་  
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བསྟན་ལ། རྩོད་གཞི་  
 དེ་ཉགས་དེ་ཡིན་མེན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྩོད་གཞི་དེ་ཉགས་ཡིན་པར་  
 ཆད་མས་མ་ངེས་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག་གང་ཟག་དེའི་ངོར་དེ་ལྟར་ཆད་མས་མ་ངེས་  
 པར་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་སུ་སོང་བ་མེད་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེས་  
 བྱབ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཡོད་པ་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་  
 དེ་སྒྲུ་མི་ཉག་སྐབས་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་  
 ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཅོད་རྒྱས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་ཉགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་  
 ཕྱགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་  
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འཐད་ལྷན་རྒྱུང་བ་ལས། འདིར་ཡང་ཡོད་པ་སྒྲིམ་པས་ནི་  
 འགལ་བ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོག་ཟུར་དུ་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཐུན་  
 མོང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་  
 ལྟར་གཅོད་རྒྱས་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཉིད་དམ་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།  
 བྱབ་སྟེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་དང་མེ་མཐུན་

ཚྭགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་  
 ཡང་འཐད་ལྡན་རྒྱུ་བ་ལས། ཉིད་སྒྲིལ་པས་ནི་མུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་བསལ་ཏེ། དེ་  
 བྱི་མུན་པའི་ཚྭགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཅི་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་  
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟུར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིས་མ་སྒྲིལ་པར་སྐར་  
 སྒྲིལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དྲུང་སྐྱམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མུན་ཚྭགས་མི་རྟག་པ་ལ་  
 ཚྱུ་ལ་བྱུང་གི་མ་ཁྲུབ་པའི་རྟགས་ཚྱུ་ལ་བྱུང་དེ་དྲུང་སྐྱམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་གས་  
 རྟེན་སྐྱབ་ཀྱི་མུན་ཚྭགས་མི་རྟག་པ་ཁོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིས་སྒྲིལ་ན་ཚྱུ་  
 བྱུང་དེ་སྐྱབ་གྱི་མུན་ཚྭགས་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོན་ལྟེ་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་མ་  
 ཡིན་ཏེ། ཚྱུ་ལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཁོན་ས་མཐའ་གཅིག་དུ་མི་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 ཚྱུ་ལ་བྱུང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་མེད་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་  
 བྱམ་པ་དང་ཁང་བ་སོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་། ཚྱུ་ལ་བསམ་མ་བྱུང་བའི་བྲག་རི་དང་སྒྲིག་  
 འབྲུག་པ་སོགས་ལ་མེད་པས་མི་རྟག་པ་མཐའ་དག་གི་སྐྱེང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་  
 ཡང་འཐད་ལྡན་རྒྱུ་བ་ལས། ཡོད་པ་སྒྲིལ་པ་ལས་སྐར་ངེས་པར་བབྱུང་བ་སྒྲིལ་པས་  
 བྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ཡང་། མུན་པའི་ཚྭགས་ལ་མ་ཁྲུབ་པ་ཚྱུ་ལ་བསམ་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་  
 གཏན་ཆོག་སུ་བཞུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱིས་ངེས་པར་བབྱུང་བར་བྱས་ན་ནི་དོན་འདིར་  
 འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་མུན་ཚྭགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་  
 བས། ཚྱུ་ལ་བསམ་བྱུང་བ་ཉིད་གཏན་ཆོག་ས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲིལ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ངག་སྐྱབ་དེ་ངག་སྐྱབ་པའི་  
 རྟེན་བྱས་པོ་ལ་ཐོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཚྭགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་  
 གང་ཟག་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མུན་ཚྭགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་རྟགས་ངག་སྐྱབ་ཉིད་ཡོད་  
 མེད་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བའི་དེ་སྐྱབ་གྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ན་ཐམས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟེན་བྱས་པ་ཡིན་

པ་བཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཅོད་ནུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩིས་  
 རྩལ་ཡིན་ན་དེ་སྐབས་པ་ལ་རྟགས་རྒྱུ་ལ་གཞིས་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟགས་དེ་དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་  
 ན་དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པས་རྩལ་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་རྒྱུ་ལ་ལས། ངེས་པའི་ཆོག་གིས་རྩིས་སུ་འགོ་བཤམ་  
 ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་ཉིད་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ནི་ཐམས་  
 ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་  
 ལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱོད་  
 རྟག་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོག་རྩལ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་མེད་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།  
 བྱས་པ་སྤྱོད་རྟག་སྐབས་ཀྱི་འགའ་རྟགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་གཅོད་ནུས་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགའ་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་  
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་སྒྲོས་པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ལ་ཡོད་པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་རྒྱུ་ལ་ལས། དེ་ལ་མེད་པ་སྒྲོས་  
 པས་ནི་འགའ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འགའ་བ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་  
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟུར་དུ་ཉིད་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱས་  
 པ་སྤྱོད་རྟག་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་  
 པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་བཅད་པར་བྱ་བ་དང་མི་རྟག་པ་དེ་དུང་སྒྲ་ཚོལ་བུང་དུ་  
 སྐབས་པའི་རྩིས་རྩལ་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཅོད་ནུས་  
 ཏེ། མི་རྟག་པ་དུང་སྒྲ་ཚོལ་བུང་དུ་སྐབས་པའི་རྩིས་རྩལ་ཡིན་ན། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་  
 ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚོལ་བུང་  
 མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚོལ་བུང་  
 མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་གཞིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་འདྲའི་ཚོལ་བུང་

མ་ཡིན་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་མི་རྟག་པ་དེ་དེ་འདྲའི་ཚེ་ལ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་  
བྲག་རི་དང་རྫོག་འབྲུག་པ་སོགས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་རྒྱུད་བ་ལས། ཉིད་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་  
གཅིག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་  
བྱ་བ་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡོད་པ་  
ཡིན་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ངེས་པར་བྱེད་པ་འདི་  
བསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟུར་དུ་ཉིད་མེད་པའི་སྤར་མ་སྒྲོས་པར་བྱས་  
སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚེ་ལ་བྱུང་དེ་དུང་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་བྱུང་བ་ལྟན་  
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོ་བྱས་ཏེ། ཚེ་ལ་བྱུང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་  
ཕྱོགས་རྟག་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཉིད་མེད་པའི་སྤར་སྒྲོས་ན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་  
ཕྱོགས་རྟག་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་འདྲའི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚེ་ལ་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་བྲག་རི་དང་ནགས་  
ཀྱི་མེ་ཏོག་སོགས་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉིད་མེད་པའི་སྤར་སྒྲོས་ན་དེ་དེ་སྐྱབ་  
ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་རྒྱུད་  
བ་ལས། མེད་པའི་སྐྱའི་སྤར་སྤར་པར་བཟུང་བར་བྱས་ན་ནི། རྟོན་འདིར་འགྱུར་  
ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་  
ན། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཕྱིར་གཏན་  
ཆོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་སྤར་མ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་  
ཟུར་དུ་ངེས་པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཀུན་མཁྱེན་བསྐྱེད་པ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་  
ཟག་གི་ངོར་དག་སྐྱབ་དེ་དག་སྐྱབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོ་ལ་བོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་  
ཕྱོགས་ལ་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དང་། རྟགས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཡང་སྒྲུ་མི་



རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་  
བའི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷག་གིས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཅོད་ནུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གསུམ་  
པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་  
པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་ཡིན་ན་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྷན་རྒྱུང་བ་ལས། ངེས་  
པ་སྒྲོས་པས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཕྱོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བས་ལ་ཏོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་  
བྱུང་དེ་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར།

སྐྱབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་འཐད་ལྷན་རྒྱུང་བ་ལྟར།  
རྩེ་བརྩུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༦༨དང་། རྟ་ནག་རྣམ་འགྲེལ་༡༦༩། པཎ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༧༠། ཀྲུ་  
མ་ཁྱེད་རྣམ་འགྲེལ་༡༧༡ལོགས་ན་གསལ་ལ་འཐད་ལྷན་གྱི་ལུང་ཆོག་ཁ་ཤས་རུང་ཟད་  
མི་འདྲ་བར་བྲངས་འདུག་པ་མ་གཤོགས་རྩིས་ཁྱབ་ཀྱི་བྱུར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་སྐར་སྒྲོས་པའི་  
དགོས་པ་དང་གཅད་བྱ་སོགས་མཐུན་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་ནི། ཚུལ་གསུམ་  
གའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་དུ་ཉིད་མ་སྒྲོས་པར་ཐལ། ཆད་མ་མདོད་དང་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ།  
རྣམ་ངེས་རྣམས་སུ་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་བྱར་ལ་ཉིད་ཅེས་པའི་  
ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉིད་སྒྲོས་པ་དང་། ཉིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བྱེ་སྒྲོས་པའི་གཅད་  
བྱ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཉིད་མ་སྒྲོས་ན་གཅད་བྱ་དེ་དག་གཅོད་མི་ནུས་ན།  
གཞུང་དེ་རྣམས་སུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གིས་སེལ་བྱ་དེ་དག་  
མ་བསལ་བར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་ཀྱི་  
མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་མི་ཞིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཆད་མ་མདོད་དང་རྣམ་  
ངེས་གཉིས་སུ་ཚུལ་གསུམ་གའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་བྱར་དུ་ཡོད་པ་དང་ངེས་པ་དང་མེད་

བ་རྒྱལ་སྤོངས་སུ་སྤྲོས་ནས། ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་སྤྲོས་ཀྱང་གཞུང་དེ་དག་  
 གིས་སྤྲོས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཉིད་སྤྲོས་པར་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 རྒྱལ་འབྲེལ་དང་རྒྱལ་ངེས་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་དང་གསུང་བ་པོ་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱ་ཀྱང་  
 བཏུས་ཀྱི་ཆོག་དེའི་དོན་འབྲེལ་བར་མཚུངས་པ་མ་ཟད་སྐབས་འདིར་དེ་དེ་དག་གི་ཆེད་  
 ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རྒྱལ་སྤོངས་ཀྱི་དེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་  
 ཆད་མ་རིགས་ཐེགས་ལས་དེ་རྒྱལ་སྤོངས་དངོས་སུ་སྤྲོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཐེགས་ལས་དངོས་  
 སུ་སྤྲོས་པས་ཆད་མ་མདོ་ལ་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། རིགས་ཐེགས་ནི་ཆད་མ་མདོའི་སྤྲོས་ཐོབ་  
 གྱིད་གོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བའི་དོན་འབྲེལ་རྒྱལ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་  
 བྱ་མ་ཐུན་ཞིང་གསུང་བ་པོ་གཅིག་གིས་བསྟན་པའི་དེས་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་  
 སྐབས་འདིར་མཚུངས་པ་རྒྱལ་སྤོངས་ལས་ཀྱང་པར་གཅིག་གཞུང་གཅིག་ལས་དངོས་སུ་བྱུང་  
 བ་གཞུང་ཅིག་ཤོས་དང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་བ་ལ་འདྲུང་དགོས་  
 ཏེ། དཔེར་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ། གསུང་བ་པོ་སྟོན་པས་གསུངས་  
 པའི་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ལྟེ་དུ་མ་ལས། གཅིག་གི་ནང་དུ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་དངོས་  
 སུ་སྤྱོད་བ་བྱུང་ན། བྱུང་པར་དེ་དངོས་སུ་སྤྱོད་བ་མ་བྱུང་བའི་དེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་  
 དང་ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་དེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ལ་དེ་སྤྱོད་དགོས་པ་གང་  
 ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་  
 དོན་གྱི་མདོ་ལྟེ་རྒྱལ་སྤོངས་སྤྱི་བཞིན་པ་ཡིན་པས་མདོ་ལྟེ་དེ་ལས་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་  
 མེད་པ་སོགས་བྱུང་ན་སྤྱོད་པ་དང་གང་ཟག་ཡི་མེད་དུ་གསུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མེད་པ་  
 སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་དྲང་དོན་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་འདྲ་འཐད་པར་  
 མི་སྣང་སྟེ། དེ་སྣང་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་པས་སྤྱོད་པ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་བྱུང་  
 པར་སྤྱོད་པའི་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ལྟེ་དུ་མ་སྣང་ལ། བྱུང་པར་སྤྱོད་བ་གཅིག་བྱུང་ན། མ་  
 བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་སྤྱོད་དགོས་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེས་

ན་མདོ་འཕ་བསྟན་བཅོས་དེའི་སྤྱི་ལུགས་གོང་ལོག་དུ་སྒྲོམ་པ་མི་སྒྱུར་བར་ཆོག་ཅུང་ཟད་  
 རེའི་དོག་དོང་གི་བསྟན་ཆོད་སྤྱི་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་མི་རུང་བས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་  
 རབ་ཡིན་པ་མི་འཇིག་ལ། ཆོག་དེའི་བསྟན་ཆོད་སྤྱི་བཞིན་པར་གཟུང་དུ་རུང་བས་ཀྱང་  
 ཟང་དོན་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་ཤེས་  
 པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལ་གལ་ཆེ་བས་ན། གཞུང་ཆོག་ཀྱང་དུ་ཙམ་ཞིག་དངས་ནས་དེས་  
 སྤྱོད་ཆོད་ཙམ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་གཞུང་ཆོག་སྤྱི་ལ་མི་དཔྱད་པར་དེ་སྤྱི་བཞིན་པ་  
 མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་ནི་དོན་བཅུན་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཆད་མ་རིགས་སྒྲོལ་ས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་དེ་དག་གི་གཅད་  
 བྱ་འཐད་ལྟ་ཆུང་བ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། ཀྱན་མཁྱེན་ནམ་འགྲེལ་མཁྱེན་ལས།  
 གསུམ་པ་རྒྱགས་ཆོས་ཀྱི་དང་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་དང་ཕྱག་བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཆ་བཤད་པ་གསུམ་  
 ལས། དང་པོ་ནི། རིགས་ཐིགས་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་  
 བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མདོར་བསྟན་ཆུས་  
 བཤད་གཉིས་ཀྱང་བཤད་དེ། མདོར་བསྟན་ནི། འཐད་ལྟ་ཆུང་བ་ལས། འཆད་པར་  
 འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་  
 ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས། ཆུས་བཤད་ནི། དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ངེས་པའི་  
 སྤྱོད་ཞེས་པ་ནས། མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། ཞེས་སོགས་  
 དང་། གཉིས་པ་རྗེས་བྱེད་ནི། རིགས་ཐིགས་ལས། མཐུན་པའི་རྒྱགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་  
 ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཆད་པར། འཐད་ལྟ་ཆུང་བ་ལས། མཐུན་པའི་རྒྱགས་ན་  
 མཆན་ཉིད་འཆད་པར་འགྱུར་བའོ། ། དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་  
 མདོར་བསྟན། ཞེས་སོགས་དང་། གསུམ་པ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱག་བྱེད་ནི་རིགས་ཐིགས་ལས།  
 མི་མཐུན་པའི་རྒྱགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། ། ཞེས་དང་། དེའི་དོན་འཐད་ལྟ་  
 ཆུང་བ་ལས། མི་མཐུན་པའི་རྒྱགས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་

དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོར་བསྟན་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་  
པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

དོགས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། རང་ཉིད་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཆེས་སུ་དཔག་  
བྱ་ལྟེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་  
ན། རང་ཉིད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཆེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་  
བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་ཚྭ་གས་  
ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། རིགས་ཐེགས་དར་རྟེན་༥༧༦ལས། ཚྭ་གས་ཆོས་  
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ཆེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་  
མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཆད་མ་མདོའི་དར་རྟེན་༡༦༥ལས།  
ཆེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་  
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་འོ། །དེ་ཡང་མདོར་བསྟན་ཆེས་སུ་དཔག་པའི་  
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འོ། །བྱེ་བྲག་ནི་གང་དཔག་པར་འདོད་པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་དང་།  
ནམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༥༧ལས། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྟོད་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཚྭ་གས་  
ཆོས་ཡིན་ནོ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཆེས་སུ་དཔག་བྱ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་  
པར་ཡོད་པར་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་༥༡ལས། རྟགས་  
རང་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་  
ཚྭ་གས་ཆོས་དང་། ཞེས་དང་། རྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༧༩ལས། གནེས་པ་རང་  
ལུགས་ནི། ཚྭ་གས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སྟོན་ས་  
རང་གི་གཞི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས།  
དཔེར་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་སྦྱབ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བའི་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་།  
ཆད་མ་རིགས་བྱུན་༡༧ལས། ཚྭ་གས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་རྟེན་ཤེས་འདོད་  
ཆོས་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདྲོད་ན། སྒྲུ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྤྲུ་མི་རྟག་སྤྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་  
ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བྱ་ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགྲོད་  
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་  
ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་  
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་༡༧༤ལས། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་  
གི་ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགྲོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ། ཞེས་  
སྟགས་སྒྲུབ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤྲུ་རྟག་ས་སུ་བཀོད་པ་ཡང་ཕྱོགས་  
ཆོས་སུ་ཐལ། སྤྲུ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདི་ལྟ་སུ་གཞི་རྟག་ས་ཐ་  
དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟག་ས་སྤྲུ་མ་རྟག་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ལྟར་སྤྲུ་བ་  
ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོད་  
པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆ་གཉིས་སུ་  
ཕྱེ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ལ་དང་། ཚ་བར་འདྲོད་མི་བྱས་ཏེ། པཎ་ཆེན་ཆུ་མ་འབྲེལ་༦༩ལས། ཁ་  
ཅིག དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདྲིལ་ན། དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་  
ཀྱི་སྟེང་དུ་འགྲོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་དང་། དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་  
ཤེས་འདྲོད་ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་  
པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་རྟག་ས་ཚུལ་དང་པོ། དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་  
ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་སྟེ་ཆོག་ས་སྤྲུ་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལ་ལུགས་དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སྤྲུ་དང་མི་རྟག་པ་སོ་སོར་སྤྲུ་  
མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། ཞེས་པ་ནས། ལུགས་བརྒྱད་  
པ་མི་འཐད་དེ། བྱས་པ་དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་རྟག་ས་ཚུལ་དང་པོར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་  
ཡིན་ན། དེ་དེ་སྤྱུ་བ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཐུགས་སྒྲུབ་གྱི་རྟགས་རིགས་ཀླུ་ལས།  
 གླེང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྒྱུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་  
 ཅན་སྒྲིན་མེད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཆང་། ཉིད་ཅེས་  
 པའི་དོན་ཆང་། ཆད་མས་ངེས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རང་ལུགས་  
 ལ་རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ། བྱས་པ་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླེང་ཆོས་ཅན།  
 གླེང་ཆོས་ཅན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་  
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གླེང་ཆོས་ཅན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་  
 ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཅེས་སོགས་ཤེས་  
 འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་དེའི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་  
 གྱི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་  
 ཀླུ་ལས། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་གྱི་ཉིད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་  
 པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་  
 གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་  
 དེ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་རྒྱུ་ཁྱབ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྒྲུབ་གྱི་དངོས་གྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་  
 རྟོག་དང་འབྲེལ་སྒྲོབས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
 མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་གྱི་ལྟོག་ཁྱབ་གྱི་མཆན་ཉིད། འོན་ཀྱང་  
 མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་གོ་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གླེང་ཆོས་  
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཀྱང་མཆན་བྱ་དེ་ན་མས་  
 རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་སྒྱུར་ཏེ་རྒྱས་པར་འགོད་ན། གླེང་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་  
 ཀྱིས་གླེང་ཆོས་ཅན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་ཀྱང་ཡིན། རྒྱུ་མི་རྟག་  
 པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲིན་མེད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་  
 ཆད་མས་ངེས་པ། རྒྱུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད། རྒྱུ་

ཀྱི་རྟག་ས་ཀྱིས་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་  
ཡོད། རྟོན་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ། རྟོན་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་  
འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་རྟོན་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
པའི་རྟེན་བྱ་བ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོན་གྱི་རྟག་ས་ཀྱིས་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟག་ས་  
ཆོས་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། རྟོན་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ།  
རྟོན་དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོན་པར་ཆད་མས་ངེས་པ། རྟོན་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟོག་  
བྱ་བ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཀྱང་མཐུན་ཆུང་འབྲེལ་ལས་  
ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་དེ་དང་མ་དང་པའི་ཚུལ་  
གྱིས་འགོད་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྟེན་བྱ་བ་རྒྱུ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་འགོད་ཚུལ་  
དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་འགོད་ལ་ཚད་གཞི་དེ་རྟག་ས་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་  
འགོད་ལ་རྟག་ས་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་དོན་དུ་སྤྲུམ་ཀྱང་མཐུན་ནོ། །དེ་  
ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། སྤྲུམ་ལ་སྤྲུམ་ཆོས་ཅན་ན། རྟོན་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་  
ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་དེ་སྐྱབ་གྱི་སྤྲུམ་ཉིད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོན་གྱི་རྟག་ས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་འགོད་ཚུལ་  
ཡིན་འགོད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྤྲུམ་ཉིད་ཡིན་སྤྲུམ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་དུ་རྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་འདི་ན་མས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་  
ཉིད་དུ་ངེས་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྤྲུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བཞག་ན་སྤྲུམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ་བ་དང་། དེའི་སྤྲོད་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་  
ན་ཉིད་ན། ཡིན་འགོད་ལ་ཚད་གཞི་དེ་རྟག་ས་དེ་ཁོན་ཡིན་པ་དང་། ཡོད་འགོད་ལ་རྟག་ས་  
ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བྱས་ན་སྤྲུམ་མི་རྟག་སྐྱབ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་

ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་རྣམས་སུ་ཕྱོགས་ཚེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་པ་  
 གྲོས་པ་ནི་དེ་ལྟར་སྤྱིར་ཆད་མས་ངེས་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་པར། དེ་སྤྱིར་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་  
 བོར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་པས་ན། སྤྱི་དེར་ཐལ་བའི་  
 སྤྱི་མེད་དེ། སྤྱི་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་བོར་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པའི་  
 ཕྱིར་རོ། །དེས་རྗེས་ཁྱབ་དང་སྟོན་ཁྱབ་གཉིས་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ་བྱས་ཆོག་སྟེ།

དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གིས་ཆད་མས་ངེས་ཚུལ་ལ་འཛོག་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་རྣམ་འབྲེལ་  
 ༡༡༡དང་། པཌ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་༡༢༡ །རྟག་རྣམ་འབྲེལ་༡༤༡ །རྣམས་སུ་ཕྱོགས་ཚེས་  
 སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་སྐབས། རང་ཉིད་དེ་སྤྱིར་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་དང་བོར་དང་གཉིས་  
 པ་སོགས་སུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་ལྟར་འཆད་  
 པ་དེ་དང་། རྟོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༤ལས་ཀྱང་དེ་སྤྱིར་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་ཀྱི་མཆན་  
 ཉིད་སོགས་འཆད་སྐབས་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་སོགས་ལ་སྤྱིར་ནས་  
 གསུངས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
 ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཚུལ་དེ། ཡིན་འགོད་ལ་ཚུང་གཞི་དེ་རྟགས་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སོགས་ལ་  
 བྱས་ན། སྤྱི་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་སྤྱི་མེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
 ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ཡང་། དེ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་དེ། ཡིན་འགོད་ལ་རང་ཉིད་  
 དེ་སྤྱིར་ཀྱི་མེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཚུང་གཞི་དེ་  
 རང་གི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་བའི་རྟགས་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པས། ཚུང་གཞི་དེའི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་མེད་ཞུགས་  
 པའི་རྟགས་རྣམས་དེ་སྤྱིར་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚེས་ཡིན་པ་སེལ་བ་གང་ཞིག་སྤྱི་དེ་སྤྱི་ཁྱབ་བྱེད་  
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོན་སྤྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་འདྲ་སྤྱི་དང་  
 ཐ་དད་གང་ཞིག་སྤྱི་ཡིན་ན་འདྲ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་ཞིག་དགོས་པས་ན་སྤྱི་སྤྱི་དང་ཐ་དད་  
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་དང་སོ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་ཚེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་



དུ་ཨེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྩལ་པ་ལས། རྟགས་དེ་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སྦྱོན་ཞུགས་པའི་རྟགས་རྣམས་དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༥༥ལས།  
 ཕྱགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། ཨེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པ་ཞེས་  
 པའི་ཆོག་གི་རྩལ་པ་ལས། ཨེས་སུ་དཔག་བྱ་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་།  
 དེ་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཨེས་  
 སུ་དཔག་བྱ་ལ་གཏན་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་དོན་སྦྱོན་  
 ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དོགས་པའི་སྦྱོན་ཞུགས་པ་རྣམས་སེལ་ལ། དེ་དག་དང་ལྡན་  
 པའི་གཏན་ཆོགས་རྣམས་ནི། ཕྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ཀྱན་མ་ཁྱེན་རྣམ་འབྲེལ་༡༡༡ལས། ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་  
 སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་  
 དུ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྱིར་  
 རྣམ་པ་གཅིག་དུ་མ་ཁྱབ་མོད། འདིར་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་བྱས་པ་ལ། རྟགས་དེར་  
 ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་  
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་  
 མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་དང་གཞི་རྟགས་  
 ཐད་དུ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་རྟགས་ཆོས་ཐད་དུ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དག་སེལ་བ་སྟོན་  
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་༡༠༥ལས། དེས་ན་མཆན་ཉིད་ཟུར་དུ་  
 ཡོད་པ་ཞེས་པ་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་ཡར་སྐྱར་བ་དང་། ཡོད་པ་ཞེས་མ་གྲུབ་པ་བཅད་

པའི་ཆེད་དུ་བཤད་པ་གཞིས་དགོས་སོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་  
 དགོངས་སམ་ཡིག་རྙིང་འདི་ལ་ཞིབ་བཤད་མང་ཡང་རགས་བཤད་དང་ཚུགས་ཅམ་  
 བཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་གོང་འོག་སྒྲིག་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་  
 བ། སྤྱི་མཉམ་རྟག་སྤྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་  
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གོང་དུ་ཞེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་  
 དང་སྤྱི་མཉམ་རྟག་སྤྱི་ཤེས་ལས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་  
 ཡང་། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྤྱི། སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཞོད་པའི་ཆོན། སྤྱི་མཉམ་རྟག་  
 སྤྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱི་བ་  
 ཀྱི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དགག་སྤྱི་མཉམ་པའི་རྟག་སྤྱི་ཤེས་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་གང་བབྱང་  
 པའི་སྤྱི་དེ། རྟག་སྤྱི་གང་བབྱང་པའི་སྤྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁུབ་ན་དེ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་  
 པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ལ་གཞིས་ལས་  
 ཡིན་འགོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགག་སྤྱི་མཉམ་པ་དེ་ལ། ཆོས་ཅན་དུ་གང་བབྱང་བ་  
 དེ་རྟག་སྤྱི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་  
 ༡༠༥ལས། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རེ་ལྟར་  
 རྟག་སྤྱི་བཞོད་པ་བཞིན་ཆོས་ཅན་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡོད་  
 འགོད་ལ་ཆོས་ཅན་དེ། ལ་ལ། རྟག་སྤྱི་ཡོད་པ་ལ། དུ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིན་  
 འགོད་དགག་སྤྱི་མཉམ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དུ་གང་བབྱང་བ་དེ་རྟག་སྤྱི་ཡིན་པ་དང་། དགག་  
 རྟག་སྤྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཡོད་ཡིན་གང་བཞོད་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དེ་  
 སྤྱི་བ་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་རྣམས་ཡིན་འགོད་ལྟར་དང་། དེ་སྤྱི་བ་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་  
 དམིགས་པ་རྣམས་ཡོད་འགོད་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཉམ་རྟག་སྤྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་  
 མཐུན་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྟག་སྤྱི་ཆོས་

ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཚུགས་ཆོས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།  
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་  
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཀྱན་མཁུན་རྟགས་རིགས་ཀླུ་ལས། ཡང་ཁ་  
ཅིག་གིས། རྒྱུད་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཕན་ཚུན་  
ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་  
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་  
ཉིད་ཟེར་ན། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུགས་ཆོས་ཡིན་  
པར་ཐལ། རྒྱུད་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་  
དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་  
ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་དཔུང་པར་བྱ།

གཞན་ཡང་། རྟེན་ཁུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིས་མ་རྩོམས་པར་  
ཡོད་པའི་ལྷན་རྩོམས་པས། ཚེས་བྱུང་དེ་དྲུང་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ཁུབ་ཏུ་བསྟན་  
པ་དང་། ཕྱིས་རྩོམས་ན་ཚེས་བྱུང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་  
བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཐད་ལྡན་རྒྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་ངེས་པར་བཟུང་བར་བྱས་ན་ནི། ཞེས་  
པ་ནས། ཚེས་བ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་།  
ཀྱན་མཁུན་རྟག་འབྲེལ་ཀླུ་ལས། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོན་ལ་ཞེས་གཞན་ལྡན་  
རྟག་གཅོད་དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་མི་ལྡན་རྟག་གཅོད་  
གཉིས་ཀ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟེན་ཁུབ་ལ་གཞན་ལྡན་རྟག་  
གཅོད་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟེན་ཁུབ་ལ་མི་ལྡན་རྟག་གཅོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།  
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉིད་དམ་ཁོན་པོ་སྤྲུལ་པའི་ལྷན་རྩོམས་པ་ནི་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་  
ལ་ཡོད་ཀྱང་མ་ཁུབ་པའི་ཚེས་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་དྲུང་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པ་ལྟ་བུའི་རྟག་  
གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེ་

སྐབ་ཀྱི་རྩེས་བྱལ་ལ་ཉིད་དམ་ཁོན་ཡོད་པའི་རྩེས་སུ་སྒྲིམ་ཏེ་མི་ལྟན་ན་མ་གཅིད་བྱས་ན་  
 དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱ་དེ་ཁོན་ས་བྱལ་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་  
 བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། བཅ་ཆེན་ན་མ་འགྲེལ་ལ་ལས། ཁོན་ཞེས་པ་དང་། ཉིད་ཅེས་  
 པ་དོན་གཅིག་པས་སྒྲིམ་སྒྲིན་ཡོད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་འོག་དྲུང་ངས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་  
 གཞུང་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩེས་བྱལ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དྲུ་ཉིད་ཡོད་  
 པའི་བྱེས་སུ་སྒྲིམ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀྱང་མཐུན་རྟགས་  
 རིགས་ཀྱི་ལས། སྐམ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་  
 དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་དེ། སྐམ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་  
 རྩེས་བྱལ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྟེན་སྲིད་སྲིད་ཞབས་བྱུང་གི་རྟགས་  
 རིགས་ཀྱི་ལས་དང་། རྟགས་རིགས་མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ལས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་  
 ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལས། རྟོན་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐམ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་  
 ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད། རྟོན་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ། རྟོན་སྐམ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་  
 མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ། རྟོན་  
 སྐམ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྩེས་བྱལ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་  
 འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ན་མས་སུ་ཡོད་པའི་རྩེས་སུ་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་སྒྲིམ་པ་དེའི་  
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། རྩེས་བྱལ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དྲུ་ཉིད་དེ་ངེས་བཟུང་གི་སྐྱེ་ཡོད་  
 པའི་སྲུང་མ་སྒྲིམ་པར་བྱེས་སུ་སྒྲིམ་ན་ཆོལ་བྱུང་དྲུང་སྐམ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྩེས་བྱལ་  
 ཀྱི་གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ལས། ཉིད་དམ་ངེས་བཟུང་གི་སྐྱེ་  
 ཁོན་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྲུང་སྒྲིམ་ན་ས་རྩེས་སུ་ཉིད་སྐྱོན་སྒྲིམ་མ་སྒྲིམ་གང་ཡིན་ཀྱང་དོན་འདྲ་  
 བས་ཉིད་སྐྱོན་སྒྲིམ་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉིད་ཡོད་པའི་སྲུང་མ་སྒྲིམ་པར་བྱེས་སུ་སྒྲིམ་  
 བ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པ་ནི། འཐད་ལྟན་ཆུང་བ་ལས། བྱེས་ངེས་པར་བཟུང་བར་  
 བྱས་ན་ནི། དོན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་གཏན་ཆོགས་

ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས། ཞེས་ནི་དམ་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིས་སྒྲས་  
 ན་ནི། རྟགས་གང་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་  
 པ་ནི་དུངས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་སུ་འགྱུར་བའི་སྒྲ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེས། དེ་སྒྲུབ་  
 ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཅས་ཡོད་པའི་སྤར་  
 ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་མ་སྒྱུར་བར། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འགོད་  
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ནི་དུངས་བའི་སྒྲ་འཕངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ད་  
 དམ་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་སྤར་མ་སྒྲོས་པར་ཕྱིས་སྒྲས་ན་སྒྲ་ཡོད་  
 པར་བསྟན་པ་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ནི་དམ་ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་  
 པའི་སྤར་སྒྲས་ན་ཕྱིས་སུ་ནི་ད་སྒྲ་སྒྲོས་ཀྱང་སྒྲ་མེད་དེ། ཚེ་ལ་བྱང་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་  
 ཡོད་པ་ནི་ད་ཡིན་ཞེས་པ་དང་ཚེ་ལ་བྱང་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་  
 འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལ། ལྷོ་སྒྲོ་ཤོས་ཀྱི་རྟགས་རིགས་༧༥ལས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐའ་  
 དཔྱད་ལས། ཡོད་པ་ནི་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཞེས་ནི་ད་ཡོད་པའི་མཐུག་དུ་སྒྲོས་པ་མི་  
 འཐད་པར་ཐལ། དང་བོའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་  
 གཞན་ལྟན་ན་མ་གཅོད་དང་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ནི་དུ་ཞེས་མི་ལྟན་ན་མ་  
 གཅོད་གཉིས་ཀ་ཕྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་དག་གསུམ་ག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་  
 ཞེས་མཐའ་དཔྱད་ལྟར་གྱི་མཆན་ནི་ད་ལ་དགག་པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་  
 ཟུར་དུ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་མི་ལྟན་ན་མ་གཅོད་ཅམ་སྒྱུར་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་  
 པ་འོག་གི་འགོག་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་  
 ཕྱིར། ཚེ་ལ་བྱང་མི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་ནི་དམ་ཡིན་དེ། དེ་དེ་ལ་ཡོད་མེད་ཆག་ཉིས་ཡོད་  
 པའི་ཕྱིར་དེ། ཚེ་ལ་བྱང་དེ་མི་རྟག་པར་གྱུར་བའི་ཚེ་ལ་བ་ལས་མ་བྱང་བའི་བྲག་རི་སྟགས་  
 ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཚེ་ལ་བྱང་མི་རྟག་པ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་  
 པར་ཡོད་པ་ནི་ད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་

ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཁྲབ་པར་  
 ཐལ། ཁྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་ཁྲབ་  
 རྟེ། ཆོས་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཀྱང་། ཆོས་དེ་ལ་ཡོད་  
 པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་བསྐྱབས་ཟེན།  
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ཁོ་ན་དང་རྟག་པ་གནིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། ཡོངས་འཛིན་བསྐྱས་གྲ་༡༡དང་རྟ་སྟོད་བསྐྱས་གྲ་༦གནིས་ལས། རྟག་པ་ཁོ་ན་  
 ཡིན་པ་དང་། རྟག་པ་གནིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།  
 ཀྱན་མཁྱེན་བསྐྱས་གྲ་༡༡ལས། སྤམ་པ་དང་གཅིག་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་  
 ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཁོ་ན་  
 ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། ལྷ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་  
 པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་  
 བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་  
 མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། པར་ཆེན་ན་མ་འབྲེལ་  
 རྟེལ་ས། ཁ་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གནིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་  
 ཡང་དག་གྲུབ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱ་  
 ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་ཡུལ་ཡིན་དགོས།

ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་  
 དྲ་ངེས་པ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྲབ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ལ་རྟགས་  
 ཚུལ་གསུམ་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་

ལ་མེད་པར་ངེས་པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱག་བྱ་ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་  
 མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་དཔོན་ཚུགས་སྐྱང་གིས་རྗེས་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཉིད་ཡོད་  
 པའི་ཐུར་སྐྱོས་ཤིང་བྱིས་མ་སྐྱོས་པ་དང་། ཁོ་ན་ཞེས་པ་དང་། ཉིད་ཅེས་པ་དོན་གཅིག་  
 པས་སྐྱོས་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། ཕྱག་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཐུར་མ་སྐྱོས་  
 པར་བྱིས་སྐྱོས་པར་མཛད་པས་གནོད་པའི་བྱིར་དང་། བྱུང་པར་ཐུ་མ་ལ་བྱས་རྟགས་  
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་མ་ངེས་ཤིང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུང་པ་ངེས་  
 པའི་བྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་ཆོན། བྱས་པ་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱུང་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཀྱན་མཁུན་ནམ་འབྲེལ་༡༡༥ལས།  
 ཡང་ཁ་ཅིག་ མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཚུགས་  
 ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ཟེར་ན། མི་རྟག་  
 པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ་  
 ལོ། །མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་༡༡༡ལས། སྐྱ་  
 དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཀྱང་མཆོན་བྱ་དེ་  
 རྣམས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་ཟིན་པ་དེའི་བྱིར་ཟེར་  
 བ། མ་བྱུང་སྟེ། གོང་དུ་ཚུགས་ཆོས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་ངེས་ཞེས་པ་སྦྱིར་ཆད་  
 མས་ངེས་པ་ལ་སྦྱར་ན་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་  
 ཡིན་པས་རྗེས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྗེས་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་  
 དུ་ངེས་ཞེས་པ་ནི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ལྟར་ཆད་  
 མས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་པས་ན། སྐྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་མ་  
 ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར། བྱས་  
 པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག་  
 དེ་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་

སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཚུགས་ནིང་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་དེ་སྟབས་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་  
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་ལ་ལས། ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་  
 ཉིད་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཚུགས་ནིང་ལ་ཡོད་པར་  
 ངེས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཚད་མ་མ་དོའི་དར་རྒྱུ་ལ་ལས། ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་  
 ཉིད་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་  
 ཚུགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དོན་གཞིར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་  
 ལེལ་ལ་ལས། ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རྟགས་དེ་སྟབས་ཀྱི་སྟབས་ཚུལ་ལྟར་མཐུན་ཚུགས་  
 ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཚུལ། ཞེས་དང་། ལྟེ་བ་དུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་ལེལ་ལ་ལས།  
 ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྟབས་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་  
 གདན་ཆོགས། ཞེས་དང་། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་ལ་ལས། གཞིས་པ་རང་ལུགས་ནི།  
 དེ་སྟབས་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་སྟབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་སྟོབས་ལ་ལས། དེ་སྟབས་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྟབས་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་  
 པ། ཞེས་དང་། ཀྱན་མཁུན་ནམ་འབྲེལ་ལ་ལས། དེ་སྟབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་  
 དོན་དང་འབྲེལ་བ་དང་དེ་སྟབས་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་གཞིས་  
 ཀར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ། དེ་སྟབས་ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱར་ན། སྦྱ་  
 མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དང་སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་  
 པའི་མཐུན་ཚུགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་གཞིས་ཀར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ།  
 སྦྱ་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནི། མདོ་ལས། དེར་མཐུན་ལ་  
 ཡོད་དང་ཞེས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། རང་ཉིད་དེ་སྟབས་  
 ཀྱི་ཆེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ། རང་ཉིད་དེ་སྟབས་ཀྱི་ཆེས་  
 ཁྱབ་ཡིན་པར་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པར་ངེས་པ་ལ་རང་ཉིད་དེ་སྟབས་ཀྱི་རྟགས་  
 ཚུལ་གཞིས་པ་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་པར་



ངེས་ན་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་  
 བྱལ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་པར་ངེས་ན་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་  
 སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱམ་རྟག་པ་ལ་  
 དཔག་འདོད་ལྟ་བུ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྐྱམ་རྟག་པ་ངེས་  
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། པཎ་ཆེན་ལྷན་འབྲེལ་ལ་ལས།  
 རྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་སྐྱམ་རྟག་སྐྱབ་ལ་རྟོགས་ཆོས་ཅན་  
 དུ་སོང་བའི་སྐོལ་བ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པ་སྐྱམ་རྟག་  
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཆོས་སྤྲུལ་ཆད་མས་བྱལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དམ་  
 བཅའ་དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་འདོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་ལུགས་སྤྲུལ་དེ་མི་རིགས་  
 ཏེ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་སྐོལ་རྣམ་དག་དེ། བྱས་པའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐོལ་རྣམ་དག་ཆད་མས་བྱལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱམ་རྟག་པ་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱལ་བའི་གང་  
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་སྐྱབས་འགའ་ཞིག་འདོད་འཇུག་ཞིང་། །དེ་རྟོགས་པའང་  
 དེ་དག་གི་ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་བྱལ་དང་ལྟོག་བྱལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་  
 རྩོད་སྤོང་དེ་བཞིན་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་བྱལ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་ཁོན་  
 ལ་ཡོད་པས་བྱལ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་སྟོན་ཆོས་གསུམ་  
 ཆད་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བྱམ་པ་མཆོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་རྟོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་  
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།  
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་  
 བྱལ་ན་དེ་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་ན་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་

ན། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྩེས་བྱལ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 རྩེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༨༡ལས། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ་པ་ཆོས་ཅན། རྩེད་  
 བྱས་པས་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྩེས་བྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེད་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་གྱི། ལུང་དེས་སྐྱམ་རྟག་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། རྩེད་བྱས་  
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྩེས་བྱལ་མ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་བསྟན་པ་གང་  
 ཞིག་དེ་ལྟར་བྱལ་བྱང་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྩེས་བྱལ་མ་ཡིན་  
 པས་བྱལ་མེད་གོས་ཏེ། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་སྐྱམ་རྟག་སྐབ་ཀྱི་དཀའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོས་ཅན། རྩེད་སྐྱམ་རྟག་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མི་  
 རྟག་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྩེད་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་  
 རྩེད་སྐྱམ་རྟག་པས་སྟོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་གྱི། ཆོད་མ་རིགས་རྒྱ་ནག་༡༩༩ལས།  
 གཞིས་པ་རང་ལུགས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་  
 མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་  
 སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་སྐབ་རྩེད་སྐྱམ་རྟག་པས་སྟོང་བ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་  
 མེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། བཅ་ཆེན་ལྷ་མ་འབྲེལ་༡༩ལས། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་  
 སྐབ་རྩེད་སྐྱམ་རྟག་པས་མེ་སྟོང་བ་དེ། སྐྱམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་  
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྟགས་རིགས་༡༩ལས། སྐྱམ་རྟག་པར་  
 སྐབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགོད་རྩེད་དང་མཐུན་པར་མེ་སྟོང་བ་དེ་སྐྱམ་  
 རྟག་པར་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མི་རྟག་པ་གཞིས་དོན་  
 གཅིག་ཡོད་འགོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བསྐབ་བྱའི་  
 ཆོས་སུ་འགོ་རྒྱ་དང་དོན་གཅིག་པ་མི་དགོས་ཏེ། དུ་བ་མེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་  
 བསྐབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགོད་རྩེད་དང་མཐུན་པར་སྟོང་བ་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་

གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅེས་དང་རྟགས་རིགས་  
 མཐའ་དེ་ཕྱིད་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་རིགས་༣༠༩། ༢་ཕྱིད་མིང་སྤྱད་ཞབས་  
 དྲུང་གི་རྟགས་རིགས་༡༧་པ་རྟགས་ལས། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་སྤྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་  
 པར་མི་རྟག་པས་མི་སྤྱོད་བ། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད། མི་  
 རྟག་པ་དང་དེ་སྤྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན། དེ་སྤྱབ་གྱི་སྤྱབ་ཚུལ་  
 དང་མི་མཐུན་པར་མི་རྟག་པས་སྤྱོད་བ། དེ་སྤྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་མཚན་ཉིད། མི་  
 རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་གཉིས་ཡིན་བྱུང་མཉམ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱས་  
 པ་ལ། ཁོན་པེ། བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་མི་སྤྱད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན།  
 དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་མི་སྤྱད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱས་པའི་  
 བྱེ་བྱག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་སྤྱད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།  
 དེ་སྤྱབ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱད་པའི་བྱིར། དོན་འདི་  
 ལྟར་ཡིན་པར། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་༡༡༠ལས། བྱས་པའི་བྱེ་བྱག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་  
 སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་  
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་མི་སྤྱད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་  
 པའི་བྱེ་བྱག་མི་སྤྱད་པའི་བྱིར། དེས་བདགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བའི་རྟགས་གྱིས་  
 མཚན་ཉིད་མཚོན་བྱར་སྤྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། རྗེས་བྱུང་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་  
 པར་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་དང་། འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ཁོན་ར་ཡོད་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་།

[illegible]

བྱའི་ཆོས་གང་ཞིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་ལྟར་ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་འབྲལ་སྟེ། ལྟོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་གྱི་ལུང་འདིའི་དོན་ནི། ཁྱོད་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ཆོས་དེ་ལ་ཁྱོད་ཡོད་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། ཡིན་འགོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཁྱོད་ཆོས་དེའི་ངོ་བོ་ལྡན་པ་སྟེ་ཡིན་པའི་དོན་དང་། ཡོད་འགོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཁྱོད་ཆོས་དེ་ལ་ལྡན་པ་སྟེ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ་སོར་བྱེད་གོས་པས་ན། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་སུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །བྱས་པ་ལ། ཡང་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ན་མ་འབྲལ། ཡང་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་མི་རྟག་པ་ལ་ལྡན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་ཡང་མ་འབྲལ་གོ། །བྱས་པ་ལ། འོ་ན། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་མ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་ན། སྤྱིར་རང་ཉིད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་དོན་འཛོག་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། རང་ཉིག་ནས་ཡིན་འགོད་དང་ཡོད་འགོད་སོ་སོར་མ་བྱེ་བ་དང་ཡིན་འགོད་ལ་ཡང་ཡིན་པ་མིན་པ་དང་མི་མིན་པའི་ཆོས་སོགས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རྒྱུ་དེ་དང་དེ་ལ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་བྱེ་བར་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པ་ཞིག་འཛོག་དཀའ་བས། འགོད་ཚུལ་ཡིན་འགོད་དང་སྐྱབ་ཚུལ་ཡིན་སྐྱབ་གང་ཞིག་རྟགས་སུ་གཟུང་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ནི། གང་སོང་བའི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན། གང་སོང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ལོག་ཕྱགས་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་སྟོན་ས་རྟགས་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་མི་འགལ་བར་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་སྟམ་སྟེ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ཧེ་ཉལས། གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་

ནི། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་  
 རྟོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཇེས་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་  
 པ་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོན་  
 བྱམ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོན་བྱམ་ཡིན་པ་དེ་ཁྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འདིའི་  
 ལན་ལ་ཁ་ཅིག་མཚོན་བྱམ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་ན། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་  
 རྟོགས་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། མཚོན་བྱམ་ཡིན་པ་དེ་བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་  
 མཐུན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་  
 མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་ན། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡོད་མི་དགོས་  
 པར་ཐལ། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་དེ་བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་  
 པའི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཚོན་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལན་ནི། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་  
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མེད་དེ་ཁྱེད་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་  
 པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱང་ཡིན་བུམ་པ་མཚོན་བྱར་  
 སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་ཡིན་ན་མཚོན་  
 བྱལ་ཡིན་དགོས། བུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་རྟོགས་ཡིན་ན། མཚོན་བྱམ་  
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། བཏགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་ཁོ་  
 ལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་ཁོན་ལ་ཁྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་  
 བྱལ། རྟགས་བྱལ་སྟེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མཚོན་བྱམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་མཚན་ནི་ད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཚོན་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་  
 ཏེ། རྟག་ན་མ་འབྲེལ་ལ་ཉལ་ས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་རྟོགས་ལ་མཚོན་བྱམ་མེད་པར་ཐལ།  
 ཁྱེད་རང་མཚོན་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་ལ་མཚོན་བྱ་

ཡོད་ཚུལ་ནི་དེ་དངེའི་མཚན་ནི་ད་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཀ་བྱམ་གཉིས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་  
ཚུལ་ནི་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཡིན་པ་སོགས་གཞི་དེ་  
ཆོས་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་མེད་ནི་སྐབས་སྐབས་སུ་ཆོག་གོགས་དང་འགོད་ཚུལ་ལ་སྟོས་ནས་  
བྱད་པར་བྱེ་སྟེ་འཛོག་དགོས་སྟུང་།

གཞན་ཡང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱད་སྟེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་  
མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱད་  
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གཉིས་པར་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དེས་དེ་ལྟར་ཆད་  
མས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་བྱའི་ཡིན་པར་  
སོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟེན་བྱའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་  
ཐལ། རྒྱད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྟེན་བྱའི་དང་ལོག་བྱའི་གཉིས་གྲུབ་  
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་མདོ་ལས། ཚུལ་རེ་རེ་དང་གཉིས་གཉིས་པ། རྟགས་དོན་  
མིན་པར་དོན་གྱིས་བྱས། ཞེས་དང་། ཆད་མདོའི་དར་ཁྲིཀ་༡༦པས། ཚུལ་གཉིས་  
ལ་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་ནི། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར་དང་། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་གི་གཟུང་  
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་འདོད་པ་ལ་སྟོས་ནས་ཞེས་པ་  
ནས། །ཐ་མ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ཅིང་། རྟེན་སུ་འགོ་སྟོག་གཉིས་གྲུབ་པའོ། ཞེས་  
དང་། པར་ཆེན་ནམ་འགྲེལ་༡༩པས། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་སྟེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་  
རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྟེན་བྱའི་ཡིན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་  
སྟེ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྟེན་བྱའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟེ་ཕྱི་གཉིས་  
ཀའི་རྟགས་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་པ་ཕྱོགས་ལ་སོང་ཞིང་། རྟེན་བྱའི་ཡིན་པར་ལུགས་སུ་བྱེད་  
དགོས་པའོ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ནམ་འགྲེལ་༡༩པས། ལ་ཅིག་ཚུལ་གསུམ་པ་  
ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནི་དེ་ཟེར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་

ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་  
 སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གདན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་  
 པའི་ཕྱོག་ཁྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེས་ཁྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་  
 བཤད་ལས། དཔེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་།  
 རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་དང་པོ་མི་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 འདྲོད་མེན་པ་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གདན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་  
 ཅིག་ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་  
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་  
 མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེས་ཁྲུབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་  
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་ཤི། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེས་ཁྲུབ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་བསྐྱས་གྲ་༥༠༩ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ན། དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་  
 བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟགས་རིགས་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྟགས་  
 རིགས་༡༣༥གཉིས་ཀ་ལས། ཁོ་ན་ཅེ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་  
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁྲུབ་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་  
 སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྲུབ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 ཟེར་ན་རང་ལུགས་ལ་མ་ཁྲུབ་ཤི། ཞོང་གི་ཆད་མ་མདོའི་དར་རྟེན་ལས་གསུངས་པ་དེས་  
 མི་གཞོན་དེ། དེ་ནི་བྱེད་པའི་འདྲོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་པ་དེ་མཆན་གཞི་གསུམ་ག་  
 ལ་སྐྱར་དགོས་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་གྱི་ཆེས་ཁྲུབ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་

མ་མཐོང་ཅམ་གྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་གྱི་ཚུལ་གནིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསལ་ལ། དེ་ལྟར་  
མ་ཡིན་ན་མཚན་གཞི་གནིས་པ་དེ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་ཚུལ་གནིས་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་  
པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་གོང་དུ་ཚུལ་རེ་རེ་བའི་མཚན་གཞི་གསུམ་ལས། ཐ་མ་ནི་ཕྱོགས་  
ཆོས་དང་རྩིས་འགྲོ་མ་གྲུབ་པ་ལ། ཕྱོག་ཁྱབ་གཅིག་སུ་ཅན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར།  
ཕྱོག་ཁྱབ་གཅིག་སུ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ལུང་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་  
 རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཚུགས་ཁོན་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་རང་རྒྱུད་ཀྱི་  
 ཚད་མས་ངེས་པའི་རྒྱལ་བ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སམ་དཔྱད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། མིག་ཤེས་  
 ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆེས་ཁུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་  
 གཞི་མཐུན་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེས་ཁུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་  
 པའི་ཆེས་ཁུབ་ཀྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་  
 ཆེས་ཁུབ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་  
 ཞིག དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞི་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། སྤྱི་གཙུག་པོར་སྤང་བ་དངོས་  
 པོར་སྐྱབ་པའི་ཚུགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞི་དཔྱད་པས་ན་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་ཆེས་ཁུབ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཆོག་ས་ཆེས་འགྲོ་མེད་  
 ཅན་འཕྱུར། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཕྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་གཙུག་  
 པོར་སྤང་བ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབས་འདིར་ཆེས་འགྲོ་མེད་ཁུབ་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འཕྱུར་  
 པར་ཐལ། ཚུགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ཡོད་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་རྟགས་དེའི་ཚུགས་ཆོས་གྲུབ་ན་ཁུབ་པ་མི་འགྲུབ། ཁུབ་པ་  
 གྲུབ་ན། ཚུགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞི་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། ཚུགས་  
 ཁུབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ན་སྤྱོད་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འཕྱུར། ཞེས་དང་། ཚད་  
 མ་གྲུབ་ཀྱི་ཀ་ཀྱི་ལས། ཁུབ་པར་རྣམས་ལ་ཆེས་སུ་འགྲོ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ཆོས་ཅན། གཙུག་



བོད་སྐད་དོན་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་  
 འགྲེལ་བྱས་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྐོན་ཀྱི་གྲ་ལས། དེས་  
 གཙོ་རྒྱུད་དེ་ཡོད་པའི་བྱ་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྟགས་འགྲེལ་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ཞེས་པ་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འབྲེལ་  
 ལེ་ལས། གཞན་ཡང་། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་སྐྱེ་རྟག་པར་  
 སྐབ་པའི་རྟགས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རྟན་བྱེད་རྣམས་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་རྟན་  
 དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྟགས་བྱས་མ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག རྟན་བྱེད་རྣམས་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་  
 རྟན་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྟགས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོའི་སྐྱེ་རྟན་དངོས་པོར་  
 སྐབ་པའི་རྟགས་བྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟགས་བྱས་མ་གྱུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་  
 རྟགས་ཆོས་ཆད་མས་གྱུ་བ། བསྐྱེད་བྱ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ། གཏན་  
 ཆོགས་རྟགས་འགྲོ་མེད་ཅན་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།  
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟན་ཀྱང་ད་ལྟའི་རྩེ་བཅུན་རྣམ་འབྲེལ་དེ་བ་གཟུགས་  
 བྱང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ། ཅེས་མ་སྐྱར་བ་མ་དག་པ་ཡིན་སྟེ། ལུང་  
 རྟན་ནི། རྟན་བྱེད་རྣམས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གྱུ་བ་མ་གྱུ་བ་ལ་བྱེད་པ་  
 མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྟན་ནི་རྟན་བྱེད་རྣམས་པ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་མ་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་  
 རྟགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་སྐྱེ་རྟན་དངོས་པོར་  
 སྐབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གྱུ་བ་པ་གང་ཞིག དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པ་གོང་དུ་རྣམ་བཤད་སོགས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་  
 དེས་ཤེས་རྒྱས་ལ། གཙོ་བོ་རྟགས་ལེ་ལས། རྩེ་བཅུན་གྱི་བཞེད་པ་བཞོད་པ་ན། རྟན་  
 བྱེད་རྣམས་པ་གཙོ་བོའི་སྐྱེ་རྟན་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྟགས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལ། འདྲོད་  
 བྱ། གཙོ་བོའི་སྐྱེ་རྟན་དངོས་པོར་སྐབ་པའི་རྟགས་བྱས་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་  
 ཆོས་གྱུ་བ། བསྐྱེད་བྱ་ཆད་མས་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་

ན། དོན་བྱེད་རྣམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚུལ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་  
 ཕྱོགས་ཚུལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་བྱའི་རྟགས་  
 ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཚུལ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་  
 ཚུལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་འགྲིག་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། ཚས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་  
 པའི་རྩིས་ལྷག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་  
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འོན། རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་  
 དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་  
 དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་  
 སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ལྷག་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དཔེ་མེད་ཅན་ཡིན་དངོས་  
 རྣམས་ནི། སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་འདྲིའི་དུས་ལས།  
 དངོས་པོ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་  
 པོ་རྣམས་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་ས་ནས་རྩིས་ཅན་ལུ་རྣམ་  
 འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱོན་ཀྱི་གསུང་ལས། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་  
 ཚུལ་གཤེས་ལུན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་  
 བྱིས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། ཚད་མ་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་ལས།  
 རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་  
 རྣམས་ནི་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྐབས་པ་ལྟ་བུ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་  
 རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེ་རྟག་པར་སྐབས་པ་དང་གཞི་དེ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཤེས་  
 ལུན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩིས་ལྷག་པར་གྲུབ་པས་ལྷག་པར་ཀྱིར་  
 རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཚུལ་གཤེས་ལུན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་

ཀྱང་། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཅེད་མི་དགོས་ཤིང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་མ་གྲུབ་  
 པས་མ་བྱབ་སྟེ། རྩེ་བཅུན་ནམ་འགྲེལ་ལམ་ལས། འོ་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་ཡིན་ན།  
 རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ཡང་དག་ཡོད་པས་བྱབ་ན། དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་  
 ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པས་བྱབ་བམ་ཟེར་ན། མ་བྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཞེས་པའི་  
 ངག་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་  
 བདག་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྟེས་པའི་གཟུགས་གསལ་པར་  
 སྤང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ལ། མིག་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་སྤང་སྤུངས་པར་སྐབས་པའི་  
 རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཅེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།  
 མིག་ཤེས་ཞེས་པའི་ངག་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་གོ་བྱས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་  
 རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་སྟོན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དངོས་སུ་རྟགས་ཆོས་  
 སུ་བབྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དངོས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཅེད་ཀྱང་། དེ་སྐབས་  
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་མ་ངེས་པའི་ཐོན་དུ་རིགས་འདྲའི་སྟོན་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩེས་བྱབ་ངེས་པའི་  
 གཞིར་གྱུར་བའི་རིགས་འདྲའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་  
 དཔེ་ཡང་དག་ལ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་ནམ་དངོས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་།  
 དེ་མ་ཡིན་ཞིང་རིགས་འདྲའི་སྟོན་ནས་རྩེས་བྱབ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་བའི་རིགས་འདྲའི་  
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གཤེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་  
 ༡༥ལས། དབྱེ་ན། དངོས་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་། རིགས་འདྲའི་མཐུན་དཔེ་  
 ཡང་དག་གཉིས་དཔེ་རིམ་བཞིན། བྱས་པས་སྐྱམ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མཐུན་དཔེར་བུམ་  
 པ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོ་ལྟོར་བ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་  
 རྩུགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པར་སྐབས་པ་ལ། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྟ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་འོ། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། རྩེ་མ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་རྟག་

བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གནིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མེ་སྲིད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།  
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མེ་རྟམ་ཏེ། རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་སྐྱབ་  
 པའི་རྟགས་ཆོས་གནིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རིག་བྱེད་  
 གྱི་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དེ་མེད་པ་གཞུང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་ཆེན་  
 ༡༧༥ལས། འདི་ལྟར་རིག་སྐྱ་རྟག་དངོས་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་  
 བ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྩེས་སུ་འགྲོད་གོས་ལ། དེ་ལྟར་རྟག་པའང་ཡིན། དངོས་  
 པོ་ཡང་ཡིན་པའི་མཐུན་དཔེ་ཞིག་བཙལ་དགོས་ན་ཡང་། དངོས་མེད་རྣམས་ནི་དངོས་  
 པོ་མ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཇིག་པས་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་མཐུན་  
 དཔེ་ཡང་དག་མེ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་བྱེད་གཞན་དག་རིག་བྱེད་གྱི་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་  
 པ་ལ་རྟགས་སུ་གང་བཀོད་ཀྱང་རྟགས་ཆོས་གནིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མེ་སྲིད་ཅེས་འཆད་  
 པ་ནི། རྣམ་པར་མ་བརྟགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མ་བྱས་པ་རྟགས་  
 སུ་གང་བཀོད་པའི་ཆེ། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པའི་ཆེན་འང་དེ་  
 ཉིད་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཆོས་གནིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་  
 མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་  
 པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་གནིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་  
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོངས་འཇིན་རྟགས་རིགས་༡༧༥དང་། རྟགས་རིགས་  
 མཐའ་དུ་ཕྱིད་༡༧གནིས་ལས། ཆོས་དང་སྐྱད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ། སྐྱ་  
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩེས་བྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་མ་  
 བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ། བྱེད་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཆོས་གནིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་  
 དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱས་སྟེ། རྟགས་  
 དེ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གང་སང་བ་དེ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་སྟེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་དངོས་བྱབ་

ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྟགས་ཚུལ་གཞིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་སྤྱོད་བཤད་ཅམ་ཆང་  
བའི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྒྲམ་སྟེ། དེ་ལ་དེ་སྤྱོད་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་  
གི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་སྤྱོད་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་བསྐྱེད་  
བྱུང་གང་བཟུང་བ་དེ་ངེས་པའི་སྤྱོད་དུ་དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་སྤྱོད་དུ་ངེས་པའི་གཞིར་གྱུར་  
བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག དེ་སྤྱོད་གྱི་བསྐྱེད་བྱུང་གང་བཟུང་བ་དེ་ངེས་སྤྱོད་  
པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དོན་གཞིར་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་ལུས་མཐུན་དཔེ་  
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། བསྐྱེད་བྱུང་ངེས་པའི་སྤྱོད་དུ་རྩལ་ཁྱབ་སྤྱོད་དུ་ངེས་པའི་གཞིར་  
གྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་  
དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་  
ཁྱབ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚུལ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་གྲུབ་  
ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་  
ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་  
སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོད་ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་ཡིན་པ་  
དེ་བྱས་པ་དེ་སྤྱོད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་  
པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་ཡིན་པ་གཅིག་སྤྱོད་བཀོད་  
པས་དེ་དེ་སྤྱོད་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྤྱོད་ཀྱས་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། དེ་དེ་སྤྱོད་  
གྱི་རྩལ་ཁྱབ་གཅིག་སྤྱོད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་  
ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་གཅིག་སྤྱོད་འཕེལ་ཁོ་ན་རྟགས་སྤྱོད་བཀོད་པའི་གཏན་  
ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་གཅིག་སྤྱོད་ཅན་གྱི་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་  
སྤྱོད་གྱི་རྩལ་ཁྱབ་གཅིག་སྤྱོད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན། དེ་སྤྱོད་གྱི་རྩལ་སྤྱོད་འཕྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱབ་  
པ་གཞིས་གྱི་ནང་ནས་ལྟོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་རྩལ་འཕྲོའི་ཁྱབ་པ་ཁོ་ན་གྲུབ་པའི་རྟགས་

ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྟགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ཕྱོག་ཁྲབ་གཅིག་བྱ་ཅན་  
 གྱི་རྟགས་མི་འཐད་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་བྱ་ཅན་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་  
 དེ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༥༥ལས། རྩད་པར་སྟོག་ལྟ་དང་སྟིག་ལྟ་བུ་བྱ་དག་སྟེ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་གཉིས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་ལྟ་བུ་ན་རྩེས་  
 འགྲོ་མེད་ཀྱང་ཕྱོག་པ་གཅིག་བྱས་འགྲུབ་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རྩེས་འགྲོ་གཅིག་བྱས་  
 འགྲུབ་པར་རྩྭ་པའི་ཕྱིར་ལོག་རྟོག་དེ་བཀག་ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་  
 པའི་མཆན་ནི་དེ་གྱི་རྩྭ་པ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོས་དང་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་  
 སྐྱབ་པའི་རྩེས་ཁྲབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱར་བ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཁྲབ་པ་དེ་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ལྟན་པའི་གཞི་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། སྐྱབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་གིས་དེ་དེ་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་བཞི་བ་༥༥ལས། ཕྱོག་ཁྲབ་གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་  
 ཡང་དག་དང་། རྩེས་ཁྲབ་གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཡོད་པ་དགག་པའི་  
 ཆེད་དུ་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་པན་རྩྭ་པ་མི་འབྲུལ་བར་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་  
 དང་ལྟན་པའི་གཞི་ནི་དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པའི་མཆན་  
 ཉིད་ཀྱི་རྩྭ་པ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྟོས་སོ། །ཞེས་  
 སོགས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་དགའི་ནང་ནས་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་  
 དང་པོ་གཞལ་བྱ་དང་། ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མཉན་བྱ་སྟེ་ཕྱོགས་  
 ཆོས་ཅན་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༠༠དང་།  
 རྟེན་ཆེན་ལེའུ་བཞི་བ་༥༥ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་  
 ཡང་། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩྭ་པ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ། འདྲ་དཔེ་ཕྱིར། འདྲ་དཔེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་  
 གསུམ་ཚང་བཡོད་པར་ཐལ། འདྲ་དཔེ་ཕྱིར། འདྲ་དཔེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲ་དཔེ་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་  
 ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 རོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་  
 ཚང་བ། ཞེས་དང་། རྟེན་བྱུང་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་ལས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི། རྟགས་  
 ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 གཞན་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་  
 ཕྱིར། ཁྲབ་སྒྲུབ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱ་ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 དེས་ན་རྟེན་ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་ངེས་པ་ཞེས་པ་ཡང་ཕྱོགས་ཚུལ་དང་འདྲ་བར་  
 སྦྱར་དགོས་པ་ནི་གོང་དུ་ཕྱོགས་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་དངས་པའི་གཞུང་དེ་རྣམས་སུ་རྟེན་  
 ཁྲབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་དེས་གོ་རྟུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མན་  
 དག་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་སྟེར་བ་ཞིག་དགོས་  
 ཀྱི་ཞེས་དང་། བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ངེས་པ་སྟེར་མི་རྟུག་  
 པའམ། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་ན་ནི་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའི་ལུང་  
 འདི་ཀྱན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ལས་དང་ལྟུང་བ་ནས། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་སུ་དཔག་བྱ་ལ་འགོད་  
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་  
 མེད་ཡིན་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོའི་གཞུང་དང་ས་ནས་བསྐབས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་  
 རིགས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་རྟག་ས་རིགས་ལྟར། ལྷེ་བདུན་རྒྱུ་ལས། སྦྱར་བ་སྦྱར་  
གཅིག་གི་རྩིས་བྱ་བ་དང་དངོས་བྱ་བ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་སྦྱབ་  
ཀྱི་རྩིས་བྱ་བ་བྱ་བ་ལྷོག་བྱ་བ་པས་བྱ་བ་ཅིང་། དངོས་བྱ་བ་བྱ་བ་ལྷོག་བྱ་བ་  
པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། རྩིས་བྱ་བ་དང་ལྷོག་བྱ་བ་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱ་བ་པའི་ངེས་པ་  
མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཞེས་ངངས་ཀྱང་། ལྷེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ་༡༧༥༣ང་ལས།  
དངོས་ཀྱི་བྱ་བ་པ་ནི་དེ་སྦྱར་ཀྱི་རྟག་ས་ལོག་གིས་བྱ་བ་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་པའི་  
བྱ་བ་པ་ནི་ཆོས་ལོག་ལ་རྟག་ས་ལོག་གིས་བྱ་བ་པ་ཡིན་ལ། རྩིས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱ་བ་པ་ནི་  
སྦྱར་བ་སྦྱར་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཡོད་པས་བྱ་བ་པ་ཡིན་ལ། དངོས་  
བསྒྲིག་གཉིས་གཅིག་ཡོད་ན་གཅིག་ཡོད་པས་བྱ་བ་མི་དགོས་སོ། དེ་ཡང་རྟག་ས་ཡང་དག་  
ལ་ནི་རྩིས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་བྱ་བ་པ་ངེས་པ་གྱུ་བ་དགོས་ཤིང་། མ་གྱུ་བ་ན་རྟག་ས་ཡང་  
དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། དངོས་བྱ་བ་དང་། གོ་བསྒྲིག་གི་བྱ་བ་པ་གྱུ་བ་ཅིང་། རྟག་ས་ཆོས་  
གྱུ་བ་པ་ཅམ་གྱིས་རྟག་ས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་དེ། སྦྱ་མི་རྟག་སྦྱབ་ལ་མཉན་བྱ་བ་ཞིན་  
ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་ཀུན་མཁྱེན་རྟག་ས་རིགས་ལྟར་དང་ས་པ་དེ་མི་སྤང་  
བས། འདིར་དངོས་བྱ་བ་དང་གོ་བསྒྲིག་གི་བྱ་བ་པ་གྱུ་བ་ཅིང་། རྟག་ས་ཆོས་གྱུ་བ་པ་ཅམ་  
གྱིས་རྟག་ས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ནི། སྦྱ་མི་རྟག་སྦྱབ་ལ་མཉན་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བཞག་ཀྱང་། དེ་  
སྦྱབ་ཀྱི་རྩིས་བྱ་བ་དང་ལྷོག་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་གྱུ་བ་ཀྱང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་གྱུ་བ་པའི་  
རྟག་ས་སྐབས་གང་དུ་བཤད་ཡོད་མེད་དཔུང་པར་འཆལ་ལོ། །

ལུང་རིགས་ངིང་དུ་ཀུན་གསལ་བུ་མོར་བྱ་བ། །

ཟླ་མེད་གཞུང་ལུགས་འདུ་བ་བརྒྱའི་སྟེང་ཆལ་ལས། །

རྣམ་དཔྱོད་དམན་པ་བདག་སྟོ་བྱིས་པ་ཡིས། །

རིགས་ལམ་མེ་དོག་ཆ་ཅམ་སྒྲངས་པར་སྟོ། །

ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །



# སློབ་དཔོན་གྱི་བརྗོད་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བའི་སྐབས་སུ་ ལུང་འགལ་ལ་དོགས་དུང།

གཉིས་པ་མི་བཞེད་པ་ལ་འགལ་བ་བརྟན་པ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱི་  
བརྗོད་པ་འཁྲུལ་བར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་ཕྱུ་མ་གྱི་གནོད་པ་བརྟན་པ་ལོ། །དང་  
པོའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འདིའི་མན་ཆད་ཆོག་འབྲེལ་ཆཆད་བྲིས་ན་ཡིག་མང་བར་  
འཇིགས་ནས་མ་སློས་ལ་དཀའ་གནས་འགའ་ལ་དོགས་དུང་ཅུང་ཟད་ཞིག་འགོད་པ་  
ལ། སློབ་དཔོན་གྱི་མེས་མཉམ་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཞོག་བྱུ་བ་  
པ་སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིབ་གི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་སྒྲ་  
རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་རང་ལྟེ་སློབ་དཔོན་དབང་ཕྱག་ལྟེ་སོགས་ལ། དཔལ་ཆོས་  
ཀྱི་གཤམ་པས། འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཞེན་པོར་ནི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྟ་ཡི་སྒྲོན་  
དེ་ལྟར་འདོད་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་སྒྲིབ་གི་གཞུང་གསུམ་གྱི་ལུང་དུག་དང་འགལ་བར་  
བརྟན་པའི་སྒྲོན་པ་བཀག་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ།

ཐལ་བ་དུག་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་རིགས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ཉམས་པར་ཐལ་བ་ནི།  
གཞུང་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་དང་པོ་རིགས་སྒྲོལ་ས། རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་  
པའི་གཞེན་པོར་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་  
ངག་དེ་ཉམས་པ་སྟེ་ངག་དེ་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ངག་དེས་རེ་ཞིག་བྱས་པ་  
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་བའི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ནམ་སྟེ་  
དུད་གས་པའི་གཞེན་པོར་རིམ་བཞིན་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱི་སྒྲུབ་  
ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་སོ་སྟེ་ཆོས་མཐུན་  
སྒྱུར་གྱིས་འགལ་རྟགས་ཡིན་པ་སེལ་བ་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་གྱིས་མ་ངེས་པའི་གཏན་  
ཆོགས་ཡིན་པ་སེལ་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག དེ་ལྟར་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

དེ། དེ་དུས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པ་སེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་  
 གྱི་སྦྱབ་དག་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པ་སེལ་རྒྱས་  
 པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བས་དེ་དུས་ཀྱི་ཕྱག་བྲལ་ཡིན་པར་རྟོགས་  
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བས་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་  
 མ་མཐོང་བ་ཅན་དུ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རིགས་སྒྲིབ་  
 ལུང་དང་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལ། ཅ་བར། འཕྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཞེན་པོར་ནི། མི་མཐུན་  
 ཆོས་བརྟེན་ཅེས་པ་ནས། དེ་ཆེ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས། ཞེས་པའི་བར་ཆོག་ས་བཅད་  
 གཞིས་གསུངས།

ཐལ་བ་གཞིས་པ་གཞུང་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་དང་འགལ་  
 ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། ལྷག་ལྷན་འཕྲུལ་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་  
 བྱི། ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པས་རོ་ལ་སོགས་  
 པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །  
 ཞེས་པའི་ལུང་དེས། ཤིང་ཕུང་འདི་ལས་སྦྱེས་པའི་གཟུགས་སྦྱག་པོར་མཚུངས་པའི་ཤིང་  
 ཐོག་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རོ་མངར་དང་ལྷན་དེ། སྤར་ཐོས་ཟེན་པའི་ཤིང་  
 ཐོག་དང་གཟུགས་སྦྱག་པོར་མཚུངས་པ་དང་ལ་སོགས་པའི་སྦྱས་བསྐྱས་པ་ཤིང་ཕུང་  
 གཅིག་ལས་སྦྱེས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྤར་ཐོས་པའི་ཤིང་དོག་དང་  
 གཟུགས་སྦྱག་པོར་མཚུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་ཤིང་ཐོག་ལྷག་མ་དེ་ཐམས་  
 ཅད་སྤར་ཐོས་པ་དེ་རོ་མངར་བ་ཡིན་ན་མངར་བའི་རོ་དང་ལྷན་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྤར་  
 ཐོས་པ་དེ་རོ་སྤར་བ་ཡིན་ན་རོ་སྤར་བ་དང་ལྷན་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་  
 མཚུངས་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་  
 པས་དེ་ཡང་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་སྦྱ་  
 རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་ལྷག་ལྷན་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྟགས་ཡང་

དག་ཏུ་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། རྟོག་  
 རྒྱབ་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་  
 རྟོག་པས་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།  
 རྒྱབ་པ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ལུང་དེ་དང་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལ། ཅུ་བར། གལ་  
 ཏེ་མ་མཐོང་བས་ཞོག་འགྱུར། ཁྱེ་སྟོན་ལྡན་འཁྱུལ་ཅན་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

ཐལ་བ་གསུམ་པ་ཞོག་པ་ཅན་ཙམ་དུ་བཤད་པ་རྟགས་སུ་ཐལ་བ་ནི། རྩེ་  
 བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་ཏེ། མདོ་རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ལྟར་མི་མཆུངས་པའི་ཕྱིར།  
 བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མད་མིགས་པ་ཙམ་ནི་ཐེ་ཆོས་  
 ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་དངས་པ་འདིས། ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ཅན་  
 པས་གསོན་ལུས་ལ་སྟོག་མཐོང་བས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། གསོན་  
 ལུས་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བཅས་པ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་མི་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་  
 དང་ལ་སོགས་པ་ཀ་བ་སོགས་སྟོག་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་བདག་མ་མཐོང་བས་དེ་  
 རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བདེན་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐབས་པར་འདོད་པའི་སྟོན་ས།  
 གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་  
 དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞོག་ཀྱང་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། སྐབས་དཔོན་གྱིས་  
 དེ་མི་འཐད་དེ། སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་སྟོག་ལྡན་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་  
 མེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྟོག་དང་མི་ལྡན་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་  
 སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་བདག་མེད་མ་མཐོང་བས་ན་དེ་རྣམས་བདག་ཏུ་བདེན་པར་མེད་པ་  
 ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་བདག་མེད་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་རྟོག་པས་  
 དེ་རྣམས་བདག་མེད་ལ་མ་དམིགས་པ་སྟེ་མ་མཐོང་བ་གང་ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ནི་  
 དེ་ལ་ཐེ་ཆོས་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་བདག་ཏུ་མེད་པར་ངེས་མེན་པ་དེས་  
 བ་སྟོག་ལྡན་དེ་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐབས་པའི་ཞོག་ཀྱང་གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་

ཡང་དག་ཏུ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་ཁྱབ་  
གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་དེ་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐབས་  
ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྟོག་ཁྱབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ། རྟགས་  
ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་ཆོས་པའི་ངོར་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ལུང་དེ་དང་འགལ་བར་སྟོན་པ་  
ལ། ཅ་བར། རྟོག་པ་ཅན་ཡང་གཏན་ཆོག་ས་འགྱུར། ཞེས་གསུངས།

ལུང་ཆོག་འདི་པཎ་ཆེན་ལྷ་མ་འགྲེལ་༡༡༥༤། ཆད་མའི་དགོངས་རྒྱན་  
༡༡༡སོགས་སྟུ། རང་འགྲེལ་ལས། བདག་ལྟར་མཚུངས་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་  
མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་དུ་མིགས་པ་ཅམ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་  
ཞེས་བྱང་ལ། དེའི་དོན་ལ་ཆད་མའི་དགོངས་རྒྱན་༡༡༡ལས། མདོ་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་  
དེ་གོ་དཀའ་བས། ཁོ་མོས་དེ་ལྟར་འགྲེལ་ཏེ། རིག་པ་ཅན་པས། བུམ་པ་བདག་མེད་  
ལ་མ་མཐོང་ཡང་། བདག་མེད་པར་འདོད་ལ། སྟོག་ལྟར་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་  
ཅམ་གྱིས་བདག་བཅས་སྟུ་ཁས་སྤངས་པས། སྟོག་ལྟར་བདག་བཅས་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱ་  
མཚན་མཚུངས་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་འང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་  
མེད་པ་མ་དུ་མིགས་པ་ཅམ་ནི། དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། ཞེས་པ་  
ལྟར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་འགྲེལ་༡༡༥༥། སྟོབ་དཔོན་གྱིས།  
བདག་ལྟར་མེ་རུང་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་ཞེས་  
དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་བཞི་བ་༤༧༧ལས། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བདག་  
བལྟར་མེ་རུང་བའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མ་  
དུ་མིགས་པ་ཅམ་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་  
དོན་ནི། གོང་དུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་བདག་ལྟར་ཞེས་པའི་ལྟར་ནི་བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་  
བུ་ལ་འབྲུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐར་གསལ་ལྟར་བདག་བལྟར་མེ་རུང་ཞེས་པའི་དོན་བཞིན་

བཏུབར་མི་རུང་བ་སྟེ་མཐོང་བར་མི་རུང་བ་ལ་བཞེད་སྟུང། དེས་ན་ལུང་འདི་ལྟར་ན།  
རིག་པ་ཅན་པས་སྟོག་དང་མི་ལྟན་པའི་བྱམ་པ་སོགས་ལ་བདག་བཏུབ་མི་རུང་བ་སྟེ་ཆད་  
མས་མཐོང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མེད་པར་  
འདོད་པའི་དོན་ལྟར་བྱེད་ལྟར་ན་བྱམ་པ་སོགས་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྱུབ་སྟེ། བྱེད་ཀྱི་  
ངོར་བྱམ་སོགས་བདག་མེད་ལ་མ་དམིགས་པ་སྟེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མ་  
མཐོང་བ་ཙམ་ནི་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་  
མི་ནུས་པ་ཡིན་པས་ན་སྟོག་ལྟན་བདག་མེད་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྟུབ་ཀྱི་རྟོག་བྱུང་  
མ་གྱུབ་ཅིང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན།

ལུང་དེ་དག་རྒྱ་མཆན་སྒྲུར་ཚུལ་ཆོག་ཟིན་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་པས་  
འགལ་བ་མེད་སྟུང་ཞིང་ལུང་ཁ་ཤས་དོན་ཐོབ་དང་ཁ་ཤས་ཆོག་ཟིན་དངས་བའམ་ཡང་  
ན་ཤུག་སྟོང་དང་ལྟོད་བང་སྟོང་འགྲེལ་བ་སོགས་རྒྱ་གཞུང་གཞན་དུ་མདོར་ང་འགྲེལ་དངས་  
པའི་ནང་འགྱུར་གྱིད་བང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བ་གང་ཡིན་དུ་མེད་པར་བྱུང་། ཡང་  
འདིའི་ཐད་དུ། ཆད་མ་གྱུབ་ཀྱི་གཏུག་པ་གཅིང་། གཙང་རྟགས་འགྲིམ་ལས། ལྷག་མ་ལྟ་  
བོད་གཞི་གཏན་ཆོགས་སམ་འགལ་བ་ཉིད་དུ་མ་ངེས་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱུ་ལ། ཞེས་གསུངས་  
པ་དང་འགལ་ལོ། ཞེས་ལུང་འདི་དང་འགལ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི།  
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དགྲལ་ས་ཡང་དག་གཞིས་དང་། འགལ་རྟགས་གཞིས་  
སྟེ་བཞི་བོ་དེའི་ལྷག་མ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་བཞི་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་  
རྟགས་སྟེ་ལྟོ་བོད་གཞི་དེ་སྟུབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སམ་རྟགས་ཡང་དག་ཉིད་མེད་ཅིང་། དེ་  
སྟུབ་ཀྱི་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཉིད་དུ་མ་ངེས་པ་སྟེ། རྟགས་དེས་ནི་སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་  
བའི་ངོར་དེ་སྟུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་  
དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྟོག་ལྟན་  
དེ་སྟུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་མཉན་བྱ་དཔེར་བརྗོད་པའི་

སྒོ་ནས་སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྒྲུང་གིས་བཞེད་དེ། བར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལུ་བཞི་བ་  
 ༥༩༥ལས། མཉན་བྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་བཟུན་པ་ལས་སྟོག་ལྟན་  
 ཕྱོག་ཁྱབ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་སེམས་མིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡི་ཚུལ་འདིས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་  
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་དཔག་པར་བྱ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཚྭ་གས་སྒྲུང་གིས་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ལ་  
 མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་ཕྱོག་པ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོག་སེམས་  
 ཅད་ཕྱོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པར་བཟུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཉན་བྱ་ཉིད་དུ་  
 དཔེར་བཅོལ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོག་ཆེན་ལུ་བཞི་བ་༥༩༥ལས་གྲུང་།  
 དེས་ན་སྟོག་སྟོགས་ནི་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཚུལ་  
 གྱིས་ཁྱབ་པ་འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མཉན་བྱ་དང་། སྟོག་སྟོགས་འདི་ནི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་  
 པའི་མ་དེས་པ་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་ཚྭ་གས་  
 དང་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་གང་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་  
 ཕྱོག་ཁྱབ་འབའ་ཞིག་པར་འདོད་པའི་རྟོགས་འདི་དག་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པ་  
 བཟུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། རྟོགས་ཆོས་ཅན་གྱིར་བ་དེ་བྱེད་ཆད་པ་ན་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་  
 པའི་རྟོགས་མཉན་བྱ་སྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོག་ལྟན་  
 ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་  
 རྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་  
 ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་དེ་  
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་དུ་དེས་པའི་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་སྟེ། རྟོན་  
 གཞེར་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་མེལ་༡༩ལས། འགལ་བའི་རྟོགས་ཀྱི་མཛན་ཉིད། རྟོགས་ཆོས་གྲུབ་  
 ཅིང་། ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་དུ་དེས་པའི་རྟོགས། ཞེས་དང་། རྟོན་དུ་བྱ་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་མེལ་  
 ༡༩ལས། གཞེས་པ་འགལ་བའི་རྟོགས་ལ། མཛན་ཉིད་དང་། དེ་བྱེད་གཞིས། དང་  
 པོ་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་དུ་ཆད་མས་དེས་པའོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ལུང་ལས། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཡིན་  
 པ་གང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དངོས་ཁྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་པ་  
 དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྒྱལ་སྐུ་མཆོད་ཀྱི་དེ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྐུ་སྐུ་ཕྱིར་ན་  
 སྐུ་མེད་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་ཆད་མས་དེས་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྐུ་ཆད་  
 མས་དེས་པ་ཅེས་པ་ཕྱེད་ན་དེ་ལྟར་སྐུ་ཏུ་འགྱུར་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཆད་མས་དེས་  
 ཞེས་པ་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ལྟར་ཆད་མས་དེས་  
 པ་ལ་ཕྱེད་པ་གང་ཞིག་ དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་  
 ལྟར་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་ཁྱུ་ཕྱིར་། རྒྱལ་སྐུ་དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། དེའི་ཆོག་ཟུར་ཀྱི་  
 ཆད་མས་དེས་ཞེས་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་ལྟར་ཆད་  
 མས་དེས་པར་གོ་དགོས་པས་ན། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ཀྱི་ལས། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྒྱལ་  
 ཕྱི་མཆོད་ཀྱི་དེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གང་ཞིག་ རང་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་  
 ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་དེས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར་དང་། མོ་མེད་རྒྱལ་སྐུ་རིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་  
 ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་སྐུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་  
 ཁྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་དེས་པ་དེ། རང་ཉིད་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྒྱལ་སྐུ་པའི་མཆོད་  
 ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་དེས་ན། དེ་  
 སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་ཏུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྒྱལ་སྐུ་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་  
 ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པའི་རྒྱལ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་  
 པར་དེས་པའི་རྒྱལ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཐིགས་དར་རྒྱུ་  
 ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་རྒྱལ་སྐུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁྱུ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་དེས་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། རྒྱལ་སྐུ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཏུ་གྲུབ་  
 པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟམ་ཡིན་པར་བརྟུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཆེས་ཁྱབ་དང་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཕྱིན་  
 ཅི་ལྟ་གྲུབ་པ་དང་ཆད་མས་ངེས་ཞེས་པ་ཡང་སྒྱིར་ཆད་མས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ཙམ་ལ་  
 བྱེད་པ་ཡིན་ན། རྟོག་སྒྲིང་སྒྲིང་ཞབས་བྱེད་གི་རྟགས་རིགས་༡༠༠ལས། ཁ་ཅིག་ཁྱེད་  
 དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གྲུབ་  
 ངེས་པ་དང་། ཁྱེད་དེ་གང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་  
 ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་ནས། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་  
 ཡིན་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་སྐྱེ་རྟག་པར་སྐབས་  
 པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཉན་བྱ་  
 ཡིན་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་པ་ལ། བྱས་པ་ཆོས་  
 ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་  
 གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱེད་དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེད་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་  
 སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱི་རྟགས་  
 ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།  
 རི་བོང་རྟོག་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་སྒྲིན་ཡོད་ལ། རྒྱལ་པོ་འདིར་དེ་འདྲའི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་ཀྱི་  
 འགལ་རྟགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༠༥ལས། བྱས་པ་ཆོས་  
 ཅན། རྐྱེ་རྟག་པར་སྐབས་པའི་འགལ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་  
 གྲུབ་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་ཁྱབ་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 གསུངས་ལ། གཙང་རྟགས་༡༡ལས་ཀྱང་། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་  
 ཟག་གིས་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོགས་གི་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་གྲུབ་པ་ཞེས་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་



ཡིན་པ་མེད་ཀྱི། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་  
བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཤོག་གི་བྱུང་པ་ན་ལ་མ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གང་  
དུ་ཡང་མ་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོན་རེ། སྲིག་ལུན་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ།  
དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐབས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྟེ། མ་དེས་དར་  
ཀྱི་གྲུ་ལ་ལས། དེས་ན་གཏན་ཆོག་ས་གནིས་སོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། འགལ་བའི་གཏན་  
ཆོག་ས་ཡིན་ཏེ། བསྐབས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར། གང་དུ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གསོན་ལུས་བདག་མེད་ཡིན་པ་  
གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་གསོན་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་བདག་མེད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་  
བདག་བཅས་ཡིན་པ་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ལྷ་སྟེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐབས་  
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡིན་ལྟ་ལྟོ། ཁྱོད་དེ་སྐབས་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་  
ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟགས་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཆེས་ལྷ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་དེས་པའི་  
སྟོན་ས་གང་ཟག་དེའི་དོར་བསྐབས་ཕྱི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐབས་པར་  
བྱེད་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་སྟུང་།

ཐལ་བ་བཞི་པ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མ་ལོག་པར་  
ཐལ་བ་ནི། མདོ་རང་འབྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྟོག་པ་དང་ཕྱི་རྟོག་པ་གནིས་  
ཀ་ལ་དེས་པར་བཟུང་ངོ་། དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་  
ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེས། དེ་  
སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་སྐབས་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྟོག་པ་དང་ཕྱི་རྟོག་པ་ཡང་  
དག་གནིས་ཀའི་སྟོང་ལ་དེས་པ་ཞིག་རྟགས་སུ་བཟུང་དགོས་པས། དེ་གནིས་ཀའི་སྟོ་  
ངོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་གི་སྟོང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་  
དང་། ཆོས་ཅན་དུ་གང་བཟུང་བ་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་དེ་བཞི་སོགས་རུང་ཡིན་ན་དེ་

འདྲའི་ཚུགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ་བཞི་དང་། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཐུན་པའི་  
 ཚུགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་གཏན་མེད་དང་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ནུས་གནིས་  
 སུ་འདུག་པ་གསུམ་རེ་དང་དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་འང་དེ་ལྟར་འདུག་པ་གསུམ་རེ་  
 ཡོད་པའི་ཚུགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་དགྲུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། དེ་སྐབས་ཀྱི་འགལ་  
 རྟགས་གནིས་ཀྱི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱབ་པ་ལྷ་ཆོས་ཕྱི་ཆོས་གནིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པས་དེ་  
 འདྲའི་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྲའི་ནང་གི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་བཞི་པོའི་ཆེས་སུ་འགྲོ་  
 ཞིག་གི་བྱབ་པ་ཆོས་ཕྱི་ཆོས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པས་དེ་འདྲའི་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་།  
 དགྲའི་ནང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་ཆེས་སུ་འགྲོ་ཞིག་གི་བྱབ་པ་ལ་ཆོས་ཕྱི་  
 ཆོས་དེ་གནིས་གང་རུང་ཐེ་ཆོ་ཟ་བས་དེ་འདྲའི་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དགྲའི་ནང་གི་  
 རྟགས་ཡང་དག་གནིས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེར་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་བཟུང་བའི་དོན་བཞི་པོ་  
 ལྟེད་པེ་དང་དོན་དེ་དག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་གསུམ་རེ་མ་བཞིན་དཔེ་དོན་སྤྱར་ལ། ཕྱི་  
 མ་དཔེ་དོན་མི་སྦྱར་བས་ན། དཔེ་དོན་དེ་དག་ལས་ཅི་རིགས་པར་དཔེ་དོན་སྤྱར་བའི་  
 སྒོ་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི། དཔེ་བཞི་དང་དོན་བཞི་ཀ་དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་མ་ཡིན་པར། དཔེ་  
 དེ་སྐབས་ཀྱི་གཞན་དོན་སྤྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་  
 ཞིག་བཟུང་ན་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། དོན་རྟགས་ཡང་དག་གནིས་ཀྱི་  
 མི་མཐུན་དཔེར་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་བཟུང་ཀྱང་ཞིག་བྱབ་ཀྱབ་པ་ལ་མི་གནོད་པ་མ་དོ་  
 རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཚུགས་སྤྲོས་དཔོན་དབང་ལྷག་ཤིང་།  
 འདོད་པ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་སྤྲི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཞིག་བྱབ་པ་མེ་  
 ཆོས་ཟ་ན་ཡང་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 བྱས་པ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཚུགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་  
 ཆོས་ཟ་བའི་ཆོས་བའི་ངོར་དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་ཀྱི་ཚེ་ལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་  
 ངོར་དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་། ཕྱག་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།  
 དེའི་ངོར་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུབ་པ་ཁས།  
 ཞེས་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལུང་དེ་དང་འགལ་བར་སྟོན་པ་ལ། ཅུ་བར། མ་གྲུབ་སྐྱར་བ་  
 བརྗོད་བྱ་མིན། ཞེས་གསུངས། རྟོག་ཆེན་༧༥༥་ན་མ་བཤད་འདི་ཉིད་སྟགས་ལས་  
 ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཕྱགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ཅེས་པ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་  
 པ་གཞིས་དཔེ་དོན་མི་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་དོན་གོང་ལྟར་ཆོས་ཅན་དྲུག་དང་བཟུང་བ་  
 དེ་དང་། མི་མཐུན་དཔེར་གང་བཟུང་བ་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སྦྱར་  
 མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞིས་སྟག་དང་བཟུང་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་དང་མི་མཐུན་  
 དཔེ་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་པས། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་མི་  
 འགྲོ་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྟག་དང་བཟུང་  
 བ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་  
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆོས་ཅན་དང་  
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་  
 ཡིན་པས་ལྷུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྟོག་པས་སྦྱོབ་དགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། ལྷུབ་དྲུག་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མེལ་༡༠༧་ལས། རང་ལུགས་ནི། བྱས་པས་སྒྲིམ་  
 རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཆེ་སྒྲུ་མེས་འདོད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས། བྱས་པ་  
 རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་རྟགས་རྣམས་  
 སྦྱོའདོགས་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྐབ་ཀྱི་མེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟགས་ཡིན་ན་རིམ་པ་བཞིན་སྒྲི་  
 དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་རྣམས་ཡིན་དགོས་པས་སྦྱོབ་དགས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲི་  
 དང་མི་རྟག་པ་དང་བྱས་པ་གསུམ་སྦྱོབ་དགས་མིན་ཁིང་། མེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྟགས་

ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་  
 ཡིན་པ་དང་། རྒྱས་པ་རྟགས་ཡིན་པ་ན་མས་ནི་རྒྱ་བདགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར། རྒྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སུང་པོ་དང་  
 མཚན་ཉིད་མེ་མཐུན་པའི་རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་རྩལ་ཡོད་དུ་གྱུར་བའི་བདག་ཆོས་ཅན། མེད་  
 དེ། སུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་  
 རྟགས་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་དེ་རྒྱལ་  
 གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་  
 བར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རྩེ་བདུན་  
 ཡིད་གྱི་ཐུན་མེལ་༡༠༩ལས། དེ་བས་ན་རང་ལུགས་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་གྱི་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཁོན་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུན་གྱང་མེད་  
 དེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་དང་མེད་དེས་གྱི་ཆོགས་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པས།  
 ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་ན་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར།  
 ཆོས་ཅན་དེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཅན་དེ་དང་མེད་དེས་གྱི་ཆོགས་དོན་གཞི་གྲུབ་དགོས་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་རི་པོང་གི་རྩ་མེད་དེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་  
 རྟལ་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུན་ཡང་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། བདག་  
 དེ་ལྟ་བུ་སུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་དམིགས་པ་ཆད་མས་གྲུབ་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་  
 ཆད་མའི་ལམ་ཁྲིད་༦༦ལས། སུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མེ་མཐུན་པའི་རང་སྐྱེ་སྐྱབ་པའི་  
 རྩལ་ཡོད་དུ་འཛོན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ད་  
 ལྟར་གྱི་སུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ཡང་མ་གྲུབ། ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།  
 རྟགས་འདི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དོན་སྐྱབ་དང་ཐ་སྦྱད་སྐྱབ་གང་

གི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར་ན་ཐ་སྐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་མིན་ནོ། རང་  
བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་ཁེགས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་  
པའི་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་མིན་ཏེ། ཤེས་  
འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ཆད་  
མས་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲོན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་དགག་  
བྱ་ཁེགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རུའི་སྤྲོད་དུ་བྱམ་པ་ཁེགས་  
པ་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བ་བཞིན་ནོ། ཁྱེད་དང་།

རྒྱུ་ཆེན་ལེའུ་བཞི་བ་༤༡༧ ལས། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་མོ་གཤམ་  
གྱི་བྱའི་སྒྲོ་བསངས་དང་བྲལ་བ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་དུ། བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་  
གཞི་མ་གྲུབ་ན། བ་སྐྱང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་ཆད་མས་སྤོང་པ་ཡིན་པ་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་  
ཏེ། ཆད་མ་བཅས་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རྟགས་  
འདིའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྟགས་འདི་ནི་དེ་གྱི་རྟོགས་ཆོས་ཆད་མས་  
གྲུབ་པ་ཆོས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཚུལ་ལ་སེམས་རངས་པར་གྱིས་ཤིག་ ཅེས་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱ་བ་སྟེ། རྟགས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་སྟོག་  
ནས་རྟོག་པས་སྒྲོ་བ་དྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པས་བྱ་བ་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆད་མའི་ལམ་  
ཁྱིད་༤༦༡ དེ་ནི་དེ་གྱི་ལུང་དེའི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་དུ། སྐབས་ཀྱི་རྟོན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་  
ཅན་ལ་གཞོན་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐལ་བའི་འདོད་  
པས་དམིགས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞོན་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་མིན་ནོ། རྟོན་  
འདི་ནི་དཔལ་ལྷན་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱང་པོས། རང་རྟོན་ལ་ཁེགས་གསུངས་པས་བསྟན་ནོ། ཁྱེད་  
དང་། ལྟོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྲོན་སེལ་༡༠༥ ལས་ཀྱང་། མདོན་སྤུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་  
དང་། ཡིད་ཆོས་གྲགས་པས་རང་རྟོན་ལོ། ཁྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་རང་གི་རྟོན་  
དུ་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་སྒྲོན་པ་ཡིན་གྱི་ ཆོས་ཅན་

ཡོད་པ་བཀག་པ་ཅམ་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། རང་རྟེན་ལ་  
 ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲིབ་སོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ལུང་ལྷན་ལ་འབྲེལ་ནས་གཞུང་དོན་  
 འགེལ་དགོས་པས་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་ལྟོག་ནས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་  
 པ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་གང་བཟུང་བ་དེ་གཞི་གྲུབ་  
 པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ལུང་དེ་དག་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ། དཔེར་  
 བ། ཐལ་འཕྱར་བའི་ལུགས་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲིབ་བོ་ལས། མིག་མེད། རྣ་བ་མེད། ལྷ་  
 མེད། ལྷ་མེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ལུང་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་མིག་མེད་པ་ཡིན་པར་  
 གསུངས་པ་དང་མིག་མེད་པར་མེད་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་སྤྲུལ་  
 བ་དང་ལྷན་པའི་ཤིན་མའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མ་  
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་ལྟོག་ནས་རང་མཚན་ཡིན་  
 པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོས་  
 ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་ཆད་  
 མས་དངོས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་ཀྱི་ལྷན་ལེལ་༡༠༧ ལས། རྣམ་སྤྲུལ་  
 བ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱུང་པར། དུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་མེ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་  
 སུ་མང་ཆེ་འང་། གཞི་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་ཐལ་བར་མཚུངས་སོ། །འདོད་ན།  
 དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་  
 འགལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་ཅི་རྟགས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མངོན་  
 སུམ་ཆད་མས་དངོས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་རྟག་  
 པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་དུ་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་ཆད་མས་  
 དངོས་སུ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེས་པ་རྟོག་བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་ཆོས་  
 ཅན་དུ་གང་བཟུང་བ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་གཞལ་བར་གསུངས་པ་ལས་དེ་འདྲའི་  
 ཆོས་ཅན་རང་ལྟོག་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟགས་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་



ཡིན་ནོམེས་ཟེར་བས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྤྱོད་མེད་པར་ཁས་སྲུངས་པ་ཡིན་པས་  
 རང་གི་མཆང་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་རང་བཞིན་  
 གྱིས་མེད་དེ་ཞེས་བཀོད་དགོས་པ་ཆད་མའི་ལམ་ཁྲིད་ན་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་  
 དུ་ཉེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་སེལ་༡༠༧ལས། གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་བདག་  
 ཆོས་ཅན། མེད་དེ། སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་ཆད་མས་མ་  
 དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་འགོད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་  
 སྐྱབ་དང་། དེར་སྤང་བའི་སྤྱོད་ནི་གཅིག་དུ་འབྱུང་ནས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། དེར་  
 སྤང་བའི་སྤྱོད་ནི་ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་ཉེ་བདུན་ཀྱིས་ཆད་མས་བྱུང་ལ། གང་ཟག་རང་སྐྱབ་ཆོས་ཅན་དུ་  
 མ་བཟུང་ན་གང་ཟག་གི་བདག་རང་ཉོག་ནས་མི་ཞེགས་ཤིང་། ཕྱི་ཆོས་ཀྱིས་དེ་དང་དེར་  
 སྤང་གི་སྤྱོད་ནི་གཅིག་དུ་ཞེན་ནས་འཇུག་པས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱོད་ཀྱང་  
 མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བདུན་ཀྱིས་ཀྱང་ཟག་རང་སྐྱབ་ཡང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཅིང་། གང་  
 ཟག་རང་སྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ནི་ཀྱང་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ཆོས་ཅན་དུ་སྐྱབ་པ་ནི་དེའི་སྤྱོད་  
 རྟོན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉེ་བདུན་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཆོས་དེ་  
 དང་དེའི་སྤྱོད་ནི་གཅིག་དུ་འབྱུང་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་ཀྱང་དེ་དང་དེར་  
 སྤང་གི་སྤྱོད་ནི་གཅིག་དུ་ཞེན་ནས་འཇུག་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉེ་བདུན་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ནི་ཕྱི་  
 དུ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པས་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ།  
 མའི་སྤྱོད་ནི་ལ་བྱས་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉེ་བདུན་ཀྱིས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་  
 ཆོས་ཅན་གཞི་བྱུང་པས་བྱུང་ལ། ཉེ་བདུན་ཀྱིས་ཤེས་འདོད་ཡིན་ན་གཞི་བྱུང་པས་  
 མ་བྱུང་པ་ཡིན་ནོམེས་བཞེད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་བཙགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བདུན་  
 དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བདག་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། བདག་དེ་ལྟ་བུ་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་  
 གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ། བདག་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོམེས་སྤྱོད་རམ། འོན་ཏེ་མེད་  
 དེ། སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོམེས་པ་ཅམ་



ཞིག་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། དམ་བཅའ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཐལ་ལོ། །གནིས་  
པ་ལྟར་ན། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ལུང་པོ་དང་རང་  
བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་དངོས་སོ། །ཞེས་  
གསུངས་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མེད་དེ་ཞེས་བཀོད་པའི་མེད་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་  
མེད་པ་ལ་མེགོ་བར་མེད་པ་ཙམ་ལ་གོ་ན་སྒྲ་དོན་དེ་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འགྲོ་བ་སྟགས་ཀྱི་དོན་  
ཡིན་གྱི། དེ་འདྲའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་དེ་འདྲའི་སྒྲ་  
དོན་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྟེ།

ཆད་མའི་ལམ་ཁྲིད་དེ་ཉིད་༥༦༡ལས། གང་ཟག་གི་བདག་ནི་རྟགས་འདིའི་རྒྱལ་  
བའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། སྐལ་ས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་བའི་ཆོས་  
ཅན་མེན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །རྟགས་འདི་ཡི་སྐལ་ས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་བའི་ཆོས་  
ཅན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རང་སྐྱེ་བྱུང་བའི་རྣམ་ལུང་དུ་སྣང་བའི་སྣང་ཆ་སྒྲ་དོན་གྱི་མཆན་  
གཞིར་གཟུང་བྱར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་  
བདག་གི་སྒྲ་དོན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དེ་འདྲའི་ཆོས་ཅན་  
དུ་འཛིན་མི་རིགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལམ་ཁྲིད་དེ་ཉིད་༥༦༢ལས། གང་ཟག་  
གི་བདག་ཏུ་སྣང་བའི་སྣང་ཆ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་རིགས་སོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་  
རྟེ། དགག་བྱ་རང་སྟོག་ནས་ཞེགས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུད་པའི་སྐལ་ས་དོན་  
སྟོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐལ་ས་འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་  
མ་གྲུབ་ཚུད་པའི་གཞི་ཡིན་གྱི་བདག་ཏུ་སྣང་བ་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཚུད་པའི་སྐལ་ས་  
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེད་པ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
སུ་བཟུང་ན་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་  
འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག་འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་སྟོག་  
པའི་བྱུང་བ་ཤེས་པ་མེད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་བདག་གི་

སྒྲ་དོན་ཚུལ་ཅན། ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་  
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་མ་  
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ལུང་པོ་དང་  
 རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལུང་པོ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ལུང་པོ་ཡིན་  
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྣམས་པ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་  
 ན་མི་རྣམས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཀ་པ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཀ་  
 པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཀ་ལུ་མ་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རོ་བོ་སྐྱོ་སྐྱོ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་  
 སེལ་༩༩༩ལས། རྩེ་ཐ་དད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རོ་བོ་སྐྱོ་སྐྱོ་པ་ལ། དཔེ་ཀ་ལུ་མ་ལྟ་  
 བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་  
 པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པས་མ་ཁྱབ་པ་  
 གང་ཞིག་དེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ན་དེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པས་  
 མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྣམས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ལུང་པོའི་སྟེང་  
 གི་ཤེས་བྱ་དེ་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་  
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་  
 བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། ཞོང་གི་རྣམས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམས་དེ་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་  
 པ་གང་ཞིག་དེ་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམས་དང་པོ་  
 གྲུབ་སྟེ། དེ་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་གང་ཞིག་དེ་ལུང་  
 པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཞི་གྲུབ་པའི་  
 ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ཚུལ་ནི་ལུང་པོ་དང་རོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་  
 གང་རུང་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞོང་དུ་རྣམས་པ་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་

མ་གྲུབ་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་  
 གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་  
 བ་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ལམ་  
 བྱིད་དེ་ཉིད་༢༢ལས། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་ཁེགས། རང་བཞིན་གྱིས་  
 ཐ་དད་ཡིན་པ་ཡང་ཁེགས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་  
 འདོགས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་  
 ཉུང་མ་གྲུབ། ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་  
 གྱི། ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དོན་  
 མ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །

དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་པར་མ་ཕྱེ་བར་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་  
 པར་འདོད་པ་ནི་བཟུན་བཅོས་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་མ་ཕྱེ་ན་རྗེ་ཡབ་  
 ལས་ན་མས་ཀྱི་ལུང་སྒྲུ་རི་བཞིན་དུ་ལས་སྒྲུངས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་  
 གཅིག་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཕྱེད་ན་རྟགས་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་  
 ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་  
 གྱི། དེ་མེད་ན་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་  
 ལུ་བཀོད་ན་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་  
 ༡༡ལས། གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་ལུ་བཀོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། གཞི་  
 མ་གྲུབ་རྟགས་ལུ་བཀོད་ན་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར་དང་། ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་ན་ལུང་པོ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་  
 གྲུབ་པས་མ་ལྷག་ཅེས་ལན་བཏབ་ཆོག་སྟེ། ལེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱམ་བའི་ལུགས་ལ་  
 དོན་དམ་ཡིན་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པས་མ་ལྷག་པ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རང་མཆན་གཉིས་དོན་  
 གཅིག་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གནས་པ་དང་རང་མཆན་གཉིས་  
 དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་  
 ལ་གནས་ཕྱིར། །ཞེས་པས་རང་མཆན་གྱི་དོན་ལྟོག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་དར་  
 རྒྱུ་༡༠༠ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པ་འདིས་རང་མཆན་གྱི་དོན་ལྟོག་སྟོན་པ་ཡིན་  
 ལ། དེའི་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་  
 ཙམ་པས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་གཉིས་དོན་  
 གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་འདྲའི་བདག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་  
 གྱིས་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་དེ་འདྲའི་བདག་  
 གི་སྦྱ་དོན་སོང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྦྱ་དོན་དེའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་  
 གྱིས་མེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྦྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་མེད་པར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་  
 ༡༧ལས། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་དེ། སུང་པོ་ལྷ་  
 དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་བོང་ར་  
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་མེད་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་དུ་  
 མི་རིགས་ལ། ཡོད་ན་དགག་མི་རུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། སྦྱོར་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་དུ་  
 བཞག་ན་ཡོན་ཏན་དང་། རང་རྟེན་ལའི་དོན་བསྟན་པའོ། །ཡོན་ཏན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན་  
 དུ་བཟུང་ནས་བཀག་པ་ནིད་ཀྱིས། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའི་  
 ཕྱིར་དང་། དེ་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་བར་ངེས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་  
 ཅིང་། དེར་ངེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འགལ་བས་འགོག་གུང་  
 རུས་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་རྟེན་ལ་ཞེས་པ་ཡང་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་རང་གི་རྟེན་བཀག་ན་སྟོན་  
 ཉུང་ལྟར་བར་བཤད་ཀྱི། ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་  
 རྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱབ་པས་བྱབ་  
 གུང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གྱབ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་  
 མའི་བརྟེན་བྱང་ཆེན་མོ་༩༥ལས། རང་གི་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་  
 གང་དུའང་མེད་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་ར་བཞིན། ཆོགས་  
 རྒྱན་གང་ལ་འང་བཏགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱབ་དེའང་སྤང་པོ་དང་རང་  
 བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མ་གྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་  
 རྟགས་སམ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ནི་ད་༩༥ལས། འོ་  
 བ་རྟགས་དེས་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མི་སྲིད་པས་རྟོགས་ཆོས་མ་གྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།  
 སྟོན་མེད་དེ། ཕྱིར་ཆོལ་གྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱབ་དང་དེར་སྤང་བ་གཉིས་གཅིག་ཉུང་ལྟལ་  
 བས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་དེར་སྤང་བའི་སྤྲོད་ན་གྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཆད་མས་གྱབ་ལ།  
 གང་ཟག་རང་རྒྱབ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་བཟུང་ན་གང་ཟག་གི་བདག་རང་ཕྱོག་ནས་མི་ཞེས་  
 ཤིང་ཕྱིར་ཆོལ་དེར་སྤང་གི་སྤྲོད་ན་དང་གཅིག་ཉུང་ན་ནས་འཇུག་པས་སྤྲོད་ཆོས་ཅན་  
 ཉུང་མི་རུང་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་  
 ཅན་གཞི་གྱབ་པས་བྱབ་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་གཞི་གྱབ་པས་མ་  
 བྱབ་པོ། ཞེས་དང་། ལམས་གྱབ་ཇི་ཆད་མའི་ལམ་སྤྱིད་ངངས་ཟིན་པ་དང་། ཡང་  
 མ་རིགས་རྒྱན་༩༥ལས། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་  
 དེ། སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཉུང་མ་གྱབ། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཡང་མ་གྱབ་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གཉིས་པ་༥༠༡དང་རྣམ་ངེས་དར་  
 རྒྱུ་༡༩༡གཉིས་ལས། སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་དེ། རང་  
 བཞིན་མེད་པས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་ར་བཞིན། གང་ཟག་རང་དབང་བ་དེ་

ཡང་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་  
 དང་། གཙང་རྟགས་ཀྱི་ལས། སྤང་པོ་འཛིན་ཆུང་གང་ལ་ཡང་བདགས་པ་ཙམ་མེན་  
 པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བཙོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་  
 གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྤྱོད་བཤད་གང་ཟག་གི་བདག་  
 མེད་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བཤད་ལོན་པ་གང་ཞིག་ སྤང་པོ་འཛིན་ཆུང་གང་ལ་ཡང་  
 བདགས་པ་ཙམ་མེན་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་  
 པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་བཤད་ལོན་པའི་  
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་  
 མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བཙོས་ཅན་དུ་མ་བཟུང་ན་གང་ཟག་  
 གི་བདག་རང་ལྟོག་ནས་མེ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་ཚོས་ཅན་  
 འབའ་ཞིག་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བཤད་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བར་སྤང་  
 བ་གཞིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ཤིང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བར་སྤང་བའི་  
 སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་དུ་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཤད་པའི་  
 རང་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྩེ་ཡབ་སྐུ་རྣམས་ཀྱི་  
 དགོངས་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བཀལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། བདག་དེའི་  
 དོན་སྤྱོད་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་  
 མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་སྤང་པོ་ཚོས་ཅན། བདག་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་  
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་རྩ་ཚོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་  
 ཕྱིར། བྱབ་པ་འབྲིག་ དེས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རྟགས་དེ་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་  
 ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་རིགས་ལ། མདོ་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་  
 གྱིས་མེད་དེ། སྤང་པོ་དང་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་  
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཚོས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སོགས་ལ་

དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་མདོ་སྡེ་བས་གཞི་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་  
 རྒྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག འོན་ཏེ་མ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་སྒྱུར་ན་དེའི་ལུགས་ལ་རྟགས་  
 ཡང་དག་ཏུ་མེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མཆན་རང་བཞིན་གྱིས་  
 གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག གཞན་རྣམས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་  
 གྲུབ། །ཅེས་སྤྱི་མཆན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་  
 གྱིས་མེད་པ་ལ་དགོངས་པར་མདོ་སྡེ་བའི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་  
 ༡༠༩ལས། ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་བྱས་མེ་རྟག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན།  
 དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ། །ཅེས་སྤྱི་མཆན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་  
 པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། སྤྱི་མཆན་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་  
 པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། དེ་མདོ་སེམས་གང་རུང་གི་ལུགས་གང་ཞིག སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅམ་པས་སྤྱི་མཆན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་  
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་བཏགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་བཏགས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་མདོ་སྤྱི་  
 བཞིན་པ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་༡༧ལས། དེ་ཡང་འཁོར་  
 ལོ་དང་པོར་སྤང་མོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མཉམ་དང་། བར་བ་ལས་ཐམས་  
 ཅད་རང་བཞིན་མེད་མཉམ་དུ་གསུངས་ཀྱི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དངོས་སུ་བྱེན་ས་མ་  
 གསུངས་པས་བྱང་དོན་དང་། ཐ་མ་ལས་ནི། ཀུན་བཏགས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་།  
 གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ལེགས་པར་  
 བྱེན་ས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། གཉལ་སྟོན་དཀའ་འགྲེལ་  
 ༥༥ལས། ཤར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་ཀུན་

བདགས་ལ་དགོངས་པའི་ངང་དོན་དུ་བསྟན་པས་འཁོར་ལོ་ཐམ་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པར་  
 བྱེད་དེ། ཞེས་དང། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ་འལས། དེ་ཆོས་ཅན། རང་  
 བཞིན་མེད་པར་གྱུ་བ་སྟེ། གསལ་བ་རང་མཚན་དང་ཐུག་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་  
 ཡང་མ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། རྟེན་ཆེན་ལེའུ་གསུམ་པ་འལས། ཐུག་གཅིག་  
 དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟེ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུ་བ་པའོ། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་མདོ་སེམས་གཉིས་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བས།  
 སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་  
 གྱིས་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སོང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་སྟོན་མེད་འདྲི་གཤེགས་ལ། འོན་  
 །ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། སེམས་ཙམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་གཞི་གྱུབ་ན་རང་  
 བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པས་བྱབ་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་ངང་ངེས་པ་འལས།  
 སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བདགས་དེ་རྟོག་པའི་བདགས་ཙམ་དང་རང་ངོས་ནས་གྱུབ་པ་དང་  
 རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པ་དང་རང་གི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དབང་གིས་གྱུབ་པ་རྣམས་ཡིན་པར་  
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་  
 །ཀྱང་གཞི་གྱུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པས་བྱབ་ན། གོང་དུ་ངངས་ཟིན་པའི་རྗེ་ལ་  
 སྐས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་སྟོར་བ་དེ་མདོ་སེམས་གང་གི་དབང་  
 དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོར་བ་ཡང་དག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་གྲུབ་མཐའ་  
 སྒྲུབ་གཞན་གྱི་ལུགས་སུ་སྟོར་ན་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བས་ལུང་དེ་སྒྲུབ་པའི་བཞིན་དུ་  
 ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་དང་དེའི་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་གདུལ་བྱ་སྟོགས་མེད་  
 པར་ཐལ་བས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་ཁོ་ན་ནི། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་གཞི་མ་  
 གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། དཔེ་དོན་སྟོར་ཚུལ་  
 དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟེས་བྱ་འདི་ཆོས་ཅན། སྟུག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་



[illegible]

སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཏུ་གས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏུགས་ཆོས་གནིས་ཀར་སྐྱབ་  
 པ་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེས་བུ་ཕྱག་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་  
 མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་སེད། མེད་ངེས་དེ་སྐྱེས་བུ་ཕྱག་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་  
 ལྟར་སྒྲུང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཐ་སྐྱད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཏུ་གས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་དང་། གྲུང་ཐང་ཨ་ཁུ་སྒྲོ་ཤོས་ཀྱི་ཏུགས་རིགས་ཀྱང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རི་བོང་རུ་  
 སྐྱེས་ཏུ་གས་པར་སྐྱབ་པའི་ཏུགས་ལྟར་སྒྲུང་དང་། བུམ་པ་དང་ཐམ་དང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཏུགས་  
 ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཏུག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལེའུ་དང་པོའི་  
 མཐའ་དཔྱད་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏུགས་ཆོས་གནིས་ཀར་སྐྱབ་པ་བཀོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྒྲེ། དེ་གནིས་ཀྱི་སྐྱབ་ཕྱོགས་ནས་བཀོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ན་མ་ངེས་དར་རྟེན་དང་རིགས་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། གཞན་ཡང་། རི་བོང་རུ་ཆོས་ཅན། ཏུགས་ཡིན་ཏེ། ཏུགས་  
 སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་ཏུགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཏུ་གས་ཡང་  
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་རུ་དེ་དོན་གྱི་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱོན་མེད་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཏུགས་སུ་གང་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁུབ་པའི་  
 ཕྱིར་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཏུགས་སུ་མའོ་གྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་  
 གྱི་དོན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཏུགས་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆེ་ཏུགས་  
 སུ་གང་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁུབ་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་ནས་ཕྱོགས་  
 ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གང་ལས་  
 གསུངས་ཤིང་། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ཀྱང་ཀྱང་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་  
 ཏུགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་སྐྱར་བཤད་ཟིན་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་  
 ཆེ་ཏུགས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་མ་གྲུབ་ནས།

རྩོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་གོང་  
 གི་རྩོགས་དེ་ནམས་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་ནས་རྩོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྩོགས་སུ་མི་འགོ་  
 བར་ཐལ། རི་བོང་རེའི་དོན་གྱི་དང་། རི་བོང་རུས་ལུག་པའི་དོན་གྱི་དེ། དེ་དང་དེ་སྐབས་  
 པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་སྟེ་རྩོག་དངོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ། རང་བཞིན་  
 ཏུ་མར་མེད་པའམ། ཆ་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་རྩོགས་ཀྱིས། བ་ལང་གི་སྟེ་རྩོག་  
 དངོས་རང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུམ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་  
 འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྩོགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ལྟེ།  
 དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་སྐྱབ་པ་ཞིག་བཟུང་མ་བཟུང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཟད།  
 བ་སྟེ་རྩོག་དངོས་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་བྲག་པས་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ཀྱན་ལ་ཁུབ་པའི་  
 བ་ལང་གི་སྟེ་དོན་གཞན་རྩོག་པ་དང་དངོས་པོ་གཞིས་ཀྱི་ཡིན་པར་གྱུར་བ་ཞེས་འདོད་  
 པའི་གྲུབ་མཐའ་དེས་བཏགས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གྱི་བྲག་པས་བ་ལང་གི་དོན་གྱི་ལ་  
 བསམ་ནས་དེ་ལ་བ་སྟེ་རྩོག་དངོས་ཀྱི་བཏགས་པ་ཡིན་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་དེའི་  
 ཞེ་འདོད་ལ་སྟོས་ནས་བ་སྟེ་རྩོག་དངོས་རང་གི་གསལ་བ་ཏུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་  
 འདུམ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པས་ན་རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཏུ་དེའི་དོན་གྱི་དེ་རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་  
 ཅན་ཏུ་འགྲོ་ལ། སྟེས་བྱ་སྟུག་བསྐྱེལ་བར་སྐྱབ་པའི་རྩོགས་སུ་རི་བོང་རུས་ལུག་པ་བཀོད་  
 པའི་ཆོན། རི་བོང་རུས་ལུག་པའི་དོན་གྱི་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པ་རྩོགས་  
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་དོན་གྱི་དེ་རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་  
 ཆོས་དེས་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གྱི་དེའི་སྟེང་ཏུ་རྩོགས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་  
 ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོགས་དེ་དོན་གྱི་དེའི་སྟེང་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་  
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གྱི་དེ་རི་བོང་རུས་ལུག་པའི་རྩོགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་སུ་མ་  
 བཀོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རི་བོང་རྩ་རྟགས་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་རི་  
 བོང་རུའི་དོན་སྤྱི་མི་འགྲོ་སྟེ། རི་བོང་རྩ་རྟགས་ཡིན་མིན་དཔྱད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་  
 ལུང་ལུགས་ལ་ཡང་རི་བོང་རྩ་ཅན་རྟགས་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ལས་རི་བོང་རུའི་དོན་སྤྱི་  
 དང་རི་བོང་རྩ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ནས་རྟགས་ཡིན་མིན་ལ་དཔྱད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་  
 ཡང་མེད་པ་གང་ཞིག དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་བཟུང་བ་དེ་སྐྱབ་  
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུམ་འབྲེལ་བའི་  
 དོན་ནི། བྱེ་བྲག་པས་དཔེར་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཉིད་བ་ལང་རང་གི་གསལ་  
 བ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་བ་ལང་དཀར་ཟེལ་དང་ནག་སྐྱར་སོགས་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲད་ཅིང་  
 འདུས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་འཕྲོད་འདུ་མ་  
 འབྲེལ་བ་སྤྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་གསལ་བ་དང་མན་ཚུན་དོན་དམ་པར་འཕྲད་ཅིང་འདུ་  
 བའི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་རྩལ་བྱེ་བྲག་པ་དང་རིགས་པ་ཅན་པས་  
 འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་སོགས་འདོད་པར་ནི། རྒྱལ་ཆ་བ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་ལ་ལས།  
 རིགས་པ་ཅན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་བརྟགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་གོས་ཐ་དད་ན་གནས་  
 པའི་འབྲེལ་བ་སྐྱོར་བའི་འབྲེལ་བ་དང་། གོས་ཐ་མི་དད་ན་གནས་པའི་འབྲེལ་བ་འདུ་  
 བའི་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བཀག་ཟེན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མ་  
 བུ་དང་དཀར་པོ་རྒྱུ་འབྲས་མིན་ཡང་། རྩལ་ཕྱན་རིགས་མཐུན་གཉིས་ལྟ་བུ་འདུ་བ་ཅན་  
 བོ་འགའ་ཞིག་གིས་འཕྲད་ཅིང་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་  
 འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྩིས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འདུ་བ་ཅན་དང་འདུས་པ་གཉིས་  
 འབྲེལ་བ་གྲུབ་ཅིང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་ཡིན་ཅོ་ཞེན། ཞེས་སོགས་གཞན་གྱི་འདོད་པ་གསུངས་  
 པ་དེལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བ་ཇི་ལྟར་འདོད་ཚུལ་གོ་སྤོམ་སྟུམ། གཞན་ཡང་། ཁོང་  
 གི་ལུང་དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་ནི་རི་བོང་རས་ཕུག་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཆོལ་  
 བའི་རོར་རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ། དེའི་

ངོར་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་  
མ་ཁུབ་སྟེ། རྟག་དངོས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ངོར་  
དུ་བ་དུ་ལྷན་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། དུ་བ་དེ་  
སྐབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་སྐབ་  
ཀྱི་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་  
འདྲའི་ཆད་མ་རྒྱད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་དོན་སྦྱི་  
ལ་གཅིག་དུ་འབྲལ་ནས་དོན་སྦྱི་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པའི་ཚོལ་བའི་རྒྱད་ལ་དེ་འདྲའི་  
ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་  
ན་མ་ཁུབ་སྟེ། ཚོལ་བ་དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཆད་མ་ཡོད་ཅེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཚོལ་བ་དེའི་  
རྒྱད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་མེ་འདོག་སྟེ། དེའི་ངོར་དེ་འདྲའི་ཆད་མ་དེ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་  
པའི་ཐུགས་རྒྱད་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་  
གཞན་དོན་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཅེད་དེ། གཞན་དོན་སྐབ་རྟགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་  
ཅན་དུ་བཟུང་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། ཨ་  
མ་གསུམ་སྐར་ལ། ཐ་མ་མི་སྦྱར་བའི་དོན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་སྐབ་རྟགས་ལ་གཞི་མ་  
གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་  
ན་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེད་ཀྱི་ལས། ཨ་མ་  
གསུམ་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ཞིང་ཕྱི་མ་ནི་མི་སྦྱར་ཞེས་པའི་དོན་དེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། སྐབ་  
རྟགས་ལ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་ཡིན་ཞིང་། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་  
མ་གྲུབ་པས་ཕྱོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྩི་བཅུན་རྣམ་  
འབྲེལ་༡༡༧ལས། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐབ་རྟགས་  
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་

པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་  
 དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆབ་ཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་རང་  
 གི་གསལ་པ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཕྲོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྒྲུབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་  
 ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་  
 ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚྱུགས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དེ། རི་བོང་གི་རས་ཕྱག་པ་སྐྱེས་བུ་ཕྱག་བཟུལ་  
 བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ནི། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་སྲིད་ན་འང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་  
 དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། སྒྲུབ་རྟགས་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་  
 ཅན་དུ་བཟུང་ན། ཚྱུགས་ཆོས་མི་འབྲུབ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་ཡང་།  
 རྟོག་བྱུང་འབྲུབ་པ་ལ་མི་གཞོན་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་གི་རས་ཕྱག་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་  
 ལྟར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་  
 རྟགས་ཡང་དག་གྲུང་ཡོད་དགོས་པས། གང་ཟག་གི་བདག་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་  
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། མཉན་བྱའི་ཟུར་བཀོད་༡༠༩ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། པཎ་  
 ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་༩༡ལས། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ།  
 གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་དགག་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཆད་  
 མའི་དགོངས་བྱུང་༡༡ལས། གཞན་དོན་སྐབས་རྟགས་ཀྱི་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་  
 བ་ཚྱུགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་དོན་སྐབས་རྟགས་ཞེས་  
 དམིགས་སུ་བཀར་ནས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བར་མཉན་བྱ་རྟགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། མདོ་  
 རང་འབྲེལ་ལས། བྱུང་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་འདིས་བྱས་པའི་བྱུང་པར་མཉན་བྱ་དེ་ནི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྣམ་པར་གཅོད་

ཅིང་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྐྱ་རྟག་པར་རྣམ་པར་གཅོད་ཅིང་མི་  
 རྟག་པ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་དེ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་  
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་  
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྱགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག རྟོག་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་  
 ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་ཀྱི་ཆོལ་བས་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཚྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་  
 གྱིས་རྟོག་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་དེ་དང་འགལ་བ་སྟགས་སྟོན་པ་ལ། ཅ་  
 བར། ཁྱད་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིས། ཞེས་པ་ནས། ཆད་མ་གཞན་གྱི་གཞོད་པ་  
 སྟི། ཅེས་པའི་བར་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་དང་བྱེད་ཀ་བྱུང་། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། མཉན་  
 བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་  
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་འདི་ནི་དུ་ལས། སྤྱིར་དེ་གཞིས་ལ་ངེས་དཀའ་  
 སྟོན་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་སྐྱ་ཆད་མས་གཏན་ལ་མ་ལེབས་པར་མཉན་བྱ་དེ་ལ་འགོད་ཚུལ་  
 ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚྱགས་ཆོས་གྲུབ་པ་མི་སྟི་པས། ཚྱགས་ཆོས་སྤྲུམ་སྤང་ན་རྟགས་ཡང་  
 དག་མི་སྟི་ལ། ཚྱགས་ཆོས་སྤྲུམ་སྤང་བའི་ཆོ་མཉན་བྱ་ངེས་ནས་སྐྱ་མ་ངེས་པ་མི་སྟི་ལ།  
 དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་ན་ཡང་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་ནས་སྐྱ་  
 ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མི་སྟི་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐྱ་དང་  
 མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པའི་སྟོན་ས་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་  
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མཉན་  
 བྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་  
 ༡༡༧པས་ཀྱང་། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། རྟོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚྱགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་  
 རྟོད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་རྟོག་གི་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པ་མི་སྟི་པའི་ཕྱིར་དེ།

དེའི་ངོར་ཁྱེད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དཔེ་ལྟར་དུ་ངེས་པ་མི་སྤྲིད་པའི་  
 ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ངོར་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་མ་གྱུབ་པ་གང་ཞིག་ཁྱེད་དང་སྤྲུག་ཉེས་མི་རྟག་པར་  
 རྟགས་དཀའ་སྤྲུལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱེད་སྤྲུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།  
 རྩེ་བཅུན་རྣམ་འབྲེལ་༡༡༥ལས། ཤེནྱི་བའི་ལུགས་དེ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས་འགོག་  
 ཚུལ་ནི། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་  
 བྱ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་རྩེས་སུ། མཉན་བྱ་དང་སྤྲུའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཚད་  
 མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་དར་ཁྲིལ་༡༢༢ལས། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུབ་ན་  
 གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བས་དེ་སྤྲུབ་དགོས་ལ། དེའི་རྩེས་སུ་མཉན་བྱ་སྤྲུའི་དོན་ཕྱོག་ཡིན་  
 པས། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པའི་  
 ཁྱབ་པ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། པཎ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་༡༥ལས། མཉན་བྱ་  
 ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་མཉན་བྱ་དང་སྤྲུའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གང་  
 ཟག་ཡིན་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 ཀུན་ངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་ནེ། ལྷར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་ནས་  
 དེའི་རྩེས་སུ་མཉན་བྱ་སྤྲུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ངེས་མ་ཐག་པའི་གང་ཟག་དེ་  
 ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་  
 ཁྱབ་པ་ངེས་ཤིང་སྤྲུའི་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཉེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་དེ་ངེས་མ་ཐག་དུ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ངེས་  
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མཉན་བྱ་སྤྲུའི་ཆོས་སུ་ངེས་པའི་དེའི་རྩེས་སུ་སྤྲུལ་མི་རྟག་  
 པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་  
 ཁྱབ་པ་སྤྲུལ་པའི་དེའི་རྩེས་སུ་མཉན་བྱ་སྤྲུའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ངེས། དེའི་  
 རྩེས་སུ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཀྱང་རྩུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་



དང་། རིགས་རྒྱན་༡༩ལས། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ངང་ནས།  
 མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚྭ་གས་ཆོས་བྱིས་གོ་བར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།  
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ།  
 སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་སྤྱི་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་  
 པའི་ཆོས་སུ་ངེས། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་  
 བས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་  
 རྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་ཀྱང་ཞེས་པའི་དེ་སྤྱི་མ་སྤྱད་འདས་མ་ཐག་པ་ལ་  
 འདུག་ནས་མཉན་བྱ་སྤྱི་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་ངེས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་ངེས་ཞེས་པའི་  
 དོན་མ་ཡིན་གྱི། དེའི་རྗེས་སུ་ཞེས་པ་ལྷ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་དེ་སྤྱི་མ་སྤྱད་འདས་  
 མ་ཐག་པར་འདུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་  
 པ་ངེས་ཞེས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱི་ལྷ་ཕྱི་  
 གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་འདུག་གཞི་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་  
 རྣམ་འབྲེལ་༡༢ལས། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་ཤིང་། མཉན་བྱ་དང་  
 སྤྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་ནས། སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་གང་  
 ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉན་བྱ་སྤྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་ཐད་ཀྱི་ཐར་  
 ལ་མ་གསལ་བྱེད་ལས། དང་པོར། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས། དེ་ཡི་རྗེས་  
 སུ་མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྦྱབ་པ་ལ་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་  
 བཞུག་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་སྤར་ལུང་དངས་པ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དེ་  
 ལྟར་འབྲེལ་དགོས་པར་གོ་བའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྤར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་ངེས་ནས་དེའི་རྗེས་  
 སུ་སྤྱི་དང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་ཤེས་  
 འདོད་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ལ་མཉན་

[illegible]

སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འཐད་ལྷན་གྱི་ཆོག་ཟིན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན་འཐད་  
ལྷན་མཛད་པ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་ཅེས་ལན་བདེ་བ་ཆོག་སྟེ།

གཞན་ལང་། ཁོན་རེ། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་སྤར་ངེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲོ་  
མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་མཉན་བྱའི་སྤྲོ་དྲུ་མཉན་  
བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ན་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།  
མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་སྤྲོ་བའི་མཉན་དཔེ་སེམས་ཀྱི་མཉན་བྱའི་སྤྲོ་དྲུ་  
སྤྲོ་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པའི་གོང་དྲུ་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པའི་སྤྲོ་དཔེ་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོ་  
བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་༡༩༡༥ལས། མདོར་ན་མཉན་དཔེའི་སྤྲོ་དྲུ་སྤྲོ་མི་རྟག་པར་མ་  
ངེས་པའི་གོང་དྲུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་  
མེད་དེ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཅུ་མ་འབྲེལ་༡༠༦ལས། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྲོ་རྟག་  
སྤྲོ་བྱའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་དེ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་སྤྲོ་བྱའི་ཤེས་འདོད་སྤྲོ་མི་  
རྟག་པར་མ་ངེས་པར་ཁྱོད་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་  
ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་སྤྲོ་བྱའི་ཤེས་འདོད་སྤྲོ་མི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱོད་  
ཆོས་ཡིན་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་ལ་སྤྲོ་མི་རྟག་པ་མ་ངེས་པར་མཉན་བྱ་མི་རྟག་  
པར་ངེས་མི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཅུ་མ་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་ཤེས་རྒྱས་ལ།  
ལྷོ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་གྱི་༡༩༡༥ལུང་དེའི་གོང་དྲུ། དེས་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་  
སྟེ། མཉན་བྱ་སྤྲོ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་ནི། མཉན་བྱ་དེ་སྤྲོ་ཁོན་ཏེ་  
ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱོད་ཆོས་ཡིན་པའི་སྤྲོ་རྟགས་སྤྲོ་མི་རྟག་འདོན་གྱི་སྤྲོ་ཆོས་མ་བསལ་བའི་  
བར་དྲུ་མཉན་བྱ་ལའང་སྤྲོ་ཆོས་དེ་སེལ་བ་མི་སྤྲོད་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་ཞེས་  
སོགས་གོང་དྲུ་དངས་པ་དེ་ནས། ཐབས་མེད་དེ། དྲུང་སྤྲོ་ལྷ་བྱ་མཉན་དཔེར་བྱས་ནས་  
དེའི་སྤྲོ་དྲུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་ངེས་ན་སྤྲོ་ལའང་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ་པ་ངེས་  
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་སྤྲོ་དང་འབྲེལ་ནས་ལུང་དོན་འཆད་དགོས་པས་

ན། མཉན་བྱ་སྒྲིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པར་ངེས་པའི་སྒྲོན་ས་མཐུན་  
 དཔེ་དྲུང་སྒྲ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་དྲུ་དེ་ལྟར་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲིར་མཐུན་  
 དཔེ་གང་དང་གང་གི་སྤྱིང་དྲུ་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་ན། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་  
 པས་ཁྱབ་པ་ངེས་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོན་རེ། མཉན་བྱ་དང་སྒྲིའི་  
 མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ན། སྒྲ་  
 མི་རྟག་པར་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གོང་དྲུ་རིགས་རྒྱན་སོགས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་  
 ལྟར་མཉན་བྱ་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདྲོད་ན། མཉན་བྱ་དང་སྒྲ་གཉིས་ཀ་གཞི་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་  
 དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་གཞི་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ན། སྒྲ་གཞི་  
 དེ་ཡིན་པར་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདྲོད་ན། མེ་  
 གོལ་གྱི་མཉན་བྱའི་སྤྱིང་དྲུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀྱི་  
 མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ངེས་ན། སྒྲ་ཁྱོད་  
 ཡིན་པར་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྒྲ་དང་མཉན་བྱ་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 འདྲོད་ན། མཉན་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སེགོལ་གྱི་མཉན་བྱ་སྒྲ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་  
 ཡང་དག་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་སེགོལ་གྱི་མཉན་བྱའི་སྤྱིང་དྲུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་  
 ཡོད་པ་ཡིན་པར་ངེས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་  
 སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་  
 དེ། སྒྲ་དེ་ལྟར་ངེས་ཚུལ་ནི་སེགོལ་གྱི་མཉན་བྱ་སྒྲ་ཡིན་པར་ངེས་ཚུལ་ཡིན་པས་ན། སྒྲ་  
 དང་མཉན་བྱ་གཉིས་མཚན་མཚན་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན་ཡནགར་  
 པའི་གཞི་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ནས་མཉན་  
 བྱ་གཞི་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ན་སྒྲ་གཞི་དེ་ཡིན་པར་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཞི་  
 གང་དང་གང་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་དང་མི་རྟག་པའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་

བ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེས་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲིའི་སྤྲུལ་ཏུ་འགོད་ཚུལ་དང་  
མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ངེས་ན། མི་རྟག་པའི་སྤྲུལ་ཏུ་དེ་ལྟར་ངེས་པས་མ་བྱུང་པ་  
གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་སྐད་ཅིག་མ་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ངེས་ན། མི་རྟག་པ་  
ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ངེས་པས་བྱུང་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་  
ཟག་དེས་སྐད་ཅིག་མར་ངེས་ན། སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་ངེས་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་  
དེ་གཞི་དེ་ཡིན་པར་ངེས་ཚུལ་ལ་ཁས་སྐྱངས་ལ་སོང་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་མི་འདྲ་བར་ཡོད་  
པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འབྲེལ་ཤ་ཤ་ལས། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་  
རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་  
ཕྱིར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟགས་དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དེ་སྤྱབ་  
ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ཆོལ་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤེན་ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། དམིགས་  
བསལ་དེ་འདྲ་མིན་གྱི་ཕྱིར་བྱུང་ལ་དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ས་  
ཡིན་ལ་དེ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
དང་། རྟ་ནག་རྣམ་འབྲེལ་ཤ་ཤ་ལས། དེས་ན། མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་  
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་ཆད་མས་ངེས། དེའི་  
རྩིས་སུ་དེ་དང་སྤྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་མཉན་བྱ་དེ་དེ་སྤྱབ་ལ་  
ཚོགས་ཆོས་ཅན་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་མཉན་བྱ་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་  
བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ངེས་རྟེན་  
ཆེན་ལས། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་གྲུབ་ཟིན་མ་བཞིང་པ་དེའི་རྩིས་སུ། མཉན་  
བྱ་དང་སྤྲིའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པར་བྱས་པས་མཉན་བྱ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་  
ཚོགས་ཆོས་སུ་གྲུབ། དེའི་རྩིས་སུ་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་གསར་ཏུ་ངེས་  
པར་བྱར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། སྤྱི་དང་མཉན་

བྱེམ་པ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་ནས་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེས་ནས་ཡང་སྒྲུབ་པ་  
མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེས་པས་མ་བྱབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ན་དཔྱད་པར་བྱའོ།

གཞན་ལང་། མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ལྟར་དེས་པའི་རྩིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་  
པར་དེས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་  
བྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟར་མཉན་བྱ་  
མི་རྟག་པར་རྟོགས་ནས་དེའི་རྩིས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་  
ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། འོ་ན་སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་མངོན་  
སུམ་ཆད་མས་རྟོགས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་གསལ་དུ་རྟོགས་ནས་རྩིས་དཔག་གིས་  
རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། དེའི་ལན་དུ། རྣམ་བཤད་འདི་དང་ཆད་མ་རིགས་རྒྱ་  
༡༩༩ གཉིས་ཀ་ལས། ལྟར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེས་པའི་མངོན་སུམ་དང་  
བྱེམ་པ་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་  
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པར་འདོད་ན་ནང་འགལ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་  
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཉན་བྱ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་ལ་  
མཉན་བྱ་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་པའི་དགོས་ལ། སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་མི་རྟག་པ་ཡང་སྒྲུབ་  
ཞིང་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དགོས་ཏེ། མཉན་བྱ་དང་མཉན་  
བྱ་སྒྲུབ་པ་དང་། མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་སྟགས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་ཏེ་གྲུབ་  
བདེ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྩིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲུབ་ན་དེས་པའི་དགོས་ཏེ། དེ་  
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་གྱི། ཅེས་པར། སློབ་སྟོན་ཆེན་པོས་མཐོང་  
ཉིད་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྱེད། ཁྱེད་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་  
གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ་༡༩༩ ལས། འབྲུལ་རྒྱུད་དང་བྲལ་བའི་སློབ་སྟོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་  
མི་རྟག་པ་རྟོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་སློབ་སྟོན་ཆེན་པོས་དངོས་པོ་མཐོང་  
ཅམ་ཉིད་ལས་མི་རྟག་པ་སྟགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་

སྤ་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་གྱི། རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ནི། སྤ་མལ་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་  
 སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྤོས་སྤོས་ཆེན་པོ་འཕགས་  
 པའི་གང་ཟག་ལ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཉན་བྱ་  
 མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་ངེས་ཞེས་པ་མཉན་བྱའི་སྤྲིང་དུ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་  
 སུམ་དུ་སྤར་རྟོགས་ནས་དེའི་ཆེས་སུ་སྤྲུང་ང་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ན་  
 སྤྲུལ་སྤྲིང་དུ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་གསར་དུ་ངེས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྤར་  
 མཉན་བྱ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས་དེའི་ཆེས་སུ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པ་གསར་དུ་རྟོགས་  
 པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་དང་ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་  
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ནས་དེའི་ཆེས་སུ་སྤྲུང་ང་མཉན་  
 བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་ན་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་  
 པའི་སྤྲོལ་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་ལ། དེའི་ལན་དུ་རྣམ་པར་སྤྱེན་ས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་  
 བ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་རིགས་པ་དང་། སྤ་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་བྱེད་ན།  
 སྤར་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་སྤྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་མི་རྟག་པར་རྩིས་དཔག་  
 གིས་རྟོགས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྤ་པའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་ལས་རྟོགས་ཀྱང་རགས་པའི་མི་  
 རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པ་མི་འགལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། སྤར་མཉན་  
 བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུབ་པ་ངེས་པའི་རྩིས་སུ་མཉན་བྱ་དང་སྤྲིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་  
 པའི་གང་ཟག་དེས་དེའི་ཆེས་སུ་སྤྲུལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཡང་དགལ་བ་རྟེན་ནས་རྟོགས་པར་  
 ཐལ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུལ་མི་རྟག་པ་ངེས་པའི་རྩིས་དཔག་དེས་སྤྲུལ་མི་རྟག་  
 པ་རྟགས་ཡང་དགལ་བ་རྟེན་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུབ། རྟགས་དེར་ཐལ།  
 དེ་འདྲའི་རྩིས་དཔག་དེར་ང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དགལ་བ་རྟེན་ནས་སྤྲེས་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙང་རྟགས་མལ་ལས། བདག་གི་རྩྭ་ངས་སྤོར་ཤར་ཆོད་ནི། གཞི་སྤྲ་  
 ལྷ་བྱའི་སྤྲིང་དུ། རང་གྱུབ་ཙམ་ནས་འཇིག་ངེས་སུ་གྱུབ་པའི་མི་རྟག་པ་སྤམོད་དང་། གཞན་

སྒྲིལ་ཆག་པ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དུས་སྒྲིལ་ན་གང་ཡོད་དུས་ཕྱིན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པས། དེ་  
ལྟར་འདོན་པའི་ཆག་འདོན་རགས་པའི་འདོན་སྒྲུབ་སྒྱུ་སྒྲིལ་ཕྱོགས་རགས་པའི་མི་ཆག་  
པའི་ཚུལ་གཉིས་བྱས་ནས། སྒྲིལ་མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མཉམས་པའི་སྒྲིལ་  
མཉན་བྱ་ལ་འདོན་ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་ཆག་པས་བྱབ་པ་མངོན་སུམ་  
གྱིས་ངེས། དེ་རྗེས་མཉན་བྱ་དང་སྒྲིལ་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཉམས། དེ་རྗེས་སྒྲིལ་ལ་འདོན་  
ཚུལ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མི་ཆག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་གི་དུལ།  
དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེས། སྒྲིལ་མཉན་བྱ་གང་ཡང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འདིག་ངེས་པའི་མི་  
ཆག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེས་སྒྲིལ་དང་  
མཉན་བྱའི་སྒྲིལ་གི་སྒྲིལ་པའི་མི་ཆག་པ་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྒྲིལ་ས་  
འདིའི་རྣམ་བཤད་གྱི་དོན་ཡིན་ནམ་སྒྲིལ་མོ། འོན་ཀྱང་སྒྲིལ་ས་འདིའི་རྣམ་བཤད་གྱི་དོན་  
རྒྱལ་ས་དཀར་བས་མཁའ་ས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་དེ་ལེགས་བཤད་གསར་བཞིག་སྒྲིལ་པར་  
འོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་བ་དུག་པ་རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེད་དང་འགལ་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པ་སྒྲིལ་དཔོན་  
ཕྱོགས་སྒྲིལ་གིས་ཕྱི་རོལ་བྱེད་བྱག་པའི་སྒྲིལ་བ་བཀག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་ནི།  
རྒྱུད་གི་རབ་དབྱེད་ལས། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་  
ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དེས། བྱེད་བྱག་པས་རིག་བྱ་བྱང་  
སྒྲིལ་ས་པ་དེ་རྒྱུད་གི་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྱུང་བའི་རྣམས་ལ་བརྟེན་  
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ས་རྒྱལ་གསུམ་གལ་དེ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་དུ་  
རུང་བའི་ས་རྒྱལ་གསུམ་ལ་དེ་མི་ལྡན་ན། མཐོང་མི་རུང་གི་ས་རྒྱལ་གསུམ་ལ་དེ་མི་ལྡན་  
པ་སྒྲིལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་བས་མ་ནས། མཐོང་བའི་ས་རྒྱལ་གསུམ་ལ་ཆོས་ཅན། རིག་  
བྱ་བྱང་སྒྲིལ་ས་པ་དང་མི་ལྡན་དེ། རིག་བྱ་བྱང་སྒྲིལ་ས་པ་དེ་བྱེད་བྱག་པ་ཁོར་དགས་  
མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་རིག་བྱ་བྱང་སྒྲིལ་ས་པ་དེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་རྒྱ





# འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་གཟུང་བའི་སྐབས་སུ་ ཐུབ་ངག་ལ་དྲི་གས་དཔྱད།

གཉིས་པ་བཀག་པས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་གསུམ། ཐུབ་པ་འབྱུང་བ་རྟགས་  
མི་མཐུན་པ་མཐའ་དག་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་པར་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་  
བསྟོས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཚུགས་མཐའ་དག་བྱུང་མི་དགོས་པ་དང་། ཚོག་མར་དེ་  
ཐུབ་རྟགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་  
དང་། འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ངོས་གཟུང་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས།  
འབྲེལ་བ་རང་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཤེས་ཟིན་  
མ་བརྟེན་ཀྱང་ཐུབ་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་བ་བསྟེན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པ་གཉིས་  
ནི།

ཅ་བར། དཔེ་ལ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དྲན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་  
འགྱུར། ཞེས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་ཐུབ་ངག་གི་མཚན་གཞི་སོགས་  
ལ་དྲི་གས་དཔྱད་འགོད་པ་ལ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་བའི་ལྷ་ཤོ་ལ་  
ཡང་དག་གིས། དེ་འབྲེལ་བྱེད་ཤོ་ལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བཞེད་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་  
སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་སྟོར་དེ་ཆོས་ཅན། རྟགས་དེ་སྐྱུང་བྱི་སྐྱུང་ངག་  
ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུང་བྱི་སྐྱེ་ཤོ་ལ་ཡང་དག་རང་གིས་ཆད་མས་བྱུང་བའི་རྟགས་  
དེ་སྐྱུང་བྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐྱུང་བྱི་བྱེད་ཤོ་ལ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དེ་  
སྐྱུང་བྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་བྱིང་ག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྱུང་ན། དེར་ཐལ།  
རྟེན་བཅུན་རྣམ་འབྲེལ་ལུ་ལས། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱུང་བྱི་སྐྱེ་ཤོ་ལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་མས་  
བྱུང་བའི་དེ་སྐྱུང་བྱི་ཚུལ་གསུམ། དེ་སྐྱུང་བྱི་བྱེད་ཤོ་ལ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སྟོན་  
པའི་དེ་སྐྱུང་བྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་བྱིང་ག་རྣམ་དག་དེ། དེ་སྐྱུང་བྱི་གཞན་དོན་སྐྱུང་

ངག་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ཡང་། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་  
 སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་ཡང་དག་གིས། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་  
 པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བཞོན་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏེ་གས་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་པའི་ཏེ་གས་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞན་དོན་  
 སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།  
 རྩལ་པ་ལས། དེར་ཐལ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་ཡང་དག་  
 གིས་ཆད་མས་བྱུང་པའི་བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་  
 མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་ལྟག་ཆད་མེད་པར་བསྟན་པ་གང་ཞིག  
 བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་གྱི་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་  
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་  
 ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པའི་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཏེ་གས་རྣམ་འབྲེལ་  
 ༡༥༡ལས། ལ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རང་  
 ཉིད་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་ལྟག་ཆད་མེད་པར་ཉོན་པའི་བྱས་  
 ཏེ་གས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་གྱི་ངག་རྣམ་དག་དེ། དེ་སྟོར་  
 གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོད་ཉིད། ཟེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཏེ་གས་སྟེ། བྱས་པའི་  
 ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཏེ་གས་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མཆོད་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏེ་གས་  
 བྱུང་སྟེ། དང་པོ་གང་ཞིག ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་  
 སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པར་སྒྲུབ་པའི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཏེ་གས་སྒྲ་ཆོས་ཅན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྩལ་འབྲེལ་དངོས་སུ་  
 བརྗོད་པའི་བྱས་ཏེ་གས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་བར་འདོད་  
 མི་ལྟས་ཏེ། སྒྲ་མི་ཏེ་གས་པ་བརྗོད་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་  
 བར་མ་ཁྱབ་ན། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་གཉེར་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་མེལ་༡༥༢ལས།





པའི་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཞན་དོན་སྐབ་ངག་ཡང་  
དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། རོ་  
བོ་ཁོ་ན་རང་ཉིད་དང་། འདོད་ཅིང་མ་གསལ་བསྟན་པར་བྱ། ཁེས་པའི་སྐབས་ནས་  
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
ན། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་ན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།  
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅུ་བར་མ་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ལྷ་བ་པར་ཐལ། སྐབ་ངག་ཡང་དག་དང་  
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གཞན་  
དོན་རྗེས་དཔག་དང་སྐབ་ངག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་  
སྟེ། འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་ཡོད་པ་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཡོད་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།  
མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཡོད་པ་ཡོད་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷ་བ་པ་འགྲིག ཉགས་  
བྱུང་སྟེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། ཉགས་ཆོགས་ཡང་དག སྐབ་ངག་ཡང་དག་  
དོན་གཅིག་ཅེས་པའི་གཞན་དོན་ཁེས་པ་གསུམ་གལ་སྐྱར་ནས་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་  
ཁས་སྐངས་ལ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དེ་ལྟར་ཁས་སྐངས་ལ་སོང་བས་  
ན་ཕྱེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱུན་སེལ་༡༧༡ལས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག ཉགས་ཆོགས་ཡང་  
དག སྐབ་ངག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཁེས་དང་། བྱང་ཆེའི་  
སྒོ་རིག་༡༤ལས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། སྐབ་ངག་ཡང་དག་དོན་གཅིག་ཅིང་།  
ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་སྐབ་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། ལྷ་རྒྱལ་  
རང་གིས་བྱུང་པའི་དེ་སྐབ་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་གཞན་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།  
སྐབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། བྱས་པ་ལ་ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་བ་པར་  
ཐལ། རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱགས་༤༠ལས། སྐབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་།

དེའི་བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐལ་བ་རང་གིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་  
 གཞན་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ངག་རྒྱུ་དག་གི་ཞེས་  
 དང་། པཌ་ཆེན་རྒྱུ་འགྲེལ་༩༠༠ལས། གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། སྤྱི་མི་རྟག་  
 པར་སྐྱབ་པའི་སྤྱི་སྐལ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་  
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་སྐལ་ལ་སྟོན་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོགས་རྒྱུ་དག་  
 རྟོག་ཆད་མས་དམིགས་པ་དེ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད།  
 སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གཞན་དོན་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་རྟགས་  
 ཆོགས་རྒྱུ་དག་རྟགས་སྐྱར་རྒྱུ་དག་རྒྱུ་དག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་  
 བ། མ་ཁྲུབ་སྟེ། ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱགས་ཀྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་  
 པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་  
 ཉིད་ལ་དགོངས་སམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་མི་རྟག་སྐྱབ་  
 ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་། སྤྱི་མི་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་སྐལ་རང་གིས་དེ་སྐྱབ་  
 ཀྱི་ཕྱི་སྐལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བཀོད་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྲུབ། དཔེར་ན་བུམ་པ་  
 བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་  
 ངག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐལ་བ་རང་གིས་ཆད་མས་མཐོང་བའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་  
 ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་སྐལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱི་སྐལ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་སྐལ་ཡང་དག་ལ་སྟོན་ཆད་དང་བུམ་པར་སྟོན་པའི་  
 དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སྐལ་བ་  
 རང་གིས་ཞེས་པའི་སྐལ་བ་དེ་སྤྱི་སྐལ་ཅན་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་སྐལ་ཡང་དག་ལ་  
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཁྲུབ་མཆོམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། པཌ་ཆེན་རྒྱུ་འགྲེལ་  
 ༡༧༧ལས། ཁ་ཅིག་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱི་སྐལ་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དེ་

སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ནམ་དག་ལ་ལྷག་ཆད་ནོར་པའི་སྤྱོད་གསུམ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་དེ་  
 སྤྱབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ངག་ནམ་དག་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆོན་  
 ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྩལ་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ།  
 སྤྱི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་ནམ་  
 དག་གི་ངོར་བཞོད་པའི་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུབ། དཔེར་ན་བྲལ་པ་བཞིན་སྤྱི་ཡང་  
 བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཆོན་བྱ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
 དང་པོ་སྤྱི། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་སྤྱི་ཚོལ་དེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་ནམ་དག་  
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་རང་གིས་  
 ཞེས་པའི་ཚོལ་བ་དེ་སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་བྱེད་དགོས་པས་ན། རྩེ་བཅུན་ནམ་འགྲེལ་  
 ༥༡༧ས། རང་ཉིད་འགྲོད་པ་པོའི་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་ཆད་  
 མས་རྟགས་པའི་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྩལ་གསུམ་རང་ཉིད་འགྲོད་པ་སྤྱབས་སུ་བཤས་  
 པའི་ཕྱིར་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་ཆད་ལྷག་མེད་པར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་  
 པའི་གཏན་ཆོག་སྤྱི་ནམ་དག་དེ། སྤྱི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་གཞན་དོན་སྤྱབ་ངག་ཡང་དག་  
 གི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུབ། སྤྱི་ཡང་བྱས་སོ། ཞེས་སྤྱི་  
 རྟག་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གིས་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་གི་ངོར་བཞོད་པའི་སྤྱབ་  
 ངག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྩེས་དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་རང་གིས་  
 ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྩལ་གསུམ་ཕྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ལ་ལྷག་ཆད་མེད་པར་གསལ་  
 བར་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་  
 རྟེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཤིག་གི་བྱུབ་པ་གཉིས་ལས་རྩེས་བྱུབ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལ་  
 མཐུན་དཔེའི་རྟེན་དུ་སྟོན་དགོས་པ་དང་། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཤིག་བྱུབ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལ་  
 མི་མཐུན་དཔེའི་རྟེན་དུ་སྟོན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེས་དཔེ་མ་བཟུན་པའི་ཕྱིར་རོ།



གཞན་ཡང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྤྲུལ་པ་བྱས་  
 སོ་ཞེས་པའི་དག་དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་ཅེའི་སྒོ་རིག་  
 ལས། དེ་ཡང་སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་།  
 ཡན་ལག་གསུམ་ནི། རྟོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་བྱུང་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་  
 མཐུན་དཔེ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །ཡན་ལག་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྤྲུལ་  
 པ་དང་། དེ་གསུམ་པོ་མ་ཆང་བའི་སྤྲུལ་པ་དེ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་  
 ལྟ་བུ་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པས་སྤྲུལ་པ་ལྟར་སྤྲུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་  
 པ་ལ་ཁོན་རེ། ཡན་ལག་གསུམ་ལྟ་བུ་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་  
 ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆད་མ་རིགས་བྱུན་པའི་ལས། ཁ་ཅིག་སྐོལ་བ་དབང་རྒྱུ་  
 ཀྱི་རྒྱུ་གཞིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་ཀྱང་། དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་གཞིས་ཀ་དངོས་  
 སུ་བསྟན་དགོས་སོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོན་ཅེས་སུ་འགྲོ་ཞེས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་གཞིས་ཀ་དངོས་སུ་  
 བསྟན་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཇེས་སུ་འགྲོ་ཞེས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་གཞིས་ཀ་དངོས་སུ་  
 བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱི་སྐོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྤྲུལ་པ་ཡན་ལག་གསུམ་ལྟ་  
 ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྤྲུལ་པ་ཡན་ལག་  
 གཞིས་ལྟ་བུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་ལས།  
 དབང་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ལྟར་ཤུགས་ལ་མེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་པ་གཞིས་ཀ་བསྟན་དགོས་  
 སོ་ཞེས་སྤྲུལ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་ལ་ཡན་ལག་གཞིས་ལས་མང་  
 བ་མི་སྲིད་པར་ཁས་སྲུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། ཤེས་  
 བྱ་ཆོས་ཅན། ཇེས་སུ་འགྲོ་ཞེས་གཞིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་སྲིད་  
 པར་ཐལ། ཇེས་སུ་འགྲོ་ཞེས་གཞིས་ཀ་སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་  
 པའི་སྐོལ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྤྲུལ་པ་ཡང་དག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྟ་བུ་སྲིད་  
 པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཡན་ལག་གཞིས་ལྟ་བུ་དུ་འོག་

པ་ན་དཔེ་བཟོན་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་ལོགས་སུ་མ་བཟང་བར་དཔེ་ལྟེང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་  
 རྟོག་གི་བྱ་བ་པ་གང་རུང་དངོས་སུ་བཟོན་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་འཛོག་  
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྐབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་པ་དང་། རྫོ་  
 རིག་ལས་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་དཔེ་དང་བྱ་བ་པ་བཟོན་པ་སོ་སོར་བཟང་ནས་གསུམ་དུ་  
 དེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལུང་དེ་གཉིས་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་རྟོག་གི་བྱ་བ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་  
 སུ་བཟོན་པ་དང་ཕྱོགས་ཚོས་བཟོན་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་དེ་ལྡན་པའི་སྐབ་ངག་ཡང་  
 དག་གཅིག་མེད་པར་བསྟན་གྱི། སྦྱར་དེ་ཡན་ལག་གསུམ་ལྡན་མེད་པར་བསྟན་པ་མ་  
 ཡིན་པས་སྫོ་རིག་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བྱ་བ་པ་བཟོན་པ་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བཟང་བར་བྱ་  
 བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེས་བྱ་བ་དང་རྟོག་བྱ་བ་གཉིས་པོ་ལ་  
 བྱ་བ་པའི་རྩལ་ཞེས་རྟགས་ཀྱི་རྩལ་གཅིག་ཏུ་བཟང་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 བྱ་བ་སྟེ། ཚད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༩༥ལས། སྐབ་ངག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྡན་ཡོད་པར་ཐལ་  
 བའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་རྟོག་གི་བྱ་བ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བཟོན་ཀྱང་བྱ་བ་པ་  
 བཟོན་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བཟང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་  
 སུ་འགྲོ་རྟོག་གི་བྱ་བ་པ་གཉིས་པོ་བྱ་བ་པའི་རྩལ་ཞེས་རྟགས་ཀྱི་རྩལ་གཅིག་ཏུ་བཟང་བར་  
 རིགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དང་། ལྟེ་བ་དུན་ཡིད་ཀྱི་ལྷན་སེལ་༡༧༧ལས། རྗེས་བྱ་བ་  
 དངོས་སུ་བཟོན་པ་དང་རྟོག་བྱ་བ་དངོས་སུ་བཟོན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་བྱ་བ་པ་བཟོན་པ་ཞེས་  
 བྱ་བ་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བཟང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་བཟོན་  
 པ་བྱ་བ་པ་བཟོན་པ་ལས་ཡན་ལག་ལོགས་པར་མི་འཛོག་པ་བཞིན་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་བྱ་བ་  
 དང་རྟོག་བྱ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་བྱ་བ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྩལ་གཅིག་ཏུ་བཟང་  
 བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བཟོན་པ་བྱ་བ་པ་བཟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྐབ་ངག་གི་  
 ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བཟང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་



ཀྱང་སྐབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟ་བུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སྐབ་ངག་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ལེན་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་  
 གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ལ་འཆད་པའི་ཆོ་སྒྲུ་མི་རྟག་སྟེ།  
 བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། བྱམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཡང་བྱས། དེའི་  
 ཕྱིར་སྐྱེ་མི་རྟག་ཅེས་སྟོན་པའི་ངག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ལ་ཡང་ཁོན་རེ། དེ་འདྲའི་  
 ངག་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ལེན་པར་ཐལ། བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་ལེན་པའི་ཕྱིར་  
 ཏེ། དེ་འདྲའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་དེ་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་  
 མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཚུགས་ཆོག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཚུགས་ཆོག་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་  
 ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྐྱ་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་དེ་སྐབ་ངག་  
 གི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱར་སྐྱ་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་དེ་སྐབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་  
 པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱར་སྐྱ་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་  
 ངག་དེ་ཚུགས་ཆོག་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་ཚུགས་ཆོག་  
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་  
 གི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་ཚུགས་ཆོག་ཅམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཡིན་  
 པས་ན་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཀྱང་ཚུགས་ཆོག་ཅམ་ཡིན་པར་ཁས་ལྡངས་པ་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆད་མ་རིགས་རྒྱན་༡༡༤ལས། འདོད་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཡང་  
 མི་འཐད་དེ། དེའི་ངོར་སྐྱེ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྐབ་ངག་སྐྱོན་ཅན་མ་  
 ཡིན་པར་ཐལ། ངག་སྐྱོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་  
 མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེ་ངག་སྐྱོན་  
 ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚུགས་ཆོག་ཡིན་ན་ངག་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་  
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྐྱ་བྱས་  
 པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱེ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་ངག་དེ་གང་

ཟག་དེའི་ངོར་ཚྱུགས་ཆོག་ཙམ་ཡིན་ཀྱི། སྐབ་དག་ཡང་དག་དང་སྐྱོན་ཅན་གང་ཡང་  
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་  
རུང་བ་རྟགས་མ་གྲུབ་ཟེར་ན། ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐར་  
ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་བཞི་བ་༡༠༥ལས། ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་  
ལེགས་པར་བཀག་ནས། སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ན། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྐྱོན་  
པར་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། ཆོག་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་རང་ཉིད་ལ་སྐབ་པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་  
པའི་དོན་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེན་༡༧༤ལས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། རིགས་པ་ཅན་གྱིས་ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་  
གི་ཡན་ལག་དུ་སྐྱུས་པ་ལ། ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་འཐད་དེ། ཚྱུགས་  
སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱས་པས། ཞེས་དང་། ཆད་མ་མ་དོའི་དར་  
རྒྱུ་༡༧༤ལས། ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་གསལ་  
པར་བྱེད་པ་སྐབ་དག་དུ་བརྟན་པ་དེ་ལ་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱ་ཚྱུགས་དངོས་སུ་བརྟན་པ་  
ནི། སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚྱུགས་དེ་ནི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་བྱེད་  
པ་འདུག་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་ཡང་སྐྱེ་རྣམས་ཉེ་རྣམས་ཐེ་ཆོས་ཟ་  
ནས་དེས་པའི་ཆོས་མི་རྟག་ཅེས་བརྗོད་ན། སྐྱེ་ཐེ་ཆོས་དེ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དེས་  
པ་འདོན་པའི་རྒྱ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། སྐྱེ་རྣམས་སྐྱེ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ནོ། །ཞེས་  
པར་འགྱུར་བས། ཞེས་པ་ནས། ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་པ་ཅུང་  
ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཆད་མ་གྲུབ་རྒྱུ་༡༧༥ལས། སྐྱེ་རྣམས་པར་སྐབ་པའི་  
སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་རྣམས་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་ཡང་སྐབ་  
དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚྱུགས་ཆོག་ལ་བསྐབ་བྱ་སྐབ་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ། ཞེས་  
པ་ནས། ཚྱུགས་ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལ། རིགས་པས་གནོད་པར་མ་ཟད་  
ལས་སྒངས་འགལ་བས་ཀྱང་གནོད་དོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚྱུགས་དེ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་

ལག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་ཆོག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྐྱབ་དཔོན་རྟོགས་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་གྱེས་གདུལ་བྱ་ལ་འཆད་པའི་  
 ཆོ་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐྱབ་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་ལྷག་དང་སྒྲོས་སྒྲོན་སོགས་དང་  
 བཅས་པར་ཐལ། སྐྱམ་རྟག་སྟེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་བཟོད་པ་ལྷག་ཅིང་། བུམ་པ་བྱས་  
 པ་བཞིན་དུ་སྐྱལ་བྱས་ཞེས་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་དོན་ཉེར་བར་གཏོད་པ་སྟེ་དཔེ་དོན་  
 ཉེ་བར་སྐྱོར་བའི་ངག་དེ་ནི། དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་སྐྱམ་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་  
 རྟོགས་ཆོས་བཟོད་པ་དང་སྒྲོས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་སྐྱམ་རྟག་གོ་ཞེས་པའི་མཐུག་སྐྱད་  
 བཟོད་པའི་ངག་དེ་ནི། སྐྱམ་རྟག་སྟེ། ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་བཟོད་པ་དང་སྒྲོས་སྒྲོན་  
 དང་བཅས་ལ། མཐུན་དཔེ་དངོས་སུ་སྐྱོས་ཀྱང་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྩིས་སུ་འགྲོ་ཤོག་གི་བྱབ་  
 པ་གང་རུང་དངོས་སུ་བཟོད་པ་ཆད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་  
 བྱེད་ལེའུ་བཞི་བ་༡༧ལས། དེ་ལ་ངག་ལྷག་ཆད་ཅན་ནི། སྐྱམ་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་  
 ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱལ་བྱས། དེའི་ཕྱིར་  
 སྐྱམ་རྟག་ཅེས་པ་བཞིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་བཟོད་པ་དོན་མེད་དེ། དེ་ཉིད་སྐྱབ་  
 པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངག་བཏོད་པ་ཡིན་པས། སྐྱམ་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 པར་འགྱུར་བས་སོ། ། དཔེ་བཟོད་ཀྱང་བྱབ་པ་མ་བསྟན་པས་བྱབ་པ་མ་ཆང་ལ། ཉེར་  
 གཏོད་རྟོགས་ཆོས་བཟོད་པ་དང་སྒྲོས་ཤིང་། མཐུག་སྐྱད་དམ་བཅའ་བཟོད་པ་དང་སྒྲོས་  
 སོ། ། ཞེས་དང་། ལྷེ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་༡༧ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་  
 འདི་དག་ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེན། དམ་བཅའ་བཟོད་པ་ནི་ལྷག་པ་  
 ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ནི་གང་ལ་བསྐྱབ་བྱར་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་རང་  
 བཞིན་ཡིན་པས་དེ་བཟོད་ཀྱང་ཚོལ་བ་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་མི་རུས་  
 པའི་ཕྱིར་རོ། ། དཔེ་སྐྱོས་ཀྱང་དེ་ལ་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་བསྟན་པས་བྱབ་པ་བཟོད་

བ་མ་ཆང་ལ། ཉེར་སྒྱུར་ཕྱགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་རྫོས་ཤིང་། མཐུག་སྐྱད་དམ་བཅའ་  
 བརྗོད་པ་དང་རྫོས་པའོ། དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ལྡན་གྱི་སྐབ་པའི་ངག་ནི་སྒྱུན་དང་བཅས་  
 པའོ། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལེའུ་བཞི་བ་ལ་༡༡ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ཆད་  
 མ་རིགས་རྒྱན་ལ་༡༤ལས། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྐབ་ངག་ཆད་པའི་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་  
 ཏེ། སྐབ་ངག་ཏུ་བཞག་པ་གང་ཞིག དཔེ་དངོས་སུ་བཟུང་ཀྱང་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་མ་  
 བཟུང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཅན། སྐབ་ངག་ལྟག་པའི་སྒྱུན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག དམ་  
 བཅའ་དང་ཉེར་གཏོད་དང་མཐུག་སྐྱད་གསུམ་པོ་བརྗོད་པ་ལྟག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་  
 རྟེ། སྐྱམ་ཅན་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱམ་ཅན་པ་ལ་ཐེ་ཆོལ་ཙམ་སྟེད་  
 གྱི། སྐྱམ་ཅན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེད་པའི་རྩས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གནེས་  
 པ་བྱུང་སྟེ། ཕྱགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་རྫོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དམ་བཅའ་  
 དང་རྫོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་འདི་  
 རྣམས་ཀྱིས་སྐྱམ་ཅན་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་ཡིན་ན་ལྟག་ཆད་ཀྱི་སྒྱུན་དང་བཅས་པས་  
 ཁྱབ་པར་བཟུང་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྩ་ཆོལ་རང་གི་ཆད་མས་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་བྱུང་ཅིང་།  
 བྱུང་པ་ལྟར་རང་གིས་ངེས་ཀྱང་ཕྱི་ཆོལ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན་སྐྱམ་ཅན་ཅི་ལྟག་སྟེ། བྱས་པའི་  
 ཕྱིར་ཞེས་སོགས་སུ་བརྗོད་པའི་ངག་དེ་སྐབ་ངག་སྒྱུན་ཅན་པ་ལུང་དེས་བཟུང་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་བྱུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་ལེལ་༡༧ཀྱི་ལུང་བྲངས་ཟིན་པ་དེའི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཀྱང་།  
 རང་གཞན་གྱི་རྟོག་གི་བ་ཤར་བས་པ་དག་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་བྱུང་ཅིང་བྱུང་པ་ལྟར་  
 རང་གིས་ངེས་ཀྱང་། གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན་སྐྱམ་ཅན་ཅི་ལྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་  
 བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ཅན་ཅེས་པ་  
 ལྟ་བུ། ངག་ལྟག་ཆད་ཅན་དུ་སྐྱུ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར། གསལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲིས་སོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཆོལ་ཡང་དག་དེས་ཕྱི་ཆོལ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན་དེ་ལྟར་  
 བཞག་པའི་ངག་དེ་སྐབ་ངག་སྒྱུན་ཅན་དུ་བཟུང་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་འགོད་པ་ན་ལྟག་ཆད་

ཀྱི་སྒྲིབ་དང་བུལ་པའི་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟན་མེད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཚུགས་སྒྲུབ་ཡབ་  
 ལྷན་གྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་འཆད་པ་ན། སྒྲ་མི་མེ་རྟག་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ངག་ལ་སྒྲ་སྒྲོས་  
 སྒྲིབ་སོགས་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲོས་པ་དེ་ནི་ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་  
 བྱ་རྟོགས་པའི་རྩེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་པར། ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་  
 དང་བཅས་པའི་སྒྲུབ་ངག་དོན་བབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་པ་ཡིན་པས་ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་  
 བཅས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལྟར་མ་སྒྲོས་ན་ལྷག་ཆད་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་བཅས་པའི་  
 སྒྲུབ་ངག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་མེ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཆད་པ་དང་འགོད་  
 པའི་སྐབས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའི་སྒྲིབ་ནས་ལན་འདེབས་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཕྱེད་དགོས་སྟུང་སྟེ་དཔྱད་  
 པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་སྒྲུབ་ངག་དེས་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པ་མཆང་ཞེས་པ་ནི། ཆད་མ་གྲུབ་ཀྱི་ག་  
 ལེའུ་བཞི་བ་༡༩ལས། འོན། སྒྲུབ་ངག་མ་ཆང་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་  
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ངག་མ་ཆང་བ་  
 ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཁྱབ་པ་ཉིད་དངོས་སུ་མ་བརྟན་  
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རིགས་རྒྱན་གྱི་ལུང་བྲངས་ཟིན་པ་ལྟར་ཁྱབ་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་  
 པ་མཆང་བ་ཡིན་གྱི། དེས་ཁྱབ་པ་མ་བརྗོད་པར་འདོད་མེ་རུས་རྟེ། དེས་ཚུལ་གསུམ་  
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྒྲུར་བ་དེས་  
 ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པར་རྩེ་བཅུན་རྣམས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གོང་དུ་བྲངས་པ་དེའི་ཕྱིར།  
 དེས་ན་སྒྲིབ་ངག་འདིས་ཚུལ་གསུམ་བརྟན་གྱང་ཚུལ་གསུམ་དངོས་སུ་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་  
 བ་ཚུལ་གསུམ་གསལ་བར་མ་བརྟན་པ་ཡང་ཤེས་པར་སྒྲའོ། །དེས་ན་སྒྲོབ་དཔོན་ཚུགས་  
 སྒྲུབ་དང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྒྲོས་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་ཡོད་ཀྱང་  
 དེ་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་ཀྱང་ཡང་མ་ཡིན་སྟུང་སྟེ། སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་  
 བ་ཡན་ལག་གཉིས་སམ་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་མི་ལྟན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག་དེ་སྒྲུབ་ངག་



ལྟར་ལྟང་ཡིན་ན་ལྟག་ཆད་དང་སྒྲོས་སྒྲོན་དང་བཅས་པའི་ཐུབ་ངག་ཡིན་དགོས་ལ་ཕྱོགས་  
 ཐུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ངག་ལ་ལྟག་ཆད་སྒྲོས་སྒྲོན་སོགས་དང་བུལ་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་  
 ཁས་ལེན་པའམ། ཡང་ན་དེ་ཐུབ་ངག་ལྟར་ལྟང་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲུངས་ནས། དེ་ལ་ཁ་  
 ཅིག་དེ་ཆོས་ཅན། ལྟག་ཆད་སྒྲོས་སྒྲོན་སོགས་དང་བཅས་པར་ཐལ། དེ་དང་བཅས་  
 པའི་ཐུབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཆུངས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་པ་དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་  
 རྣམ་འགྲེལ་༦༠༥ལས། སངས་འཕགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ། དཔེར་  
 ན་བུམ་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཆོས་ཅན། ཞེས་  
 པ་ནས། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། དེ་སྒྲ་སྒྲོན་དང་བུལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲ་སྒྲོན་དང་  
 བཅས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྒྲ་སྒྲོན་དང་བཅས་པའི་ཐུབ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་  
 མི་མཆུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་གང་བདེ་བཤོ། །རང་ལུགས་ལ་  
 དེ་ཐུབ་ཀྱི་ཐུབ་ངག་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིད་དེ། བྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་དེ་  
 ཐུབ་ཀྱི་གདམས་ཆོགས་རྣམ་དག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་ཆོས་བཞི་ནི། རྗེའི་བྱད་པར་  
 རང་གི་བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཕྱོད་དུ་སོང་བ། བརྗོད་བྱའི་བྱད་པར་རང་གི་  
 བསྟན་བྱར་ལྟར་བའི་ཚུལ་གསུམ་ལྟག་ཆད་མེད་པར་བརྗོད་པ། རོ་བོའི་བྱད་པར་སྒྲ་  
 སོ་དོན་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོན་དང་བུལ་བ། བྱད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་རང་འབྲས་སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་  
 ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

# རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ གཞན་སེལ་ལ་དོགས་དུང་།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐབ་རྟགས་  
ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དང་། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། དང་  
པོ་ལ་གཉིས། རྩལ་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།  
འབྲས་བྱ་དང་། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་རང་  
བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་དོགས་དུང་འགོད་པ་ལ།  
ནམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། ཡང་སྤྱི་མཆན་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་  
སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་མ་ཁེགས་ན། དེ་ཀྱན་རྩོམ་ཏུ་མི་  
འགྲུབ་པས་དེ་འགོག་པའི་ནམ་བཞག་རྩལ་པར་འཆད་ཅིང་། ཞེས་དང་། རྟོག་  
ཆེན་ཀུན་ལས། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་  
ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་ཡང་ཁེགས་ནས་འདྲོག་  
མི་ཤེས་ཤིང་། ཞེས་པ་ནས། ལྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་གང་  
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིང་བོ་དམ་པར་བཟུང་བས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་  
ལྟར། བུམ་འདྲིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་སྤྱི་མཆན་དེ་ཉིད་  
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན། རྟོག་པ་དེ་ལ་སྤང་བའི་བུམ་པ་དེ་ཡང་རང་  
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་ནས་འདྲོག་མི་ལུས་པར་འདོད་པ་དེ་སྤྲེལ་བདུན་མདོ་དང་  
བཅས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བ་  
སྤྱི་མཆན་དེ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ན། སྤང་བའི་བུམ་པ་དེ་རང་  
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པས་མ་བྱུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།  
སྤང་བ་སྤྱི་མཆན་དེ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདྲ་མཉམ་ཏེ། སྐབས་འདིར་མདོ་ལྷོ་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས་རྣམ་བཞག་བྱས་  
 པ་གང་ཞིག་མདོ་ལྷོ་བའི་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་བསྐྱེམ་ཆོད་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་  
 བྱིར་བེར་ན། སྐབས་འདིར་མདོ་ལྷོ་བ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མ་  
 ཡིན་ཀྱང་མདོ་ལྷོ་བའི་ལུགས་ལ་སྒྲུབ་ཆོག་པས་མདོ་ལྷོ་བ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་བདེ་དོན་དམ་པར་  
 རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རྣམ་འགྲེལ་  
 ༡༠༨ལས། ཡང་ཁོ་ན་ནེ། སྐབས་འདིའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། དཔེར་བཞིན་  
 བ། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་  
 བཀག་པ་ན་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་  
 ཡང་ཁོགས་ནས་འཛོག་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནས། སྒྲུབ་བ་ལྟར་རང་གི་མཆོད་ཉིད་  
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཁོགས་ན། དེ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་མི་འགྲུབ་པས། དེ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་  
 རྒྱས་པར་འཆད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡོད་ན་རང་གི་མཆོད་  
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་བེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་  
 པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་བུམ་  
 པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་བ་ཁོགས་ནས། ཀྱན་རྫོབ་ཀྱིས་དོན་དམ་སུན་འབྱེན་  
 པར་འགྱུར་བ་ལུང་དང་པོའི་དོན་དང་། སྤྱི་མཆོད་རྟོག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་  
 སྒྲུབ་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཁོགས་ན། སྤྱི་མཆོད་ཀྱན་རྫོབ་དུ་མི་འགྲུབ་  
 པས། དེ་འགོག་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཞེས་  
 གསུངས་པ་མདོ་ལྷོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་།

སྐབས་འདིར་སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་ཆོག་པས་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་ལུང་  
 དེ་དག་སྒྲུ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་། སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་ཅུང་སྟེ། པཌ་ཆེན་  
 རྣམ་འགྲེལ་༡༡༥ལས། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལྟར་གསུངས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་དབང་  
 དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་ལྷོ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རང་ལས། དེ་དང་མཛུངས་

བར་ས་ཕྱོགས་དང་། དབྱིག་གཞིན་དང་། གློ་བརྟན་གྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་  
 གསལ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ཕྱེ་བས་སྤྱི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་  
 གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་འོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ། འོ་ན་ཀྱང་མདོ་  
 ཕྱེ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་ཞེས་པ་མདོ་ཕྱེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་འམ་དངོས་བརྟན་མདོ་  
 ཕྱེ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། ལུང་དེའི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཡང་  
 བརྩམ་ཚན་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཞེས་ཞིབ་ཆ་སྤྱར་རོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་འདིས་མདོ་ཕྱེ་བ་ལ་སྦྱོར་ན་ཞིབ་ཆ་འདི་ལྟར་བྱེད་དགོས་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར།  
 སེར་སྤང་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་མདོ་ཕྱེ་བས་  
 ཁས་ལེན་པར་མི་འདོད་དེ། ཆད་མའི་དགོངས་རྒྱན་༡༧༩ ལས། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་  
 དགེ་འདུན་བརྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་དེས་སྤྱི་མཐའ་དུ་བྱོད་ལས། མདོ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་  
 ལ། གཞི་གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་མ་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། མདོ་  
 ཕྱེ་བའི་ལུགས་ལ་སྤྱི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འོ་  
 ན་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་འབྲ་བར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། མི་འབྲསྟེ། རོ་བོ་དང་བྱང་  
 བར་ལ་ཀུན་བདགས་པའི་ཀུན་བདགས་མདོ་ཕྱེ་བས། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་  
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོའི་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་སྐབས་  
 འདིར། མདོ་ཕྱེ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཡང་། ཆོག་ལ་སྦྱོར་པ་མི་དགོས་སོ། ཞེས་  
 གསུངས་པ་ལྟར་མདོ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཚུལ་མི་  
 འབྲ་བཞིག་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན་ཡང་ལུང་དེ་མདོ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་  
 ལ་སྦྱར་ཡང་ཆོག་ལ་སྦྱོར་པ་མི་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། ཡིག་ཆ་དེ་ལྟར་ན་མདོ་ཕྱེ་བས་ཀུན་  
 བདགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་རྟོགས་  
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་བྱེད་དེས་༡༩ ལས། གཞན་ཡང་། མདོ་ཕྱེ་  
 བས་ཀུན་བདགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཀུན་

བདགས་རྟོག་པས་བདགས་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཀྱན་བདགས་ཀྱན་བདགས་  
སུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྟོག་པས་བདགས་ཙམ་ཆོས་ཅན།  
ཀྱན་བདགས་ཀྱན་བདགས་སུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཀྱན་བདགས་ཁྱེད་  
དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱན་བདགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟོགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀྱན་བདགས་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རང་མཆན་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་རང་མཆན་རང་  
མཆན་དུ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་  
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཁོན་རེ། མདོ་ཕྱེ་བས་སྤང་བ་སྤྱི་མཆན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་  
པར་འདོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་  
ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་  
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སྤང་བ་ལྟ་བུ་ལས། དེས་ན་མདོ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་ལ་རང་  
ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འགྲོ་ལོ། རྟོག་པས་བཞག་  
པ་ལ་གཏན་མ་སྟོས་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགྲོ་  
བས། སྤྱི་མཆན་དང་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་སོགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་  
པ་ཞེས་སྒྲ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བ་སྤང་ན་ཡུལ་གྱི་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རང་མཆན་  
གྱི་དོན་ལས་སྤང་དགོས་པར་སོང་ཞེས་རིགས་པས་འཕྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ཡང་  
དེ་ཉིད་༩༠ལས། དེ་ཡང་མདོ་ཕྱེ་བ་དག་གི་ལུགས་ལ་སྤྱོད་པོ་གཟུགས་ཡིན་པར་རང་གི་  
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། སྤྱོད་པོ་གཟུགས་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་པོ་གཟུགས་སོ་སྟོན་  
དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་འདྲ་བའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་  
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་སྤྱོད་བདགས་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་སྤྱོད་པོ་གཟུགས་  
ཡིན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤྱོད་པོ་

འདི་གཟུགས་སྒྲིལ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིལ་པོ་རང་གི་མཆོག་  
 ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པས། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་སྒྲིལ་སྒྲོ་བཏགས་  
 ཡིན་ཀྱང་དེའི་གཞི་སྒྲིལ་སྒྲོ་བཏགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། ཞེས་  
 དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་འདིར་གཟུགས་སྒྲིལ་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་  
 པ་རང་གི་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དང་། མདོ་སྡེ་བས་གཟུགས་སྒྲིལ་  
 རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པ་རང་གི་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་  
 མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཆོག་གོ་བདེ་བར་བསྟུང་ཏེ་བསྟན་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གཉལ་  
 རྟོན་དཀའ་འབྲེལ་ལས། གཞི་འགའ་ཞིག་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་ལྟར་རང་གི་མཆོག་  
 ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆོག་  
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བས་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་  
 མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་ཐ་སྟོད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་  
 ཆོན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱ་བ་ལྟེ། གཞུང་  
 འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་དཀའ་འབྲེལ་འདིར་གསལ་བ་ལྟར་ཀྱན་བཏགས་ལྟ་བུ་རྣམ་རིག་  
 པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མདོ་སྡེ་བས་མི་འདོད་ཅིང་མི་སྒྲིལ་  
 བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་གནས་ཏེ། གཞུང་དེ་  
 གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་ལ་ཡང་མདོ་སྡེ་བས་རང་མཆོག་དང་རང་གི་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་  
 པ་དོན་གཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སྒྲིལ་  
 བརྒྱུ་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་གི་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་  
 མདོ་སྡེ་བས་འཛིན་མི་ཤེས་ཞེས་པའི་རང་གི་མཆོག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་མདོ་སྡེ་བ་རང་  
 ལ་གྲགས་པའི་རང་མཆོག་ལ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོན་ཐུན་  
 ༥༠ལས། འདིར་མདོ་སྡེ་བ་སྒྲིལ་གྱིས་བརྒྱུ་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་མཆོག་གྱིས་  
 གྲུབ་པ་ཞེས་ན་ཡོད་པར་འཛིན་མི་ཤེས་ཞེས་པ་ནི། གཞུང་གི་གཉིས་ཕྱིར་སྒྲིལ་གྱི་

སྐབས་དེར་མདོ་ཕྱེ་པ་རང་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་དེ་ལ་མི་བྱེད་དེ། མདོ་ཕྱེ་བས་ན་མ་ཁའ་ན་མ་ཁའི་མིང་འདྲུག་པའི་གཞི་ཡིན་པ་དངོས་པོར་མི་འདོད་པས། དེ་གཞལ་བྱ་གཞིས་ཕྱིར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་རང་མཚན་མིན་ཀྱང་ཡོད་པར་འཇོག་ལ། འོན་ཀྱང་ན་མ་ཁའ་ན་མ་ཁའི་མིང་འདྲུག་པའི་གཞིར་ན་མ་ཁའ་རང་གི་གནས་ཚུན་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ན་ན་མ་ཁའ་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུགས་སོགས་བརྒྱ་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་གི་གནས་ཚུན་ཀྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པས་ན། དེ་འདྲིའི་གནས་སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མདོ་ཕྱེ་བས་འདོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉལ་སྟོན་དཀའ་འབྱེལ་པེལ་སྟེ་ཀྱང་། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཕྱེ་བས་གཞུགས་གཞུགས་ཞེས་པའི་སྒྲའི་འདྲུག་གཞི་དང་། གཞུགས་སྒྲེབ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་འདྲུག་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཕྱེ་བ་སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཕྱེ་བ་བྱེད་པ་གཅིག་བྱ་ལ་གོ་ན་ལུང་དེའི་གོང་དུ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞུགས་བརྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་ལུ་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་མདོ་ཕྱེ་བས་གྲུབ་ཟེན་པས་དེའི་དོར་སྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་སུ་ཚུད་པ་དེ་ལ་གོང་གི་ལུང་དེ་ལན་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲིའི་ཉན་ཐོས་ཕྱེ་བ་དེ་བྱེད་མདོ་གཞིས་ཀ་ལ་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་ནི། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས། མདོ་ཕྱེ་བས་གཞུགས་སོགས་རང་འཇོག་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་སྤང་བ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མདོ་ཕྱེ་བས་སྤང་བ་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་གང་གི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ཀྱང་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ཡིན་པར་གང་ཟག་དེས་ཁས་ལེན་ན་གང་ཟག་དེས་ཆོས་དེ་སྦྱིར་གཞི་དེ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། མདོ་ཕྱེ་བས་སྤང་བ་དེ་

རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་མཐའ་དེའི་འདོད་  
 པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཆོས་དེ་སེམས་  
 ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཚུལ་ནི་ཆོས་དེ་  
 སེམས་ཅམ་པས་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཆད་དུ་གང་བཞག་པ་དེ་ཡིན་པར་  
 ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱེད་པས་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་  
 ཅན་གྲུབ་པ་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་  
 ཆད་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྤང་བ་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་  
 ངོས་ཅན་གྲུབ་པར་མདོ་ལྟེ་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གཞི་དེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་  
 གིས་བཞག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ཅན་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། གཞི་དེ་སེམས་  
 ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས་བྱབ་པའི་  
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་དེ་དེ་འདྲའི་རང་ངོས་ཅན་གྲུབ་པར་གང་ཟག་དེས་མི་འཛིན་  
 བ། གཞི་དེ་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གང་  
 ཟག་དེས་མི་འཛིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲང་ངེས་སྟེ་དོན་༡༤༦ལས། མདོ་  
 སེམས་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཀུན་བཏགས་སེམས་ཅམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་  
 གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་ཐལ་འཕྱར་  
 བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་  
 ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ཅན་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་། དེ་རྣམས་  
 ཀྱིས་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ་རྒྱུད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 ཀུལ་ངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཆོས་དེ་གྲུབ་མཐའ་དེའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གཞི་དེ་ཡིན་པར་འདོད་ཚུལ་  
 ནི། གྲུབ་མཐའ་དེའི་ལུགས་ལ་གཞི་དེ་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཆད་དུ་གང་བཞག་པ་དེ་ཡིན་པར་  
 འདོད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ན། གྲུབ་མཐའ་དེའི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་དེས་ཆོས་



དེ་གཞི་དེ་ཡིན་པར་འདྲོད་པས་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བདགས་དེ་ཐལ་འགྱུར་  
 པའི་འདྲོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག ཐལ་  
 འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བདགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་  
 ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་སྦྱབ་ཟིན། གནིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་  
 པའི་ལྷགས་ལ་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བདགས་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་  
 འགྱུར་པའི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་ན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ན་གཞན་དབང་ཡོངས་  
 གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་ཀུན་བདགས་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་  
 སྣ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་ཁོན་རེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་ནས། མདོ་ལྟེ་  
 བས་སྒྲུང་བ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྤྱིར་མདོ་ལྟེ་བས་  
 དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་ན། མདོ་  
 ལྟེ་བས་སྒྲུང་བ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་  
 པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མེན་ལྟས་ཏེ། ལྟོང་ཐུན་ཉལ་ས། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་དང་ཁྲུང་  
 པར་གྱི་ཐ་སྣང་གི་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་  
 ཙམ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་བདགས་སུ་མདོ་ལྟེ་བས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་  
 ཅིང་། རྟོག་པ་དེ་སྒྲུང་བ་དེ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འང་དེས་གྲུབ་ཟིན་པས། རྟོག་པའི་སྒྲུང་  
 བ་དེ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲོང་བར་རྟོགས་པ་ཆོས་  
 གྱིབ་དག་མེད་རྟོགས་པར་འོང་དོན་མེད་དོ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ངང་དེས་ཉལ་ས་  
 ཀྱང་། དང་པོ་ལ་ཁོན་རེ། ཀུན་བདགས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་  
 པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱབ་ཕྱོགས་ནས་མིང་བརྟན་བཞག་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། དགག་  
 ཕྱོགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཀུན་  
 བདགས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཆན་

ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱིར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་  
 ཏེ། མདོ་ཕྱེ་བས་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཀྱང་བཏགས་རང་མཚན་  
 མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེ་སྤྱི་མཚན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་  
 ཐལ། དེས་དེ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ལས། ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་སྤྱོད་  
 རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ན་འདྲ་རྩིས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་སྤྱི་མཚན་དངོས་  
 པོ་མེད་པར་མདོ་ཕྱེ་བས་ཀྱང་གྲུབ་ཟིན་པས་མི་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 མོགས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་སྤྱོད་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་  
 བ་ཙམ་དེ་མདོ་ཕྱེ་བ་རང་ལ་གཤགས་པའི་རང་མཚན་སྟེ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་  
 མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་བཏགས་སུ་མདོ་ཕྱེ་བས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ན་མ་སྟུང་སྟེ། མདོ་  
 ཕྱེ་བས་སྤྱིར་བ་ཙམ་དེ་མདོ་ཕྱེ་བ་རང་ལ་གཤགས་པའི་རང་མཚན་དེར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་  
 ཀྱང་། མདོ་ཕྱེ་བས་སྤྱིར་བ་ཙམ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།  
 དེར་ཐལ། མདོ་ཕྱེ་བས་ནམ་མཁའ་དེ་མདོ་ཕྱེ་བ་རང་ལ་གཤགས་པའི་རང་མཚན་དེར་  
 མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱང་། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་  
 པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་༡༠༠ལས། དོན་སྤྱོད་ཕྱི་ལོས་  
 གྱིས་ནམ་མཁའ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་རང་མཚན་དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་དེར་མ་གྲུབ་  
 པར་རྟོགས་ཀྱང་། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འདིན་པར་བཤད་  
 མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ཀྱང་མཁྱེན་ཏང་ངེས་ལས་མདོ་ཕྱེ་བས་ཀྱང་བཏགས་རང་གི་མཚན་  
 ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དེ་དང་། པཌ་ཆེན་ཏང་ངེས་༡༦༠ལས།  
 མདོ་ཕྱེ་བས་ནམ་མཁའ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 དེས་ནམ་མཁའ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ཕྱེ་བས་  
 ནམ་མཁའ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་

འདྲོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ཕྱེ་བས་ནམ་མཁའ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་  
 རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་སྤྲུག་ཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་  
 ནམ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན། ནམ་  
 མཁའ་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། རྟོན་སྤྲུག་ཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་  
 སོགས་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་དང་བརྟེན་འདོགས་པའི་གནས་སུ་རང་མཆོད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་  
 ཞིགས་ན། དེ་དག་ཡོད་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ཏེ། ཆོད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཆོད་  
 བྱིན་ཡིན་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་སོགས་ཁོངས་ནས། ནམ་མཁའ་སོགས་སྤྱི་མཆོད་ནམས་  
 གྲུང་འདྲོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་  
 ནས་མདོ་ཕྱེ་བས་ནམ་མཁའ་རང་མཆོད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་ལྟར་  
 རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་མདོ་ཕྱེ་  
 བས་ནམ་མཁའ་རང་མཆོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྟོན་རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདྲོད་མི་ནུས་ཏེ། ཏང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་༡༡ལས། དེས་ན་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་སུ་  
 མདོ་ཕྱེ་བས་སྤྱི་མཆོད་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདྲོད་ཀྱང་། དེས་སྤྱི་མཆོད་རང་  
 གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་རྟོན་ཆོད་མས་མ་རྟོགས་ཞེས་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་  
 སུ་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་བདགས་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དམ་འཆའ་ཡང་། དེ་  
 ཆོད་མས་མ་རྟོགས་ཞེས་སོགས་གྲུབ་མཐའི་སྐབས་དང་བསྟན་ནས་སྤྲུག་པར་བྱའོ། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས། མདོ་ཕྱེ་བས་ཀུན་  
 བདགས་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་སྤྱི་མཆོད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེདག་རང་མཆོད་ཡིན་  
 པ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེས་དེ་རྟོག་པས་བདགས་ཅམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པར་  
 རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྤྱོད་ དེ་སྤྱི་མཆོད་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་  
 ཕྱིར་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། རྟོན་དམ་པར་རྟོན་བྱེད་ནས་

ཕ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདིར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་  
 པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་སྤྲོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་  
 ལས་གཞན་དོན་བྱས་སྤང་ནི་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོག་པས་  
 བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་སྟོན་གཉིས་པོ་དེ་  
 དག་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་  
 མཆན་ཡོད་དེ། དོན་སྟོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་མཆོན་བྱ་གཉིས་ཐུན་མཛང་མ་ཡིན་པར་  
 སོ་སོར་འཇོག་ནས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞོང་དུ་འདོད་ན། མདོ་སྟོན་ནས་མཁའ་སྟོན་གྱི་སྤྲོད་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཞེས་  
 པའི་ཙམ་སྤྱིའི་བཅད་བྱ་ཞེགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ན་མཁའ་  
 རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།  
 དེས་ན་མཁའ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ལས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཟུགས་  
 ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་  
 གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་རུས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 ལེགས་བཤད་སྤྱིར་བོ་༩༥ལས། གཟུགས་སྟོན་བརྒྱུད་པའི་གནས་དང་རྟོག་པའི་  
 ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྦྱོར་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་  
 ལྟེན་དག་སྤྲོད་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། དོན་སྟོན་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་སྟོན་རྟོག་པའི་ཞེན་  
 གཞི་དང་བརྒྱུད་པའི་གནས་སུ་རང་མཆན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེགས་ན་དེ་དག་ཡོད་པར་  
 འཇོག་མི་ཤེས་ཏེ་ཆད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཆན་ནི་མིན་མོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་  
 དང་མཐུན་པར་གོང་དུ་སྤྱིར་ཐུན་༥༠དང་། བཅའ་ཆེན་དང་ངེས་ཀྱི་གཉིས་ལས། བཅའ་  
 མཁའ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མདོ་སྟོན་པར་གསུངས་པ་གོང་དུ་དངས་པ་ལྟར་དང་།  
 དང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་༡༠༧ལས་ཀྱང་། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆན་  
 ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞེགས་ན་དོན་སྟོན་སྟོན་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་ཡོད་པར་འཇོག་མི་ཤེས་ལ། དེ་

ཡང་ན་མ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚན་ན། ན་མ་མཁའ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་  
ན་མ་མཁའ་ཁོ་རང་གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་ན་མ་མཁའ་འཛིན་མེད་  
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་  
ཡིན་གྱི། ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རང་མཚན་དུ་བྱས་པའི་རང་  
མཚན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྱེད་གཞིས་ཀྱིས་ན་མ་མཁའ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ལ་རང་མཚན་  
དུ་བྱས་པའི་རང་མཚན་དེར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་གྲང། སྤྱིར་ན་མ་མཁའ་རང་གི་མཚན་  
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པར་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། ཡང་  
ངེས་ཚུལ་དང་ནུའ་གཙོ་བོ་ལས་གྲང། གཞིས་པ་རང་ལུགས་ནི། མདོ་སྤྱོད་དེ་གཟུགས་  
སྟགས་ཚེས་ཐམས་ཅད་རྩོམ་དང་བྱུང་པར་དུ་བཏགས་པའི་ངོར་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་  
ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུགས་སྤྱུ་བ་བོ་ཡིན་ཞིང། མདོ་  
སྤྱོད་པས་གཟུགས་སྟགས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་  
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་དག་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་  
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་མདོ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ་ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་  
པ་དང་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཞིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་ན་མ་འགྲེལ་༡༠༥ལས།  
མཁའ་པ་ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་མེད་གོས་པ་  
ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གསུངས། རང་ལུགས་ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་  
ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་ཏེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་  
ལོ་དང་ཕོར་གཟུགས་ནས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་གྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་  
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་སྤྱི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།  
གཞན་ཡང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་  
འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མདོ་སྤྱོད་པས་ཁས་ལེན་པའི་

ཕྱིར། དང་ངེས་ན་མ་འབྱེད་ལས། རྟོན་སྒྲིག་ཀྱིས་གཟུགས་སྟགས་བརྟེན་འདོགས་  
 པའི་གནས་དང་། རྟོན་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་ན། དེ་  
 དག་ཡོད་པར་འདྲི་མེད་པས་ཚད་མ་པ་ལ་གྲགས་པའི་རང་མཚན་ནི་མེད་པ་ཞེས་  
 དང་། གཟུགས་སྟགས་བརྟེན་འདོགས་པའི་གནས་དང་རྟོན་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་  
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་གྲང་ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དོ། ཞེས་དང་། གང་ལ་བརྟེན་  
 འདོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་དོན་དེའི་ངོ་བོར་རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་ན། བརྟེན་པ་  
 གྲུབ་པ་ལ་མེད་པར་མི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་སྒྲིག་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གཟུགས་སྟགས་  
 བརྟེན་འདོགས་པའི་གནས་དང་། རྟོན་པའི་ཞེན་གཞི་ཡིན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་  
 གྲུབ་པ་ལ་སྒྲིག་དེར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་དག་སྒྲུབ་མོད་ཀྱང་དོན་འདྲའི་ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་དགོས་ན།  
 བརྟེན་པ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་  
 བརྟེན་ཀྱི་ཐད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས་མདོ་སྟོན་བས་སྒྲིམ་ཚན་  
 ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་པར་ཐལ། དེས་དེའི་སྟེང་དུ་རྟོན་པས་  
 བདགས་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྒྲིམ་བཅད་བྱ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེའི་སྟེང་དུ་རྟོན་  
 པས་བདགས་ཙམ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྒྲིམ་ཚན་སྒྲིམ་ཚན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 དེས་སྒྲིམ་ཚན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྒྲིམ་ཚན་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།  
 ཞིགས་བཤད་སྟེང་པོ་༧༤ལས། སྒྲིམ་ཚན་དངོས་པོ་མེད་པར་མདོ་སྟོན་བས་ཀྱང་གྲུབ་པས་  
 མི་འཐད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་ཚུད་པ་ལྟ་  
 ཡོད་པའི་ནད་ནས་ཚུད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་པ་ལས་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 ལན་འདེབས་པའོ། ཡང་ན་དེས་སྒྲིམ་ཚན་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་སྒྲིམ་ཚན་དངོས་  
 མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་ཅེས་ལན་འདེབས་བྱས་ན་འགྲིག་གམ་དཔུང་པར་

བུལ། །རྟགས་འདི་གྲུབ་པར་བྱང་ངེས་ཤིང་ལྟོ་ལ་འཇུག་གཅོད་ལས་ལས། །འདིར་བསྟན་  
 འཁོར་ལོ་དང་པོ་མེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནུམས་རང་གི་  
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མེ་རུས་ཏེ། དེས་  
 དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་  
 དེ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱི་མཆན་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་  
 ཅེས་གསུངས་ལ། ལན་བྱི་མ་ལྟར་འདེབས་ན་འདི་སྤྱི་ཁྱིམ་ཞིན་པར་ཁས་སྲུངས་ཆོག་  
 ལ། འོན་ཀྱང་དང་པོ་ལྟར་བདེ་བས་དེ་ལྟར་ན་ལྟོ་ལ་འཇུག་གཅོད་ལས་སྤྱི་མཆན་  
 དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་ཞེས་པའི་སྤྱི་མཆན་དེ་སྤྱི་མཆན་རང་ལྟོག་ལ་མི་བྱེད་པར་གཞི་ལྟོག་  
 རྟོག་པའི་ཞེན་གཞི་ལྟར་དངོས་མེད་དུ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ན་མ་སྟུ་  
 རྟེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས། མདོ་སྡེ་བས་སྤྱི་མཆན་རྟོགས་ན་སེམས་  
 ཙམ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ལ། དེ་རྟོགས་ན་མཆན་  
 ཉིད་དེའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་ཙམ་སྤྱིའི་གཅད་བྱ་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ན་ཙམ་སྤྱིའི་  
 གཅད་བྱ་ལ་མདོ་སེམས་གཉིས་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་དགོས་པ་ལས་  
 ཙམ་སྤྱིའི་གཅད་བྱ་མི་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བས་  
 སྤྱི་མཆན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་  
 པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཙམ་སྤྱིའི་གཅད་བྱ་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆེ་  
 བརྟན་ལྟ་རམས་པའི་བྱང་ངེས་ཀྱི་ལས་ལས། འོ་ན་ལུགས་འདིར་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་  
 རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཙམ་སྤྱིའི་གཅད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་ཐལ། མདོ་  
 སྡེ་བས་སྤྱི་མཆན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཙམ་སྤྱིའི་གཅད་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་པར་འགྱུར་  
 པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་རེ། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་རྟོག་པས་བདག་ཅམ་གྱི་ཅམ་སྤྱོད་  
གང་གཅོད་ལ་མཐུན་པར་ཐལ། མདོ་སེམས་སྤྱོད་མོང་གིས་རྟོག་པས་བདག་ཅམ་གྱི་  
ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།  
རྟོགས་དེར་ཐལ། ལེའུ་གསུམ་པའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ཀྱིས་ལེའུ་གསུམ་གྱི་  
དབང་ཏུ་བྱས་ན། དོན་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་མོང་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་པར་བཤད་དེ།  
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཁོ་རེ། མདོ་སྤྱི་བའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པས་བདག་ཅམ་  
ཅམ་མེན་པར་ལུལ་རང་གི་སྤྱོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་  
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མདོ་སེམས་སྤྱོད་མོང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་  
ཆོས་ཅན། རྟོག་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་དེའི་དོན་སྤྱོད་མ་  
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རྟོག་གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་  
གྲུབ་པ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཏུ་ཞེགས་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་དབུ་མ་བའི་ལྟ་བུ་གོ་དགོས་  
པ་གང་ཞིག་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་རང་མཆན་གྱི་དོན་སྤྱོད་དེ་མདོ་སྤྱི་བས་ཀྱང་སྤྱོད་  
དོན་གྱི་སྤྱོད་ཏུ་ཞེགས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་  
ངོས་དར་རྟེན་ཀེ་ལེས་གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པས་བདག་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་  
ཅམ་རང་མཆན་གྱི་དོན་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་  
སྤྱོད་ཏུ་ཆད་མས་ལེགས་པར་འགོག་རྒྱས་པ་ཡིན་ན། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་གོ་དགོས་ལ་འདིར་  
བཤད་པའི་རང་མཆན་གྱི་དོན་སྤྱོད་མདོ་སྤྱི་བས་ཀྱང་སྤྱོད་ཏུ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་  
ལ་སྤྱོད་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མེན་པར་དོན་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་འདིར་  
བཤད་པའི་རང་མཆན་གྱི་དོན་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་བཤད་པའི་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་  
བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མདོ་སྤྱི་བས་སྤྱོད་ཏུ་ཡང་ཆད་  
མས་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མེན་པ་མདོ་སྤྱི་བས་དབུ་མ་བའི་ལྟ་བུ་གོ་བར་འཇུག་  
རོ། །དབུ་མ་བས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཆད་ཏུ་བྱས་པ་གཞི་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཏུ་ཆད་མས་ལེགས་



ན་རིགས་པ་སྒྲིམ་པས་གཞི་གཞན་གྱི་ཉིང་དུ་ཡང་ངེས་པར་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་  
 དང་། ཚད་མ་རིགས་ཀྱི་ན་༡༠༦ལས་ཀྱང་། རྟོག་པས་སྒྲིམ་བཟགས་པར་དོན་རང་ངོས་  
 གས་བྱལ་བ་དེའང་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གཅིག་གི་ཉིང་དུ་ཚད་  
 མས་ཁེགས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་གཞན་གྱི་ཉིང་དུ་ཡང་ཚད་མས་ཁེགས་དགོས་ལ།  
 མདོ་ལྟེན་པས་ཀྱང་། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོན་གྱི་ཉིང་དུ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་  
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ། སྤྱི་མཚན་  
 གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཚོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།  
 ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ལུང་འདི་གཉིས་ནི་མདོ་ལྟེན་པའི་ལུགས་གཞིར་གཞག་ནས་རྣམ་བཞག་  
 རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་དབུ་མའི་བྱལ་མ་ཐའ་  
 ལ་གནས་བཞིན་དུ་མདོ་ལྟེན་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་གནས་  
 ཚོད་དང་བསྟུན་ནས་མདོ་ལྟེན་པར་གིས་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་སྤྱོད་ན་གྱི་ཉིང་  
 དུ་ཁེགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་དོན་ལ་ཡང་མདོ་ལྟེན་པས་ཁེགས་པ་ཞིག་འདྲིམ་ན། དོན་དམ་པར་  
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། ཡང་ན། རྣམ་ངེས་དར་རྟེན་༡༠༠ལས། དང་པོ་སྤྱོད་ལྟར་གཞིར་  
 བཞག་ནས་རང་མཚན་དུ་མཚོན་པ་ལ་རྟོག་པས་བཟགས་ཅམ་མིན་པར་དངོས་པོ་རང་  
 གི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱིས་ངོས་ནས་བྱལ་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་  
 དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་མདོ་ལྟེན་པས་སྤྱོད་ན་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་རྒྱས་པས་  
 བ། སྤྱོད་ན་གྱི་ཉིང་དུ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་། རྟོག་པས་བཟགས་ཅམ་  
 མིན་པར་དངོས་པོ་རང་གི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྟོན་ལུགས་ཀྱིས་ངོས་ནས་བྱལ་བ་ཡང་  
 ཁེགས་རྒྱས་པས། དེ་ལྟར་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བཞག་ན་མདོ་ལྟེན་པའི་རང་གིས་  
 སྤྱོད་ན་གྱི་ཉིང་དུ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཁེགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ཁེགས་པར་  
 འདྲིམ་རྒྱས་ཀྱི། རྟོག་པས་སྒྲིམ་བཟགས་པར་དོན་རང་ངོས་ནས་བྱལ་བ་དང་། སྤྱོད་པ་  
 ལྟར་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོན་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་བཞག་ན།

མདོ་ཕྱེ་བ་ཁོ་རང་གིས་དེ་སྐད་དོན་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ལུགས་པར་འདོད་ཀྱང་དོན་ལ་ལེགས་པ་མ་  
 ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ལེགས་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བ་གོ་བར་འགྱུར་ལ། གནིས་པ་  
 ལེགས་ན་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བ་གོ་བར་འགྱུར་བས་ན། མདོ་ཕྱེ་བས་དོན་དམ་པར་  
 དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་ལྷ་བ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་ན་འོས་ཤིང་འཆམ་པ་ཡིན་  
 པར་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ལུང་འདི་མདོ་  
 ཕྱེ་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ཡིན་ཟེར་ན། མདོ་ཕྱེ་བས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་གོ་བར་འགྱུར་  
 རོ། །ཞེས་སོགས་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་མདོ་  
 ཕྱེ་བ་རང་གིས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་གོ་བར་ཐལ། མདོ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་ལ་མདོ་ཕྱེ་བ་དབུ་མ་བ་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་བ་བཞི་ཀ་རང་རང་གིས་རང་ཉིད་དབུ་མ་  
 བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པམ་ཆེན་གྲུབ་མཐའ་ཉ་ལས། སྤྱིར་བྱེ་བྲག་སྣ་བ། མདོ་  
 ཕྱེ་བ། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་དབུ་མ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་  
 རང་རང་གི་སྐབས་སུ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 དང་། ཀུན་མཁྱེན་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས་ཉ་ལས་ཀྱང་། འཕགས་ལུལ་གྱི་འང་དབུ་  
 མ་བར་ཁས་འཆེབ་པའི་སེམས་ཅམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་གཞན་གྱི་ཕྱེ་བ་རྣམས་དང་། བོད་  
 ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ལྷང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སེམས་  
 ཅམ་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་རང་རང་དབུ་མ་བར་ཁས་ལེན་ཀྱང་དབུ་མ་བ་མ་ཡིན་པར་  
 གསུངས་པ་དང་། གྲུབ་མཐའ་རིན་ཐེང་ཉ་ལས་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་  
 ཕྱེ་འདི་དག་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞལ་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གནིས་ཀར་ལྷང་ཡང་། རང་  
 རང་གི་ལུགས་ལ་དབུ་མ་པར་འདོད་དེ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གནིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་  
 ཁས་ལེན་པར་རྣོ་མ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་ཉ་ལས་ཀྱང་།  
 དེས་ན་སློབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་དང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ལྷ་བ་རྣམས་ལྷོག་གང་ཟག་པལ་བར་  
 བྱགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འདིས་འདི་རྟོགས་འདིས་འདི་མ་རྟོགས་ཞེས་རང་དབང་དུ་རྒྱུད་

ཚོད་གཟུང་བར་ག་ལ་རྒྱས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་ཚོད་ནི་  
 རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བཀྲལ་ནས་དེ་ནི་དབུ་མའི་དོན་དུ་འཆད་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་  
 བལ་མོ་ཆེ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲགས་པ་ལྟར་ཡང་སྤང་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྲམ་ཤེས་རྣམ་རིག་  
 ཙམ་ནི་དབུ་མར་བཤད་པའི་སྟེང་ནས། ལྷ་སྐྱབ་དང་ཐོགས་མེད་དགོངས་པ་གཅིག་  
 པར་བཤད་པ་དབུ་མ་རྒྱན་ཙམ་འགྲེལ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་སྟེ་བྱེ་བྲག་  
 སྐྱབ་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་དབུ་མ་བམ་ཡིན་ཀྱང་རང་རང་གིས་  
 རང་རང་དབུ་མ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རང་གིས་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རྟོགས་  
 པར་ཡང་ཁས་ལེན་པས། མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་ལ་མདོ་སྟེ་བ་རང་གིས་སྤྱོད་ན་གྱི་སྟེང་  
 དུ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ཙམ་ཞེས་པར་ཐལ། མདོ་སྟེ་བས་སྤྱོད་  
 དོན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་སྤྱོད་ན་རྟོག་པས་  
 བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ཡིན་ན། ཆོས་དེ་  
 གཞི་དེ་དང་དེ་ཡིན་པར་མདོ་སྟེ་བ་རང་གིས་རྟོགས་པས་རྩལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མ་རྟོགས་  
 པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་ལ་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱང་  
 མདོ་སྟེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ལུང་དེ་མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས་གསུངས་  
 པ་མ་ཡིན་པར་ནི། རྩེ་བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་༡༡༠ལས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་རྟོག་པས་སྦྱོམ་  
 བཏགས་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ནི་དམ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་  
 གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆད་མས་ཞེས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་ཡང་ཆད་  
 མས་ཞེས་དགོས་ལ། མདོ་སྟེ་བས་ཀྱང་། རང་མཆན་གྱི་མཆན་ནི་དོན་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་  
 ཆད་མས་ཞེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནས་པ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་  
 ནིང་། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་མེད་ནས་པའི་ཆོས་སྤྱི་མཆན་གྱི་མཆན་ནིང་། ཞེས་གསུངས་  
 པ་ལ་དོགས་པ་འདི་ལྟར་ནི། མདོ་སྟེ་བས་བྱུང་པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་  
 ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། མདོ་སྟེ་བས་སྤྱི་མཆན་རྟོག་པས་སྦྱོམ་བཏགས་

པར་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདྲི་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་བས་བྱམ་  
 པ་རྟོག་པས་བཏགས་ཚམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འདྲི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ངེས་དར་རྒྱུ་༡༠༡རང་ལས་ཀྱང་གོང་གི་ལུང་དེའི་མཛུགས་  
 དེ་མ་ཐག་ཏུ། འདིར་བཤད་པ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལྟ་བུ་རྟོགས་  
 པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པས་ན་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་གཞིར་  
 བཞག་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་བས་རང་གི་གོང་ན་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ཡོད་པ་སོགས་ཁས་མི་ལེན་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གོང་གི་གྲུབ་མཐའ་ནི་དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བྱེད་  
 པ་གང་ཞིག་མདོ་སྡེ་བས་རང་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་  
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་ལ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་  
 གྱུར་བའི་ཐེགས་སླེམ་དེ་གྱི་ཐེག་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་  
 དང་པོ་དེར་ཐལ། སྐབས་དང་པོའི་རྣམ་མཆོ་༩༩ལས། སྐབས་འདིར་པར་ཕྱིན་ཐེག་  
 པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཐེགས་སླེམ་དེ་གྱི་ཐེག་པ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྲུང་དུ་རྒྱུང་བར་  
 ཐལ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གོང་གི་ལུང་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས་གསུངས་  
 པ་ཡིན་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རྟོག་པས་སྒྲིམ་བཏགས་  
 པར་དོན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་དོན་  
 བྱེད་ནུས་པ་རང་མཆོན་གྱི་དོན་ཕྱོགས་ཏུ་འདྲིལ་བའི་བྱེད་པར་སོགས་ཕྱེ་ནས་འདྲིལ་པ་  
 བཞད་གང་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རང་མཆོན་གྱི་དོན་  
 ཕྱོགས་གནད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་གོད་གོས་ཞེས་པའི་  
 དབུ་མ་བཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་ལུགས་ལ་སྒྲོལ་སྒྲུང་བའི་  
 དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་ཕྱོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་སྐྱོད་ཀྱི་སྡེ་དུ་ཁེགས་

ན་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷ་བཞོན་གོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དབུ་མ་ཐལ་  
 རང་གཉིས་ཀྱིས་འདྲོད་པའི་དོན་དམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་ཕྱ་རགས་  
 ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདྲོད་པའི་དགག་  
 བྱ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་ཕྱ་རགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཨེལ་ས།  
 སྒོ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་ལུགས་ཤིག་ཡོད་  
 པར་འཛིན་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷ་སྤྲེལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ནོ། །རང་  
 རྒྱུད་པས་འདི་ལྟར་བཞག་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་པའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་སྤྲེལ་ན་  
 ཤིན་ཏུ་རགས་པས། ཕྱ་བའི་བདེན་འཛིན་ལྷ་སྤྲེལ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་  
 ཕྱིར། མདོ་ལྷེ་བའི་ལུགས་ལ། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་  
 ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་རྒྱ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དང་། དོན་གཉེར་ཡིད་གྱི་ཕྱུན་སེལ་ཨེལ་ས།  
 རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ། དཔེར་ན་སྤྲོད་པོ་ལྷ་བུའོ། །  
 ཡང་ན་ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། དོན་  
 དམ་པར་དོན་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཆོས། ཡང་ན་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་དུས་འདྲེས་པར་སྤང་བའི་  
 སྤང་ཡུལ། ཞེས་དང་། ཚད་མ་གྲུབ་རྟེན་ལེན་གསུམ་པ་ཨེལ་ས། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་  
 དོན་བྱེད་རུས་པ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་  
 དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ས་བོན་སོགས་ནི་  
 ལྷ་གྲུ་སོགས་ལ་ཕན་པའི་རུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་སྟོན་པ་ལ་ཚར་  
 གཅོད་པེལ་ས། མདོ་ལྷེ་བས་རང་མཚན་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་  
 དོན་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་སྤྱི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་  
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱི་མཚན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་  
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་པ་ནས། ཚུ་བར་འདྲོད་ན། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་  
 ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདྲོད་པ་གང་ཞིག དེས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ་རང་

མཚན་གྱི་དོན་སྒྲིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་རྫོང་བྱེད་  
 གྱི་སྤྱི་བརྫོང་བྱེད་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་  
 གསུམ་པ་༦༠༩ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་སོགས་རང་སྤྱི་  
 མཚན་ཉིད་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་བཤད་ཅེས་གསུང་གི་  
 མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་དག་གིས་ཀྱང་  
 མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོན་སུམ་སྤྱི་དོན་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཤད་ཅེས་སོགས་  
 ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཤད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་རང་གི་འདྲོད་པ་  
 ཅམ་གྱིས་སྤྱར་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྒྲེ། དེ་དོགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་  
 ཡིན་གྱི། དེས་བཟུང་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་དབང་གིས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལ་  
 སྤྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དོན་  
 དམ་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་གང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་མདོ་སྤེལ་འབའ་ཞིག་གི་དབང་ཏུ་  
 བྱས་ན་གཞུང་དེས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བསྟན་  
 པ་ལ་སྤྱར་ཆོག་པའི་དོན་ནོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། གཞུང་དེས་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་  
 ཐལ། དེ་ལྟར་འདྲོད་པས་ནི། རང་སྤྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ཅེས་པའི་གཞུང་ཆོག་གི་  
 ཡི་གེ་ཅམ་ལའང་མ་བལྟས་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་སྟན་ལེལ་  
 སེལ་ས། ཁ་ཅིག་དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་གང་། རེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན།  
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་རང་མཚན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་  
 ཡིན་ཞེས་འདྲོད་པས་ནི། ཡི་གེ་ཅམ་ལའང་མ་བལྟས་པར་ཟད་དེ། དེ་དག་རང་སྤྱི་  
 མཚན་ཉིད་བཤད། ཁེས་འབྱུང་གི་རང་སྤྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད། ཁེས་  
 མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཆེན་ལེའུ་གསུམ་པ་༡༡ལས་ཀྱང་། གཞུང་འདི་རང་  
 སྤྱི་མཚན་ཉིད་སྟན་བྱེད་ཏུ་འཆད་པ་ནི། རྩོགས་གཞན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟེན་ནོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་དོན་འདི་འགྲེལ་བ་ལ་མདོ་སེམས་སོ་སའི་  
 ལུགས་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་མཁན་རང་ཉིད་དབུ་མར་  
 གནས་ཏེ་དགག་གི་འདོད་པ་བརྗོད་ནས་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་སོགས་མི་འདྲ་བ་དབུ་མ་  
 ཡོད་པས། སྐབས་འདིར་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་འདི་མདོ་སེམས་སྤྱོད་མོང་  
 གི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མདོ་སེམས་སྤྱོད་མོང་གི་འདོད་པ་ལྟར་  
 ག་གཞུང་དེས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་  
 མ་ཡིན་པར་མཆན་གཞིར་བསྟན་པ་སོགས་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷེ་བདུན་  
 ཡིད་གྱི་ཟུན་སེལ་༥ གྱི་ལུང་དེའི་མཛུགས་ཀྱི། མདོ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ན་དོན་དམ་  
 པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་མ་བྱུང་པར་འདོད་པའི་སེམས་ཅམ་  
 པ་ཡོད་དགོས་ན་འདྲ། འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་  
 འདོད་པ་སྤྱོད་ཆད་མ་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་གཞུང་འདི་ནི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་མ་སྤྱོད་  
 པར་འདོད་དགོས་ལ། ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ་ཀུལ་ས། དངོས་  
 བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མདོ་སེམས་སྤྱོད་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དེ།  
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་མཆན་གཞི་དང་། དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ཀུན་  
 རྗོད་ཡོད་པའི་མཆན་གཞིར་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། ཚུལ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀས་སྤྱོད་མོང་  
 གྱི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ལུར་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྗོད་བདེན་པའི་མཆན་  
 གཞིར་མི་གསལ་ཡང་། དོན་དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན། མདོ་སྤྱོད་པ་འབྲེག་གི་དབང་དུ་བྱ་སྟེ།  
 རྣམ་འཕྲོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཡིན་པ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་  
 དོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི།  
 ཐར་བཤད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་འབྲེག་གཏན་ལ་འབབས་  
 པ་ཡིན་པས། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་མོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ན་མདོ་སེམས་  
 སྤྱོད་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་མཆན་གྱི་མཆན་





གི་ཆ་བའི་བཞེད་པ་དབུ་མར་གནས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དངོས་བསྟན་གྱི་གཞན་སེལ་  
 ལ་སོགས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དབུ་མ་བ་དང་ཐུན་མོང་གི་  
 རིགས་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག དེས་དབང་གིས་གཞུང་འདིས་བསྟན་པ་ལྟར་མདོ་སེམས་  
 ཐུན་མོང་དང་རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་མཐུན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྒྲུབ་ རྗེའི་  
 གསུང་མདོན་སྤུམ་ལེའུའི་རྟེན་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྡེ་བདུན་གྱི་  
 མཛད་པ་པོ་རང་གི་ཆ་བའི་བཞེད་པ་དབུ་མར་གནས་པ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དངོས་ཀྱི་  
 གཞན་སེལ་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དབུ་མ་  
 བ་དང་ཐུན་མོང་གི་རིགས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་དང་ནི་མ་སྲས་པ་སོགས་ཀྱང་  
 དབུ་མ་བས་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པ་མི་འགལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་  
 རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དབུ་མར་འགྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། བཅའ་ཆེན་རྣམ་འགྲེལ་  
 ལེའུ་གསུམ་པ་༡༡༥ལས། རྩལ་ཕྱ་རབ་རང་མཚན་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་  
 བ། དེ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མི་དགོས་  
 པའི་ཕྱིར་དང་། ཁས་སྲངས་ནང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནིས་པ་དེར་ཐལ་  
 ཞི་འཚོད་པོན་སློབ་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཁ་ཅིག་གིས་དོན་དམ་པར་  
 དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཞི་འཚོད་པོན་སློབ་  
 ལ་ཁས་སྲངས་ནང་འགལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། དེས་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པས་སྐབས་  
 འདིར་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ཁས་སྲངས་ན་དོན་དམ་པར་དོན་  
 བྱེད་རྒྱས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཁས་ལེན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་  
 དམ་པར་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་གནིས་འགལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པར་  
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐབས་འདིར་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་དང་རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡོག་  
 མཐུན་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དེ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཡིན་པར་གསལ་བས་ན། རྗེ་  
 བཅུན་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཞི་འཚོ་ཡབ་

སྤྲུལ་ལ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །

དེས་ན་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་  
 རང་རྒྱུད་པའི་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུང་ན་མས་སུ་རང་རྒྱུད་པས་  
 ཁས་ལེན་ཞེས་པ་ཆོག་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཁྱོད་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཁྱོད་  
 ཀྱི་ཁས་ལེན་ན་རང་རྒྱུད་པའི་ཁས་ལེན་པས་མ་བྱུང་པ་གང་ཞིག་བསྒྲིག་སྟེ་ཡང་མ་བྱུང་  
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། རང་རྒྱུད་པས་ཕྱི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁས་ལེན་  
 པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རང་རྒྱུད་པའི་ཁས་ལེན་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་  
 དགོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་པ་མཚུངས་པའི་ངེས་པ་  
 མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་རང་རྒྱུད་པས་ཁས་ལེན་ཚུལ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་དེའི་སྐབས་  
 སུ་འཕགས་མེད་གི་ལུགས་གཞིར་བཞག་ནས་འཆད་སྐབས་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་པ་འཕགས་  
 མེད་གི་ལུགས་ལ་གོ་དགོས་པ་དཔེར་ན་ཡར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ན་མས་སུ་རང་རྒྱུད་པ་ཞེས་  
 པ་གཙོ་བོ་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གོ་དགོས་པ་དང་། དབུ་མའི་གཞུང་གི་སྐབས་  
 སུ་སློབ་དཔོན་ལགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱི་གཞུང་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུད་  
 པ་ཞེས་པ་ལགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གོ་དགོས་པ་ལྟར། སྐབས་འདིར་ཡང་ཞི་འཆོ་  
 ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུད་པ་དེ་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྤྲུལ་ལ་གོ་དགོས་  
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབུ་མའི་གཞུང་གི་སྐབས་སུ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རང་  
 རྒྱུད་པས་གཞི་གྲུབ་ན་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་བྱུང་པ་ཁས་ལེན་པར་གསུངས་  
 པ་ལགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱི་ལུགས་དང་། དྲང་ངེས་སུ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་ན་མ་བཤད་  
 སྟེང་རྒྱན་གྱི་ལུང་དྲངས་ནས་རང་རྒྱུད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་པ་བཏགས་པ་ཙམ་  
 དུ་ཁས་ལེན་པར་གསུངས་པ་དེ་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་  
 རང་རྒྱུད་པས་འདུས་བྱས་ན་མས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་འདོད་པར་  
 གསུངས་པ་ཞི་བའོ་དྲང་ཀ་མ་ལ་ཤེལ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི་ལུགས་ཡིན་པ་ལོགས་རང་རྒྱུད་པའི་

ནང་ཚན་ལ་བཞེད་པ་མིའདྲ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བྱུང་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་སྟེ། ཞི་  
འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མདོ་སེམས་སྤུང་མོང་གི་འདོད་པའི་རང་མཚན་གྱི་དོན་སྟོན་བཞེད་  
ལ། ལེགས་ལྷན་སྟགས་ཀྱིས་མི་བཞེད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ནི་སྟེ་བདུན་གྱི་ཆ་བའི་  
དགོངས་པ་དབུ་མར་གནས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་བཞེས་གྱིད་བང་གིས་བཞེད་པ་མི་  
འདྲ་བའི་བྱུང་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་སྟེ་དབུ་མར་བྱའོ།

འོན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་མི་འཛོག་  
པ་དང་། ཆོས་ཡིན་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པར་འཆད་  
པ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ་ཆད་མའི་གཞལ་བྱའི་རྣམ་བཞག་  
སྒྱུ་མེད་འཛོག་མི་ཤེས་ན། རང་སྟེ་མདོ་སེམས་དབུ་མ་བ་གང་གི་ལུགས་ཆ་ཙམ་ཡང་  
འཛོག་མི་ཤེས་ཤིང་། ཕྱི་རོལ་རྒྱུད་པ་ན་པའི་ལུགས་འཛོན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྱུ་ཡོད་པའི་  
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ཀུན་ལས། དེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ལ། ཆད་མ་  
དང་གཞལ་བྱའི་རྣམ་བཞག་སྒྱུ་མེད་འཛོག་མི་ཤེས་ན། མདོ་སེམས་དང་དབུ་མ་བ་  
གང་གི་ཡང་ལུགས་ཆ་ཙམ་ཡང་འཛོག་མི་ཤེས་ཤིང་། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་པའི་  
གོ་མི་ཆོད་པར་སྒྲིའདོགས་པའི་སྒྲིའན་ཀྱན་ཚེ་བ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདོམ་མེད་དུ་  
སྒྱུར་བ་འདེབས་པ་རྒྱུད་པ་ན་གྱི་རིང་ལུགས་འཛོན་པར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་  
པ་ཙམ་གྱི་ཆོས་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་གཞི་མ་སྤུང་ཁས་སྤངས་ན། གཞུང་ལུགས་  
འདི་བ་དག་གི་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་ལུགས་བཤེག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་  
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཛོན་པ་  
མཛོད་ཆ་བ་དང་རང་འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་མདོ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་དང་། ཆད་མ་སྟེ་བདུན་  
གྱི་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་མདོ་སྟེ་བའི་འདོད་པ་ལ་རྣམ་བཞག་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་  
ཏེ། རྗེའི་གསུང་མཛོན་སུམ་ལེའུའི་རྒྱུ་ཆེན་ཀུན་ལས། མཛོད་ཆ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་མདོ་  
སྟེ་བའི་འདོད་པ་གང་ཡིན། འདིར་ཁས་ལེན་པས་མ་བྱབ་སྟེ། དེར་བཤད་པ་དང་འདིར་

བཤད་པའི་མདོ་ལྟེ་བའི་འདོད་པ་ལ་རྣམ་བཞག་མི་འདྲ་བ་མང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་  
ན་དབུ་མ་བའི་ནང་ཚན་དང་རྣམ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གྱི་འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་བ་  
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུ་ཆེན་༡༡༧ལས། དེ་ལྟར་བྱས་མི་རྟག་སོགས་ལྟོག་པ་ཐ་དང་  
དྲུག་ཕྱེད་པའི་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཇས་སྤྱབ་པ་ཤེགས་པ་ལ་ཡང་སྤྱོད་སྤྱབ་པས་འདྲུག་  
པ་ཤེགས་ཤིང་། སེལ་བས་འདྲུག་པར་གྱབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དྲུག་རྟོག་  
པ་དེ་དག་གི་སྤང་ཡུལ་ཇས་སྤྱབ་པར་མི་འདོད་བཞིན་དྲུག་ལས་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་  
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཇས་སྤྱབ་པ་ཤེགས་པ་ལ། རྫོང་  
ཕྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་རྟོག་པ་རང་ཡུལ་ལ་སྤྱབ་འདྲུག་ཡིན་པ་ཤེགས་ཤིང་། སེལ་འདྲུག་ཡིན་  
པར་གྱབ་པ་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྫོང་ཕྱེད་  
ཀྱི་སྤྱོད་དང་རྟོག་པ་རང་ཡུལ་ལ་སྤྱབ་འདྲུག་ཡིན་པ་ཤེགས་པ་ལ། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཇས་  
སྤྱབ་པ་ཤེགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཞིང་རག་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱབ་ན། དེར་ཐལ།  
སྤྱོད་སྤྱབ་འདྲུག་ཡིན་པ་ཤེགས་པ་ལ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་པ་ཤེགས་  
དགོས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དེ་རང་མཚན་ཡིན་པ་ཤེགས་པ་ལ་ཇས་སྤྱབ་  
པ་ཤེགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ཞིང་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྱབ་ན། དེར་ཐལ།  
རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་པ་མ་ཤེགས་ན། སྤྱོད་སྤྱབ་འདྲུག་ཡིན་པ་ཤེགས་  
པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་༡༡༩ལས། དེས་ན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་།  
སྤྱོད་མཐའ་དག་རང་མཚན་ཡིན་པ་མ་ཤེགས་ན། སྤྱོད་སྤྱབ་པས་འདྲུག་པ་ཤེགས་  
པའི་ཐབས་མེད་པས། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་། སྤྱོད་ཡིན་པའི་རང་མཚན་ཡོད་  
པ་ཤེགས་པར་ཤེགས་དགོས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་མཚུངས་སྟེ། སྤྱབ་ས་  
འདིར་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དང་སྤྱོད་རང་མཚན་ཡིན་པ་མ་ཤེགས་ན། སྤྱོད་སྤྱབ་  
པས་འདྲུག་པ་ཤེགས་པའི་ཐབས་མེད་ཅེས་པ་ནི་གང་ཟག་གང་དང་གང་གི་སྟོང་ར་དེ་

ལྟར་ཁོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་རང་མཚན་ཡིན་པ་  
 སྤྱིར་ཚད་མས་མ་ཁོགས་ན། རྟོག་པ་སྤྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་སྤྱིར་ཚད་མས་ཁོགས་མི་རུས་  
 པ་དང་། རྟོན་ཕྱིན་སྤྱིར་བཟོད་བྱ་རང་མཚན་ཡིན་པ་སྤྱིར་ཚད་མས་ཁོགས་ན། རྟོན་  
 ཕྱིན་གྱི་སྤྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་སྤྱིར་ཚད་མས་ཁོགས་པའི་ཐབས་མེད་ཅིང་། སྤྱིར་རྟོག་  
 པའི་སྤང་ཡུལ་དང་རྟོན་ཕྱིན་བཟོད་བྱ་རང་མཚན་ཡིན་ན་སྤྱིར་སྤྱབ་འཇུག་ཏུ་ཐལ་  
 པའི་སྟོན་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྟོག་ཆེན་གྱི་ཡུང་ཀླུ་དེའི་  
 མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པར་སྤང་བ་དང་། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་  
 ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་སོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁོགས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན། བུམ་  
 འཛིན་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁོགས་པའི་ཐབས་མེད་དོ། ཁྱེས་  
 གསུངས་པ་འདིས་ཀྱང་། གང་ཟག་གང་དང་གང་གི་སྟོང་ར་དེ་ལྟར་ཁོགས་པའི་རིམ་  
 པ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་གང་དང་གང་གི་སྟོང་ར་དེ་  
 ལྟར་ཁོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་སྤྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་སྤྱིར་ཚད་མས་  
 ཁོགས་ན། རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་དེ་ཡང་རང་མཚན་དང་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སྤྱིར་ཚད་མས་  
 ཁོགས་པས་ཁྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྤྱི་མཚན་རྟོག་  
 པས་བཏགས་ཙམ་དུ་ངེས་ན། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་གང་ཟག་དེས་ཁོགས་པས་ཁྱབ་པར་  
 ཐལ། གང་ཟག་གང་དང་གང་གིས་བུམ་པའི་དོན་སྤྱི་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་ངེས་  
 ན་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་སྤྱི་མཚན་  
 རྟོགས་ན་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཁོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། སྤྱི་མཚན་  
 དངོས་མེད་དུ་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་སོགས་ན་མ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས་གསུངས་  
 པ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྤྱབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར།  
 རྟོགས་ཁས་སོ། །



བྱེད་འཆད་པ་སྐྱེས་ལ་དྲིན་པ་ལྟ་བུ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་གིས། ཡིད་  
 ཆེས་ཆེག་ནི་མེ་བསྟུ་བའི། སྤྱི་ལས་ཆེས་སྤྱད་པ་ག་པ་ཉིད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ལུང་དེའི་  
 ཆེག་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། རྣམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས། སྤྱོད་པོན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་  
 གིས། ལུང་ཆད་མར་གསུངས་པའང་ལུང་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་  
 པར་ཐལ། ཤིན་ཏྲུ་གྲུ་གྲུར་སྟོན་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོག་དེ། གཞལ་  
 བྱའི་གནས་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་མཚུངས་  
 པའི་སྤྱི་ལས་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མེ་བསྟུ་བར་ཆེས་སྤྱད་པ་ག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཆད་མ་མ་དོའི་དར་རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་  
 བ། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མེ་བསྟུ་བས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་བདེན་  
 པ་བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན། ལྟའི་གནས་ཀྱི་ཆད་ལ་སྐྱེས་པ་སྟོན་  
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་ན་དབྱེད་  
 པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རྟགས་སུ་སྟོན། ཞེས་དང་། པམ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་ལས།  
 ལས། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་། སངས་  
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་མཚུངས་པ་དེ། ཤིན་ཏྲུ་གྲུ་གྲུར་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རང་  
 གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མེ་བསྟུ་བར་སྟུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ།  
 སྤྱོད་པོན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་གིས་ལུང་དེ་གསུངས་ཀྱི། ལུང་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་  
 བྱས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞལ་བྱའི་གནས་  
 དང་པོ་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དུ་མཚུངས་པ་  
 དང་། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ལྟའི་གནས་ཀྱི་ཆད་  
 སྐྱེས་ཤིན་ཏྲུ་གྲུ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མེ་བསྟུ་བར་  
 སྟུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
 བ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དེ་སྟུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

ཁྱད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱགས་ཚེས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་  
 དེ་རྟགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ངེས་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་བསྐབ་བྱུང་གང་བཟུང་  
 བ་དེ་ངེས་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དེ་རྟགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་  
 ཡིན་པར་ངེས་ན། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་པར་ངེས་པས་  
 ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་ཆེན་༡༩༡༥ལས། གལ་ཏེ་ཤིན་ཏྲོག་སྟོན་པའི་སངས་  
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་སྟེ། བདེན་བཞིའི་སྒང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་  
 པར་སྟོན་པའི་གསུང་དང་སྐབས་པོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་  
 བ། སྐྱར་སྐབས་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་ཅམ་བཞོད་ཕྱིན་ཆད། ཁྱད་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་  
 བསྐྱབ་སྟེ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་ངག་དེ་དང་སྐབས་པོ་གཅིག་གི་ངག་ཡིན་པར་  
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་སྔང་བས་རྩལ་ཆོག་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྩལ་ཆོག་སྐབས་  
 བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་བདེན་ཆོག་ཅུང་ཟད་རེ་སྐབས་  
 ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།  
 ཞེས་འགོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་བ། དེ་ལྟར་ཕྱགས་ཚེས་གྲུབ་ན་བསྐབ་བྱུང་བ་པར་ཐལ་ཏེ།  
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ངེས་ན། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་པར་ངེས་པས་ཁྲུབ་  
 པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། འདིའི་དོན་ནི། ཤིན་ཏྲོག་  
 སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་རྒྱུད་སྐྱམ་ལས། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་  
 ཞིང་། །ལམས་གསུམ་ཀྱང་ལ་ཉོན་མོངས་སྤང་ཕྱིར་གསུངས། །ཞི་བའི་ཕན་ཡོན་སྟོན་  
 པར་མཛད་པ་གང་། །དེ་ནི་བྱང་སྤང་གསུང་ཡིན་སྟེག་པ་གཞན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་  
 ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་སྟེ་བྱང་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་སངས་  
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ངེས་ན། ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་བསྐྱབ་པར་ངེས་པས་ཁྲུབ་  
 པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་དུང་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆོས་བཞི་ནི་སྐབས་དང་པོའི་རོལ་  
 མཚོ་༡༠༥ལས། བྱང་ཆོས་བཞི་ནི། བརྗོད་བྱ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་



གཞན་ཡང་། ཟྱན་པས་ལངས་སྟེང་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཁྲིས་པའི་ལུང་ཆོས་  
 ཅན། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་ཅུང་ཟད་རྟོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་རིམ་བཞིན་མངོན་སུམ་  
 ཚད་མ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་པར་དེས་བྱབ་པ་དང་། མ་  
 མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་ཁས་སྲུངས་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་དང་། རང་ཆོག་དངོས་  
 རྟགས་འགལ་བས་གནོད་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱབ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་  
 སུག་དང་བཟུང་བ་དེ་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་རིགས་བྱན་  
 ༡༠༡ལས། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་དེ་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་  
 མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་  
 ཚད་མས་བྱབ། མཐོང་བ་རྟོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་  
 ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པར་དེས་བྱབ། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་ཁས་  
 སྲུངས་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་དང་རང་ཆོག་དངོས་རྟགས་འགལ་བས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་  
 རོ། ཁྲིས་དང་། དང་ངེས་ཆོལ་ངན་ཆར་གཅོད་ཀྱི་ལས། མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་  
 རབ་ལ་དཔྱད་པའི་ཆོག་སུང་རབ་དེས་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར། རྟོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་རྟོག་  
 གྱུར་གསུམ་རྟོན་པའི་ཆལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ ཡིད་  
 ཆེས་རྗེས་དཔག་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ། ཁྲིས་དང་།  
 དང་ངེས་འཇུག་དོགས་ལལས། དཔུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་ལ། ལྟེ་བ་དུན་  
 བྱན་དུ། ཁྲིས་པ་ནས། རིགས་བྱན་དུ། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་

ཆད་མས་གནོད་པ་མེད་པར་དེས་བྱ་བ་པ་དང་། མཐོང་བ་སྒྲིག་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་དངོས་  
 རྟོགས་ཆེས་དཔག་གིས་གནོད་པ་མེད་པར་དེས་བྱ་བ་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏྲུང་གི་  
 བསྟན་པ་ལ་ཁས་སྤངས་ཕྱི་དང་རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བས་གནོད་པ་མེད་  
 པ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འབྲེལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཡང་འདི་དང་མཐུན་ལ། ཞེས་གསུངས་  
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱ་བ་སྟེ། ལུང་དང་པོ་གཞིས་ཀྱིས་ནི་མེར་ཤུལ་དང་དེས་ཀྱིས་ལས།  
 འདིའི་རྟགས་འགོད་ཚུལ་མངོན་གྱིས་སྟོན་པའི་ཆལ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གནོད་པ་མེད་  
 ཅིང་བྱ་བ་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་གསུམ་གསུམ་པོ་ལ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་བབྱུང་  
 བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་གསུམ་  
 རྟོན་པའི་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལྟ་བུ་ཆོད་གཞིར་བབྱུང་  
 བས་ལུང་དེ་དབུ་དག་གསུམ་གསུམ་པོ་ལ་ཞིན་པའི་རྒྱལ་ཆོད་ཡང་དག་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི།  
 དེ་དབུ་དག་གསུམ་གསུམ་པོ་ལ་ཞིན་པའི་དག་ཚུལ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།  
 རིགས་རྒྱན་༡༠༡ཉེལུང་དེའི་གོང་ནི་དུ། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། ཞེས་  
 པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། དབུ་དག་གསུམ་གསུམ་པོ་ལ་ཞིན་པའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་  
 སྟེང་བའི་རང་གཞུང་གང་ཞིག་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་དེ་དབུ་དག་གསུམ་གསུམ་པོ་ལ་  
 ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་དང་འབྲེལ་ནས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་  
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པའི་རྟགས་དེ་ཡིན་ན་དབུ་དག་གསུམ་  
 གསུམ་པོ་ལ་ཞིན་པས་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཞུ་བ་དང་། དབུ་དག་གསུམ་གསུམ་པོ་ལ་ཞིན་པས་བྱ་བ་པར་ཁས་  
 ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རྒྱུར་  
 བའི་མངོན་གྱིས་སྟོན་གྱིས་ཤིན་ཏྲུང་གི་སྟོན་གསུམ་གསུམ་པོ་ལ་ཞིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།  
 འདོད་ན། ལུང་དེས་གཞལ་བྱའི་གནས་གསུམ་སྟོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་  
 མི་ནུས་ཏེ། རྗེའི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་༡༩ལས། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་  
 བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་དེས་གནས་གསུམ་སྟོན་པར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏྲུ་གྲོག་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ལུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།  
འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་བྱས་ཏེ། ལྷ་བདུན་ཡིད་གྱི་ཐུན་སེལ་༡༩༩༩ལས། དཔུང་  
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་གྱང་། ལུང་དེའི་བརྗོད་བྱ་མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་སྟོན་པའི་  
ཆ་རྒྱུས་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་རྒྱུས་ལ་དངོས་  
སྟོབས་རྒྱུ་དཔག་ཆད་མས་གྲུབ། མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏྲུ་གྲོག་སྟོན་པའི་ཆ་རྒྱུས་ལ་རང་ཆོག་  
འགལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་རྒྱུས་ལ་བྱེད་པ་མེད་ཐད་དེ། དེ་ལྟར། དཔུང་  
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་ལུང་དེའི་བརྗོད་བྱ་རྒྱུར་བའི་མངོན་གྱུར་སྟོག་གྱུར་  
ཤིན་ཏྲུ་གྲོག་གྱུར་གསུམ་གཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར། ཤིན་ཏྲུ་གྲོག་ཁོ་ན་སྟོན་  
པའི་ལུང་དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲོད་ན། སྤྱི་པས་  
ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་ས་ཀྱིས་བདེ། ཁྱེས་པའི་ལུང་དེ་དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་མ་ཡིན་  
པར་ཐལ་ལོ། །

དེ་བས་ན། དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་དོན་ནི། མངོན་རྒྱུས་གཉིས་དང་  
རང་ཆོག་སྤྱི་འགལ་བ་སོགས་དང་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པའི་ལུང་ཡིན་པ་ལ་བྱའོ། ཁྱེས་  
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན་གཞལ་བྱའི་གནས་  
གསུམ་གསྟོན་དགོས་ན་དཔེ་བདེན་བཞེས་སྟོན་པའི་ལུང་དེས་ཀྱང་ཤིན་ཏྲུ་གྲོག་བསྟན་པར་  
ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏྲུ་གྲོག་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་ལུང་མ་ཡིན་  
པར་ཐལ། དེའི་བསྟན་བྱུར་གྱུར་བའི་མངོན་གྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་པ་དེ་དེ་ཡིན་  
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེས་སྤྱི་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱི་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་  
སྤྱོད་འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། གཙང་རྟགས་༡༩༩༩ལས། གཞན་  
ཡང་། སྤྱི་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་ས་ཀྱིས་བདེ། ཁྱེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱའི་  
གནས་གསུམ་བསྟན་པར་ཐལ། དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་

དེ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་བསྟན་པར་ཐལ། མངོན་གྱུར་བསྟན། རྒྱུ་  
 གྱུར་བསྟན། ཐིམ་ཏུ་རྒྱུ་གྱུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་བྱས་པ་ལ། དེ་ཆོས་  
 ཅན། མངོན་གྱུར་བསྟན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་དེ་དེའི་བསྟན་བྱུང་གྱུར་པའི་མངོན་གྱུར་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེས་སྤྱི་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་དེས་སྤྱི་བ་བཏང་  
 བ་ལས་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་  
 གུངས་ན་ཕྱོད་བདུན་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་གྱི་ཡུང་སྒྲ་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།  
 གཞུང་ཡང་ཁོ་ན་རེ། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱི་རྩོལ་བའི་ཡུང་ཆོས་  
 ཅན། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་གཉིས་དང་རང་ཆོག་ལྷ་ཕྱི་འགལ་  
 བ་སོགས་དང་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་  
 ཅན། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱི་རྩོལ་བའི་ཡུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་  
 ཁྱབ། གླུ་མ་འདྲིར་རང་ལུགས་ལ་ཡུང་ཡིན་ན་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་སྟེན་  
 བའི་ཆོག་ཡིན་དགོས་པས། ཕྱི་རྩོལ་བའི་ཡུང་ཡིན་ན་རང་ལུགས་ལ་དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་  
 པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲའི་ཕྱི་རྩོལ་བའི་ཡུང་ཡིན་ན། དེ་འབྲའི་ཡུང་ཡིན་  
 པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བཅ་ཆེན་རྣམ་འབྲེལ་༡༦༩ལས། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་  
 རྟོན་ལ་ཁ་ཅིག་རང་གི་བསྟན་རྟོན་ལ་མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་  
 ཆེས་རྗེས་དཔག་ཁས་གྲངས་ལྷ་ཕྱི་འགལ་བ། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་སོགས་  
 གྱིས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུང་དེ་དེའི་རྟོན། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་རང་གི་ཞེན་རྟོན་ལ་  
 མངོན་སུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཁས་གྲངས་ལྷ་ཕྱིར་  
 འགལ་བ། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་སོགས་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པའི་ཡུང་དེ་དེའི་རྟོན། ཞེས་  
 ཟེར། ཞེས་པ་ནས། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཡོད་  
 པར་སྟོན་པའི་ཕྱི་རྩོལ་བའི་ཡུང་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཚན་བྱ་དེ་མ་  
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་ཞེན་རྟོན་ཡོད་པའི་ཡུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།



གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར་འདྲ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་ཁྱོད་  
གཞུལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དེད་ཐེ་ཆོས་ཟེམ། །

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། གཞུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུལ་བྱའི་གནས་  
གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ལན་འདེབས་དགོས་སམ། ཡང་ན་  
དེ་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདྲི་  
མ་ཁུབ་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་གང་བདེ་དཔུང་པར་བྱའོ། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གི་དོན་དེ་ལྟར་མི་  
འདྲི་བ་པར་སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ཁྱོད་ཐོག་མར་རྟགས་པ་ལ་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་  
ལྟ་བུའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་རྟག་པའི་ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱ་ལ་མི་བསྟུ་  
བར་རྟགས་པའི་སྒྲོན་ནས་ཁྱོད་རྟགས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་ན། ལྟ་དང་ཆངས་པ་དང་  
ལྟའི་གནས་སོགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་ཁྱོད་ཐོག་མར་  
རྟགས་པ་ལ་དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་མི་དགོས་  
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོ་སྒྲེ་བོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ས་དང་གོང་  
སའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་དང་འོག་སའི་ལྟ་རྣམས་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་  
བའི་སྒྲོན་ནས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཤིས་པ་ལོག་རྟག་ཐུན་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པ་ནི།

དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། །

རིག་བྱེད་ཆད་མ་དག་ནི་འགས་བྱེད་སྟེ། །

ཁྱུས་ལས་ཆོས་འདྲི་དག་ནི་རིག་སྟེས་དེགས། །

སྟོན་པ་གཞོན་ཕྱིར་གདུང་བ་ཚུལ་ཞེས་པ། །

ཐུན་པོ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་ལྟ་ཡིན། །

ཞེས་ཕྱི་རོལ་དཔྱད་པ་བཤེས་རབ་འཆལ་བའི་སྤྱོད་པོ་ཡིན་ནེ། མ་གྲས་པ་དང་  
 རྟོགས་གཅིག་ལ་མི་བསྐྱེད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་འགལ་བ་དུ་མ་སྟོན་པའི་རིག་བྱེད་ཆད་མར་  
 སྤྱོད་པ་དང་། བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འགས་འབྲས་བྱེད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། འབབ་  
 རྟོགས་ཀྱི་ཁྱུས་ལས་ཆོས་འཕེལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་མེད་ཀྱང་བྲམ་  
 ཟེའི་རིགས་སོ་ཞེས་སྤྱོད་པས་རྟོགས་པ་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར་  
 དུ་མེར་མཆོང་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་གདུང་བ་སྟེ་རྟུག་བཟུལ་དུ་མ་ཆོམ་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡིན་ནས་  
 ལུ་མོ་དེ་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་པ་བ་  
 ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་སྤྱོད་པོར་སྤྱོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཆབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་།  
 བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་འདིར་ཡང་ཆད་མ་སྟེ་བདུན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་  
 པར་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་བྱང་ཕྱོལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ནམས་ཤིན་དུ་  
 རྟོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དང་། དཔུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་ཆད་མའི་རྟོགས་  
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་བཅད་ཅིང་རྟོགས་པའི་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་འགོག་ཅིང་  
 མེད་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ན་རྒྱུ་མཆན་འཇལ་བའི་ཆད་མའི་བཅད་དོན་ནམ་  
 གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱས་མི་རྟོག་གི་ཐ་དད་ལ་སོགས་པ་རང་མཆན་འཇལ་བའི་ཆད་  
 མས་འགོག་སྟམ་པ་དང་། ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མའི་བཅད་དོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱི་རོལ་  
 གྱི་དོན་གཉིས་སྟོང་འཇལ་བའི་ཆད་མས་འགོག་སྟམ་པ་དང་། སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་ཆད་མའི་  
 བཅད་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རགས་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་འབྲས་པའི་ཆད་མས་འགོག་སྟམ་  
 པ་སོགས་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་  
 པའི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གྱི་ལོག་རྟོག་ལ་ལུང་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་དུ་  
 འབྱུག་ཅིང་། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ན་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། བདེན་བཞི་  
 སོགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ནམས་ཀྱང་དཔུང་གསུམ་གྱི་དག་པའི་ལུང་ལྟ་བུ་རྟོགས་སུ་  
 བཞོད་པའི་ལུང་གི་སྤྱོད་པའི་བྱེད་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་རང་གི་

བསྟན་ཕྱི་དོན་མི་བསྐྱབ་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོན་སྐྱབ་དགོས་པར་འདོད་པ་ཉེ་སྟོན་པོ་  
ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་གསུམ་པོ་དེ་ཆང་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་ཤེས་  
རབ་འཆལ་བའི་སྟོན་པོ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ལ།

ནམ་བཤད་འདི་ཉིད་ལས།

བྱང་གྲོལ་རྩུ་འབྲས་ཤིན་ཏུ་སྟོན་གྱུར་དང་། །

ཆད་མའི་བཅད་དོན་ཆད་མས་འགོག་པ་དང་། །

དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གི་གནོད་སྐྱབ་འདོད། །

སྟོན་པོ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྟགས་གསུམ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །







ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

दलङ्गि

328

量理第一章釋論 R1A850



SK00207